GLOBĀLĀ VIENPRĀTĪBA

ELLEN G. WHITE

New Covenant Publications International Ltd. Latvian

Autortiesības © 2020. Jaunu Derību Starptautiskās Publikācijas.

Visas tiesības paturētas. Neviena šīs grāmatas daļa nedrīkst tikt reproducēta vai pārsūtīta jebkādā veidā vai ar jebkādiem līdzekļiem bez rakstiskas autora atļaujas, izņemot īsu citātu gadījumā, kas ietverti kritiskos izstrādājumos un pārskatos. Lūdzu, skatiet visus atbilstošos jautājumus izdevējam.

Visas tiesības paturētas. Neviena šīs grāmatas daļa nedrīkst tikt pavairota vai pārraidīta jebkādā veidā vai ar jebkādiem līdzekļiem, elektroniskiem vai mehāniskiem, ieskaitot fotokopēšanu, ierakstīšanu vai informācijas glabāšanas un izguves sistēmu-izņemot, ja recenzents, kurš var citēt īsus pārskatīšanas fragmentus, iespiestas žurnālā vai avīzē-bez atļaujas no izdevēja.

ISBN: 359-2-85933-609-1

ISBN: 359-2-85933-609-1

Katalogēšana: Izdevums apstiprināts

Rediģēja un Veidoja: Jaunu Derību Starptautiskā Grupa

Iespiests Apvienotajā Karalistē.

Pirmā drukāšana 26 maijs 2020

Publicējusi: Jaunu Derību Starptautiskās Publikācijas

New Covenant Publications International Ltd.,

Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Apmeklējiet tīmekļa vietni: www.newcovenant.co.uk

Globālā Vienprātība

Tāpēc nav iespējams, ka visā pasaulē vai pat vienā valstī vai kādā ievērojamā cilvēku kopienā valdītu kopīga kristiešu valdība, jo ļauno cilvēku vienmēr ir vairāk nekā labo. Tādēļ cilvēks, kas uzdrošinātos ar Evaņģēliju pārvaldīt visu valsti vai pasauli, būtu līdzīgs gani, kuram vienā ganāmpulkā būtu jāsaved kopā vilki, lauvas, ērgļi un avis un jāļauj tām brīvi sadzīvot savā starpā, sakot: "Palīdziet sev, esiet cits pret citu labi un miermīlīgi. Aita ir atvērta, barības ir daudz. Jums nav jābaidās no suņiem un stirnām." Aitas neapšaubāmi saglabātu mieru un ļautu sevi mierīgi barot un pārvaldīt, taču tās ilgi nedzīvotu, nedz arī viens zvērs izdzīvotu otru.

IV Daļa

Par Laicīgo Varu un Paklausības Robežām, 1523

Martin Luther

Šī lapa ir tīši atstāta tukša

New Covenant Publications

International Ltd.

Reformētas Grāmatas, Pārveidoti Prāti

New Covenant Publications International Ltd.,
Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Email: newcovenantpublicationsintl@gmail.com

Atzinība

Veltīts Dievam.

Priekšvārds

New Covenant Publications International savieno lasītāju ar dievišķo plānu, kas saista debesis un zemi un nostiprina mīlestības likuma mūžīgumu. Logotips - Derības šķirsts - simbolizē Jēzus Kristus un Viņa tautas tuvību un Dieva likuma centrālo nozīmi. Kā rakstīts: " "Redzi, nāks dienas," saka Tas Kungs, "kad Es slēgšu jaunu derību ar Israēla namu un ar Jūdas namu, ... Nē, šāda būs derība, ko Es slēgšu ar Israēla namu pēc šīm dienām, tā saka Tas Kungs, Es iedēstīšu Savu bauslību viņos pašos, Es to rakstīšu viņu sirdīs, un Es būšu viņu Dievs, un tie būs Mana tauta." (Jeremijas 31:31-33; Ebrejiem 8:8-10). Patiesi, jaunā derība liecina par cilvēces izpirkšanu, kas dzimusi nemitīgās cīņās un apzīmogota ar asinīm.

Neskaitāmus gadsimtus daudzi cilvēki ir cietuši sāpīgas ciešanas un neizprotamu apspiešanu, kas bija aprēķināta, lai izdzēstu patiesību. Īpaši tumšajos gadsimtos šī gaisma bija lielā mērā apgānīta un aizēnota ar cilvēku tradīcijām un tautas nezināšanu, jo pasaules iedzīvotāji bija nicinājuši gudrību un pārkāpuši derību. Kompromisa sērga ar pieaugošo ļaunumu izraisīja tādu nevaldāmas deģenerācijas un velnišķīgas necilvēcības postu, ka daudzas dzīvības tika netaisnīgi upurētas, atsakoties atdot sirdsapziņas brīvību. Tomēr zudušās zināšanas atdzima, īpaši reformācijas laikā.

Reformācijas laikmets 16. gadsimtā izraisīja patiesības brīdi, fundamentālas pārmaiņas un no tām izrietošus satricinājumus, kas atspoguļojās kontrreformācijā. Tomēr šajā sējumā no reformatoru un citu drosmīgu celmlaužu skatpunkta no jauna atklājam šīs savdabīgās revolūcijas nenoliedzamo nozīmi. No viņu stāstītā var izprast postošās cīņas, iemeslus, kas bija pamatā tik fenomenālai pretestībai un pārdabiskai iejaukšanai.

Mūsu devīze: "Reformētas Grāmatas, Pārveidoti Prāti" akcentē atšķirīgo literatūras žanru, kas tapis kritiskajā laikmetā, un tā ietekmi. Tas rezonē arī ar personīgās reformācijas, atdzimšanas un pārvērtību steidzamību. Tāpat kā pirms aptuveni 500 gadiem Gūtenberga iespiedmašīna kopā ar tulkošanas starpniecību izplatīja reformētās ticības principus, tā arī šajos pēdējos laikos digitalizētā prese un tiešsaistes mediji visās valodās izplatīs patiesības gaismu.

SATURA RĀDĪTĀJS

Nodaļa 1 - Pareģojums par Pasaules Likteni 6
Nodaļa 2 - Vajāšanu ugunsgrēki 14
Nodaļa 3 - Tumšie laikmeti 20
Nodaļa 4 – Gaisma kalna virsotnē 28
Nodaļa 5 - Gaisma Lespīd Anglijā 39
Nodaļa 6 - Divi varoņi 50
Nodaļa 7 - Jauna Revolūcija 65
Nodaļa 8 - Pirms Tiesas 81
Nodaļa 9 - Šveices Reformators 97
Nodaļa 10 - Reformācijas panākumi Vācijā 106
Nodaļa 11 - Firstu Protests 114
Nodaļa 12 - Reformācija Francijā 123
Nodaļa 13 - Nīderlande un Sakndināvija 140
Nodaļa 14 - Vēlākie Britu reformācija 145
Nodaļa 15 - Francijas Revolūcija 158
Nodaļa 16 - Meklējot brīvību jaunā pasaulē 172
Nodaļa 17 - Rīta vēstneši 176
Nodaļa 18 - Amerikānu Reformators 191
Nodaļa 19 - Gaisma Tumsā 209
Nodaļa 20 - Lielā Reliģiskā Atmoda 216
Nodaļa 21 - Atmestais Brīdinājums 228
Nodaļa 22 - Piepildītie Pravietojumi 238
Nodaļa 23 - Kas Ir Svētā Vieta? 252
Nodaļa 24 - Vissvētākajā Vietā 261
Nodaļa 25 - Dieva Bauslība Nemainās 267
Nodaļa 26 - Cik veiksmīgas ir mūsdienu atmodas? 278
Nodaļa 27 - Jauno Laiku Atmodas 284
Nodaļa 28 - Izmeklēšanas tiesa 295
Nodaļa 29 - Ļaunuma Cēlonis 303

Nodaļa 30 - Naids starp cilvēku un sātanu 309
Nodaļa 31 - Ļauno garu darbība 313
Nodaļa 32 - Sātanisks Slazds 317
Nodaļa 33 - Pirmā lielā maldināšana 325
Nodaļa 34 - Vai mirušie var runāt ar mums? 332
Nodaļa 35 - Sirdsapziņas Brīvība Apdraudēta 339
Nodaļa 36 - Nākamā Cīņa 351
Nodaļa 37 - Bībele, kā aizsarga līdzeklis 358
Nodaļa 38 - Beidzamais brīdinājums 365
Nodaļa 39 - Bēdu laiks 371
Nodaļa 40 - Liela Atbrīvošana 385
Nodaļa 41 - Zemes Izpostīšana 396
Nodaļa 42 - Cīņas Beigas 402

NODAĻA 1 - PAREĢOJUMS PAR PASAULES LIKTENI

Kaut jel tu zinātu, un pašā šinī savā laikā, ko pie tava miera vajaga! Bet nu tas apslēpts priekš tavām acīm. Un tevi gluži izpostīs līdz ar taviem bērniem tavā vidū un akmeni uz akmeņa neatstās, tāpēc ka tu savu piemeklēšanas laiku neesi atzinusi.»1 {LC 17.1}

Jēzus no Eļļas kalna gala raudzījās lejup uz Jeruzālemi. Priecīga un mierīga viņa izplētās viņa priekšā visā savā jaukumā. Bija Lieldienu laiks, un no visām zemēm bija pulcējušies Jēkaba bērni svētīt šos lielos tautas svētkus. Dārzu un vīna kalnu vidū un uz zaļām nogāzēm, kuras bija kā sētin nosētas baltām ceļinieku teltīm, pacēlās Israēla galvas pilsētas terasveidīgie pakalni, staltās pilis nu varenās skanstis. Šķita, it kā Ciānas meita saka savā lepnumā: «Es sēžu un es esmu valdniece un bēdas es neredzēšu»; viņa tagad bija tik daiļa un domāja sevim nodrošinājuse debess labvēlību, kā toreiz, priekš daudz gadiem, kad karalīgais dziedātājs bija izsaucies: «Jauki paceļas Ciānas kalns, visas zemes prieks... lielā ķēniņa pilsēta.»2 Viņa priekšā gulēja dievnama lieliskās un krāšņās būves. Rietošās saules stari apstaroja baltās marmora sienas un atspoguļoja sevi zelta vārtos, tornī un jumta galos. Tur stāvēja «Ciāna, skaistuma pilnība», jūdu tautas lepnums. Kurš Israēla bērns varētu, uzlūkojot šo ainu, apspiest prieka un apbrīnošanas jūtas!— Bet gluži citādas domas nodarbināja Jēzu.«Un kad viņš tuvu klāt nāca, viņš uzlūkoja pilsētu un raudāja par to.»1

Vispārīgam priekam valdot, kad tauta viņam iejājot Jeruzālemē palmu zarus vēdināda, apsveica viņu ar gaviļu saucieniem un priecīgie Ozianna saucieni atbalsojās pakalnos, kad tūkstošas balsis viņu izsauca par ķēniņu, pasaules Pestītāju piepeši sagrāba noslēpumainas sāpes. Viņš, Dieva Dēls, Israēla Apsolītais, kuram bija vara pār dzīvību un nāvi, kas izsauca miroņus no kapiem ārā, piepeši izplūda asarās.— tomēr tās nebija parastās žēluma asaras, bet neizsakāmas dvēseles sāpes. {LC 17.2}

Viņš neraudāja par sevi, gan labi zinādams, uz kurieni iet vņa ceļš. Viņa priekšā atradās Ģetzemane, vieta, kur viņam vajadzēja izcīnīt lielo dvēseles cīņu. Arī avju vārti bija redzami, pa kuriem jau simtiem gadu veda kaujamos upurus, vārti, kuriem arī viņa priekšā drīz vajadzēs atvērties, kad viņš tiks vests «kā kaujams jērs»2. Mazliet tālāku bija redzams Golgatas kalns, kur drīz vajadzēja pacelties viņa krustam. Lielai izbaiļu krēslai vajadzētu krist uz viņa sāpju teku, viņš zināja, ka drīz viņam jānodod sevi par grēku salīdzināšanas upuri. Bet ne šīs ainas tajā stundā apēnoja viņa līksmību, ne arī pārcilvēcisku baiļu priekšsajūtas. Viņš apraudāja to tūkstošu Jeruzālemes iedzīvotāju likteni, kuru tie, kurus viņš bija nācis pestīt un svētus darīt, caur savu aklību un neatgriešanos no grēkiem bija likuši nākt pār sevi {LC 18.1}

Tūkstošu gadu vēsture ar svētībām un priekšrocībām, kuras bija piešķirtas izredzētai tautai, parādījās Jēzus gara acīm. Tur bija Morijas kalns, kur apsolītais dēls bija siets uz altāra, kā jērs, kas nepretojas— Dieva dēla uzupurēšanās simbols3. Tur Dieva uzticīgās

tautas tēvs dabūja lielo mesiānisko apsolījumu.4 Liesmas, kas Arnonas klonā reiz pacēlās pret debesīm, bija novērsušas samaitāšanas eņģeļa zobenu— piemērots upura un starpniecības simbols starp Pestītāju un cilvēkiem, pilniem grēka vainu. Dievs visas pasaules priekšā bija Jeruzālemi cēlis godā. Kungs bija «Ciānu izredzējis», «viņam patika tur dzīvot»1 Veseliem gadu simteņiem cauri bija atskanējuši praviešu brīdinājumi. Tur priesteri bija vēdinājuši savus vīraka traukus, un dārgo zāļu dūmi kopā ar ticīgo lūgšanām bija uzkāpuši pie Dieva. Ikdienas te lija upura jēra asinis kā priekšzīme Dieva Jēra asinīm. Tur Jehova parādīja savu klātesamību godības padebesi virs derības šķirsta žēlastības vāka. Še bija noslēpumaino trepju pirmie kāpšļi, kas savienoja zemi ar debesīm; pa šīm trepēm nokāpa un uzkāpa Dieva eņģeļi, atvērdami pasaulei ceļu uz vissvētāko. Būtu Israēls kā tauta palicis debesīm uzticīgs, Jeruzāleme, Dieva izredzētā pilsēta, stāvētu mūžam.2 Bet izredzētās tautas vēsture rāda tikai atkrišanu un sacelšanos. Šī tauta bija Dieva žēlastībai pretī turējusies, nelietīgi izlietojuse savas priekšrocības un par maz novērtējuse labvēlīgos apstākļus, kuros tā allaž atradās. {LC 18.2}

Kaut arī viņa «izsmēja Dieva vēstnešus, nicināja viņu vārdns un apmēdīja savus praviešus,«3, Dievs tomēr vēl izrādījās kā viņas «Kungs Dievs, žēlīgs un laipnīgs, pacietīgs, liels apžēlošanā un uzticībā.»4 Neskatoties uz viņas pastāvīgiem pārkāpumiem, Dieva žēlastība vēl vienmēr bija ar viņu. Vairāk nekā tēvs savā līdzjūtošā mīlestībā par savu rūpju bērnu «Dievs sūtīja pie viņiem agri savus vēstnešus. Jo viņš saudzēja savus ļaudis un viņu mājas vietu.»5 Kad aizrādījumi, lūgšanas un brīdinājumi nebija līdzējuši, Dievs sūtīja no debesīm savu vislielāko dāvanu; vēl vairāk— visu debess bagātību viņš atdeva šinī vienā dāvanā. {LC 19.1}

Pats Dieva Dēls tika sūtīts atgriezt neatgriezīgo pilsētu. Kristus pārveda Israēlu no Ēģiptes kā labu vīna koku.6 Ar savu paša roku viņš priekš tā bija iztīrījis zemi no pagāniem. Viņš to bij dēstījis «auglīgā zemē».7Viņa gādība tam bija cēluse visapkārt sētu. Viņš bija izsūtījis savus kalpus to kopt. «Ko bija vairāk darīt pie mana vīna dārza, nekā es esmu darījis!» viņš izsaucās. «Es gaidīju, ka tas labus ķekarus nestu, bet viņš ir nesis sapuvušus.»1 Neskatoties uz visu to, nāca viņš pats, piļns cerību un ilgu, redzēt augļus no sava dēstījuma, nāca, lai glābtu slimo koku. Viņš aprāka tam saknes, izgrieza sausos un liekos zarus un pūlējās nepiekusis ap to, lai glābtu šo paša dēstīto vīna koku. {LC 19.2}

Trīs gadus gaismas un godības karalis bija staigājis savas tautas vidū— viņš, kurš bija «apkārt gājis labu darīdams un dziedinādams visus no velna uzvarētos»1, kurš sagrauztās sirdis bija dziedinājis, kurš cietumniekus bija darījis brīvus un aklus redzīgus, kurš klibiem bija licis staigāt, kurlus dzirdīgus darījis un spitālīgos šķīstus, kurš miroņus bija uzmodinājis un nabagiem prieka vēsti pasludinājis.3 Visus bez izņēmuma viņš aicināja: «Nāciet visi pie manis, jūs bēdīgie un grūtsirdīgie, es jūs gribu iepriecināt.»2 {LC 20.1}

Neskatoties uz to, ka viņam atmaksāja labu ar ļaunu un mīlestību ar ienaidu, viņš tomēr palika pie savas žēlastības misijas. Nekad tie netika atraidīti, kas meklēja viņa žēlastību. Šis ceļinieks bez dzimtenes, apkrauts ar kaunu, kurš zināja tikai atsacīšanos, ziedoja visu savu dzīvi, palīdzēdams ikvienam viņa vajadzībās, mazinādams cilvēku ciešanas un pamudinādams tos saņemt dzīvības dāvanu. Žēlastības viļņi, atsizdamies pret nepieejamo siržu klintīm, dzīti atpakaļ, atgriezās kā vēl stiprākas, neizteicamas, līdzjūtošas mīlestības straumes. Bet Israēls novērsās no sava labākā drauga un vienīgā palīga. Viņa padomus tas atstāja novārtā un brīdinājumus saņēma ar izsmieklu. {LC 20.2}

Cerības un žēlastības laiks pagāja ātri. Ilgi aizturētais dusmu kauss bija gandrīz pilns. Smagajam nelaimes mākonim, kurš pa atkrišanas un sacelšanās laiku bija savilcies, nu vajadzēja izgāzties pār vainīgo tautu; bet tā nicināja un atmeta to, kas vienīgais spēja novērst nenovēršamo likteni, uzkrāva viņam visdziļākos azemojumus un beidzot pienagloja viņu pie krusta koka. Bet līdz ar Kristus krusta nāvi Israēla tautai, šai svētītai un saulē celtai tautai, bija pienācis gals kā tādai. Jau tā ir nelaime, kad arī tikai viena dvēsele pazūd, jo ikviena pārsver visas pasaules mantu un dārgumus, bet Kristum, uz Jeruzālemi noskatoties, tēlojās vēl lielāka nelaime: pilsētas un visas tautas bojā iešana, šīs pilsētas un tautas, kuru Dievs bija padarījis par savu sevišķu īpašumu. {LC 20.3}

Pravieši bija raudājuši par Israēla atkrišanu un briesmīgo izpostīšanu, kura bija nākuse viņa grēku dēļ. Jeremija bija vēlējies, kaut viņa acis būtu bijušas asaru avoti, ka viņš dienu un nakti varētu apraudāt savas tautas nokautos un cietumā aizvesto Kunga ganāmo pulku.1 Cik lielas gan nebija viņa sāpes, kura pravieša skats aptvēra ne tikai gadus, bet veselus laikmetus! Viņš redzēja samaitāšanas eņģeļa pret pilsētu pacelto zobenu, pret pilsētu, kura tik ilgi bijuse par Jehovas mitekli. No Eļļas kalna gala— tā pati vieta, kur vēlāk Tits apmetās un viņa kara pulki— lūkojās viņš pāri ielejai uz svētiem pagalmiem un viņu pīlāru ejām, un viņa asaru apmiglotām acīm atvērās šausmīga aina: Jeruzālemes ielenkšana no svešiem kara pulkiem un viss, kas nāca pēc tam. Viņš dzirdēja kaujas kāro kara pulku soļu troksni. Viņš dzirdēja no pilsētā ielenktām mātem un bērniem saucienus pēc maizes. Viņš redzēja jūdu svēto un krāšņo dievnamu, viņu pilis un torņus atdotus uguns liesmām; tur, kur tie lepni pacēlās pret debesīm, bija palikuši tikai kūpošu drupu kaudze. {LC 21.1}

Vēl tālāk lūkojās viņa skats laika straumē; viņš redzēja Dieva tautu izkaisītu pa zemju zemēm «līdzīgi bojā gājušā kuģa drupām kailā jūrmalā.» Viņam šķita, ka šinī laicīgā atmaksā, kura draudēja nākt pār viņas bērniem, būtu ieraugāms tikai pirmais malks no Dieva dusmības biķera, bet pēdējā tiesas dienā tas būs jāiztukšo līdz dibenam. Dievišķa apžēlošanās, ilgu pilna mīlestība izskan sekošos vārdos: «Jeruzāleme, Jeruzāleme! tu, kas nokauj praviešus un akmeņiem nomētā, kas pie tevis sūtīts! Cik reiz es tavus bērnus esmu gribējis sapulcināt, kā vista sapulcina cālīšus zem saviem spārniem, bet jūs negribējāt.»1 Ak, kaut tu, pār citām pacelta un izredzēta tauta, būtu atzinusi savu piemeklēšanas laiku, un kaut tu jel zinātu, ko pie tava miera vajaga. Tu aizturēji Dieva

taisnības eņģeļus, es saucu tevi uz atgriešanos, bet viss veltīgi. Ne tikai Dieva kalpus, un sūtņus un praviešus tu atstūmi un atmeti, bet arī savas tautas Svēto, savu Pestītāju. Vienīgi tavas vainas dēļ šis sods ir nācis pār tevi. «Un jūs negribējāt nākt pie manis, lai jums būtu dzīvība.»2 {LC 21.2}

Visas priekšsludināšanas par Jeruzālemes izpostīšanu piepildījās burts pēc burta. Jūdiem bija jāatzīst patiesība viņa brīdinošos vārdos: «Ar kādu mēru jūs mērīsiet, jums taps mērīts.»1 Parādījās zīmes un notika brīnumi — nelaimes un tiesas pirmie vēstneši. Nakts vidū redzēja neparastu gaismu virs dievnama un altāra lidināmies. Saulei noejot mākoņos parādījās kaujas ratos uz kauju gatavi kara vīri. Priesteri, kuri to nakti kalpoja svētā vietā, tika iztrūcināti no noslēpumainām skaņām, zeme sakustējās un dzirdēja daudz balsis sakām: «Iesim prom no šejienes.» Lielie vārti rīta pusē, kuri bija tik smagi, ka tikai divdesmit vīri ar pūlēm varēja tos atvērt un aizvērt un kuru dzelzs aizšaujamie dziļi ķēra akmeņa slieksni, ap pusnakti atdarījās paši no sevis. {LC 22.1}

Septiņus gadus kāds vīrs staigāja ap Jeruzālemi, un pravietoja nelaimi, kurai bija janāk pār pilsētu. Dienu un nakti viņš dziedāja dīvainu sēru dziesmu: «Balss no rītiem, balss no vakariem, balss no četriem vējiem, balss par Jeruzālemi un dievnamu, balss par līgavaini un līgavu, balss par visu tautu.» Šo savādo cilvēku iemeta cietumā un šauta pātagām, taču neviens vaids nenāca pār viņa lūpām. Uz apsmiekliem un pārestībām viņš atbildēja ar vienu un to pašu: «Vai, vai Jeruzāleme, vai taviem iedzīvotājiem!» Viņš nemitējās brīdināt, kamēr to beidzot pa Jeruzālemes aplenkšanas laiku nosita. Viņa pravietojumi bija piepildījušies {LC 22.2}

Neviens kristīgais Jeruzālemes izpostīšanas laikā neaizgāja bojā. Kristus bija biedinājis savus ļaudis. Visi ticīgie gaidīja apsolīto zīmi. Jēzus. bija sacījis «Bet kad jūs redzēsiet Jeruzālemi visapkārt apstātu no karaspēka, tad ziniet, ka viņas izpostīšana tuvu klāt. Tad lai bēg kalnos, kas ir Jūdejā, un lai steidzas prom, kas ir viņas vidū; un tie, kas ir uz zemēm, lai neiet tur iekšā.»1Kad romiešu kara pulki zem Cestija vadības bija ielenkuši pilsētu un šķita pienācis īstais brīdis taisīt pēdējo spiedienu uz pilsētu, viņi nevienam negaidot piepeši atkāpās. Ieslēgtie, kuriem jau katra cerība bija zudusi, tai brīdī, kad Cestijs izlaida savu atkāpšanās pavēli, bija jau gatavi padoties. Dieva žēlīgā gādība iekārtoja apstākļus tā, ka tie nāca par labu viņa tautai. Apsolītā zīme kristīgiem bija dota, nu tagad visi, kas gribēja paklausīt Pestītāja brīdinājumam, varēja atstāt Jeruzālemi. Apstākļi tā sagadījās, ka ne jūdi, ne romieši nevarēja aizkavēt kristīgo bēgšanu. Cestijam atkāpjoties, jūdi gāzās ārā no Jeruzālemes un vajāja bēgošos romiešus; nevienam nebija laika uzmanīt kristīgos, un tie prata izlietot šo izdevīgo situāciju. Bija tīrs arī ceļš un tīra zeme, pa kuru un uz kuru viņiem bija jābēg. Romieši bija jau promkārtā kristīgie visā zemē varēja izvest savu bēgšanas nodomu. Bez vilcināšanās viņi bēga uz drošu vietu— uz Pellas pilsētu Perējā, viņpus Jordānas. {LC 25.1}

Jūdu karotāji vajāja romiešus ar tādu niknumu un spēku, ka draudēja tos pilnīgi iznīcināt. Tikai ar lielām grūtībām Cestījam izdevās atkāpties. Jūdi turpretim gandrīz bez zaudējumiem un ar bagātu laupījumu atgriezās atpakaļ uz Jeruzālemi. Tā tomēr bija tikai māņu uzvara ar liktenīgām sekām: Sīvā pretošanās satracināja un apgaroja romiešus, kas atnesa briesmīgu nelaimi. Kas var to aprakstīt, kad Tits apmetās ap pilsētu! Tas bija ap Lieldienas laiku, kad miljoniem jūdu bija sapulcējušies viņas mūros. Barības krājumi, kuri rūpīgi glabāti pietiktu iedzīvotāju vajadzībām priekš vairākiem gadiem, caur ķildīgu partiju strīdiem, skaudību un atriebību bija visi iznīcināti, un līdz ar to aizstāvēšanās bija padarīta neiespējama. Tika izciestas visas bada šausmas. Mērs kviešu maksāja vienu talantu. Bada mokas bija tik lielas, ka citi ēda pat savs ādas jostas un sandales un ar zobiem plēsa un grauza savu vairogu pārvelkamos. Iknaktis daudz ļaužu no pilsētas pārzagās ienaidnieka pusē, meklēdami pa tumsu dažādas zālītes un tuksneša augus, bet tur šos pārdrošniekus visbiežāk gan noķēra, un tie aizmaksāja savu soli ar mokām un nāvi. Tiem, kurus ienaidnieks palaida, viņš atņēma visu, kas ar tik lielām briesmām bija salasīts Varas nesēji pilsētā ņēma palīgā visnecilvēciskākās spīdzināšanas, lai atņemtu pēdējo niecīgo krājumiņu, ko viens otrs, bada šausmu vajāts, bija noslēpis nezināmai rītdienai. Šis necilvēcības izdarīja nereti tādi, kuri vēl bija paēduši un gribēja vienīgi palielināt savu pārtikas krājumu. {LC 25.2}

Tūkstoši un atkal tūkstoši aizgāja bojā no bada un sērgām. Mīlestības dabīgās saites likās būt izirušas. Vīrs aplaupīja savu sievu un sieva vīru. Varēja redzēt bērnus, kuri rāva maizes kumosu no vecāku mutes. Pravieša jautājumam: «Vai māte var aizmirst savu bērnu»1 lūk, kāda piekrita atbilde: «To sirdsžēlīgo sievu rokas ir savus bērnus vārījušas, lai viņām būtu barība savas tautas bēdu laikā.»2 Atkal bija piepildījies pravieša brīdinājums, kurš bija atskanējis četrpadsmit gadu simteņus atpakaļ: «Tā sieva, kas starp jums mīksta un kāra bija, ka viņa aiz sava mīkstuma un kāruma kāju nebija spēruse uz zemi, būs skaudīga pret vīru savā klēpī, un pret savu meitu, un pret to bērnu, kas no viņas miesas ir izgājis, un pret savu dēlu, ko tā dzemdējusi, jo viņa tos ēdīs slepeni visai lielā trūkumā un bailēs, kad tavs ienaidnieks spiedīsies tavos vārtos.»3 {LC 26.1}

Romiešu vadoņi centās jūdiem iedvest bailes, lai tā jo drīzāk tos piespiestu padoties. Tie, kuri gūstā ņemot bija pretojušies, tika šausti pātagām, spīdzināti un beidzot sisti krustā pilsētas mūru priekšā. Ikdienas simtiem šādā kārtā tapa nonāvēti, un šis briesmīgais darbs turpinājās tik ilgi, kamēr visa Jošafata ieleja un Golgatas kalns bija apklāti ar biezu krustu mežu, kuram nācās grūti tikt cauri. Briesmīgi piepildījās Pilāta soģa krēsla priekšā izsacītais sātaniskais novēlējums: «Viņa asinis lai nāk pār mums un mūsu bērniem.»1 Tits būtu šai briesmīgai ainai labprātīgi galu darījis, un Jeruzālemei pilnais sodu mērs paliktu aiztaupīts. Titu sagrāba šausmas, redzot visu ieleju pilnu līķu kaudzēm. Kā apburts viņš raudzījās no Eļļas kalna gala uz vareno un skaisto dievnamu un izdeva pavēli neaiztikt no tā neviena akmeņa. Iekams viņš šo nostiprināto vietu mēģināja ieņemt ar varu, viņš izsūtīja

jūdu vadoņiem nopietnu uzsaukumu, nespiest viņu aptraipīt svēto vietu asinīm. Ja viņi būtu uz mieru pieņemt kauju kautkur ārpus pilsētas, neviens romietis neaizskārtu dievnama svētumu. Pats Jozefs griezās pie jūdiem ar pārliecinošu runu, lai tie padodas un glābj sevi, pilsētu un svēto vietu, kurā tie Dievu godājuši. Bet atbilde bija rūgti lāsti. Uz viņu, tautas pēdējo starpnieku, kad viņš bija nācis pie tās uz sarunām, jūdi meta ar šķēpiem. Viņi nebija klausījuši Dieva Dēla lūgumu, un tagad vaimanas un lūgumi tos vēl vairāk apcietināja, padarīja vēl noteiktākus, tie gribēja cīnīties līdz pēdējam. Tita pūles, glābt Dievnamu, palika bez panākumiem. Viens, kas ir lielāks nekā viņš, bija teicis, ka akmens uz akmeņa nepaliks. {LC 27.1}

Jūdu vadoņu aklā stūrgalvība un atbaidošie noziegumi pilsētā pildīja romiešus ar izbailēm un milzīgu sašutumu, un Tits beidzot izšķīrās dot pēkšņu triecienu, kuram vajadzēja nodot pilsētu viņa rokās. Bet arī te viņš vēl pavēlēja saudzēt pilsētu cik vien tik iespējams, it īpaši dievnamu. Bet viņa pavēles netika ievērotas. Kādu nakti, kad viņš bija devies uz savu telti, jūdi bija nākuši uzbrukumā, atstājot pilsētas mūrus. Roku cīņā kāds kareivis bija iemetis dievnama priekšnamā degošu lāpu un ar ciedres koka dēļiem izliktās blakus telpas, kuras stiepās visgarām riņķī galvenai būvei, drīz bija pārņemtas liesmām. Tits savu ģenerāļu un virsnieku pavadībā steidzās uz ugunsgrēka vietu un pavēlēja kareivjiem stāties pie dzēšanas. Bet viņa pavēles neviens nedzirdēja. Dusmās romieši svieda degošas pagales vēl no uguns neaizsniegtās blakus telpās un nodūra ar šķēpu lielā skaitā tos, kas tur bija atraduši patvērumu. Asinis tecēja kā straume pa trepju pakāpēm. Tūkstoši un atkal tūkstoši jūdi tika nomaitāti. Kaujas kliedzienus pārskanēja saucieni: «Šabod!» — godība pagalam. Jūdi paši bija kaluši sev važas un paši piepildījuši sev atriebības biķeri. Tautas pilnīgā iziršana. visas sāpes un ciešanas, kuras jūdi izkaisīti būdami izcieta, bija pļauja, kuru tie ievāca no viņu pašu sējumiem. Pravietis raksta: «Israēl, tu vedi sevi nelaimē»; «jo tu esi kritis savu pārkāpumu dēļ.»1 Viņu ciešanas tiek bieži iztēlotas kā caur Dieva tiešu pavēli uzlikts sods. Tā ir viltība, ar kuru lielais viltnieks apklāj pats savus darbus. Jūdi ar savu stūrgalvību, atraidot Dieva mīlestību un žēlastību, bija panākuši, ka Dievs atvelk savu sargādamo roku. Sātans nu varēja brīvi valdīt. Briesmīgās nežēlības, kuras notika Jeruzālemes izpostīšanas laikā, pierāda viņa atriebjošo varu pār visiem, kas viņam padevušies. {LC 27.2}

Mēs nevaram zināt, cik daudz mēs Kristum parādā par visu mieru un sargāšanu, kuru mēs baudām. Dieva spēks ir tas, kas neļauj sātanam cilvēku pavisam sagrābt savā varā. Nepaklausīgiem un nepateicīgiem ir daudz jāpateicas par Dieva žēlastību un paciešanos, Dievs savalda sātana ļauno, nežēlīgo varu. Bet kad cilvēki vairs nevēlas Dieva saudzības un pāriet visas robežas, viņš atvelk savu roku. Dievs nav soda izpildītājs par cilvēku pārkāpumiem, bet viņš atstāj tos, kas viņa žēlastību nepieņem, viņu pašu vaļā, lai viņi pļauj, ko tie sējuši. Katrs neuzņemts gaismas stariņš, katrs nonicināts un neievērots brīdinājums, katra turpināta kaislība, katrs Dieva likumu pārkāpums ir tāds izsēts graudiņš, kas nes savus

augļus. Kad grēcinieks Dieva garam pastāvīgi pretojas, tas viņam tiek atņemts, un viņam nav vairs spēka salvaldīt dvēseles kaislības un aizsargāt sevi no sātana dusmām un ienaida.Jeruzālemes izpostīšana ir priekš visiem briesmīgs un svinīgs brīdinājums, kas ir domāts ikvienam, kas ar Dieva žēlastības piedāvājumu spēlējas un pretojas dievišķās apžēlošanas lūgšanām. Nekad vēl nebija noteiktāka liecība dota, kā šī, cik stipri Dievs ienīst grēku. {LC 28.1}

Jeruzālemes izpostīšanas pravietojumam ir arī vēl cits piepildījums, pret kuru nupat tēlotā briesmīgā aina ir tikai vājš atspīdums. Izredzētās pilsētas liktenī mēs varam ieraudzīt visas pasaules likteni, kura Dieva žēlastību kājām. Šausmīgas ir ziņas par cilvēces postu, kuru tā pieredzējusi pa visiem gariem gadu simteņiem, rādīdama zemei savus noziegumus. Sirds top sažņaugta un spēki zūd, kad par to domā. Briesmīgas sekas ir bijušas debess autoritātes neatzīšanai. Bet vēl šausmīgāku ainu mums atklāj parādīšanās par nākamiem laikiem. Kas gan ir pagātnes ziņojumi, garās sacelšanās, cīņu un nemieru rindas, «visi kari un vētras un asiņainās drēbes»1 pret tās dienas izbailēm, kad Dieva savaldošais gars, kas līdz šim saturēja cilvēcīgās kaislības un sātaniskos spēkus, būs atņemts no tiem, kas no viņa atkrituši! Tad atzīs pasaule, kā vēl nekad agrāk, sātana valdīšanās briesmīgās sekas! {LC 31.1}

Bet tanī dienā, tāpat kā Jeruzālemes izpostīšanas laikā, Dievs izglābj savu tautu, «katru, kas ierakstīts dzīvības grāmatā.» Kristus teica, viņš nākšot otru reizi sapulcināt savus uzticīgos: «Un tad Cilvēka Dēla zīme rādīsies debesī un tad visas ciltis virs zemes kauks un redzēs Cilvēka Dēlu nākam padebešos ar lielu spēku un godibu. Un viņš sūtīs savus eņģeļus ar lielu bazūņu skaņu un tie viņa izredzētos sakrās no četriem vējiem, no viena debess gala līdz otram.»2 Tad tie, kas evaņģēlijam neklausa, tiks nomaitāti no viņa mutes gara, un viņiem tiks darīts gals caur s.viņa (Kristus) parādīšanos.»1 Tāpat kā agrāk Israēls, bezdievīgie paši sevi nomaitās, viņi kritis savas bezdievības dēļ. Caur savu grēcīgo dzīvi viņi tik lielā mērā bija zaudējuši saskaņu ar Dievu, un savu dabu caur ļaunumu bija tik necienīgu padarījuši, ka viņiem viņa godības parādīšanās tapa par postītāju uguni. {LC 31.2}

Lai cilvēki liek vērā, ka mācība, kura atrodama Kristus vārdos, netiktu novārtā atstāta. Kā viņš savus mācekļus pirms Jeruzālemes izpostīšanas bija brīdinājis, dodams zīmi, lai tie vēl laikā atstātu pilsētu, tāpat arī viņš brīdinājis savu tautu no pēdējās izpostīšanas, rādīdams tās tuvošanās zīmes, lai visi, kas grib, varētu izbēgt no gaidāmās Dieva dusmības. Jēzus paskaidroja: «un zīmes notiks pie saules un mēneša un zvaigznēm, un virs zemes ļaudīm būs bail.»2 Tie, kuri redzēs viņa nākšanas zīmes, lai zin, «ka tas ir tuvu pie durvīm.»3 Tāpēc viņš brīdina «esat modrīgi!»4 Tie, kas paklausa viņa brīdinājumam, netiks pamesti tumsībā, lielā diena tos nepārsteigs nesagatavotus. Bet pie tiem, kas nav modrīgi, nāks Kunga diena kā zaglis naktī.»5 {LC 32.1}

Pasaule tagad neizrāda nemaz lielāku gatavību, uzņemt šī laika brīdinājumus, kā toreiz jūdi, attiecībā uz Jeruzālemes izpostīšanu. Lai viņa nāktu kad nākdama, šī Kunga pēdējā diena, viņa vienmēr atradīs bezdievīgos nesagatavotus. Kad dzīve iet savu parasto ikdienas gaitu, kad cilvēki ir aizņemti no izpriecām, ar veikaliem, tirdzniecību, naudas iegūšanu, kad garīgie vadoņi slavē pasaules progresu un izglītību un tauta iežūžināta jūtas vislielākā drošībā— tad viņa nāks kā zaglis ap pusnakti un ielauzīsies neapsargātā namā, tad piepeša iznīcināšana nāks pār bezrūpīgiem un ļaundariem «un tie neizbēgs.»6 {LC 32.2}

NODAĻA 2 - VAJĀŠANU UGUNSGRĒKI

Kad Kristus atklāja saviem mācekļiem Jeruzālemes likteni un savas otrās nākšanas ainas, viņš jau iepriekš darīja tiem zināmu visu to, ko viņa tauta pieredzēs, sākot no tā laika, kad viņš tiem tiks atņemts, līdz viņa atnākšanai spēkā un godībā. No Eļļas kalna lūkojoties Pestītājs redzēja visas vētras, kas gatavojās nākt pār apustuļu draudzi, un vēl tālāk nākotnē vērdamies, viņš pamanīja nikno, postošo negaisu, kurš tumsas un vajāšanas laikos brāzīsies pār viņa pakaļgājējiem. Īsos, milzīgi nozīmīgos izteicienos, viņš aizrādīja jau uz priekšu, kādus līdzekļus izlietos pret viņu šīs pasaules valdnieki.1 Kas Kristum grib pakaļstaigāt, tam jāiet tas pats kauna un pazemošanas ceļš, pa kuru gājis viņu mācītājs Tas pats ienaids, kas apņēmis pasaules Pestītāju, vērsīsies pret visiem, kas tic uz viņa vārdu. {LC 35.1}

Pirmkristīgās draudzes vēsture liecina, cik pareizi bijuši Pestītāja vārdi. Visi zemes un elles spēki savienojās pret Kristu viņa pakaļstaigātāju personā. Labi zināja pagānisms, ka evaņģēlijam uzvarot, pirmam būs jānojauc savus templus un altārus; tāpēc tas pielika visus spēkus lai evaņģēliju iznīcinātu. Tika aizdedzinātas vajāšanas ugunis. Kristīgiem atņēma īpašumus un izdzina viņus no dzimtenes. Viņiem bij jāiztur «lielas bēdu {LC 35.2}

cīņas».2 Tie «mēdīšanās un pātagas cietuši un arī saites un cietumu.»1 Daudzi apzieģelēja savu liecību ar asinīm. Augsti dzimušais un vergs, bagāts un nabags, mācīts un nemācīts— visi bez izņēmuma un bez žēlastības tika nomaitāti. {LC 35.3}

Vajāšanas, kuras iesākās Nērona laikā, apmēram kad Pāvils cieta un mira mocekļa nāvē, turpinājās ar lielāku vai mazāku spēku vairākus gadu simteņus. Kristīgiem nepatiesi pierakstīja visatbaidošākos noziegumus un bada, sērgu, zemes trīču un citu lielu nelaimju cēloņus. Kad viņi bij tapuši tautai par naida un skaudības objektu, radās daudzi tādi uzdevēji, kuri pelņas dēļ nodeva nevainīgos. Viņus tiesāja kā dumpiniekus, kā reliģijas ienaidniekus un kā visas sabiedrības ļaunumu. Daudzi tika nikniem zvēriem priekšā mesti un amfiteātros dzīvi sadedzināti. Daži tika krustā sisti; citus atkal ietina niknu zvēru ādās un nometa arēnā, kur tos saplosīja zuni. Viņu sodīšana tapa par galveno izpriecu vispārīgos, atklātos svētkos. Lielas ļaužu masas nāca mielot savas acis pie šiem skatiem un apsveica mocekļu mokas ar smiekliem un plaukšķināšanu. {LC 36.1}

Un kur arī kristīgie nebēga, visur viņus dzina kā plēsīgus zvērus. Viņi bij spiesti meklēt patvērumu tukšās un atstātās vietās: Viņi staigāja avju un kazu ādās, «atstāti, mocīti, bēdināti, (kuru pasaule nebij vērta), tuksnešos maldījušies, un kalnos un alās unzemes bedrēs.»2 Katakombās tūkstoši atrada patvērumu. Romai bij gari apakšzemes ejas, kuras iestiepdamās ārpilsētas daļā un ņemdamas ceļu cauri pakalnēm un klintīm, aizstiepās vēl jūdzēm tālu aiz pilsētas mūriem kā samudžināts tīkls. Un šinīs apakšzemes ejās daudzi kristīgie, kad viņi bij krituši aizdomās un kad viņiem bij jābēg, atrada sev dzimteni; še viņi

apglabāja arī savus miroņus. Kad Dzīvības dāvātājs nāks un uzmodinās tos, kas cīnījušies labo ticības cīniņu, daudzi Kristus vārda mocekļi iznāks iz šīm tumšām alām. {LC 36.2}

Nikno vajāšanu laikā šie liecinieki uzturējuši skaidru savu ticību uz Jēzu. Bez jebkādām ērtībām, bez saules gai smas, tumšā bet laipnā zemes klēpī sev dzimteni darīdami, viņi nesūdzējās nevienam. Ar ticības, pacietības un cerības vārdiem viņi stiprināja viens otru trūkumā un bēdās. Viņi nebij svētīti ar pasaules labumiem, bet tas nevarēja viņus piespiest atsacīties no Kristus. Pārbaudījumi un vajāšanas bij tikai trepes, kas veda viņus augšup—tuvāk mieram un atmaksai. Daudzi, līdzīgi agrākiem Dieva kalpiem, «ir mocīti un izglābšanu nav pieņēmuši.»1 Viņi atgādinājās sava mācītāja vārdus, lai vajāšanās spētu būt priecīgi un mierīgi, zinot lielu savu algu debesīs; tāpat arī pravieši tika vajāti, kas bij pirms viņiem. Viņi priecājās, ka ir atrasti cienīgi ciest patiesības dēļ nu augstāk un gaišāk par sprēgājošām liesmām pacēlās no sārta viņu dziesmas. Ticībā augšup veroties, viņi redzēja Kristu un eņģeļus, kuri turēja debess balstus un ar iekšķīgu līdzdalību un piekrišanu, priecādamies par viņu izturību, noraudzījās lejup. Viena balss atskanēja no augšienes: «Esi uzticīgs līdz nāvei, tad es tev došu dzīvības kroni.»2 {LC 36.3}

Veltīgas bija sātana pūles, Kristus draudzi iznīcināt ar spēku. Kad vajāšanās pasaules lāsta apkrautie trimdinieki krita, būdami uzticīgi līdz galam, neapstājās lielā cīņa, kurai Kristus mācekļi bij atdevušies. Uzvarēti viņi uzvarēja. Dieva strādnieki tika nosisti, bet viņa darbs gāja uz priekšu. Evaņģēlijs izplatījās tālāk un tālāk, un viņa piekritēju skaits vairojās. Viņš iespiedās tādās vietās, kuras pat romiešu ērglim bij nepieejamas. Tā sacīja kāds kristīgais, spēkodamies ar savu taisnību, uz pagānu valdniekiem, dedzīgiem kristīgo vajātājiem: «Mokat, liekat ciest, notiesājat, izkaisat mūs; jo jūsu netaisnība pierāda mūsu nevainību Nepalīdz nenieka izmeklēta nežēlība; viņa drīzāk izplata brālību mūsu starpā. Ikreizes, kad jūs nopļaujat, mūsu skaits pieaug. Kristīgo asinis ir sēkla.»3 {LC 39.1}

Tūkstoši tika mesti cietumā un nonāvēti, bet nāca citi, kas piepildīja šos robus. Un tie, kuri mira par savu ticību mocekļu nāvē, mira cerībā uz Kristu un tika no viņa uzlūkoti kā uzvarētāji. Viņi bij cīnījušies labo ticības cīniņu un viņi saņems goda kroni,kad Kristus nāks. Ciešanas, kuras kristīgiem bij jānes, vienoja viņus ciešāk savā starpā un ar viņu Glābēju. Viņu dzīvais piemērs un apliecība, kuru nodeva viņu nāve, bij pastāvīgie patiesības liecinieki; un kur to vismazāk varēja sagaidīt, sātana pavalstnieki atstāja viņa kalpību un pulcējās zem Kristus karoga. {LC 39.2}

Sātanam bij savi plāni. Lai varētu sekmīgāk karot pret Dieva valstību, viņš kristīgās draudzēs pacēla savu karogu. Ja viņam izdotos kristītos maldināt un dabūt tos tik tālu, ka Dievs novēršas no viņiem, tad pagalam būtu viņu spēks, stingrība un izturība, un sātanam nāktos viegli tos pievarēt. {LC 40.1}

Lielais viltnieks tagad mēģināja ar ļaunu un viltu, ko nebij iespējis ar spēku. Vajāšanas mitējās, bet tai vietā stājās pasaules kārdinājumi, pasaules labā dzīve, pasaules gods.

Piespieda elku kalpus ārīgi pieņemt kristīgo ticību, citas svarīgas patiesības atmeta. Viņi gan teicās Kristu atzinuši par Dieva dēlu, ticēja viņa augšāmcelšanai, bet viņi neturēja sevi par grēciniekiem, nesajuta nekādu nožēlošanu, nevēlējās atgriezties no grēkiem. Pa daļai Kristu atzīdami, viņi lika kristīgiem priekšā arī no savas puses drusku piekāpties, lai visiem būtu iespējams apvienoties vienā ticībā uz Jēzu. {LC 40.2}

Tagad draudze stāvēja lielu briesmu priekšā. Cietums, spīdzināšanas, uguns un zobens bij svētīšana, salīdzinot ar šīm jaunām briesmām. Daži kristīgie stingri un noteikti paziņoja, ka viņi neielaidīsies ne uz kādu apvienošanos. Daži bij ar mieru {LC 40.3}

piekāpties un grozīt vienu otru savas ticības uzskatu, lai tik varētu savienoties ar tiem jaunatgrieztiem, kuri tikai vienu daļu no kristīgās mācības bij pieņēmuši, un atgriezt tos pavisam. Tas priekš kristīgiem bij baiļu pilns laiks. Zem kristīguma segas sātans mācēja iezagties draudzē, samaitāt ticību un novērst prātus no patiesības vārda. Lielākā daļa kristīgo beidzot iegāja uz kompromisu ar pagāniem un apvienojās ar tiem. Tā savienojās kristīgums ar pagānismu. Lai gan elku pielūdzēji teicās esam atgriezušies un bij uzņemti draudzē, viņi vēl vienmēr turējās pie saviem elku dieviem, padarīdami tagad par savas pielūgšanas priekšmetu Jēzu, vai Mariju un pat svētos. Samaitātais elku pielūgšanas raugs tādā kārtā tika ienests kristīgā draudzē un tur turpināja savu postošo darbu. Slimīgas mācības, māņticīgi paradumi un elku dievu ceremonijas ieviesās baznīcā un dievkalpošanā. Tā Kristus ļaudis, slēguši derību ar elku kalpiem, zaudēja savu ticību un draudzei zuda viņas skaidrība un spēks. Tomēr bij vēl daži, kas neļāvās pievilties. Viņi palika uzticīgi Patiesības Nesējam un pielūdza vienīgi Dievu. {LC 40.4}

Starp Kristus atzinējiem varēja izšķirt divējādas grupas— vienu, kas iedziļinādamies Pestītāja dzīvē, centās tikt vaļā no savām kļūdām nu vainām, tapt līdzīgi Pestītājam, un otra, kas bijās no skaidrās patiesības, jo tā atsedza viņu maldības. Pat savā ziedu laikā tā nesastāvēja vienīgi no tīrām un uzticīgām dvēselēm. {LC 43.1}

Mūsu Pestītājs mācīja, ka tie, kas labprāt nododas grēkam, nedrīkst tikt uzņemti draudzē; un tomēr viņš saistījās ar vīriem, kuriem samaitāts raksturs, rādīja piemērus un neliedza savu vārdu {LC 43.2}

dzīvinošo spēku, tā dodams viņiem laiku atzīt savas kļūdas un raisīties no tām vaļā. No apustuļiem viens bij nodevējs. Jūda bija uzņemts ne viņa rakstura vainu dēļ, bet tās neievērojot. Viņu uzņēma mācekļu vienībā, lai viņš mācītos no Kristus vārdiem un darbiem, kādam 1r jābūt kristīgām raksturam un tādā ceļā novest viņu pie savu kļūdu atzīšanas, grēku nožēlošanas un dvēseles skaidrības «paklausībā un patiesībā». Bet Jūdass nestaigāja tanī gaismā, kas tik žēlīgi bij izlieta pār viņu; kalpojot grēkam viņam nebij spēka turēties pretī jaunām sātana kārdināšanām. Viņa ļaunās rakstura īpašības ņēma pārsvaru. Viņš ļāvās vadīties no tumsības spēkiem; viņš dusmojās, kad pēla viņa vainās un beidzot nonāca tik tālu, ka spēja izdarīt vislielāko nodevību— nodot savu Mācītāju. Tā visi ārīgi

svētie, kas savos sirdsdziļumos mīlē ļaunu, ienīst ikvienu, kas nosoda grēka ceļus, jo tā darīdami tie traucē viņu mieru. Pie labas izdevības, viņi, tāpat kā Jūda,nodotu jebkuru, kas mēģinātu tos traucēt viņu patīkamā, lai arī grēcīgā gaitā. {LC 43.3}

Apustuļi atrada draudzēs tādus, kas gribēja būt svēti, bet kas slepenībā bij nodevušies grēkam. Ananija un Sapfira bij krāpnieki, jo tie solīja atnest Dievam pilnīgu upuri, bet aiz mantas kārības bij vienu daļu paturējuši sev. Patiesības gars parādīja apustuļiem šo no ārienes svēto ļaužu īsto dabu, un Dieva tiesa atsvabināja draudzi no netīrā traipa, kas aptraipīja viņas skaidrību. Šis Kristus caurredzošā gara pierādījums bij par bailēm visiem liekuļiem un ļaundarītājiem. Viņi nevarēja palikt ilgi kopā ar tiem, kuru domas un darbi allaž apliecināja Kristu, bij viņa vietnieki; kad vajāšanas un pārbaudījumi nāca pār Kristus ļaudīm, par viņa mācekļiem vēlējās palikt tikai tie, kas patiesības labad bij gatavi ziedot visu. Tādā kārtā vajāšanas laikā draudze palika samērā diezgan tīra. Bet kad vajāšanas mitējās, draudzēm pievienojās jauni, kas bij mazāk īstticīgi un pazemīgi, un sātans varēja iet un nostiprināties. {LC 44.1}

Bet nepastāv nekas kopīgs starp gaismas un tumsības kungu, un nav arī nekā kopīga starp tiem, kas. viņiem pakaļstaigā. Savienodamies ar tādiem, kuri tik pa pusei bij atgriezušies no pagāniem, kristīgie uzgāja uz ceļa, kas viņus tālāk un tālāk aizveda no patiesības. Sātans gavilēja, jo viņam bij izdevies maldināt tik daudz Kristus ļaužu. Tad dzinās viņš uz tiem ar vēl jo lielāku spēku un piespieda vajāt tos, kas bij palikuši uzticīgi Dievam. Neviens neprata tā karot pret īsto Kristus ticību, kā tie, kas reiz bijuši viņas aizstāvji; un šie atkritēji karoja pret Kristus mācību galveno kodolu kopā ar puspagāniskiem biedriem. {LC 44.2}

Grūta un izmisuma pilna cīņa bij jāizcīna tiem, kas stājās pretim visām maldināšanām un visiem ļaunumiem, kuri priesteru drēbēs pārģērbti tika ievesti draudzē. Bībele vairs netika atzīta par ticības mērauklu. Mācība par reliģijas brīvību tika nosaukta par ķecerību un viņas aizstāvjus ienīda, zaimoja un nicināja. Pēc garas un grūtas cīņas nedaudzie uzticīgie izšķīrās pārtraukt katru sakaru ar atkritušo draudzi, ja tā neatteiksies no savas maldības un elku kalpības. Viņi ieskatīja, ka atdalīšanās ir nepieciešami vajadzīga, ja grib paklausīt Dieva vārdam. Viņi neuzdrošinājās paciest maldības, kuras pašu dvēselēm bij kaitīgas, neuzdrošinājās rādīt tādu piemēru, kas viņu bērnu un bērnu bērnu ticību varētu apdraudēt. Miera un vienprātības dēļ viņi bij gatavi visu apliecināt, kas būtu savienojams ar uzticību Dievam, bet šis miers, atsakoties no labajiem pamatiem, būtu pardaudz dārgi samaksāts. Kad vienprātību var nodrošināt tikai atsacīšanās no taisnības, tad labāk lai nav tādas vienprātības, tad labāk lai nāk šķelšanās, vai pat kari. Draudzei un zemei būtu par svētību, kad tie pamati, uz kuriem darbojās minētās stiprās un drošās dvēseles, atkal atdzīvotos Dieva tautā. Attiecībā uz kristīgās ticības pamatmācībām valda midzinoša vienaldzība. Aizvien vairāk piekrišanu atrod domas, šīs pamatmācības vēl nebūt nav tas svarīgākais. Tāda izviršana stiprina sātana ieročus. Nepareizās mācības un kaitīgās

maldības. kuras atklājot un pret kurām cīnoties Dievam uzticīgie savu dzīvību lika ķīlā, tagad no tūkstošiem, kuri sauca sevi par Kristus ļaudīm, tika ar labpatiku uzlūkotas. {LC 44.3}

Pirmie kristīgie bij patiesi savāda tauta. Viņu nevainojamā dzīve un nešaubīgā ticība bij pastāvīgi par pārmetumu grēciniekiem un traucēja viņu mieru. Kaut gan mazā skaitā būdami, nabagi, bez stāvokļa un goda tituliem, viņi tomēr visiem ļaundariem bij par bailēm, kur tikai viņu mācības un rakstura īpašības kļuva pazīstamas. Tāpēc bezdievīgie viņus ienīda, tāpat ka Kains ienīda Ābelu. Aiz tā paša iemesla, kāpēc Kains nosita Ābelu, tie, kas gribēja nomest Dieva gara aprobežojumus, nonāvēja viņa ļaudis. Aiz tā paša iemesla jūdi atmeta un sita krustā Pestītāju — viņa skaidrība un svētums bij pastāvīgs pārmetums jūdu patmīlībai un samaitātām sirdīm. Sākot no Kristus dienām līdz pat mūsu laikiem, viņa uzticīgie mācekļi allaž izsaukuši ar savu bezbailību to cilvēku ienaidu un pretestību, kuri mīl un nevar atstāt savus grēka ceļus. {LC 45.1}

Kā lai nosauc evaņģēliju par miera vēsti? Pasludinādams Mesijas piedzimšanu, viņš to nosauca par «Miera lielkungu». Kad eņģeļi ganiem pasludināja Kristus piedzimšanu, viņi dziedāja Bētlemes līdzenumos: «Gods Dievam augstībā, miers virs zemes un cilvēkiem labs prāts!»1 Pastāv itkā pretruna starp praviešu paskaidrojumiem un Kristus vārdiem: «Es neesmu nācis atnest mieru, bet zobenu.»2 Bet pareizi saprasti abi izteicieni pilnīgi saskan. Evaņģēlijs ir miera vēsts. Kristīgums ir mācības sistēma; kura, kad to pieņemtu un pēc tās dzīvotu, nestu mieru, vienprātību un svētlaimību pār visu zemi. Kristus reliģija grib katru, kas viņas mācības pieņem, apvienot iekšējā brālībā. Jēzus uzdevums bij salīdzināt Dievu ar cilvēkiem, tā tad arī pēdējos savā starpā. Bet pār pasauli savā lielumā un visumā valda Kristus sīvākais ienaidnieks sātans. Evaņģēlijs rāda dzīves pamatus, kuri ir pilnīgā pretrunā ar cilvēku tikumiem un vēlēšanos, un saceļ pēdējos pret sevi. Viņi ienīst skaidrību, kura atklāj un tiesā grēku, viņi ienīst tos, kuri rāda tiem Kristu, ceļ priekšā viņa taisnos un svētos prasījumus. Šinī nozīmē— jo evaņģēlija augstās mācības saceļ ienaidu un strīdus— viņu nosauc par zobenu. {LC 45.2}

Daudzus, kuri vāji ticībā, lielā nesaprašanā ir veduse noslēpumainā priekšnolemšana, kura pieļauj, ka taisniem jācieš no netaisniem. Daži pat vairs negrib uzticēties Dievam, tāpēc ka viņš to pielaižot, ka visnekrietnākiem cilvēkiem ejot vislabāk, kamēr labākos un tīrākos mocot pirmo nežēlīgā vara. Jautā, ka var tas, kas ir taisns un žēlīgs, un kuram pieder nebeidzama vara, paciest tādu netaisnību un apspiešanu? Tas ir jautājums, ar kuru mums nav darīšanas. Dievs mums ir devis pietiekošus mīlestības pierādījumus, un mēs nedrīkstam šaubīties par viņa labumu, jo viņa prāts un domas ir neizdibināmi. Pestītājs sacīja uz saviem mācekļiem, paredzēdams šaubas, kuras līdzīgi vētrai, piemeklēšanas tumšās stundās brāzīsies viņu dvēselēs: «Pieminat manu vārdu, ko es jums esmu sacījis: Kalps nav lielāks nekā viņa kungs. Ja tie mani vajājuši,tad tie arī jūs vajās.Ja tie manu vārdu turējuši, tad tie arī jūsu turēs.»1 Jēzus cieta par mums vairāk,nekā jel kāds,kas viņam

pakaļ staigā, varētu dabūt ciest no bezdievīgu cilvēku nežēlības. Tie, kuri ir aicināti ciest mokas un mirt mocekļu nāvē, iet dārgā Dieva dēla pēdās. {LC 46.1}

«Tas Kungs nevilcina apsolīšanu.»2 Viņš neaizmirst savus bērnus un neatstāj tos novārtā, bet viņš pieļauj, ka bezdievīgie atklāj savu dabu, lai neviens, kas vēlas savu prātu darīt, nebūtu par viņiem nepareizos ieskatos. Vēl tagad taisnie tiek mesti bēdu ceplī, lai paši tīri tapuši ar savu piemēru pārliecinātu bezdievīgos, un arī lai taisno bezvainīgā staigāšana bezdievīgos un neticīgos tiesātu. Dievs pieļauj, ka bezdievīgie aug un parāda visiem savu ienaidu, lai, kad viņu netaisnības mērs būs pilns, visi redzētu viņu bojā iešanā Dieva taisnību un žēlastību. Dieva atriebības diena tuvojas, kurā visiem viņa likumu pārkāpējiem, visiem kas spaida taisnos, tiks piespriests taisns sods, kur katrs nežēlīgs un netaisns darbs pret Dieva uzticīgiem ļaudīm tiks sodīts itkā viņš būtu nodarīts Kristum. {LC 47.1}

Ir viens cits svarīgāks jautājums, kuram būtu jāsaista visu mūsu laiku baznīcu uzmanība. Apustulis Pāvils saka: «Visi, kas dievbijīgi grib dzīvot iekš Kristus Jēzus, taps vajāti.» Kā tas nāk, ka vajāšanas lielā mērā liekas būt mitējušās? — Vienīgais iemesls tas, ka Dieva draudze piemērojusies pasaulei un nesaceļ nekādas pretestības. Mūsu dienu parastai reliģijai nav tīrā un svētā rakstura, kas iezīmēja apustuļu laiku ticību uz Kristu. {LC 47.2}

Tas, ka kristīgums liekas būt tik parasts un vispārīgs, izskaidrojams tikai caur to, ka tas ar grēku iet roku rokā, ka lielās patiesības apskata ar milzīgu vienaldzību, un ka tik maz ir draudzēs dievišķa svētuma un laimes. Tiklīdz parādīsies pirmo kristīgājo ticība un spēks, tad arī no jauna uzmodīsies vajāšanas gars un no jauna uzliesmos vajāšanu uguņi. {LC 47.3}

NODAĻA 3 - TUMŠIE LAIKMETI

Pāvils savā otrā vēstulē tesaloniķiešiem pravietoja lielo atkrišanu, kura uzcels priesteru pasaules varu. Viņš sacīja, ka Kristus diena ātrāk nenākšot, iekams «atkāpšanās nebūs nākuse un grēka cilvēks, pazušanas dēls, nebūs parādījies, kas turas pretī un paaugstinājas pār visu to, kas Dievs saucams, un kas ir Dieva kalpošana, tā ka viņš dievnamā sēž kā Dievs, izrādīdamies, ka viņš esot Dievs.» un bez tam brīdina apustulis savus brāļus: «Jo netaisnības noslēpums ir jau spēkā.»1 Jau toreiz pašā pirmā laikā viņš redzēja, cik daudz maldību pamazām ieviesās baznīcā, kuras sagatavoja ceļu uz atkrišanu. {LC 49.1}

Bezdievības noslēpums, darbodamies no sākuma slepeni un klusi, ieguva arvien lielāku varu pār cilvēkiem, kamēr beidzot jau pavisam atklāti strādāja savu mānīšanas un Dieva zaimošanas darbu. Gandrīz pavisam nemanot kristīgā draudzē ieviesās pagānu parašas. Viņām kādu laiku vēl nepiekrita un nepadevās — tas bija tik ilgi, kamēr Dieva draudze vēl tika vajāta no pagāniem — bet kad vajāšanas mitējās un kristīgā ticība ieviesās ķēniņu pilīs un ķēniņu galmos, tad Kristus un viņa apustuļu pazemīgā vienkāršība pārmainījās pret pagānu priesteru un valdiniekn lepnību un krāšņumu, un Dieva prasību vietā nāca cilvēku gudrības un nostāsti. Konstantīna tā sauktā atgriešanās, 4. g. s. sākumā, sacēla lielu prieku, un pasaule, uztaisījusi taisnu un svētu seju, iegāja baznīcā. Tagad samaitāšana gāja ātriem soļiem uz priekšu. Pagānisms, kurš likās būt uzvarēts, tapa par uzvarētāju. Viņa gars valdīja baznīcā. Viņa mācības, ierašas un māņticība iemiesojās šo kristīgo ticībā un Dieva godināšanā. {LC 49.2}

Pagānismam un kristīgumam apvienojoties dzima un attīstījās «grēka cilvēks», par kuru pravietoja, ka viņš pacelsies pār visu, kas saucams Dievs, un kas tik ir kalpošana Dievam. Šī milzīgā melu reliģijas sistēma ir sātana meistardarbs, piemineklis viņa pūlēm: sevi pašu uzsēdināt uz troņa un pēc sava prāta valdīt pār zemi. {LC 50.1}

Sātans vienreiz mēģināja vienoties ar Kristu. Viņš nāca pie Kristus kārdināšanas tuksnesī un rādīja viņam visas pasaules valstības un viņu godību, solīdams to visu nodot viņa rokā, ja viņš zemosies tumsības ķēniņa priekšā. Jēzus atraidīja nekaunīgo kārdinātāju un pavēlēja viņam atkāpties. Lielākus panākumus sātana piedāvājumi gūst pie cilvēkiem. Lai nodrošinātu sev pasaulīgos labumus un pasaulīgo godu, viskārdinošāk bij meklēt šo zemes vareno un valdnieku labvēlību un palīdzību. Kristus tādā kārtā bij atmests un nogāja tur, kur tiek slēgta derība ar sātanu,— še ar viņa vietnieku: ar Romas priesteru satriekto varu. {LC 50.2}

Viena no romiešu (Romas katoļu) baznīcas pamatmācībām ir, ka pāvests ir redzamais Kristus baznīcas galva, kurai ir padoti autoritatīvā un varas ziņā bīskapi un garīdznieki visā..5. pasaules daļās. Un netikvien tas — pāvests piesavinājies sev pat Dieva nosaukumu; viņš sevi nosauc par «Pāvests, Kungs un Dievs», prasa ticēt viņa nemaldībai un grib lai

visa pasaule viņu godā. Tā šie prasījumi, kurus Jēzum tuksnesī priekšā cēla, tika atkārtoti no Romas baznīcas, un daudzi ir gatavi paklausīt, gatavi pielūgt sātanu. Turpretim tie, kas bīstas un godā Dievu, stājas pretī šai mācībai, tāpat kā Kristus bija viltīgā ienaidnieka vilināšanām pretī stājies «Tev būs pielūgt Dievu savu Kungu un viņam vien kalpot.»1 Dievs savos vārdos nav ne mazāko aizrādījumu devis, ka viņš būtu kādu cilvēku izraudzījis par draudzes galvu. Mācība par pāvesta virsvaldību runā svētiem rakstiem taisni pretī. Pāvestam nav nekāda vara pār Kristus draudzi, kā vienīgi tā, kuru viņš pats sev nepatiesi piesavinājis. {LC 50.3}

Romieši vēl vienmēr sauc protestantus par ķeceriem un apvaino tos, ka tie patvarīgi atraisījušies no pareizās baznīcas. Bet šis apsūdzības būtu drīzāk attiecināmas uz viņiem pašiem. Viņi ir tie, kas nometa Kristus karogu un novērsās no ticības «kas vienreiz svētiem dota.»2 {LC 53.1}

Sātans labi paredzēja, ka ar svēto rakstu palīdzību cilvēkiem būs iespējams ieraudzīt savus grēkus un maldus un tiem būs iespējams arī viņa varai pretī stāties. Pie katra uzbrukuma Kristus viņam turēja pretī mūžīgās patiesības vairogu un sacīja: «Stāv rakstīts». Pret ikvienu ienaidnieka ļaunu domu bij viņam Dieva vārda gudrība un spēks. Sātanam, lai uzturētu savu varu pār cilvēkiem un lai stiprinātu varas laupītāja pāvesta autoritāti, bij tauta jātura svētu rakstu nezināšanā. Bībele paceltu Dievu un novestu mirstīgos cilvēkus viņu īstā stāvoklī; tāpēc svētie raksti bij jātur noslēpumā un visādi jāapspiež. Šādu loģiku pieņēma Romas baznīca. Gadu simteņiem ilgi bībeles izplatīšana bij aizliegta. Tautai bij aizliegts viņu lasīt un mājās turēt, kamēr priesteri un prelāti, būdami bez kādiem morāliskiem pamatiem, izlika Dieva vārdu mācības tā, kā to prasīja viņu un pasaules gudrība. Tādā kārtā pāvests tapa vispārīgi atzīts par Dieva valstības turētāju zemes virsū, kura autoritātei padota baznīca un valsts. {LC 53.2}

Tā ka nu vienīgi drošais līdzeklis, kurš varētu atklāt maldības, bij nobīdīts pie malas, sātans varēja rīkoties pēc savas iegribas. Pravietojums skanēja, ka pāvesta vara «uzdrošināsies pārgrozīt laikus un bauslību.»3 Sātans nestāvēja dīkā, bet darīja savu darbu. Lai atgrieztiem pagāniem būtu kautkas ko pielūgt elku vietā, un tas veicinātu kristīgās ticības izplatīšanos, dievkalpošanās pakāpeniski ieveda bilžu un relikviju pielūgšanu. Vispārīga baznīcas sapulce izdeva dekrētu, kas beidzot šo elku dievu pielūgšanu saveda vienā veselā sistēmā. Lai pabeigtu Dieva zaimošanas darbu, Roma uzdrošinājās izlaist otro bausli, kurš aizliedz elku dievību, un, lai piepaturētu desmit, sadalīja desmito bausli divās daļās. {LC 53.3}

Saticība starp baznīcu un pagānismu vēl vairāk sagatavoja ceļu debess autoritātes nicināšanai. Sātans pielika savu roku arī pie ceturtā baušļa un mēģināja veco sabatu, to dienu, kuru Dievs iesvētījis, nostumt pie malas un tās vietā pacelt no pagāniem godināto «godājamo saules dienu». Šo pārgrozījumu sākumā neizmēģināja atklāti. Pirmos gadu

simteņos īstais sabats tika turēts no visiem kristīgiem. Viņi stāvēja par Dieva godu, un ticēdami ka Dieva likums ir negrozāms, glabāja uzticīgi viņa priekšrakstu svētumu. Lai sasniegtu savu mērķi, sātans darbojās ar ļoti lielu viltību caur saviem ieročiem. Lai ļaužu uzmanība būtu vērsta uz svētdienu, to iecēla par Kristus augšāmcelšanās piemiņas dienu. Viņā noturēja dievkalpošanas, bet viņu uzlūkoja tikai ka atpūtas dienu un vēl vienmēr turēja sabatu svētu. Lai sagatavotu ceļu tam darbam, kuru viņš bij nodomājis izvest. sātans, sākot jau no Kristus atnākšanas laika, apkrāva sabatu ar vissmagākiem prasījumiem, tā ka viņa svētīšana tapa par jo smagu nastu. Nostādot to tādā apgaismojumā, viņš savai lietai bij jau daudz laba darījis, bet viņš vēl apkrāva to ar zināmu nicināšanu kā jūdu iestādījumu. Kristīgie turpināja uzskatīt svētdienu kā izpriecas dienu un padarīja sabatu, gribēdami pierādīt savu naidu pret visu kas ir no jūdiem, par gavēņu, bēdu un sēru dienu. {LC 54.1}

Konstantīns 4. g. s. sākumā izdeva dekrētu, kurš iecēla svētdienu par vispārīgu atklātu svētku dienu visā Romas valstī. Saules diena tika pielūgta no pagāniem un godāta no kristīgiem; kristīgo un pagānu intereses savienot bij ķeizara politika. Viņu spieda arī baznīcas augstā garīdzniecība, kura pārņemta no godkārības un dzīta no slāpēm pēc varas, redzēja ka kopīga svētdiena atvieglos un sekmēs drīzāku kristīgās ticības izplatīšanos pie pagāniem,kaut arī tikai ārīgu, un veicinās baznīcas varu un godību. Bet vēl vienmēr, kamēr kristīgie tik tālu nāca, lēni, pamazām, un sāka zināmā mērā uzskatīt svētdienu par svētu,viņi atzina sabatu kā tam Kungam svētu un paklausīgi izpildīja ceturto bausli. {LC 54.2}

Lielais viltnieks savu darbu vēl nebij beidzis. Viņš nolēma sapulcināt zem sava karoga visu kristīgo pasauli — caur saviem nama turētājiem, lepniem virspriesteriem, kuri apgalvoja esam Kristus vietnieki. Ar pusatgrieztu pagānu, godkārīgu prelātu un pasauli mīlošas garīdzniecības palīdzību viņš sasniedza savu mērķi. Laiku pa laikam tika noturētas lielas baznīcas sapulces (koncili), uz kurām sanāca augstie baznīcas priekšstāvji no visām pasaules malām. Gandrīz ikkatrs no šiem konciliem drusku ierobežoja Dieva iecelto sabatu un tādā pat mērā paaugstināja svētdienu. {LC 55.1}

Tā pagānu svētku diena tika beidzot godāta ka Dieva iestādījums, bet sabatu izkliedza par jūdisma atliekam un viņa piekritējus nolādēja. {LC 55.2}

Lielam atkritējam bij izdevies pacelties pār visu «kas saucams Dievs, vai Dieva kalpošana.»1 Viņš uzdrošinājās ķerties pie vienīgā dievišķā baušļa, kas visiem cilvēkiem nepārprotami norāda uz dzīvo un patieso Dievu. Ceturtā bauslī Dievs atklājas kā debess un zemes radītājs par atšķirību no visiem nepatiesiem dieviem. Cilvēki svētīja septīto dienu kā dusēšanas dienu, pieminēdami lielo radīšanās darbu. Sabatam vajadzēja rādīt dzīvo Dievu, visas esamības sākumu, ka tas cilvēkiem allaž stāvētu priekš acīm, pielūdzams un godājams. Sātans cenšas padarīt cilvēkus neuzticīgus Dievam un novirzīt viņus no tā likumiem; tāpēc viņš piegriež šim bauslim visu uzmanību un vērš visas savas pūles pret to. {LC 55.3}

Protestanti māca, Kristus augšāmcelšanās paceļot svētdienu par kristīgu sabatu. Bet pierādījumi no svētiem rakstiem trūkst. Tādu godu šai dienai nav piešķīruši ne Kristus, ne apustuļi. Cēlons, kāpēc svētdienu uzskata par kristīgu iestādījumu, meklējams «netaisnības noslēpumā»1, kurš jau Pāvila laikā bij iesācis savu darbu. Kad un kur ir pieņēmis Kungs šo pāvestības bērnu? Vai var uzrādīt kādu pārliecinošu iemeslu, kas attaisnotu pārgrozījumu? Svētos rakstos attaisnojuma nav. {LC 55.4}

Sestā gadu simtenī pāvestība bij jau ieguvuse stingrus pamatus zem kājām. Viņas varas sēdeklis tika ierīkots ķeizara pilsētā un Romas bīskaps tika izsludināts par visas baznīcas galvu. Pagānisms bij devis pāvestībai vietu; pūķis zvēram «deva savu spēku un savu goda krēslu un lielu varu.»1 un tagad sākas pāvesta varas un apspiešanas laiks, tūkstots divi simti un sešdesmit gadi, kurus Daniēls un Jānis savā parādīšanās grāmatā bij paredzējuši. Kristīgie bij spiesti izvēlēties: vai atstāt savu bezvainīgo dzīvošanu un pieņemt pāvesta iestādījumus un dievkalpošanas veidu, vai beigt savu dzīvi cietumos, uz moku sola, uz uguns sārta, zem bendes cirvja. Tagad piepildījās Jēzus vārdi: Bet jūs tapsat nodoti pat no vecākiem un no brāļiem un radiem un draugiem. un tie citus no jums nonāvēs. un jūs būsiet ienīsti no visiem mana vārda dēļ.»3 Vajāšanas nāca pār ticīgiem ar vēl lielāku spēku nekā agrāk, un pasaule tapa par plašu kaujas lauku. Simtiem gadu mazā draudzīte bij spiesta tumsā un tālu no ļaudīm meklēt sevim patvērumu. Pravietis saka: «un sieva bēdza uz tuksnesi, kur viņai bij sataisīta vieta, lai viņa tur taptu uzturēta tūkstot divisimt un sešdesmit dienas.»4 {LC 56.1}

Romas baznīcas varas iegūšana iezīmē drūmo vidus laiku sākumu. Līdz ar varas pieaugšanu sabiezēja tumsa. Ticība uz Kristu, visa patiesā sākumu, tika pārnesta uz Romas pāvestu. Kur būtu bijis jāskatās uz Dieva dēlu, kas vien var piedot grēkus un dāvāt mūžīgu svētību, tauta skatījās uz pāvestu un uz viņa pilnvarotiem priesteriem un prelātiem. Viņiem mācīja, ka pāvests ir vidutājs starp Dievu un cilvēkiem un neviens nevar nākt pie Dieva kā vien caur viņu, vēl vairāk: viņš stāvot Dieva vietā un viņam pienākoties tāda pat paklausība ka Dievam. Novēršanās no pāvesta prasījumiem bij pietiekošs iemesls uzlikt visaugstākos miesas un dvēseles sodus. Tā novērsa ļaužu prātus no Dieva un vadīja viņus pie nežēlīgiem cilvēkiem, pie tādiem kas paši tumsā maldījās, vēl vairāk: pie paša tumsības ķēniņa, kurš viņos strādā. Grēks slēpās zem svētuma segas. Kad svētie raksti tiek nospiesti un cilvēki domā, ka tie paši visu zinot un varot, tad drīkstam tikai gaidīt melus, krāpšanu, vilšanos un vispazemojošās netaisnības. Ievedot cilvēku likumus, paceļot teikas Dieva vārdiem blakus, nāca redzams posts, kas ceļas kad atmet Dieva likumus. {LC 56.2}

Tās bij briesmu dienas priekš Kristus draudzes. Uzticīgu karogu nesēju bij pavisam maz. Lai gan patiesībai liecinieku netrūka, tomēr dažreiz likās, ka tumsība un māņticība gluži ņems virsroku un patiesā reliģija tiks iznīdēta no zemes virsus. Evaņģēliju pavisam izlaida iz acīm, toties pavairoja reliģijas normas un apkrāva tautu ar visgrūtākām nastām. {LC 59.1}

Viņus netikvien mācīja skatīties uz pāvestu kā uz starpnieku starp viņiem un Dievu, bet arī ka grēkus varot nolīdzināt cilvēku labie darbi. Tādi svētceļojumi, pašuzlikti sodi, relikviju godināšana, baznīcu būvēšana, lūgšanas namu un altāru ierīkošana, lieli dāviņājumi baznīcām — šādus un tamlīdzīgus darbus uzlika Dieva dusmu mazināšanai, vai lai iegūtu Dieva labvēlību, itkā Dievs būtu cilvēks, kurš par nieku dusmo un kurš par dāvanām, ar gavēšanu un tamlīdzīgiem darbiem būtu pērkams {LC 59.2}

Šķita, ka grēks ņem pārsvaru— pat pie tiem, kas stāvēja Romas baznīcas priekšgalā— pēdējās iespaids tomēr manāmi auga. Apmēram astotā gadu simteņa beigās pāvesta varas piekritēji— papisti— prasīja atzīt, ka baznīcu galvām pirmos gadu simteņos bijusi tāda pat vara, kādu sev pāvests tagad piešķir. Lai šai prasībai būtu spēks, vajadzēja atrast kādus līdzekļus, kādu autoritatīvu pierādījumu— un te nu melu tēvam bij darbs. Mūki sāka viltot vecus rokrakstus. Atrada vēl nekur neatrastus baznīcu sapulču lēmumus, kuri pierādīja, ka pāvesta varas sākumi meklējami jau pašos pirmos laikos un baznīca, kura patiesību bij atmetuse, uzņēma šos viltojumus visai kāri. {LC 59.3}

Nedaudzie uzticīgie, kuri vēl stāvēja uz pareizā pamata, apmulsa un tika traucēti no nepareizo mācību daudzuma. Kā gruži tās apbēra katru darbu. Daži būtu sacījuši tāpat, kā kādreiz Nehemijas laikā Jeruzālemes mūru cēlāji bij sacījuši: «Nesēju spēks noguris un daudz ir gruvešu, tā ka mēs pie mūra nevaram strādāt.» Noguruši no pastāvīgām cīņām un vajāšanām, pievilti, ciezdami netaisnību, pārvarēdami visādus šķēršļus, kādus vien tik sātans zināja izdomāt, nolūkā kavēt viņu panākumus, daži bijušie uzticīgie strādnieki miera dēļ kā arī bīdamies par savu mantu un dzīvību, nogriezās no pareizā pamata. Daži bez bailēm stājās ienaidniekam pretī, teikdami: «Nebīstaties no viņiem; pieminot lielo, bijājamo Kungu»1, un turpināja darbu, ikviens zobenu ap saviem gurniem jozis. {LC 60.1}

Tas pats naida un pretestības gars pret visu, kas ir patiess, visos laikos.ir sajūsminājis Dieva ienaidniekus un tāda pat modrība un uzticība tika prasīta no viņa kalpiem. Kristus vārdi, kurus tas runāja uz pirmiem mācekļiem ir domāti arī priekš visiem viņu pakaļgājējiem līdz laika beigām: «Bet ko es jums saku, saku visiem: Esat nomodā!»2 {LC 60.2}

Likās, tumsība pieaug. Bilžu pielūgšana kļuva vispārīga. Viņu priekšā aizdedzināja sveces un skaitīja lūgšanas. Visur ieviesās un ņēma pārsvaru visbezgarīgākie un māņticīgākie paradumi. Cilvēki bij pilnīgi pārņemti no māņticības un likās, nekur vairs nevalda prāts. Priesteri paši bij izdzīves kāri, miesas kārīgi, samaitāti, un dabīgi, ka tautai, kura viņu vadībai bij uzticēta, bij aizvien dziļāk jāgrimst nezināšanā un grēkā. {LC 60.3}

Kāds tālāks uzpūtības solis tika sperts, kad vienpadsmitā gadu simtenī pāvests Gregors VII pasludināja Romas baznīcas pilnību. Starp viņa priekšlikumiem bij viens, kurš paskaidroja, ka baznīca nekad nav maldījusies un, pēc svētiem rakstiem, nekad nemaldīsies. Bet pierādījumi iz Dieva vārdiem šim apgalvojumam nesekoja nekad. Lepnais

virspriesteris vispirms pieprasīja sev varu atcelt ķeizarus un paskaidroja, ka neviens spriedums, ko viņš spriedīs, no neviena nevar tikt apgāzts, bet ka viņam pašam gan esot tiesība citu lēmumus atcelt. {LC 60.4}

Cik tirānisks bij nemaldīgais pāvests, labi raksturo viņa pazemājošā apiešanās ar vācu ķeizaru Indriķi IV. Viņš bij uzdrošinājies neatzīt pāvesta autoritāti, kāpēc pēdējais izslēdza viņu no baznīcas un atcēla no troņa. Atstāts un apdraudēts no saviem firstiem, kuri bij sazvērējušies pret savu ķeizaru un pēc pāvesta paziņojuma uzdrīkstējās drošāk pacelt galvas, Indriķis jutās spiests bēgt uz Romu meklēt mieru. Savas sievas un viena uzticīga sulaiņa pavadībā viņš ziemas vidū pārgāja pār Alpu kalniem, lai zemotos pāvesta priekšā. Kad viņš bij nonācis pie Gregora pils, viņu ielaida ārējā pagalmā, vienu, bez viņa miesas sargiem, kur viņš nostāvēja trīs dienas un naktis, ziemas aukstumā, puskails, basām kājām, gaidīdams uz pāvesta atļauju ieiet pilī un stāties viņa priekšā. Kad minētās trīs dienas bij pagājušas, gavējot un grēkus sūdzot, virspriesteris pieļāvās un pasludināja grēku piedošanu, bet atcelšana no troņa palika spēkā: viņam vēl bij jānogaida pāvesta piekrišanu, iekams viņš, t. i. Indriķis IV, atkal pušķotu sevi ķeizara varas nozīmēm un stātos ķeizara godā. Bet Gregors VII, pārgalvīgs par savu uzvaru, lielījās, ka viņa pienākums esot «pazemot lepnos ķēniņus» {LC 61.1}

Cik liela ir starpība starp lepno, augstprātīgo un valdīšanās kāro priesteru virsganu un Kristus lēnprātību un pazemību, kurš ņāk pats pie ikviena cilvēka sirdsdurvtiņām un lūdz, lai to ielaiž,solīdams dvēselēm grēku piedošanu un mieru; kurš mācīja saviem mācekļiem: «Kas grib būt tas augstākais, lai ir jūsu kalps.»1 {LC 61.2}

Turpmākie gadu simteņi liecināja, ka Romas maldu mācības pastāvīgi iet plašumā. Pat pirms pāvesta varas sākuma jau bij piegriezta uzmanība pagānu filozofiem, un tie ne mazu iespaidu atstāja uz baznīcu. Daudzi, kas teicās esam atgriezušies, turējās pie pagānu filozofu mācībām, nemitējās tās studēt un uzspieda viņas arī citiem, redzēdami viņās līdzekli iegūt lielāku iespaidu pār pagāniem. Tādā kārtā kristīgā ticībā tika ienestas daudz šaubīgas un maldīgas mācības. Izcilus vietu ieņēma ticība par cilvēku dabisku nemirstību un ka mirušiem vēl esot pašsajūta. No šīs mācības tad nu izrisa maldu mācība par mūžīgām mokām priekš galīgi neatgriezīgiem, kura agri iemiesojās pāvesta ticībā. {LC 62.1}

Tā bij sagatavots ceļš vēl viena pagānu izgudrojuma ievešanai, kuru Romā nosauca par šķīstīšanas uguni un izlietoja, lai iedzītu bailes lēt- un māņticīgam pūlim. Šī maldu mācība pieņem, ka ir tāda moku vieta, kurā visas grēku dēļ pazušanu nopelnījušās dvēseles cieš sodu, no kura viņas, tiklīdz būs šķīstījušās no grēkiem, būs vaļā un tiks uzņemtas debesīs. {LC 62.2}

Bet vēl viens izdomājums Romai bij vajadzīgs, lai varētu izmantot savu piekritēju bailes un grēkus. Tā ir mācība par atlaižām. Visiem, kuri piedalīsies virspriestera karos, viņa pasaulīgo varu paplašinot, vai pārmācot viņa ienaidniekus, vai izdeldējot tos, kas

uzdrošinājušies neatzīt pāvesta virsvaldību— visiem tiem viņš apsolīja bijušo un tagadējo grēku piedošanu un visu moku un sodu atlaišanu. Ļaudis tika mācīti, ka samaksājot baznīcai naudu varot tikt vaļā netikvien no saviem grēkiem, bet arī atsvabināt mirušo draugu dvēseles, kuras mokās uguns liesmās. Ar šādiem līdzekļiem Roma pildīja kasi un uzturēja savu priesteru grezno dzīvi, rīšanu, plītēšanu u. t. t.— to vīru dzīvi, kuri teicās esam tā vietnieki, kuram nav kur savu galvu nolikt. {LC 62.3}

Svēto vakarēdienu, tādu, kā tas caur svētiem rakstiem bij iestādīts, izspieda pagāniskais mišas upuris. Pāvesta priesteri apgalvoja, ka viņu nejēdzīgā ākstīšanās pārvēršot vienkāršu maizi un vīnu par patiesu Kristus miesu un asinīm. Ar Dievu zaimojošu augstprātību viņi prasīja atzīt sevi par spējīgiem «radīt» Dievu, visu lietu radītāju. Piedraudot ar nāvi prasīja no visiem kristīgiem šis Dievu zaimojošās maldu mācības atzīšanu. Kas liedzās to darīt, lieliem pulkiem tika atdoti liesmām par upuri. {LC 62.4}

13. gadu simtenī ieveda vienu no briesmīgākiem pāvesta ieročiem— inkvizīciju. Tumsas kungs strādāja kopā ar pāvesta priesteriem. Viņu slepenās apspriedēs sātans un viņa eņģeļi valdīja pār ļauno cilvēku prātu, bet neredzams stāvēja Dieva eņģelis; viņu vidū un uzrakstīja bezdievīgos un briesmīgos apspriedes lēmumus un visu darbu vēsturi, kura ir par briesmīgu, lai to rādītu cilvēku acīm. «Lielā Bābele bij piedzērusi no svēto asinīm.» Sakropļoti līķi un miljonu mocekļu asinis brēca uz Dievu atriebt šai atkritušai varai. {LC 65.1}

Pāvestība bij tapusi par pasaules kungu. Ķēniņi un ķeizari zemojās Romas virspriesteru pavēļu priekšā. Cilvēku liktenis laicīgi un mūžīgi likās būt nodots viņu varā. Gadu simteņiem ilgi pieņēma Romas mācības noteikti un bez kādiem iebildumiem, viņas pavēles izpildīja ar lielāko godbijību. svētkus ievēroja vispār. Viņas garīdzniecība tika godāta un devīgi pabalstīta. Nekad Romas baznīcai nav bijusi lielāka cienība, godība un vara. {LC 65.2}

Pāvesta varas pusdienas laiks bij pasaules tikumībai pusnakts. Svētie raksti bij netikvien tautai, bet arī priesteriem gandrīz pilnīgi sveši. Tāpat kā senāk farizeji, pāvestības. augstākā garīdzniecība ienīda gaismu, jo tā atsedza viņas grēkus. Tā kā vairs nebij Dieva likumu, šis taisnības mērauklas, viņa izlietoja savu varu bez kāda ierobežojuma, tāpat netikumiem un grēkiem nebij robežas. Apmānīšana, skopums, visatbaidošākie grēki bij uz dienas kārtības. Cilvēki nelikās aizbaidīties ne no kāda nozieguma, ja tik vien caur to varēja pavairot savu bagātību un pacelt stāvokli. Pāvestu un prelātu pilīs varēja sastapt viszemākās izvirtības. Daži no valdošiem pāvestiem bij izdarījuši visatbaidošākos noziegumus, tā ka pasaules valdiniekiem bij jāiejaucas un jāgāž šie augstie baznīcas priekšstāvji, kad tie vairs ilgāk nebij ciešami. Gadu simteņiem ilgi Eiropa nebij ne soļa gājusi uz priekšu zinātnē, mākslā, civilizācijā. Kristīgajumam bija uznācis tikumīgs un garīgs kroplums {LC 65.3}

Romas valdīšanās laikā bij briesmīgs, taisni uzkrītošs pierādījums pravieša Hozejas vārdiem: «Mani ļaudis tiek izdeldēti, tādēļ ka tie ir bez atzīšanas. Jo tu manu atzīšanu esi atmetis, tad ir es tevi atmetīšu... Tāpēc ka tu Dieva bauslību esi aizmirsis, es aizmirsīšu tavus bērnus.» «Nekāda uzticība, nekāda mīlestība, ne Dieva atzīšana nav tajā zemē; bet Dieva zaimošana, meli, slepkavība, zagšana un laulības pārkāpšana ir virsroku ņēmusi, un nāk viena asins vaina pēc otras.»1 {LC 66.1}

NODAĻA 4 - GAISMA KALNA VIRSOTNĒ

Visdziļākā tumsā, tai laikā, kad pāvesta vara visu zemi bija sagrābusi savās rokās, patiesības gaisma nebija gluži izdzēšama. Ikviens laikmets ir uzrādījis Dieva lieciniekus — vīrus, kuri uzskatīja ticību uz Kristu kā vienīgo starpnieku starp Dievu un cilvēkiem un turēja to dārgu. kuriem bībele bij vienīgā dzīves mēraukla, kuri ievēroja pareizo sabatu. Cik daudz pasaule šiem vīriem parādā, nekad diezgan nevarēs atzīt vēlākās audzes. Viņus turēja par ķeceriem, apšaubīja viņu labo gribu un nodomus, sacēla pret viņiem ienaidniekus, apspieda, sagrozīja un nepareizi iztulkoja viņu rakstus. Tomēr viņi stāvēja stipri un no paaudzes uz paaudzi uzglabāja savu ticību kā skaidru un svētu mantojumu nākamām audzēm. {LC 67.1}

Dieva ticīgās tautas vēsture tumšo gadusimteņu laikā, kad Roma bij ieguvusi virsvaldību, ir rakstīta debesīs. Cilvēku ziņas ļauj mums atrast tikai vājas pēdas no pagājušā, bagātāks materiāls ir smeļams vienīgi no vajātāju apvainojumu un apsūdzību rakstiem. Tā bija Romas valstiski gudrā rīcība, iznīcināt visu, kas varētu liecināt par domu starpībām attiecībā pret viņas mācībām un rīkojumiem. Viss, kas bija ķecerisks., vai personas, vai raksti, tika iznīcināts. Mazākās šaubas par pāvesta dogmu autoritāti, vai jautājums— un pietika: bagāts vai nabags, augsts vai zems— nāve bija droša.Roma arī centās iznīcināt visu, kas varētu stāstīt par viņas nežēlībām pret citādi domājošiem. Visas grāmatas un rakstus, kuri tādas ziņas saturēja, pāvestu koncili pavēlēja sadedzināt. Pirms grāmatu iespiešanas mākslas atrašanas grāmatu skaits bija niecīgs, un tās pašas ļoti neērti uzglabājamas, tāpēc Romas baznīcai nenācās grūti izvest savu nodomu. {LC 67.2}

Nevienai draudzei Romas tiesu robežās, t. i. cik tālu sniedzās Romas vara, neļāva netraucēti baudīt sirdsapziņas brīvību. Līdz ko pāvestība bija ieguvusi varu, jau viņa izstiepa savas rokas un apspieda ikkatru, kas negribēja atzīt viņas scepteri, un viena draudze pēc otras padevās viņas kundzībai. {LC 68.1}

Lielbritānijā pirmkristīgums bija jau ļoti agri laidis saknes. No britiem pirmā gadu simtenī pieņemto evaņģēliju toreiz vēl nebija samaitājusi romiešu atkrišana. Vajāšanas no pagānu ķeizariem gan bija jau sasniegušas viņus tālos krastus, bet tā arī bija vienīgā dāvana, kuru briti no romiešiem bija saņēmuši. Daudzi kristīgie, kuri vajāšanas laikā aizbēga uz Angliju, atrada tagad patvērumu Skotu zemē; no turienes patiesība tika pārnesta uz Īriju un visās tajās zemēs uzņemta ar prieku. {LC 68.2}

Kad sakši iespiedās Britānijā, tur sāka valdīt pagānisms. Uzvarētājiem bija par kaunu mācīties no saviem vergiem, un kristīgie bija spiesti aiziet kalnos un neapdzīvotos purvos. Bet uz vienu laiciņu apslēptā gaisma neizdzisa, tā dega. Tā dega vienu gadu simteni vēlāk Skotu zemē ar tādu spožumu, kas bija tālu redzams aiz viņas robežām. No Skotu zemes nāca dievbijīgais Kolumbans un viņa līdzstrādnieki, kuri, salasīdami uz Jonas salas

izkaisītos ticīgos, padarīja to par savas misijas darbības viduspunktu. Starp šiem evaņģēlistiem bij viens bibliskā sabata piekritējs. Tādā kārtā šī patiesība tika ienesta tautā. Uz Jonas salas atvēra skolu, kura izaudzināja jaunus evaņģēlistus ne tikai priekš Skotu zemes un Anglijas, bet arī priekš Vācijas, Šveices un pat Itālijas. {LC 68.3}

Bet Roma bija vērsusi savas acis uz Britāniju un cieši nolēmusi, to dabūt zem savas virsvaldības. Sestā gadu simtenī viņas sūtņi iesāka pagānisko sakšu atgriešanu. Lepnie barbari viņus mīļi uzņēma un panāca to, ka līdz ar viņiem vēl tūkstoši pieņēma Romas ticību. Darbam augot pāvesta vadoņi un viņu jaunatgrieztie satikās ar jau minētiem sakšu senajiem kristīgiem. Atklājās pārsteidzoša starpība. Pēdējie bija vienkārši, pazemīgi, ar biblisku raksturu, mācību un dzīves veidu, kamēr pirmajos visur izteicās iedomīgā pāvestība. Romiešu sūtņi prasīja, lai šīs kristīgās draudzes atzītu augstākā virspriestera virsvaldību. Briti pazemīgi atbildēja, ka viņi gribētu mīlēt visus cilvēkus, bet ka pāvestam tomēr neesot tiesība valdīt par baznīcu un viņi varot parādīt tam tikai to padevību, kāda pienākoties katram Kristus māceklim. Vairākas reizes bija mēģināts tos padarīt padevīgus Romai, bet pazemīgie kristīgie, pārsteigti no viņas sūtņu lepnības, atbildēja noteikti, ka viņi nepazīstot citu mācītāju, kā vien Kristu. Tagad atklājās pāvestības patiesais gars. Romas sūtnis sacīja: «Kad jūs negribiet uzņemt brāļus, kuri nes jums mieru, tad saņemiet ienaidniekus, kuri nāk ar karu. Kad negribat ar mums savienoties un sakšiem rādīt dzīvības ceļu, jums būs no viņiem saņemt nāves dūrienu.» Tie nebija tukši draudi. Karš, viltība, meli — bija tie līdzekļi, kurus izlietoja cīņā pret bībeles ticības lieciniekiem. Cīņa turpinājās tik ilgi, kamēr Britānijas draudzes bij iznīcinātas, vai spiestas zemoties pāvesta autoritātes priekšā. {LC 68.4}

Zemēs, kurās Romas vara vairs nesniedzās, jau vairākus gadu simteņus pastāvēja Kristus draudzes pilnīgi neaizskārtas no pāvesta samaitāšanas. Viņām visapkārt bija pagāni, kuri pa gariem gadiem lūkoja atstāt savus iespaidus, bet viņas nemitējās uzskatīt bībeli par vienīgo ticības mērauklu un dažs pieķērās viņas patiesībām. Šie kristīgie ticēja, ka Dieva likumi mūžam paliek spēkā un ievēroja ceturtā baušļa sabatu. Tādas draudzes, kuras pie šīs ticības un ieraduma turējās, pastāvēja Vidusāfrikā un pie Āzijas armēņiem. {LC 69.1}

Starp tiem, kas pāvesta varas iebrukumiem stājās pretī, pašā pirmā vietā stāvēja valdieši. Taisni tai zemē, kur pāvestība bija cēlusi sev sēdekli, viņas samaitāšanai un viltībai tika izrādīta visnoteiktākā pretošanās. Vairākus gadusimteņus Pjemontas draudzes uzglabāja savu neatkaramību, bet beidzot pienāca laiks, kad Roma uzvarēja. Pēc bezsekmīgiem kariem pret viņas tirāniju, daudzi draudžu vadītāji ar iekšķīgu pretošanos atzina to varu, kuras priekšā, kā likās, zemojās visa pasaule. Tomēr bija daži, kas liedzās padoties pāvesta vai prelātu autoritātei. Viņi gribēja palikt uzticīgi Dievam un glabāt savas ticības skaidrību un vienkāršību. Notika atdalīšanās. Tie, kuri palika pie vecās ticības, atšķīrās; daži atstāja dzimtenes Alpu kalnus un pacēla svešās zemēs patiesības karogu; citi

uzmeklēja vairāk nošķirtas kalnu ielejas un klinšu cietokšņus un brīvībā godināja Dievu. {LC 69.2}

Valdiešu kristīgās draudzes gadusimteņus turētā un mācītā ticība bija gluži pretstatā ar Romas nepareizām mācībām. Viņu reliģija ir dibināta uz rakstīto Dieva vārdu pēc vienīgi pareizās kristīgās sistēmas. Bet vienkāršie zemnieki savās tumšās paslēptuvēs, atšķirti no visas pasaules un saistīti dienišķā darbā pie saviem ganāmiem pulkiem un saviem vīna dārziem, nebija paši nākuši pie patiesības, kura runā pretī atkritušās baznīcas dogmām un maldu mācībām. Viņu ticība nebija nupat pieņemta. Viņu reliģiozā pārliecība bija no tēviem saņemts mantojums. Viņi cīnījās par apustuliskās baznīcas ticību, «kura vienreiz svētiem dota.»1 «Tuksneša draudze» un nevis augstprātīgā priesterība uz lielās pasaules pilsētas valdības krēsla bija patiesā Kristus draudze, patiesības dārgumu sargātāja, patiesības, kuru Dievs uzticējis savai tautai, lai tā to pasludinātu visai pasaulei. {LC 70.1}

Galvenais iemesls, kurš noveda līdz īstās Dieva draudzes atdalīšanai no Romas, bija pēdējās naids pret biblisko sabatu. Pāvesta vara nometa patiesību pie zemes, kā bija pravietots. Dieva likumu mina pīšļos, bet cilvēku nostāstus un paražas pacēla augstu. Baznīcas, kuras atradās zem pāvesta varas, tika agri spiestas godāt pirmo nedēļas dienu kā svētu dienu. Valdošās maldības un māņticība daudzus, pat Dieva uzticīgo tautu, bija tā apmulsinājuši,ka svētot sabatu viņi arī vēl nedēļas pirmā dienā atturējās no darbiem. Bet ar to nepietika pāvesta vadoņiem. Viņi neprasīja tikai nedēļas pirmās dienas svētīšanu, bet arī lai sabatu liktu novārtā un nosodīja visstiprākiem vārdiem katru, kas uzdrošinājās pēdējam parādīt godu. Tikai bēgot no romiešu varas palika iespēja mierīgi paklausīt Dieva likumiem. {LC 70.2}

Valdieši bija pirmie no visām Eiropas tautām, kuri tika pie tulkotas bībeles. Jau gadusimteņus pirms reformācijas viņiem bija bībeles manuskripts savā iedzimtā valodā. Viņiem tā tad bija neviltota patiesība, un īpaši tāpēc viņus ienīda un vajāja. Viņi mācīja, ka Romas baznīca ir Jāņa parādīšanās grāmatā minētā kritusē Bābele un bez nāves bailēm stājās pretī lielai samaitātājai. Bija tādi, kuri garā spaidīšanās un vajāšanas laikā bija savā ticībā vāji kļuvuši un pazaudēja galvenos pamatus, caur kuriem tie atšķīrās no Romas kristīgiem, bet bija arī tādi, kas no patiesības neatlaidās. Tumšos atkrišanas laikos radās valdieši, kuri liedzās atzīt Romas virsvaldību, neatzina bilžu godināšanu, sauca to par elku kalpību un turēja patieso sabatu. Pretinieki kā vētra brāzās pār tiem, bet viņi turēja augstu savas ticības karogu. Gan sadurti no savojiešu šķēpiem, gan dedzināti uz romiešu sārtiem, viņi stāvēja negrozāmi par Dieva vārdiem un viņa godu. {LC 71.1}

Valdieši atrada labu paslēptuvi aiz augsto kalnu skanstīm, kas visos laikos noderējuši par patvērumu vajātiem un apspiestiem. Še tumšos viduslaikos nenodzisa gaišā patiesības uguns. Še patiesības liecinieki veselus tūkstots gadus paglabāja savu veco ticību. {LC 71.2}

Dievs bija gādājis par svētnīcu savai tautai, svētnīcu briesmīgu savā diženumā, līdzīgu varenumā varenām patiesībām, kuras bija uzticētas viņas sargāšanai.Uzticīgiem trimdiniekiem kalni bija Jehovas negrozāmās taisnības attēls.Viņi rādīja bērniem augstumus, kuri nemainīgā diženumā pacēlās viņu priekšā un stāstīja viņiem par to, pie kura nav nekāda pārvēršanās vai pārmīšanās, kura vārds ir tikpat pastāvīgs kā mūžīgie kalni. Dievs nekustīgi ir nolicis kalnus, ir apjozis viņus ar spēku; izņemot bezgalīgo spēku, neviena roka tos nevar izkustināt. Tikpat negrozāms ir arī viņa likums, viņa valdīšanās pamats tur debesīs un še virs zemes. Cilvēka roka varēja sasniegt savus līdzcilvēkus un viņus nokaut; bet šī roka varēja tikpat maz atraut kalnus no viņu pamatiem un viņus jūrā mest, kā Jehovas likumu priekšrakstus grozīt un kaut vienu no viņa apsolīšanām iznīcināt, kuras dotas tiem, kas dara viņa prātu. Dieva kalpu uzticībai viņu likumu turēšanā bija jāpaliek tikpat negrozāmai, kādi ir kalni. {LC 71.3}

Kalni, ierobežodami pazemīgās ielejas, bija Dieva radošā spēka pastāvīgi liecinieki un viņa sargājošo rūpju atgādinātāji. Šie kalnu ļaudis, šie ceļinieki, iemīlēja klusošos Jehovas klātbūtnes attēlus. Viņi atturējās kurnēt par savu smago likteni. Kalnu vientulībā viņi nekad nebija vieni. Viņi pateicās Dievam, ka tas bija gādājis par patvērumu, kur glābties no cilvēku dusmām un nežēlības. Viņi priecājās, ka varēja to brīvībā pielūgt. Bieži, kad tie no saviem ienaidniekiem tika vajāti, kalnu cietokšņi izrādījās kā labi aizstāvētāji. No dažas augstas klints viņi dziedājuši Dievam slavu,bet Romas kara pulki nav varējuši apklusināt viņu slavas un pateicības dziesmas. {LC 72.1}

Šķīsta, vienkārša, vientiesīga, sirsnīga, patiesa bija šo Kristus mācekļu dievbijība. Patiesības pamatus tie vērtēja augstāk par mājām un muižām, par draugiem un radiem, ja pat par pašu dzīvību. Viņi nopietni centās likt šos pamatus jaunatnes sirdīs. No pašas agras bērnības viņu bērni tika vadīti un mācīti svētos rakstos, lai tie svēti turētu to, ko Dievs pavēlējis un ko viņš grib. Bībeles noraksti bija retums, tāpēc dārgos vārdus iemācījās no galvas. Daudzi prata noskaitīt lielu daļu no Vecās un Jaunās Derības. Domas par Dievu nostādīja blakus varenām dabas ainām un ikdienas dzīves sīkām parādībām. Maziem bērniem iemācīja ar pateicību skatīties uz Dievu, kā visas žēlastības un spēku devēju. {LC 72.2}

Kautgan maigi un mīļi būdami, vecāki tomēr mīlēja savus bērnus pārk. saprātīgi, lai atļautu tiem pieradināties pie pašapmierināšanās. Viņus gaidīja dzīve, pilna pārbaudījumu un grūtumu, varbūt pat mocekļa nāve.Viņus pieradināja jau no bērnības panest visādu asumu, paklausīt pavēlēm, un tomēr pašiem priekš sevis domāt un pašiem rīkoties. Jau agri viņiem mācīja prast būt atbildīgiem, būt uzmanīgiem savās runās un saprast klusēšanas gudrību. Katrs neapdomāts vārds, izteikts ienaidnieka klātbūtnē, varēja apdraudēt ne tikai runātāja paša, bet arī simtu savu brāļu dzīvības; jo it kā vilki dzenas pakaļ laupījumam, tāpat patiesības ienaidnieki vajāja katru, kas uzdrošinājās prasīt ticības brīvību. Valdieši patiesības labā bija pazaudējuši savu personīgo labklājību un ar izturību un pacietību

pūlējās dēļ dienišķās maizes. Katrs pieietams un derīgs zemes gabaliņš kalnos tika rūpīgi izlietots, ielejas un mazāk auglīgas nogāzes tika padarītas par auglīgām. Taupība un stingra pašaizliedzība bija viens audzināšanas auglis, kuru bērni saņēma kā vienīgo mantojumu. Viņiem mācīja, ka dzīve ir Dieva ierīkota skola, un ka cilvēku vajadzības sedzamas vienīgi ar personīgu darbu, apdomu, rūpību un ticību. Tā dzīvot bija grūti, bet svētīgi, tas bija taisni tas, kas pagrimušiem cilvēkiem trūka, tā bija tā skola, caur kuru Dievs gribēja audzināt un vest pie attīstības. {LC 72.3}

Jaunatne, radināta pie grūtumiem un neērtībām, prāta attīstības ziņā nepalika pakaļ. Viņa tika mācīta, ka visi viņas miesīgie un garīgie spēki pieder Dievam, un tie papildināmi un attīstāmi, lai viņam kalpotu. {LC 73.1}

Valdiešu draudzes savā skaidrībā un vienkāršībā līdzinājās apustuļa laika draudzei. Viņas neatzina pāvesta un prelātu virsvaldību un uzskatīja bībeli par augstāko un vienīgo autoritāti. Viņu sludinātāji, taisni pretī kundziskiem Romas priesteriem, sekoja sava Mācītāja priekšzīmei, kurš nebija nācis, «lai tam kalpotu, bet lai pats kalpotu.»Viņš vadīja Dieva ganāmo pulku uz zāļainām ganībām un pie viņa svēto vārdu skaidriem ūdeņiem. Tālu no pasaules krāšņuma un goda pieminekļiem sapulcējās tauta; ne staltās baznīcās vai lieliskās katedrālēs, bet kalnu ēnā, Alpu ielejās, vai briesmu laikā uz viena vai otra klints cietokšņa, lai nolasītu patiesības vārdus no Kristus kalpu lūppām.Dvēseļu gani sludināja ne tikai evaņģēliju, bet apmeklēja arī slimo, mācīja bērnus, brīdināja maldīgos, izšķīra strīdus un visādi veicināja vienprātību un brāļu mīlestību. Miera laikos viņus uzturēja tauta ar brīvprātīgām dāvanām, bet tāpat kā telšu taisītājs Pāvils, katrs iemācījās vienu vai otru amatu un darbu, ar kuru vajadzības gadījumā bij pašam iespējams sagādāt uzturu. {LC 73.2}

No saviem dvēseļu ganiem jaunatne saņēma pamācību. Vispārīgās zinātnes dažādās nozares gan neatstāja novārtā, tomēr galvenais studiju priekšmets bija bībele. Mateja un Jāņa evaņģēlijus un daudzas vēstules mācījās no galvas. Viņi nodarbojās arī ar svēto rakstu norakstīšanu. Taisīja dažus norakstus no visas bībeles, citus atkal tikai no dažām viņas daļām, pieliekot klāt īsus teksta izskaidrojumus no tiem, kas prata bībeli izskaidrot. Tādā kārtā patiesības dārgumi nāca dienas gaismā priekš tiem, kuriem tie tik ilgi bija apslēpti. {LC 74.1}

Pacietīgi un nepiekusuši strādājot, bieži dziļās un krēslainās alās, rakstīja lāpu gaismā svētos rakstus, pantiņu pēc pantiņa, nodaļu pēc nodaļas. Tā gāja darbs uz priekšu un atklājusies Dieva griba laistījās kā spožs zelts; cik daudz starojošāka, skaidrāka un varenāka gan bija to vīru atziņa, kuri paši bija darba darītāji. Debess eņģeļi bija ar šiem uzticīgiem strādniekiem. {LC 74.2}

Sātans bija licis pāvesta priesteriem un prelātiem aprakt patiesības vārdu zem maldu, ķecerības un māņticības gruvešiem, bet brīnišķīgā kārtā tas visos tumšos laikos palika

nesamaitāts. Viņš nebija cilvēku veidots, bet nesa Dieva zīmogu. Cilvēki ir nepiekusuši pūlējušies aptumšot skaidro un vienkāršo rakstu nozīmi, novest tos pretrunā ar viņu pašu liecību; bet itkā laiva dziļumā uz viļniem šūpota, tā Dieva vārds turas pretī iznīcību draudošām vētrām. Kā raktuvēs ir bagāti zelta un sudraba slāņi, kuri zemes virspusē nav redzami, un katram ir jārok, kas grib atklāt dārgumus, tāpat arī svētiem rakstiem ir patiesības bagātības, kuras atklājas tikai nopietniem, pazemīgiem un lūdzošiem meklētājiem. Dievs ir devis bībeli kā mācības grāmatu visiem cilvēkiem, kā jaunībā, tā arī vīra gados, lai iz viņas vienmēr mācītos. Viņš savos rakstos pats sevi atklāja. Katra jauna patiesības atziņa 1r jauns slēdziens par Dieva dabu un īpašībām. Svēto rakstu studēšana ir no Dieva priekšā rakstīts līdzeklis, kas cilvēkus ved ciešākā sakarā ar viņa radītāju un liek tam skaidrāk atzīt viņa prātu. Tie ir līdzeklis, kas uztur cilvēku satiksmē ar Dievu. {LC 74.3}

Turēdami dievbijību par visas gudrības iesākumu, valdieši nekad nebija liegušies atzīt, cik liela nozīme ir satiksmei ar pasauli, cilvēku pazīšanai un darbīgai dzīvei, kā gara paplašinātājiem un prāta asinātājiem. No viņu skolām daži jaunekļi tika sūtīti uz audzināšanas iestādēm Francijas un Itālijas pilsētās, kur tiem atvērās plašāks lauks priekš studijām, domām un novērojumiem, nekā Alpu kalnos dzimtenē. Šie izsūtītie jaunekļi tur bija padoti kārdināšanām, viņi redzēja grēku un nāca sakaros ar sātana viltīgiem ieročiem, kuri mēģināja tiem uzspiest smalki jo smalki sašķetinātās maldu mācības un briesmīgākos māņus {LC 77.1}

Skolās, kuras viņi apmeklēja, tie nedrīkstēja nevienam. uzticēties. Viņu apģērbs bija tā iekārtots, ka varēja tur paslēpt savu vislielāko mantu, svēto rakstu manuskriptus. Šos daudzu mēnešu un gadu cieta darba augļus, viņi veda visur sev līdz, un kad tik vien aizdomas nemodinot varēja kaut ko darīt, viņi lika vienu daļu no saviem dārgumiem to sirdīs, kuri priekš patiesības uzņemšanas likās esam sagatavoti. Jau no mātes klēpja sākot valdiešu jaunatne bija tā audzināta, kā šis nolūks viņai vienmēr stāvēja priekš acīm; viņa prata savu uzdevumu un veica to uzticīgi. Šinīs mācības iestādēs tika mantoti tādi, kas atgriezās un pieķērās īstai ticībai, un daudzreiz bija tā, ka skola viscaur bija pārņemta no jaunā gara, un pāvestīgie skolas priekšnieki pēc visrūpīgākās izmeklēšanas nevarēja nākt saucamai ķecerībai uz pēdām. {LC 77.2}

Kristus gars ir misijas gars. Atjaunotās sirds pirmais plūdums steidzās arī citas sirdis vest pie Pestītāja.Tāds bija kristīgo valdiešu gars.Viņi juta, ka Dievs vairāk no viņiem prasīja, nekā tikai to, ka pašu draudzēs uzturēt patiesību un skaidrību, bet ka uz viņiem gūlās svinīga atbildība likt savai gaismai spīdēt arī pār tiem, kas vēl staigā tumsā; ar lielo Dieva vārdu spēku viņi lūkoja saraut saites, kuras Roma tiem bija uzlikusi. Valdieši sludinātājus izglītoja par misionāriem. Katram, kas gaidīja reiz iestāties garīgā amatā, vajadzēja vispirms būt ieguvušam pietiekošus piedzīvojumus. Katram vajadzēja strādāt trīs gadus vienā vai otrā misijas laukā, iekams viņu iecēla dzimtenes draudzēs. Šis darbs, kurš

jau no paša sākuma prasīja daudz pašaizliedzības un upuru,bija labs ievadījums tajos piedzīvojumos, kurus toreiz ikvienam dvēseļu ganam bija jāpiedzīvo, un lika dvēseles izmēģināšanas kausā. Jaunekļiem, kurus iesvētīja svētā amatā, nebija nekādas pasaulīgas izredzes uz bagātību un godu, turpretim tos sagaidīja dzīve, pilna grūtībām un briesmām, varbūt pat mocekļa nāve. Misionāri izgāja pa diviem, tāpat kā Jēzus savus mācekļus izsūtīja. Katram jaunam vīram gāja līdz vecāks piedzīvojis pavadonis; jaunākais bija tam padots kā savam vadonim un vajadzēja paklausīt viņa rīkojumiem, kamēr, no otras puses, vecākais bija atbildīgs par sava jaunā biedra izglītību. Šie līdzstrādnieki nebja vienmēr kopā, bet bieži viņi sanāca kopā lūgt Dievu un apspriesties, tādā kārtā viens otru stiprinādami ticībā. {LC 77.3}

Ja viņi savas misijas nolūku būtu zināmu darījuši, misijas darbam būtu jāiet bojā, tāpēc viņi rūpīgi slēpa savu patieso dabu. Ikviens sludinātājs prata vienu vai otru amatu vai darbu, un piekopa savu garīgo amatu zem pasaulīgā amata segas. Visbiežāk viņus sastapa kā tirgotājus, kas staigā no mājas uz māju un piedāvā visur pieprasītas un vērtīgas preces, kā zīdu, cakas, rotas lietas, kas bija grūti dabūjamas, un tāpēc viņiem visur vērās durvis, no kurām tie citādi tiktu aizraidīti. Vienmēr viņu sirdis tiecās Dievam pretī, lūgdamās pēc gudrības, izlūgdamās mantu, kas vairāk vērts nekā pērles un zelts. Viņi slepeni nēsāja sev līdz svētos rakstus, visus, vai tikai daļas, un pie katras izdevības vērsa pircēju uzmanību uz tiem. Tādā ceļā ļoti bieži tika modināta interese uz svēto rakstu lasīšanu, un tiem, kas gribēja pieņemt viņus, tika ar prieku atstāta bībele jeb kāda tās daļa. {LC 78.1}

Misionāru darbs sākās viņu pašu kalnu līdzenumos un ielejās pie kalnu pakājes, bet izplētās tālu aiz šīm robežām. Kailām kājām, rupjās un no ceļa netīrās drēbēs, viņi gāja, kā ceļojoši spredikotāji pa lielām pilsētām un iespiedās pat visattālākās zemēs. Visur viņi izkaisīja dārgo sēklu. Kur viņi bija gājuši, tur radās draudzes un asinsliecinieku asinis liecināja par patiesību. Kunga dienā būs redzama bagāta dvēseļu pļauja, kuru uzticīgie vīri sagādājuši caur savu darbu. Apslēpts un klusēdams gāja Dieva vārds savu ceļu kristīgā pasaulē un viņu laipni uzņēma gan mājās, gan cilvēku sirdīs. {LC 79.1}

Valdiešiem svētie raksti nestāstīja tikai to, ko Dievs pagātnē ir darījis ar cilvēkiem, nerādīja tikai tagadnes atbildību un pienākumus, bet atklāja arī nākotnes briesmas un godību. Viņi ticēja, ka visu lietu gals vairs nav tālu, un ar asarām un Dievu lūdzot viņa vārdus studēdami jo dziļi ieraka sirdī viņu dzīvi darošos izteicienus un savus pienākumus—darīt zināmas arī citiem svētu darošās patiesības. Viņiem bībelē skaidri atklājās pestīšanas plāns, viņi ticībā uz Jēzu Kristu atrada iepriecināšanu, cerību un mieru. Kad gaisma apgaismoja viņu prātus un iepriecināja sirdis, tie ilgojās to nest arī tiem, kas vēl klīst pāvesta maldu tumsā. Viņi redzēja ka zem pāvesta un priesteriem esošs pūlis velti centās dabūt grēku piedošanu caur to, ka mocīja savas miesas. Tā ka viņiem mācīja, ka grēku piedošana pērkama ar labiem darbiem, viņi vienmēr skatījās tikai uz sevi, bet sirdis palika savos grēkos, pie tam viņi redzēja sevi kuru katru acumirkli padotus Dieva dusmām, mocīja

dvēseli un miesu un tomēr neatrada atvieglinājumu. Tā Romas mācības bija tapušas par sirdsapziņas saitēm. Tūkstoši atstāja draugus un radus un pavadīja savu dzīvi šaurās klostera istabiņās. Ar bieži atkārtojošos gavēšanu, ciešot nežēlīgas pātagas, naktis neguļot, ceļos nometušies garas moku pilnas stundas uz aukstas akmeņa grīdas pavadot, ar tāliem svētceļojumiem, ar pazemojošiem grēku nožēlošanas darbiem, ar briesmīgākām pašmocībām— tūkstoši cerēja iemantot sirdsapziņas mieru. Daudzi, nospiesti no grēku nastām, kaitēm bija pastāvīgi bailēs, bailēs par Dieva dusmību, cieta tālāk un grima kapā bez mazākā cerības vai gaismas stariņa. {LC 79.2}

Valdieši ilgojās dot izsalkušām dvēselēm dzīvības maizi, nest viņām miera vēsti un rādīt uz Kristu kā vienīgo glābšanas cerību. Viņi uzskatīja mācību, ka labi darbi nolīdzina Dieva likumu pārkāpumus, par maldiem. Palaušanās uz cilvēku nopelniem neļauj ieraudzīt Kristus bezgalīgo mīlestību. Jēzus mira kā upuris par cilvēkiem, jo krituse cilvēce nevarēja pate salīdzināties ar Dievu. Krustā sistā un augšāmcēlušos Pestītāja nopelni ir kristīgās ticības pamats. Dvēseles atkarība no Kristus ir ne mazāka, un savienošanās caur ticību lai ir tikpat iekšķīga, kā miesas locekļiem vienam ar otru un kā vīna koka stīgām ar vīna koku. Pāvestu un priesteru mācības bija cilvēkiem mācījušas Dieva raksturu un pat Kristu uzskatīt kā kautko stingru, drūmu un atbaidošu, Kristu nostādīja tā, itkā tam nepietiktu tikdaudz līdzjūtības, cik vajadzētu priekš visas kritušās cilvēces, un tāpēc ir nepieciešama priesteru vidutājība un ir jāpiesauc svētie. Tie, kuru sirdis Dieva vārds jau bija apgaismojis, tiecās maldinātām dvēselēm norādīt uz Kristu kā līdzcietīgu, mīlēdamu Pestītāju, kas stāv ar izstieptām rokam un lūdz pie sevis visus, lai nāk ar savām grēku nastām, savām rūpēm un bēdām. Viņi ilgojās nobīdīt pie malas tos šķēršļus, kurus sātans bija sacēlis augstus kā kalnus, lai cilvēki neredzētu apsolīšanas un nenāktu tieši pie Dieva, savus grēkus atzīdami un piedošanu un mieru izlūgdamies. {LC 80.1}

Ar lielu dedzību valdiešu ticības sūtnis atklāja jautājošām dvēselēm dārgā evaņģēlija patiesības.Ar uzmanību vilka ārā rūpīgi rakstītās svēto rakstu daļas.Viņam bija liels prieks iedot cerību tai dvēselei, kurā vēl bija dzīva sirdsapziņas balss un kura bija pārliecināta par saviem grēkiem, kura redzēja tikai Dievu kā atriebēju, kas gaida uz netaisnības atriebšanu. Ar trīcošām lūpām un asaru pilnām acīm, bieži nokritis uz ceļiem viņš atklāja saviem brāļiem saldos apsolījumus — grēcinieku vienīgo cerībn. Tādā ceļā patiesības gaisma iespiedās dažā labā drūmā dvēselē, aizbaidīja tumšos mākoņus un taisnības saule ar saviem dziedinošiem stariem darīja tālāk savu darbu. Atgadījās bieži tā, ka vienu vai otru svētu rakstu daļu nevarēja diezgan lasīt, jo klausītāji atkal un atkal gribēja pārliecināties, vai viņi pareizi dzirdējuši. Īpaši nopietni vēlējās sekošu vārdu atkārtojumus: «Jēzus Kristus, viņa Dēla,asinis šķīsta mūs no visiem grēkiem.»1«un kā Mozus tuksnesi čūsku paaugstinājis, tāpat Cilvēka dēlam būs tapt paaugstinātam, ka visi, kas tic uz viņu, nepazūd, bet dabū mūžīgu dzīvošanu.»2 Tādā ceļā daudzi nāca pie skaidrības attiecībā uz Romas mācībām. Viņi redzēja cik iedomīga bija mācība par cilvēku un eņģeļu starpniecību starp Dievu un

grēcinieku. Kad patiesā gaisma viņu dvēselēs uzausa, viņi priecīgi izsaucās: «Kristus mans priesteris, viņa asinis mans upuris, viņa altāris mans biktskrēsls.» Viņi palaidās vienīgi uz Jēzus nopelniem un pastāvīgi atkārtoja vārdus: «Bez ticības nevar Dievam patikt.»3 «Cits vārds apakš debess cilvēkiem nav dots caur ko mums būs mūžīgi dzīvot.»4 {LC 80.2}

Dažām vētrās šaustām dvēselēm apziņa, ka ir viens Pestītājs, bija kautkas liels un neaptverams. Tik jūtams bija atvieglojums, kuru viņa nesa, tāda gaismas straume tika pār viņiem izlieta, ka viņi domājās esam pārcelti debesīs. Viņi lika uzticīgi savas rokas Kristus rokās un lika savas kājas uz stiprās pestīšanas klints. Nāves bailes bija aizdzītas. Viņi tagad bija gatavi priecīgi mirt cietumā vai uz sārta, ja tik caur to varēja pagodināt sava Pestītāja vārdu. {LC 81.1}

Tā klusiņām nesa gaismā Dieva vārdu un lasīja to, bieži vien tas tika nests atsevišķai dvēselei, vai mazam pulciņam, kurš ilgojās pēc gaismas un patiesības.Bieži visu nakti tā pavadīja.Tik liela bija klausītāju brīnīšanās un apbrīnošana, ka žēlastības. sūtnis nereti bija spiests pār- {LC 81.2}

traukt lasīšanu tik ilgi, kamēr pestīšanas vēsts nebija pilnīgi saprasta. Bieži bija dzirdami šādi un tamlīdzīgi vārdi: «Vai Dievs patiesi pieņems manu upuri? Vai viņš noskatīsies uz mani žēlīgi? Vai viņš piedos?» Kā atbildi lasīja: «Nāciet āurp pie manis visi kas esat bēdīgi un grūtsirdīgi, es jūs gribu atvieglināt.» Ticība saprata apsolījumu un bija dzirdama priecīga atbilde: «Nekādus svētceļojumus vairs neuzņemties, nekādus grūtus vairāku dienu gājumus uz svētām relikviju glabātavām. Es varu pie Jēzus nākt tāds kāds es esmu, grēcīgs un nesvēts, viņš manu patieso grēku nožēlošanas lūgšanu nenicinās. «Tavi grēki tev piedoti»; arī mani, pat mani grēki var tikt piedoti!» {LC 82.1}

Svēta prieka straumes pildīja sirdis un Jēzus vārdu godināja ar slavas un pateicības dziesmām. Šīs laimīgās dvēseles atgriezās savos dzīvokļos, izlēja tur gaismu, atkārtoja, cik labi vien tik prata, savu jauno piedzīvojumu, ka viņi esot atraduši patiesības un dzīvības ceļu. Rets un svinīgs spēks bija svēto rakstu vārdiem, tie runāja tieši uz dvēselēm, kas ilgojās pēc patiesības. Tā bija Dieva balss un tā pārliecināja klausītājus. {LC 82.2}

Patiesības vēstnesis gāja savu ceļu; bet viņa pazemīgā atstāšanās, viņa uzticība, viņa nopietnība un dvēseles dziļums un karstums bija bieži par piezīmju priekšmetu. Bija daudzi gadījumi,kur klausītāji nemaz nevaicāja, no kurienes viņš nāk un uz kurieni iet. Viņi bija tā pārsteigti, pēc tam tā pārņemti no pateicības un prieka, ka nemaz nebija iedomājušies tādu jautājumu likt priekšā. Kad viņu lūdza ņemt pie tiem mājas vietu, viņš atbildēja, ka viņam esot jāuzmeklē ganāmā pulka pazudušās avis. Vai tas. varēja būt Dieva eņģelis no debesīm? viņi prasīja. {LC 82.3}

Ļoti bieži patiesības vēstnesi nekad vairs neredzēja. Viņa ceļš bija vedis uz citām zemēm, un tur kautkur cietumā viņš grūti beidza savu dzīvi, jeb varbūt viņa kauli balēja tai

vietā, kur viņš bija apliecinājis patiesību. Bet vārdi, kurus viņš bija atstājis, nevarēja tikt izdeldēti.Tie strādāja savn darbu cilvēku sirdīs; svētie panākumi būs pilnīgi redzami tikai tiesas dienā.Valdiešu vēstneši iespiedās sātana daļā un pamodināja tumsības spēkus pielikt vairāk uzmanības. Katras pūles veicināt patiesības darbu, tika uzmanītas no ļaunuma kunga un viņš sacēla bailes savos kalpos. Pāvesta vadoņi redzēja, ka no šiem strādniekiem, no šiem pazemīgiem ceļotājiem, jau sāk izaugt briesmas priekš viņu lietas. Kad viņi atļaus netraucēti spīdēt patiesības gaismai, tā izdzenās maldu mākoņus, kuros tauta tīta; tā griezīs cilvēku sirdis vienīgi uz Dievu un darīs galu Romas virsvaldībai. {LC 82.4}

Jau tas vien, ka bija tādi ļaudis, kas uzturēja spēkā vecās draudzes ticību, sacēla visrūgtāko naidu un vajāšanas. Viņu liegšanās, izdot svētos rakstus, arī bija Romai grūti paciešams apvainojums. Roma tāpēc nolēma šos ļaudis izdeldēt no zemes virsus. Tagad sākās briesmīgākie krusta kari pret Dieva tautu viņas kalnainā dzimtenē. Nāca inkvizitori un bieži atkārtojās Kaina un Ābela notikums — nevainīgais Ābels krīt no Kaina rokas. {LC 83.1}

Atkal un atkal izpostīja nevainīgās, strādīgās tautas auglīgos laukus, viņas mājas un saiešanas namiņus nolīdzināja līdz zemei, tā ka tur, kur reiz līgoja ziedošas druvas un kūpēja skursteņi, bij palicis tikai tuksnesis. Itkā stipri izsalcis plēsīgs zvērs, kurš asinis baudījis paliek vēl dusmīgāks, tā upuru ciešanas satracināja un sakaitināja pāvestniekus vēl vairāk. Daudzus skaidrās ticības lieciniekus vajāja pat kalnos un sadzina ielejās, kur ieslēgti no vareniem mežiem un augstām klintīm tie varēja justies droši. {LC 83.2}

Nekādas vainas nevarēja uzkraut šo godājamo cilvēku tikumiskam raksturam. Pat ienaidniekiem bija jāatzīst, ka viņi ir mierīga un ticīga tauta. Viņas lielais pārkāpums bija tas, ka viņa negribēja Dievu pielūgt tā, kā pāvests to grib. Un šī nozieguma dēļ viņai uzlika visādus pazemojumus, apvainojumus un mocības, kādas tik mācēja izdomāt. {LC 83.3}

Kad Roma kādreiz nolēma iznīcināt ienīsto sekti, viņa izlaida bullu, kurā tā bija nolādēta par ķecerību un atdota linču tiesai. Viņus, šos kalnu ļaudis, neapsūdzēja kā sliņķus, netaisnus vai izdzīves kārīgus, bet paskaidroja, ka viņi pieņēmuši ticības un svētuma izskatu, «lai pavestu patiesā ganāmā pulka avis.» Tāpēc pāvests pavēlēja «šo viltīgo un nejauko ļaundarītāju sekti satriekt,kā ģiftīgas čūskas», ja tā atteicās atgriezties. Vai šis pārgalvīgais varas vīrs domāja vēl kādreiz dzirdēt šos vārdus? Vai viņš zināja, ka šie vārdi tiek ierakstīti debess grāmatās, un tiks priekšā lasīti tiesas dienā? Jēzus saka: «Patiesi, es jums saku, ko jūs darījuši vienam no šiem maniem vismazākiem brāļiem, to jūs man esat darījuši.»1 {LC 83.4}

Minētā bulla uzaicināja visus baznīcas locekļus piebiedroties krusta gājienam pret ķeceriem. un lai viņus sakūdītu priekš šī briesmīgā darba, pāvests tos atsvabināja «no visiem īpašiem vai vispārīgiem sodiem un grēku nožēlošanas darbiem,— atsvabināja visus, kuri piedalās krusta karā, no dotiem zvērastiem; padarīja par likumīgām prasības uz

nelikumīgā kārtā iegūtiem īpašumiem un pasludināja visu grēku piedošanu tiem, kas nokaus ķeceri. Bulla atcēla visus līgumus, kuri bija taisīti par labu valdiešiem, pavēlēja viņu kalpiem tos atstāt, aizliedza visiem kautkā palīdzēt valdiešiem, pilnvaroja katru, paņemt viņu īpašumu.» Minētā rakstā skaidri atklājās tā gara meistardarbs, kas bija redzams visos tamlīdzīgos darbos; tā ir pūķa kliegšana un ne Kristus balss, kura tajā dzirdama. {LC 84.1}

Pāvestīgie vadoņi negribēja piemērot savu raksturu Dieva likumiem, bet uzstādīja tādu mēru, kāds viņiem derēja, un gribēja piespiest visus pēc tā paša rīkoties tikai tāpēc, ka Roma tā gribēja. Parādījās visbriesmīgākie bēdu skati. Samaitāti Dieva zaimotājipriesteri un pāvesti darīja to darbu, kuru sātans.viņiem bija pavēlējis. Žēlastībai nebija vietas viņu sirdīs.Tas pats gars, kas Kristu sita krustā un nokāva apustuļus, tas pats, kas asinskārīgo Nēronu savā laikā pret Dieva uzticīgiem ļaudīm dzina,— tas darīja to, lai atsvabinātu zemi no tiem, kurus Dievs mīlēja. {LC 84.2}

Dievbijīgie ļaudis panesa visas daudzo gadusimteņu vajāšanas ar tādu pacietību un izturību, kurā patiesi varēja pagodināt viņu Pestītāju. Neskatoties uz krusta kariem pret tiem, neskatoties uz necilvēcīgām izkaušanām, kuras tiem bija jāpārdzīvo, tie turpināja izsūtīt savus misionārus, kuriem bija pasludināt jauko patiesību. Viņus dzina nāvē, bet viņu asinis slacināja izsēto sēklu, un tie nekavējās nest kūlīšus. Tā gadusimteņus pirms Lutera liecināja valdieši par Dievu. Izkaisīti pa daudzām zemēm, viņi izsēja reformācijas sēklu, kura sāka uzdīgt Viklifa laikā, stipri sazaļoja Lutera dienās un kuru turpinās līdz laika beigām tie, kuri arī ir gatavi labprātīgi ciest «Dieva vārda dēļ un Kristus liecības dēļ.»1 {LC 85.1}

NODAĻA 5 - GAISMA LESPĪD ANGLIJĀ

Pirms reformācijas laiku pa laikam bija atrodami vairs tikai nedaudzi Bībeles eksemplāri, tomēr Dievs nepieļāva sava Vārda pilnīgu iznīcināšanu. Tā patiesība nedrīkstēja pazust uz visiem laikiem. Viņš tikpat viegli varēja atbrīvot saistītos dzīvības Vārdus, kā savu kalpu atbrīvošanai atvērt cietuma durvis un atvilkt dzelzs vārtu aizšaujamos. Dažādās Eiropas zemēs Dieva Gars skubināja ļaudis meklēt patiesību kā kādu apslēptu mantu. Dievišķā aizgādībā ieguvuši Bībeli, viņi tās svētās lappuses pētīja ar vislielāko interesi. Tie bija gatavi pieņemt gaismu, lai tas maksātu ko maksādams. Lai arī viņi uzreiz vēl nespēja visu skaidri saprast, tomēr atzina daudzas sen aizmirstas patiesības. Viņi izgāja kā Debesu sūtīti vēstneši, saraujot maldu un māņticības važas un aicinot tik ilgi verdzinātos ļaudis celties un aizstāvēt savu brīvību.

Gadsimtiem Dieva Vārds bija ieslēgts tikai izglītotiem pazīstamās valodās; kā izņēmumu varam minēt vienīgi valdiešus. Tagad bija pienācis laiks Rakstu pārtulkošanai un pasniegšanai dažādu zemju ļaudīm viņu dzimtajā valodā. Pasaules pusnakts bija pagājusi. Bija aizritējušas neskaitāmas tumsas stundas, un daudzās zemēs parādījās tuvojošās rītausmas pazīmes.

Četrpadsmitajā gadsimtā Anglijā uzlēca "Reformācijas rīta zvaigzne". Džons Viklifs bija reformas vēstnesis ne tikai Anglijā, bet arī visā kristīgajā pasaulē. Varenais protests pret Romu, ko viņam bija atļauts ievadīt, nekad vairs neapklusa. Tas iesāka cīņu, kuras rezultātā brīvību atguva atsevišķi cilvēki, draudzes un veselas tautas.

Viklifs baudīja no aizspriedumiem brīvu audzināšanu, un Kunga bijāšana viņam bija gudrības iesākums. Koledžā to ievēroja, pateicoties viņa dedzīgajai dievbijībai, kā arī sevišķajai apdāvinātībai un dziļajām zināšanām. Kā izslāpis viņš centās iepazīties ar katru zinātnes nozari. Viņš iedziļinājās sholastiskajā filozofijā, baznīcas priekšmetos un pilsoniskajos likumos, sevišķi tajos, kas attiecās uz dzimto zemi. Un tālākā darbībā atklājās iegūtās izglītības vērtība. Pilnīga iepazīšanās ar sava laika teorētisko filozofiju darīja viņu spējīgu atmaskot tās maldus, bet valsts un baznīcas likumu studijas viņu sagatavoja lielajai cīņai par pilsonisko un reliģisko brīvību. Prazdams lietot Dieva Vārda ieročus, viņš apguva arī prāta disciplinēšanas mākslu un izglītoto vīru cīņas paņēmienus. Šī vīra ģeniālo spēju un zināšanu apjoms un dziļums iedvesa cieņu kā draugos, tā ienaidniekos. Viņa piekritēji jutās gandarīti redzot, ka to varonis atrodas nācijas dzīvi noteicošo vīru priekšgalā, bet ienaidniekiem nebija iespējams reformas lietu nicināt vai apkaunot, norādot uz tās aizstāvja trūcīgajām zināšanām vai vājumu.

Rakstu studijas Viklifs uzsāka, atrodoties vēl koledžā. Tajos agrajos laikos, kad Bībele pastāvēja tikai senajās valodās, ceļu uz patiesības avotu, kas bija aizslēgts neizglītotajām šķirām, varēja atrast tikai mācīti ļaudis. Pamats Viklifa turpmākajam reformatora darbam

jau bija sagatavots. (81) Skoloti vīri, pētot Dieva Vārdu, jau bija atraduši patiesību par Kristus brīvi piedāvāto žēlastību. Šo atziņu viņi tagad ievija savās mācībās, tādā veidā arī citus ierosinot griezties pie Dzīvā Vārda.

Kad Viklifa uzmanība tika pievērsta Rakstiem, viņš to pētīšanai nodevās ar tādu pašu rūpību, ar kādu bija apguvis zināšanas skolā. Līdz šim viņš vēl arvien izjuta kādu sevišķu vajadzību, ko nespēja apmierināt ne skolu studijas, ne baznīcas mācība. Dieva Vārdā viņš tagad atrada to, ko iepriekš velti bija meklējis. Tur tas iepazinās ar atpestīšanas plānu un Kristu kā cilvēka vienīgo Aizstāvi. Tagad viņš nodevās Kristus lietai, apņemdamies pasludināt visas atrastās patiesības.

Līdzīgi vēlāko laiku reformatoriem, Viklifs sākumā neredzēja, kur tāds darbs viņu aizvedīs. Tam nebija iepriekšēja nodoma nostāties pret Romu. Tomēr, sekojot patiesībai, strīds ar maldiem kļuva neizbēgams. Jo skaidrāk viņš saskatīja pāvestības maldus, jo dedzīgāk pasniedza Bībeles mācības. Viņš saprata, ka Roma cilvēku tradīciju dēļ bija atmetusi Dieva Vārdu, tādēļ arī bezbailīgi apsūdzēja garīdzniecību Rakstu neievērošanā, pieprasot, lai tautai atkal atdotu Bībeli un baznīcā no jauna izceltu tās autoritāti. Viņš bija spējīgs un dedzīgs skolotājs un daiļrunīgs sludinātājs, kura ikdienas dzīve pastāvīgi liecināja par atklātajām patiesībām. Ar savām Rakstu zināšanām, prāta spējām, dzīves skaidrību un nelokāmo drosmi un godīgumu viņš iemantoja vispārēju cieņu un uzticību. Daudzi tautas pārstāvji vairs nejutās apmierināti ar savu agrāko ticību, jo viņi redzēja Romas baznīcā valdošo netaisnību, tādēļ ar neslēptu prieku apsveica Viklifa izceltās patiesības; bet pāvestības vadoņus, apzinoties, ka šis reformators iegūst par tiem lielāku iespaidu, pārņēma ārkārtīgas dusmas.

Viklifs bija vērīgs maldu atmaskotājs un bezbailīgi cīnījās pret daudzām ļaunprātībām, kuras par labām atzina Romas autoritāte. Būdams karaļa garīdznieks, viņš skaidri un drosmīgi nostājās pret nodokļu maksāšanu, ko pāvests pieprasīja no Anglijas monarha, un pierādīja, ka pāvesta piesavinātā vara pār laicīgiem valdniekiem ir pretrunā gan ar veselo saprātu, gan atklāsmi. Pāvesta prasības sabiedrībā bija izsaukušas dziļu sašutumu, un tāpēc Viklifa mācības stipri iespaidoja tautas vadošos vīrus. Karalis un muižniecība apvienojās, noraidot pāvesta pretenzijas uz laicīgu autoritāti un atsakoties maksāt nodevas. Tādā veidā pāvesta virskundzība Anglijā saņēma spēcīgu triecienu.

Vēl cits ļaunums, pret kuru ilgi un neatlaidīgi cīnījās reformators, bija ubagotājmūku ordeņi. Šie mūki bariem klīda pa visu Angliju, postoši iedarbojoties uz valsts varenību un labklājību. Paralizējošu iespaidu izjuta gan rūpniecība, gan izglītība un ļaužu tikumība. Mūku dīkdienīgā dzīve un ubagošana ne tikai stipri iztukšoja tautas līdzekļu krājumus, bet tā pakļāva nicināšanai derīgu darbu. Jaunatne tika demoralizēta un samaitāta. Mūku iespaids daudzus pamudināja iestāties klosterī un nodoties mūku dzīvei; un tas viss notika ne tikai bez vecāku piekrišanas, bet pat bez viņu ziņas un nepaklausot aizliegumiem. Viens

no pirmajiem Romas baznīcas tēviem, kas izcēla mūku pretenzijas pāri bērna mīlestības pienākumam paklausīt vecākiem, bija paziņojis: "Ja arī tavs tēvs raudādams un vaimanādams gulētu tavu durvju priekšā un ja tava māte rādītu miesas, kas tevi nesušas, un krūtis, kas tevi barojušas, tad raugi, lai tu to visu samītu kājām un nekavējoties ietu pie Kristus." Tāda "drausmīga necilvēcība", kā vēlāk to nosauca Luters, "vairāk atgādinot vilku un tirānu nekā kristieti un cilvēku", nocietināja bērnu sirdis pret vecākiem. (1) Tā pāvestības vadoņi līdzīgi senatnes (83) farizejiem ar savām tradīcijām atcēla Dieva pavēles. Sabruka ģimenes pavardi, un vecāki zaudēja savu dēlu un meitu sabiedrību.

Mūki ar saviem nepareizajiem stāstījumiem piekrāpa pat universitāšu studentus, pavedinot viņus pievienoties ordeņiem. Vēlāk, redzot, ka paši izpostījuši savas dzīves laimi un sagādājuši bēdas vecākiem, daudzi šo soli nožēloja. Bet, lamatās vienreiz iekritušiem, tiem vairs nebija iespējams iegūt brīvību. Baidoties no mūku iespaida, daudzi vecāki atteicās savus dēlus sūtīt uz augstākajām mācību iestādēm. Tāpēc lielajos zinātņu centros ievērojami samazinājās studentu skaits. Skolas nīkuļoja, un virsroku ņēma gara tumsība.

Pāvests šiem mūkiem bija devis tiesības uzklausīt grēksūdzes un dāvāt grēku piedošanu. Tas pārvērtās par milzīgu ļaunuma avotu. Tiecoties palielināt savu peļņu, mūki grēku atlaides piešķīra uz tik viegliem nosacījumiem, ka pie tiem straumēm plūda visdažādākie noziedznieki, un līdz ar to strauji vairojās visļaunākie netikumi. Slimos un nabagos pameta ciešanās, kamēr līdzekļi, kas būtu varējuši apmierināt viņu vajadzības, nonāca mūku rokās, kuri naudu no tautas pieprasīja ar draudu palīdzību, pasludinot par bezdievīgiem visus tos, kas liedzās dot dāvanas ordenim. Neskatoties uz atklāto runāšanu par nabadzību, mūku bagātība pastāvīgi vairojās, un viņu greznās celtnes un bagātīgi klātie galdi tikai vēl spilgtāk izcēla tautas pieaugošo trūkumu. Pavadīdami laiku pārpilnībā un izpriecās, viņi savā vietā izsūtīja neizglītotus cilvēkus, kas, kavējot ļaudīm laiku, stāstīja brīnišķus piedzīvojumus, leģendas un pat jokus, tā palīdzot mūkiem tautu vēl vairāk piekrāpt. Un šiem cilvēkiem tiešām izdevās saglabāt māņticīgā pūļa uzticību, nostiprinot ļaudīs pārliecību, ka reliģija katram uzliek par pienākumu atzīt pāvesta virsvaldību, pagodināt svētos un dot dāvanas mūkiem un ka ar to pietiek, lai nodrošinātu vietu Debesīs.

Mācīti un dievbijīgi vīri bija velti pūlējušies izraisīt reformu mūku ordeņos, bet Viklifs, kas visu saprata daudz skaidrāk, ķērās ļaunumam tieši pie saknes, norādot, ka nepareiza ir pati sistēma un to vajag likvidēt. Tas izraisīja pārrunas un jautājumus. Mūkiem pārstaigājot zemi un piedāvājot pāvesta grēku atlaides, daudzi jau sāka apšaubīt iespēju nopirkt piedošanu par naudu un pamatoti vaicāja, vai gan drīzāk nožēlā nav jāgriežas pie Dieva nekā pie Romas pāvesta. (Skat. Pielikumā.) Daudzus satrauca mūku mantkārība, jo likās, ka viņu alkatība nemaz nav apmierināma. Tie sacīja: "Romas mūki un priesteri mūs grauž līdzīgi ļaundabīgam audzējam. Dievam mūs jāglābj, citādi tauta aizies bojā." (2) Lai slēptu savu mantkāri, ubagotājmūki apgalvoja, ka viņi sekojot Pestītāja piemēram, jo Jēzus un Viņa mācekļi arī esot dzīvojuši no tautas dāvanām. Tomēr tāds apgalvojums viņu lietai

nāca par sliktu, jo tas daudzus ierosināja griezties pie Bībeles, lai uzzinātu patiesību, – bet tieši to Roma vēlējās vismazāk. Cilvēku prāts tika pievērsts patiesības Avotam, kuru Roma nepārtraukti centās apslēpt.

Viklifs sāka rakstīt un publicēt traktātus pret mūkiem nevis lai ar tiem strīdētos, bet gan lai tautas uzmanību vairāk pievērstu Bībeles mācībām un tās Autoram. Viņš paziņoja, ka pāvestam nav nekādas augstākas varas piedot grēkus vai izslēgt no baznīcas, kā kuram katram vienkāršam priesterim, un ka patiesībā nevienu cilvēku nemaz nevar izslēgt no baznīcas, ja tas vispirms nav izsaucis pār sevi Dieva nepatiku. Tiešām nebija efektīvāka veida, kā viņš būtu varējis sākt apvērsumu pret pāvesta uzcelto garīgās un laicīgās varas gigantisko būvi, kas savā gūstā turēja miljoniem ļaužu gan fiziskajā, gan garīgajā nozīmē.

Atkal Viklifu aicināja aizstāvēt Anglijas troni pret Romas ielaušanos, un, iecelts par karaļa sūtni, viņš divus gadus pavadīja Nīderlandē sarunās ar pāvesta pilnvarotajiem. Šeit viņš nonāca saskarē ar Francijas, Itālijas un Spānijas garīdzniekiem, radās izdevība ielūkoties (85) aiz priekškara un uzzināt daudzas lietas, kas Anglijā tam paliktu apslēptas. Tas atstāja izšķirošu iespaidu uz viņa vēlāko darbību. Šajos pāvesta galma pārstāvjos viņš redzēja hierarhijas patieso raksturu un mērķus. Atgriezies Anglijā, viņš vēl atklātāk un ar lielāku dedzību atkārtoja savas agrākās mācības, paziņojot, ka Romas dievi ir mantkārība, lepnums un viltus.

Vienā no saviem traktātiem par pāvestu un tā naudas iekasētājiem viņš izteicās tā: "Viņi atņem mūsu zemei nabagu uzturēšanai nepieciešamos līdzekļus, katru gadu uzliekot karalim daudzus tūkstošus marku lielus nodokļus sakramentiem un garīgām vajadzībām, kas patiesībā ir nolādēta simonija (garīgo amatu pirkšana un pārdošana), un panāk, ka šai ķecerībai piekrīt un to ievēro visa kristīgā pasaule. Pat ja mūsu valstij būtu milzīgs zelta kalns un neviens cits no tā neko neņemtu kā tikai šī augstprātīgā un pasaulīgā priestera iekasētājs, tad, laikam ejot, tas ātri tiktu izšķiests, jo viņš no mūsu zemes nemitīgi ņem un ņem, pretī nedodot neko, kā tikai Dieva lāstu par šīm savām simonijām." (3)

Drīz pēc atgriešanās Anglijā karalis Viklifu iecēla par Lutervortsas mācītāju. Tas bija pierādījums, ka vismaz valdnieks viņa atklātajā valodā nav atradis neko nepatīkamu. Viklifa iespaids bija jūtams galma darbā, kā arī tautas ticībā.

Drīz pār viņu nāca pāvesta dusmas. Uz Angliju atsūtīja trīs bullas – universitātei, karalim un prelātiem –, kuras visas pavēlēja nekavējoties spert izšķirošus soļus, lai apklusinātu ķecerības skolotāju. (4) Tomēr bīskapi savā dedzībā jau pirms bullu saņemšanas Viklifu bija izsaukuši uz nopratināšanu. Uz tiesas namu viņu pavadīja divi karalistes visvarenākie prinči, un tauta, kas pulcējās ap ēku un spiedās iekšā, tā izbiedēja tiesnešus, ka lietu uz laiku pārtrauca un viņam atļāva iet savu ceļu. Drīz pēc tam nomira Edvards III, kuru prelāti vecumdienās bija centušies (86) iespaidot pret reformatoru, un par pavaldoni valstī kļuva kādreizējais Viklifa aizstāvis.

Tomēr pāvesta bullu pienākšana visai Anglijai uzlika negrozāmu pienākumu ķeceri apcietināt. Šie pasākumi jau norādīja uz sārtu. Šķita nenovēršami, ka Viklifs drīz kritīs par upuri Romas atriebībai. Bet Tas, kurš savam kalpam senos laikos sacīja: "Nebīsties: Es tev esmu par priekšturamām bruņām," (1. Moz.15:1) – atkal izstiepa roku, lai aizsargātu savu vēstnesi. Nāve pienāca nevis reformatoram, bet pāvestam, kurš citiem bija lēmis bojāeju. Nomira pāvests Gregors XI, un garīdznieki, kas bija sapulcējušies uz Viklifa nopratināšanu, atkal izklīda.

Dievs tālredzīgi pārvaldīja arī turpmākos notikumus, lai reformācijai dotu iespēju attīstīties. Gregora XI nāvei sekoja divu pāvestu - sāncenšu ievēlēšana. Tagad paklausību pieprasīja jau divas strīdīgas varas, ikviena uzsverot savu nemaldību. (Skat. Pielikumā.) Katra no tām ticīgos aicināja to atbalstīt cīņā pret konkurentu, savas prasības pastiprinot ar briesmīgiem baznīcas lāstiem pār pretinieku, bet piekritējiem apsolot atvieglojumu Debesīs. Tas viss pāvestības varu ļoti novājināja. Sāncenšu kliķes bija pilnīgi aizņemtas ar savstarpējiem uzbrukumiem, un Viklifam kādu laiku bija miers. Lāsti un savstarpēji apvainojumi tagad lidoja no pāvesta uz pāvestu, un pretrunīgo prasību atbalstīšanai izlēja asins straumes. Baznīcu pārplūdināja tenkas un noziegumi. Pa to laiku reformators savas Lutervortsas draudzes klusajā vientulībā čakli strādāja, lai cilvēku uzmanību novērstu no strīdīgajiem pāvestiem pie Jēzus, Miera Lielkunga.

Šķelšanās ar tās izraisītajiem strīdiem un postu sagatavoja ceļu reformācijai, jo deva ļaudīm iespēju labāk novērtēt, kas patiesībā bija pāvestība. Savā rakstā On the Schism of the Popes ("Par pāvestu šķelšanos") Viklifs aicināja tautu pārdomāt, vai šie divi priesteri, nosaucot viens otru par antikristu, tiešām nerunāja patiesību. (87) "Dievs," viņš sacīja, "negribēja vairs ilgāk ciest, ka ienaidnieks mājo tikai vienā vienīgā šādā priesterī, bet (..) izraisīja šķelšanos divu starpā, lai cilvēki Kristus vārdā abus varētu vieglāk pārvarēt." (4)

Viklifs, līdzīgi savam Meistaram, Evaņģēliju sludināja trūcīgajiem. Neapmierinādamies ar gaismas izplatīšanu tikai savas Lutervortsas draudzes vienkāršajos mājokļos, viņš nolēma, ka tā jāienes ikvienā Anglijas daļā. Lai to panāktu, viņš noorganizēja sludinātāju grupu – vienkāršus, dievbijīgus cilvēkus, kas mīlēja patiesību un neko citu nekāroja tik ļoti kā tās izplatīšanos. Šie vīri pārstaigāja zemi, mācīdami tirgus laukumos, lielu pilsētu ielās un uz lauku ceļiem. Viņi uzmeklēja vecos, slimos un nabagos, atklājot tiem prieka vēsti par Dieva žēlastību.

Būdams teoloģijas profesors Oksfordā, Viklifs Dieva Vārdu sludināja universitātes auditorijās. Studentiem viņš patiesību mācīja tik uzticīgi, ka izpelnījās pagodinošo nosaukumu "Evaņģēlija doktors". Bet vislielākajam viņa dzīves darbam vajadzēja būt Rakstu pārtulkošanai angļu valodā. Kādā savā brošūrā – On the Truth and Meaning of Scripture ("Par patiesību un Rakstu nozīmi") – viņš jau izteica nodomu pārtulkot Bībeli,

lai ikviens anglis ar vēstīm par Dieva brīnišķajiem darbiem varētu iepazīties savā dzimtajā valodā.

Tomēr viņa centieni pēkšņi tika apturēti. Lai gan vēl nebija sasniegti sešdesmit gadi, nemitīgā un rūpju pilnā slodze, studijas un ienaidnieka uzbrukumi bija vājinājuši viņa spēkus un likuši novecot pirms laika. Tagad uzbruka bīstama slimība. Mūkiem šī ziņa sagādāja lielu prieku. Viņi domāja, ka nu gan Viklifs rūgti nožēlos ļaunumu, ko nodarījis baznīcai, un tādēļ steidzās uz reformatora istabu, lai dzirdētu viņa grēksūdzi. Ap šķietami mirstošo vīru sapulcējās pārstāvji no visiem četriem reliģiskajiem ordeņiem līdz ar četriem valsts ierēdņiem. "Nāve skārusi jūsu lūpas," viņi sacīja, "tādēļ pārdomājiet tagad savas kļūdas un mūsu klātbūtnē atsauciet visu, (88) ko esat sacījis pret mums." Reformators klausījās klusēdams, tad palūdza savam kalpotājam viņu gultā piecelt sēdus un, vērīgi uzlūkojis tos, kas stāvēja, gaidot viņa atteikšanos, stingrā un spēcīgā balsī, kas jau bieži bija likusi tiem drebēt, sacīja: "Es nemiršu, bet dzīvošu un no jauna atmaskošu ubagotājmūku ļaunos darbus." (5) Pārsteigti un apmulsuši mūki steidzīgi atstāja istabu.

Viklifa vārdi piepildījās. Viņš turpināja dzīvot, lai savu tautiešu rokās cīņai pret Romu ieliktu visspēcīgāko no visiem ieročiem, – lai dotu tiem Bībeli, Debesu nolemto tautas atbrīvošanas, apgaismošanas un evaņģelizācijas darbarīku. Šo darbu veicot, bija jāpārvar daudzi un lieli šķēršļi. Viklifu nomāca vecuma nespēks, viņš saprata, ka darbam atlikuši tikai nedaudzi gadi; viņš arī labi apzinājās pretestību, ar ko tam būs jāsastopas, bet, Dieva Vārda apsolījumu iedrošināts, reformators bezbailīgi gāja uz priekšu. Intelektuālo spēku pilnā spraigumā, ar bagātiem piedzīvojumiem, Dieva sevišķā tālredzīgā gādība viņu bija uzturējusi un sagatavojusi šim dzīves vislabākajam darbam. Kamēr visu kristīgo pasauli pildīja satraukums, reformators savā mācītājmuižā Lutervortsā nodevās izvēlētajam darbam, neņemot vērā visapkārt trakojošās vētras niknumu.

Beidzot darbs bija pabeigts, – sagatavots pirmais Bībeles tulkojums angļu valodā. Šai zemei tika atvērts Dieva Vārds. Tagad reformators nebaidījās ne no cietuma, ne no sārta. Viņš angļu tautas rokās bija ielicis gaismu, kas nekad vairs netiks izdzēsta. Nododot saviem tautiešiem Bībeli, viņš nezināšanas un netikumības važu salaušanai, savas zemes atbrīvošanai un pacelšanai bija darījis vairāk, nekā jebkad ir sasniegts ar visspožākajām uzvarām kaujas laukos.

Tā kā iespiešanas māksla toreiz vēl nebija pazīstama, tad Bībeles norakstus varēja pavairot vienīgi ar nogurdinošu darbu, kas prasīja daudz laika. Vēlēšanās iegūt šo grāmatu bija tik liela, ka daudzi labprāt uzsāka tās pārrakstīšanu, bet arī tad bija grūti apmierināt (89) pieprasījumu. Daži bagātākie pircēji vēlējās visu Bībeli. Citi iegādājās tikai daļu. Daudzos gadījumos, lai nopirktu vienu eksemplāru, apvienojās vairākas ģimenes. Tā īsā laikā Viklifa Bībele atrada ceļu uz ļaužu mājokļiem.

Vēršanās pie cilvēku saprāta viņus pamodināja no pasīvās padevības pāvesta dogmām. Viklifs sludināja protestantisma atšķirīgās mācības – pestīšanu ticībā Kristum un Svēto Rakstu nemaldīgumu. Viņa izsūtītie sludinātāji Bībeli kopā ar reformatora rakstiem izplatīja ar tādām sekmēm, ka jauno ticību pieņēma gandrīz puse angļu tautas.

Bībeles parādīšanās izbiedēja baznīcas autoritātes. Tagad tiem nācās sastapties ar daudz varenāku pretinieku nekā pats Viklifs, – ar pretinieku, pret kuru viņu ieroči maz ko spēja panākt. Tanī laikā Anglijā vēl nepastāvēja likums, kas Bībeli aizliegtu, jo tā nekad agrāk nebija izdota tautas valodā. Šādu likumu ieviesa vēlāk, pieprasot tā stingru ievērošanu. Bet līdz tam, neskatoties uz priesteru pretestību, bija izdevīgs laiks Dieva Vārda izplatīšanai.

Pāvestības vadoņi no jauna kala ļaunus plānus reformatora balss apklusināšanai. Trīs reizes viņu aicināja tiesas priekšā, tomēr veltīgi. Vispirms bīskapu sinode par ķecerīgiem pasludināja viņa rakstus un, ieguvusi savā pusē jauno karali Ričardu II, panāca karaļa dekrētu, kas pavēlēja ieslodzīt cietumā visus, kuri turējās pie šīm nosodītajām mācībām.

No sinodes Viklifs griezās pie parlamenta, viņš bezbailīgi apsūdzēja hierarhiju nacionālās padomes priekšā un pieprasīja baznīcas atbalstīto lielo ļaunprātību reformu. Ar pārliecinošu spēku tika attēlota pāvesta krēsla uzurpatoriskā vara un samaitātība. Ienaidnieki apmulsa. Tomēr Viklifa draugi un piekritēji bija spiesti piekāpties, tādēļ droši varēja sagaidīt, ka arī pats reformators savā lielajā vecumā, palicis viens, bez (90) draugiem, nolieksies apvienotās kroņa un baznīcas varas priekšā. Bet tā vietā sakauti izrādījās pāvesta piekritēji. Viklifa satraucošo aicinājumu iedvesmots, parlaments atsauca ediktu par viņa vajāšanu, un reformators atkal bija brīvs.

Viņu pratināja vēl trešo reizi, tagad – valsts augstākās baznīcas tiesas priekšā. Šeit ķeceris nevarēja sagaidīt, ka viņam parādīs kaut kādu labvēlību. Tagad beidzot Roma uzvarēs, un reformatora darbs būs apturēts. Tā domāja pāvesta piekritēji. Ja vien viņiem izdotos sasniegt kāroto mērķi, tad Viklifs tiktu piespiests atteikties no savām mācībām vai arī no tiesas nama dotos tieši liesmās.

Tomēr Viklifs neko neatsauca, viņš nedrīkstēja liekuļot. Reformators bezbailīgi aizstāvēja savas mācības un atvairīja vajātāju apsūdzības. Aizmirsdams sevi, savu stāvokli un pašreizējos apstākļus, viņš klausītājus aicināja nostāties dievišķā tribunāla priekšā, sverot viņu spriedumus un viltīgās mācības mūžīgās patiesības svaros. Tiesas zālē bija jūtams Svētā Gara tuvums. Dievs klausītājus turēja savā varā. Likās, ka viņiem nav spēka atstāt šo vietu. Reformatora vārdi caururba viņu sirdi kā bultas no Kunga bultu maka. Apsūdzību ķecerībā, ko tie bija vērsuši pret Viklifu, viņš ar pārliecinošu spēku attiecināja uz pašiem apsūdzētājiem. "Kāpēc," viņš vaicāja, "tie ir uzdrošinājušies izplatīt savus maldus? Tikai peļņas nolūkos, lai Dieva žēlastību pārvērstu par vienkāršu preci."

"Kā jūs domājat, ar ko jūs tagad cīnāties?" viņš beidzot jautāja. "Vai ar vecu vīru, kas stāv kapa malā? Nē! Ar patiesību, ar patiesību, kas ir stiprāka par jums un kas jūs uzvarēs." (5) To sacījis, viņš atstāja sanāksmi, un neviens no viņa pretiniekiem nemēģināja to aizkavēt.

Viklifa darbs jau gandrīz bija padarīts; patiesības karogu, ko tas tik uzticīgi bija nesis, viņam drīz nāksies izlaist no savām rokām; tomēr vēl vienu reizi viņam vajadzēja liecināt par Evaņģēliju. Patiesību vēl vajadzēja pasludināt tieši maldu valsts stiprākajā cietoksnī. (91) Viklifu uzaicināja dot atbildi pāvesta tiesas priekšā Romā, kas jau tik bieži bija izlējusi svēto asinis. Reformators nebija akls pret draudošajām briesmām, tomēr pieņemtu šo uzaicinājumu, ja vien paralīze viņa ceļojumu nebūtu padarījusi neiespējamu. Bet, lai gan viņa balsi Romā nedzirdēja, tas tomēr vēl spēja izteikties rakstiski, ko arī nolēma darīt. No savas mācītājmuižas viņš pāvestam nosūtīja vēstuli, kas, lai gan ieturēta godbijīgā tonī un kristīgā garā, tomēr bija ass pārmetums pāvesta krēsla greznībai un lepnumam.

Es patiesi priecājos," viņš rakstīja, "ikvienam darīt zināmu un paskaidrot savu ticību, un jo sevišķi Romas bīskapam, kurš būs tik labvēlīgs un apstiprinās to manis izklāstītajā tekstā, jo, cik es saprotu, tā ir veselīga un patiesa, vai arī izlabos, ja atradīs to esam maldīgu.

Pirmkārt, es pieņemu, ka Kristus Evaņģēlijs ir visu Dieva likumu būtība. (..) Ja Romas bīskaps ir Kristus vietnieks virs zemes, tad uzskatu, ka vairāk nekā visi citi cilvēki viņš ir saistīts ar šo Evaņģēlija bauslību. Jo Kristus mācekļu lielums nepastāvēja pasaulīgā cieņā un godā, bet tuvā un nesvārstīgā sekošanā savam Kungam, mācoties no Viņa dzīves un ieradumiem. (..) Kristus savā zemes dzīves laikā bija ļoti trūcīgs vīrs, kas nicināja un atmeta pasaulīgo kundzību un godu. (..)

Nevienam uzticīgam kristietim nevajadzētu sekot ne pāvestam, ne kādam no svētajiem, kā tikai tur, kur pāvests ir sekojis Kungam Jēzum Kristum, jo Pēteris un Cebedeja dēli grēkoja, tiecoties pēc pasaulīga goda, kas ir pretstatā sekošanai Kristum, tāpēc arī nevajadzētu šajos maldos viņiem līdzināties (..).

Visu laicīgo varu un valdīšanu pāvestam vajadzētu atstāt pasaulīgām varām un uz tādu pašu rīcību pamudināt arī garīdzniecību, jo tā darīja Kristus un Viņa apustuļi. Ja es kādā no šiem punktiem esmu maldījies, tad visdziļākajā pazemībā gribu pakļauties aizrādījumiem pat līdz (92) nāvei, ja tas nepieciešams; un, ja es būtu varējis rīkoties saskaņā ar savu gribu un vēlēšanos, tad noteikti personīgi būtu stājies Romas bīskapa priekšā, bet Kungs mani piemeklējis pretēji šim nodomam, mācot vairāk paklausīt Dievam nekā cilvēkiem.

Beigās viņš vēl piebilda: "Mēs lūgsim Dievu, lai Viņš tā pamodinātu un aizkustinātu mūsu pāvestu Urbānu VI, kā Viņš to jau sācis darīt, lai tas ar savu garīdzniecību dzīvē un

ieradumos sekotu Kungam Jēzum Kristum, līdz ar to iespaidīgi pamācot ļaudis, ka arī tie uzticīgi sekotu viņiem tajā pašā ceļā." (6)

Tā Viklifs pāvestam un viņa kardināliem atklāja Kristus lēnprātību un pazemību; ne tikai viņiem, bet arī visai kristīgajai pasaulei uzrādot ārkārtīgo atšķirību starp tiem un Meistaru, par kura pārstāvjiem viņi sevi sauca.

Viklifs bija pilnīgi pārliecināts, ka par savu uzticību nāksies samaksāt ar dzīvību. Karalis, pāvests un bīskapi bija apvienojušies, lai panāktu viņa bojāeju, un šķita nenovēršami, ka ne ilgāk kā pēc dažiem mēnešiem viņam būs jākāpj uz sārta. Tomēr šī vīra drosme nebija samazinājusies. "Kāpēc jūs runājat par mocekļa kroņa meklēšanu kaut kad nākotnē?" viņš sacīja. "Pasludiniet tikai Kristus Evaņģēliju augstprātīgajiem prelātiem, un mocekļa nāve neizpaliks. Ak tā! Man vajadzētu dzīvot un klusēt? (..) Nekad! Lai nāk šis sitiens, es to gaidu." (7)

Bet Dieva tālredzīgās rūpes vēl arvien sargāja savu kalpu. Vīram, kurš visu dzīvi bija drosmīgi aizstāvējis patiesību, ik dienas pakļaujot briesmām savu dzīvību, nevajadzēja krist par upuri ienaidnieku naidam. Viklifs nekad necentās sevi pasargāt, bet Dievs viņu sargāja; un tagad, kad viņa ienaidnieki jau jutās droši par savu laupījumu, Dieva roka viņu izrāva no to sniedzamības robežām. Gatavojoties savā draudzē Lutervortsā izdalīt svēto Vakarēdienu, viņš pakrita, triekas skarts, un īsā laikā šķīrās no šīs dzīves..

Dievs pats Viklifam bija noteicis viņa darbu. Kungs šī vīra mutē bija ielicis patiesības Vārdu un ap viņu nostādījis sardzi, lai šis Vārds varētu nonākt pie ļaudīm. Viņa dzīvība tika pasargāta un viņa darbība paildzināta, līdz tika izveidots pamats lielajam reformācijas darbam.

Viklifs nāca no tumšajiem Viduslaikiem. Viņam nebija neviena priekšteča, no kura darba varētu mācīties, kā veidot reformas sistēmu. Līdzīgi Jānim Kristītājam, aicināts sevišķas misijas izpildīšanai, viņš bija jaunas ēras vēstnesis. Tomēr viņa sludinātās patiesības sistēmā valdīja tāda saskaņa un pilnība, kuru tam sekojošie reformatori nepārspēja un ko daži nesasniedza pat simts gadus vēlāk. Pamats bija likts tik plaši un dziļi, celtnes galvenie balsti stāvēja tik stipri un uzticami, ka tiem, kas nāca pēc viņa, nevajadzēja tos pārveidot.

Viklifa ievadītajai kustībai pirmsākums meklējams Bībelē. Tā tiecās atbrīvot sirdsapziņu un prātu, kā arī tik ilgi pie Romas uzvaras ratiem piejūgto tautu. Tajā bija svētību straumes avots, kas līdzīgi dzīvības ūdenim kopš četrpadsmitā gadsimta ir plūdusi cauri visiem nākamajiem laikmetiem. Nešaubīgā pārliecībā reformators Svētos Rakstus atzina kā Dieva gribas inspirētu atklāsmi, kā uzticamu mērogu ticībai un dzīvei. Viņš uzauga, cienot Romas baznīcu kā dievišķu un nekļūdīgu autoritāti, nejautājošā godbijībā pieņemot tūkstoš gados iesakņojušās mācības un tradīcijas, tomēr vēlāk no tā visa novērsās,

lai ieklausītos Dieva Svētajā Vārdā. Pēc tam viņš visu tautu aicināja atzīt tikai Rakstos atklāto Autoritāti. Viņš paziņoja, ka vienīgā patiesā Autoritāte ir nevis ar pāvesta muti runājošā baznīca, bet gan Dieva balss no Svētajiem Rakstiem. Viņš mācīja ne tikai to, ka Bībele ir Dieva gribas pilnīga atklāsme, bet arī, ka tās vienīgais izskaidrotājs ir Svētais Gars un ka ikvienam cilvēkam pašam jāuzzina savs pienākums, pētot tās mācības. Tādā veidā viņš ļaudis vadīja prom no Romas baznīcas un pāvesta pie Dieva Vārda.

Viklifs bija viens no vislielākajiem reformatoriem. Tikai nedaudzi viņa pēcteči varēja stāties tam blakus prāta plašumā un domu skaidrībā, tik nelokāmi turoties pie patiesības un tik drosmīgi to aizstāvot. Šo pirmo reformatoru raksturoja skaidra dzīve, neatslābstoša uzcītība studijās un darbā, kā arī neuzpērkams godīgums. Visās viņa kalpošanas gaitās, neskatoties uz intelektuālo tumsu un morālo pagrimumu, kas valdīja paaudzē, no kuras viņš iznāca uz dzīves skatuves, atklājās Kristum līdzīga mīlestība un uzticība.

Viklifa raksturs liecina par Dieva Vārda audzinošo un pārveidojošo spēku. Tā bija Bībele, kas viņu darīja par to, kas viņš bija. Cenšanās aptvert atklāsmes lielās patiesības visām cilvēka spējām piešķir īpašu svaigumu un enerģiju. Tā paplašina prātu, asina uztveri un ļauj nobriest spriedumam. Nav nekā cita, kas tādā mērā darītu cildenas domas, jūtas un tieksmes, kā Bībeles pētīšana. Tā dod nelokāmu mērķtiecību, pacietību, drosmi un izturību, tā attīra raksturu un svēto dvēseli. Nopietnas, godbijīgas Bībeles studijas, kas pētītājam nodrošinātu vistiešāko saskari ar Bezgalīgo Dievu, dotu pasaulei vīrus ar spēcīgāku un rosīgāku intelektu, ar cēlākiem principiem, nekā to jebkad varētu sniegt cilvēciskās filozofijas vissekmīgākā apgūšana. "Kad kļūst izprotami Tavi vārdi," saka dziesminieks, "tie apgaismo un dara vientiesīgos gudrus." (Ps.119:130)

Viklifa mācītās patiesības vēl kādu laiku turpināja izplatīties; viņa sekotāji, kas bija pazīstami kā viklifieši un lolardieši, ceļoja ne tikai pa Angliju, bet izklīda arī pa daudzām citām zemēm, sev līdzi nesot Evaņģēlija atziņu. Tagad, kad pietrūka vadoņa, sludinātāji strādāja ar vēl lielāku dedzību, un lieli ļaužu pulki nāca klausīties viņu mācības. Atgriezto vidū bija vairāki muižnieki un arī karaļa sieva. Daudzās vietās notika ievērojamas reformas ļaužu ieradumos un no baznīcām izmeta elkudievīgos pāvestības simbolus. Tomēr drīz vien pār tiem, kas uzdrošinājās pieņemt Bībeli par savu (95) padomdevēju, sāka trakot nesaudzīga vajāšanu vētra. Angļu monarhi, vēloties stiprināt savu varu, nodrošinot tai Romas atbalstu, nevilcinājās upurēt reformatorus. Pirmo reizi Anglijas vēsturē Evaņģēlija mācekļu iznīcināšanai uzliesmoja sārti. Viens pēc otra uzticīgie liecinieki mira mocekļu nāvē. Patiesības aizstāvji, kurus tagad vajāja un pasludināja ārpus likuma, varēja cerēt vienīgi uz Kungu Cebaotu. Dzenāti kā baznīcas ienaidnieki un karaļa valsts nodevēji, tie tomēr turpināja sludināt slepenās vietās, visērtāko patvērumu atrodot nabadzīgo ļaužu vienkāršajos mājokļos un bieži slēpjoties bedrēs un alās.

Neskatoties uz vajāšanu niknumu, mierīgs, dievbijīgs un dedzīgs protests pret reliģiskā ticībā valdošo samaitātību turpināja skanēt cauri visiem tālākajiem gadsimtiem. Šī agrīnā laika kristiešiem bija tikai daļēja patiesības atzīšana, bet tie bija mācījušies mīlēt Dieva Vārdu un tam paklausīt, vienmēr esot gatavi tā dēļ arī ciest. Līdzīgi mācekļiem apustuļu dienās, daudzi Kristus lietai upurēja savus laicīgos īpašumus. Tie, kam bija atļauts palikt savās mājās, priecīgi sniedza pajumti izraidītajiem brāļiem, un, kad arī viņus izdzina, tad visi līksmi pieņēma izstumto likteni. Ir taisnība, ka tūkstoši, vajātāju niknuma nobaidīti, pirka brīvību, upurējot ticību, un grēku nožēlotāju drēbēs atstāja cietumus, tādā veidā citiem darot zināmu savu uzskatu atsaukšanu. Tomēr nebija mazs arī tādu cilvēku skaits – gan vīri ar dižciltīgu izcelsmi, gan arī vienkārši un neievērojami –, kas, "Lolarda torņu" cietuma kamerās spīdzināti un liesmām nodoti, bezbailīgi turpināja liecināt par patiesību un priecājās, ka ir cienīgi kļūt "par līdzdalībniekiem Viņa ciešanās".

Pāvesta piekritējiem neizdevās sasniegt savu mērķi ar Viklifu viņa dzīves laikā, tomēr viņu naids neaprima, kamēr šī vīra miesas mierīgi gulēja kapā. Ar Konstances koncila dekrētu vairāk kā 40 gadus pēc viņa nāves tā kaulus izraka un publiski sadedzināja, pelnus izmetot tuvējā strautā. (96) Bet "šis strauts", stāsta kāds sens rakstnieks, "viņa pelnus ir aiznesis Eivonā, Eivona – Sevērnā, Sevērna – jūrā, un jūra – plašajā okeānā. Un tā Viklifa pelni kļuva par simbolu viņa mācībai, kas tagad izplatīta visā pasaulē." (8) Viņa ienaidnieki maz saprata sava ļaunā darba nozīmi.

Viklifa rakstu ietekmēts, Jans Huss no Bohēmijas atsacījās no daudziem Romas piekritēju maldiem un arī iesaistījās reformācijas darbā. Tā tika iesēta patiesības sēkla šajās divās tik tālu atšķirtajās valstīs. Arī no Bohēmijas darbs izplatījās citās zemēs. Cilvēki tika pievērsti ilgi aizmirstajam Dieva Vārdam. Dievišķā roka sagatavoja ceļu Lielajai Reformācijai.

NODAĻA 6 - DIVI VAROŅI

Jau devītā gadu simtenī evaņģēlijs bija pārnests uz Bohēmijn. Tika tulkota bībele un atklātas dievkalpošanas noturēja tautas valodā. Tādos pašos apmēros, kādos pieņēmās pāvesta vara, tika aptumšots arī Dieva vārds. Gregoram VII, kurš bija apņēmies «likt kaunā lepnos un varenos», patika ne mazāk apspiest tautu, un tādā garā tika izlaista bulla, kura atklātās dievkalpošanas bohēmiešu valodā aizliedza. Pāvests: izskaidroja, ka «Dievam esot patīkami, ka dievkalpošanas notur nepazīstamā valodā, un ka caur šī likuma neievērošanu jau cēlušies daudz ļaunumi un maldu mācības.» Tādā kārtā Roma izdzēsa Dieva vārdu gaismu un atstāja tautu tumsā. Bet debesīm bija citi ieroči padomā priekš Dieva draudzes uzturēšanas. Daudzi no Francijas un Itālijas bēgošie valdieši un albieši nāca uz Bohēmiju. Kad viņi arī neuzdrīkstējās atklāti mācīt; viņi tomēr cītīgi strādāja visā klusībā un slepenībā. Tā patiesā ticība tika paglābta no viena gadu simteņa uz otru. {LC 87.1}

Jau pirms Husa Bohēmijā bija vīri, kuri cēlās un atklāti nosodīja baznīcas samaitāšanu un tautas grēku.Viņu darbi sacēla ļoti plašn interesi.Pamodās priesteri bailēs un sāka vajāt patiesības atzinējus.Tie tāpēc bija spiesti noturēt savas dievkalpošanas mežos un alās, bet pat še kareivji viņus vajāja un daudzus no viņiem nokāva. Vēlāk nolēma tos visus sadedzināt, kas atstās Romas ticību. Bet kristīgie, dzīvības ziedodami, redzēja nākotnē savas lietas uzvaru. Viens no viņiem, kurš mācīja, «ka dzīvība ir atrodama vienīgi ticībā uz krustā sisto Pestītāju», mirdams sacīja: «Tagad ienaidnieka dusmas ir pārspēkā pār mums, bet pastāvīgi tas tā nebūs; viens pacelsies no vienkāršās tautas, bez zobena un bez autoritātes, un viņi nevarēs tam pretī stāties.» Lutera laiki bija vēl tālu, bet kāds jau nāca, kura liecība pret Romu sakustināja visas tautas. {LC 87.2}

Jans Huss bija zemas kārtas un tēvam mirstot agri palika bārenis. Viņa dievbijīgā māte, kuras acīs audzināšana un dievbijība bija visdārgākās mantas, centās sagādāt savam dēlam tās. Huss vispirms apmeklēja apriņķa skolu un tad devās uz Prāgas augstskolu, kur viņu uzņēma ka brīvskolēnu. Ceļā uz Prāgu māte viņu pavadīja; nabaga atraitne būdama viņa nevarēja nekādas mantas dēlam dot līdz, bet kad viņi tuvojās lielai pilsētai, tā metās zemē blakus jauneklim, kuram nebija tēva, un izlūdzās priekš tā debess Tēva svētību. Grūti bija nojaust šai mātei, ka viņas lūgšana tiks paklausīta. {LC 88.1}

Augstskolā Huss drīz izcēlās caur savu nepiekusdamu uzcītību un caur savām drīzām sekmēm, kamēr viņa nevainojamā dzīve un laipnā, pieklājīgā izturēšanās ieguva vispārīgu cieņu. Viņš bija uzticīgs Romas baznīcas piekritējs un nopietni centās iegūt tās svētības, kuras viņa teicās dodam. Kādos jubilejas svētkos kuros iedams pie bikts, samaksāja pēdējos naudas gabalus, kuri viņam bija un piedalījās pie procesijas, lai dabūtu apsolīto grēku piedošanu. Beidzis studijas viņš iestājās priestera kārtā, kur viņu drīz ievēroja un pieaicināja pie ķēniņa galma. Viņš palika arī par profesoru un tika iecelts par rektoru tai

pašā augstskolā, kur pats bija mācījies. Nedaudzos gados neievērojamais brīvskolēns bija tapis par savas tēvijas lepnumu un viņa vārds guva slavu visā Eiropā. {LC 88.2}

Bet tas bija cits darba lauks, kur Huss iesāka savu reformācijas darbu. Dažus gadus pēc tam, kad viņš bija iesvētīts par priesteri, viņu iecēla Bētlemes baznīcā par sprediķotāju. Šīs baznīcas dibinātājs bija noteicis, ka svētie raksti tur sludināmi tautas valodā, jo zināja tādas sludināšanas lielo nozīmi. Neskatoties uz Romas aizliegumu sprediķot tautas valodā, Bohēmijā to tomēr vēl nebija varējuši gluži aizliegt. Liela bija Dieva vārdu nezināšana, un ļaunākie grēki valdīja visās ļaužu šķirās. Pret šiem ļaunumiem Huss uzstājās bez žēlastības, pastāvīgi atsaukdamies uz Dieva vārdiem un izskaidrojot jo pamatīgi un dziļi savas mācības patiesību un skaidrību. {LC 88.3}

Kāds Prāgas pilsonis, Jeronīms, ar kuru Huss vēlāk nāca ciešos sakaros, atgriezdamies no Anglijas bija paņēmis līdz Viklifa rakstus. Anglijas ķēniņiene, kura bija piegriezusies Viklifa rakstiem, bija Bohēmijas princese, un pateicoties viņas iespaidam reformatora raksti bija izplatījušies viņas dzimtenē. Šos darbus Huss lasīja ar lielu interesi. Viņš bija pārliecināts par autora ticīgumu un viņa labvēlība vērās uz ieteiktās reformas pusi. Bez kā pats būtu manījis, Huss bija uzgājis uz tekas, kuru veda tālu prom no Romas. {LC 89.1}

Apmēram tanī pašā laikā ieradās Prāgā no Anglijas divi mācītāji svešinieki, lai tālu no savas dzimtenes izplatītu to gaismu, ar kuru paši bija tik bagāti. Bet tā kā viņi iesāka ar atklātu uzbrukumu pāvesta virsvaldībai, tad valdības iestādes viņus jo drīzi apklusināja; negribēdami atteikties no sava nodoma, viņi ķērās pie citiem līdzekļiem. Būdami tikpat lieli mākslinieki, kādi viņi bija sprediķotāji, viņi sāka izlietot savu mākslu. Tautai pieejamā vietā viņi uzgleznoja divas gleznas. Viena attēloja Kristus iejāšanu Jeruzālemē, «pazemīgi uz ēzeļu mātes kumeļa», viņam sekoja mācekļi kailām kājām un noplīsušās ceļinieku drēbēs. Otra glezna attēloja pāvesta procesiju — pāvestu tērpušos dārgās drānās, ar trīskārtīgu kroni galvā, sēdošu uz grezni pušķota zirga; viņam papriekšu gāja trompešu pūtēji, bet no pakaļas nāca kardināli un prelāti visgreznākos apģērbos. {LC 89.2}

Tas bija sprediķis, kas vērsa uz sevi visu šķiru uzmanību.Nāca baru bari un brīnījās par zīmējumiem.Neviens nevarēja nesaprast tās mācības, kuras šīs gleznas sludināja;lielie pretstati starp Kristus lēnprātību un pazemību un starp pāvesta lepnību un lielību, kas teicās esam Kristus kalps, bija daudzus dziļi satricinājuši. Prāgā valdīja liels uztraukums, un pēc laiciņa svešiniekiem savas drošības dēļ šķita labāk atkal tālāk doties. Tomēr mācība, kuru roiņi bija mācījuši, nevarēja tikt aizmirsta. Gleznas atstāja dziļu iespaidu arī uz Husu, un tas veda viņu pie pamatīgākām bībeles un Viklifa rakstu studijām. Lai gan viņš tagad vēl nebija sagatavots pieņemt visas Viklifa ieteiktās reformas, tomēr jau skaidrāki viņš redzēja patieso pāvestības raksturu un ar lielāko dedzību nosodīja samaitāto priesterību, viņas lepnību un lielību. {LC 89.3}

No Bohēmijas gaisma izplatījās uz Vācīju, jo nemieri Prāgas augstskolā to piespieda atsaukt simtiem savu pavalstnieku, kuri tur studēja. Daudzi no Husa bija ieguvuši pirmās bībeles zināšanas un atgriezušies dzimtenē lika arī tur spīdēt gaismai. {LC 90.1}

Vēsts par tādu darbu Prāgā bija nonākuse līdz Romai, un drīz Husu uzaicināja ierasties pie pāvesta. Paklausīt nozīmētu doties tīši nāvē. Bohēmijas ķēniņš un ķēniņiene, augstskola, muižniecības locekļi un valsts ierēdni sastādīja lūgumrakstu un nosūtīja to pāvestam, lai tas Husam atļautu palikt Prāgā un atbildēt Romai caur sūtņiem. Lūgumu neievērojis pāvests ķērās pie Husa nopratināšanas un notiesāšanas, bet Prāgu aplika ar lāstiem. {LC 90.2}

Tajos laikos tāds spriedums sacēla lielu uztraukumu, jo ceremonijas, kas spriedumu pavadīja, bija taisni tādas, lai tautā iedvestu bailes, jo tauta uzskatīja pāvestu par Dieva vietnieku zemes virsū, kuram (pāvestam) ir debess un elles atslēgas un kuram ir vara sodīt laicīgi un mūžīgi. Ticēja, ka debess vārti aizslēgti tiem ļaudīm, kas dzīvojuši nolādētās vietās, un kamēr pāvests nebūšot ņēmis lāstus atpakaļ, mirušie būs izslēgti no dzīvokļiem debesu laimībā. Par šis briesmīgās nelaimes zīmi visas dievkalpošanas tika pārtrauktas, baznīcas slēgtas. Laulības iesvētīja kapsētās. Mirušos apraka kautkur uz lauka, alās, vai bedrēs, aprakšana svētītā zemē bija aizliegta. Ar šādiem uz iedomām iespaidu atstādamiem līdzekļiem gribēja valdīt par cilvēku sirdsapziņu. {LC 90.3}

Prāgā sacēlās nemieri. Liela dala apvainoja Husu par visas nelaimes cēlēju un prasīja, lai viņu izdod Romai dēļ atriebšanās. Gribēdams apklusināt vētru, reformators uz kādu laiku apmetās savas dzimtenes ciemā. Savās vēstulēs draugiem Prāgā viņš raksta: «Atstādams jūs es izpildīju Jēzus Kristus priekšrakstu un piemēru, lai nedotu ļaunajiem iemeslu aiziet mūžīgā pazušanā un lai nebūtu par iemeslu labo apspiešanai un apbēdināšanai; un arī lai bezdievīgie priesteri Dieva vārdu sludināšanu pavisam neaizliegtu. Es neesmu bēdzis, lai noliegtu dievišķīgo patiesību — par to ar Dieva palīgu ceru arī nomirt.» Huss nemeta darbu pie malas, bet ceļoja pa tuvējo apkārtni un spredikoja izsalkušam pūlim. Tādā kārtā tie aizsargu līdzekļi, pie kuriem pāvests ķērās, lai apspiestu evaņģēliju, bija sekmējuši vēl plašāku viņa izplatīšanos. «Jo mēs nekā nespējam pret patiesību, bet tik par patiesību.»1 {LC 91.1}

«Huss šinī laikā liekas izcīnījis sāpīgu dvēseles cīņu. Kaut gan baznīca bija gāzusies uz viņu ar saviem smagiem lāstiem kā ar pērkoņa negaisiem, gribēdama to uzvarēt, viņš vēl nebija atsacījies no tās autoritātes. Romas baznīca priekš viņa vēl vienmēr bija Kristus līgava un pāvests viņa vietnieks un nama turētājs. Huss apkaroja ne pašu autoritāti un viņas pamatus, bet tikai viņas nelietīgu lietošanu. Tas prasīja briesmīgu cīņu starp prāta pārliecību un sirdsapziņas prasībām. Ja autoritāte ir taisna un nemaldīga, kā tas nāca, ka viņš jutās spiests tai nepaklausīt? Paklausīt, kā pats redzēja, būtu bijis grēks; bet kāpēc paklausība nemaldīgai baznīcai ved pie tādām sekām? Tas bija jautājums, uz kuru viņš

nespēja atbildēt; tās bija šaubas, kas viņam nedeva ne brīdi miera. Vienīgais atrisinājums, ko viņš panāca, bija tas, ka tāpat kā Pestītāja laikā, baznīcas priesteri bija bezdievīgi kļuvuši un viņiem piekrītošo autoritāti bija izlietojuši netaisniem nolūkiem, Tas viņu spieda svēto rakstu mācības ņemt par pamatu un mērauklu, tās lai apgaismo prātu un pārvalda sirdsapziņu, tās lai tiek sludinātas kā savējiem., tā svešiem; ar citiem vārdiem, ne baznīca, kas caur priesteriem runā, bet Dievs, kas caur bībeli runā, ir īstais vadītājs. {LC 91.2}

Kad uztraukums Prāgā pēc kāda laiciņa bija rimies, Huss atgriezās pie savas Bētlemes baznīcas un sludināja Dieva vārdus ar vēl jo lielāku dedzību un sparu. Viņa ienaidnieki bija ne mazāk darbīgi un spēcīgi, bet ķēniņiene un daudzi muižnieki skaitījās viņa draugi, tāpat no tautas daudzi pie viņa turējās. Salīdzinot viņa augstās un cēlās mācības un viņa svēto dzīvi ar Romas baznīcas zemajiem ticības pamatiem, kādus tie savos spredikos spredikoja, un redzot viņu skopumu un baudu kāri, daudzi turēja par godu nostāties viņa pusē. {LC 92.1}

Līdz tam Huss savā darbā bija stāvējis viens, bet tagad viņš sabiedrojās ar Jeronīmu, kurš Anglijā būdams bija piesavinājies Viklifa reformācijas mācības. Te nu savienojās viņu abu ceļi, kuri pat nāvē vairs neizšķīrās. {LC 92.2}

Jeronīmam bija spožas gara spējas, lielas runas dāvanas un izglītība— mantas ar kurām jo lielā mērā var saistīt vispārības labvēlību; bet tanīs īpašībās, kas iztaisa īsteni spēcīgu raksturu, Huss bija lielāks. Viņa mierīgais spriedums saturēja Jeronīma nevaldāmo garu, Jeronīms kristīgā pazemībā to atzina un paklausīja viņa padomiem. Viņiem kopīgi strādājot reformācijas darbs jo vairāk gāja uz priekšu. {LC 92.3}

Dievs apgaismoja izvēlēto vīru saprašanu, tā ka viņiem atklājās daudzi Romas maldi. Bet viņi nesaņēma vēl visu gaismu, kas pasaulei bija dodama. Ar šo kalpu palīdzību Dievs izveda savu tautu iz romānisma tumsas. {LC 92.4}

Bija daudzi un lieli šķēršļi, kuri viņiem bija jāpārvar, un Dievs tos veda, soli pa solītim, cik tas viņiem bija pa spēkiem. Viņi nebija tā sagatavoti, lai saņemtu visu gaismu uz reizi. Kā pusdienas saules spožums apžilbina tos, kas ilgi bijuši tumsībā, tā būtu gaisma viņus apžilbinājusi, ja tiem to uzreizi dotu.Viņš tāpēc vadoņiem pamazām atklāja tikdaudz, cik tauta spēja panest. Katram gadu simtenim nāca līdz jauni uzticīgi strādnieki, kam tautu vajadzēja vest tālāk pa jauniem reformu ceļiem. {LC 92.5}

Baznīcas šķelšanās pastāvēja vēl joprojām. Trīs pāvesti strīdējās par virsvaldību un viņu cīņas piepildīja visu kristīgo pasauli ar noziegumiem un sajukumu. Negribēdami nomest varas spožumu, viņi ķērās pie pasaulīgiem līdzekļiem. Katrs tikai skatījās kur ieročus pirkt un kareivjus vervēt. Zināms, bija vajadzīga nauda, un lai to dabūtu, pārdeva visas baznīcas dāvanas, amatus un svētības. Tāpat arī priesteri, savu priekšnieku piemēriem sekodami, ķērās pie simonijas (tirgošanās ar gar1giem amatiem) un pie kariem, lai pazemotu savus

pretiniekus un stiprinātu savu varu. Ar jo dienas pieaugošu drošsirdību Huss lika atskanēt savai pērkona balsij pret visiem riebīgiem ļaunumiem, kurus cieta reliģijas vārdā; bet tauta, kas pie viņa turējās, atklāti apsūdzēja Romas vadoņus, kā visas nelaimes un posta cēlājus, kas bija nākuši pār visu kristīgo pasauli. {LC 93.1}

Atkal likās, ka Prāga stāv asiņainas cīņas priekšvakarā. Kā agrākos laikos, Dieva kalpu apsūdzēja par tādu «kas Israēlu sajauc». Pilsētu atkal nolādēja un Huss aizbrauca uz savas dzimtenes ciemu. Viņa mīļotā Bētlemes baznīcā uzticīgi nodotā liecība bija galā. Tagad viņam bija jāstājas uz lielākas skatuves un jārunā uz visu kristīgo pasauli kamēr nāks laiks, kad patiesību vajadzēs apliecināt ar dzīvību. {LC 93.2}

Lai novērstu tos ļaunumus, kas visu Eiropu bija satricinājuši, Konstancē sasauca vispārīgu koncilu. Tas tika sasaukts uz ķeizara Zigismunda vēlēšanos no Jāņa XXIII, kurš bija viens no trim pāvestiem-sāncenšiem. Koncila sasaukšana pāvestam Jānim kura rakstura īpašības un darbi bija tādi, ka labāk tos neaizkustina, un kaut to darītu arī prelāti, kuri tikumības ziņā bija tikpat vaļīgi ka vispār garīdzniecība tajā laikā,— nebija patīkama.Tomēr viņš neuzdrošinājās pretoties Zigismunda prasībai. {LC 93.3}

Koncila galvenais uzdevums bija panākt sašķēlušās baznīcas dziedināšanu un ķecerības iznīdēšanu Tāpēc bija uzaicināti abi pāvesti-pretinieki kā arī jauno uzskatu galvenais izplatītājs Jans Huss. Pirmie savas personīgās drošības dēļ neieradās paši, bet nosūtīja delegātus. Pāvests Jānis nāca uz koncilu ar lielām rūpēm, kaut gan pats to bija sasaucis. Viņš domāja, ka ķeizaram esot slepens nodoms viņu atcelt no pāvesta troņa, un baidījās, ka to zemo grēku dēļ, ar kuriem viņš pazemojis pāvesta kroni, un to noziegumu dēļ, ar kuriem kronis pirkts un valkāts, viņu varētu saukt pie atbildības. Tomēr viņš iegāja Konstancē ar lielu spožumu savu augsto baznīcas godības nesēju vidū un pavadīts no veselas svītas pilsgalmnieku. Visa pilsētas garīdzniecība, pilsētas priekšstāvji un milzīgs bars pilsoņu iznāca pretī viņu apsveikt. Četri virsmācītāji nesa viņam virs galvas zelta baldahīnu. Viņam priekšā nesa hostiju, un kardinālu un muižniecības greznie apģērbi pabeidza šo krāšņo ainu. {LC 94.1}

Bet tanī pašā laikā tuvojās Konstancei arī viens cits ceļinieks. Huss pilnīgi apzinājās briesmas, kas viņam draudēja. Viņš atvadījās no saviem draugiem, itkā nekad ar viņiem vairs nesatiktos, un devās ceļā ar tādām sajūtām, itkā viņu vestu uz sārtu. Lai gan Bohēmijas ķēniņš viņam bija devis drošības sargus un lai gan ceļā tādi bija pienākuši arī no ķeizara Zigismunda, tomēr piepildījās visi viņa paredzējumi par varbūtējo nāvi. Vienā uz Prāgu draugam adresētā vēstulē viņš sacīja: «Es aizceļoju, mani brāļi, pavadīts no ķeizara drošības sargiem, lai satiktos ar maniem daudziem un nāvīgiem ienaidniekiem;... bet es paļaujos uz Dievu, manu visvareno Pestītāju, ka viņš sava apsolījuma labā un manas karstās lūgšanas dēļ dos man gudrību un veiklu mēli, ka varu pret viņiem pastāvēt. Viņš dos man arī savu Svēto Garu, lai stiprinātu mani patiesībā, un lai man būtu spēks un drosme

uzvarēt kārdināšanas, panest cietumu un ja vajadzīgs, arī nežēlīgu nāvi. Pats Kristus ir cietis savu izredzēto dēļ, vai tāpēc lai brīnāmies, ka viņš mums devis piemēru, pašiem sev par svētību visu panest? Viņš ir Dievs un mēs viņa radījumi; viņš ir Kungs, mēs viņu kalpi; viņš ir maniem brāļiem par ceļa rādītāju. Jūs tāpēc varbūt viņš ir cietis! Kāpēc tad lai mēs neciestu tāpat, īpaši vēl, kad ciešanas mūs ved pie gaismas? Tāpēc, mīļie, kad būtu lemts, ka man ar savu nāvi viņu jāpagodina, tad lūdziet, lai viņa nāk drīz un tas Kungs lai stāv man klāt, ka izturīgi panesu savas bēdas. Bet ja būtu labāk, ka es atkal atgriežos jūsu vidū, tad lūgsim Dievu, lai atgriežos bez kauna traipa priekš manis — es ar to gribu sacīt, tā nenoslēpju ne vārdiņu no evaņģēlija patiesības, lai viņa visa ir pasaules mācītājs, mēs zemi mirstīgie; — un tomēr manu seju Prāgā nekad vairs neredzēsiet; bet kad visvarenā Dieva prāts atrod par labu, jums mani atdot, tad paliksim stiprāki sirdīs un pilnīgāki viņa mīlestībā un likumu zināšanā.» {LC 94.2}

Kādā citā vēstulē kādam priesterim, kas bija palicis par evaņģēlija mācekli, Huss ar dziļu pazemību runā par savām kļūdām, apsūdzēdams sevi, ka valkājis ar labpatiku dārgas drēbes un daudz stundas izšķiedis ar nenozīmīgiem darbiem. Tad viņš piesprauda sekošo aizkustinošo pamācību: «Lai Dieva godība un tev uzticētās dvēseles aizņem visu tavu prātu, bet ne ienesīgas vietas un mantas. Sargies tavu namu vairāk pušķot nekā tavu dvēseli; par visām lietām rūpējies par to, kas paceļ garu. Esi dievbijīgs un pazemīgs pret nabagiem, neizšķied savu mantu svētkus rīkojot. Kad tu savu dzīvi nelabosi un neatturēsies no nevajadzīgā, tad bīsties, ka netiec tikpat smagi sodīts, kā es... Tu pazīsti manu mācību, jo jau no bērnības esi saņēmis manas pamācības, kāpēc būtu veltīgi vēl vairāk tev rakstīt. Bet mūsu Kunga žēlastības dēļ es tevi lūdzu, netaisi pakaļ manām pasaules iedomībām, pasaules lepnumam, kuros tu mani redzēji krītam.» Uz vēstules ietinuma viņš piemetināja: «Es tevi lūdzu, mans draugs, neuzlauz zīmogu ātrāk, pirms nezini, ka esmu miris.» {LC 95.1}

Ceļā Huss visur redzēja savas mācības izplatīšanās zīmes un lielo interesi, ar kādu skatījās uz viņa lietu. Tauta pulcējās un nāca viņu apsveikt, un dažās pilsētās maģistrāti viņu pavadīja pa pilsētas ielām. {LC 95.2}

Husam, Konstancē ierodoties, sākumā deva lielu brīvību. Bez ķeizara drošības pavadoņiem viņam vēl bija neaizskaramības raksts no paša pāvesta. Tomēr visus šos svinīgos un daudzreiz apliecinātos paskaidrojumus drīz vien aizskāra visai kliedzošā {LC 96.1}

kārtā, kad uz pāvesta un kardinālu pavēli to apcietināja un iemeta cietumā. {LC 96.2}

Bet neskatoties uz to, pāvestam labums liels netika no savas neuzticības, viņš pats drīz dabūja dzīvot taī pašā cietumā. Koncils viņu apsūdzēja par viszemākiem noziegumiem, pierādīdams slepkavības, simoniju, laulības pārkāpšanas un «daudz grēkus, kas nav vārdā

saucami». To atzina koncils; un pāvestam noģērba amata drēbes, atņēma svētās nozīmes un iemeta cietumā. Pāvestus— līdzcenšus arī atcēla un izvēlēja jaunu pāvestu. {LC 96.3}

Lai gan pāvests bija izdarījis daudzreiz lielākus noziegumus, nekā tos, kādus Huss atrada pie priesteriem, un kuru dēļ viņš bija prasījis reformas, tas pats koncils, kas neganto pāvestu atcēla, gribēja tagad apspiest reformatoru. Husa apcietināšana sacēla Bohēmijā lielu sašutumu. Vareni muižnieki iesniedza koncilam protesta rakstus pret šo kauna darbu. Ķeizaram ne visai labi patika drošības. pavadoņu aizskāršanu un viņš pretojās Husa apcietināšanai. Bet reformatora ienaidnieki bija stipri ieēdušies un cieši apņēmušies. Viņi izlietoja ķeizara aizspriedumus, viņa bailes un dedzību par baznīcu sev par labu. Viņi gari pierādīja, ka ķeizaram esot pilna tiesība «neturēt ķeceram doto vārdu», un ka koncils, stāvēdams augstāk par ķeizaru, «varot viņu no šī solījuma atraisīt». Tādā kārtā Husa pretinieki paturēja virsroku. {LC 96.4}

Novājināts no gūstniecības un slimības,— jo cietuma mitrā un samaitātā gaisā tas bija dabūjis drudzi, kas Husu jo dienas vairāk sabeidza un gandrīz nolika uz nāves cisām,— Huss beidzot tika novests uz koncilu.Smagās ķēdēs iekalts viņš stāvēja ķeizara priekšā, kurš savu godu un uzticību bija ķīlā licis, solīdamies viņu sargāt.Pa visu garo nopratināšanas laiku viņš stingri palika pie patiesības, un baznīcas un valdības priekšstāvju klātbūtnē svinīgi izteica savu sirdsdziļumos izjusto protestu pret samaitāto priesterību. Kad viņš tika uzaicināts izvēlēties, vai nu atsaukt savas mācības jeb iet nāvē, viņš izvēlējās mocekļa nāvi. {LC 96.5}

Dieva žēlastība viņu pabalstīja. Visā ciešanas laikā pirms galīgās notiesāšanas viņa dvēsele bija pilna salda debess miera. «Es rakstīju šo vēstuli cietumā ar saistītu roku,» saka viņš kādam draugam, «gaidīdams rīt nāves spriedumu... Kad mēs ar Jēzus Kristus palīdzību atkal tiksimies nākamā dzīvē jaukā mierā, tu redzēsi, cik Dievs man žēlīgs bijis, cik spēcīgi viņš mani pabalstījis visās kārdināšanās un pārbaudījumos.» {LC 97.1}

Savas cietuma istabiņas krēslainās sienās viņš paredzēja patiesās ticības uzvaru. Sapņos atgriezdamies pie savas Bētlemes baznīciņas Prāgā, kur viņš evaņģēliju bija sludinājis, viņš redzēja pāvestu un viņa bīskapus, kuri sasmērē Kristus bildi, kuru viņš uz sienas bija uzgleznojis. Tas piepildīja viņa sirdi ar dziļām sērām; bet otrā dienā viņa sēras pārvērtās priekā, kad viņš ieraudzīja māksliniekus cītīgi strādājam pie gleznas izlabošanas; figūras tika atjaunotas gaišākās krāsās un daudzas vēl gleznoja klāt. Kad darbs bija pabeigts, gleznotāji uzsauca milzīgam pūlim, kas tur stāvēja: «Lai tagad nāk pāvesti un bīskapi, viņi vairs neizdzēsis!» Savu sapni izstāstījis reformators piebilda: «Es esmu pārliecināts, ka Kristus gleznu nekad vairs neizdzēsīs. Viņi gan grib to sapostīt, bet tā tiks iegleznota visās sirdīs no daudz labākiem spredikotājiem nekā es.» {LC 97.2}

Pēdējo reizi Husu aizveda uz koncilu. Bija liela un spoža sapulce— ķeizars, muižniecības priekšstāvji, ķēnišķīgie izvēlētie, kardināli, bīskapi un priesteri un liels

vairums ziņkārīgu ļaužu. No visām kristīgām zemēm bija liecinieki pirmā lielā upura garām cīņām par sirdsapziņas brīvību. {LC 97.3}

Kad Husam noprasīja beidzamo vārdu, viņš liedzās atteikties no agrāk sacītā un vērsis caururbjošu skatu uz muižniekiem, kuru ieķīlātais vārds ar tādu bezkaunību bija ticis lauzts, paskaidroja, ka viņš uz koncilu nācis no brīva prāta, paļaudamies uz «tagadējā ķeizara apsardzību». Tumšs sārtums pārklāja Zigismunda vaigu, kad uz viņa pavērsās visas sapulces skati. {LC 97.4}

Pasludināja nāves spriedumu un briesmīgā ceremonija iesākās. Priesteri apģērba savam cietumniekam priestera drēbes, tās ņemdams viņš sacīja: «Kad mūsu Kungam Jēzum Kristum lika iet pazemošanas ceļu, viņam apvilka baltu mēteli.» Kad Husu atkal uzaicināja atteikties no savām mācībām, viņš griezās pie tautas ar vārdiem: «Kā lai uzdrīkstos pacelt acis uz debesīm? Kā lai es skatos uz tiem ļaudīm kuriem esmu sludinājis tīro evaņģēliju? Nē, man viņu izglābšana dārgāka par iznīcīgo nāvei nolemto miesu.» Tad viņam noņēma vienu apģērba gabalu pēc otra, un šo ceremoniju izdarīdami katrs bīskaps pēc kārtas izteica savu lāstu. Beidzot viņam uzlika kroni galvā, uz kura bija zīmēti nejauki velni un rakstīti vārdi: «Virsķeceris.» Bet Huss sacīja: «Mans Kungs Jēzus Kristus manis dēļ nesa ērkšķu kroni; kāpēc lai es nenestu viņa vārda dēļ šo vieglo, kaut arī apkaunojošo kroni? Es gribu to darīt un labprāt gribu.» {LC 98.1}

Kad Huss tā bija ar kaunu apģērbts, prelāti viņa dvēseli novēlēja sātanam. Huss pacēla savas rokas pret debesīm un izsaucās: «Tavās rokās, Jēzus Kristus, es atdodu savu caur tevi atpestīto dvēseli.» {LC 98.2}

Tagad viņu atdeva pasaules varām, lai vestu uz soda vietu. Liels ļaužu pūlis viņam sekoja — simtiem vīru ar ieročiem, priesteri un bīskapi savās dārgās drēbēs un Konstances iedzīvotāji. Kad viņu piesēja pie staba, un viss bija gatavs, ka tikai uguni pielaist, viņam vēlreiz atgādināja atsacīties no maldiem un glābt dzīvību. «No kādiem maldiem lai es atsakos,» sacīja Huss, «kad es nekādus neapzinos? Es piesaucu Dievu par liecinieku, ka visam, ko es esmu rakstījis vai sprediķojis, bija nolūks glābt dvēseles no grēka un pazušanas; tāpēc es esmu gatavs priecīgi ar savām asinīm apzieģelēt patiesību, kuru esmu sludinājis savos rakstos un sprediķos.» {LC 98.3}

Kad liesmas jau šāvās uz augšu, viņš sāka dziedāt: «Jēzus, Dāvida dēls, apžēlojies par mani!» Un viņš turpināja tā, līdz balss apklusa uz mūžu. {LC 98.4}

Pat viņa ienaidnieki bija pārsteigti no viņa varonīgās izturēšanās.Viens pāvesta rakstnieks, aprakstīdams Husa {LC 98.5}

un Jeronīma mocekļu nāvi, saka: «Abi panesa nāvi ar izturīgu drosmi, steigdamies uz sārtu it kā uz kāzu mielastu, neizlaizdami neviena sāpju vaida. Kad liesmas pacēlās uz

augšu, viņi sāka dziedat himnas, un grūti nācās ugunim ar savu spēku apklusināt viņu dziedāšanu.» {LC 101.1}

Kad Husa miesa bija pilnīgi sadegusi, salasīja pelnus kopā ar zemi, uz kuras tie gulēja, un iemeta Reinas upē, kura tos aiznesa uz pasaules jūru. Viņa vajātāji bija tik iedomīgi, ka iedomājās esam iznīcinājuši patiesības, kuras viņš sludināja. Viņiem pat sapni bija grūti iedomāties, ka tai dienā jūrā izmestie pelni bija kā sēkla, izkaisīta pār visu zemi, un ka savā laikā toreiz vēl nezināmās zemēs radīsies jauni patiesības liecinieki. Tā balss, kas Konstancē koncila zālē bija runājusi, bija skaņi atbalsojusies, tā ka pat nākamām audzēm tā bija jādzird. Husa vairs nebija, bet patiesība, par kuru viņš mira, nevarēja pazust. Viņa spēcīgais piemērs un pastāvība iedrošināja daudzus, bez bailēm no mokām un nāves stāvēt par patiesību. Viņa notiesāšana visai pasaulei atklāja Romas nodevību un nežēlību. Patiesības ienaidnieki neapzinīgi bija veicinājuši darbu, kuru tie veltīgi domāja iznīcināt. {LC 101.2}

Konstancē vajadzēja uzcelt vēl otru mocekļa stabu. Vēl otra mocekļa asinīm vajadzēja apliecināt patiesību. Kad Jeronīms Husam uz koncilu braucot no viņa atvadījās, viņš to drošināja, teikdams, ka briesmu brīdi steigšoties palīgā. Kad pienāca zina par Husa apcietināšanu, viņš kā uzticīgs māceklis tūliņ sāka gatavoties uz ceļu. Ar vienu vienīgu pavadoni bez kādiem miesas sargiem viņš devās uz Konstanci, lai pildītu savu solījumu. Turp nonācis, viņš dabūja pārliecināties, ka ir devies tieši briesmās, bez kā būtu varējis Husam palīdzēt. Viņš bēgšus atstāja pilsētu, bet viņu ceļā noķēra un ķēdēs iekaltu un sargu pavadībā atveda atpakaļ. Kad viņš ieradās koncila zālē un gribēja atbildēt uz priekšā celtiem apvainojumiem, viņam atbildēja ar saucieniem: «Metat viņu liesmās, metat liesmās!» Viņu lika cietumā, pieķēdējot tādā stāvoklī, ka bija jācieš lielas sāpes, un baroja ar maizi un ūdeni. {LC 101.3}

Pēc dažu mēnešu nežēlīgo cietuma moku viņš nāvīgi saslima, tā ka viņa ienaidnieki jau sāka baidīties, viņš varētu izbēgt viņu spīdzināšanām, un tāpēc sāka apieties ar to saudzīgāki, tomēr paturēdami cietumā veselu gadu. Husa nāve nebija atstājusi tādu iespaidu, kādu, pāvesta piekritēji bija sagaidījuši. Drošības pavndoņu aizskaršana bija sacēlusi īstu sašutuma auku, un kā labāku izeju koncils būtu vēlējies, ka Jeronīms atsauc savas mācības, nekā viņu sadedzināt. Jeronīmu sauca sapulces priekšā un lika izvēlēties, vai atsaukt savas mācības, jeb mirt uz sārta. Nāve cietumniecības sākumā būtu bijusi laime, salīdzinot ar tām mokām, kuras viņš izcieta; bet tagad, novājināts no slimības un cietuma mokām, dzīvodams bailēs un nezināšanā, atšķirts no saviem draugiem, satriekts par Husa nāvi, viņš vairs nejuta dvēselē spēkus un bija ar mieru padoties koncila gribai. Viņš deva solījumu pieņemt katoļu ticību un atzina Viklifa un Husa mācību nolādēšanu par pareizu, izņemot «svētās patiesības», kuras abi bija mācījuši {LC 102.1}

Ar šādu izeju Jeronīms cerēja apmierināt savu sirdsapziņas balsi un izbēgt liktenim. Bet cietuma vientulībā viņš redzēja skaidrāki, ko bija padarījis. Viņam bija jādomā par Husa drosmi un uzticību un jāsalīdzina ar savu izturēšanos — patiesības noliegšanu. Viņš atcerējās savu dievišķu Meistaru, kuram viņš bija solījies kalpot un kurš viņa dēļ izcieta krusta nāvi. Pirms vēl nebija savas mācības atsaucis, viņš atrada mieru Dieva žēlastības apsolīšanā, bet tagad viņa dvēseli mocīja nožēlošana un šaubas. Viņš zināja, ka vēl daudz kas būs jāatsauc, iekams varēs salīdzināties ar Romu. Ceļš, kuru viņš bija uzņēmis, veda pilnīgai atkrišanai pretim. Bet tagad lēmums bija taisīts: labāk ciest šo īso laiciņu, nekā aizliegt savu Kungu. {LC 102.2}

Drīz viņu atkal koncils uzaicināja ierasties. Izmeklēšana tiesnešus nebija apmierinājusi. Viņu caur Husa nāvi vēl vairāk iekairinātā asinskāre alka jaunus upurus: tikai pilnīgi atsakoties no patiesībasJeronīms varēja glābt savu dzīvību. Bet viņš bija nolēmis apliecināt savu ticību un sekot savam brālim— moceklim uz sārta. {LC 102.3}

Viņš neuzturēja vairs savu agrāko atsaukumu, un kā nāvei nolemtais svinīgi pieprasīja, dot viņam iespēju aizstāvēties. Bīdamies no sekām, kādas varētu būt viņa vārdiem, prelāti vienkārši prasīja, vai atzīstas par vainīgu, vai ne. Jeronīms cēla ierunas pret tādu nežēlību un netaisnību. «Trīssimts un četrdesmit dienas, jūs mani esat smacējuši nejaukā cietumā,» viņš teica, «tur bija cilvēku mēsli, netīrumi un smaka un vislielākais trūkums.Tagad no turienes esmu jūsu priekšā vests, bet jūs mani liedzaties uzklausīt, bet manus nāvīgus ienaidniekus gan. Kad jūs patiesībā esat gudri vīri un pasaules gaišums, tad uzmanāt, ka nenoziedzaties pret taisnību. Kas uz mani attiecas, tad esmu tikai vienkāršs mirstīgais; manai dzīvei nav liela nozīme; un kad es jūs brīdinu no netaisna sprieduma, tad tas nenotiek vis manis, bet jūsu dēļ.» {LC 103.1}

Viņa lūgumu beidzot ievēroja. Tiesnešiem klātesot viņš nometās ceļos un lūdza, lai dievišķais gars nāk un valda viņa domas un vārdus, ka viņš nekā tāda nerunātu, kas būtu pret patiesību, vai viņa Meistara necienīgs. Pie viņa to dienu piepildījās mācekļiem dotais solījums: «Un jūs tapsiet vesti valdnieku un ķēniņu priekšā manis dēļ... Kad tie nu jūs nodos, nebēdājaties, kā un ko jūs runāsiet, jo tanī stundā jums taps dots, kas jums jārunā. Jo ne jūs esat tie runātāji, bet jūsu tēva Gars ir runātājs iekš jums.»1 Jeronīma vārdi lika izbrīnēties pat viņa ienaidniekiem. Veselu gadu viņš bija iemūrēts savā cietuma istabiņā, kur nebija iespējams pat redzēt, ne tikai lasīt, cieta miesas sāpes un dvēseles bailes. Un tomēr viņa pierādījumi tika ar tādu skaidrību un spēku priekšā celti, itkā būtu netraucēts nodevies studijām. Viņš aizrādīja saviem klausītājiem uz veselu rindu svētu vīru, kuri bija notiesāti no netaisniem tiesnešiem. Gandrīz katrai tautai ir tādi vīri, kas grib celt savus laika biedrus,bet tā viņus apkrauj pārmetumiem un izdzen iz sava vidus, vēlāk ar lielu godu apbērdami. Netaisna tiesa arī Kristu notiesāja kā pārkāpēju. {LC 103.2}

Pirmreiz savas mācības atsaukdams, viņš Husa notiesāšanai bija piekritis; tagad viņš izteica savu nožēlošanu un nodeva liecību par šī mocekļa nevainību un svētumu. «Es pazinu Husu jau no bērnības,» viņš iesāka, «viņš bija ļoti priekšzīmīgs vīrs, taisns un svēts; viņu notiesāja, neskatoties uz viņa nevainību... Arī es esmu gatavs mirt. Es neizbīšos no mokām, kuras man mani ienaidnieki un netaisni liecinieki sagādājuši, kuriem reiz nāks atmaksas diena, kad būs jāatbild par saviem meliem Dievam, kuram nekas nav apslēpts.» {LC 104.1}

Apsūdzēdams sevi pašu par taisnības noliegšanu, viņš turpināja: «No visiem grēkiem, kurus es sākot no pašas jaunības esmu padarījis, neviens tik smagi neguļ man uz dvēseles un neizsauc tik rūgtu nožēlošanu, kā tie, ar kuriem es noziedzos šinī nelaimīgā vietā, kad par Viklifu un manu meistaru, svēto mocekli Husu iznestos kauna pilnos spriedumus atzinu par pareiziem. Es to sajūtu sirds pašos dziļumos un paziņoju ar bailēm, ka biju apkaunojoši šaubīgs kļuvis, un nāves bailēs nolādēju viņu mācības. Es tāpēc lūdzu visvareno Dievu, viņš gribētu žēlīgi piedot man manus grēkus, īpaši tos, kas ir ļaunāki par visiem. Norādīdams uz tiesnešiem, viņš noteikti turpināja: «Jūs pazudinājāt Viklifu un Husu ne tāpēc, ka viņi būtu satricinājuši baznīcas mācības, bet vienkārši tāpēc, ka viņi atklāja un nosodīja garīdzniecības kauna darbus— greznumu, izšķērdību, augstprātību un citus prelātu un priesteru grēkus. Ko viņi apgalvoja, tas nav apgāžams, un to es jums saku, tāpat kā viņi.» {LC 104.2}

Jeronīmu pārtrauca. Prelāti no dusmām drebēdami sauca: «Vai mums vajaga vēl tālākus pierādījumus? Nost ar šo stūrgalvīgāko no visiem ķeceriem!» {LC 104.3}

Vētras neizbijies Jeronīms atbildēja: «Ko! Jūs domājiet, es bīstos nāves? Veselu gadu jūs mani turējāt cietumā, briesmīgākā par pašu nāvi.Jūs apgājāties ar mani nežēlīgāk,kā ar kādu turku, jūdu vai pagānu; mana miesa burtiskā nozīmē ir sapuvusi uz maniem kauliem, man vēl dzīvam esot; un tomēr es nesūdzos, jo vīram, kam ir sirds un drosme, nepiederas to darīt; es tomēr nevaru diezgan izbrīnīties, ka variet būt tik nežēlīgi pret kristīgu cilvēku.» {LC 104.4}

Atkal sacēlās sašutuma vētra, un Jeronīmu aizveda steidzīgi atpakaļ uz cietumu. Starp klausītājiem tomēr bija daži, uz kuriem viņa vārdi bija atstājuši dziļu iespaidu un kas vēlējās viņu izglābt. Augzki garīdznieki viņu apmeklēja un lūkoja pierunāt, padoties koncilam. Kā algu par nepretošanos Romai viņam tēloja spožākās izredzes. Bet tāpat kā viņu Mācītājs, kuram tika piesolīta visas pasaules godība, Jeronīms palika nelokāms. {LC 107.1}

«Pierādiet manu maldīšanos ar svētiem rakstiem,» viņš sacīja, «es tad atsaukšu.» {LC 107.2}

«Svētie raksti!» sauca viens no viņu kārdinātājiem, «vai viss pēc tiem ir izspriežams? Kas var tos saprast, iekams baznīca nav izskaidrojusi?» {LC 107.3}

«Vai cilvēku izskaidrojumi ticamāki, kā mūsu Pestītāja evaņģēlijs?» Jeronīms atbildēja. «Pāvils savās vēstulēs pamācīja neskatīties vis uz cilvēku gudrību, bet paskubināja «meklēt rakstos» {LC 107.4}

Sekoja atbilde; «Ķecer, man ļoti žēl, ka esmu ar tevi tikdaudz runājis. Es redzu, ka velns tevi dzen.» {LC 107.5}

Drīzi pēc tam pār viņu izsacīja nāves spriedumu. Jeronīmu aizveda uz tās pašas vietas, kur Huss bija izlaidis garu. Jeronīms gāja savu ceļu, viņa sejā staroja miers un prieks. Viņa skats bija vērsts uz Kristu, nāve bija zaudējusi savu spēku, viņš vairs nebijās. Kad bendes kalps viņam nostājās aiz muguras, lai aizdedzinātu sārtu, moceklis. izsaucās: «Nāc droši priekšā; pieliec uguni, ka manas acis redz. Kad es būtu bijies, es nestāvētu še.» {LC 107.6}

Beidzamie vārdi, kad liesmas viņu apņēma, bija lūgšana. «Kungs, visspēcīgais Dievs,» viņš izsaucās, «apžēlojies par mani un piedodi man manus grēkus, jo tu zini, ka es mīlēju tavu patiesību.» Viņa balss apklusa, bet lūpas vēl kustējās kā lūgšanā. {LC 107.7}

Kad uguns bija padarījis, kas tam jādara, saņēma mocekļa pelnus līdz ar zemi, uz kuras tie gulēja, un tāpat kā Husa pelnus iemeta Reinas upē. Tā beidzās Dieva gaismas nesēji. Bet patiesības gaišums, ko viņi sludināja, un viņu varonīgā piemēra gaišums,— tas nebija izdzēšams. Tad varētu arī saulei pavēlēt, griezties atpakaļ, un aizkavēt vakara krēslu, kas toreiz klusiņām sāka izdzēst dienu. {LC 108.1}

Husa notiesāšana bija sacēlusi Bohēmijā sašutumu un izbailes. Visa tauta sajuta, ka viņš bija kritis par upuri samaitātiem priesteriem un ķeizara neuzticībai. Tagad par viņu runāja, viņš esot bijis uzticīgs patiesības sludinātājs, bet koncilu, kas viņu notiesāja uz nāvi, apvainoja noziegumā. Viņa mācības tagad sacēla lielāku ievērību, kā jebkad. Viklifa raksti ar pāvesta ediktu bija nolemti liesmām. Tomēr raksti, kuri bija paspējuši izglābties no sadedzināšanas, tika vilkti ārā no paslēptuvēm un studēti kopā ar bībeli, jeb kādu viņas daļu, ko tauta bija varējusi sadabūt. Daudzi caur to tika pamudināti pieņemt reformēto ticību. {LC 108.2}

Husa slepkavas nenoskatījās vis mierīgi uz viņa lietas uzvaru. Pāvests apvienojās ar ķeizaru, gribēdams apspiest kustību, un Zigismunda karaspēks drīz ieradās Bohēmijā. {LC 108.3}

Bet tika uzmodināts kāds atsvabinātājs. Žižka, kurš drīz pēc kara iesākšanās tapa akls un tomēr bija viens no sava laika ievērojamākiem kara vadoņiem, vadīja bohēmiešu spēkus. Uzticēdamās Dievam un būdama pārliecināta par savas lietas taisnīgumu, tauta varēja pretimstāties varenajiem karapulkiem, kuri bija sviesti pret viņu. Atkal un atkal

ķeizars sūtīja jaunas armijas; tās iespiedās Bohēmijā un vienmēr ar kaunu tika atsviestas atpakaļ, Husītiem nebija nāves bailes, un nekas nevarēja tiem stāties pretī. Nedaudzus gadus pēc kara sākuma dūšīgais Žižka nomira, bet viņa vietu izpildīja Prokops, kurš arī bija veikls pavēlnieks un dažā zinā spējīgs vadonis. {LC 108.4}

Kad aklais kara vadonis bija miris, Bohēmijas ienaidniekiem šķita esam izdevīgu brīdi, atkal visu iegūt, ko bija zaudējuši. Pāvests izsludināja krusta karu pret husītiem. Atkal milzīgi cīņas spēki tika raidīti pret Bohēmiju, bet tikai— lai piedzīvotu briesmīgu sakaušanu.Pasludināja otru krusta karu. Visās pāvestīgi noskaņotās Eiropas zemēs vāca karaspēku, kara piederumus un naudu. Lieliem pulkiem pulcējās zem pāvesta karoga, cerēdami, ka varēs Husa ķecerus reiz iznīcināt. Būdams pārliecināts par uzvaru, lielais pūlis ielauzās Bohēmijā. Tauta atkal sanāca, lai atsistu uzbrukumu. Abi karaspēki tagad tuvojās viens otram, tikai vēl viena upe viņus šķīra. Sabiedrotie spēka ziņā bija daudz pārāki, tomēr, kad būtu vajadzējis, doties droši uz priekšu un uzbrukt husītiem, pirmie stāvēja mierīgi un raudzījās uz pēdējiem. Tad baru piepeši sagrāba noslēpumainas izbailes. Bez kā būtu kaut ko iesācis, izšķīda milzīgais karaspēks, itkā kādas neredzamas varas izkaisīts, un bēga. Lielu daļu no tā husītu pulki vajādami izkāva un atgriezās kā uzvarētāji ar milzīgu laupījumu. Tā šis karš, kurš kā ikviens karš draudēja atnest nabadzību. padarīja bohēmiešuss bagātākus. {LC 108.5}

Dažus gadus vēlāk kāds jauns pāvests izsludināja atkal krusta karu. Kā agrāk, visās pāvestīgi domājošās zemās vāca ļaudis un līdzekļus. Solījumi bija lieli un vilinoši visiem, kas piedalīsies šinī nedrošā uzņēmumā. Krustnešiem apsolīja pilnīgu grēku piedošanu, pat par visbriesmīgākiem noziegumiem. Visiem, kas karā krita, tika apsolīta bagāta alga no debesīm, un tiem, kas paliks dzīvi,gods un laupījums kara laukā. Atkal salasīja lielu karaspēku, kurš drīz pārgāja Bohēmijas robežas. Husītu cīnītāji viņam tuvojoties atvilkās atpakaļ, tādā kārtā ienācējus aizvien dziļāk ievilinādami zemē un atstājot tiem pārliecību, ka tie uzvarējuši. Beidzot Prokopa karaspēks apstājās, griezās pret ienaidnieku un pārgāja uzbrukumā. Krustneši, savu kļūdu tagad atzīdami, palika savā lēģeri un sagatavojās uz sadursmi. Kad bija dzirdams tuvojošās karaspēka troksnis—. vēl pirms husīti bija redzami— krustnešus atkal sagrāba piepešas izbailes. Augstdzimušie muižnieki, karavadoņi un vienkāršie kareivji bēga, uz visām pusēm izkaisidami kara piederumus.Par velti pāvesta sūtnis., kurš šo jauno krusta karu bija sarīkojis, nopūlējās sapulcināt izbijušās un izkaisītās karaspēka daļas. Neskatoties uz vislielākām pūlēm, bēgļu straume drīz aizrāva viņu pašu līdz. Bija pilnīgs sajukums un īsta bēgšana, un atkal liels laupījums krita uzvarētāju rokās. {LC 111.1}

Tā jau otru reizi varens karaspēks, kuru lielas Eiropas tautas bija izsūtījušas, vīri, kas bija cīņā norūdīti, dūšīgi, labi sagatavoti un apbruņoti — bēga bez zobena cirtiena no mazas, līdz šim neievērotas un vājas tautas, karapulciņa. Te bija parādījies Dieva spēks. Krustneši bija sagrābti no pārdabīgām izbailēm. Viņš, kas faraonu un viņu karaspēku

apslīcināja Sarkanajā jūrā, kas midiāniešiem pret Gideonu lika bēgt no trīssimts vīriem, kas vienā naktī iznīcināja lepno asīriešu varenos, tas tagad atkal bija izstiepis savu roku, lai salauztu pretinieka varu. «Tad tiem uzkrita bailes,kur baiļu nebija; jo Dievs izklīdināja savu spaidītāju kaulus; tu tos liki kaunā, jo Dievs tos bija atmetis.»1 {LC 112.1}

Beidzot, kad pāvesta vadoņi vairs necerēja uzvarēt ar spēku, viņi ķērās pie diplomātijas. Ielaidās uz izlīgšanu, kas bohēmiešiem itkā atvēlēja sirdsapziņas brīvību, bet kas patiesībā tos nodeva Romas varā. Bohēmieši bija likuši četrus punktus miera noteikumos ar Romu: bībeles brīvu mācīšanu; tiesību visai draudzei piedalīties pie maizes un vīna sv. vakarēdienā un mātes valodas lietošanu dievkalpošanās; garīdzniecības izslēgšanu no visiem pasaulīgiem amatiem un varas; un nozieguma gadījumos vienādu tiesu laicīgās tiesās kā garīdzniekiem, tā lajiem. Pāvesta varas nesēji beidzot pieņēma šos četrus punktus, atstājot tikai baznīcai tiesības viņus izskaidrot un noteikt viņu īsto nozīmi. Uz šiem pamatiem tagad noslēdza līgumu, un Roma izlikdamās un ar viltu ieguva to, ko nevarēja iegūt ar ieročiem; jo izskaidrot husītu punktus arī ar bībeli pēc sava prāta, varēja to domas tā sagrozīt, ka tas saskanēja ar viņu nolūkiem. {LC 112.2}

Liela daļa bohēmiešu līgumam nepiekrita, jo redzēja caur to savu brīvību ierobežotu.Radās nevienprātība un šķelšanās, kura noveda pat līdz sadursmēm un asinsizliešanām pašu bohēmiešu starpā.Šinī brāļu karā krita krietnais Prokops,un Bohēmijas brīvība izbeidzās. Husa un Jeronīma nodevējs Zigismunds tapa par Bohēmijas ķēniņu, un neskatoties, ka bija zvērējis aizstāvēt Bohēmijas tiesības, viņš sāka ievest pāvestību. Bet būdams tik pakalpīgs Romai, viņš tomēr nekā neiemantoja. Divdesmit gadus viņa dzīve bija darbs un briesmas. Viņa karaspēks bija sabrucis, bagātības izsīkušas neauglīgās cīņās; un tagad, valdījis tikai vienu gadu, viņš mira, novedis savu tautu gandrīz pie brāļu kara pilnā nozīmē un atstājis ar kaunu aptraipītu vārdu vēlākām audzēm. {LC 112.3}

Sacelšanās, cīņas un asinsizliešanas vilkās garumā. Atkal sveši karapulki ielauzās Bohēmijā un nevienprātība turpināja skaldīt tautu. Kas evaņģēlijam palika uzticīgi, tos vajāja un nokāva slepkavīgā kārtā. Tā kā viņu agrākie ticības brāļi, noslēgdami ar Romu līgumu, bija pieņēmuši arī viņas maldības, tad tie, kas turējās pie vecās ticības, apvienojās vēl ciešāk atsevišķā draudzē zem nosaukuma «Apvienotie brāļi». Šis solis vērsa pret viņiem visu šķiru nelabvēlību un naidu. Bet viņi savā stingrībā nebija satricināmi. Spiesti mežos un alās patvērumu meklēt, viņi tomēr vēl salasījās uz Dieva vārdu lasīšanu un kopīgām lūgšanām. {LC 113.1}

Viņi izzināja caur sūtņiem, kurus tie slepeni bija sūtījuši uz dažādām svešām zemēm, ka vēl šur un tur atrodas tādi, kas atzīst patiesību — daži vienā, daži otrā pilsētā, daži tāpat kā viņi vajāti; tālāk, ka Alpu kalnos ir viena veca draudze, kas stāv uz svēto rakstu pamatiem. Šo vēsti saņēma ar lielu prieku un tūliņ stājās ar valdiešu kristīgiem rakstiskos

sakaros. Vistumšākā vajāšanu naktī, palikdami uzticīgi evaņģēlijam, bohēmieši acis nenovērsuši raudzījās uz tālo debessmalu kā ļaudis, kas gaida rītu. Viņu dzīve bija iekritusi nelabā laikā, bet viņi atcerējās Husa vārdus, atcerējās,ko Jeronīms bija atkārtojis— paiešot veseli gadusimteņi, iekams varēšot uzaust diena. Šie vārdi priekš husītiem nozīmēja to pašu, ko kādreiz Jāzepa vārdi ciltīm gūstniecībā: «Es mirstu un Dievs jūs piemeklēs un izvedīs iz šīs zemes.» Ap 1470. gadu vajāšanas mitējās un iesākās diezgan labs laiks priekš kritīgiem. «Kad bija pienācis gadusimteņa gals, Bohēmijā un Šveicē skaitījās divi simti «Apvienoto brāļu draudzes.». Tik liels skaits bija izbēdzis iznīcinošām uguns liesmām un zobenam un drīkstēja noskatīties, kā aust Husa sludinātā diena.» {LC 113.2}

NODAĻA 7 - JAUNA REVOLŪCIJA

Starp tiem, kas bija aicināti izvest tautu iz pāvestības tumsas skaidrākā ticības gaismā, vispirmā vietā stāvēja Mārtiņš Luters. Viņš bija īstais vīrs priekš sava laika: rosīgs, dedzīgs un uzupurīgs, nepazīdams citas bailes, kā vien bailes no grēka, neatzīdams reliģiozai ticībai. cita pamata, kā tikai svētos rakstus; caur viņu izveda Dievs lielo baznīcas reformācijas un pasaules apgaismošanas darbu {LC 115.1}

Tāpat kā pirmie evaņģēlija varoņi, Luters bija cēļies no nabadzīgas kārtas. Savu agro jaunību viņš pavadīja vienkāršā vācu vīra namā. Viņa tēvs bija kalnraktuvju strādnieks un grūti pūlēdamies sagādāja līdzekļus dēla audzināšanai. Viņš vēlējās, ka tas studētu tieslietu zinības, bet Dievs izraudzīja to par lielā jau vairākus gadusimteņus lēni paceldamās dievnama tālākizbūvētāju. Pūliņš, trūkums un stingrā vīra griba bija tā skola, kas Luteram iedeva gudrību priekš svarīgā dzīves darba. {LC 115.2}

Lutera tēvs bija vīrs ar noteiktu un dzīvu garu, lielu, spēcīgu raksturu, godīgs, nelokāms un taisns. Viņš palika uzticīgs pienākumam, lai kādas tam būtu sekas. Viņa īstais, veselais prāts skatījās uz visu mūku būšanu ar lielu neuzticību. Viņš bija stipri neapmierināts, kad Luters bez viņa piekrišanas iestājās klosteri; pagāja divpadsmit gadi, kamēr viņš salīdzinājās ar dēlu, un arī tad viņa uzskati bija palikuši vēl tie paši. {LC 115.3}

Lutera vecāki ar lielu rūpību audzināja un skoloja savus bērnus. Viņi vadīja tos Dieva atzīšanā un labos kristīgos tikumos. Dēls bieži dzirdēja tēvu uz debesīm lūgšanas raidām, ka tās vienmēr turētu prātā Dievu un palīdzētu reiz patiesību vest pie gaismas. Šie vecāki izlietoja katru iespēju, kur varēja padziļināt savu tikumisko un garīgo izglītību, un taisni savai darbu pilnai dzīvei viņiem daudz par tādām iespējān jāpateicas. Viņi nopietni un neatlaidīgi centās sagatavot savus bērnus ticības pilnai un derīgai dzīvei. Viņu noteiktība un stingrais raksturs padarīja tos (t. i. vecākus) dažreiz pat pārāk cietus; bet reformators savu audzināšanu drīzāk atzina, nekā nosodīja, kaut arī redzēja, ka viņa vecāki dažā ziņā bija maldījušies. {LC 116.1}

Skolā Luteru sāka sūtīt jau ļoti agri, tur apgājās ar viņu stingri, pat cieti. Viņa vecāki bija tik nabagi, ka viņš, kad bija atstājis vecāku mājas un iestājās skolā citā vietā, kādu laiku bija spiests ar dziedāšanu, ejot no durvīm uz durvīm, nopelnīt dienišķu maizīti, un tad vēl bieži cieta badu. Toreiz valdošās drūmās reliģiskās iedomas piepildīja viņa dvēseli ar bailēm. Ar rūpju pilnu sirdi viņš vakaros gāja pie miera, drebēdams raudzījās tumšā nākotnē, mūžīgās bailēs domāja par Dievu, kuru viņš sev stādīja priekšā kā cietu, nepielūdzamu tiesnesi, nežēlīgu tirānu, un ne kā mīļu debesstēvu. Un tomēr par spīti visām lielām, nospiedošām parādībām Luters neatlaidīgi centās pakaļdarīt augstiem tikuma un bagātiem gara piemēriem, turēdams tos vienmēr acu priekšā. {LC 116.2}

Viņš slāpa pēc atzīšanas, un viņa nopietnais un praktizkais prāts meklēja labāk paliekamo un derīgo, nekā tukši ārīgo un paviršo.Kad viņam bija astoņpadsmit gadi un viņš iestājās Erfurtes augstskolā, viņa izredzes un stāvoklis bija labāki nekā bērna dienās, jo viņa vecāki caur uzcītību un taupību savu dzīvi nodrošinājuši varēja tam palīdzēt ar visu vajadzīgo. Zem saprātīgu draugu iespaida nebija arī vairs tik sajūtamas agrākās audzināšanas drūmās sekas. Viņš rosīgi nodevās labāko rakstnieku studijām, apaugļodams savu prātu ar viņu svarīgākām domām, un darīja gudro gudrības par savām. Pat agrāk jau pie saviem skarbiem skolotājiem viņš agri deva cerības, ka iznāks no viņa kas sevišķs; zem labvēlīgiem apstākļiem viņa gars attīstījās ātri. Caur savu drošo atmiņu, dzīvo fantāziju, lielām domāšanas spējām un nepiekūstošo uzcītību pie studijām viņš drīz ieņēma pirmo vietu savu biedru vidū. Garīgā disciplīna briedināja viņa prātu, pamodināja gara darbību un skata asumu, kas viss viņu sagatavoja nākamām dzīves cīņām. {LC 116.3}

Dieva bijāšana mājoja Lutera sirdī; tā deva viņam spēku palikt stingri pie saviem dzīves pamatiem un veda dziļā pazemībā tuvāk Dievam. Viņš pastāvīgi juta sevi atkarīgu no Dieva palīdzības un nekad neaizmirsa uzsākt dienu ar lūgšanu — Dievs lai vada un stāv klāt. «Labi lūgt,» viņš bieži sacīja, «ir labāk, neķā līdz pusei izstudēt.» {LC 117.1}

Rokoties kādreiz augstskolas bibliotēkā pa grāmatam. Luters atrada latīņu bībeli. Tādu grāmatu viņš vēl nekad nebija redzējis. Viņš pat nezināja, ka tāda grāmata ir. Agrak dievkalpošanās viņš bija dzirdējis dažas vietas no atrastām evaņģēlija un vēstuļu dalām un domāja, ka tās ir visa bībele. Tagad viņš pirmo reizi skatījās uz viņu visu. Bijība un izbrīnīšanās mijās viena caur otru šķirstot svētās lapas; ar paātrinātu pulsu un pukstošu sirdi viņš lasīja apakš sevis dzīvības vārdus, šad tad apstādamies un izsaukdamies: ,.Ak, kaut Dievs man pašam dotu šādu grāmatu!» Eņģeļi no debesīm stāvēja viņam klāt, un gaismas stari no Dieva troņa palīdzēja viņam atklāt dārgās patiesības mantas. Viņš arvien bijās apvainot Dievu, un tagad tik gaiši, kā nekad agrāk, viņš pārliecinājās par savu grēku pilno stāvokli. {LC 117.2}

Karsta ilgošanās, atsvabināties no grēkiem un atrast mieru pie Dieva beidzot lika viņam iestāties klosterī un nodoties mūku dzīvei. Še no viņa prasīja, ka tas darītu zemākos kalpa darbus un ietu ubagodams no mājas uz māju.Viņš bija tajā vecumā, kad visvairāk kārojās cieņa un vērtības atziņa, un šie zemie darbi aizskāra jo dziļi viņa dabīgās jūtas; bet viņš pacietīgi panesa pazemojumus, jo ticēja, to prasot viņa grēki. {LC 117.3}

Katru acumirkli, kuru varēja atlicināt no saviem dienas darbiem, viņš izlietoja studijām, neņemdams sev pat vēl miegu un nenovēlēdams sev laika iebaudīt savu vienkāršo barību. Visvairāk viņš smēla prieku pie Dieva vārdu studijām. Viņš bija atradis bībeli, pieķēdētu pie klostera mūra, un uz turieni viņš tagad devās jo bieži. Arvien dziļāk pārliecinādamies par saviem grēkiem, viņš pats caur saviem darbiem gribēja iemantot piedošanu un mieru. Viņš veda visai stingru dzīves veidu ar gavēšanu, negulēšanu, pātagām krustā sitot savu

ļauno dabu, no kuras mūku dzīve to nebija varējusi atsvabināt. Viņš nebijās ne no kādiem upuriem, ja vien caur tiem bija iegūstama sirdsskaidrība, un varēja būt Dievam patīkams. «Es patiesi biju krietns mūks,» viņš vēlāk sacīja, «un turējos stingrāk pie mana ordeņa nosacījumiem, nekā to varu pasacīt. Ja kāds mūks ar saviem mūka darbiem spētu iegūt debesis, tad man droši uz to būtu bijusi tiesība. Kad es tā tālāk būtu turpinājis, manas pašmocīšanas būtu mani novedušas nāvē.» Šo moku sekas bija tās, ka viņš pazaudēja spēkus. Bieži viņam uznāca krampji un ģībonis. No šīm sekām viņš nekad vairs pavisam neatpūtās. Tomēr, neskatoties uz visām pūlēm, viņa smagā dvēsele neatrada atvieglojumu. Beidzot viņš bija nonācis galējā izmisumā. {LC 118.1}

Kad Luteram šķita, ka viss jau ir pagalam, Dievs pamodināja priekš viņa draugu un palīgu. Dievbijīgais Staupics darīja Dieva vārdu saprotamu Lutera saprašanai un deva viņam padomu, nedomāt par bezgalīgo sodu par Dieva likumu pārkāpumiem, bet lūkoties uz Jēzu, kas pestī no visiem grēkiem. «Nenomocies savu grēku dēļ, bet dodies Glābēja rokās. Uzticies viņam, viņa dzīves taisnībai— salīdzināšanai caur viņa nāvi.Klausies uz Dieva Dēlu.Viņš ir cilvēks tapis, lai tu būtu pārliecināts par viņa dievišķo labvēlību.» «Mīli to, kas tevi papriekš ir mīlējis.» Tā runāja Dieva žēlastības sūtnis. Viņa vārdi atstāja dziļu iespaidu Lutera dvēselē. Pēc dažām cīņām ar ilgi glabātiem maldiem viņš vienreiz spēja aptvert patiesību, un viņa tirdītā dvēselē ieradās miers. {LC 118.2}

Luteru iesvētīja par priesteri un aizsauca no klostera uz Vitenbergas augstskolu par profesoru. Te viņš nodevās svēto rakstu studēšanai viņu pirmvalodās. Viņš sāka lasīt priekšlasījumus parbībeli, un par Dāvida dziesmām; evaņģēlijus un vēstules darīja pieietamus un saprotamus sajūsminātiem klausītāju pulkiem. Staupics, viņa draugs un priekšnieks, spieda to kāpt kancelē un sludināt Dieva vārdu. Luters vilcinājās, jo jutās necienīgs Kristus vietā runāt uz tautu. Tik pēc ilgām cīņām viņš paklausīja savu draugu lūgšanām. Viņš bija jau varens svētos rakstos un Dieva žēlastība dusēja uz viņu. Viņa runas dāvanas saistīja klausītājus, gaišums un spēks, ar kādu viņš rādīja patiesību, pārliecināja viņu saprašanu, un viņa dziļā sirsnība aizkustināja viņu sirdis. {LC 119.1}

Luters vēl vienmēr bija pāvestīgās baznīcas dēls un ne domāt nedomāja, ka viņš kādreiz būs kas cits. Kā Dievs to bija nolēmis, viņš nodomāja apmeklēt Romu. Viņš ceļoja kājām, pārgulēdams pa nakti klosteros, kas gadījās ceļā. Kādā klosterī Itālijā viņš izbrīnījās par bagātību, krāšņumu un izšķērdību, kuru viņš tur redzēja. Apdāvināti ar ķēnišķīgiem ienākumiem, mūki dzīvoja spīdošās istabās, ģērbās visbagātākās un skaistākās drēbēs un sēdēja pie bagātiem galdiem. Ar sāpīgu noskumšanu Luters salīdzināja visu to ar pašaizliegšanos un pūlēm savā dzīvē. Viņa domas tika sajauktas. Beidzot viņš ieraudzīja tālumā septiņu pakalnu pilsētu. Dziļi aizkustināts viņš krita pie zemes un izsaucās: «Svētā Roma, es sveicinu tevi!» Iegājis pilsētā viņš apmeklēja baznīcas, klausījās uz priesteru un mūku atkārtotiem brīnišķīgiem stāstījumiem un izpildīja priekšā rakstītās ceremonijas.

Visur viņš atdūrās uz tādiem skatiem, kas viņu pildīja ar izbrīnīšanos un bailēm. Viņš redzēja, ka netaisnība valda visās garīdzniecības šķirās. No pre

lātu lūpāmviņam bija jādzird nepieklājīgi joki, un viņu briesmīgā bezdievība, kura parādījās pat pa mises laiku, pildīja viņu ar šausmām. Kustoties starp mūkiem un pilsoņiem viņš redzēja, ka te visur valda izšķērdība un izvirtība. Kur vien tik viņš pagriezās, visur svētuma vietā svētuma sagānīšana. «Nevar ticēt,» viņš rakstīja, «kādi grēki un kauna darbi notiek Romā; vajaga redzēt un dzirdēt, lai ticētu parastam izteicienam: ja kautkur ir elle, tad tā ir vieta, uz kuras Roma celta. Viņa ir bezdibens, iz kura nāk visi grēki!» {LC 120.2}

Ar jaunu pāvesta dekrētu bija apsolīta grēku piedošana visiem tiem, kas uz ceļiem uzlīdīs pa pazīstamām «Pilāta trepēm», par kurām tiek stāstīts, ka Pestītājs pa viņām nokāpis, atstādams romiešu tiesas namu, un kuras brīnišķīgā kārtā nokļuvušas no Jeruzālemes uz Romu. Kādu dienu Luters visā dievbijībā uzlīda pa šim trepēm, bet tad piepeši viņš izdzirda pērkonim līdzīgu balsi, kura, kā likās, saka: «Taisnais dzīvos caur ticību!»1 Aiz kauna un bailēs viņš uzlēca kājās un bēga no turienes. Minētā bībeles vieta nekad nezaudēja savu spēku, viņa dvēselē. No tā laika viņš redzēja skaidrāk kā jebkad agrāk, cik veltīgi ir palaisties uz cilvēku darbiem, meklējot pestīšanu, un cik nepieciešami ir vajadzīga ticība uz Kristus nopelniem. Viņa acis bija tapušas atvērtas un nekad vairs neaizvērās priekš pāvestības maldiem. Novērsis no Romas savas acis, viņš bija novērsies arī sirdī, un no tā laika plaisa tapa arvien lielāka, līdz beidzot viņš pārrāva visas saites ar pāvestīgo baznīcu. {LC 120.1}

Luteram atgriežoties no Romas, Vitenbergas augstskola pasniedza tam Dieva vārdu zinības doktora diplomu.Tagad viņš varēja, ka nekad agrāk, nodoties svētiem rakstiem, kurus viņš mīlēja.Viņš deva svinīgu apsolījumu, ikdienas un vienmēr rūpīgi studēt Dieva vārdus, uzticīgi un ar skaidru sirdsapziņu tos sludināt, bet nekad pāvestu pavēles un mācības.Tagad viņš vairs nebija vienkāršais mūks vai profesors, bet pilnvarots bībeles varonis; viņš bija aicināts par ganu, ganīt Dieva ganāmos pulkus kuriem vēl slāpa un salka pēc patiesības. Ar noteiktību viņš uzsvēra, ka kristīgiem nebūs pieņemt nekādas citas mācības, ka vienīgi tās, kuras pamatojas uz bībeli. Šie vārdi ķēra pāvestības virskundzības visdziļākos pamatus. Tie saturēja reformācijas dzīvos principus. {LC 120.2}

Luters redzēja, cik briesmīgi ir celt cilvēku teorijas pār Dieva vārdiem. Bez bailēm viņš uzbruka neticīgo mācīto prātojumiem un pretojās filozofijai un teoloģijai, kurām tik ilgi bija bijis valdošs iespaids tautā. Viņš atmeta tamlīdzīgas studijas netikvien kā nederīgas un nenozīmīgas, bet vēl vairāk kā postošas, un lūkoja novērst klausītāju prātus no filozofu un teologu asprātīgās vārdu spēles uz mūžīgām patiesībām, kuras bija rādījuši pravieši un apustuļi, {LC 121.1}

Jauka bija vēsts. kuru viņš nesa iztvīkušam pūlim, tas katru vārdu nolasīja no viņa lūpām. Priecīgā vēsts par Pestītāja mīlestību,drošā apziņa, ka caur viņa asinīm nāk

piedošana, miers, pilnīga salīdzināšana, pildīja visu sirdis ar prieku un atmodināja viņās nemirstīgu cerību. Vitenbergā tika iededzināta gaisma, kuras stari sniedzās pasaules visattālākos kaktos, un kuras spožumam bij jātop arvien lielākam, līdz pat laika beigām. {LC 121.2}

Bet gaisma nevar satikt ar tumsu. Starp patiesību un maldiem ir nesavienojama pretruna. Vienu uzturēt un aizstāvēt nozīmē otram uzbrukt un apgāzt. Mūzu Pestītājs pats sacīja: Es neesmu nācis nest mieru, bet zobenu.»1 Luters sacīja dažus gadus pirms reformācijas sākuma: «Dievs mani neved, bet dzen uz priekšu. Es neesmu kungs pats par saviem darbiem. Es labprāt dzīvotu mierā, bet mani met kur lielākas cīņas un sacelšanās.» Tagad viņš bija nonācis tai punktā, kur vajadzēja sākties cīņām. {LC 121.3}

Katoļu baznīca bija tirgojusies ar Dieva žēlastību. Naudas mijēju galdus2 nostādīja altāriem blakus, un gaisā skanēja pircēju un pārdevēju balsis. Zem segas, vākt līdzekļus Sv. Pētera baznīcai Romā, pāvesta vārdā un spēkā piesolīja pirkšanai grēku piedošanas zīmes, jeb atlaižas. Uz nozieguma rēķina gribēja celt svētnīcu Dievam par godu — viņas pamatos gribēja likt netaisnību. Bet taisni tas, kmn bija Romu celt, deva viņas spēkam un varenumam visnāvīgāko sitienu. Taisni tas pamodināja pāvestības noteiktākos pretiniekus un ieveda tos cīņā, kas satricināja pāvesta troni pašos pamatos un sašķobīja trīskārtīgo kroni uz virspriestera galvas. {LC 121.4}

Ierēdnis, kurš bija nozīmēts vadīt atlaižu pārdošanu Vācijā — vārdā Tecels — bija sodīts par viszemākiem noziegumiem pret cilvēku sabiedrību un Dieva likumiem; pēc tam, kad viņš no pelnītā soda bija izbēdzis, viņu pieņēma lai tas sekmētu pāvesta noziedzīgos plānus. Ar lielu nekaunību viņš atkārtoja viskliedzošākās nepatiesības un brīnišķīgus stāstus, tā apmānīdams nezinošo lētticīgo un māņticīgo tautu. Ja tautai būtu bijis Dieva vārds, to nebūtu varējuši tik viegli apmānīt. Ļaudīm nedeva bībeli, lai turētu tos atkarībā no pāvestu kundzības, un lai tie palielinātu savu godkārīgo aizbildņu varu un mantu. Kad Tecels iegāja kādā pilsētā, viņam gāja sūtnis papriekšu un sauca: «Dieva un svētā tēva žēlastība ieiet pa jūsu vārtiem.» un tauta apsveica Dieva zaimotāju un krāpnieku, itkā pats Dievs būtu no debesīm pie viņiem zemē nonācis. Nekrietnā tirgošanās notika baznīcā, un Tecels kancelē kāpis slavēja atlaižas kā labākās Dieva dāvanas. Viņš paskaidroja, ka atlaižas izlīdzinot arī tādus grēkus, kurus pircējs vēl domā darīt, «pat nožēlošana neesot nepieciešami vajadzīga.» Vēl vairāk, viņš apgalvoja klausītājiem, ka atlaižām esot spēks ne tikai priekš dzīvajiem, bet ka viņas varot glābt arī mirušos; ka tanī brīdī, kad nauda noskanot lādes dibenā, dvēsele, kuras labā ir iemaksāts, izsprūkot no šķīstīšanās uguns un dodoties taisnā ceļā uz debesīm. {LC 122.1}

Kad Sīmanis, par kuru Samarījas iedzīvotāji sacīja, ka tas esot liels vīrs, piedāvājās apustuļiem, atpirkt viņu spēku brīnumus darīt,Pēteris atbildēja: «Kad tu pazustu ar savu sudrabu, tāpēc ka tu domā Dieva dāvanu par naudu pirkt.»1 Bet Teceļa piedāvājumus

tūkstoši ļaužu kāri izķēra. Zelts un sudrabs plūda viņa lādēs. Svētlaimība par naudu vieglāk bija pērkama, nekā ar nožēlošanu, ticību un stipru cenšanos pretojoties grēkam un to uzvarot. {LC 122.2}

Atlaižām bija pretojušies mācīti un dievbijīgi Romas baznīcas vīri, un bija daudzi, kas neticēja apgalvojumiem, kuri runā pretī kā prātam, tā ticībai par Dieva atklāšanos. Neviens bīskaps neuzdrošinājās pacelt savu balsi pret netaisno rīcību; bet cilvēku prāti tapa nemierīgi un bailīgi, un daudzi nopietni prasīja, vai neradīsies kāds, kas iztīrīs baznīcu. {LC 123.1}

Luteru, kurš gan vēl bija ļoti dedzīgs. pāvesta piekritējs, sagrāba šausmas, kad redzēja atlaižu tirgotāju Dieva zaimojošo lielību. Daudzi no viņa paša draudzes bija nopirkuši atlaižu zīmes un sāka nākt pie sava biktstēva, sagaidīdami grēku atlaišanu — ne tāpēc, ka viņi tos nožēlotu un gribētu laboties, bet uz atlaižu zīmju pamata. Luters liedzās tādiem atlaist grēkus nu biedināja viņus, ka ja tie neatgriezīsies un nelabos savu dzīvi, tad tiem būs jāiet bojā savos grēkos. Ar lielu sirds nemieru viņi uzmeklēja Teceli un sūdzēja, ka viņu biktstēvs viņa zīmes nav pieņēmis; citi pat tīri droši prasīja, lai atmaksā naudu atpakaļ. Mūku sagrāba dusmas. Viņš izteica briesmīgākos lāstus, lika uz publiska laukuma uzkurt uguni un paskaidroja, ka viņam esot no pāvesta pavēle «sadedzināt ķecerus, kas uzdrīkstētos neatzīt viņa visusvētās atlaižu zīmes.» {LC 123.2}

Luters tagad droši nostājās, lai cīnītos par patiesību. No kanceles atskanēja viņa balss, svinīgi, nopietni, brīdinoši. Viņš tēloja klausītājiem, cik nejauks ir grēks, un rādīja viņiem, ka cilvēks pats ar saviem spēkiem nespēj mazināt vainu un izbēgt sodam. Grēcinieks var tapt pestīts vienīgi tad, kad viņš nožēlo savus grēkus un ticībā nododas Kristum.Dieva žēlastību nevar pirkt, tā ir brīva dāvana. Viņš deva tautai padomu, nepirkt atlaižas, bet skatīties ticībā uz krustā sisto Pestītāju. Viņš stāstīja pats savus sāpīgos piedzīvojumus, ka viņš, pazemodamies un uzņemdamies visādus grēku nožēlošanas darbus, velti meklējis atrast pestīšanu, un apgalvoja saviem klausītājiem, ka viņš atradis mieru, kad vairs neskatījās uz sevi, bet ticēja Kristum. {LC 123.3}

Kad Tecels turpināja tirgošanos, turpināja bezdievīgos apgalvojumus, Luters nolēma stāties, pretī kliedzošai rīcībai ar spēcīgākiem līdzekļiem. Drīz radās izdevība. Pils baznīcai Vitenbergā piederēja daudzas relikvijas, kuras zināmās svētku dienās tika izliktas tautai priekš apskatīšanas, pie kam visiem tika piedoti grēki, kas tai dienā apmeklēja baznīcu un gāja pie bikts. Tāpēc tajā dienā tauta lielā skaitā devās uz turieni. Tuvojās viena no vissvarīgākām tādām svētku dienām — «visu svēto diena». Dienu iepriekš Luters pievienojās pūlim, kas bija ceļā uz baznīcu un piesita pie baznīcas durvīm rakstu ar deviņdesmit piecām tēzēm pret mācību par atlaižām. Viņš paziņoja, ka ir gatavs nākošā dienā augstskolā savas tēzes visu klātbūtnē aizstāvēt. {LC 124.1}

Viņa tēzes vērsa uz sevi vispārīgu uzmanību. Viņas tika lasītas un atkal lasītas un no visām pusēm pārspriestas. Augstskolā un visā pilsētā izcēlās liels uztraukums. Ar šīn tēzēm tika rādīts, ka ne pāvestam ne citam kādam cilvēkam kādreiz tikusi dota vara piedot grēkus un atlaist sodus. Viss plāns ir tikai krāpšana, mākslīgs ķēriens, ar ko izspiest naudu, izmantojot tautas māņticību — sātana viltība, lai pazudinātu visu to dvēseles, kas uzticas viņa melīgiem solījumiem un prasījumiem. Tika arī skaidri rādīts, ķa Kristus evaņģēlijs ir dārga draudzes manta, un Dieva žēlastība, kas viņā atklājas, tiek dota par brīvu visiem, kas šo žēlastību meklē ar nožēlošanas un ticības pilnām sirdīm. {LC 124.2}

Lutera tēzes izaicināja uz pārspriešanu, bet neviens neuzdrošinājās uzaicinājumu pieņemt. Jautājumi, kurus viņš bija uzstādījis, nedaudz dienās bija zināmi visā Vācijā, un dažas nedēļas vēlāk tie bija jau atskanējuši visā kristīgā pasaulē. Daudzi īsti Romas katoļi, kuri bija redzējuši un sūdzējušies par briesmīgām netaisnībām, kas valda baznīcā, bet nezināja, kā viņas novērst, lasīja tēzes ar lielu prieku, dzirdot tajās Dieva balsi. Viņi juta, ka Dievs ir žēlīgi savas rokas izstiepis, lai aizturētu samaitāšanas plūdus, kas nāca no Romas krēsla un cēlās arvien augstāk. Valdnieki un maģistrāti ļoti priecājās, ka tika likta iemauktos tā augstprātīgā vara, kas nekad nevienam nebija ļāvusi celt kādus iebildumus par viņas nodomiem. Bet grēkus mīlējošais un māņticīgais pūlis sabijās, kad noslaucīja cilvēku prātojumus, kas viņu līdz tam laikam bija turējuši bailēs. Viltīgie garīdznieki, kuri atļāva grēkot, tagad tika pārtraukti savā darbā un redzēja, ka viņu pelņa tiek apdraudēta; viņus sagrāba dusmas un viņi pulcējās kopā, lai uzturētu savas prasības. Reformatoram vajadzēja stāties pretī sarūgtinātiem apsūdzētājiem. Daži lika uz viņu vainu, ka viņš esot pārāk pārsteidzies un aizrāvies. Citi viņu apsūdzēja, viņš esot pārāk droši un nekaunīgi rīkojies, ka viņu neesot vadījis Dievs, bet lepnums un pārsteidzība. Luters atbildēja: «Vai kāds kādreiz nesis jaunu patiesību, kuram nevarētu pārmest kaut ēnu no augstprātības, kuru nevarētu apvainot, ka tam tīk strīdi? Kāpēc nokāva Kristu, kāpēc mocekļiem bija jāmirst?... Tāpēc ka toreiz šķita, ka viņi nicina patiesību, un ka viņi izsacīja jaunus uzskatus, neiedami pie veco uzskatu aizstāvjiem pazemīgi prasīt padomu.» {LC 124.3}

Vēl viņš paskaidroja: «Ne cilvēku gudrība var darīt, bet Dieva padoms. Ja šis darbs ir Dieva, kas var to kavēt, kad viņš nav no Dieva, kas var viņu veicināt? Ne mana griba, ne jūsu, ne mūsu, bet tikai tavs prāts, mūsu Tēvs, kas esi debesīs!» {LC 127.1}

Lai gan Dieva Gars Luteru skubināja iesākt darbu, tomēr tas nebija veicams bez grūtām cīņām. Viņa ienaidnieku pārmetumi, viņa nodomu nepareizā iztulkošana, viņa rakstura un viņa darbības pirmcēloņu netaisnā un ļaunprātīgā nosodīšana, nāca pār viņu ka lieli plūdi un nepalika bez sava iespaida. Viņš bija stipri paļāvies uz tam, ka tautas priekšstāvji baznīcā un skolā sapratīs. viņa reformācijas centienus, piekritīs tiem un pievienosies viņam.Augsti stāvošu personu drošinājumi bija iedvesuši viņā prieku un cerības. Savās priekšsajūtās viņš redzēja, ka aust draudzei gaišāks rīts. Bet drošinājumi pārvērtās pārmetumos un nosodīšanā. Daudzi augstie baznīcas un valsts priekšstāvji bija

dziļi pārliecināti par tēzēs izteikto patiesību; bet viņi drīzi redzēja, ka patiesību pieņemšana satur sevī daudz pārgrozījumus. Tautu apgaismot un viņu pārvērst nozīmētu patiesi satricināt Romas autoritāti un aizturēt tūkstošas straumes, kas tecēja uz viņu mantas kambariem, un tādā kārtā stipri ierobežot pāvesta un augstās garīdzniecības grezno un izšķērdīgo dzīvi. Vēl vairāk, tautu mācīt domāt un darboties kā atbildīgām būtnēm un tikai no Kristus vien pestīšanu gaidīt, nozīmētu gāzt augstā virspriestera krēslu un iznīcināt arī savu autoritāti. Šī iemesla dēļ viņi atraidīja Dieva dāvāto atzīšanu un pretodamies vīram, kas bija nācis viņus apgaismot, nostājās naidīgi pret Kristu un patiesību. Luters drebēja, kad viņš pats uz sevi skatījās. Viens pats vīrs — nostādīts varenākām pasaules varām pretim. Viņš dažreiz šaubījās, vai Dievs patiesi viņu vada un liek pretoties baznīcas autoritātei. «Kas es biju», raksta viņš, «ka es gribēju pretoties pāvesta diženībai, no kuras bīstas ne tikai pasaules ķēniņi un visa pasaule, bet pat debess un elle (ka es tā runāju), un kuru mazākam mājienam visi un viss paklausa. Ko un kā mana sirds pirmā nn otrā gadā izturējusi, visādi pazemīga būdama, un tas patiesi ir tā un nav nekas izdomāts, esmu bijis pat līdz izmisumam— no tā drošie gari, kas vēlāk ar lielu lepnumu uzbruka pāvesta diženībai, nezin nenieka.» {LC 127.2}

Bet viņš nebija atstāts vienīgi savām šaubām. Kad trūka cilvēku atbalsts, viņš skatījās tikai uz Dievu un mācījās pilnā paļāvībā nodoties viņa visspēcīgās rokās. {LC 128.1}

Luters rakstīja vienam reformācijas draugam: «Vispirms ir skaidri, ka svētos rakstus nevar saprast caur studijām vai ar prātu, tāpēc vispirms ir jāiesāk ar lūgšanu. Lūdzi to Kungu, lai viņš savā lielā žēlastībā dod īsto savu vārdu izprašanu. Vārdu vienīgais izskaidrotājs ir tikai tas, no kā šie vārdi plūduši. Viņš saka: «Viņi visi būs no Dieva mācīti.» Neceri uz savām studijām un uz sava prāta spēku; uzticies vienīgi Dievam un viņa Gara iespaidam. Tici maniem piedzīvojumiem.» Še ir mācība, kura ir no visai liela svara un nozīmes priekš tiem, kuri jūtas no Dieva aicināti rādīt citiem lielās patiesības un vest sakarā ar tagadējiem laikiem. Šis patiesības sacels sātana un visu to cilvēku ienaidu, kas mīlē tās pasakas, kuras viņš sacerējis. Cīņā ar ļaunām varām nepietiek ar cilvēku prātu un gudrību. {LC 128.2}

Kad pretinieki atsaucas uz tradīcijām vai nostāstiem, vai uz pāvesta apgalvojumiem un autoritāti, Luters stājās pretīm ar bībeli un atkal tikai ar bībeli. Tur bija pierādījumi, uz kuriem viņi nevarēja atbildēt; tāpēc formālisma un māņticības vergi sauca pēc viņa asinīm, kā jūdi pēc Kristus asinīm bija saukuši. «Viņš ir ķecers», sauca centīgie Romas piekritēji, «ir grēks, kad viņam atļauj dzīvot vēl kaut vienu stundu. Nost ar viņu, tūliņ prom uz ešafotu!» Bet Luters nekrita viņu dusmām par upuri. Viņam bija darāms Dieva darbs, un no debesīm tika izsūtīti eņģeļi, kas lai viņu sargā. Tomēr daudzi krita sātana dusmām par upuri, kas no Lutera bija saņēmuši jauko gaismu, un cieta patiesības dēļ bez bailēm mokas un nāvi. {LC 129.1}

Lutera mācības vērsa uz sevi visu Vācijas domājošu garu uzmanību. No viņu sprediķiem un rakstiem izgāja gaismas stari, kuri tūkstošus uzmudināja un apgaismoja. Uzvarēja dzīva ticība, tā nāca mirušā formālisma vietā, kurā tik ilgi bija tikusi turēta baznīca. Ikdienas vairāk tauta pazaudēja uzticību uz māņticīgām romiešu reliģijas mācībām. Aizspriedumu robežas tika lauztas. Dieva vārds, ar kuru Luters salīdzināja katru mācību un katru prasījumu, bija kā abās pusēs griezīgs zobens, kas lauza ceļu uz cilvēku sirdīm. Visur pamodās tieksmes iet uz priekšu, celties uz augšu. Visur slāpa un salka pēc taisnības, kā tas gadu simteņus vairs nebija bijis. Acis, kuras tik ilgi bija vērstas uz cilvēku ieradumiem un pasaules starpniekiem, tngad pilnas nožēlošanu un ticības pacēlās uz krustā sisto Kristu. {LC 129.2}

Šī vispārīgā un tāli izplātītā interese sabaidīja pāvestīgo autoritāti vēl vairāk. Luters saņēma uzaicinājumu ierasties Romā un atbildēt uz apvainojumiem par ķecerību. Pavēle iedvesa viņa draugos lielas bailes. Viņi labi pazina briesmas, kas draudēja viņam samaitātā un ar mocekļu asinīm piedzērušā pilsētā. Viņi tāpēc cēla ierunas pret aicināšanu uz Romu un prasīja, lai viņu nopratina Vācijā. {LC 130.1}

Beidzot panāca šādu rīkojumu, un tika nozīmēts pāvesta sūtnis Lutera lietas izmeklēšanai. Šim ierēdnim bija no pāvesta dotas instrukcijas, kurās bija sacīts, ka Luters ir jau atzīts par ķeceri. Sūtnim tāpēc bija uzdots viņu pārliecināt un piespiest padoties bez kādas vilcināšanās. Kad Luters paliktu pie sava un sūtnim neizdotos viņu saņemt, viņš bija pilnvarots, nolādēt to kaut kurā vietā Vācijā, nogādāt viņu pie malas, nolādēt visus viņa piekritējus un izslēgt no baznīcas. Un tālāk pāvests pavēlēja savam sūtnim, lai varētu pilnīgi iznīcināt mērim līdzīgo ķecerību, visus, izņemot ķeizaru, kas viņi arī nebūtu baznīcā un valstī, kuri būtu vilcinājušies saķert un izdot Lutera un viņa piekritējus, izsludināt ārpus baznīcas un likuma. {LC 130.2}

Te parādās īstais pāvestības gars. Ne mazākā zīmīte no kristīgiem likumiem vai arī tikai no parastās taisnības nav visā rakstā redzama. Luters bija tālu no Romas atsvešinājies; viņam nebija bijnsi izdevība savus uzskatus paskaidrot vai aizstāvēt, bet viņu jau pirms lietas caurskatīšanas izsludināja par ķeceri, vienā pašā dienā brīdināja, apsūdzēja, tiesāja nu notiesāja; un tas viss no tā, kas teicās esam svētais tēvs, vienīgā, augstā un nemaldīgā baznīcas un valsts autoritāte. {LC 130.3}

Un tanī laikā, kad Luteram tik ļoti vajadzēja uzticama drauga padoms un mīlestība, pēc Dieva lēmuma bija Melanhtonam nākt uz Vitenbergu. Jauns pēc gadiem, pazemīgs un atturīgs savā uzvešanās, Melanhtons ar savu veselo spriedumu, plašām zināšanām nn uzvarošām runas dāvanām, kopā ar viņa rakstura skaidrību un uzticību, ieguva vispārīgu apbrīnošanu un cieņu. Viņa spīdošās gara dāvanas nebija vairāk ievērojamas par viņa lēnprātību. Viņš tapa jo drīzi par evaņģēlija dedzīgu mācekli un Lutera uzticamāko draugu un palīgu; viņa lēnprātība, uzmanība un akurātība papildināja Lutera drosmi, darba

aizrautību un spēku. Viņu savienošanās deva reformācijas darbam spēku un bija priekš Lutera avots, iz kura viņš smēla lielu pamudinājumu. {LC 130.4}

Augsburga tika nolikta par nopratināšanas vietu un reformators taisījās iet uz turieni kājām. Bija atskanējuši atklāti draudi, ka viņam ceļā uzglūnēšot un viņu nokaušot, kāpēc viņa draugi viņu lūdza neiet tīšā nāvē. Viņi pat spieda Luteru, atstāt Vitenbergu uz kādu laiciņu, un uzticēties to sargāšanai, kuri bija gatavi viņu aizsargāt. Bet viņš negribēja atstāt to vietu, kurā Dievs viņu bija nolicis. Neievērojot vētras, kas brāzās pār viņu, viņam bija jāturpina cīnīties par patiesību; bija jātur tā augstu. Viņš sacīja: «Es esmu itkā Jeremija, cilvēks, kuram visi dusmo, ar kuru visi strīdas, bet jo vairāk draudu atskan, jo vairāk vairojas mans prieks... Manu godu un manu labo vārdu viņi ir jau kaunā likuši. Man atliek vienīgi mana nabaga miesa; lai viņi to nem; tā viņi paīsinās manu dzīvību uz dažām stundām. Bet manu dvēseli viņiem nebūs dabūt. Kas izšķiras Kristus vārdu pasaulei nest, tam jābūt gatavam uz nāvi kurā katrā stundā.» {LC 131.1}

Ziņu par Lutera ierašanos Augsburgā pāvesta sūtnis saņēma ar lielu gandarījumu. Nemieru cēlējs ķeceris, kas izsauca visas pasaules uzmanību, tagad likās būt Romas varā, un sūtnis bija apņēmies, viņam nelaist izbēgt. Reformators nebija sevi nodrošinājis ar miesas sargiem. Viņa draugi uzstājās, lai viņš bez tādiem pie sūtņa nerādās un apņēmās paši tādus no ķeizara sagādāt. Sūtnim bija nodoms spiest Luteru, ja iespējams, lai viņš atsauc savas mācības, bet kad tas neizdotos, aizvest viņu uz Romu, lai viņš tur dalītos Husa un Jeronīma liktenī. Tāpēc viņš caur saviem padevīgiem kalpiem lūkoja panākt, ka Luters bez drošības pavadoņiem nāktu pie viņa un uzticētos viņa žēlastībai. Bet reformators noteikti atteicās to darīt. Viņš neieradās ātrāk pie pāvesta sūtņa, iekams tam nebija rokā drošības raksts no ķeizara. {LC 131.2}

Ar valstsvīru gudrību romieši bija nolēmuši izrādīt itkā labvēlību un tā dabūt Luteru savā pusē. Sūtnis sarunās izlikās ļoti laipns; bet viņš prasīja, lai Luters bez noteikumiem padodas baznīcas autoritātei un lai bez prasīšanas un pierādījuma atsakās no visām savam tēzēm. Viņš pareizi nebija novērtējis tā vīra raksturu, ar kuru viņam tagad bija darīšanas. Luters viņam atbildot izteica savu lielo cieņu pret baznīcu, savas ilgas pēc patiesības, savu gatavību atbildēt uz visām ierunām, kuras celtas pret viņa mācībām un nodot tās uz izšķiršanu pazīstamākās augstskolās. Bet tai pašā laikā viņš protestēja arī pret kardināla rīcību, ka tas viņa alošanās nepierādījis, prasot mācības atsaukšanu. {LC 132.1}

Vienīgā atbilde bija: «Atsauc! Atsauc!» Reformators rādīja, ka viņš stāv uz svētu rakstu pamata un noteikti paskaidroja, ka viņš patiesību aizliegt nevarot. Sūtnis, kurš nevarēja apgāzt viņa pierādījumus, apkrāva viņu ar pārmetumiem, dzēlībām un laipnībām, pievezdams vietas no baznīcas tēvu nostāstiem un izteicieniem, nelaizdams reformatoram nemaz pie vārda nākt. Luters, redzēdams ka saruna tādā kārtā tālāk vesta ir gluži veltīga, dabūja beidzot ar lielām mokām atļauju, iesniegt savu atbildi rakstiski. {LC 132.2}

«To darīdams,» raksta viņš vienam savam draugam. «apspiestais iegūst divkārtējus labumus; pirmkārt, mācības uzrakstot, var tās labāk sagatavot citiem priekš pārspriešanas; otrkārt var labāk iedarboties ja ne uz iedomīgā un pļāpīgā tirāna sirdsapziņu, tad mazākais uz viņa bailēm, jo citādi viņa pavēlošā runa neļautu otram nākt pie vārda.» Kad viņi otreiz sanāca kopā, Luters deva skaidru, īsi savilktu un spēka pilnu savu uzskatu izskaidrojumu ar daudz pierādījumiem iz svētiem rakstiem. Šo savu rakstu viņš nodeva kardinālam, pēc tam kad bija to skaļi izlasījis priekšā, bet kardināls to nicinoši pasvieda pie malas, teikdams, ka esot pārāk daudz lieku vārdu un neko nepierādošu citātu. Tagad Luters skaidri atbildēja augstprātīgam prelātam par baznīcas tradīcijām un mācībām kuras tas vislabāk pārzināja un viņu pilnīgi apgāza. {LC 132.3}

Kad nu prelāts redzēja, ka Lutera domas nav atspēkojamas, viņš zaudēja pašsavaldīšanos un izsaucās: «Atsauc! Ja tu negribi, es tevi sūtīšu uz Romu, kur tev būs jāstājas tiesnešu priekšā, kas ir aicināti tevi tiesāt. Es tevi, tavus piekritējus, tavus tagadējos nn varbūt jaunos labvēļus — visus nolādēšu un izslēgšu no baznīcas.» Beidzot viņš vēl sacīja lepni un dusmīgi: «Atsauc, jeb manās acīs.vairs nerādies!» Reformators un viņa draugi vairs nerādījās. ar ko skaidri deva saprast, ka no viņu atsaukums nav gaidāms. Tas nekādā ziņā nesaskanēja ar kardināla nolūkiem. Viņš pats sev bija glaimojis, domādams ka ar varu viņš piespiedīšot Luteru padoties. Bet tagad, palicis viens ar saviem palīgiem, viņš skatījās gan uz vienu, gan uz otru un bija stipri saīdzis par negaidīto neizdošanos. {LC 133.1}

Lutera pūles šinī gadījumā nebija bez labām sekām. Lielai sapulcei bija dota izdevība abus vīrus salīdzināt un pašai izspriest, kāds gars katrā parādās, un kāds stiprums un kāda patiesība ir pamatā katram no viņiem. Cik zīmīga starpība! Reformators, vienkāršs, pazemīgs, noteikts, tur stāvēja Dieva spēkā un patiesība bija viņam blakus; pāvesta vietnieks, iedomīgs, augstprātīgs un nepraša, bija bez mazākā pierādījuma iz svētiem rakstiem, bet pastāvīgi sauca: «Atsauc, jeb esi gatavs braukt uz Romu un saņemt pelnīto sodu.» {LC 133.2}

Lai gan Luters bija sev sagādājis drošības pavadoņus, Romas kalpi taisīja plānus, viņu saķert un iemest cietumā. Viņa draugi pastāvēja uz to, ka esot gluži lieki, ka viņš vēl ilgāk paliekot; lai viņš bez kavēšanas griežoties atpakaļ uz Vitenbergu, ievērojot pie tam vislielāko uzmanību, lai viņu nodomi nenāktu zināmi. Tad nu viņš arī dienai austot atstāja Augsburgu, uz zirga pavadīts tikai no viena pavadoņa, ko tam maģistrāts bija sūtījis līdz. Ar vienu otru nojautu viņš slepeni jāja pa pilsētas tumšām un klusām ielām. Modrīgi un nežēlīgi ienaidnieki domāja, kā viņu nomaitāt. Vai viņam izdosies izbēgt no izliktām cilpām? Tie bija rūpju unnopietnas lūgšanas brīži. Viņš nāca pie kādiem maziem vārtiņiem pilsētas mūrī. Tie viņam tika atvērti un viņš ar savu pavadoni bez šķēršļiem izjāja laukā. Būdami drošībā, ārpus pilsētas robežām, bēgļi laidās ātrāk bēgt, un iekams sūtnis dabūja zināt par Lutera aizceļošanu, pēdējais saviem vajātājiem vairs nebija sasniedzams. Sātans

un viņa spiegi bija piekrāpušies. Tas vīrs, kuru viņi domāja esam savā varā, bija tiem izsprucis ka putns putnu ķērāju valgiem. {LC 133.3}

Pārsteigums un dusmas gluži pievarēja sūtni, kad viņš dabūja zināt par Lutera izbēgšanu. Viņš sagaidīja, ka viņa gudrā un noteiktā rīcība pret šo baznīcas nemiera cēlēju sagādās viņam lielu godu; bet viņa cerības to bija vīlušas. Viņš savas dusmas izteica Saksijas kūrfirstam Fridriham rakstītā vēstulē, rūgti apvainodams Luteru, un prasīja lai Fridrihs sūtot reformatoru uz Romu, jeb lai izraidot no Saksijas. {LC 134.1}

Sevi attaisnodams Luters prasīja, lai sūtnis vai pāvests ar svētiem rakstiem pierādot viņa alošanos, un svinīgi apsolīja atsacīties no savām mācībām, kad tiks pierādīts, ka viņas runā pretim Dieva vārdiem. Un viņš pateicās Dievam, ka tas viņu atradis par cienīgu ciest tādā svētā lietā. {LC 134.2}

Kūrfirstam līdz tam laikam bija tikai nelielas zināšanas par reformēto mācībām, bet uzticības pilnie, skaidrie un spēcīgie vārdi atstāja uz viņu visai dziļu iespaidu; un iekams būtu varējuši sagudrot, kādus maldus Luteram pierādīt, Fridrihs jau bija nolēmis uzstāties par viņa aizstāvi. Atbildot uz sūtņa prasību viņš rakstīja:«Kopš Dr. Mārtiņš Luters bija pie Jums Augsburgā, Jums vajadzētu likties tīrā mierā. Mēs nesagaidījām ka jūs spiedīsiet viņu atsaukt, nepierādīdami ka viņš maldījies. Neviens no zinātniekiem mūsu valstī nav mums paziņojis, ka Lutera mācība būtu bezdievīga, pretkristīga vai ķecerīga. Šī iemesla dēļ mēs liedzamies Luteru uz Romu sūtīt, jeb viņu no mūsu zemes padzīt.» {LC 134.3}

Kūrfirsts redzēja, ka sabiedrībā tikumības robežu sagāšana gāja pilnā spēkā. Liels reformācijas darbs bija nepieciešams. Sarežģītie un dārgie noziegumu aizkavēšanas un nosodīšanas iestādījumi būtu lieki, ja cilvēki atzītu tikai Dieva baušļus un apgaismotas sirdsapziņas priekšrakstus un tiem paklausītu. Viņš redzēja, ka Luters strādāja, lai panāktu šo mērķi un priecājās ļoti, ka baznīcā bija jūtams jau labāks iespaids. {LC 135.1}

Viņš redzēja arī, ka Luteram ka profesoram pie augstskolas bija milzīgi panākumi. Tikai viens gads bija pagājis no tā laika, kamēr reformators pie pils baznīcas durvīm bija piesitis savos tēzes; bet svētceļotāju skaits, kas baznīcu visusvēto dienā apmeklēja, bija stipri sašaurinājies. Romai bija atņemti viņas dievinātāji un naudas ziedotāji, bet viņas vietā stājās cita šķira, kas tagad plūda uz Vitenbergu — ne svētceļotāji, kas nāk relikvijas pielūgt, bet studenti, kas tagad pildīja augstskolas klausītavas. Lutera raksti bija pamodinājuši visur jaunu interesi priekš svētiem rakstiem, un ne tikai no visām Vācijas malām, bet arī no citām zemēm plūda studenti augstskolā. Kad jaunekļi pirmo reizi ieraudzīja pilsētu, viņi «cēla rokas pret debesīm un pateicās Dievam, ka viņš ir Vitenbergai licis izstarot patiesības gaismu, ka senos laikos no Jeruzālemes, un licis šai gaismai apspīdēt zemju zemes.» {LC 135.2}

Luters vēl vienumēr tikai pa daļai bija atgriezies no romānisma maldiem. Bet kad viņš salīdzināja Dieva vārdus ar pāvesta pavēlēm un mācībām, tad viņš nezināja, kā izbrīnīties. «Es lasu,» viņš rakstīja, «pāvestu dekrētus un... nezinu, vai pāvests pats ir antikrists, jeb tikai viņa apustulis; viņos Kristus parādās pavisam sagrozīts un no viņiem pašiem krustā sists.» Bet tanī laikā Luters vēl vienmēr bija Romas baznīcas piekritējs, un nekad viņam vēl nebija prātā nācis no tās šķirties. Reformatora raksti un viņa mācības bija pazīstamas visām nācijām kristīgā pasaulē. Tās izplatījās Šveicē un Holandē. Viņa darbu noraksti atrada ceļu uz Franciju un Spāniju. Anglijā viņa mācības uzņēma kā dzīvības vārdu. Arī Beļģijā un Itālijā bija iespiedusies patiesības gaisma. Tūkstošiem ļaužu pamodās no nāvei līdzīgā reiboņa uz priecīgu un cerības pilnu ticības dzīvi. {LC 135.3}

Roma uztraucās arvien vairāk par Lutera uzbrukumiem, un daži no viņa fanātiskiem ienaidniekiem slepeni pateica katoļu augstskolu doktoriem, ka tie, kas trakam mūkam atņemšot dzīvību, būšot bez grēka. Kādu dienu tuvojās kāds svešinieks ar zem mēteļa paslēptu pistoli un jautāja reformatoram, kāpēc viņš tā gluži viens pats ejot. «Es esmu Dieva rokās,» atbildēja Luters. «Viņš ir mans palīgs un manas priekšturamās bruņas.Ko var man cilvēki darīt?» Kad svešais šos vārdus dzirdēja, viņš nobāla un bēga no Lutera kā no kādas noslēpumainas būtnes. {LC 136.1}

Roma bija iedegusies un gribēja visādā ziņā Luteru nomaitāt; bet Dievs bija viņa aizstāvis. Viņa mācības tika visur uzklausītas — klosteros, būdiņās, muižnieku pilīs, augstskolās un pie ķēniņu galmiem; cēli vīri pieteicās no visām malām, kas gribēja viņu pabalstīt. {LC 136.2}

Ap šo laiku lasīdams Husa darbus, Luters atrada, ka šis bohēmiešu reformators bija turējies p(e lielās patiesības, ka taisnošana nāk caur ticību, ko arī Luters centās apgalvot un mācīt. «Mēs visi,» sacīja Luters, «Pāvils, Augustīns un es, esam bijuši husīti, bez kā mēs paši to zinātu.» «Dievs patiesi piemeklēs pasauli,» Luters turpināja, «tāpēc ka viņai jau pirms gadu simteņa patiesība sludināta, bet viņa to sadedzinājusi.» {LC 136.3}

Kādā uzsaukumā, kurš adresēts ķeizaram un Vācījas muižniecībai, rakstīdams par reformām kristīgā dzīvē, Luters izsakās par pāvestu: «Vispirms ir briesmīgi un atbaidoši skatīties, ka kristīgās pasaules galva, kas sevi dēvē par Kristus vietnieku un Sv. Pētera pēcteci, dzīvo tik pasaulīgi un krāšņi, ak pat ķēniņi nevar ar viņu līdzināties, un, saukdams sevi par vissvētāko un visgarīgāko, ir pasaulīgāks par pašu pasauli. Viņš valkā trīskārtīgu kroni, kad augstākie ķēniņi tikai vienu nes uz galvas, Kad tas ir līdzīgs nabaga Kristum un Sv. Pēterim, tad tā ir jauna līdzība.» «Pāvests, viņi saka, ir pasaules kungs!Bet Kristus, kura vietnieks viņš sakās esam, teica: «Mana valstība nav no šīs pasaules.» Vai vietnieka robežas var sniegties tālāk par ķēniņa robežām, kas viņu iecēlis?» {LC 136.4}

Viņš rakstīja augstskolām sekošo: «Man ir lielas rūpes, augstās skolas esot vārti uz elli, un tas ir tā, ja janie ļaudis čakli nenodarbojas ar svētiem rakstiem. Kur svētie raksti nav par

dzīves mērauklu, tur nevienam es neieteicu būt, vai nodot savu bērnu. Katra iestāde, kur svētie raksti netiek ar uzcītību studēti, ir samaitājoša.» {LC 137.1}

Šis uzsaukums vēja ātrumā izplatījās pa visu Vāciju un atstāja uz tautu varenu iespaidu. Visa Vācija bija uztraukta, un sajūsmināj̄as ļoti daudzi un pulcējās zem reformācijas karoga. Lutera pretinieki, degdami pēc atriebības, spiedās pāvestam virsū, lai viņš beidzot spertu izšķirošus soļus. Tika nolemts, ka viņa mācības tūliņ ir nolādamas. Reformatoram un viņa piekritējiem atvēlēja sešdesmit dienas, un ja līdz tam laikam mācības nebūs atsauktas, viņus visus izslēgs iz baznīcas. {LC 137.2}

Tagad priekš reformācijas bija liels izšķiršanās brīdis. Gadusimteņiem Romas tiesneša spriedums un lāsti vareniem monarhiem iedvesa bailes; bēdas un posts nāca pār viņu stiprām valstīm. Tos, uz kuriem bija krituši lāsti, vispār uzskatīja ar bailēm un šausmām; viņus izslēdza no cilvēku sabiedrības un uzlūkoja ar nicināšanu, kā arī visādi vajāja, kamēr nebija izdeldēti. Luters redzēja gan vētru, kura taisījās nākt pār viņu, bet viņš stāvēja stingri, cerēdams uz Kristus palīdzību un sargāšanu. Ar mocekļa ticību un drosmi viņš rakstīja: «Kā gan tas notiks? Es to nezinu un negribu zināt. Kur nāks sitiens, būšu mierīgs. Neviena lapa nekrīt bez tēva ziņas, un vēl mazāk mēs. Tas nav daudz, kad mēs mirstam par Vārdu, kas agrāk miesā tapis par mums mira. Mēs celsimies augšā līdz ar viņu, kad mēs par viņu mirstam, iesim tur cauri, kur viņš ir cauri gājis, nonāksim tur, kur viņš ir nonācis un paliksim pie viņa mūžīgi.» {LC 137.3}

Kad Luters dabūja pāvesta bullu, kurā viņš bija nolādēts, viņš sacīja: «Te ir Romas bulla, kuru es nicinu un turu par bezdievīgu, melīgu un pasaules necienīgu. Viņā tiek Kristus notiesāts... Es priecājos, ka varu priekš labākās lietas drusku ciest. Es tagad jūtos jau brīvāks, jo zinu, ka pāvests ir antikrists un viņa krēsls sātana krēsls.» {LC 137.4}

Bet Romas mandāts nepalika bez iespaida. Cietums, moku sols un zobens bija spēcīgi ieroči, kuri varēja spiest padoties. Vājie un māņticīgie trīcēja priekš pāvesta dekrēta, un kaut daudzi parādīja Luteram līdzjūtību, tomēr juta, ka dzīvība ir par dārgu. lai to ziedotu reformācijas labā. Viss likās norādām uz to, ka drīzi būs pienācis reformācijai gals. {LC 138.1}

Bet Luters vēl vienumēr bija bezbailīgs. Roma bija uz viņu metusi savus lāstus, un pasaule noskatījās, nemaz nešaubīdamās par viņa bojā iešanu, jeb bija pārliecināta, ka viņu piespiedis padoties. Bet ar mūžīgu spēku viņš meta lāstus atpakaļ uz pašiem nolādētājiem un atklāti paziņoja savu lēmumu, ka viņš tos pavisam atstājot. Neliela studentu, doktoru un pilsoņu pulciņa klātbūtnē Luters sadedzināja pāvesta bullu, kopā ar kanoniskiem likumiem, dekrētiem un zināmiem pāvesta varu atbalstošiem rakstiem. «Mani ienaidnieki,» sacīja viņš, «ir bijuši spējīgi manas grāmatas sadedzināt, un tā kaitējuši patiesībai un cilvēku dvēselēm; aiz tā iemesla es tagad izpostu viņu grāmatas. Pirmā cīņa ir patlaban sākusies.

Līdzšim es ar pāvestu tikai rotaļājos; tagad es vedu atklātu karu. Es iesāku savu darbu Dieva vārdā; tas tiks padarīts bez manis, tikai caur viņa spēku.» {LC 138.2}

Uz savu ienaidnieku pārmetumiem un nicinājumiem, ka ar viņa lietu stāvot vāji, Luters atbildēja: «Kas zin, vai Dievs mani nav izredzējis un aicinājis par vajadzīgā darba darītāju un vai pļāpām nebūtu jābīstas, ka viņi mani nonicinādami, nonicina pašu Dievu? Viņi saka, es esot viens pats; nē, Jehova ir ar mani. Pēc viņu sajēguma Mozus viens atstāja Ēģipti; Elija bija viens ķēniņa Ahaba valdīšanās laikā; Jesaja bija viens Jeruzālemē; Ecēhiēls bija viens Bābelē. Klausies, Roma: Vēl nekad Dievs nav izredzējis augsto priesteri vai citu kādu augstu personu par pravieti; turpretim viņš izraudzījis zemus un nicinātus vīrus, vienreiz pat ganu Āmosu. Visos laikos svētie bija spiesti rādīt ķēniņiem, viņu vasaļiem, neuzticamiem priesteriem, viņu dzīvi, riskējot pie tam savas dzīvības.» «Es nesaku, ka es arī esmu praviets; bet to gan es saku, ka viņiem būs bīties taisni tāpēc, ka es esmu viens, kamēr apspiedēja pusē ir lieli skaitļi, šķiras, bagātības un zaimu vēstules. Jā, es esmu viens; bet es stāvu augstu, jo man blakus ir Dieva vārds; un tomēr no visiem daudzinātiem lieliem skaitļiem vislielākā spēka nav viņu vidū.» {LC 138.3}

Bet tomēr nebija bez briesmīgas iekšķīgas cīņas, kamēr Luters beidzot nolēma šķirties no baznīcas. Tas bija ap to laiku, kad viņš rakstīja: «Es jūtu ar katru dienu vairāk, cik grūti ir atteikties no tā ļaunuma, kurš jau no bērnu dienām piesavināts. Ak, cik daudz sāpes man tas maksāja, kaut gan raksti stāvēja par mani, kamēr pats sevi pārliecināja, ka man jāsaņem drosme, vienam pašam nostāties pret pāvestu un parādīt viņu ka antikristu! Cik daudz gan manai sirdij nebij rūpju! Cik daudzreiz, kad biju sarūgtināts, neesmu sev vaicājis to, kas pāvesta draugiem tik bieži bija uz lūpām: «Vai tu viens esi gudrs? Vai tas var būt, ka citi visi maldās? Kā tad būs, ja tu pats maldies un tik daudzas dvēseles savos maldos sapini, tās uz mūžu pazudinādams?» Tā cīnījos es pats ar sevi un ar sātanu, kamēr beidzot Kristus ar savu nemaldīgo vārdu bija padarījis manu sirdi stipru kā tēraudu pret visām šaubām.» {LC 139.1}

Pāvests bija Luteram piedraudējis uzlikt baznīcas lāstus, kad viņš savas mācības neatsauks, un tagad draudi bija izvesti. Iznāca jauna bulla, kura paziņoja galīgu Lutera šķiršanos no baznīcas un ka debesis viņu nolādējušas, ieslēdzot lāstā arī visus tos, kas viņa mācības pieņems. Lielā cīņa bija pilnīgi sākusies. {LC 139.2}

Pretošanās sagaida visus tos, kurus Dievs izraudzījis par saviem ieročiem, kuriem jāpasludina sava laika īpašas patiesības. Bija kāda sevišķa patiesība Lutera dienās— viena patiesība, kurai tajā laikā bija īpašs svars; ir sevišķa patiesība arī priekš mūslaiku baznīcas. Viņš, kas pēc sava padoma un prāta ir visu ierīkojis, ir atradis par labu, nolikt cilvēkus dažādos apstākļos un uzlikt viņiem viņu laikam piemērotus pienākumus, skatoties pēc apstākļiem, kādos viņi atrodas. Kad viņi tiem dāvāto gaismu prastu cienīt, viņi nāktu arī pie dziļākas Dieva patiesības atzīšanas. Bet pēc patiesības vairuma mūsu dienās tikpat maz

prasa, kā toreiz pāvesta ļaudis, kuri Luteru apkaroja. Tagad pastāv tādas pat tieksmes, pieņemt cilvēku teorijas un teikas Dieva vārdu vietā, kā toreiz agrākos laikos. Tie, kas jauno patiesību nesa, nedrīkstēja cerēt uz labvēlīgāku uzņemšanu par to, kāda bija bijusi agrākiem reformatoriem. Lielā cīņa starp patiesību un maldiem, starp Kristu un sātanu pieņemsies arvien stiprāka līdz pasaules galam. «Ja jūs būtu no pasaules, tad pasaule mīlētu, kas viņai pieder; bet kad jūs neesat no pasaules, bet es jūs esmu izredzējis no pasaules, tāpēc pasaule jūs ienīst. Pieminat manu vārdu, ko es jums esmu sacījis: kalps nav lielāks. nekā viņu kungs. Ja tie mani vajājuši, kad tie arī jūs vajās. Ja tie manu vārdu turējuši, tad tie arī jūsu vārdu turēs.»1 No otras puses Pestītājs skaidri paskaidroja: «Vai jums, kad visi cilvēki labu no jums runā, jo tāpat tēvi darījuši viltīgiem praviešiem.»2 Šis pasaules gars vairs nesaskan ar Kristus garu, kā agrākos laikos; un tie, kuri sludina Dieva vārdus visā viņu skaidrībā, tiek saņemti ar tikpat lielu nelabvēlību kā agrāk. Formas, ar kādām pretojas patiesībai, var mainīties, ienaids var tikt vairāk apslēpts, jo viltība aug lielāka, bet tas pats ienaids pastāv vēl šodien un būs līdz pasaules galam. {LC 139.3}

NODAĻA 8 - PIRMS TIESAS

Vācījas troni ieņēma jauns ķeizars, Kārlis V, un Romas sūtņi steidzās novēlēt laimes un iekustināt valdnieku uz cīņu pret reformāciju. Bet no otras puses Saksijas kūrfirsts, kuram viņam daudz jāpateicas par savu kroni, viņu lūdza, pret Luteru soļus ātrāk nespert, iekams nebūs viņu uzklausījis. Ķeizars tamdēļ atradās ļoti grūtā stāvoklī. Lutera ienaidnieki bija apmierināmi vienīgi ar viņa nāvi. Bet kūrfirsts bija noteikti uzsvēris, «ka ne ķeizariskā majestāte, ne cits kāds viņam esot rādījuši, ka reformatora raksti būtu apgāzti»; viņš tāpēc prasīja, «lai doktoram tiktu doti drošības sargi un lai viņu ved mācītu, dievbijīgu un bezpartejisku tiesnešu priekšā.» {LC 141.1}

Visas partijas tagad vērsa savu uzmanību uz vācu valstu saeimu Vormsā, kura tika sasaukta drīz pēc Kārļa uzkāpšanas uz troņa. Še bija izspriežami daudzi svarīgi politiski jautājumi un daudz un dažādas intereses; pirmo reizi vācu muižniekiem bija jāsatiekas ar savu jauno valdnieku tādā svarīgā vietā. No visiem tēvzemes stūriem bija ieradušies augstie baznīcas un valsts priekšstāvji. Augsti dzimuši pasaulīgi kungi, varas vīri, lepni uz sava dzimuma tiesībām un priekšrocībām, baznīcas valdnieki, kas apzinās savas kārtas un varas pārākumu; glauni bruņinieki un viņu bruņotie pavadoņi; un sūtņi no svešām un tālām zemēm— visi sapulcējās Vormsā. Bet milzīgās sapulces interešu centrā stāvēja sakšu reformatora lieta. {LC 141.2}

Jau iepriekš Kārlis bija kūrfirstam devis pavēli, novest Luteru uz valsts saeimu, apsolīdams pēdējam pilnīgu drošību un brīvu izskaidrošanos ar noteicošām personām par savas mācības strīdīgiem punktiem. Luters ar nepacietību gaidīja, kad varēs stāties ķeizara priekšā. Viņa veselība tai laikā bija stipri cietusi, bet viņš rakstīja kūrfirstam: «Kad es nevarēšu vesels nākt uz Vormsu, tad likšu sevi tur nonest kāds es esmu, jo kad ķeizars mani aicinājis, tad es nešaubīgi ticu, ka tā ir Dieva balss. Kad viņi nodomājuši lietot varu, kas varbūt tiešām ir tā, jo viņi jau nebūs mani aicinājuši, lai ko labāku mācītos— tad mums savas lietas jānovēl Dieva rokās. Vēl dzīvo un valda tas, kas trīs vīrus uguns ceplī pasargāja. Kad viņš mani negribēs glābt, tad manai dzīvei laikam maz nozīmes. Gādāsim par to, lai evaņģēlijs netaptu bezdievīgiem par apsmieklu, neļausim viņiem uzvarēt, nežēlosim savas asinis viņa dēļ. Kas var pasacīt, kam lielāka nozīme priekš manu brāļu glābšanas, vai manai dzīvībai, jeb nāvei?» «Sagaidi visu no manis, tikai ne bēgšanu, vai atsaukšanu; bēgt es negribu, vēl mazāk atsaukt.» {LC 142.1}

Ziņa par Lutera ierašanos valsts saeimā sacēla Vormsā lielu uztraukumu. Pāvesta sūtnis Aleanders, kuram Lutera lieta sevišķi bija uzticēta, tapa nemierīgs un dusmu pilns. Viņš redzēja, ka sekas priekš pāvestības varēja būt diezgan liktenīgas. Tādā gadījumā, kur pāvests jau devis savu tiesas spriedumu, lietu no jauna izmeklēt nozīmētu augstā virspriestera autoritātes necienīšanu. Vēl vairāk, viņš baidījās, ka šī vīra veiklie un varenie pierādījumi novērsīs no pāvesta daudzus saeimas dalībniekus. Viņš tāpēc visnopietnākā

kārtā cēla pie Kārļa iebildumus pret Lutera ierašanos Vormsā. Apmēram ap to pašu laiku pāvests nāca klajā ar savu bullu, ar kuru Luters tika izslēgts no baznīcas. Tas, un vēl sūtņa uzstāšanās piespieda ķeizaru piekāpties. Viņš rakstīja kūrfirstam, ka ja Luters savas mācības neatsaucot, viņam jāpaliekot Vitenbergā. {LC 142.2}

Aleanders nebija mierā ar šo uzvaru un pielika visu savu viltu un varu, lai panāktu Lutera notiesāšanu. Viņš, t. i. Aleanders, ar visiem spēkiem centās saistīt muižnieku, prelātu un citu saeimas dalībnieku uzmanību, apvainodams reformatoru gan kā pavedēju, dumpinieku, gan kā bezdievi un Dieva zaimotāju; viņš to darīja ar tādu pacietību un neatlaidību, kura būtu cienīga daudz labākas lietas. Bet viņa ātrums un kaislība rādīja jo skaidri, kāds gars viņu dzina. Kāds pāvesta rakstnieks sacīja: «Drīzāk ienaids un atriebības kāre ir viņa dzenulis, nekā ticības dedzība.» .Saeimas vairākums bija noskaņots vairāk kā jebkad agrāk Luteram par labu un būtu droši iznesis viņa lietā labvēlīgu spriedumu. {LC 145.1}

Ar divkāršu dedzību Aleanders spiedās ķeizaram virsū, viņa pienākums esot pāvesta pavēles izpildīt. Bet to pēc pastāvošiem vācu likumiem varēja darīt tikai ar muižniecības piekrišanu; un beidzot, pārrunāts no neatlaidīgā sūtņa, Kārlis viņam atvēlēja celt savu lietu priekšā saeimai. «Bija lepna diena priekš sūtņa. Sapulce bija liela; vēl lielāka bija lieta. Aleanders gribēja runāt priekš visu baznīcu mātes un pavēlnieces, priekš Romas, gribēja kristīgās pasaules valdnieku priekšā aizstāvēt augsto Pētera krēslu. Viņam bija runas dāvanas un viņš sasniedza lielajam gadījumam piemērotus augstumus. Dievs bija lēmis, ka Romai vajadzēja ierasties un likt runāt caur savu apdāvinātāko runātāju visgaišā tribunāla priekšā un aizstāvēt savu lietu, tiekams lāsti nāk pār viņu.» Ar lielākām vai mazākām rūpēm reformatora labvēļi vēroja Aleandera runas iespaidu. Saksijas kūrfirsts nebija klāt, bet viņš dažiem saviem padoma devējiem bija devis rīkojumu uzrakstīt sūtņa runu. Aleanders pielika visu savu gudrību un visas savas runas dāvanas, lai apgāztu patiesību. Apvainojums pēc apvainojuma tika uzkrauts Luteram. Viņš esot baznīcas un valsts, dzīvu un mirušu, garīdzniecības un laju, koncilu un atsevišķu kristīgo ienaidnieks. «Lutera rakstos ir tik daudz maldu,» apgalvoja viņš, «ka simtstūkstoši ķeceru viņu dēļ varētu tikt sadedzināti.» {LC 145.2}

Beigās viņš mēģināja reformācijas piekritējus padarīt smieklīgus, nicināmus: «Kas ir visi šie luterāņi?— Kāds nekaunīgu ābečnieku, samaitātu priesteru, izvirtušu mūku, muļķu advokātu un paklīdušu muižnieku pūlis un vēl kādi no vienkāršās tautas, kas no viņiem pavesti un sagrozīti. Cik augstu turpretim stāv katoliskā partija, skaita, inteliģences un varas ziņā! Augstās sapulces vienbalsīgs lēmums vientiesīgiem atvērs acis, rādīs briesmas negudriem un stiprinās šaubīgos un vājos.» {LC 146.1}

Ar šādiem ieročiem patiesības aizstāvji vienmēr ir apkaroti. Ar tādiem pierādījumiem nāca pret katru, kurš uzdrošinājās nepiekrist iesakņojušamies maldiem un rādīt Dieva vārdu

skaidro mācību. «Kas ir šo jauno mācību sludinātāji?» tā izsaucās tie, kas prasa pēc īpatnējas tautas reliģijas. «Viņi ir neizglītoti, viņu ir maz, viņi ir no nabadzīgas kārtas. Bet tie apgalvo, viņiem esot patiesība un viņi esot Dieva izredzēta tauta. Viņi ir nezināšanā, apmānīti. Cik daudz lielāka ir mūsu baznīca skaita un iespaida ziņā! Cik daudz mācītu un lielu vīru ir mūsu rindās, cik daudz vairāk varas ir mūsu pusē!» Tie ir pierādījumi, kuriem priekš pasaules izšķiroša nozīme; bet arī vēl tagad ne allaž viņiem ir gaidāmās sekas, un tā tas bija arī reformatora laikā. {LC 146.2}

Reformācija neizbeidzās ar Luteru, kā daudzi domā. Viņai jāturpinās tālāk, kamēr pastāvēs pasaule. Luteram bija jādara liels darbs, tā gaisma, kas viņam bija atspīdējusi, bija jārāda arī citiem; bet viņš vēl nesaņēma visu gaismu, kas pasaulei bija nesama. No viņa lielā laika līdz pat mūsu dienām arvien, nepārtraukti, pēc zināmiem laika sprīžiem, atvērušies jauni gaismas avoti un apgaismojuši svētos rakstus, un arvien jaunas patiesības tikušas atklātas. {LC 146.3}

Pāvesta sūtņa runa atstāja uz saeimu visai dziļu iespaidu. Nebija Lutera klāt, kas ar Dieva vārdu skaidrām un pārliecinošām patiesībām būtu piespiedis klusēt pāvesta cīnītāju. Netika pat mēģināts, aizstāvēt reformatoru. Valdīja noskaņa, ka ne tikai viņš un viņa mācības, bet visa ķecerība. ar visām saknēm iznīcināmi. Roma varēja priecāties par izdevīgo aizstāvēšanās iespēju. Visu, ko tā sev par taisnošanu varēja sacīt, bija sacīts. Bet šķietamā uzvara bija zīme, ka ir uzvarēta. Turpmāk atklātā cīņā pretstatiem starppatiesību un maldiem bija jatop vairāk redzamiem. No tās dienas sākot Roma nekad vairs nestāvēja tik stipri, kā bija stāvējusi. {LC 146.4}

Sapulces vairākums bija gatavs upurēt Luteru pāvesta prasībām. Bet daudzi redzēja un sūdzējās par samaitāto baznīcu un gribēja apspiest ļauno rīcību, kura vācu tautai bija jācieš no mantkārīgiem un pagrimušiem priesteriem. Sūtnis pāvesta kundzību bija rādījis vislabvēlīgākā gaismā. Dievs tagad lika vienam saeimas loceklim dot patiesu pāvesta tirānijas raksturojumu. Ar cēlu noteiktību pacēlās Saksijas hercogs Juris un rādīja augstai sapulcei ar satriecošu pareizību pāvestības krāpšanas, viņas briesmu un kauna darbus un viņu nejaukās sekas. Beigās viņš sacīja: «Te ir daži no pārkāpumiem, kuri liecina pret Romu. Tagad nemaz vairs nekaunas un nedomā ne par ko citu, kā vienīgi par naudu, un taisni tie, kuru pienākums ir patiesību mācīt, izplata tikai maldus, tāpēc, ka jo vairāk tie melo, jo vairāk tie nopelna. No šis samaitātās akas ieplūst liels ļaunums avotos. Skopums un miesas kārība sniedz viena otrai rokas.» «Ļaunums, kas nāk no garīdzniekiem, ieved daudzas nabaga dvēseles samaitāšanā. Ir vajadzīga pamatīga reforma.» {LC 147.1}

Pats Luters nebūtu varējis parādīt labāki un zīmīgāki pāvesta ļauno rīcību visā viņas kailumā; un tas apstāklis, ka runātājs bija reformatora sīvs ienaidnieks, piedeva viņa vārdiem jo sevišķu nozīmi un atstāja jo dziļāku iespaidu. {LC 147.2}

Ja sapulces acis būtu vaļā, viņa redzētu savā vidū Dieva eņģeļus, no kuriem izplūda gaismas stari un šķēla maldu tumsu, sagatavodami sirdis un prātus patiesības uzņemšanai. Patiesības un gudrības Dievs valdīja pat pār reformācijas pretiniekiem un tādā kārtā sagatavoja ceļu lielajam darbam, kurš bija darāms. Mārtiņš Luters nebija klāt, bet šinī sapulcē bija manāms kāda Varenāka iespaids, nekā Luters bija. {LC 147.3}

Saeima tūliņ izvēlēja komisiju, kurai bija jāuzskaita pāvesta varmācīgie darbi, kas tik smagi gulās uz vācu tautu. Šis saraksts, kurš saturēja simtu un vienu punktu, tika iesniegts ķeizaram kopā ar lūgumu, spert visā drīzumā soļus nebūšanu novēršanai. «Iet tik daudzas dvēseles pazušanā,» sacīja lūdzēji, «notiek tik daudzas laupīšanas un piekukuļošanas, tāpēc ka kristīgās pasaules galva to atļauj. Vajaga aizkavēt mūsu tautu no kauna un bojā iešanas. Mēs jūs pazemīgi un cieši lūdzam, rūpēties par labošanos tautā un par vispārīgu reformāciju.» {LC 148.1}

Saeima tagad prasīja Lutera ierašanos. Neskatoties uz Aleandera lūgšanām, ierunām un draudiem, ķeizars beidzot bija ar mieru un uzaicināja Luteru ierasties Vormsā. Līdz ar uzaicinājumu tika izrakstīta pavadu vēstule, kura nodrošināja viņam neaizskaramību un brīvu atgriešanos drošā vietā. Šo vēstuli nodeva ziņnesim līdz ar uzdevumu atvest Luteru no Vitenbergas uz Vormsu. {LC 148.2}

Reformatora draugi sabijās un noskuma. Tā kā viņi pazina aizspriedumus un ienaidu, kāds bija pret Luteru, tad viņi baidījās, ka pat drošības sargus neievēros, un lūdza viņu, nelikt savu dzīvību briesmās. Viņš atbildēja: «Pāvesta draugi negrib mani Vormsā redzēt, bet tikai notiesāt un nokaut. Bet man tas viena alga. Nelūdziet par mani, bet par Dieva vārdu... Kristus dos man savu garu, ka varu šos maldu kalpus uzvarēt. Dzīvē es viņus nicinu, bet nāvē uzvaru. Vormsā domā mani piespiest atteikties. Mans atsaukums skanēs: «Es agrāk saucu pāvestu par Kristus vietnieku, tagad es viņu saucu par viņa pretinieku un velna apustuli.» {LC 148.3}

Luteram vienam tomēr nevajadzēja uzņemt briesmu pilno ceļojumu. Līdz ar ķeizara ziņnesi izšķīrās trīs Lutera uzticamākie draugi viņu pavadīt. Melanhtons sirsnīgi vēlējās viņiem piebiedroties. Viņa sirds bija pieķērusies Luteram un viņš ilgojās viņam sekot, kad vajadzīgs,cietumā vai pat nāvē. Viņa lūgumus tomēr atraidīja. Gadījumā, ja Luteram būtu jāaiziet bojā, šim jaunam līdzstrādniekam bija jātop par reformācijas cerību. Reformators no Melanhtona atvadīdamies sacīja: «Ja es vairs neatgriežos, un mani ienaidnieki mani nokauj, tad māci tu un palieci patiesībā... strādā manā vietā. Kad tik tu dzīvo, mana nāve nebūs par kaiti.» Studenti un pilsoņi, kuri bija ieradušies, lai būtu klāt pie Lutera aizceļošanas, bija dziļi aizkustināti. Daudzi, kuru sirdis evaņģēlijs bija aizkustinājis, ar asarām acīs sacīja ardievas. Tā reformators un viņa pavadoņi atstāja Vitenbergu. {LC 148.4}

Ceļā viņi redzēja, ka tautas prātus nospieda tumšas priekšsajūtas. Dažās pilsētās viņiem nemaz neparādīja godu. Kad viņi kādā vietā pārgulēja nakti, kāds laipni domājošs priesteris nevarēja apslēpt savas bailes un bažas un rādīja Luteram kāda itāliešu reformatora gleznu, kurš patiesības dēļ bija cietis mocekļa nāvi. Otrā dienā viņi dabūja zināt, ka Lutera raksti Vormsā tikuši nolādēti. Ķeizara sūtņi paziņoja ķeizara pavēli un piespieda katru, nogādāt nicināmās grāmatas valsts iestādēs. Lutera pavadonis, pilns rūpju par viņa drošību saeimā, un bīdamies, ka viņa nodoms varbūt ir jau satricināts, prasīja, vai viņš vienmēr vēl gribot tālāk ceļot. Viņš atbildēja: «Katrā ziņā; un kaut mans lāsts visās pilsētās būtu zināms, es tomēr ceļošu tālāk, jo ķeizara vēstule mani sargā.» {LC 149.1}

Erfurtē Luteru saņēma ar godu. Ielenkts no pūļa, kas viņu apbrīnoja, viņš iegāja pilsētā, kurā tas bieži bija staigājis ar ubaga tarbu. Viņš apmeklēja savu klostera istabiņu un atminējās tās cīņas, kuras bija izcīnījušas gaismu, kas tagad plūda pa visu Vāciju un arī viņa dvēselē. Viņu spieda sprediķot. Bet tas viņam bija aizliegts; tomēr pavadonis deva savu atļanju un mūks, kurš agrāk klosterī darīja zemākos apkalpošanas darbus, tagad kāpa kancelē. Kādā ļoti pārpildītā sapulcē Luters sprediķoja par Kristus vārdiem: «Miers lai ir ar jums.» «Filozofi, doktori un rakstnieki ir centušies cilvēkiem rādīt, kā būtu sasniedzama mūžīga dzīvošana, bet viņiem tas nav izdevies. Tagad es jums to gribu sacīt.» «Dievs vienu cilvēku, mūsu Kungu Jēzu Kristu, uzmodinājis no miroņiem, lai viņš iznīcinātu nāvi, izlīdzinātu grēkus un aizdarītu elles vārtus.Tas ir pestīšanas darbs. Kristus ir uzvarējis! Tā ir priecīga vēsts! Un mēs esam atpestīti ne mūsu, bet viņa nopelnu dēļ... Mūsu Kungs Jēzus Kristus sacīja: «Miers lai ir ar jums! Redzat manas rokas» — tas nozīmē: Cilvēks, redzi, es viens tas esmu, kas tavus grēkus atņēma, kas tevi pestīja; un tagad tev ir miers, saka Kungs.» Viņš turpināja un rādīja, ka patiesa ticība atklājas svētā dzīvošanā. «Kad Dievs mūs atpestījis, tad mums būs tādus darbus darīt, kas viņam labi patiktu. Vai tu esi bagāts? — tad palīdzi ar savu bagātību tiem, kas ir nabagi. Kad tu visu dari tikai priekš sevis, tad tava Dieva kalpošana ir tikai izlikšanās.» {LC 149.2}

Tauta klausījās uz viņu vārdiem kā saistīta. Izsalkušām dvēselēm tika lauzta dzīvības maize. Viņu priekšā pacēla Kristu augstu pār pāvestiem, sūtņiem, ķeizariem un ķēniņiem. Luters nemaz nelika nojaust savu draudošo stāvokli. Viņš nevēlējās, ka par viņu domātu, vai viņu nožēlotu. Domājot par Kristu, viņš sevi pavisam bija aizmirsis. Viņš jutās drošs Golgatas krusta ēnā un rādīja uz Kristu kā vienīgo grēcinieku glābēju. {LC 150.1}

Tālākā ceļā uz Vormsu reformatoru visur sagaidīja ar lielu interesi. Ap viņu spiedās ziņkārīgais pūlis un laipnas balsis viņu biedināja, darīdamas uzmanīgu uz pāvesta partijas nodomiem. Viņi sacīja: «Jūs dzīvus sadedzinās un jūsu pelnus izkaisīs jūrā, kā Husa pelnus.» Lutera atbilde skanēja: «Un kaut viņi sakurtu uguni, kas degtu no Vitenbergas līdz Vormsai un sniegtos līdz pat debesīm, es tomēr iešu, iešu Kunga vārdā, jo esmu aicināts, un vēl nezvēra rīklē apliecināšu savu Pestītāju un nodošos viņam.» {LC 150.2}

Ziņa par Lutera tuvošanos Vormsai sacēla tur lielu kustību. Viņa draugi bija bailēs par viņa drošību; viņa ienaidniekus tramdija rūpes par savas lietas izdošanos.Tika pieliktas visas pūles, lai atrunātu viņu no ieiešanas pilsētā. Slepenie pāvesta kūdītāji par vari pierunāja, lai viņš dotos uz kāda draudzīga bruņinieka pili, kur, kā viņi paskaidroja, visus grūtumus varēšot nokārtot miera ceļā. Draugi tēloja draudošās briesmas, cenzdamies tādā kārtā viņam iedvest bailes. Bet visas viņu pūles palika bez sekmēm. Luters vēl arvienu nesatricināts un nesatricināms sacīja: «Kaut Vormsā būtu tikdaudz velnu, kā dakstiņu uz jumtiem, es tomēr iešu!» Kad Luters iebrauca Vormsā, pie pilsētas vārtiem bija vairāk ļaužu, nekā pašam ķeizaram, kad tas kādreiz apmeklēja pilsētu. Valdīja milzīgs uztraukums, un no ļaužu pūļa atskanēja skaidri un žēli kāda bēru dziesma, ar kuru gribēja Luteru biedināt no draudošām briesmām. «Dievs būs mans sargs,» sacīja Luters no vāģiem ārā kāpjot. {LC 150.3}

Pāvesta draugi patiesi nebija ticējuši, ka Luters uzdrošināsies ierasties Vormsā, un tāpēc viņi tagad bija pavisam apmulsuši un nezināja ko darīt, ko ne. Ķeizars tūliņ sasauca savus padoma devējus, lai pārspriestu, kādi soļi vispirms būtu sperami. «Jūsu majestāte varētu ar vienu mājienu no šī vīra vaļā tikt. Vai Zigismunds nelika Janam Husam kāpt uz sārta? Mums pret ķeceri nav nekādu pienākumu, mums tam drošības vēstules nav jādod, nedz tās jāievēro. «Ne tā,» sacīja ķeizars, «mums savi solījumi jātur.» Tāpēc tika taisīts lēmums, ka reformators ir jāuzklausa. {LC 153.1}

Visa pilsēta bija ziņkārīga redzēt ievērojamo vīru, un viņa dzīvoklis bija no apmeklētājiem drīz pilns. Luters nesen kā bija atpūties no savas slimības; viņam vajadzēja sagatavoties uz rītdienas svarīgiem notikumiem, un tāpēc viņam bija nepieciešami vajadzīgs miers un klusums. Bet vēlēšanās viņu redzēt bija tik liela, ka viņš dabūja atpūsties tikai dažas stundas, kad jau muižnieki, priesteri un pilsoņi sāka ap viņu pulcēties. Starp viņiem bija daudzi muižnieki, kuri droši bija uzstājušies pret baznīcas nelietībām un prasījuši ķeizaram reformas, un arī tie, par kuriem Luters runāja kā par caur evaņģēliju atbrīvotiem. Nāca ienaidnieki un draugi, lai redzētu bezbailīgo mūku, bet viņš visus saņēma ar nesatricināmu mieru un atbildēja cienīgi un gudri. Viņa uzstāšanās bija noteikta un droša. Viņa bālā un izdilusē seja, kurā vēl bija redzamas pūliņu un pārciestās slimības zīmes, bija laipna un pat pieticīga. Viņa vārdu svinīgums un dziļā nopietnība deva viņam tādu varu, kurai pat ienaidnieki gluži nevarēja pretoties. Draugi un ienaidnieki bija pilni izbrīnīšanās. Daži bija pārliecināti, ka Dieva gars viņu pavada; citi turpretim sacīja, tāpat kā farizeji kādreiz par Kristn: «Viņam ir velns.» {LC 153.2}

Otrā dienā Luteru uzaicināja ierasties saeimā. No ķeizara bija nozīmēts ierēdnis priekš Lutera novešanas uz audiences zāli, bet tikai ar lielām pūlēm Luters tur aiztika. Visas ielas un ejas bija skatītāju pilnas, visi gribēja redzēt bezbailīgo mūku, kas bija uzdrošinājies stāties pretī pāvesta autoritātei. {LC 154.1}

Īsi pirms tam, kad viņam bija jāstājas savu tiesnešu priekšā, kāds vecs kaujas vadonis, kurš ne vienā vien kaujā savu varonību bija parādījis, laipni sacīja: «Mūks, mūks, tu tagad ej tādu ceļu, iesāc tādu cīņu, kādas man un citiem virsniekiem nekad nav bijušas. Kad tu domā darām pareizi un tava lieta ir droša, tad ej Dieva vārdā un nebaiļojies, Dievs tevi neatstās.» {LC 154.2}

Beidzot Luters atradās saeimā. Ķeizars sēdēja uz troņa. Viņam visapkārt stāvēja valsts lielākie un ievērojamākie vīri. Nekad neviens cilvēks nav ieradies tamlīdzīgā sapulcē, kura būtu varējusi atstāt tik lielu iespaidu, kā šī, kurā tagad Luteram bija jāapliecina sava ticība. «Taisni Lutera ierašanās atzīmējama pati par sevi kā uzvara pār pāvesta varu. Pāvests bija nolādējis šo vīru, un tagad tas pats bija nācis pie tiesas un ar šo soli pakāpies augstāk pār pāvestu. Pāvests bija šo vīru izslēdzis iz baznīcas un līdz ar to iz visas cilvēku sabiedrības, bet viņu tomēr visā godbijībā uzaicināja ierasties un pieņēma visaugstākās sapulces klātbūtnē. Pāvests viņu bija notiesājis uz mūžīgu klusēšanu, bet tagad viņš tur stāvēja un bija gatavs runāt uz tūkstošiem uzmanīgu klausītāju, kuri bija sanākuši pat no vistālākām kristīgās pasaules ma - {LC 154.3}

lām. Tādā kārtā caur Luteru bija noticis milzīgs pārvērsums. Roma patlaban iesāka nokāpt no sava troņa, un tā bija mūka balss, kas bija viņu saukusi pazemoties.» {LC 155.1}

Augstās sapulces priekšā Luters pats sev izlikās zems un niecīgs un tāpēc bija sabijies un kautrīgs. Vairāki muižnieki, kuri to manīja, tuvojās viņam, un kāds no viņiem klusu teica: «Nebīsties no tiem, kas miesu nokauj, bet dvēseli nevar nomaitāt.» Viens cits sacīja: «Kad jūs manis dēļ tiekat vesti lielkungu un ķēniņu priekšā, tad jūsu tēvs caur savu garu jums dos, ko jums būs runāt.» Tādā kārtā Kristus vārdi tika lietoti no šis zemes lielajiem, lai stiprinātu viņa kalpu pārbaudīšanas brīdī. {LC 155.2}

Luteram ierādīja vietu taisni pretī ķeizara tronim. Dziļš klusums iestājās visā sapulcē. Tad piecēlās ķeizara ierēdnis un norādīdams sapulcei uz Lutera rakstiem, viņš prasīja, lai Luters atbild uz diviem jautājumiem — vai viņš rakstus atzīstot par savējiem un vai gribot atsaukt uzskatus, kas tajos izteikti. Nolasījis grāmatu nosaukumus, Luters atbildēja, ka, kas attiecoties uz pirmo jautājumu, viņš grāmatas atzīstot par savām. «Bet otrs jautājums prasa, man vajagot vai nu visu aizstāvēt, vai visu atsaukt. Tā ka tā ir ticības lieta un aizķer dvēseles mūžības jautājumus un Dieva vārdus, kas ir lielākā un augstākā manta debesīs un še zemes virsū, un kas vienmēr augstā godā turami, tad būtu no manis pārāk pārdroši darīts, ja es ar kaut ko nepārdomātu nāktu klajā, sacījis vai nu par maz, jeb vairāk nekā patiesība to prasa— abos gadījumos uz mani zīmētos Kristus spriedums: Bet kas mani aizliegs cilvēku priekšā, to arī es aizliegšu sava tēva priekšā, kas debesīs.1 Tāpēc es vispadevīgi un vispazemīgi lūdzu ķeizarisko majestāti, atvēlēt man apdomāšanās laiku, ka lai es varētu atbildēt uz priekšā celtiem jautājumiem, neatstājot novārtā Dieva vārdus un nenoziedzoties pret cilvēku dvēselēm. {LC 155.3}

To lūgdams, Luters bija gudri darījis. Viņa izturēšanās pārliecināja sapulci, ka viņu dzen kaut kas vairāk, nekā sajūsma un kaislība vien. No tāda, kas bija tik karsts un drošs un nelokāms, tāds miers un pašsavaldīšanās nemaz nebija gaidāmi, un tas vēl vairāk nostiprināja Lutera varu un deva viņam iespēju, atbildēt uzmanīgi, noteikti, gudri un cienīgi, ko viņu pretinieki nemaz nebija sagaidījuši un kas bija pārmetums viņu nekaunībai un lepnībai. {LC 155.4}

Viņam bija jāierodas nākošā dienā un jādod galīgu atbildi. Uz brīdi viņam pietrūka drosmes, kad iedomājās visas tās varas, kas bija sazvērējušās pret patiesību. Viņa ticība kļuva šaubīga, viņu sagrāba bailes un drebēšana. Viņš redzēja briesmas vairojamies un viņam šķita, ka ienaidnieki sāk uzvarēt un tumsība sāk ņemt virsroku. Viņu ietina mākonī un, likās, šķīra to no Dieva. Viņš ilgojās pēc skaidrības, vai tas Kungs, kas par pulku pulkiem pavēl, ir tiešām arī ar viņu. Savās dvēseles bailēs viņš metās pie zemes, un no krūtīm izlauzās sirdi saplosoši saucieni, kurus tikai Dievs var pilnīgi saprast: «Ak Dievs, visvarenais Dievs! Tikai vienu grib saprast pasaule! Viņa atver savu rīkli, gribēdama mani aprīt, bet mana paļaušanās uz tevi ir tik vāja, ak Dievs! Kad man uz pasaules vareniem būs pacelt savas acis, tad mana lieta ir zaudēta—bēru zvans pagatavots un spriedums nolasīts. Ak mans Dievs! stāvi man klāt pretī visas pasaules gudrībai. Dari to, tev tas ir jādara, jo tā tomēr nav mana, bet tava lieta. Man pašam še ar šiem lieliem pasaules kungiem nekas nav darāms... Bet lieta ir tava, viņa ir taisna un mūžīga. Uzticamais, mūžīgais Dievs, es nepaļaujos ne uz vienu cilvēku. Viss veltīgs, viss paiet un zūd, kas ir miesīgs... Es zinu skaidri, tu mani esi izredzējis, ak Dievs, tad stāvi man klāt tava dēla Jēzus Kristus vārdā. viņš ir mans sargs un drošums, manas priekšturamās bruņas un mana stipra pils.» {LC 156.1}

Ar Dieva visgudru ziņu Luteram bija dots atzīt draudošās briesmas, lai viņš nepaļautos pats uz saviem spēkiem un savu gudrību un pārdroši nemestos tajās. Tās tomēr nebija bailes no paša ciešanām, nedz moku un nāves šausmas, kautgan mokas un nāve stāvēja tik tuvu. Bija pienācis izšķirošs brīdis un viņš redzēja, ka ar viņa paša spēkiem vien nepietiek. Viņa vājums un nespēks patiesības lietai varēja nākt par ļaunu. Viņš cīnījās ar Dievu nevis savas drošības dēļ, bet lai evaņģēlijs uzvarētu. Viņa dvēseles cīņas līdzinās pazīstamām nakts cīņām pie vientuļās upes, Israēla bailēm un cīņai. Kā Israēls padevās, tā arī viņš cīņā padevās Dievam. Savā galējā nespēkā viņš ticībā pieķērās Jēzum Kristum, varenam atsvabinātājam. Viņu stiprināja apziņa, ka ne viņam vien ir jāierodas saeimā. Miers iegriezās viņa dvēselē un viņš priecājās, ka viņam ir atvēlēts rādīt Dieva vārdu tautas valdniekiem. {LC 156.2}

Luters gatavojās uz priekšā stāvošām cīņām, stipri paļaudamies uz Dievu. Vinš pārdomāja savas atbildes plānu, pārskatīja dažas vietas savos paša rakstos un izvilka iz svētiem rakstiem attiecīgus pantus savu apgalvojumu pierādīšanai. Tad, savu kreiso roku uz svēto grāmatu licis un labo pret debesīm pacēlis, viņš solījās:«pastāvīgi palikt pie

evaņģēlija un savu ticību brīvi apliecināt, arī tad, kad viņš būtu aicināts doto liecību ar savām asinīm apzieģelēt. {LC 157.1}

Kad viņu atkal veda saeimas priekšā, uz viņa sejas nebija ne mazākās baiļu vai neveiklības ēnas. Mierīgi un cēli, uzkrītoši droši viņš stāvēja kā Dieva liecinieks zemes vareno vidū. Ķeizara ierēdnis tagad prasīja pēc atbildes, vai viņš gribot savas mācības atsaukt. Lutera atbilde bija padevīgi un pazemīgi noskaņota, bez kaislības un ārējā karstuma. Viņa izturēšanās bija godbijīga; bet viņš skatījās priecīgi un paļāvīgi, un tas sapulci pārsteidza. {LC 157.2}

«Jūsu ķeizariskā majestāte, jūsu gaišības, lielkungi un žēlīgie kungi,» sacīja Luters, «es vispazemīgi ierodos jūsu priekšā man vakar noliktā termiņā un lūdzu jūsu ķeizarisko majestāti un žēlīgos lielkungus, uzklausīt žēlīgi manu taisno un patiesīgo kā es cerulietu. Kad es kautkā noziegtos pret galma paražām, kad lūdzu man žēlīgi to piedot, jo es neesmu audzināts pie galma, bet klosterī.» {LC 157.3}

Pāriedams tālāk uz pašu jautājumu, viņš paskaidroja, ka ne visiem viņa publicētiem rakstiem ir viens un tas pats raksturs. Dažos viņš esot apskatījis ticību un labos darbus, un pat viņa ienaidnieki tos esot atzinuši nevis par sekliem, bet pat par derīgiem. Viņus atsaukt nozīmētu atmest patiesības, kuras no visām partijām atzītas. Viena daļa rakstu ir tādi, kas atsedz pāvestības ļaunumus un samaitājošo rīcību. Šos darbus atsaukt nozīmētu stiprināt Romas tiraniju un vēl plašāk atvērt durvis neskaitāmām, lielām bezdievībām. Esot vēl tādas grāmatas, kurās viņš aizskāris atsevišķas personas, tāpēc ka viņas aizstāvējušas pastāvošos ļaunumus. Attiecībā pret tiem viņš atklāti atzīstoties, ka bieži esot bijis karstāks, nekā bijis vajadzīgs. Viņš nemaz nesakot, ka esot bez kļūdām; bet arī pēdējās grāmatas viņš nevarot atsaukt, jo tāda viņa rīcība padarītu patiesības ienaidniekus vēl drošākus, un tie kad izlietošot gadījumu un apspiedīšot Dieva tautu ar vēl jo lielāku nežēlību. {LC 158.1}

Tālāk viņš turpināja: «Tāpēc ka esmu cilvēks un ne Dievs, es savas grāmatas nevaru citādi aizstāvēt, kā mans Kungs un Pestītājs Jēzus Kristus ir teicis par savām mācībām: «Ja es esmu nepareizi runājis, tad pierādi, ka tas nepareizi.»1 Tāpēc es caur Dieva žēlastību lūdzu jūsu ķeizarisko majestāti un žēlīgos lielkungus, lai visi, kas var un kas grib, vai augstas, jeb zemas kārtas— pierādīt man ar apustuļu un praviešu rakstiem, ka esmu maldījies. Tad, kad būšu pārliecināts par savu maldīšanos, es labprātīgi atsaukšu savas kļūdas un maldus, un būšu pirmais, kas manas grāmatas iemet uguni. No tā skaidri un gaiši ir redzams, ka es labi esmu apsvēris visas briesmas un bēdas, kas rastos, ja manas mācības nosodītu. Man patiesi ir vislielākais prieks, redzēt, ka Dieva vārdu dēļ rodas šķelšanās un nevienprātība; jo tā būs būt ar Dieva vārdiem, tāds viņu ceļš, tāda viņu laime — pats Kristus, tas Kungs, ir sacījis: «Es neesmu nācis atnest mieru, bet zobenu.»2 Tāpēc ir labi jāapdomā,cik brīnišķīga un briesmīga ir Dieva tiesa, lai tas, ar ko domā izbeigt nevienprātības un šķelšanos, paļaujoties uz mūsu varu un gudrību un iesākot ar Dieva vārdu

vajāšanu un zaimošanu, netaptu par briesmīgiem, neaizturamiem grēku plūdiem... Es varētu šādu rīcību ar svētiem rakstiem vēl plašāk paskaidrot, nekā rādot piemērus iz Faraona, Bābeles un Israēla ķēniņu dzīves, kuri kad vislielāko postu izdarīja, kad viņi ar savām gudrām pavēlēm un ar saviem gudriem padoma devējiem gribēja apmierināt un uzturēt valsti. Jo Dievs ir tas, kas sapin gudros viņu gudrībā un pārceļ kalnus, tiekams viņi to nomana.»1 {LC 158.2}

Luters runāja vācu valodā; tagad viņu lūdza, atkārtot to pašu latīniski. Lai gan noguris no agrākās pārpūlēšanās, viņš tomēr bija gatavs to darīt un nesa vēlreiz savu runu ar tādu pat skaidrību un spēku priekšā, kā pirmoreiz. Dieva roka bija arī še vadītāja. Daudzu lielkungu prāti no maldiem un māņticības bija tā aptumšoti, ka viņi Lutera pirmā priekšnesumā nevarēja aptvert viņa pamatu spēku un dziļumu, bet tagad, dzirdot atkārtojumu, viņi saprata visus pievestos punktus. {LC 159.1}

Tie, kas stūrgalvīgi aizmiedza acis un tīši negribēja ļaut pārliecināties no patiesības, tapa traki no dusmām, kad dzirdēja Lutera vārdus. Kad viņš beidza, saeimas prezidents ar nepatikšanu teica, ka Luters neesot turējies pie lietas, un nedrīkstot arī «apšaubīt to, ko agrākie koncili jau noskaidrojuši. Lai dodot vienkāršu un pareizu atbildi, vai gribot atsaukt, jeb ne.» {LC 159.2}

Reformators atbildēja: «Kad ķeizariskā majestāte un žēlīgie lielkungi vienkāršu, vientiesīgu un mierīgu atbildi prasa, tad es tādu gribu dot, tas ir tādu, kurai nav ne ragu, nedz zobu: Kad man pierādīs un mani pārvarēs ar svētiem rakstiem, vai ar skaidriem un gaišiem prāta slēdzieniem, lai tad notiek, bet citādi es neticu ne pāvestam, ne konciliem, jo ir zināms, ka viņi bieži maldījušies un viens otram pretim runājuši, bet mani pārliecinājuši tie svēto rakstu izvilkumi, kurus esmu pievedis kā pierādījumus, tā ka mana sirdsapziņa ir caur un cauri ar Dieva vārdiem saistīta, un es nevaru un negribu nekā atsaukt, jo nav labi kautko darīt, kas runā pretim sirdsapziņai. Še es stāvu, nevaru citādi, Dievs, palīdz man! Āmen.» {LC 159.3}

Tā stāvēja taisnais vīrs uz Dieva vārdu drošā pamata. Debess gaisma apgaismoja viņa vaigu. Visiem tapa redzami viņa rakstura lielums un skaidrība, viņa sirdsmiers un sirdsprieks, kad viņš ar savu liecību stājās pretī maldu varai un norādīja uz ticības cēlumu, kas uzvar visu pasauli. {LC 160.1}

Sapulce uz brīdi bija no brīnumiem mēma. Pirmo atbildi Luters bija devis ar aizturētu balsi, stāvēdams godbijīgi gandrīz pazemīgi. Romas kalpi to bija uzskatījuši par zīmi, ka viņa drosme sākot zust. Tie uzskatīja viņa lūgumu pēc apdomāšanās laika par atsaukšanas pirmo vēstnesi. Pat Kārlis ieraudzījis saliekto mūka stāvu, tērptu rupjās drēbēs un dzirdēdams viņa vientiesīgo runu, sacīja ar pusnicinošu vaibstu sejā: «Tas mani nekad par ķeceri nepārtaisīs.» Drošība un noteiktība, kuru viņš izrādīja, tāpat viņa pierādījumu spēks un skaidrība sacēla visās partijās izbrīnēšanos. .Ķeizars izbrīnējies izsaucās: «Šis mūks

runā droši un ar mierīgu prātu.» Daudzi Vācijas lielkungi skatījās ar lepnumu un prieku uz šo savas nācijas priekšstāvi. Romas piekritēji bija pazaudējuši; viņu lieta parādījās ļoti nelabvēlīgā gaismā. Viņi mēģināja savu varu uzturēt, bet nevis atsaukdamies uz svētiem rakstiem, bet ņemdami palīgā draudus, Romas ikreizējus pierādījumus. Saeimas prezidents sacīja: Kad tu neatsauksi, ķeizars un valsts gan apdomās, ko ar tādu stūrgalvīgu ķeceri darīt.» {LC 160.2}

Lutera draugi, kuri ar tādu prieku bija klausījušies uz viņa cēlo aizstāvēšanās runu, nodrebēja pie šiem vārdiem; bet doktors pats mierīgi teica: «Dievs, palīdzi man, es nevaru atsaukt.» {LC 160.3}

Viņam pavēlēja atstāt saeimu, un zemes kungi iesāka savu apspriedi. Bija jūtams, ka ir pienākuši lieli laika grieži. Lutera stingrā pretošanās varēja atstāt baznīcas vēsturē paliekamu iespaidu uz gadu simteņiem. Nolēma dot Luteram vēlreiz iespēju savas mācības atsaukt. Beidzamo reizi viņu veda sapulces priekšā. Atkal viņam vaicāja, vai viņš gribot atteikties no savām mācībām, bet viņa atbilde skanēja: «Es nevaru citādu atbildi dot, ka tikai tādu, kādu jau devu.» Bija skaidri, ka nedz caur apsolījumiem, nedz caur draudiem viņš nebija piedabūjams padoties Romai. {LC 160.4}

Pāvesta lietas vadītāji dusmojās, ka viņu vara, kuras priekšā bija drebējuši ķēniņi un muižnieki, tagad tika niecināta no vienkārša mūka; viņi ilgojās, likt tam sajust savas dusmas, mocīt tik ilgi, kamēr tas izlaiž garu. Bet Luters briesmas saprazdams runāja uz visiem ar pazemīgu mieru un svētu cienību. Viņa vārdos nebija lepnums, kaislība, vai tīša sagrozīšana. Viņš pats sevi vairs neredzēja, nedz lielos vīrus, kas bija viņam visapkārt, bet tikai juta, ka atrodas tā tuvumā, kas ir augstāks par pāvestiem, prelātiem, ķēniņiem un ķeizariem. Kristus ar Lutera muti bija runājis tik spēcīgi un vareni, ka netikvien draugi, bet arī ienaidnieki bija godbijības un izbrīnīšanās pilni. {LC 161.1}

Dieva gars bija klātbūdams šinī sapulcē un bija sagrābis ķeizarvalsts varas vīru sirdis. Vairāki lielkungi atzina, ka taisnība ir Lutera pusē. Taisnība daudzus bija pārliecinājusi; bet pie dažiem iespaidi nebija paliekoši. Tur bija viena cita šķira, kura savu pārliecību toreiz vēl neizteica, bet kura, pēc tam kad pati bija pētījusi svētos rakstos, turpmāk ar lielu drošsirdību pievienojās reformācijai. {LC 161.2}

Kūrfirsts Fridrihs ar lielām bažām bija gaidījis Lutera ierašanos saeimā un dziļi aizkustināts bija klausījies viņa runā. Lepns un priecīgs viņš skatījās uz Lutera drosmi, noteiktību un pašsavaldīšanos un apņēmās, turpmāk vēl stiprāk viņu aizstāvēt. Viņš salīdzināja strīdošās partijas un redzēja, ka patiesības spēks bija izaicinājis pāvestu, ķēniņu un prelātu gudrību. Pāvestība bija tā sakauta tikusi, ka to visām tautām visos laikos bija jāredz un jāsajūt. {LC 161.3}

Kad Romas sūtnis ieraudzīja iespaidu, kādu bija atstājusi Lutera runa, viņš tagad vairāk kā jebkad agrāk bijās par Romas varu un nolēma izlietot visus viņa rīcībā atrodošos līdzekļus, lai panāktu reformatora pazudināšanu. Ar visām savām runas dāvanām un ar valstsvīra veiklību, kura piemita viņam jo lielā mērā, viņš jaunajam ķeizaram iztēloja lielo neprātu un briesmas, kad viņš kāda nenozīmīga mūka dēļ gribētu upurēt varenā Romas krēsla draudzību un palīdzību. {LC 161.4}

Viņa vārdi nepalika bez iespaida. Otrā dienā pēc Lutera atbildes Kārlis iesniedza saeimai paziņojumu par savu lēmumu, ka viņš gribot sekot savu priekšteču politikai un uzturēt un aizstāvēt katoļu ticību. Tā kā Luters esot liedzies atteikties no saviem maldiem, tad pret viņu un viņa ķecerībām, kuras viņš mācot, esot jāizlieto visstingrākie līdzekli. «Viens caur savu muļķību un trakumu pavedināts mūks saceļas pret visas kristīgās pasaules ticību. Es upurētu savas ķēniņvalstis, mantas, draugus, miesu, asinis, dzīvību un garu, pabalstīdams tādu bezdievību. Es sūtīšu augustīnieti Luteru uz mājām un aizliegšu viņam celt tautā nemieru. Tad viņu un viņa piekritējus es visā valsti izsludināšu par ķeceriem, likšu tos nolādēt un uz visiem ceļiem gūstīt un iznīcināt. Es lūdzu valsts kārtas pierādīt sevi par uzticīgiem kristīgajiem.» Neskatoties uz to ķeizars paziņoja, ka solījums par Lutera neaizskaramību paliekot spēkā, kamēr nebūšot par viņu taisīts lēmums un kamēr nebūšot viņš nonācis drošībā dzimtenē. {LC 162.1}

Saeimā tagad sastapās divas pretējas domas. Pāvesta sūtņi un priekšstāvji atkal prasīja, lai Lutera drošības pavadonību neievēro. Viņi sacīja: «Reinas upei ir jāuzņem viņa pelni, kā tā vienu gadu simteni atpakaļ uzņēma Husa pelnus,» Bet vācu lielkungi, lai gan būdami pāvesta piekritēji un Lutera atklāti ienaidnieki, tomēr bija pret tādu «vecas vācu uzticības laušanu», jo tas būtu negods visai tautai. Viņi aizrādīja uz briesmīgām nelaimēm, kas sekoja pēc Husa nāves un paziņoja, ka tādu briesmu atkārtojumu viņi neuzdrošinoties uzkraut ne uz Vācijas, ne arī uz jaunā ķeizara galvu. {LC 162.2}

Kārlis pats atbildēja uz zemo priekšlikumu, ka ja ticība un uzticība tiekot iz pasaules izdzīti, tad lai viņas mazākais muižnieku krūtīs atrodot patvērumu. Bet Lutera nepielūdzamie ienaidnieki vēl vairāk uzplijās ķeizaram, lai viņš darot ar reformatoru,kā Zigismunds ar Husu esot darījis — lai atstājot viņu baznīcas žēlastībai. Bet Kārlis V atcerēdamies ka Huss atklātā sapulcē norādīja uz savām ķēdēm un atgādināja ķeizaram,ka viņš savu uzticību lauzis, noteikti sacīja: «Es negribu nosarkt kā Zigismunds!» {LC 162.3}

Kārlis Lutera sludinātās patiesības tomēr bija atmetis ar ziņu. Valdnieks rakstīja: «Es esmu cieši apņēmies staigāt savu priekšteču pēdās.» Vinš negribēja noiet no vecu vecās paraduma tekas, arī ne, lai staigātu patiesības un taisnības ceļus. Tāpēc ka viņa tēvi tā darīja, gribēja arī viņš aizstāvēt pāvestību ar visu viņas nežēlību un samaitāto dzīvi. Pie tā lēmuma viņš palika un liedzās atzīt citu kādu gaismu, ka vienīgi to, kas viņa tēvam bija spīdējusi, tāpat liedzās pildīt pienākumus, kurus viņa tēvi nebija pildījuši. {LC 163.1}

Vēl šo baltu dien ir daudzi tādi, kas tikpat stingri turas pie tēvu paražām un ieradumiem. Kad Kungs tiem sūta vairāk gaismas, tie liedzas to saņemt, tāpēc ka viņu tēvi, kuriem tā arīdzan tika dāvāta, nebija to pieņēmuši. Mēs tagad vairs nestāvam kur mūsu tēvi stāvēja, tāpēc arī mūsu pienākumi un atbildība vairs nav tie paši. Dievs to neatzīs par labu, kad mēs, kur mums pašiem būtu jāpārdomā patiesības vārds un jāizšķiras par saviem pienākumiem, raudzītos tikai uz mūsu tēvu piemēriem. Mūsu atbildība ir lielāka, nekā mūsu priekšteču atbildība. Mums jāatbild par to gaismu, kuru viņi saņēma un kas mums kā mantojums tika iedota, un mēs esam atbildīgi arī par to gaismu, kas no jauna ir nākusi klūt un kas iz Dieva vārdiem tagad uz mums spīd. {LC 163.2}

Kristus sacīja par neticīgiem jūdiem: «Kad es nebūtu nācis, nedz uz tiem runājis, tad tiem nebūtu grēka, bet nu tiem nav aizbildināšanās par savu grēku.»1 Caur Luteru tas pats dievišķais spēks runāja uz ķeizaru un Vācijas lielkungiem. Un daudziem sapulces dalībniekiem Dieva vārdu gaisma staroja pēdējo reizi, un pēdējo reizi Dieva gars runāja uz viņiem. Kā Pilāts daudzus gadu simteņus atpakaļ, kuram lepnums un tautas labvēlība bija atļāvuši aizslēgt priekš pasaules Pestītāja savu sirdi; kā drebošais Fēlikss patiesības sūtnim lūdza: «Šoreiz tu vari iet; kad man būs atkal vaļas, es tevi aicināšu.»1 Kā lepnais Agripa atzinās: «Daudz netrūkst, tu mani pārrunā, ka es topu par Kristus mācekli,«2 un tomēr novērsās no debess valsts,— tā Kārlis V, paklausīdams, ko diktā pasaules lepnums un valsts gudrība, bija izšķīries atmest patiesības gaismu. {LC 163.3}

Tālu izplatījās baumas par nodomiem pret Luteru, un tas sacēla pilsētā lielu uztraukumu. Reformators bija sev ieguvis daudz draugus, un tā kā tie pazina Romas nodevīgo nežēlību pret visiem, kas uzdrošinājās atklāt viņas izvirtību, tad tie nolēma, ka viņš nedrīkst tikt upurēts. Simtiem muižnieku solījās viņu aizstāvēt. Ne maz bija tādu, kas ķeizara paziņojumu atklāti nosauca par vājuma zīmi, jo ķeizara vara pate ar to bija nostājusies zem Romas varas. Pie māju durvīm un uz atklātiem laukumiem piestiprināja plakātus. Citi nosodīja, citi pabalstīja Luteru uz viena no tādiem plakātiem bija rakstīti tikai gudrā vīra ievērojamie vārdi: «Vai tev, zeme, kuras ķēniņš ir bērns.»3 Tautas sajūsma visā Vācijā priekš Lutera pārliecināja kā ķeizaru, tā arī saeima locekļus, ka jebkura izdarīta netaisnība varētu apdraudēt ne tikai valsts mieru, bet arī pašu ķeizara troni. {LC 164.1}

Saksijas Fridrihs izturējās gudri atturīgi, slēpdams savas patiesās jūtas, kādas tam bija pret Luteru. Tanī pat laikā viņš ar nenogurstošu modrību vēroja kā viņa, tā arī viņa ienaidnieku kustības. Bet tur bija arī daudzi, kas nemaz nemēģināja savu līdzjūtību pret Luteru apslēpt. Viņu apmeklēja firsti, grāfi, baroni un citas izcilus personas no pasaulīgām un garīdznieku kārtām. Spalatīns rakstīja: «Doktora šaurā istaba nemaz nespēja visus uzņemt, kas nāca un stādījās viņam priekšā.» Tauta skatījās uz viņu brīnumu platām acīm, itkā viņš būtu kautkas vairāk, nekā cilvēks vien. Pat tie, kas domāja viņu maldāmies, nevarēja neapbrīnot viņa dvēseles cēlumu un diženumu, kas labāk izvēlējās briesmas, nekā ļāva maitāt savu sirdsapziņu. {LC 164.2}

Tika pieliktas rosīgas pūles, lai Luters dotu savu piekrišanu izlīdzināties ar Romu. Dižciltīgie lielkungi rādīja viņam, ka ja viņš pastāvēšot pie sava sprieduma un uzturēšot to pret baznīcu un konciliem, viņu drīz izdzīšot no ķeizarvalsts un viņš palikšot bez patvēruma. Uz šo spiedīgo pārliecināšanu Luters atbildēja: «Kristus evaņģēliju nevar tā sludināt, bez ka tas kādiem nesaceltu dusmas. Kā lai drīkstētu bailes no briesmām novērst mani no Dieva vārdiem un no vienīgās patiesības? Labāk es atdodu miesu, dzīvību un asinis.» {LC 165.1}

Atkal viņam uzmācās, lai viņš padodoties. ķeizara spriedumam, tad ne no kā viņam nebūšot jābīstas. «Man tur nav nekas pretī,» viņš atbildēja, «ka ķeizars, vai lielkungi, vai kāds vismazākais no kristīgajiem manas grāmatas pārbauda, bet tam jānotiek vienīgi Dieva vārdus palīgā ņemot. Cilvēki drīkst tikai tiem paklausīt. Mana sirdsapziņa ir saistīta ar Dieva vārdiem un svētiem rakstiem.» {LC 165.2}

Uz kādu citu pārrunāšanas mēģinājumu viņš atbildēja: «Drīzāk es atsacīšos no saviem miesas sargiem un nodošu savu dzīvību ķeizaram, bet nemūžam no Dieva vārdiem!» Viņš izteica gatavību, padoties vispārīga koncila izšķiršanai, bet tikai ar to noteikumu, ka tas pie izšķiršanas pamatotos uz svētiem rakstiem. «Kas attiecas uz Dieva vārdiem un ticību,» viņš piebilda, «tad katrs kristīgais var tikpat labi spriest kā pāvests viņa vietā, un kaut viņu arī pabalstītu miljons koncilu.» Tāpat draugi kā pretinieki beidzot pārliecinājās, ka tālāki salīdzināšanas mēģinājumi ir veltīgi. {LC 165.3}

Kad Luters būtu atkāpies kaut arī tikai no viena savu punkta, sātans un viņa pulki būtu palikuši par uzvarētājiem. Bet šis nešaubīgais stiprums bija līdzeklis priekš draudzes atsvabināšanas un jauna labāka laikmeta sākums. Šī viena vīra iespaidam, kas uzdrošinājās pats domāt par reliģijas lietam un pats darboties, bija jāiedarbojas uz draudzi un pasauli ne tikai toreiz, bet priekš visām nākošām audzēm. Viņa pastāvība un uzticība stiprinās līdz laika galam visus, kam būs jāiziet cauri tamlīdzīgus piedzīvojumus. Dieva spēks un diženums stāvēja pāri pār cilvēku padomu, pāri pār sātana milzīgo varu. {LC 165.4}

Drīz Luteram ar ķeizara pavēli tika pavēlēts griezties atpakaļ uz mājām, un viņš zināja, ka tam drīz sekos notiesāšana. Draudoši mākoņi karājās virs ceļa, kur tam bija jāiet; bet kad viņš atstāja Vormsu viņa sirds bija pilna prieka un pateicības. Viņš sacīja: «Velns apsargāja pāvesta pili, bet Kristus tajā ietaisīja caurumu, un sātanam vajaga atzīties, ka tas Kungs ir varenāks.» {LC 166.1}

Vēl arvien apgarots no vēlēšanās, kaut ķeizars neuzskatītu viņa nelokāmību par sacelšanos, viņš tam rakstīja: «Dievs, siržu manītājs, ir mans liecinieks, ka es. visā padevībā esmu gatavs sekot jūsu ķeizariskai majestātei, lai būtu dzīvība vai nāve, gods vai kauns, un man cita izņēmuma nav, ka ja Dieva vārds to prasa, kurā cilvēks dzīvo. Laicīgās lietās piederas, ka cilvēki viens otram uzticas, jo tāda savstarpīga padošanās nedara dvēselēm nekādu ļaunumu. Bet kad lieta attiecas uz Dieva vārdiem un mūžīgām vērtībām,

tad Dievs tādu ļaunumu necieš, ja viens cilvēks tās noliek zem otra cilvēka. Jo tāda ticība un padošanās nav nekas cits, kā kalpošana cilvēkam un viņu pielūgšana.» {LC 166.2}

Lutera atpakaļceļojums no Vormsas uz Vitenbergu bija gandrīz vēl glaimojošāks, nekā ceļojums turp. Augsti garīdznieki apsveica izdzīto mūku, un pilsoņu priekšstāvji godināja to vīru, kas bija runājis pretī ķeizaram. Viņam plijās virsū, lai viņš sprediķotu, un, neskatoties uz ķeizara aizliegumu, viņš vēlreiz kāpa kancelē. Viņš sacīja: «Es nekad neesmu solījies Dieva vārdu ķēdēs kalt un nekad to nedarīšu.» {LC 166.3}

Neilgi pēc tam, kad viņš bija atstājis Vormsu, pāvesta partija piedabūja ķeizaru, ka tas izlaiž ediktu, kurā viņš nostādīts kā «ļaunais ienaidnieks cilvēka veidā un mūka drēbēs.» Tika dota pavēle, pēc drošības pavadonības laika notecēšanas tūlīt spert pret viņu soļus, ka viņa darbs tiktu aizturēts. Visiem bija aizliegts viņu uzņemt savās mājās, pasniegt ēdienu vai dzērienu, jeb kautkā ar vārdiem vai darbiem, slepeni vai atklāti, viņam palīdzēt, vai viņu pabalstīt. Bija pavēlēts visur, kur viņš arī neatrastos, to saķert un nodot valdībai, tāpat apcietināmi bija viņa piekritēji un viņu mantas apķīlājamas. Viņa raksti bija iznīcināmi un visi, kas uzdrošinātos rīkoties pret šo pavēli, padodami tādam pašam sodam. Saksijas kūrfirsts pēc Lutera aizceļošanas arī drīz atstāja Vormsu, tāpat Luteram labvēlīgie muižnieki, tāpēc ķeizara dekrēts saeimā varēja iziet cauri. Romas piekritēji gavilēja; tagad viņi reformācijas likteni uzskatīja par apzieģeletu. {LC 166.4}

Šinī briesmu stundā Dievs saviem kalpiem bija izraudzījis ceļu pa kuru tiem izbēgt. Modrīga acs bija sekojuse Lutera kustībām, un uzticīga un cēla sirds bija nolēmusi viņu atsvabināt. Bija skaidri, ka Roma apmierināsies vienīgi ar Lutera nāvi; tikai viņu paglabājot varēja to glābt no lauvas rīkles. Dievs deva gudrību Saksijas Fridriham sastādīt plānu priekš Lutera pasargāšanas. Uzticamiem draugiem palīdzot izdevās izvest kūrfirsta nodomu, un Luters patiesi tika paslēpts no draugiem un ienaidniekiem. Ceļā uz mājam Lutera sagrāba, atņēma viņu pavadoņiem un caur mežiem un biezokņiem visā steigā aizveda uz cietoksnim līdzīgo vientuļo Vartburgas pili {LC 169.1}

Viņa sagūstīšana un paslēpšana bija tā noslēpumos tīta, ka pat Fridrihs ilgi nezināja, uz kurieni viņš aizvests. Šī nezināšana nebija bez nolūka; tik ilgi, kamēr kūrfirsts par Lutera uzturēšanās vietu nekā nezināja, nevarēja viņš arī nekā atklāt. Viņš pārliecinājās, ka reformators ir drošībā un ar šo pārliecību likās mierā. {LC 169.2}

Pagāja pavasars, vasara un rudens un tuvojās ziema un Luters vēl vienumēr bija gūsteknis. Aleanders un viņa piekritēji gavilēja, ka evaņģēlija gaisma drīz taisās izdzist. Bet pa to laiku Luters ņēma no Dieva mantu glabātavas un pildīja savu lukturi. Patiesības gaismai vajadzēja vēl spožāk spīdēt. {LC 169.3}

Vartburgas drošās un laipnās mājās Luters kādu laiciņu baudīja to prieku, būt brīvs no cīņas vēsmas un nemiera. Bet klusumā un mierā viņš apmierinājumu ilgi neatrada.

Paradušam pie rosīgas dzīves un asām cīņām viņam bija grūti bez tāda darba. Tajā vientuļā laikā viņam acu priekšā tēlojās baznīcas stāvoklis un viņš izmisis sauca: «Ak, viņā beidzamā dienā, tā Kunga dusmu dienā, nebūs neviena cilvēka, kas varētu stāvēt kā mūris un aizsargāt Israēlu!» Atkal viņš vērsa savas domas pats uz sevi un bijās, ka viņu varētu apvainot par bailību, tāpēc ka viņš atstājis cīņu. Tad viņš vēl pārmeta sev bezrūpību un pašapmierināšanos un tomēr viņš katru dienu padarīja vairāk, nekā viens vīrs, kā šķita, būtu spējis padarīt. Viņa spalva nekad nestāvēja dīkā. Kamēr viņa ienaidnieki sev glaimoja, ka viņš esot apklusināts, viņš strādāja, un caur taustāmiem piemēriem tie bieži to dabūja sajust un bieži izbrīnījās un apmulsa. Veseli pulki rakstu, kas izplūda iz viņa {LC 169.4}

spalvas, pārstaigāja visu Vācīju. Viņš darīja priekš savas tautas arī ļoti svarīgu pakalpojumu, pārtulkodams jauno derību vācu valodā. No savas klinšainās Patmosa salas gandrīz gadu viņš sludināja evaņģēliju, un sita pie kauna staba sava laika grēkus un maldus. {LC 170.1}

Bet Dievs neizsauca tamdēļ savu kalpu iz mutuļojošās dzīves straumes, lai paglābtu viņu no viņa ienaidnieku dusmām, «arī ne tamdēļ, lai viņam uz kādu laiku sagādātu mieru priekš svarīgiem darbiem. Bija jāpanāk kaut kas jaukāks un labāks. Savā klinšu vientulībā Luters bija tālu no pasaules palīdzētājiem un viņu slavēšanas. Tādējādi viņš bija pasargāts no lepnuma un pašpaļaušanās, kas tik bieži seko sekmēm. Caur ciešanām un pazemošanos viņš tika sagatavots atkal kāpt tajos reibstošos augstumos, uz kuriem viņš tik piepeši bija pacelts ticis. {LC 170.2}

Kad cilvēki priecājas par brīvību, kuru patiesība viņiem nes, tad viņi grib godāt tos, kurus Dievs izraudzījies par maldu un māņticības važu pārcirtējiem. Sātans mēģina cilvēku domas un tieksmes novirzīt no Dieva un vadīt tās uz cilvēkiem. Viņš liek godāt tikai ieroci, bet roku, kas visu vada, liek atstāt bez ievērības. Reliģijas vadoņi, kuri tādā kārtā tiek godāti un slavēti, pārāk bieži aizmirst, ka ir atkarīgi no Dieva un sāk paļauties paši uz sevi. Tāpēc viņi mēģina savaldīt tautas prātu un sirdsapziņu, lai viņa t. i. tauta neskatās uz viņiem, bet uz vadītāju Dievu. Reformācijas darbs bieži tiek kavēts, kad viņas vadoņi piekāpjas pret šo garu. Dievs gribēja pasargat reformāciju no šīm briesmām. Viņš vēlējās, lai šim darbam netiktu uzspiests cilvēku, bet Dieva zīmogs Cilvēku acis bija vērušās uz Luteru, kā uz patiesības izskaidrotāju; viņu paslēpa, lai visu acis būtu vērstas uz visas patiesības pirmsākumu. {LC 170.3}

NODAĻA 9 - ŠVEICES REFORMATORS

Draudzes reformēšanai vajadzīgo darba rīku izvēlē atklājās tas pats dievišķais plāns, kas draudzes sākotnējā dibināšanā. Debesu Skolotājs pagāja garām šīs zemes lielajiem vīriem, titulētajiem un bagātajiem, kas kā tautas vadoņi bija pieraduši saņemt godu un slavu. Viņi bija tik lepni un tā paļāvās uz savu izdaudzināto pārākumu, ka tos vienkārši nebija iespējams pārveidot par citiem cilvēkiem līdzi jūtošiem vīriem un pazemīgā Nācarieša līdzstrādniekiem. Tādēļ aicinājums – "Nāciet Man līdzi, Es jūs darīšu par cilvēku zvejniekiem" (Mat. 4:19) – atskanēja neizglītotajiem, smagā darbā norūdītajiem Galilejas zvejniekiem. Šie mācekļi bija pazemīgi un pieņēma pamācības. Jo mazāk tos bija ietekmējušas tā laika nepareizās mācības, jo sekmīgāk Kristus viņus varēja veidot un sagatavot savam darbam. Tā notika arī Lielās Reformācijas dienās. Vadošie reformatori bija vīri ar neievērojamu izcelsmi – cilvēki, kas savu laikabiedru vidū atšķīrās ar to, ka viņus mazāk kā citus valdzināja sabiedrisko šķiru dižošanās, kā arī liekulības un garīdzniecības intrigu iespaidi. Lielāku sekmju iegūšanai Dieva plānā paredzēts izmantot pazemīgus darba rīkus. Tad godu nedos cilvēkiem, bet Tam, kurš ar viņu starpniecību strādā tā, lai tie vēlētos un darītu Viņa labo prātu.

Tikai dažas nedēļas pēc Lutera piedzimšanas Saksijas kalnrača būdiņā, Alpu kalnos, nelielā ganu mājoklī, pasaulē nāca Ulrihs Cvinglijs. (172) Viņa apkārtnes iespaidi bērnībā un pirmās izglītības laikā iegūtais to sagatavoja uzdevumam nākotnē. Uzaugdams vareno un krāšņo dabas ainavu vidū, viņš jau agri aptvēra Dieva varenību un majestāti. Jaunekļa ilgas aizdedzināja nostāsti par dzimtenes kalnājos veiktajiem varonīgajiem darbiem. Un, apsēdies blakus savai dievbijīgai vecmāmiņai, viņš uzmanīgi klausījās nedaudzajos dārgajos Bībeles stāstos, ko tā bija atradusi starp baznīcas leģendām un tradīcijām. Ar nenogurstošu interesi viņš sekoja vēstījumiem par sentēvu un praviešu iespaidīgajiem darbiem, par ganiem, kas sargāja ganāmpulkus Palestīnas pakalnos, kur ar tiem sarunājās eņģeļi, par Betlēmes Bērnu un Golgātas Vīru.

Līdzīgi Luteram, arī Cvinglija tēvs vēlējās, lai viņa dēls iegūtu labu izglītību, un tāpēc zēnu jau agri aizsūtīja prom no dzimtās ielejas. Viņa prāts attīstījās ātri, un drīz vien radās problēma, kur atrast piemērotus un spējīgus skolotājus. Trīspadsmit gadu vecumā viņš devās uz Berni, kur tajā laikā atradās ievērojamākā Šveices skola. Tomēr tieši šeit uzglūnēja briesmas, kas draudēja iznīcināt viņa daudzsološo dzīvi. Mūki neatlaidīgi pūlējās to ievilināt kādā klosterī. Dominikāņi un franciskāņi sacentās par popularitāti tautā. To viņi mēģināja panākt ar baznīcu pārmērīgu izrotāšanu, ar ceremoniju krāšņumu un slavenu relikviju un brīnumdarošu svētbilžu spēku.

Bernes dominikāņi saprata, ka, ja tiem izdotos dabūt savā pusē talantīgo un izglītoto jaunekli, tad viņi būtu sev nodrošinājuši gan peļņu, gan godu. Jaunība, dabiskās oratora un rakstnieka spējas un viņa apdāvinātība mūzikā un dzejā dotu daudz lielākus panākumus

cilvēku pievilināšanā viņu dievkalpojumiem un ordeņa ienākumu pavairošanai nekā visa ārišķība un greznība. Ar viltību un glaimiem tie centās panākt Cvinglija iestāšanos viņu klosterī. Studiju laikā Luters sevi apraka klostera cellē, un viņš pasaulei tā arī būtu zudis, ja Dieva aizgādība to nebūtu atbrīvojusi. Cvinglijam Kungs nepieļāva nonākt tādās briesmās. Aizgādība apstākļus kārtoja tā, ka tēvs uzzināja par mūku nolūkiem. (173) Viņš negribēja atļaut dēlam kļūt par mūku dīkās un nevērtīgās dzīves līdzgaitnieku. Saprazdams, ka tiek apdraudēta jaunekļa turpmākās dzīves lietderība, viņš tam pavēlēja nekavējoties atgriezties mājās.

Dēls pavēlei paklausīja, tomēr, atgriezies dzimtajā pusē, tikai īsu brīdi jutās apmierināts. Pēc kāda laika tas devās uz Bāzeli un turpināja iesāktās studijas. Šeit Cvinglijs pirmo reizi dzirdēja Evaņģēliju par Dieva brīvi piedāvāto žēlastību. Seno valodu skolotājs Vitembahs, studējot grieķu un ebreju valodu, bija nonācis saskarē ar Svētajiem Rakstiem, un tagad dievišķās gaismas stari tika izlieti pār audzēkņiem, kas pie viņa mācījās. Viņš droši apliecināja, ka ir kāda patiesība, kas daudz senāka un bezgalīgi vērtīgāka par skoloto vīru un filozofu izteiktajām teorijām. Šī senā patiesība vēstīja, ka Kristus nāve ir grēcinieka vienīgā izpirkšanas maksa. Cvinglijam šie vārdi bija kā pirmie gaismas stari pirms rītausmas.

Drīz Cvinglijs aizbrauca no Bāzeles, lai sāktu savu dzīves darbu. Vispirms viņš strādāja kādā Alpu draudzē netālu no dzimtās ielejas. Iesvētīts par priesteri, viņš "ar visu savu dvēseli nodevās dievišķās patiesības pētīšanai, jo labi saprata," saka kāds cits viņa laika reformators, "cik daudz jāzina tam, kuram uzticēts Kristus ganāmpulks". (1) Jo vairāk viņš pētīja Rakstus, jo skaidrāk atklājās kontrasts starp tur izteiktajām patiesībām un Romas ķecerībām. Viņš pakļāvās Bībelei kā Dieva Vārdam, kā vienīgajai pietiekošajai un nekļūdīgajai visu lietu mērauklai. Viņš saprata, ka Bībelei pašai sevi jāizskaidro. Tādēļ tas neuzdrošinājās izskaidrot Rakstus tā, lai tie atbilstu kādai iepriekš pieņemtai teorijai vai doktrīnai, bet uzskatīja par savu pienākumu uzzināt, kāda ir Bībeles tiešā un nepārprotamā mācība. Pilnīgai un pareizai tās nozīmes izpratnei viņš centās izmantot katru palīglīdzekli, dedzīgi izlūdzoties Svētā Gara klātbūtni, kas, kā viņš to atzina, atklās Rakstus visiem, kas neliekuļoti un ar lūgšanām vēlēsies ar tiem iepazīties. (174)

"Raksti," sacīja Cvinglijs, "nāk no Dieva, ne no cilvēka, un tas pats Dievs, kas ir visas gaismas Avots, ikvienam ļauj saprast, ka tur runā Viņš. Dieva Vārds (..) nevar pievilt, tas ir ļoti gaišs un atklāj pats sevi, tas dvēselē ienes gaismu par pestīšanu un žēlastību, iepriecina to Dievā, dara to pazemīgu un cilvēks aizmirst sevi un sāk saprast, kas ir Dievs." (2) Šo vārdu patiesīgumu Cvinglijs pats bija pārbaudījis. Runājot par saviem piedzīvojumiem šajā laikā, viņš vēlāk rakstīja: "Kad (..) es iesāku pilnīgi nodoties Svētajiem Rakstiem, tad filozofija un teoloģija manī vienmēr izraisīja nesaskaņas. Beidzot biju spiests secināt: "Tev jāatstāj visi meli un jāmācās pazīt Dieva prāts tikai no Viņa

vienkāršā Vārda." Tad es sāku lūgt gaismu no Dieva, un Raksti kļuva daudz vieglāk saprotami." (2)

Cvinglija sludinātā mācība nebija saņemta no Lutera. Tā bija Kristus mācība. Ja Luters sludina Kristu," sacīja "Šveices reformators, "tad viņš dara tieši to, ko es. Taču viņš Kristum ir pievērsis daudz vairāk cilvēku nekā es. Tomēr tas nav svarīgi. Es negribu nest nevienu citu vārdu kā tikai Kristus vārdu, kura kareivis es esmu un kurš vienīgais ir mans Vadonis. Nekad neesmu Luteram rakstījis nevienu vienīgu vārdu, ne arī Luters man. Un kāpēc? (..) Lai atklātos, cik apbrīnojami harmoniski darbojas Dieva Gars, jo mēs abi bez kādas slepenas vienošanās tik saskanīgi sludinām Kristus mācību." (3)

1516. gadā Cvinglijam piedāvāja garīdznieka vietu Einsīdelnes klosterī. Šeit viņš vēl tuvāk varēja iepazīties ar Romas samaitātību un kā reformators atstāt iespaidu, kas būtu jūtams tālu aiz viņa dzimtajiem Alpiem. Viens no galvenajiem Einsīdelnes svētumiem bija jaunavas Marijas svētbilde, par kuru stāstīja, ka tai piemīt brīnumdarošs spēks. (175) Virs klostera vārtiem atradās uzraksts: "Šeit iegūstama pilnīga grēku piedošana." (4) Šo jaunavas Marijas gleznu svētceļnieki apmeklēja vienmēr, bet lielajās gadskārtējās tās iesvētīšanas dienās ļaudis masveidīgi plūda no visām Šveices daļām un pat no Francijas un Vācijas. Cvinglijs, kuru tas viss ļoti sāpināja, izmantoja šo izdevību, lai māņticības vergiem pasludinātu Evaņģēlijā atrodamo brīvību.

"Neiedomājieties, " viņš sacīja, "ka Dievs šajā templī ir tuvāk pieejams nekā jebkurā citā radības daļā. Lai kāda būtu zeme, kur jūs dzīvojat, Dievs arī tur vienmēr ir atrodams. Viņš jūs dzird (..). Vai neko nedodoši darbi, gari svētceļojumi, ziedojumi, svētbildes, jaunavas Marijas vai svēto piesaukšana var jums sagādāt Dieva žēlastību? (..) Kam gan der lielais vārdu daudzums, kuros mēs ietērpjam savas lūgšanas? Ko dod mirdzoša cepure, gludi apcirpta galva, garš, krokots tērps vai ar zeltu izšūtas kurpes? (..) Dievs uzlūko sirdi, bet mūsu sirdis atrodas tālu no Viņa." "Kristus," viņš turpināja, "kas vienreiz pie krusta upurēts, ir tāds upuris, ar kuru pilnīgi tika samaksāts par ticīgo grēkiem uz visu mūžību." (4)

Daudziem klausītājiem tādi vārdi nepatika. Tie jutās ļoti vīlušies, dzirdot, ka viņu grūtais ceļojums veikts veltīgi. Viņi nespēja aptvert Kristū brīvi piedāvāto piedošanu. Tie labprāt apmierinājās ar veco ceļu uz Debesīm, kuru bija iezīmējusi Roma. Viņi vairījās no cita labāka ceļa meklēšanas grūtībām. Uzticēt savu glābšanu priesteriem un pāvestam bija vieglāk, nekā pašam meklēt skaidru sirdi.

Bet cita ļaužu šķira vēsti par pestīšanu Kristū uzņēma ar prieku. Romas noteiktās ceremonijas nebija atnesušas mieru dvēselei, un tie ticībā pieņēma viņus salīdzinošā Pestītāja asinis. Šie cilvēki atgriezās savās mājās, lai arī citiem atklātu dārgo gaismu, kuru bija saņēmuši. Tādā veidā patiesību aiznesa no ciemata uz ciematu, no pilsētas uz pilsētu, un svētceļnieku skaits uz jaunavas Marijas svētbildi jūtami samazinājās. (176) Mazāki

kļuva atnestie ziedojumi un līdz ar to arī Cvinglija alga. Bet, redzot, ka tiek salauzta fanātisma un māņticības vara, viņš tikai priecājās.

Baznīcas autoritātes nebija aklas pret Cvinglija veikto darbu, bet pagaidām tās atturējās iejaukties. Vēl arvien cerot viņu piesaistīt savai lietai, tie pūlējās panākt uzvaru ar glaimiem, bet pa to laiku ļaužu sirdīs iesakņojās patiesība.

Darbs Einsīdelnē Cvingliju sagatavoja plašākam laukam, kur drīz vien tam vajadzēja sākt strādāt. Pēc trim tur pavadītiem gadiem viņu aicināja par sludinātāju Cīrihes katedrālē. Tajā laikā tā bija Šveices savienības ievērojamākā pilsēta, kuras iespaids izplatījās visai tālu. Garīdznieki, kuru aicināts viņš ieradās Cīrihē, tomēr negribēja pieļaut nekādus jauninājumus, tādēļ centīgi pūlējās paskaidrot jaunā sludinātāja pienākumus.

"Ar visiem spēkiem," viņi sacīja, "centies vairot katedrāles ienākumus, nepalaižot garām ne vismazāko lietu. No kanceles un no biktskrēsla pamudini ticīgos maksāt visus desmitos un nodevas, tā ar saviem ziedojumiem pierādot mīlestību baznīcai. Tev jābūt čaklam arī to ienākumu palielināšanā, kas tiek saņemti no slimniekiem, no misēm un vispār no katra baznīcas rituāla."

"Kapelāna pienākumos ietilpst arī svētā Vakarēdiena pasniegšana, sludināšana un rūpes par draudzi," piebilda viņa skolotāji, "bet to veikšanā tu vari izlietot arī kādu vietnieku, sevišķi sludināšanā. Svēto Vakarēdienu tev nevajadzēto izdalīt nevienam citam kā vienīgi dižciltīgām personām un arī tikai tad, kad tiec aicināts, tu nedrīksti rīkoties, nevienu neškirojot." (5)

Cvinglijs klusēdams klausījās šajos priekšrakstos, bet pēc tam, kad bija pateicies par godu, kāds parādīts, aicinot viņu šajā svarīgajā amatā, paskaidroja, kā domā strādāt. (177) "Pārāk ilgi ļaudīm ir bijusi apslēpta Kristus dzīve, " viņš sacīja. "Es sludināšu visu Mateja evaņģēliju (..), smeļot vienīgi no Rakstu avotiem, izpētot to dziļumus, salīdzinot vienu pantu ar otru, un, pastāvīgi un dedzīgi lūdzot, centīšos visu pareizi saprast. Savu sludināšanas darbu veltīšu par godu Dievam, par slavu Viņa vienīgajam Dēlam, īstai dvēseles glābšanai un cilvēku pamācīšanai patiesā ticībā." (5) Lai gan daži no garīdzniekiem nepiekrita viņa plānam un pūlējās no tā atrunāt, Cvinglijs palika nelokāms. Viņš paziņoja, ka nevēlas ievest nekādu jaunu metodi, bet gan veco kārtību, ko baznīca ir lietojusi savos agrākajos, skaidrākajos laikos.

Viņa mācītās patiesības jau bija pamodinājušas interesi, un ļaudis lielā skaitā pulcējās klausīties šī vīra sludināšanu. No jauna sāka nākt daudzi, kas jau sen bija pārtraukuši apmeklēt dievkalpojumus. Savu sludināšanas darbu viņš iesāka ar evaņģēliju atvēršanu, lasot un izskaidrojot klausītājiem inspirētos stāstus par Kristus dzīvi, mācībām un nāvi. Arī šeit, tāpat kā Einsīdelnē, viņš norādīja uz Dieva Vārdu kā vienīgo nemaldīgo autoritāti un uz Kristus nāvi kā vienīgo pilnīgo upuri. "Tas ir Kristus," viņš sacīja, "pie kā es vēlos jūs

vadīt, – Kristus, patiesais pestīšanas Avots." (5) Ap sludinātāju drūzmējās visu šķiru ļaudis, sākot no valstsvīriem un zinātniekiem, līdz amatniekiem un zemniekiem. Ar dziļu interesi tie klausījās viņa vārdus. Cvinglijs ne tikai sludināja brīvas pestīšanas piedāvājumu, bet arī bezbailīgi norāja sava laika ļaunumus un samaitātību. Daudzi no katedrāles atgriezās mājās, slavējot Dievu. "Šis vīrs," viņi sacīja, "ir patiesības sludinātājs. Viņš būs mūsu Mozus un izvedīs mūs no Ēģiptes tumsas." (5)

Lai gan sākumā viņa darbu uzņēma ar lielu sajūsmu, pēc kāda laika pamodās pretestība. (178) Mūki centās kavēt Cvinglija pūles un nosodīt viņa mācības. Daudzi uzbruka ar zobgalībām un izsmieklu, citi ķērās pie nekaunīgākiem līdzekļiem un draudiem. Bet reformators visu pacietīgi panesa, sacīdams: "Ja mēs bezdievīgos vēlamies pievērst Jēzum Kristum, tad mums pret daudzām lietām jāaizver acis."(5)

Ap to laiku radās jauns līdzeklis reformācijas darba virzīšanai uz priekšu. Kāds Bāzelē dzīvojošs reformētās ticības draugs atsūtīja uz Cīrihi Luciānu ar dažiem Lutera rakstiem, jo viņš domāja, ka šo grāmatu pārdošana varētu būt ietekmīgs līdzeklis gaismas izplatīšanai. "Noskaidro," viņš rakstīja Cvinglijam, "vai šim vīram ir pietiekoši apdomības un izveicības, ja ir, tad lai viņš no pilsētas uz pilsētu, no ciema uz ciemu un pat no nama uz namu nes šveiciešiem Lutera darbus un sevišķi vienkāršajiem cilvēkiem uzrakstīto Kunga lūgšanas izskaidrojumu. Jo plašāk šie darbi kļūs pazīstami, jo vairāk pircēju tie atradīs." Tā gaismai atvērās durvis vēl plašāk.

Kad Dievs gatavojas salauzt nezināšanas un māņticības važas, arī sātans sāk strādāt ar vislielāko enerģiju, lai cilvēkus ietītu tumsā un savus valgus savilktu vēl ciešāk. Līdz ar tādu vīru celšanos, kas dažādās zemēs ļaudīm stāstīja par Kristus asiņu upurī iegūstamo pestīšanu un taisnošanu, arī Roma visā kristīgā pasaulē ar atjaunotu spēku sāka savu tirgošanos, piedāvājot piedošanu par naudu.

Katram grēkam tika noteikta sava cena, un cilvēkiem atļāva netraucēti grēkot, ja tikai baznīcas kasē plūda nauda. Tā šīs abas kustības turpināja savu darbu – viena piedāvāja piedošanu par naudu, otra mācīja to iegūt ticībā uz Kristu –, Roma atļāva grēkot, padarot grēku par savu ienākumu avotu, reformatori to nosodīja, norādot uz Kristu kā Salīdzinātāju un cilvēku Glābēju.

Vācijā grēku atlaišanas rakstu pārdošana bija uzticēta dominikāņu mūkiem, un to vadīja nekrietnais Tecels. Šveicē tirdzniecība bija nodota franciskāņu rokās – itāļu mūka Samsona vadībā. (179) Samsons jau baznīcai bija labi pakalpojis, savācot no Vācijas un Šveices milzīgas summas pāvesta kases piepildīšanai. Viņš vēlreiz apceļoja Šveici, piesaistot sev daudzu cilvēku uzmanību, nolaupot nabaga zemniekiem viņu trūcīgos ienākumus un izspiežot bagātīgas dāvanas no turīgajām šķirām. Bet tagad jau bija jūtams reformas iespaids, un, ja arī šo tirdzniecību vēl nevarēja pilnīgi apturēt, tā tomēr stipri samazinājās. Kad Cvinglijs vēl sludināja Einsīdelnē, Samsons drīz pēc ierašanās Šveicē savu preci

piedāvāja kādā tuvākā pilsētā. Būdams informēts par viņa misiju, reformators nekavējoties uzsāka pretdarbību. Viņi abi gan nesatikās, bet Cvinglijs ar tādiem panākumiem atmaskoja mūka nekaunību, ka tas bija spiests šo apvidu atstāt.

Arī Cīrihē Cvinglijs dedzīgi sludināja pret grēku atlaišanas rakstu tirdzniecību, un, kad vēlāk Samsons tuvojās pilsētai, viņam pretī izgāja pilsētas domes sūtnis, liekot saprast, ka būtu vēlams, lai viņš ietu tālāk. Lietojot viltību, viņš gan saņēma atļauju ieiet, bet tomēr tika aizsūtīts prom, nepārdevis pat vienu vienīgu grēku atlaidi, un drīz pēc tam Šveici atstāja pavisam.

Spēcīgu ierosinājumu reformācijas attīstībai deva mēris vai "lielā nāve", kas Šveici piemeklēja 1519. gadā. Tādā veidā vaigu vaigā iepazinušies ar pilnīgu bojāeju, daudzi cilvēki sāka saprast, cik nevajadzīgas un bezpalīdzīgas ir grēku atlaides, ko viņi vēl nesen bija pirkuši. Tagad tie ilgojās pēc drošāka pamata savai ticībai. Slimība Cīrihē pieveica arī Cvingliju, viņa stāvoklis tā pasliktinājās, ka zuda cerības uz atveseļošanos, un plaši izplatījās baumas, it kā viņš jau būtu miris. Šīs smagās pārbaudījumu stundas nespēja iedragāt viņa cerību un drosmi. Viņš ticībā skatījās uz Golgātas krustu, paļaujoties uz pilnīgi pietiekošo cilvēka salīdzināšanas maksu. Atgriezies no nāves vārtiem, tas Evaņģēliju sludināja ar vēl lielāku degsmi kā jebkad iepriekš, un viņa vārdus pavadīja neparasts spēks. Tauta ar prieku apsveica savu mīļoto dvēseļu ganu, kas pie viņiem bija atgriezies no kapa malas. (180) Tagad, kad viņi paši bija kalpojuši slimajiem un mirstošajiem, tie daudz labāk izprata Evaņģēlija vērtību.

Cvinglijs bija ieguvis skaidrāku glābšanas vēsts patiesības izpratni un sevī daudz pilnīgāk piedzīvojis tās atjaunojošo spēku. Cilvēka krišana un atpestīšanas plāns bija tie varenie temati, pie kuriem viņš tagad visvairāk kavējās. Ādamā, viņš sacīja, "mēs visi esam miruši, padoti postam un bojāejai." "Kristus (..). mums sagādājis nekad neizsīkstošu glābšanās iespēju (..). Viņa ciešanas ir (..) mūžīgs upuris, kas spējīgs mūžīgi dziedināt, tas uz visiem laikiem apmierina dievišķo taisnību visu to labā, kas nešaubīgā ticībā paļaujas uz Viņu." Tomēr reformators vienmēr ļoti skaidri uzsvēra, ka Kristus žēlastība nedod cilvēkiem tiesības turpināt grēkot. "Kur vien ir ticība Dievam, tur ir Dievs, un, kur mājo Dievs, tur ir degsme, kas cilvēkus skubina un mudina uz labiem darbiem. (6)

Interese par Cvinglija sludināšanu bija tik liela, ka katedrāli burtiski pārpildīja ļaužu drūzma, kas vēlējās viņu dzirdēt. Patiesību viņš tiem atklāja lēnām un pakāpeniski, kā klausītāji spēja uzņemt. Viņš ļoti uzmanījās, lai sākumā nesniegtu tādas mācības, kas tos izbiedētu vai izsauktu aizspriedumus. Viņš cilvēku sirdis centās piesaistīt Kristus mācībām, darot tās iejūtīgas dievišķajā mīlestībā, klausītāju acu priekšā turot mūsu Kunga priekšzīmi, jo tad, pieņemot Evaņģēlija pamatlikumus, nenovēršami pazudīs visi māņticīgie uzskati un ieradumi.

Reformācija Cīrihē gāja uz priekšu soli pa solim. Par to uztraukušies, ienaidnieki sāka enerģiski pretoties. Tikai pirms gada Vitenbergas mūks Vormsā pāvestam un imperatoram bija pateicis savu "nē", un tagad šķita, ka pāvestības prasības Cīrihē izraisīs līdzīgu konfliktu. Pret Cvingliju vērsās atkārtoti uzbrukumi. Pāvestīgi noskaņotajos kantonos laiku pa laikam uz sārta sadedzināja kādu no Evaņģēlija mācekļiem, bet ar to vēl nepietika, vajadzēja apklusināt pašu atkrišanas mācības skolotāju. Tādēļ Konstances bīskaps uz Cīrihes pilsētas domi aizsūtīja trīs savus pārstāvjus ar sūdzību, ka Cvinglijs mācot tautu pārkāpt baznīcas likumus, tādā veidā apdraudot sabiedrības mieru un kārtību. (181) Ja atmestu baznīcas autoritāti, tad, kā apgalvoja bīskaps, iestātos vispārēja anarhija. Cvinglijs uz to atbildēja, ka viņš četrus gadus mācījis Evaņģēliju Cīrihē, "kas bijusi klusāka un mierīgāka par jebkuru pilsētu valstī". "Vai tad kristietība," viņš jautāja, "nav labākā garantija vispārējai drošībai?" (7)

Pilnvarotie bija ieteikuši padomniekiem palikt baznīcā, ārpus kuras, kā viņi sacīja, nav nekādas pestīšanas. "Lai šī apsūdzība jūs neuztrauc,"atbildēja Cvinglijs. "Draudzes pamats ir tā pati Klints, tas pats Kristus, kas Pēterim deva vārdu, tādēļ ka tas Viņu uzticīgi apliecināja. Dievs no ikkatras tautas pieņem ikvienu, kas no sirds tic Kungam Jēzum. Tā ir patiesā draudze un baznīca, ārpus kuras neviens nevar tikt glābts."(7) Šīs apspriedes rezultātā viens no bīskapa pārstāvjiem pieņēma reformēto ticību.

Padome atteicās nostāties pret Cvingliju, un Roma gatavojās jaunam uzbrukumam. Uzzinājis par savu ienaidnieku ļaunajiem nodomiem, reformators izsaucās: "Lai viņi nāk, es no tiem bīstos tikpat daudz kā ūdeņu apskalota klints no viļņiem, kas krāc tās pakājē." Garīdznieku pūles nāca tikai par labu lietai, kuru tie centās sagraut. Patiesība turpināja izplatīties. Redzot Evaņģēlija panākumus Šveicē, tās piekritēji Vācijā, Lutera pazušanas nomākti, guva jaunu drosmi.

Reformācijai iesakņojoties Cīrihē, tās augļi vēl pilnīgāk atklājās netikumības apspiešanā, kā arī kārtības un saskaņas sekmēšanā. "Mūsu pilsētā mājo miers," rakstīja Cvinglijs, "nekādu ķildu, nekādas liekulības, nekādas skaudības, nekādu strīdu. No kurienes gan var nākt tāda saskaņa, ja ne no Kunga un mūsu mācības, kas mūs aplaimo ar miera un dievbijības augļiem?" (8)

Reformācijas gūtās uzvaras Romas baznīcas piekritējiem lika vēl apņēmīgāk censties to iznīcināt. (182) Redzot, cik maz tika panākts ar vajāšanām, apspiežot Lutera darbu Vācijā, tie nolēma reformai stāties pretī ar viņas pašas ieročiem. Ienaidnieki gribēja noorganizēt ar Cvingliju disputu un, būdami stāvokļa noteicēji, cerēja nodrošināt uzvaru, izvēloties ne tikai cīņas vietu, bet arī tiesnešus, kam būtu jāizšķir, kurā pusē taisnība. Un, ja tiem izdotos dabūt Cvingliju savā varā, tad gan jau viņi parūpētos, lai reformators vairs neizbēgtu. Ja vadonis būtu apklusināts, tad arī visu kustību varētu ātri iznīcināt. Tomēr savus patiesos nolūkus viņi rūpīgi slēpa.

Disputam vajadzēja notikt Bādenē, bet Cvinglijs tomēr tajā nepiedalījās. Cīrihes pilsētas dome, kas nojauta katoļu plānus, ņēma vērā brīdinājumu, ko sniedza pāvestības kantonos degošie sārti, kuros sadedzināja Evaņģēlija apliecinātājus, un aizliedza savam draudzes ganam doties šajās briesmās. Cīrihē viņš bija gatavs atbildēt visiem Romas piekritējiem, lai kādus tā arī sūtītu, bet iet uz Bādeni, kur vēl nesen patiesības dēļ tika izlietas mocekļu asinis, nozīmēja doties drošā nāvē. Reformācijas aizstāvēšanai izraudzīja Ekolampadiju un Halleru, kamēr Romas pārstāvis bija ievērojamais doktors Eks, kuru atbalstīja pulks mācītu doktoru un prelātu.

Lai gan Cvinglijs konferencē nepiedalījās, viņa iespaids tomēr bija jūtams. Visus sekretārus izraudzīja pāvestības piekritēji, bet pārējiem, piedraudot ar nāvessodu, tika aizliegts izdarīt jebkādas atzīmes. Neskatoties uz to, Cvinglijs ik dienas saņēma uzticīgu atskaiti par to, kas Bādenē ticis pārrunāts. Viens no disputā klātesošajiem studentiem katru vakaru pierakstīja dienā izvirzītos argumentus. Divi citi studenti šīs ziņas kopā ar Ekolampadija ik dienas rakstītajām vēstulēm uzņēmās nogādāt Cvinglijam uz Cīrihi. Reformators atbildēja, sniedzot padomu un savus ieteikumus. Viņš vēstules rakstīja naktī, un agri no rīta studenti ar tām atgriezās Bādenē. Lai pilsētas vārtos novietotie modrie sargi viņiem nepievērstu uzmanību, šie vēstneši uz galvas nesa grozu ar mājputniem, un tā netraucēti varēja ieiet un iziet.

Tā Cvinglijs cīnījās ar viltīgiem pretiniekiem. Un, kā to atzina Mikonijs, viņš "ar savām pārdomām, negulētajām naktīm un uz Bādeni nosūtītajiem padomiem strādāja vairāk, kā būtu varējis izdarīt, personīgi diskutējot savu ienaidnieku vidū".

Pāvesta piekritēji, līksmojot par gaidāmo uzvaru, uz Bādeni devās tērpti viskrāšņākajās drēbēs un izrotājušies mirdzošiem dārgakmeņiem. Viņi dzīvoja grezni, ēda pie galdiem, kas bija bagāti ar visdārgākajām delikatesēm un visizmeklētākajiem vīniem. Savas garīdznieku pienākumu nastas tie atviegloja izpriecās un dzīrēs. No tiem krasi atšķīrās reformatori, kurus tauta uzskatīja tikai nedaudz labākus par ubagiem un kas, ieturot savas pieticīgās maltītes, pie galda uzkavējās tikai īsu brīdi. Ekolampadija dzīvokļa saimnieks, kas atļāvās viņu istabā slepus novērot, vienmēr to atrada kaut ko lasot vai lūdzot Dievu, un, ārkārtīgi izbrīnījies, ziņoja, ka ķeceris esot vismaz "ļoti dievbijīgs".

Sanāksmē "Eks augstprātīgi uzkāpa koši izrotātā kancelē, bet vienkāršajam, pieticīgi ģērbtajam Ekolampadijam vajadzēja apsēsties sava pretinieka priekšā uz rupji pagatavota ķebļa". (9) Eka skaļā balss un neierobežotā pašpaļāvība to nekad nepievīla. Viņa dedzību vairoja cerība uz zeltu, kā arī uz slavu, jo ticības aizstāvim tika apsolīts prāvs atalgojums. Kad citi argumenti izrādījās nesekmīgi, viņš ķērās pie apvainojumiem un pat pie lāstiem.

Vienkāršais Ekolampadijs, kurš nemaz nepaļāvās uz sevi, sākumā no cīņas it kā vairījās un to uzsāka ar svinīgiem vārdiem: "Es neatzīstu nevienu citu sprieduma mērauklu kā tikai Dieva Vārdu." (9) Lai gan viņa izturēšanās bija lēnprātīga un pieklājīga, tomēr tas sevi

atklāja kā spējīgu un nosvērtu vīru. Kamēr Romas piekritēji, kā pieraduši, atsaucās uz baznīcas ieradumu autoritāti, reformators nelokāmi palika uzticīgs Svētajiem Rakstiem. "Ieradumiem," viņš sacīja, "mūsu Šveicē nav nekāda spēka, izņemot vienīgi tos, kas atbilst konstitūcijai, bet ticības jautājumos mūsu konstitūcija ir Bībele." (9)

Abu disputētāju acīmredzamais pretstats nepalika bez iespaida. Mierīgās un skaidrās, tik lēnprātīgi un vienkārši izteiktās reformatora domas valdzināja cilvēkus, tie riebumā novērsās no Eka lielīgajiem un skaļajiem apgalvojumiem.

Diskusija turpinājās astoņpadsmit dienas. Noslēgumā katoļi lielā pašpaļāvībā pieprasīja atzīt viņu uzvaru. Delegātu vairākums nostājās Romas pusē, un tiesneši reformatorus pasludināja par uzvarētiem, paziņojot, ka tie kopā ar savu vadoni Cvingliju tiek izslēgti no baznīcas. Bet sanāksmes augļi atklāja, kura puse patiesībā ieguva sev priekšrocības. Debates Bādenē jūtami veicināja protestantu lietu, un neilgi pēc tam divas ievērojamas pilsētas – Berne un Bāzele – sevi pasludināja par reformācijas piekritējām.

NODAĻA 10 - REFORMĀCIJAS PANĀKUMI VĀCIJĀ

Lutera noslēpumainā pazušana bija priekš Vācijas kautkas pārāk pēkšņs un negaidīts.Visur taujāja pēc viņa. Staigāja apkārt vistrakākās baumas, un daudzi ticēja, ka viņš esot nogalināts. Bija lielas vaimanas ne tikai to viņa draugu vidū, kas atklāti to ar darbiem bija apliecinājuši, bet arī to tūkstošu starpā, kas līdz šim klusi simpatizēdami noskatījās tikai no maliņas. Daži deva svinīgu solījumu, atriebt viņa nāvi {LC 173.1}

Romas varenajiem ar bailēm bija jāredz, cik augstu sacēlās šis jūtu plūdums. Lai gan viņi gavilēja par iedomāto Lutera nāvi, tomēr nejutās droši un gribēja paslēpties no tautas dusmām. Viņa ienaidnieki nebija tā uztraukti par viņa pārdrošiem darbiem, kad viņš vēl bija pie tiem, kā tagad par viņa pazušanu. {LC 173.2}

Tie, kuri nesen bija dusmu pilni un gribēja reformatoru nomaitāt, tagad bijās no nezināmā, bezspēcīgā vaņģinieka. «Ir tikai viens līdzeklis,» sacīja viņi, «mums jāaizdedzina lāpas un jāiet meklēt pa visu pasauli, tad mēs viņu atradīsim un atdosim tautai, kas pēc viņa sauc.» Ķeizara pavēle likās esam bezspēcīga. To redzēdami pāvesta sūtņi ļoti sašuta. Lutera liktenis tautu tā bija saistījis, ka cits viss tai pagāja garam. {LC 173.3}

Priecīgā vēsts, ka Luters, lai gan vaņģinieks, tomēr atradās drošībā, atkal apmierināja norūpējušos tautu, bet sajūsma par viņu auga augumā. Viņa rakstus lasīja ar vēl jo lielāku kāri. Vēl jo vairāk pieslējās varonīgā vīra lietai, kurš nebijās pārspēka, bet droši aizstāvēja Dieva vārdu. {LC 173.4}

Reformācija pastāvīgi pieņēmās spēkā. Lutera sēkla visur dzina asnus. Viņa nostbūtne padarīja to darbu, ko viņš klātesot nebūtu spējis. Jaunie strādnieki juta lielo atbildību, kas uzgūlās uz viņu pleciem, kad lielā vadoņa vairs nebija. Ar jaunu nopietnību un ticību tie devās uz priekšu, tie darīja visu, kas stāvēja viņu spēkā, lai cēli iesāktais darbs netiktu aizkavēts. {LC 174.1}

Bet sātans nestāvēja dīkā. Viņš mēģināja darīt to, ko ir darījis pie visām reformu kustībām — maitāja un maldināja tautu, patiesās lietas vietā dodams viņas mānīgu attēlu. Kā pirmā gadu simtenī kristīgās draudzēs bija neīsti kristīgie, tā sešpadsmitā gadusimtenī radās jauni viltus pravieši. {LC 174.2}

Daži vīri, jaunās reliģiskās pasaules ieviļņoti iedomājās, ka viņi esot saņēmuši no augšas īpašus atklājumus un ka viņi ir tie, kas Lutera vēl tikai vāji iesākto darbu vedīs pretim pilnībai. Patiesībā viņi nojauca to, ko Luters bija cēlis. Viņi atmeta pašus reformācijas pamatus — Dieva vārdus, vienīgos vadītājus un vienīgo dzīves un ticības mērauklu, un drošā ceļa rādītāja vietā sāka visu noteikt pēc pašu jūtām un iespaidiem. Noveldami malā lielo akmeni, kas pārbaudīja visus melu un maldu stikliņus, tie bija

sataisījuši sātanam ceļu uz cilvēku dvēselēm, un tas varēja iet un darīt, kā tam labāk patīk. {LC 174.3}

Viens no šiem praviešiem apgalvoja, ka eņģelis Gabriēls viņu esot pamācījis. Kāds students atstāja savas studijas un piebiedrojās tam, teikdams par sevi, ka Dievs viņam esot devis spējas izlikt svētos rakstus. Citi, no dabas fanātiķi, piebiedrojās šiem abiem, un drīz šie murgotāji sacēla ne mazu uztraukumu. Lutera spredikļi visur bija uzmodinājuši gulētājus, visi atzina reformas nepieciešamību, un tagad jauno praviešu apgalvojumi noveda no ceļa daudzas tiešām krietnas dvēseles. {LC 174.4}

Šīs kustības vadoņi devās uz Vitenbergu un uzspieda arī Melanhtonam un viņa līdzstrādniekiem atzīt sevi par tādiem praviešiem. Viņi sacīja: «Dievs mūs izsūtīja mācīt ļaudis. Mēs sarunājamies pastāvīgi ar Dievu un visa nākotne mums redzama; mēs esam apustuļi un pravieši un atsaucamies uz doktoru Luteru.» {LC 174.5}

Reformatori izbrīnījās un apjuka. Tas bija tāds elements, ar kādu viņiem agrāk nekad nebija bijušas darīšanas, un viņi nezināja, kā izturēties. Melanhtons sacīja: «Šie ļaudis nav ikdienišķi gari, bet kādi gari?» «Mēs garu neslāpēsim, bet no velna arī neļausimies apmuļķoties.» {LC 177.1}

Jaunās mācības augļi drīz bija redzami. Tauta tika novesta tik tālu, ka tā pilnīgi atmeta bībeli. Augstskolās sacēlās lielas jukas. Studējošie vairs negribēja neko atzīt, atstāja studijas un augstskolu. Tiem vīriem, kuriem priekš reformācijas tālākvirzīšanas būtu bijušas vajadzīgās spējas un arī vajadzīgais iespaids tautā, pretim visām savām cerībām redzēja tikai to, ka reformācija jau tuvu galam. Pāvesta saime atkal kļuva paļāvīga un gavilēdama izsaucās: «Vēl viens mēģinājums, un mēs visu atkal būsim atguvuši atpakaļ.» {LC 177.2}

Luters sacīja ar dziļu noskumšanu, dzirdēdams kas notiek ārpus viņa Vartburgas: «Es vienmēr gaidīju, ka sātans mums dos kādu cirtienu.» Viņš nojauda viltus praviešu patieso dabu un redzēja briesmas, kuras draud patiesībai. Kad pāvests un ķeizars vērsās pret viņu, viņš nesajuta tādu nemieru un tādu bēdu smagumu, kā tagad. Tā saucamie reformācijas draugi bija izvērtušies par viņas ļaunākiem ienaidniekiem. Taisni tās patiesības, kas viņa nemierīgai dvēselei bija nesušas tik lielu prieku un apmierinājumu, tagad bija tapušas draudzēs par šķelšanās un sajukuma cēloni. {LC 177.3}

Reformācijas darbu Luters bija darījis dzīts no Dieva gara, uz sevi nemaz neskatīdamies. Nebija viņam nolūks ieņemt tādu stāvokli, kādā to bija pacēlis pats darbs, nedomāja viņš arī nemaz kautko pamatīgi pārgrozīt. Viņš bija tikai Dieva neizmērījami spēcīgās rokas ierocis. Dažreiz viņš bijās pats par sava darba sekām. Vienreiz viņš bija sacījis; «Kad es zinātu, ka mana mācība būtu bijusi tikai vienam vientiesīgam cilvēkam par

kaiti (un to es nezinu, jo viņa ir pats evaņģēlijs), tad labāk es ciestu desmit nāves, nekā šīs mācības neatsaukt.» {LC 177.4}

Bet tagad Vitenberga, īstais reformācijas centrs, pakļuva pate zem fanātisma un nelikumības varas. Lutera mācības nebija vainīgas pie šī briesmīgā ļaunuma, bet visā Vācijā ienaidnieki krāva vainu uz viņu. Viņš pats sev bieži prasīja, sarūgtināts līdz dvēseles dziļumiem: «Vai tādam jābūt lielā reformācijas darba galam?» Bet atkal, kad viņš lūdza un cīnījās ar Dievu, sirds tam pielija pilna salda miera: «Tas nav mans, bet tavs darbs,» sacīja viņš; «tu nepieļausi, ka caur māņticību vai fanātismu tas tiktu samaitāts.» Tomēr domas, ka viņam šinī izšķirošā brīdī jābūt tālu prom no cīņas lauka, kļuva viņam nepanesamas. Viņš tāpēc nolēma griezties atpakaļ uz Vitenbergu. {LC 178.1}

Bez kavēšanās viņš sāka gatavoties uz briesmu pilno ceļu. Viņš skaitījās pie izdzītajiem. Viņa ienaidniekiem bija brīv viņu nokaut; bet viņu draugiem bija aizliegts viņam palīdzēt vai viņu aizsargāt. Pret viņa piekritējiem ķeizara valdība izlietoja stingrākos līdzekļus. Viņš redzēja, ka evaņģēlijs ir apdraudēts, tāpēc nostājās bez bailēm, lai tā Kunga vārdā cīnītos par patiesību. {LC 178.2}

Kādā kūrfirstam rakstītā vēstulē, pēc tam, kad savu nodomu, atstāt Vartburgas pili, bija izteicis, viņš saka: «Žēlīgais kūrfirsts gan zin, ka es nāku uz Vitenbergu ar daudz stiprāku apsardzību par to, kāda ir viņa, žēlīgā kūrfirsta, apsardzība. Es apsardzību no jūzu žēlastības nemaz negribu prasīt, man šķiet, es žēlīgo kūrfirstu varēšu vairāk sargāt, nekā viņš mani. Bez tam, ja es zinātu, ka jūsu žēlastība varētu un būtu nodomājusi mani sargāt, tad es nemaz nenāktu. Šinī lietā zobens nevar palīdzēt vai dot padomu, vienīgi Dievs te var ko darīt, bez cilvēku roku palīdzības un rūpēm.» {LC 178.3}

Kādā citā vēstulē, kas rakstīta ceļā uz Vitenbergu, Luters piemetināja: «Es gribu paciest žēlīgā kūrfirsta nelabvēlību un visas pasaules dusmas. Vitenbergieši ir manas avis. Dievs man viņas uzticējis. Man viņu dēļ ir jāiet nāvē. Es sagaidu Vācijā lielus nemierus, ar kuriem Dievs grib sodīt mūsu tautu.» {LC 178.4}

Viņš uzņēma savu darbu ar lielu uzmanību un pazemību, bet tomēr stingri un noteikti. Viņš sacīja: «Vārdam viss tas jāapgāž un jāizmet laukā, kas ieviesies varas kārtā. Es negribu pret māņticīgiem un neticīgiem lietot spaidu līdzekļus.» «Es bēgu no katra varas darba. Es esmu strādājis par sirds apziņas brīvību. Brīvība ir galvenais ticības pamats.» Drīz visā Vitenbergā bija zināms, ka Luters ir atgriezies un grib spredikot. Ļaudis plūda no visām malām, un baznīca bija pilna līdz pēdējai vietiņai. Kancelē kāpis viņš mācīja, pamudināja un sodīja ar lielu gudrību un smalkjūtību. Aizrādīdams uz dažu rīkošanos, kuri gribēdami mises iznīcināt bija lietojuši varu, viņš sacīja: «Mises ir ļauna lieta, viņas ienīst Dievu; viņas ir iznīcināmas, un es gribētu, ka visā pasaulē tiktu tikai viena evaņģēliska mise noturēta. Bet nebūs nevienu no tās piekritējiem aiz matiem projām raut, dosim Dievam to godu, lai viņa vārdi strādā, ne mūsu rokas. Kāpēc? jo cilvēku sirdis nav manās

rokās. Mums gan ir tiesība runāt, bet ne piespiest kaut ko varas līdzekļiem. Mums būs sludināt vārdn, bet iznākums lai ir tāds, kāds Dievam patīk. Kad un es tomēr nenoturos, tad mani spaidi un manas pavēles būtu tikai kaut kas ārējs, rotāšanās ar spoguļu stariem, mērkaķu spēle, kur nav ne sirds, ne ticības, ne mīlestības. Kur tie trīs trūkst, tur darbs neder nenieka: es nedotu par viņu i bumbiera kātiņu... Dieva vārds iespēj vairāk, nekā kad tu, un es, un mēs visi sakausētum savus spēkus kopā. Tā tad, kam sirdī tas trīskārtējais spēks un kas sirdi guvis, tas ir uzvarējis.» {LC 179.1}

«Es gribu spredikot, gribu runāt, rakstīt gribu, bet piespiest ar varu es negribu nevienu, jo ticība grib būt brīvi, bez piespiešanas ieaudzēta. Ņemat piemēru no manis. Es nostājos pret atlaīžām, pret pāvestu un visu viņa saimi, tomēr ne ar varu. Es nodarbojos tikai ar Dieva vārdiem. spredikoju un rakstīju, bet vairāk nekā es nedarīju. Tas tika darīts, kad es gulēju... un daudz tika darīts, tā ka pāvestība tagad pavisam bezspēcīga kļuvusi un viņai tikdaudz atņemts, cik vēl neviens no zemes augstajiem, pat ne ķeizars nav atņēmis. Mana roka nekur nebija klāt, vārds visur rīkojās un izdarīja. Kad es būtu nācis ar naidu un varu, visa Vācija būtu tikusi pārpludināta asinīm. Bet kas tad būtu? Posts pie miesas un dvēseles. Es nekā nedarīju, es ļāvu, lai strādā Dieva vārds.» {LC 179.2}

Dienu no dienas, veselu nedēļu Luters spredikoja izslāpušam pūlim. Dieva vārds pārvarēja burvības pilno. fanātisko uztraukumu. Evaņģēlijs veda no māņticības tautu atpakaļ uz patiesības cell1. Luteram nebija ne mazākās vēlēšanās satikties ar tiem murgotājiem, kuri ar savu ticību bija sacēluši tik lielu ļaunumu. Viņš zināja, ka tie bija vīri ar saslimušām sprieduma spējam un nesavaldītām kaislībām, kuri, lai gan apgalvoja, ka viņiem esot gaisma no augšienes, nevarēja paciest ne mazāko pretrunu, vai pat draudzīgu atgādināšanu un padomu. Tā kā tie iedomājās sevi par visaugstākām autoritātēm, tad viņi prasīja no ikkatra, atzīt bez kādiem jautājumiem un ierunām viņu prasības. {LC 180.1}

Bet kad tie pieprasīja izrunāšanos ar viņu, Luters bija labprāt uz mieru ar viņiem satikties un tik lieliski atmaskoja viņu lepno iedomību, ka šie krāpnieki visi piepeši atstāja Vitenbergu. {LC 180.2}

Murgošanai uz kādu laiku bija miers, bet dažus gadus vēlāk viņa sākās par jaunu ar vēl jo lielāku sparu un briesmīgākām sekām. Luters sacīja attiecībā uz šīs kustības vadītājiem: «Svētie raksti bija priekš viņiem tikai nedzīvs burts, un visi kliedza: «Garu, garu!» Bet patiesi, es neiešn ar viņiem tur, kur viņu gars tos ved. Lai žēlīgais Dievs mani pasargā no tādas kristīgās baznīcas, kas sastāv tikai no svētiem. Es gribu palikt tur, kur ir vāji, zemi, slimi, kas zin un sajūt savus grēkus, kas ilgojas un iz sirds dziļumiem sauc pēc Dieva, lai gūtu no viņa mieru un palīdzību.» {LC 180.3}

Darbīgākais no šiem murgotājiem, Tomass Mincers, bija vīrs ar ievērojamām spējām, kuras pareizi izlietotas varētu daudz laba veicināt; bet viņš patiesās reliģijas pirmos pamatus nekad nebija mācījies pazīt. Viņš iedomājās, ka Dievs viņam nolicis atjaunot

pasauli, un līdzīgi citiem murgotājiem aizmirsa, ka reformas ir jāiesāk pašam pie sevis. Viņš bija godkārīgs, tīkoja pēc stāvokļa un varas, un negribēja ne uz vienu skatīties, pat uz Luteru ne. Viņš apvainoja reformatorus, ka tie, vienīgi uz bībeli dibinādamies, nodibinot jaunu pāvesta varu tikai citādu. Viņš skaitīja sevi par Dieva aicinātu patiesas reformācijas nesēju. Viņš sacīja: Kam ir šīs gars, tam ir dzīva un īsta ticība, un kaut viņš visā savā mūžā nekad nebūtu redzējis svētos rakstus.» {LC 180.4}

Murgojošie skolotāji likās sevi vadīties no acumirklīgiem iespaidiem, katru dzenuli un katru domu nosaukdami par Dieva balsi; sekas no visa tā bija visbriesmīgākie pārspīlējumi. Daži pat sadedzināja savas bībeles, izsaukdamies: «Burts nāvē, vienīgi gars dara dzīvu. Mincera mācības piemērojās cilvēkiem iedzimtām ilgām pēc brīnišķīgā, un cilvēcīgam lepnumam papilnam tika dota barība, paceļot cilvēku idejas un domas pāri Dieva vārdiem. Tūkstoši pieņēma viņa mācības. Drīzi viņš atmeta kārtību dievkalpošanās un paskaidroja vēl, ka valdniekiem paklausīt nozīmējot tikdaudz, kā kalpot Dievam un velnam. {LC 181.1}

Ļaudis, iesākuši nokratīt pāvestības jūgu, tapa nepacietīgi, juzdami ierobežojošo valsts varu. Mincera revolucionārās it kā no Dieva nākušās mācības noveda viņus tiktāl, ka viņi atraisījās no visa, kas viņus saistīja, un deva pilnu vaļu saviem aizspriedumiem un savām kaislībām. Nāca briesmīgākie nemieri un sacelšanās. un tika asinīm slacīti Vācijas lauki. {LC 181.2}

Dvēseles cīņas, kuras Luters kādreiz ilgi atpakaļ bija izcīnījis Erfurtē, cēlās atkal no jauna ar divreiz tik lielu spēku, kad viņš redzēja, ka murgošanas sekas tiek uzkrautas reformācijai. Augstā pāvestu garīdzniecība stāstīja— un daudzi bija gatavi to ticēt— ka pie sacelšanās esot vainīgas Lutera mācības. Lai gan apvainojumam nebija ne mazākā pamatojuma, viņš tomēr darīja reformatoram lielas bēdas. Ka patiesība tikusi tā pazemota, padarot viņu par vienkāršu murgošanu, tas likās esam vairāk, nekā viņš to spēja paciest. No otras puses Luters tika ienīsts no dumpinieku vadoņiem, tāpēc ka viņš ne tikai ar savām mācībām pretojoties un neatzīstot viņos dievišķo iedvesmu, bet saucot viņus pat par dumpiniekiem, kas sacēlušies pret pilsonisko kārtību. Luteram atriebdamies viņi to nosauca par vienkāršu krāpnieku. Šķita, ka viņš sev uzkrāvis gan valdnieku, gan tautas ienaidu. Romas draugi priecājās, cerēdami drīz ieraudzīt reformācijas izbeigšanos. Viņi vainoja Luteru pat par tiem maldiem, kurus Luters ar lielāko dedzību bija centies novērst. Cerēdama iegūt plašāku masu piekrišanu, murgotāju partija pat apgalvoja, ka viņai esot bijis jācieš briesmīgas netaisnības, un kā tas daudzreiz notiek ar tādiem, kas nostājas netaisnības pusē, viņus uzskatīja par mocekļiem. Taisni tie, kas ar visu enerģiju bija reformācijai pretojušies, tika turēti par nežēlības un apspiešanas upuriem un kā tādi visvairāk nožēloti un slavēti. Tas bija sātana darbs, tas pats gars, kuru pirmoreiz redzēja debesīs. {LC 181.3}

Sātans pastāvīgi lūko piekrāpt cilvēkus, ka tie grēku sauc par taisnību un taisnību par grēku. Cik panākumu pilns bija viņa darbs! Cik bieži peļ Dieva kalpus un pārmet tiem, kad viņi noteikti un droši nostājas patiesības sargu vietās! Vīrus, kas ir ieroči sātana rokās, slavē un apkrauj glaimiem, pat uzskata par mocekļiem, bet Dievam uzticīgos, kurus būtu jāpabalsta, uzlūko ar aizdomām un neuzticību un atstāj vienus. {LC 182.1}

Neīstais svētums, viltotā svētu darīšana vēl vienmēr krāpj un māna. Visādos veidos atklājas tas pats gars, kas valdīja Lutera laikā. Vēl šodien cilvēku sirdis tiek novērstas no svētiem rakstiem,liek viņiem sekot pašu jūtam un iespaidiem, pirms tie paklausījuši Dieva likumiem. Nevainību un patiesību apkraut ar pārmetumiem ir sātana vissekmīgākais cīņas paņēmiens. {LC 182.2}

Bez bailēm Luters aizstāvēja evaņģēliju pret uzbrukumiem, kas nāca no visām pusēm. Visās cīņās Dieva vārds izrādījās par varenāko ieroci. Ar šo vārdu viņš cīnījās pret augstprātīgi piesavināto pāvesta autoritāti un zinātnieku racionālistisko filozofiju, ar to viņš kā klints stāvēja pretī murgotājiem. kas gribēja piebiedroties reformācijai. {LC 182.3}

Katrs no šiem pretējiem elementiem pats nostādīja sev blakus vajadzīgās vietas iz svētiem rakstiem, un cilvēku gudrība kļuva par reliģiskās patiesības un atziņas avotu. {LC 183.1}

Racionālisms dievināja prātu un padarīja viņu par reliģijas tiesnesi. Romas baznīca prasīja, ka visi atzītu viņas visaugstākā priestera inspirāciju, kādu nepārtraukti viens no otra mantojuši visi Romas bīskapi, sākot no apustuļa Pētera. Šī Romas mācība dod jo bagātīgu izdevību visādām izvirtībām un ļaunumiem, slēpties zem apustuliskās pavēles segas. {LC 183.2}

Mincera un viņa līdzbiedru iedvesma, kuru tie prasīja atzīt, nebija nekas cits, kā tikai iedomas, un viņu iespaids bija postošs kā priekš cilvēku, tā priekš dievišķās autoritātes. Patiesā Kristus draudze uzskata Dieva vārdus par lielāko iedvestās patiesības krātuvi un visādu garu pārbaudītājiem. {LC 183.3}

Atgriezies Vartburgā, Luters pabeidza savu Jaunās Derības tulkojumu, un drīz vācu tauta dabūja evaņģēliju viņas pašas valodā. No visiem patiesības mīļotājiem tulkojums tika saņemts ar lielu prieku, bet tie, kas labāk izvēlējās cilvēku teikas un likumus, to ar apsmieklu atmeta. {LC 183.4}

Tas vien jau satracināja priesteru domas, ka tauta tagad pate varēs spriest un runāt par Dieva priekšrakstiem, un viņu nezināšana kļūs visiem redzama. Miesas gudrības ieroči bija bezspēcīgi pret gara šķēpu. Roma izlietoja visu savu autoritāti, lai kavētu svēto rakstu izplatīšanos; bet dekrēti, lāsti un mocības bija tikpat bezspēcīgi. Jo vairāk bībeli nolādēja un aizliedza, jo vairāk tauta gribēja zināt, ko viņa māca. Visi, kas vien tik prata lasīt, gribēja paši mācīties un pētīt Dieva vārdus. Visur viņus ņēma līdz, lasīja un atkal lasīja un ātrāk

neapmierinājās, kamēr nezināja lielāko daļu no galvas. Kad Luters redzēja, ar kādu piekrišanu Jaunā Derība bija tikusi uzņemta, viņš steidzīgi sēdās pie Vecās Derības tulkošanas, un tiklīdz kāds gabals bija pabeigts, viņš tūliņ laida to klajā. {LC 183.5}

Kā pilsētā, tā uz laukiem, visur ar vienādu prieku apsveica Lutera rakstus. «Ko Luters. un viņa draugi sarakstīja, to citi drangi izplatīja. Mūki, kuri bija pārliecinājušies par klostera solījuma nelikumību un pēc ilgās bezdarbības atkal vēlējās vest darbīgu dzīvi, bet kuriem priekš Dieva vārdu sludināšanas trūka zināšanas, apstaigāja provinces un pārdeva Lutera grāmatas. Bija ļoti daudz tādu uzņēmīgu ceļotāju.» Bagāti un nabagi, mācīti un nemācīti — visi ar lielu interesi lasīja šos rakstus. Vakarā sādžas skolotājs lasīja tos priekšā pie pavarda uguns sapulcējušamies pulciņiem. Ikreizes patiesība pārliecināja kādu klausītāju, vārds tika ar prieku uzņemts, un viņi paši stāstīja citiem priecīgo vēsti. {LC 183.6}

Bībeles vārdi bija piepildījušies: «Kad tavi vārdi atveras, tad tie apgaismo un dara vientiesīgos gudrus.»1 Svēto rakstu studēšana izdarīja jo dziļu pārmaiņu tautas dvēselē. Pāvestu kundzība saviem pavalstniekiem bij uzlikusi dzelzs jūgu, tas viņus turēja nezināšanā un nospieda grēkā un zemībā. Tlkai formas māņticīgi ievēroja un uzticīgi glabāja; bet viņām kalpojot netika ne sirdij ne prātam kas. Lutera spredikļi, kuri rādīja Dieva skaidrās patiesības, un pats vārds, kas vienkārši tautai tika ielikts rokā, bija atraisījuši dusošos spēkus un spodrināja nn izdaiļoja ne tikai tautas dvēseli, bet deva arī prātam jaunu spēku un stiprumu. {LC 184.1}

Ļandis no visādām kārtām, ar bībeli rokā, varēja redzēt aizstāvam reformāciju. Pāvesta piekritēji, kuri bībeles studēšanu atstāja priesteriem un mūkiem, tagad viņus uzaicināja iestāties un apgāzt jaunās mācības. Bet nepazīdami ne svētos rakstus, ne Dieva spēku, viņi pilnīgi tika sakauti no tiem, kurus viņi bija nosaukuši par nemācītiem un ķeceriem. Kāds katoļu rakstnieks izteicās: «Par nelaimi Luters saviem pēctečiem samācījis, kn ticībai jābūt dibinātai vienīgi uz svētiem rakstiem.» Veseliem bariem ļaudis salasījās un klausījās, kā vīri ar zemu izglītību aizstāvēja patiesību un sprieda pat ar mācītiem un ievērojamiem teologiem. Kļuva redzama lielo vīru kauna pilnā nezināšana, kad viņu pierādījumiem stājās pretī ar vienkāršu Dieva vārdu mācību. Sievas un bērni, amatnieki un kareivji zināja labāk svētos rakstus, nekā mācīti doktori un priesteri. {LC 184.2}

Starpība starp evaņģēlija mācekļiem un pāvestīgās māņticības aizstāvjiem bija redzama ne tikdaudz pie zinātniekiem, kā pie vienkāršās tautas. «Vecās baznīcas atbalsti bija atstājušas novārtā valodu zināšanas un zinātniskās studijas un viņu vietā stājas studējošā jaunatne, kas pētīja rakstus un kura mīlēja senatnes slavenos gara pieminekļus. Šīs gaišās galvas, šie bezbailīgie vīri ieguva tādas zināšanas, ar kurām ilgi neviens nedrīkstēja mērīties. {LC 185.1}

Kad romiešu garīdzniecība redzēja, ka viņas sapulces tiek mazāk apmeklētas, viņa sauca valsts iestādes palīgā un ar visiem viņas varā atrodošamies līdzekļiem mēģināja atdabūt klausītājus. Bet tauta jaunajās mācībās bija atradusi to, kas apmierina dvēseles prasības un novērsās no tiem, kas to tik ilgi bija barojuši ar māņticīgiem paradumiem un cilvēku teikām. {LC 185.2}

Kad kautkur iedegās patiesības sludinātāju vajāšanas, viņi ievēroja Kristus vārdus: «Bet kad tie jūs vajā šinī pilsētā, tad bēgat uz citu.» Gaisma iespiedās visur. Bēguļi kaut kur atrada viesmīlīgas durvis, kuras viņiem atdarījās, un tur palikuši viņi sludināja Kristu; dažreiz baznīcā, bet kad viņiem šo tiesību liedza, tad privātās mājās, vai zem klajas debess. Kur viņi kādreiz bija dzirdēti, tur bija iesvētīts dievnams. Ar tādu enerģiju un paļāvību sludināta patiesība izplatījās visur ar neatturamu spēku. Par velti sauca palīgā baznīcas un pilsoniskās valdīšanās priekš ķecerības apslāpēšanas. {LC 185.3}

Par velti bija cietums, spīdzināšana, uguns un zobens. Tūkstoši ticīgo apliecināja savu ticību ar savām asinīm, un darbs gāja uz priekšu. Vajāšanas bija tikai priekš tam, lai tiktu izplatīta patiesība un lai murgošana, kuru sātans bija centies ar pēdējo savienot, panāktu to, ka jo spilgtāki izceltos starpība starp Dieva darbu un sātana darbu. {LC 185.4}

NODAĻA 11 - FIRSTU PROTESTS

Vācijas kristīgo firstu protests Špeieras reihstāgā 1529. gadā ir viena no viscēlākajām liecībām, kas jebkad izteiktas reformācijas labā. Šo Dieva vīru drosme, ticība un nelokāmība panāca domu un sirdsapziņas brīvību turpmākajiem gadsimtiem. Viņu protests reformētajai draudzei deva vārdu "protestanti", tā principi ir "pati protestantisma būtība". (1)

Reformācijai bija pienākusi tumša un draudoša diena. Neskatoties uz Vormsas ediktu, kas Luteru pasludināja ārpus likuma un aizliedza mācīt viņa doktrīnas vai arī tām ticēt, impērijā plašos apmēros virsroku jau bija guvusi reliģiskā iecietība. Dieva aizgādība savaldīja patiesībai naidīgos spēkus. Lai gan Kārlis V bija apņēmies reformāciju iznīcināt, tomēr daudzreiz, kad viņš jau pacēla roku sitienam, tas bija spiests to atkal nolaist. Vairākkārt šķita, ka Romas pretinieku tūlītēja iznīcināšana ir pilnīgi neizbēgama, tomēr kritiskajā brīdī vai nu pie zemes austrumu robežas parādījās turku armijas vai arī Francijas karalis, vai pat pāvests greizsirdībā uz imperatora pieaugošo varu sāka ar viņu karot, un šo tautu strīdu un nemiera vidū reformācijai tika dota izdevība nostiprināties un arī izplatīties.

Tomēr pienāca laiks, kad pāvestīgie valdnieki pārtrauca savstarpējo ķildošanos, lai kopīgiem spēkiem cīnītos pret reformatoriem. 1526. gadā Špeierā sasauktais reihstāgs katrai valstiņai līdz vispārēja koncila sanākšanai reliģijas jautājumos bija devis pilnīgu rīcības brīvību, (198) bet jau 1529. gadā, kad vēl nebija izgaisušas briesmas, kuru iespaidā tika gūta šī labvēlīgā piekāpšanās, imperators pieprasīja reihstāgu Špeierā sasaukt no jauna, lai iznīcinātu ķecerību. Ja vien iespējams, firstu nostāšanos pret reformāciju cerēja panākt miermīlīgā ceļā, bet, ja tas neizdotos, Kārlis V bija gatavs ķerties pie zobena.

Pāvesta piekritēji līksmoja. Viņi Špeierā ieradās lielā skaitā un atklāti pauda savu naidu pret reformatoriem un visiem to labvēļiem. Melanhtons sacīja: "Mēs esam pasaules lāsts un saslaukas, bet Kristus uzlūkos savus nabaga ļaudis un tos pasargās." (2) Evaņģēliskajiem firstiem, kas piedalījās reihstāgā, pat savās apmešanās vietās bija aizliegts pieļaut Evaņģēlija sludināšanu. Bet Špeieras iedzīvotāji slāpa pēc Dieva Vārda, un, neskatoties uz visiem aizliegumiem, tūkstoši pulcējās uz dievkalpojumiem Saksijas kūrfirsta kapelā.

Tas pasteidzināja krīzi. Valdības vēstījums reihstāgam darīja zināmu imperatora prasību atcelt lēmumu par sirdsapziņas brīvības piešķiršanu, jo tas it kā esot radījis lielas nekārtības. Šī patvaļīgā rīcība satrauca evaņģēliskos kristiešus un modināja viņos sašutumu. Kāds no viņiem izteicās: "Kristus atkal ir kritis Kajafas un Pilāta rokās." Romas piekritēji kļuva vēl niknāki. Viens no fanātiskajiem pāvesta atbalstītājiem paziņoja: "Turki ir labāki par luterāņiem, jo turki ievēro gavēņa dienas, bet luterāņi tās apgāna. Ja mums jāizvēlas starp Dieva Svētajiem Rakstiem un baznīcas senajiem maldiem, tad noraidīt

vajadzētu pirmos." Bet Melanhtons piezīmēja: "Ikvienā pilnsapulcē Fābers uz mums, evaņģēlistiem, met kādu jaunu akmeni." (2)

Reliģiskā iecietība bija noteikta ar likumu, un tāpēc evaņģēliskās valstiņas nolēma pretoties šo tiesību neievērošanai. Luters, kas vēl atradās Vormsas edikta lāsta varā, Špeieras sanāksmē nedrīkstēja piedalīties, bet viņa vietā nostājās tā līdzstrādnieki un firsti, kurus Dievs šajā kritiskajā brīdī bija pamudinājis aizstāvēt patiesības lietu. (199) Reformatora agrākais aizbildnis dižciltīgais Saksijas Fridrihs jau bija miris, bet viņa brālis hercogs Jānis, kas pēc tā nāves nāca tronī, priecīgi apsveica Evaņģēliju un, lai gan ļoti mīlēja mieru, parādīja lielu enerģiju un drosmi visos jautājumos, kas saistījās ar ticību.

Priesteri pieprasīja, lai visas valstiņas, kas pieņēmušas reformāciju, bez ierunām pakļautos Romas lēmumiem. Turpretī reformatori vēlējās jau iepriekš piešķirtās brīvības atzīšanu. Viņi nevarēja piekrist, ka zemes, kas ar tādu prieku bija pieņēmušas Dieva Vārdu, tagad no jauna nonāktu pāvesta pārvaldībā.

Beidzot tika ieteikts kompromiss, lai Vormsas ediktu stingri ievērotu tur, kur reformācija vēl nav nostiprinājusies, "kur ļaudis no tās bija atteikušies un kur to nevarēja ieviest, neizsaucot tautas sacelšanos, – tur visur nedrīkst pieļaut jaunu reformu ienākšanu, nedrīkst apspriest nevienu strīdīgu jautājumu, nedrīkst aizliegt misi un nedrīkst pieļaut, lai kāds Romas katolis pieņemtu luterānismu". (2) Šo priekšlikumu par lielu gandarījumu pāvesta priesteriem un prelātiem reihstāgs atzina par pieņemamu.

Ja šis edikts iegūtu likuma spēku, tad "reformāciju nebūtu iespējams ne paplašināt (..), kur to vēl nepazina, ne nostiprināt uz drošāka pamata (..), kur tā jau pastāvēja". (2) Ar to būtu aizliegta vārda brīvība. Netiktu pieļauta nekāda atgriešanās. Turklāt vēl pieprasīja, lai reformācijas piekritēji tūlīt pakļautos visiem šiem ierobežojumiem un aizliegumiem. Likās, ka pasaules cerība ir tuvu izdzišanai. "Romas hierarhijas atjaunošana noteikti atgrieztu vecos ļaunumus", un tad viegli varētu atrast iemeslu "tā darba iznīcināšanai, ko jau tik stipri bija iedragājis" fanātisms un nevienprātība. (2)

Evaņģēliskajai partijai sanākot uz apspriedi, tie tagad viens uz otru raudzījās ārkārtīgi apmulsuši. Cits citam jautāja: "Ko darīt?" Uz spēles bija liktas pasaulei ļoti svarīgas vērtības. Vai reformācijas vadoņiem vajadzētu padoties un pieņemt šo ediktu? (200) Cik viegli gan šajā tik nozīmīgajā brīdī varēja izšķirties par nepareizu rīcību! Cik daudzus ticamus aizbildinājumus un atzīstamus iemeslus varēja atrast padevības attaisnošanai! Luterāņu firstiem garantēja netraucētu savas reliģijas īstenošanu dzīvē. Tā pati labvēlība attiecās arī uz visiem viņu pavalstniekiem, kas bija pieņēmuši reformētos uzskatus pirms šī likuma izdošanas. Vai viņi ar to nevarēja apmierināties? Padošanās novērstu daudz briesmu. Un cik daudz nezināmu varbūtību un cīņu var rasties tālākas pretošanās dēļ! Kas zina, kādas izdevības nesīs nākotne? Pieņemsim mieru, satversim Romas pasniegto eļļas

koka zaru un sadziedināsim Vācijas rētas! Ar šāda veida argumentiem reformatori būtu varējuši attaisnot tā ceļa iešanu, kas pēc noteikta laika neglābjami sagrautu visu viņu lietu.

"Laimīgā kārtā tie spēja saprast, uz kāda principa pamatojās šī vienošanās, un tādēļ rīkojās ticībā. Kas bija šis princips? – Romas tiesības apspiest sirdsapziņas brīvību un aizliegt lasīt Rakstus, – lūk, tāda tā patiesā būtība. Bet vai viņi paši un viņu protestantiskie pavalstnieki nedrīkst baudīt reliģisko brīvību? Drīkst, bet tikai kā labvēlību, ko paredz vienošanās, bet nevis kā savas tiesības. Un visā citā, ko vienošanās neparedzēja, noteicošajam vajadzēja būt lielajam autoritātes principam, sirdsapziņa netika ņemta vērā, nekļūdīgais soģis paliktu Roma, un tai vajadzētu paklausīt. Ieteiktās vienošanās pieņemšana faktiski nozīmētu, ka reliģisko brīvību var attiecināt vienīgi uz reformēto Saksiju, bet visā pārējā kristīgajā pasaulē brīva Rakstu pētīšana un reformētās ticības apliecināšana būtu noziegums, kas sodāms ar cietumu un sadedzināšanu uz sārta. Vai viņi drīkstēja piekrist reliģiskās brīvības ierobežošanai? Vai varēja pasludināt, ka reformācija jau sasniegusi savu tālāko teritoriju un ka tā vairs nepaplašināsies ne par vienu vienīgu akru? Un tur, kur šajā stundā noteicošais ir Romas iespaids, tās virsvaldībai jāpastāv mūžīgi? Vai, tā rīkojoties, reformatoriem būtu ar ko aizbildināties, un vai tie varētu justies nevainīgi par to simtu un tūkstošu asinīm, kam šīs vienošanās rezultātā pāvestības kontrolētajās zemēs būtu jāupurē dzīvība? (201) Tā šajā liktenīgajā stundā būtu nodevība pret Evaņģēlija lietu un kristīgās pasaules brīvību." (5) Viņi drīzāk bija gatavi "upurēt visu: pat savas valstis, savus kroņus un savu dzīvību". (2)

"Mēs noraidām šo lēmumu," sacīja firsti. "Sirdsapziņas lietās vairākumam nav nekādas varas." Firstu valstiņu pārstāvji paziņoja: "1526. gadā izdotajam dekrētam mēs esam parādā mieru, ko tagad bauda impērija, tā atcelšana Vāciju piepildītu ar ķildām, grūtībām un nesaskaņām. Reihstāgam nav tiesību darīt kaut ko vairāk par reliģiskās brīvības saglabāšanu līdz koncila sanākšanai." (2) Valsts pienākums ir aizsargāt sirdsapziņas brīvību, un tā ir robeža tās autoritātei reliģijas jautājumos. Ikviena laicīgā valdība, kas ar varas palīdzību mēģina regulēt vai uzspiest reliģiskos pienākumus, upurē tieši to principu, par kuru tik cildeni cīnījās evaņģēliskie kristieši.

Pāvesta piekritēji apņēmās sagraut šo, kā viņi to sauca, "nekaunīgo ietiepību". Savu darbu tie iesāka, pūloties izraisīt šķelšanos reformācijas piekritēju vidū un iebiedēt visus tos, kas vēl nebija atklāti nostājušies tās pusē. Beidzot visu brīvo pilsētu pārstāvjus uzaicināja ierasties reihstāgā, lai tie atbildētu, vai pieņems priekšlikuma nosacījumus. Tie lūdza laiku, lai varētu apdomāties, bet veltīgi. Tomēr kritiskās pārbaudes brīdī gandrīz puse nostājās reformatoru pusē. Tie, kas šādā veidā atsacījās upurēt sirdsapziņas brīvību un tiesības personīgi spriest, labi zināja, ka viņu nostāja tos turpmāk pakļaus kritikai, lāstiem un vajāšanām. Viens no delegātiem sacīja: "Mums vai nu jāaizliedz Dieva Vārds, vai jātiek sadedzinātiem." (2)

Imperatora pārstāvis reihstāgā karalis Ferdinands redzēja, ka dekrēts izsauks nopietnu šķelšanos, ja firstus nebūs iespējams noskaņot par labu tā pieņemšanai un atbalstīšanai. Tāpēc viņš centās tos pierunāt un pārliecināt, labi zinādams, ka varas pielietošana tādus vīrus padarīs tikai vēl apņēmīgākus. Viņš "lūdza firstus pieņemt dekrētu, apliecinot, ka imperators par to būs sevišķi pateicīgs". (202) Bet šie uzticīgie vīri atzina Autoritāti, kas stāv pāri laicīgajiem valdniekiem, tādēļ mierīgi atbildēja: "Mēs ķeizaram gribam paklausīt visās lietās, kas var kalpot miera uzturēšanai un Dieva pagodināšanai." (2)

Beidzot reihstāga klātbūtnē karalis kūrfirstam un viņa draugiem paziņoja, ka "ediktu imperators izteiks dekrēta formā" un ka tiem "atliek vienīgi padoties vairākumam". To pateicis, viņš atstāja sapulci, nedodams reformatoriem izdevību apspriesties vai atbildēt. "Bez panākumiem viņi sūtīja delegāciju lūgt karali atgriezties." Uz visiem protestiem viņš tikai atbildēja: "Tas ir izšķirts jautājums, atliek tikai pakļauties." (2)

Imperatora partija bija pārliecināta, ka kristīgie firsti stingri turēsies pie Svētajiem Rakstiem, uzsverot, ka tie stāv pāri cilvēku doktrīnām un prasībām, un viņi pavisam labi saprata, ka visur, kur vien pieņems šo principu, pāvestība tiks pilnīgi atmesta. Bet kopš tā laika līdzīgi tūkstošiem citu, kas arī skatās tikai uz "redzamām lietām", tie sevi mierināja, ka imperatora un pāvesta lieta ir stipra, bet reformatori vāji. Ja reformatori būtu paļāvušies vienīgi uz cilvēcisko atbalstu, tad tiešām arī būtu izrādījušies tik vāji, kā viņus iedomājās pāvestības piekritēji. Bet, lai gan skaitā nedaudzi un Romas ienīsti, tie tomēr bija stipri. Ar "reihstāga lēmumu" tie griezās pie "Dieva Vārda un imperatoru Kārli V pārsūdzēja pie Jēzus Kristus, ķēniņu Ķēniņa un kungu Kunga". (4)

Tā kā Ferdinands bija atteicies ievērot viņu sirdsapziņas pārliecību, tad, neskatoties uz viņa prombūtni, firsti nolēma savu protestu paziņot nacionālajam koncilam. Tā tika sastādīta svinīgā deklarācija, kuru iesniedza reihstāgam:

"Ar šo mēs protestējam Dieva, mūsu vienīgā Radītāja, Uzturētāja, Glābēja un Pestītāja, priekšā, kas reiz būs arī mūsu Soģis, kā arī visu cilvēku un visu radījumu priekšā, ka ne mēs, ne mūsu ļaudis nekādā veidā nepiekrītam šim dekrētam visās lietās, kas runā pretī Dievam, (203) Viņa Svētajam Vārdam, mūsu labajai sirdsapziņai un mūsu dvēseļu glābšanai."

"Kā gan mēs varam apstiprināt šo ediktu! Kā lai piekrītam, ka, ja varenais Dievs aicinātu kādu cilvēku atzīt Viņu, tad šis cilvēks tomēr nedrīkstētu pieņemt Dieva atzīšanu? Nav nevienas drošas mācības, izņemot tikai tās, kas atbilst Dieva Vārdam.(..) Kungs aizliedz jebkuras citas doktrīnas mācīšanu (..). Svētie Raksti izskaidrojami, ņemot palīgā citus skaidrāk izteiktus tekstus, (..) šī svētā Grāmata ir viegli saprotama un izkliedē tumsu visās kristietim nepieciešamajās zināšanās. Mēs ar Dieva žēlastību esam apņēmušies turpināt skaidri sludināt Viņa vienīgo Vārdu, kā tas ietverts Bībelē, Vecās un Jaunās Derības grāmatās, nepieliekot neko, kas runātu šim Vārdam pretī. Dieva Vārds ir vienīgā

patiesība, tas ir kā droša mēraukla visām doktrīnām un dzīvei un nekad nevar kļūdīties vai mūs pievilt. Kas ceļ uz šī pamata, tas pastāvēs pret visiem elles spēkiem, kamēr visa cilvēku iedomība, kas pret to saceļas, kritīs Dieva vaiga priekšā."

"Šī iemesla dēļ mēs noraidām mums uzlikto jūgu. Tajā pašā laikā mēs ceram, ka imperatora majestāte izturēsies pret mums, kā pienākas kristīgam firstam, kas mīl Dievu pāri pār visām vērtībām, un mēs paziņojam, ka esam gatavi parādīt viņam, kā arī jums, žēlīgie kungi, visu mīlestību un paklausību, kas ir mūsu taisnīgs un likumīgs pienākums." (4)

Uz reihstāgu tas atstāja dziļu iespaidu. Lielāko daļu protestantu drosme pārsteidza un satrauca. Nākotne viņiem šķita vētraina un nedroša. Šķelšanās, strīdi un asinsizliešana likās neizbēgama. Bet reformatori, pārliecināti par savas lietas taisnīgumu un paļaudamies uz Visvarenā roku, bija "pilni drosmes un apņēmības".

"Principi, kas ietverti šajā slavenajā protestā, veido protestantisma būtību. Šis protests tātad vēršas pret diviem cilvēku sagrozījumiem ticības lietās: pret pasaulīgas varas iejaukšanos un pret baznīcas patvaļu. (204) Šo sagrozījumu vietā protestantisms sirdsapziņas varu nostāda pāri valsts varai un Dieva Vārda autoritāti pāri valdošās baznīcas autoritātei. Vispirms tas neatzīst valsts varas iejaukšanos dievišķās lietās, līdz ar praviešiem un apustuļiem sakot: "Mums Dievam jāpaklausa vairāk nekā cilvēkiem." Neaizskarot Kārļa V kroni, tas paaugstina Jēzus Kristus kroni. Tomēr protests sniedzas vēl tālāk, jo tajā tiek izcelts princips, ka visai cilvēku mācībai jāpakļaujas Svētajiem Rakstiem." (4) Turklāt protestanti vēl uzskatīja, ka viņiem ir tiesības brīvi izteikt savu ticības pārliecību. Tie vēlējās ne tikai ticēt un paklausīt, bet Dieva Vārdā ietvertās patiesības mācīt arī citiem, neatzīstot, ka priesteriem vai valsts ierēdņiem būtu kaut kādas tiesības te iejaukties. Špeieras protests bija svinīga liecība pret reliģisko neiecietību, kā apstiprinājums tam, ka ikvienam cilvēkam ir tiesības pielūgt Dievu saskaņā ar savas sirdsapziņas pārliecību.

Deklarācija tika iesniegta. Tā palika atmiņā cilvēku tūkstošiem un ir reģistrēta Debesu grāmatās, kur nekādas cilvēciskas pūles to nevar izdzēst. Visa evaņģēliskā Vācija protestu pieņēma kā savas ticības izskaidrojumu. Daudzi cilvēki šajā deklarācijā saskatīja jaunas un labākas ēras apsolījumu. Viens no firstiem Špeieras protestantiem sacīja: "Lai Visvarenais, kurš jums devis žēlastību un enerģiju atklāti un bezbailīgi apliecināt savu ticību, pasargā jūs šajā kristīgajā nelokāmībā līdz mūžības dienai." (4)

Ja reformācija, lai nodrošinātu sev mieru, pēc zināmu panākumu iegūšanas būtu piekritusi saskaņoties ar apstākļiem, tad tā paliktu neuzticīga Dievam un līdz ar to izsauktu pati savu bojāeju. Šo cildeno reformatoru piedzīvojums satur mācību visiem nākamajiem laikmetiem. Sātana darba metodes cīņā pret Dievu un Viņa Vārdu nav mainījušās, viņš joprojām ar tādu pašu neiecietību pretojas Rakstiem, ja tos, tāpat kā sešpadsmitajā gadsimtā, izvirza par dzīves vadoni. Mūsu laikā no Dieva Vārda mācībām un

priekšrakstiem atkāpjas ļoti plašos apmēros, tāpēc atkal vajadzētu atgriezties pie lielā protestantu principa – Bībele un vienīgi Bībele ir ticības un pienākumu mēraukla. (205) Ar visiem savā rīcībā esošajiem līdzekļiem sātans vēl vienmēr cenšas iznīcināt reliģisko brīvību. Pretkristīgā vara, kuru noraidīja Špeieras protestanti, tagad ar atjaunotu enerģiju mēģina nostiprināt savu zaudēto virskundzību. Un arī šodien reformas vienīgā cerība ir tā pati nesvārstīgā uzticība Dieva Vārdam, kas atklājās reformācijas krīzes laikā.

Parādījās protestantiem draudošu briesmu pazīmes, bet bija redzami arī pierādījumi, ka uzticīgos aizsargā dievišķa roka. Ap šo laiku Melanhtons pa Špeieras ielām uz Reinas pusi steidzīgi vadīja kādu savu draugu Saimonu Grīnausu, lūdzot viņu nekavējoties celties pāri ūdeņiem. Tas bija ļoti izbrīnījies par šādu steigu. Tad Melanhtons sacīja: "Man parādījās nepazīstams, vecs, nopietna un svinīga izskata vīrs un paziņoja: "Ferdinands tūlīt sūtīs ierēdņus apcietināt Grīnausu."

Tajā dienā Grīnauss tiešām bija sašutis par kāda vadoša katoļu doktora Fābera svētrunu un noslēgumā izteica protestu pret "dažu pretīgu maldu aizstāvēšanu". Fābers savas dusmas nelika manīt, bet tūlīt devās pie karaļa, no kura saņēma pavēli apcietināt uzmācīgo Heidelbergas profesoru. Melanhtons nešaubījās, ka Dievs, lai glābtu viņa draugu, bija sūtījis vienu no saviem svētajiem eņģeļiem to iepriekš brīdināt. Reinas krastā viņš nekustīgi gaidīja, kamēr upes ūdeņi Grīnausu šķīra no tā vajātājiem. "Beidzot," izsaucās Melanhtons, kad ieraudzīja draugu jau pretējā krastā, "beidzot viņš ir izrauts no to cilvēku nežēlīgās rīkles, kas slāpst pēc nevainīgo asinīm." Mājās atgriezies, Melanhtons uzzināja, ka, kārojot apcietināt Grīnausu, ierēdņi namu jau ir pārmeklējuši no augšas līdz apakšai.

Šīs zemes vareno valdnieku priekšā reformācijai vajadzēja atklāties vēl iespaidīgākā veidā. Karalis Ferdinands bija atteicies uzklausīt evaņģēliskos firstus, tomēr viņiem tika sniegta izdevība savu lietu izteikt imperatora un sapulcējušos baznīcas un valsts augstāko ierēdņu klātbūtnē. (206) Nākošajā gadā pēc Špeieras protesta Kārlis V sasauca reihstāgu Augsburgā, lai, cik iespējams, klusinātu impēriju satraucošās nesaskaņas. Viņš paziņoja, ka šo sanāksmi ir nodomājis vadīt pats personīgi. Tur ierasties uzaicināja arī protestantu pārstāvjus.

Reformācijai draudēja lielas briesmas, bet tās aizstāvji joprojām savu lietu uzticēja Dievam un svinīgi solījās neatteikties no Evaņģēlija. Saksijas kūrfirstu viņa padomnieki centās pierunāt neierasties reihstāgā. Viņi domāja, ka imperators firstus aicinot tikai tāpēc, lai viņus ievilinātu lamatās. "Vai nav pārdroši ieslēgties pilsētas mūros kopā ar tik varenu ienaidnieku?" Tomēr citi augstsirdīgi iedrošināja: "Lai tikai firsti izturas drosmīgi, un Dieva lieta būs glābta. Dievs ir uzticīgs, Viņš mūs neatstās." (5) Kūrfirsts ar savu svītu tomēr devās ceļā uz Augsburgu. Visi apzinājās viņam draudošās briesmas, tādēļ daudziem bija noskumis vaigs un satraukta sirds. Bet Luters, kurš viņus pavadīja līdz Koburgai, viņu pagurušo ticību uzmundrinot, dziedāja šī ceļojuma laikā uzrakstīto himnu: "Dievs Kungs

ir mūsu stiprā pils." Šīs iedvesmojošās melodijas skaņas aizdzina daudzas baigas nojautas un atviegloja ne vienu vien smagu sirdi.

Reformētie firsti bija nolēmuši pārskatāmā veidā izstrādāt savu uzskatu izklāstu un līdz ar pierādījumiem no Rakstiem iesniegt to reihstāgam. Ziņojuma sastādīšana tika uzticēta Luteram, Melanhtonam un viņu biedriem. Šo ticības apliecību protestanti tad arī pieņēma par savas pārliecības pamatu un sapulcējās, lai svarīgajam dokumentam pievienotu savus parakstus. Tas bija svinīgs un nozīmīgs brīdis. Reformatori baidījās savu ideju saistīt ar politiskiem apsvērumiem, jo atzina, ka reformācija nedrīkst balstīties ne uz kādu citu iespaidu, kā vienīgi uz to, kas nāk no Dieva Vārda. (207) Kristīgajiem firstiem izejot uz priekšu, lai parakstītu dokumentu, Melanhtons viņus brīdināja ar vārdiem: "Tādas lietas ierosināt pienākas teologiem un sludinātājiem, zemes vareno autoritāti vajag pataupīt citiem jautājumiem." "Lai Dievs pasargā," atbildēja Saksijas Jānis, "ka jūs man neļautu to parakstīt! Es esmu apņēmies rīkoties pareizi, nemaz nebaidoties par savu kroni. Es vēlos atklāti atzīt savu Kungu! Mana kūrfirsta galvasrota un mans valdnieka apmetnis man nav tik dārgs kā Jēzus Kristus krusts." To teicis, viņš parakstīja dokumentu. Kāds cits firsts, spalvu satverot, sacīja: "Ja mana Kunga Jēzus Kristus gods to prasa, es esmu gatavs (..) atteikties no savas mantas un no savas dzīvības." "Es labāk atsakos no saviem pavalstniekiem un savas valsts, labāk ar spieķi rokā aizeju no savu tēvu zemes," viņš turpināja, "nekā pieņemu kādu citu doktrīnu, kā to, kas izteikta šajā ticības apliecībā." (6) Tāda bija šo Dieva vīru ticība un drosme.

Pienāca noliktais laiks ierasties imperatora priekšā. Kārlis V, sēdēdams uz troņa, kūrfirstu un firstu apņemts, pieņēma protestantu pārstāvjus. Tika nolasīta viņu ticības apliecība. Šajā ievērojamajā sanāksmē skaidri atklājās Evaņģēlija patiesības un atmaskojās pāvestīgās baznīcas maldi. Šo dienu pasludināja par "reformācijas lielāko dienu un vienu no brīnišķīgākajām dienām kristietības un cilvēces vēsturē". (7)

Bija pagājuši tikai nedaudzi gadi, kopš Vitenbergas mūks viens pats Vormsā stāvēja nacionālās sapulces priekšā. Tagad viņa vietu ieņēma impērijas visdižciltīgākie un varenākie firsti. Luteram tika aizliegts ierasties Augsburgā, tomēr viņš tur bija ar saviem vārdiem un lūgšanām. "Es esmu bezgala priecīgs," viņš rakstīja, "ka piedzīvoju šo stundu, kurā Kristu atklāti paaugstināja tādi izcili ticības apliecinātāji un vēl tik slavenā sapulcē." (7) Tā piepildījās Rakstos teiktais: "Es runāšu par Tavām liecībām ķēniņu priekšā (..)." (Ps. 119:46.)

Arī Pāvila dienās Evaņģēliju, kura dēļ viņš bija saistīts, tādā pašā veidā atklāja impērijas galvaspilsētas augstmaņiem un varas vīriem. Tā šajā gadījumā pilī pasludināja to, ko imperators bija aizliedzis sludināt no kanceles, – to, ko daudzi bija uzskatījuši par tik nederīgu, ka pat kalpiem aizliedza klausīties, tagad ar apbrīnu uzklausīja impērijas vadītāji un firsti. Auditoriju veidoja karaļi un augstmaņi, bet sludināja kronēti firsti, sniedzot

svētrunu par Dieva ķēnišķīgo patiesību. "Kopš apustuļu laikiem," saka kāds rakstnieks, "nekad nav darīts lielāks darbs un nekad tik lieliski nav apliecināta ticība." (7)

"Viss, ko sacījuši luterāņi, ir patiesība, mēs nevaram to noliegt," paziņoja kāds katoļu bīskaps. "Vai jūs varat pamatoti atspēkot kūrfirsta un viņa sabiedroto sniegto ticības apliecību?" kāds cits jautāja doktoram Ekam. "Ar apustuļu un praviešu Rakstiem – nē!" skanēja atbilde. "Bet ar to, ko uzrakstījuši baznīcas tēvi un koncili – jā!" "Es saprotu," atsaucās jautātājs, "saskaņā ar jūsu teikto luterāņi dzīvo atbilstoši Rakstiem, bet mums tāda pamata nav." (8)

Atkal daži Vācijas firsti tika pievērsti reformētajai ticībai. Pats imperators atzina, ka protestantu raksts ir patiess. Šo ticības apliecību pārtulkoja daudzās valodās un izplatīja visā Eiropā, un nākošajās paaudzēs miljoni to ir pieņēmuši par savu personīgo ticības apliecību.

Dieva uzticīgie kalpi nestrādāja vieni. Kamēr valdības un varas un ļaunie gari "šīs pasaules telpā" bija savienojušies pret viņiem, Kungs savus ļaudis neatstāja. Ja viņu acis tiktu atvērtas, tad tie skaidri ieraudzītu dievišķās klātbūtnes un palīdzības izcilus pierādījumus, kādus reiz piešķīra vienam pravietim senatnē. Kad Elīzas kalps savam kungam norādīja uz viņus ielenkušo ienaidnieka karaspēku, kas nogrieza katru atkāpšanās iespēju, pravietis lūdza: "Kungs, lūdzams, atver viņam acis, ka viņš var redzēt!" (2. Ķēn. 6:17) Un, raugi, kalns bija pilns ar ugunīgiem ratiem un zirgiem, ar Debesu armiju, kas tika sūtīta aizsargāt šo Dieva vīru. Tāpat eņģeļi sargāja arī reformācijas lietas strādniekus.

Luters ļoti stingri turējās pie principa, ka reformācijai nav jāmeklē atbalsts pie laicīgām varām un ka tā nav jāaizstāv ar ieročiem. Viņš priecājās, ka Evaņģēliju bija atzinuši impērijas firsti, bet, kad tie ieteica apvienoties, lai kopīgi aizstāvētos, viņš paskaidroja, ka "Evaņģēlija mācība jāaizstāv vienīgi Dievam.(..) Jo mazāk darbā iemaisīsies cilvēks, jo pārsteidzošāk tā labā strādās Dievs. Visa ierosinātā politiskā piesardzība viņa skatījumā bija pieskaitāma necienīgām bailēm un grēcīgai neuzticībai". (9)

Kad reformētās ticības iznīcināšanai apvienojās vareni ienaidnieki un šķita, ka pret to pacelsies tūkstošiem zobenu, Luters sacīja: "Sātans izgāž savas dusmas, pret mums sazvērējušies bezdievīgi pāvesti, draudot ar karu. Paskubiniet ļaudis ticībā un lūgšanās drosmīgi cīnīties Kunga troņa priekšā, lai ienaidnieki, Dieva Gara uzvarēti, būtu spiesti turēt mieru. Mūsu galvenā vajadzība, mūsu galvenais darbs ir lūgšana, lai ļaudis zina, ka pret viņiem tagad vēršas zobena asmens un sātana ārkārtīgās dusmas, un lai viņi lūdz." (9)

Un vēl pēc kāda laika, runājot par reformēto firstu iecerēto savienību, Luters paskaidroja, ka vienīgajam šajā cīņā izlietotajam ierocim vajadzētu būt "Gara zobenam". Saksijas kūrfirstam viņš rakstīja: "Nodomāto savienību mēs pēc savas sirdsapziņas nevaram atzīt par pareizu. Mēs labāk vēlētos desmit reizes mirt, nekā piedzīvot, ka mūsu

Evaņģēlijs liek izliet kādu pilienu asinis. Mūsu daļa ir līdzināties kaujamām avīm. Ir jānes Kristus krusts. Lai jūsu augstība nebaidās. Mēs ar savām lūgšanām panāksim vairāk nekā visi mūsu ienaidnieki ar savu lielīšanos. Tikai neaptraipiet rokas ar brāļu asinīm. Ja imperators prasa mūsu nodošanu viņa tribunāliem, mēs esam gatavi nākt. Jūs nevarat aizstāvēt mūsu ticību, katram vajadzētu ticēt, pašam sevi pakļaujot riskam un briesmām." (10)

No klusajām lūgšanu vietām nāca spēks, kas lielās reformācijas laikā satricināja pasauli. Tur Kunga kalpi svētā līksmībā nostājās uz Viņa apsolījumu klints. Cīnoties Augsburgā, Luters "nepavadīja nevienu dienu, ja vismaz trīs stundas nebija veltījis lūgšanām, un šīs stundas parasti tika ņemtas no laika, kas būtu vislabvēlīgākais studijām". Vienatnē savā istabā viņš izteica dvēseles ilgas Dievam ar vārdiem, kas bija "pilni pielūgsmes, bijības un cerības, it kā tas runātu ar draugu". "Es zinu, ka Tu esi mūsu Tēvs un mūsu Dievs," viņš sacīja, "un Tu izklīdināsi savu bērnu vajātājus, jo līdz ar mums arī Tu pats esi apdraudēts. Visa šī lieta ir Tava, un tikai tāpēc, ka Tu mūs esi skubinājis, mēs tai esam pielikuši savas rokas. Tad nu, ak Tēvs, sargi mūs!" (6)

Rūpju un baiļu nastas nomāktajam Melanhtonam viņš rakstīja: "Žēlastība un miers Kristū, – Kristū, es saku, ne jau šinī pasaulē. Āmen! Es ar ārkārtīgu naidu ienīstu tās lielās raizes, kas Tevi pastāvīgi grauž. Ja šī lieta ir netaisna, tad atstāj to, bet, ja lieta ir taisna, kāpēc tad mums celt neslavu Tā apsolījumiem, kurš mums pavēl gulēt bez bailēm? (..) Taisnības un patiesības darba vajadzībām Kristum nekā netrūks. Viņš dzīvo, Viņš valda, – kādas bailes gan mums vēl varētu būt?" (6)

Dievs uzklausīja savu kalpu sirsnīgās lūgšanas. Viņš deva firstiem un sludinātājiem žēlastību un drosmi aizstāvēt patiesību pret šīs pasaules tumsas valdniekiem. Kungs saka: "Redzi, Es lieku Ciānā izredzētu dārgu stūra akmeni, un, kas tic uz Viņu, nepaliks kaunā." Protestantu reformatori cerēja uz Kristu, un elles vārti tos nevarēja uzvarēt.

NODAĻA 12 - REFORMĀCIJA FRANCIJĀ

Protestam Špeierā un ticības apliecībai Augsburgā, kas iezīmēja reformācijas uzvaru Vācijā, sekoja cīņu un tumsas gadi. Savu atbalstītāju šķelšanās novājinātai un spēcīgu ienaidnieku uzbrukumiem pakļautai, šķita, ka protestantisma kustībai lemta pilnīga iznīcība. Tūkstoši savu liecību apzīmogoja ar asinīm. Uzliesmoja pilsoņu karš; protestantu lietu nodeva viens no tās vadošajiem piekritējiem; visdižciltīgākie no reformētajiem firstiem krita imperatora rokās un kā gūstekņi tika vazāti no vienas pilsētas uz otru. Bet tieši šīs šķietamās uzvaras brīdī imperatoram nācās piedzīvot smagu sakāvi. Tas bija spiests noskatīties, kā laupījums tiek izrauts no viņa rokām, un beidzot vajadzēja sākt izturēties iecietīgāk pret tām mācībām, kuru iznīcināšana bija viņa dzīves mērķis. Lai izdeldētu ķecerību, viņš lika uz spēles visu valsti, savu mantu un pat savu dzīvību. Un tagad bija redzams rezultāts: armijas kaujās nomocītas, bagātības izsmeltas, daudzās atsevišķās valstiņas apdraudēja sacelšanās iespējas, bet ticība, kuru tas velti pūlējās apspiest, ieguva arvien vairāk piekritēju. Kārlis V bija karojis pret visu pārvaldošo varu. Dievs sacīja: "Lai top gaisma!"– bet imperators centās darīt visu iespējamo tumsas saglabāšanai. Tādēļ arī viņa nodomi cieta neveiksmi, un, priekšlaicīgi novecojis un ilgo cīņu nogurdināts, tas beidzot atteicās no troņa un apraka sevi klosterī.

Tāpat kā Vācijā, arī Šveicē reformācijai pienāca tumšas dienas. Kamēr daudzi kantoni pieņēma reformēto ticību, citi aklā stūrgalvībā pieķērās Romas sludinātajiem uzskatiem. (212) Vajāšanas pret tiem, kas vēlējās pieņemt patiesību, beidzot izraisīja pilsoņu karu. Kapelas asiņainajā kaujas laukā krita Cvinglijs un daudzi citi reformācijas līdzgaitnieki. Šo drausmīgo nelaimju nomākts drīz nomira arī Ekolampadijs. Roma līksmoja, jo likās, ka daudzās vietās tā atgūs visu, ko bija zaudējusi. Bet Tas, kura nodomi pastāv no mūžības, nebija atstājis ne savu lietu, ne savu tautu. Viņa roka tos arī tagad spēja glābt. Reformācijas turpināšanai Kungs jau citās zemēs bija pamodinājis jaunus strādniekus.

Francijā diena sāka uzaust, jau pirms kāds kaut ko zināja par reformatoru Luteru. Viens no pirmajiem gaismu uztvēra gados vecais Lefjērs, kāds vispusīgi izglītots vīrs, Parīzes universitātes profesors un dedzīgs pāvesta piekritējs. Pētot seno literatūru, viņa uzmanību saistīja Bībele, un drīz vien šī grāmata kļuva par viņa studentu mācību priekšmetu. Lefjērs bija aizrautīgs svēto pielūdzējs, un, izzinājis baznīcas leģendas, viņš jau bija iesācis rakstīt vēsturi par svētajiem un mocekļiem. Šis darbs prasīja lielu piepūli, tomēr, neskatoties uz grūtībām, laika gaitā tika gūti ievērojami panākumi, līdz autors sāka studēt Bībeli, cerēdams, ka tā viņam palīdzēs pilnīgāk izprast šo tematu. Tur viņš tiešām arī atrada aprakstus par svētajiem, bet ne tādus, kādi figurēja Romas kalendārā. Pār viņu nāca dievišķās gaismas plūdi. Pārsteigumā un riebumā viņš tagad novērsās no paša izraudzītā darba, lai nodotos Dieva Vārdam. Un tur atrastās dārgās patiesības viņš drīz sāka mācīt citiem.

1512. gadā, kad Luters un Cvinglijs vēl nebija sākuši reformas darbu, Lefjērs rakstīja: "Tas ir Dievs, kas mums ticībā dod savu taisnību, un tā ir vienīgā, kas, pateicoties žēlastībai, taisno mūs mūžīgai dzīvei." (1) Iedziļinoties atpestīšanas noslēpumos, viņš izsaucās: "Ak, cik neizsakāmi liels ir šis maiņas darījums: (213) bezgrēcīgais tiek notiesāts, un vainīgais kļūst brīvs; svētība nes lāstu, un nolādētais saņem svētību; dzīvība mirst, un mirušais dzīvo; godību apņem tumsa, un tas, kurš nepazina neko, izņemot kaunu, tagad tiek ietērpts godībā." (2)

Mācīdams, ka gods par pestīšanu pieder vienīgi Dievam, viņš arī paskaidroja, ka cilvēkam pienākas Tam paklausīt. "Ja tu esi Kristus draudzes loceklis," viņš sacīja, "tad tu esi loceklis pie Viņa miesas, un, ja tu esi no Viņa miesas, tad esi pildīts ar dievišķu dabu. (..) Ak, ja cilvēki tikai spētu saprast šo priekšrocību, cik skaidri, nevainīgi un svēti tad viņi dzīvotu un cik nicināma, salīdzinot ar viņos mājojošo godību, – ar to, ko miesīgās acis nespēj saskatīt, – tad tiem kļūtu visa šīs pasaules godība." (2)

Starp Lefjēra studentiem atradās daži, kas aizrautīgi klausījās viņa vārdos un kuriem vēl ilgi pēc tam, kad skolotāja balss jau bija apklususi, nācās turpināt patiesības sludināšanas darbu. Tāds bija Viljams Fārels. Dievbijīgu vecāku dēls, audzināts tā, lai nešaubīgā ticībā pieņemtu baznīcas mācības, viņš līdz ar apustuli Pāvilu par sevi varēja teikt: "Esmu dzīvojis pēc mūsu reliģijas visstingrākās sektas noteikumiem, būdams farizejs." (Ap.d. 26:5) Kā uzticīgs Romas piekritējs, viņš dega par visu to cilvēku iznīcināšanu, kas uzdrīkstējās pretoties baznīcai. "Es biju gatavs griezt zobus kā saniknots vilks," viņš vēlāk atzinās, runājot par šo savas dzīves posmu, "kad vien dzirdēju kādu izsakāmies pret pāvestu." (3) Fārels bija nenogurstošs svēto pagodinātājs un kopā ar Lefjēru izstaigāja visas Parīzes baznīcas, zemodamies altāru priekšā un izgreznodams ar dāvanām svēto tēlus. Tomēr šie rituāli nespēja dot dvēseles mieru. Viņu vienmēr nomāca grēku apziņa, kuru nespēja aizdzīt visi izdomātie grēku nožēlas darbi. Tādēļ kā balss no Debesīm izskanēja reformatora vārdi: "Pestīšana ir no žēlastības. Nevainīgais ir notiesāts, un noziedznieks ir attaisnots." (214) "Vienīgi Kristus krusts ir tas, kas atver Debesu vārtus un aizslēdz durvis uz elli." (3)

Fārels priecīgi pieņēma šo patiesību. Līdzīgi Pāvilam, novērsdamies no vergošanas tradīcijām, viņš tagad iegāja Dieva bērniem piedāvātajā brīvībā. Vēlāk pats par sevi viņš mēdza stāstīt, ka ir "atgriezies ne vairs kā asinskārs un slepkavojošs vilks, bet gan kā kluss, lēnprātīgs un nevainīgs jērs, savā sirdī pilnīgi aizejot no pāvesta un nododoties Jēzum Kristum". (4)

Kamēr Lefjērs turpināja izplatīt gaismu starp saviem studentiem, Fārels, kas Kristus darbā bija tikpat dedzīgs kā pirms tam pāvestības lietās, uzsāka atklātu patiesības sludināšanu. Viņiem drīz pievienojās augsts baznīcas ierēdnis, apgabala bīskaps. Bija arī vēl citi skolotāji, kas baudīja lielu ievērību savu spēju un izglītības dēļ, bet tagad apvienojās

Evaņģēlija sludināšanā, gūstot piekritējus starp visām iedzīvotāju šķirām – no amatnieku un zemnieku būdiņām līdz pat karaļa pilij. Reformēto ticību pieņēma tajā laikā valdošā karaļa Franča I māsa. Šķita, ka kādu laiku labvēlīgi noskaņots ir arī pats karalis un māte karaliene, tāpēc reformatori ar lielām cerībām raudzījās uz priekšu nākotnē, kad Francija būs atvērta Evaņģēlijam.

Bet viņu cerībām nebija lemts piepildīties. Kristus mācekļus gaidīja smagi pārbaudījumi un vajāšanas. Žēlastībā tās tomēr viņu acīm vēl bija apslēptas. Miera laikā tie varēja uzkrāt spēkus pastāvēšanai vētrās; reformācijas darbs strauji gāja uz priekšu. Miauksas bīskaps dedzīgi strādāja savā baznīcas iecirknī, pamācot kā garīdzniecību, tā tautu. Neizglītotos un netikumīgos priesterus atcēla un, cik tālu vien tas bija iespējams, aizvietoja ar izglītotiem un dievbijīgiem vīriem. Bīskaps ļoti vēlējās, lai viņa ļaudīm pašiem būtu pieejams Dieva Vārds, un šis mērķis drīz tika sasniegts. Lefjērs uzņēmās pārtulkot Jauno Derību, un tieši tajā pašā laikā, kad Vitenbergas spiestuvi atstāja Lutera vācu Bībele, Miauksā izdeva Jauno Derību franču valodā. Bīskaps netaupīja ne pūles, ne līdzekļus, lai to izplatītu savās draudzēs, (215) un jau drīz visa apgabala zemnieku īpašumā atradās Svētie Raksti.

Kā slāpēs bojāejoši ceļotāji neizsakāmā priekā steidzas pie spirdzinoša ūdens avota, tā šīs dvēseles uzņēma Debesu vēsti. Strādnieki tīrumos un amatnieki savās darbnīcās smago ikdienas darbu atviegloja, runājot par Bībeles dārgajām patiesībām. Vakaros tie vairs neapmeklēja vīna pārdotavas, bet sapulcējās cits cita mājā, lai lasītu Dieva Vārdu un vienotos lūgšanās un Kunga slavēšanā. Drīz vien šīs kopienas stipri pārvērtās. Lai gan tā bija viszemākā šķira, nemācīta un smagi strādājoša zemniecība, viņu dzīvē tagad atklājās dievišķās žēlastības pārveidojošais spēks. Pazemīgi, mīloši un svēti – tie tagad kļuva par lieciniekiem Evaņģēlija labajam darbam, ko tas veic visos cilvēkos, kas vien to uzņem godīgās sirdīs.

Miauksas apgabalā aizdedzinātā gaisma savus starus izplatīja tālā apkārtnē. Jaunatgriezto skaits ik dienas pieauga. Karalis, kurš nicināja mūku aprobežoto svētulību, kādu laiku aizturēja hierarhijas niknumu, bet beidzot pāvestīgie vadoņi guva virsroku. Tad iedegās ugunssārti. Miauksas apgabala bīskaps, spiests izvēlēties starp uguni un savu mācību atsaukšanu, aizgāja pa vieglāko ceļu, bet, neskatoties uz vadoņa krišanu, viņa draudze palika nelokāma. Daudzi, liesmu apņemti, liecināja par patiesību. Ar savu drosmi un uzticību, ko viņi parādīja uz sārta, šie pazemīgie kristieši runāja uz tūkstošiem, kas miera apstākļos nekad nebūtu sadzirdējuši viņu liecību.

Kristu ciešanās un apsmieklā uzdrošinājās apliecināt ne tikai nabadzīgie un vienkāršie ļaudis. Arī pilīs un cietokšņu mirdzošajās zālēs atradās cēlas dvēseles, kas patiesību vērtēja pāri par bagātību, sabiedrisko stāvokli vai pat dzīvību. Bruņinieku tērps zem sevis slēpa dižāku un pastāvīgāku garu nekā bīskapa talārs vai mitra. Ludvigam van Berkvīnam bija

dižciltīgi senči. Viņš bija galma bruņinieks ar izsmalcinātu izturēšanās veidu un nevainojamu morāli, cilvēks, kas daudz laika ziedoja studijām. "Viņš bija," saka kāds rakstnieks, "dedzīgs pāvestīgo noteikumu ievērotājs un pastāvīgi sekoja baznīcas misēm un svētrunām, (..) un visus citus savus daudzos tikumus kronēja ar sevišķu riebumu pret luterānismu." (216) Bet līdzīgi daudziem citiem, kas dievišķā aizgādībā tika vadīti pie Bībeles, viņš pārsteigts tur atrada "nevis Romas doktrīnas, bet gan Lutera mācības". (5) Kopš tā laika viņš pilnīgi nodevās Evaņģēlija lietai.

"Visizglītotākais no Francijas augstmaņiem", ārkārtīgi apdāvināts un daiļrunīgs, neiebiedējami drosmīgs, varonīgs un dedzīgs, ar lielu iespaidu galmā, jo bija karaļa mīlulis, tieši šo iemeslu dēļ daudzi domāja, ka viņam lemts kļūt par savas dzimtās zemes reformatoru. Beza sacīja: "Berkvīns būtu varējis kļūt par otru Luteru, ja viņš Francī I būtu atradis otru kūrfirstu." Bet pāvesta piekritēji kliedza: "Viņš ir sliktāks par Luteru." Romas atbalstītājiem Francijā viņš tiešām bija bīstamāks. Tie viņu ielika cietumā kā ķeceri, bet karalis to atbrīvoja. Cīņa turpinājās vairākus gadus, svārstoties starp Romu un reformāciju, kur Francis pārmaiņus gan pacieta, gan atkal ierobežoja mūku nikno dedzību. Pāvestīgās varas pārstāvji Berkvīnu trīs reizes apcietināja, bet, apbrīnojot viņa ģenialitāti un rakstura cildenumu, monarhs to tūlīt atbrīvoja, atsakoties viņu upurēt hierarhijas ļaunprātībai.

Berkvīnu atkārtoti brīdināja par viņam draudošajām briesmām Francijā un pamudināja sekot to pēdās, kuri sev drošību bija atraduši labprātīgā trimdā. Biklais un nepastāvīgais Erasms, kuram, neskatoties uz viņa spīdošajām zināšanām, tomēr nebija tā morālā lieluma, kas patiesību vērtē augstāk par dzīvību un godu, Berkvīnam rakstīja: "Lūdz, lai tevi nosūta par vēstnesi uz kādu svešu zemi, vai arī dodies uz Vāciju un ceļo tur. Tu pazīsti Bīdu un viņam līdzīgos – tas ir tūkstošgalvains nezvērs, kas uz visām pusēm izspļauj indi. Tev ir leģions ienaidnieku. Pat ja tava lieta būtu labāka kā Jēzum Kristum, tad tomēr viņi tev neļaus dzīvot, līdz nožēlojamā kārtā nebūs iznīcinājuši. Nepaļaujies pārmērīgi uz karaļa aizsardzību. Nekādā gadījumā nekompromitē mani teoloģijas fakultātē." (5)

Bet, briesmām vairojoties, Berkvīna dedzība vienīgi pieauga spēkā. Būdams tālu no tā, lai pieņemtu Erasma pasaulīgi gudro un savtīgo padomu, viņš izšķīrās par vēl drosmīgākiem pasākumiem. (217) Viņš vēlējās patiesību ne tikai aizstāvēt, bet arī uzbrukt maldiem. Romas piekritēju uzturēto apsūdzību ķecerībā Berkvīns vērsa atpakaļ pret viņiem pašiem. Visaktīvākie un niknākie viņa pretinieki bija augsti mācīti doktori un mūki no Parīzes lielās universitātes teoloģijas nodaļas, kuru uzskatīja par vienu no ievērojamākajām garīdzniecības autoritātēm tautā. Minēto doktoru rakstos Berkvīns atrada divpadsmit punktus, kurus tas atklāti nosauca par "pretbībeliskiem un tāpēc ķecerīgiem", un ar lūgumu izšķirt strīdu griezās pie paša karaļa.

Monarhs, kurš labprāt vēlējās noskatīties uz šo pretējo spēku cīnītāju drosmi un atjautību, priecīgs par izdevību pazemot augstprātīgo mūku lepnumu, pavēlēja Romas

piekritējiem savu lietu aizstāvēt ar Bībeli. Bet viņi labi zināja, ka šis ierocis tiem maz var palīdzēt; daudz labprātāk tie būtu lietojuši cietumu, spīdzināšanu un dedzināšanu uz sārta. Bet tagad lomas bija mainītas, un viņi juta, ka krīt bedrē, kur bija cerējuši iegrūst Berkvīnu. Apmulsuši tie steidzīgi meklēja kādu glābšanās iespēju.

Tieši tajā laikā uz ielas stūra tika sakropļota jaunavas Marijas statuja. Par to uztraucās visa pilsēta. Ļaudis bariem plūda uz notikuma vietu, izsakot savas sēras un sašutumu. Arī karalis jutās dziļi aizskarts. Šo gadījumu mūki varēja izmantot savā labā, un viņi arī nekavējās to darīt. "Tie ir Berkvīna mācību augļi," tie nikni kliedza. "Šī luterāņu sazvērestība gatava gāzt visu – reliģiju, likumus un pašu troni." (5)

Berkvīnu no jauna arestēja. Karalis atstāja Parīzi, un tā mūkiem radās iespēja netraucēti piepildīt savus nodomus. Reformatoru nopratināja un notiesāja uz nāvi, un, lai Francis nevarētu vēlreiz iejaukties un viņu izglābt, spriedumu izpildīja tajā pašā dienā, kad to pasludināja! (218) Ap pusdienas laiku Berkvīnu veda uz nāves soda vietu. Sapulcējās milzīgs ļaužu pūlis, kas vēlējās redzēt visu notiekošo, un te nu daudzi pārsteigti un izbijušies saprata, ka šoreiz par upuri izraudzīts vīrs no Francijas vislabākās un drosmīgākās dižciltīgo ģimenes. Viļņojošā pūļa sejas aptumšoja neziņa, sašutums, nicinājums un rūgts naids, bet uz vienas sejas nebija nekādu ēnu. Mocekļa domas kavējās tālu prom no šīs kņadas un trokšņa, viņš apzinājās vienīgi sava Kunga klātbūtni.

Nožēlojamie rati, kuros tas brauca, viņa vajātāju dusmīgās sejas, briesmīgā nāve, kas viņu sagaidīja, – visām šīm lietām reformators nepievērsa nekādu uzmanību, viņam blakus atradās Tas, kurš dzīvo, kaut gan bija miris, bet tagad ir mūžīgi dzīvs, un kuram ir nāves un elles atslēgas. Berkvīna seja staroja Debesu gaismā un mierā. Viņš bija tērpies labākajās drēbēs – "samta apmetnī, atlasa un damasta kamzolī un ar zelta pavedieniem izrakstītās zeķēs". (6) Viņš savu ticību ķēniņu Ķēniņam gatavojās apliecināt visu vērojošā Universa klātbūtnē, un nekādas skumju pazīmes nedrīkstēja apēnot tā prieku.

Gājienam lēni virzoties uz priekšu pa cilvēku pieblīvētajām ielām, ļaudis izbrīnījušies ievēroja, ka viņa skats un stāja pauda mieru un uzvaras prieku. "Viņš izskatās kā tāds, kas sēž templī un pārdomā svētas lietas," (5) ļaudis savā starpā runāja.

Uz sārta Berkvīns mēģināja ar dažiem vārdiem griezties pie pūļa, bet mūki, baidīdamies no sekām, sāka kliegt, un kareivji šķindināja savus ieročus, tā ka viņu klaigas apslāpēja mocekļa balsi. Tādā veidā 1529. gadā kulturālās Parīzes augstākās literāri izglītotās autoritātes un garīdzniecība "1793. gada vienkāršajiem ļaudīm atstāja zemisku priekšzīmi, noslāpējot mirstoša cilvēka svētos vārdus". (5)

Berkvīnu nožņaudza, un viņa miesas aprija liesmas. Ziņas par viņa nāvi atnesa bailes reformācijas draugiem visā Francijā. (219) Bet viņa piemērs nebija veltīgs. "Arī mēs esam

gatavi," sacīja patiesības liecinieki, "priecīgi iet pretī nāvei, savu skatu vēršot uz nākamo dzīvi." (7)

Vajāšanu laikā Miauksas apgabalā reformētās ticības skolotājiem atņēma tiesības sludināt, un viņi aizceļoja uz citiem laukiem. Lefjērs pēc kāda laika devās uz Vāciju. Fārels atgriezās dzimtajā pilsētiņā Francijas austrumos, lai izplatītu gaismu savā bērnības zemē. Līdz turienei jau bija atnākušas ziņas par notikumiem Miauksā, un viņa bezbailīgā centībā mācītā patiesība atrada klausītājus. Tomēr drīz vien pamodās varas iestādes, lai viņu apklusinātu, kā rezultātā tas tika izraidīts no pilsētas. Ja arī tagad vairs nebija iespējams strādāt atklāti, viņš, pārstaigādams līdzenumus un ciemus, mācīja ļaudis viņu mājās un vientuļās kalnu pļavās, sev patvērumu atrodot mežos un klinšu alās, kur kādreiz bija mīlējis uzturēties zēna gados. Dievs viņu sagatavoja lielākiem pārbaudījumiem. "Neizpalika meklēšana, vajāšanas un sātana intrigas, par ko tiku brīdināts," viņš pats vēlāk sacīja, "tas viss bija daudz lielākā mērā, kā es to paša spēkiem būtu varējis panest, bet Dievs ir mans Tēvs, Viņš man vienmēr sniedza un arī turpmāk sniegs vajadzīgo palīdzību." (8)

Tāpat kā apustuļu dienās "vajāšanas vairāk gan bija kalpojušas Evaņģēlija tālākai izplatīšanai". Izdzīti no Parīzes un Miauksas apgabala, reformatori "staigāja apkārt, Vārdu pasludinādami". (Ap.d. 8:4.) Līdz ar to gaisma atrada ceļu uz daudzām tālām Francijas provincēm.

Dievs vēl vienmēr sagatavoja strādniekus savas lietas vajadzībām. Kādā no Parīzes skolām mācījās dziļi domājošs, kluss jauneklis, kas jau bija parādījis varenu un izprotošu prātu, ne mazāk izceldamies ar nevainojamu dzīvi, kā ar intelektuālu aizrautību un nodošanos reliģijai. Viņa ģenialitāte un uzcītība to drīz vien padarīja par koledžas lepnumu, un daudzi jau ar pārliecību runāja, ka Kalvins kļūs par vienu no visspējīgākajiem un godājamākiem baznīcas aizstāvjiem. Bet dievišķās gaismas stars iespiedās pat sholastikas un māņticības mūros, kas toreiz apņēma jaunekli. (220) Dzirdot vēstis par jaunajām mācībām, viņa sirds nodrebēja, un tas nemaz nešaubījās, ka ķeceri tiešām pelnījuši liesmas, kurām viņus nodeva. Tomēr pavisam nejauši Kalvins nonāca vaigu vaigā ar ķecerību, kur tika spiests pārbaudīt Romas teoloģijas spēku cīņā pret protestantu mācībām.

Parīzē dzīvoja Kalvina brālēns, kurš jau bija pievienojies reformatoriem. Abi radinieki bieži satikās un kopīgi pārrunāja jautājumus, kas satrauca kristīgo pasauli. "Virs zemes ir tikai divas reliģijas," sacīja protestants Olivetans. "Viena ir tā, ko radījuši cilvēki un kura māca, ka cilvēks pats sevi var izglābt ar ceremonijām un labiem darbiem; otra ir Bībelē atklātā reliģija, un tā māca meklēt pestīšanu vienīgi brīvi piedāvātajā Dieva žēlastībā."

"Es negribu nevienu no jūsu jaunajām mācībām," izsaucās Kalvins, "vai tu domā, ka es visu iepriekšējo dzīves laiku esmu atradies maldos?" (9)

Bet domas bija atmodinātas, un viņš tās vairs nevarēja aizdzīt, lai arī kā to būtu vēlējies. Viens pats, sēdot savā istabiņā, tas vēlreiz pārcilāja brālēna vārdus. Viņu savā varā pārņēma grēka apziņa, tas sevi ieraudzīja bez aizstāvja svētā un taisnā Soģa priekšā. Svēto starpniecība, labie darbi un baznīcas ceremonijas – tas viss nespēja izpirkt viņa grēkus. Sev priekšā viņš nespēja saskatīt neko citu kā tikai mūžīga izmisuma tumsu. Veltīgi mācītie vīri pūlējās atvieglot jaunekļa ciešanas. Neko nedeva arī grēksūdzes un grēku nožēlošana, šie rituāli nepalīdzēja dvēselei atrast mieru ar Dievu.

Turpinoties šīm neauglīgajām cīņām, Kalvinam kādā dienā gadījās nonākt vienā no pilsētas laukumiem, kur viņš kļuva par aculiecinieku ķecera sadedzināšanai. To ārkārtīgi pārsteidza mocekļa sejā redzamais miers. (221) Ciešot briesmīgās nāves mokas un dzirdot baznīcas pasludinātos vēl drausmīgākos lāstus, tas atklāja tādu ticību un drosmi, ko jaunajam studentam bija sāpīgi salīdzināt ar savu izmisumu un tumsu, lai gan viņš dzīvoja visstingrākajā paklausībā baznīcai. Kalvins zināja, ka ķeceri savu ticību pamatoja ar Bībeli. Tādēļ viņš nolēma to izpētīt, lai, ja iespējams, uzzinātu viņu prieka noslēpumu.

Bībelē viņš atrada Kristu. "Ak Tēvs," viņš izsaucās, "Jēzus upuris ir remdējis Tavas dusmas; Viņa asinis ir nomazgājušas manu netīrību, Viņa krusts ir nesis manu lāstu, Viņa nāve ir mani salīdzinājusi. Mēs esam izgudrojuši daudz nederīgu muļķību, bet Tu manā priekšā kā lāpu esi nolicis savu Vārdu un esi aizskāris manu sirdi, lai es riebumā novērstos no ikviena cita nopelna, izņemot Jēzus nopelnu." (10)

Kalvins tika audzināts priestera amatam. Jau divpadsmit gadu vecumā viņu kādā mazā draudzē iecēla kapelāna amatā, un bīskaps apcirpa jaunekļa galvu saskaņā ar baznīcas kanonu. Viņš nesaņēma nekādu iesvētīšanu un arī nepildīja priestera pienākumus, bet kļuva par garīdzniecības locekli, kam bija savs amata tituls un arī attiecīga alga.

Tagad, jūtot, ka viņš nekad nevarēs kļūt par priesteri, tas kādu laiku pievērsās tieslietu studijām, tomēr beidzot arī šo nodomu atmeta un nolēma savu dzīvi veltīt Evaņģēlijam. Kalvins tomēr vilcinājās kļūt par atklātu sludinātāju. No dabas viņš bija kautrīgs, un viņu nomāca tāda stāvokļa lielā atbildības izjūta. Tāpēc tas vēl kādu laiku centās turpināt studijas un tikai beidzot padevās savu draugu sirsnīgajiem lūgumiem. "Tas ir brīnišķīgi," viņš sacīja, "ka tik zemas izcelsmes cilvēks drīkst pacelties tādā augstā godā." (5)

Kalvins savu darbu uzsāka mierīgi, un viņa vārdi līdzinājās rasai, kas atspirdzina zemi. Viņš bija atstājis Parīzi un tagad uzturējās kādā provinces pilsētā princeses Margaritas aizsardzībā, kas, mīlot Evaņģēliju, aizstāvēja tā mācekļus. (222) Kalvins vēl bija jauneklis, laipns un vienkāršs savā izturēšanās veidā. Viņa darbs iesākās ar mājas ļaudīm. Saimes locekļu ieskauts, tas lasīja Evaņģēliju un izskaidroja pestīšanas patiesības. Tie, kas dzirdēja šo vēsti, Evaņģēlija labās ziņas aiznesa tālāk citiem, un drīz vien skolotājs jau ceļoja aiz šīs pilsētas robežām pa apkārt esošajiem mazajiem ciematiem. Viņš atrada atvērtas durvis

pilīs un būdiņās un, tālāk ejot, lika pamatus draudzēm, kurām vēlāk vajadzēja drosmīgi liecināt par patiesību.

Pēc dažiem mēnešiem Kalvins atkal bija Parīzē. Tur skolotu un izglītotu vīru aprindās valdīja neparasts satraukums. Seno valodu studijas cilvēkus bija novedušas pie Bībeles, un daudzi, kuru sirdis šajā grāmatā atklātās patiesības nekad nebija skārušas, tagad tās dedzīgi pārrunāja un pat uzsāka strīdu ar Romas piekritējiem. Kalvinam, kas arī būtu varējis sevi parādīt teoloģisku cīņu laukos, bija veicams augstāks uzdevums nekā šiem trokšņainajiem vīriem. Ļaužu prāti bija pamodināti, un tiem vajadzēja atklāt patiesību. Kamēr universitāšu zāles pildīja teoloģisko disputu klaigas, Kalvins gāja no nama uz namu, atvērdams ļaudīm Bībeli un stāstīdams tiem par krustā sisto Kristu.

Dieva aizgādībā Parīzei vēlreiz vajadzēja dzirdēt uzaicinājumu pieņemt Evaņģēliju. Lefjēra un Fārela aicinājums bija noraidīts, bet tagad no jauna šajā lielajā galvaspilsētā vēsts tika sludināta visām ļaužu šķirām. Karalis, politisku apsvērumu ietekmēts, vēl nebija pilnīgi nostājies Romas pusē pret reformāciju. Margarita joprojām loloja cerību, ka Francijā uzvarēs protestantisms. Tādēļ arī viņa nolēma, ka Parīzē jāsludina reformētā ticība. Karaļa prombūtnes laikā tā deva rīkojumu kādam protestantu sludinātājam runāt pilsētas baznīcās. Kad pāvesta augstie ierēdņi to aizliedza, princese atvēra pili. Vienā telpā iekārtoja kapelu un paziņoja, ka katru dienu noteiktā laikā tur sniegs svētrunu, uz ko ielūgti visu šķiru ļaudis. Uz šiem dievkalpojumiem parasti sanāca daudz tautas. (223) Viņi piepildīja ne tikai kapelu, bet arī priekštelpas un ejas. Katru dienu sapulcējās tūkstoši: augstmaņi, valstsvīri, likumu zinātāji, lieltirgotāji un amatnieki. Karalis sanāksmes nevis aizliedza, bet pavēlēja tām atvērt vēl divas Parīzes baznīcas. Nekad iepriekš pilsētu tā nebija saviļņojis Dieva Vārds. Likās, ka no Debesīm pie ļaudīm ir nonācis pats Dzīvības Gars. Atturība, skaidrība, kārtība un darbīgums stājās dzeršanas, izlaidības, ķildu un dīkdienības vietā.

Bet arī hierarhija neslinkoja. Tā kā karalis vēl arvien atsacījās iejaukties un apturēt sludināšanu, tad tā griezās pie tautas. Lai pastiprinātu nezinošā, māņticīgā pūļa bailes, aizspriedumus un fanātismu, netika taupīti nekādi līdzekļi. Akli pakļaudamās saviem viltus mācītājiem, Parīze, tāpat kā senatnē Jeruzāleme, neatzina savu piemeklēšanas laiku, ne arī to, kas bija vajadzīgs tās mieram. Galvaspilsētā Dieva Vārdu sludināja divus gadus, bet, lai gan daudzi pieņēma Evaņģēliju, ļaužu vairākums to noraidīja. Francis tikai personīgu nolūku dēļ zināmu laiku bija parādījis iecietību, un pāvesta piekritējiem no jauna izdevās gūt virsroku. Atkal tika slēgtas baznīcas, un atkal iedegās sārti.

Kalvins vēl atradās Parīzē un ar studijām, pārdomām un lūgšanām gatavojās priekšā stāvošajam darbam, kā arī turpināja izplatīt gaismu. Beidzot tomēr arī viņu sāka turēt aizdomās. Varas iestādes nolēma viņu nodot liesmām. Juzdamies drošs savā noslēgtībā, viņš nemaz nedomāja par tam draudošajām briesmām, kad istabā pēkšņi iesteidzās draugi

ar ziņu, ka ierēdņi jau ir ceļā, lai to arestētu. Tajā pašā acumirklī pie ārējām durvīm atskanēja skaļa klauvēšana. Nedrīkstēja zaudēt nevienu acumirkli. Daži no draugiem aizkavēja ierēdņus pie durvīm, kamēr citi palīdzēja reformatoram nolaisties zemē pa logu, un viņš ātri devās prom uz pilsētas nomali. Atradis pajumti kāda strādnieka, reformācijas drauga, nelielajās lauku mājās, viņš pārģērbās lauksaimnieka drēbēs un ar kapli pār plecu devās tālāk. (224) Tā, iedams uz dienvidiem, viņš patvērumu atkal atrada Margaritas īpašuma robežās. (11)

Tur viņš dažus mēnešus uzkavējās, juzdamies drošs spēcīgu draugu aizsardzībā, un kā iepriekš atkal nodevās studijām. Tomēr sirdi pildīja ilgas par Francijas evaņģelizāciju, tādēļ viņš nespēja ilgi palikt bezdarbībā. Tiklīdz vētra bija mazliet atslābusi, tas meklēja jaunu darba lauku Patīrā, kur atradās universitāte un kur jaunie uzskati jau bija ieguvuši zināmu labvēlību. Visu šķiru ļaudis priecīgi klausījās Evaņģēlija vēsti. Atklāta sludināšana nenotika, bet virs birģermeistara nama, viņa paša apmešanās vietā un reizēm visiem pieejamā dārzā, Kalvins atvēra mūžīgās dzīvības Vārdus visiem, kas vien vēlējās tos dzirdēt. Pēc kāda laika, klausītāju skaitam pieaugot, likās drošāk sapulcēties ārpus pilsētas. Par sanāksmju vietu izvēlējās kādu alu dziļas un šauras aizas malā, kuras nošķirtību vēl papildināja tur augošie koki un pārkārušās klintis. Uz turieni ļaudis devās mazās grupiņās, atstājot pilsētu pa dažādiem ceļiem. Šajā vientuļajā vietā lasīja un izskaidroja Bībeli. Šeit pirmo reizi Francijas protestanti noturēja Kunga svēto Vakarēdiena dievkalpojumu. No šīs mazās draudzes uz citām vietām izsūtīja vairākus uzticīgus evaņģēlistus.

Vēlreiz Kalvins atgriezās Parīzē. Pat tad viņš vēl nespēja atmest cerību, ka franču tauta reiz pieņems reformēto ticību. Bet gandrīz visas durvis tādam darbam bija aizslēgtas. Mācīt Evaņģēliju nozīmēja iet taisnā ceļā uz sārtu, un tāpēc viņš beidzot nolēma doties prom uz Vāciju. Līdzko tas bija atstājis Franciju, pār protestantiem tur izlauzās tāda vētra, kas, ja vien viņš vēl ilgāk būtu uzkavējies, to aizrautu līdzi kopējā nāvē.

Franču reformatori, kas ilgojās redzēt savu dzimteni ejam kopsolī ar Vāciju un Šveici, nolēma Romas māņticībai dot drosmīgu triecienu, lai tādā veidā pamodinātu visu tautu. Tādēļ kādā naktī visā Francijā tika izlikti pret misi vērsti plakāti. (225) Šis dedzīgais, bet tomēr neaprēķinātais solis nevis veicināja reformu, bet gan pazudināja tās aizstāvjus un arī reformētās ticības draugus. Tas Romas piekritējiem deva ilgi kāroto ieganstu pieprasīt pilnīgu ķeceru iznīcināšanu, apsūdzot viņus aģitācijā, kas apdraud troņa stabilitāti un tautas mieru.

Nezināma roka – vai tā bija neapdomīga drauga vai viltīga ienaidnieka roka, to nekad nenoskaidroja – vienu plakātu piestiprināja arī pie karaļa privātmājas durvīm. Monarha dvēselē uzbangoja nepatika un arī bailes. Šajā rakstā tika nesaudzīgi uzbrukts gadsimtiem ilgi un bijīgi godātai māņticībai. Ārkārtējā pārdrošība, ar kādu tagad karalim uzspieda vienkāršos un biedējošos izteicienus, viņā pamodināja dusmas. Kādu brīdi tas pārsteigts un

drebēdams stāvēja durvju priekšā, nespēdams neko izteikt, bet tad viņa nepatika izpaudās briesmīgos vārdos: "Bez kaut kādas šķirošanas jāgrābj ciet visi, kas turami aizdomās par luterānismu. Es tos visus gribu iznīcināt." (12) Kauliņi bija mesti. Karalis tagad nolēma nostāties pilnīgi Romas pusē.

Nekavējoties tika sperti soļi visu Parīzes luterāņu arestēšanai. Vienu no pirmajiem notvēra kādu nabadzīgu amatnieku, reformētās ticības piekritēju, kurš ticīgos parasti aicināja uz viņu slepenajām sanāksmēm, un, piedraudot ar tūlītēju nāvi uz sārta, pavēlēja tam aizvest pāvesta aģentus uz ikviena protestanta māju. Sākumā viņš šausmās atrāvās no šī nekrietnā priekšlikuma, bet beidzot bailes no liesmām guva virsroku, un tas bija ar mieru kļūt par savu brāļu nodevēju. Tā pa pilsētas ielām lēni un klusi uz priekšu virzījās dīvains gājiens. Kā pirmo nesa hostiju, tai sekoja priesteri, vīraka kvēpinātāji, tālāk mūki un kareivji, un viņu vidū karaļa detektīvs Morins ar nodevēju. Šī demonstrācija it kā tika rīkota par godu "svētajam sakramentam"– protestantu izdarītās mises apgānīšanas izpirkšanai. Bet aiz greznās izrādes slēpās drausmīgs nodoms. (226) Netika izteikts neviens vārds, bet, nonākot pret kāda luterāņa namu, nodevējs tikai deva norunāto zīmi. Procesija apstājās, daži iegāja mājā un izvilka ārā visus ģimenes locekļus, kurus tūlīt saslēdza ķēdēs, un briesmīgā sabiedrība devās tālāk meklēt jaunus upurus. Viņi "nesaudzēja nevienu namu, ne lielu, ne mazu, pat ne Parīzes universitātes koledžas.(..) Morina priekšā drebēja visa pilsēta.(..) Tas bija terora valdīšanas laiks." (12)

Upurus nodeva nežēlīgai un mokpilnai nāvei, jo bija izdota īpaša pavēle samazināt uguns spēku, lai paildzinātu agonijas laiku. Bet ļaudis mira kā uzvarētāji. Viņu nelokāmība palika nesatricināta, viņu miers – neaptumšots. Vajātāji, nespēdami salauzt šo cilvēku apņēmību, paši jutās sakauti. Sārtus krāva visos Parīzes kvartālos, un dedzināšanu rīkoja vairākas dienas pēc kārtas ar nolūku, lai nāvessodu izpildīšanas paildzināšana radītu bailes no ķecerības. Tomēr galu galā viss nāca par labu Evaņģēlijam. Tagad visai Parīzei bija iespējams pārliecināties, kādus cilvēkus radīja šie jaunie uzskati. Mocekļa sārtam nevarēja līdzināties neviena kancele. Skaidrais prieks, kas apgaismoja šo ļaužu sejas, kad viņi gāja garām (..) uz soda izpildīšanas vietu, viņu varonība karstajās liesmās un lēnprātīgā pārestību piedošana bieži vien dusmas pārvērta līdzjūtībā un naidu mīlestībā, ar neatvairāmu daiļrunību nododot liecību par labu Evaņģēlijam. (13)

Priesteri, cenšoties uzturēt tautas niknumu visaugstākā pakāpē, pret protestantiem izvirzīja visbriesmīgākās apsūdzības. Tos apvainoja slaktiņa plānošanā pret katoļiem, pat valdības gāšanas un karaļa noslepkavošanas nodomos. Bet šo apgalvojumu apstiprināšanai nevarēja atrast ne vismazāko pierādījumu. Tomēr visiem šiem ļaunajiem pravietojumiem kādreiz vajadzēja piepildīties – gan pavisam citādos apstākļos un pretēja rakstura iemeslu dēļ. Katoļu parādītā nežēlība pret nevainīgajiem protestantiem krājās atmaksai, un nākamajos gadsimtos viņu pareģotais ļaunais liktenis tiešām kļuva par karaļa, valdības un

tās padoto daļu, un to radīja neticīgie un paši katoļi. (227) Ne protestantisma ieviešana, bet gan apspiešana trīs simti gadus vēlāk Franciju ieveda visās šajās drausmīgajās nelaimēs.

Ļaunas aizdomas, neuzticība un nežēlīgs terors aptvēra visas sabiedrības šķiras. Vispārējā satraukumā kļuva skaidri redzams, cik dziļi luterānisma mācības bija iesakņojušās visizglītotākajos, iespaidīgākajos un raksturā viscēlākajos cilvēkos. Pēkšņi tukšas kļuva uzticības un goda amatu vietas. Pazuda amatnieki, grāmatu iespiedēji, zinātnieki, universitāšu profesori, rakstnieki un pat galma ļaudis. Simtiem cilvēku bēga no Parīzes, labprātīgi kļūdami par trimdiniekiem, kas atstājuši savu dzimto zemi, un daudzos gadījumos šī rīcība bija pirmais norādījums, ka tie ir labvēlīgi noskaņoti pret reformēto ticību. Paveroties apkārt, pāvesta piekritēji jutās pārsteigti, ka savā vidū bija pacietuši tik daudz nenojaustu ķeceru. Savu niknumu tie izgāza uz viņu varas robežās esošajiem ļoti daudzajiem vienkāršās izcelsmes upuriem. Cietumi bija pārpildīti, un likās, ka degošo sārtu dūmi, kurus iekūra Evaņģēlija apliecinātājiem, aizsedz pat dienas gaismu.

Franci I uzskatīja par vadoni tai lielajai zinātnes un apgaismības kustībai, kas iezīmēja sešpadsmitā gadsimta sākumu. Viņam patika savā galmā sapulcināt rakstniekus un mācītus vīrus no dažādām zemēm. Tieši ar viņa mīlestību uz zinātni un mūku gara tumsonības un māņticības nicināšanu vismaz daļēji izskaidrojama zināmā iecietība, kas reformai tika dāvāta sākumā. Bet reiz iededzies par ķecerības likvidēšanu, šis zinātnes aizgādnis izdeva ediktu, kas visā Francijā aizliedza grāmatu iespiešanu. Francis I sniedz vienu no daudzajiem vēsturiskajiem piemēriem, kas rāda, ka intelektuāla izglītība vien cilvēku nepasargā no reliģiskas neiecietības un vajāšanas tieksmēm.

Francijai ar svinīgu un atklātu ceremoniju vajadzēja apņemties pilnīgi iznīcināt protestantismu. Priesteri pieprasīja, ka ar mises noniecināšanu augstajām Debesīm nodarīto publisko apvainojumu jāizpērk ar asinīm un ka karalim savas tautas labā šis briesmīgais darbs jāatzīst par labu un vēlamu.

Šausmīgās ceremonijas norisei izvēlējās 1535. gada 21. janvāri. (228) Tautas māņticīgās bailes un fanātiskais naids jau bija pamodināts. Parīzē drūzmējās ļaužu pulki no visiem apkārtējiem apvidiem, ielas bija pārpildītas. Dienu vajadzēja sākt ar plašu un iespaidīgu procesiju. "Nami, gar kuriem virzījās gājiens, bija rotāti sēru lentēm, un visā ceļa garumā vietvietām pacēlās altāri." Par godu "svētajam sakramentam" visu namu durvju priekšā dega lāpas. Jau pirms rītausmas pie karaļa pils sāka veidoties gājiens. "Vispirms nesa dažādu baznīcu karogus un krustus. Pēc tam pa pāriem nāca pilsoņi ar lāpām rokās." Sekoja četri mūku ordeņi, ikviens savā īpatnējā tērpā. Tad tika nests liels daudzums ievērojamāko relikviju. Tālāk uz zirgiem jāja augstākie garīdznieki savos spilgti sarkanajos purpura talāros, izrotājušies ar dažādiem krāšņiem, mirdzošiem dārgakmeņiem.

"Hostiju zem krāšņa baldahīna, kuru turēja augstdzimuši prinči, nesa pats Parīzes bīskaps.(..) Aiz hostijas gāja karalis. (..) Francis I tai dienā nenesa ne kroni, ne karalisko

tērpu." Ar "atsegtu galvu, uz zemi vērstu skatienu, turēdams rokā degošu vaska sveci", Francijas karalis parādījās kā "grēku nožēlotājs". (14) Pie katra altāra viņš pazemībā locīja ceļus; ne netikumu dēļ, kas aptraipīja viņa dvēseli, ne arī nevainīgo asiņu dēļ, kas darīja netīras valdnieka rokas, bet to savu pavalstnieku nāves grēka dēļ, kas bija uzdrošinājušies noraidīt misi. Tam sekoja karaliene un valsts augstākie ierēdņi, tāpat iedami pa pāriem ar aizdedzinātām vaska svecēm rokās.

Daļu no tās dienas ceremonijas veidoja valdnieka uzruna augstākstāvošajām amatpersonām bīskapa pils lielajā zālē. Ar noskumušu seju viņš parādījās klausītāju priekšā un aizkustinoši daiļrunīgos vārdos apraudāja "šo noziegumu, zaimu, bēdu un negoda dienu", kas bija nākusi pār tautu. Viņš arī uzaicināja katru uzticīgo pavalstnieku palīdzēt iznīdēt samaitājošo ķecerību, kas it kā draud izpostīt Franciju. "Tik tiešām, kungi, kā es esmu jūsu karalis," viņš teica, "ja es apzinātos vienu no saviem locekļiem aptraipītu vai inficētu ar šo riebīgo puvi, es liktu jums to nocirst.(..) (229) Un vēl, ja es redzētu ar to apgānītu kādu no saviem bērniem, es viņu nesaudzētu.(..) Es pats viņu nodotu un upurētu Dievam." Asaras noslāpēja viņa balsi, un visa sapulce raudāja, vienprātīgi saukdama: "Mēs gribam dzīvot un mirt par katoļu reliģiju!" (15)

Pār tautu, kas bija noraidījusi patiesības gaismu, nāca šausmīga tumsa. "Žēlastība, kas nes pestīšanu," bija atspīdējusi, tomēr Francija, labi redzot tās spēku un svētumu, kad tās spožums jau bija apgaismojis daudzas pilsētas un ciemus, no tās novērsās, labāk izvēloties tumsu nekā gaismu. Viņi bija atstūmuši tiem piedāvāto Debesu dāvanu. Tie ļaunu bija nosaukuši par labu un labu par ļaunu, līdz krita par upuri paši savai stūrgalvībai un maldīgai iedomai. Un tagad, ja arī viņi varbūt tiešām ticēja, ka kalpo Dievam, vajājot Viņa ļaudis, tad šī neliekuļotā izturēšanās tomēr nemazināja viņu vainu. Tie stūrgalvīgi bija noraidījuši gaismu, kas tos būtu pasargājusi no piekrāpšanas, no savu dvēseļu aptraipīšanas un asinsizliešanas.

Svinīgais zvērests pilnīgi iznīcināt ķecerību, tika dots lielajā katedrālē, kurā gandrīz trīssimt gadus vēlāk tauta, kas būs aizmirsusi dzīvo Dievu, sēdinās tronī "prāta dievieti". No jauna veidojās procesija, un Francijas pārstāvji iesāka to darbu, kuru viņi bija zvērējuši izpildīt. "Nelielā attālumā viena no otras bija paredzētas sārtu vietas, kurās dzīvus sadedzināt zināmus kristiešus protestantus. Tika dots rīkojums uguni iekurt tikai tad, kad tuvosies karalis, lai procesija, tur apstājoties, varētu būt par aculiecinieci visiem šiem briesmu darbiem." (14) Kristus liecinieku izciestās mokas ir pārāk šausmīgas, lai tās sīkāk atstāstītu, bet no upuru puses nebija nekādas svārstīšanās. Skubināts atteikties no savas pārliecības, kāds atbildēja: "Es ticu tikai tam, ko pravieši un apustuļi jau agrāk sludinājuši un kam ticējuši visi svētie. (230) Es paļaujos uz Dievu, kurš reiz stāsies pretī visām elles varām." (15)

Atkal un atkal procesija apstājās šajās cilvēku mocīšanas vietās. Kad gājiens bija atgriezies izejas punktā pie karaļa pils, pūlis izklīda, un arī karalis un garīdznieki devās prom, ļoti apmierināti ar dienā paveikto darbu, apsveicot sevi, ka tikko iesāktā lieta turpināsies līdz pilnīgai ķecerības iznīcināšanai.

Francija centās pilnīgi iznīcināt miera Evaņģēliju, kuru bija noraidījusi, un drausmīgās sekas vairs nebija novēršamas. 1793. gada 21. janvārī, tieši divi simti piecdesmit astoņus gadus pēc tās dienas, kad Francija pilnīgi nodevās reformatoru vajāšanām, pa Parīzes ielām gāja cita procesija ar pavisam citiem nolūkiem. "Atkal galvenā persona bija karalis, atkal satraukums un klaigas, atkal skanēja saucieni pēc vairāk upuriem, atkal bija uzceltas iekārtas nāves soda izpildīšanai un atkal dienas notikumi beidzās ar briesmīgu šausmu darbu: Ludvigs XVI, kas pūlējās izrauties no cietuma uzraugiem un bendēm, tika vilkts uz priekšu līdz ešafotam un tur ar varu turēts, līdz krita cirvis un viņa galva noripoja no paaugstinājuma." (14) Karalis tomēr nebija vienīgais upuris, tās pašas vietas tuvumā šajās asiņainajās terora dienās giljotīna līdzīgā kārtā pazudināja divus tūkstošus astoņus simtus cilvēcīgu būtņu.

Reformācija pasaulei bija piedāvājusi atvērtu Bībeli, noņemot zīmogu Dieva bauslības priekšrakstiem un ar tās prasībām vēršoties pie ļaužu sirdsapziņas. Bezgalīgā Mīlestība cilvēkiem bija atklājusi Debesu statūtus un principus. Dievs bija teicis: "Turiet un pildiet tos, jo tā būs jūsu gudrība un lietu izpratne citu tautu acu priekšā, kuras, kad tās dzirdēs visus šos likumus, teiks: "Tiešām, gudri un saprātīgi ļaudis ir šī lielā tauta!" Atmetot Debesu dāvanu, Francija sēja anarhijas un sabrukuma sēklu, un cēloņu un seku nenovēršamā likumsakarība atklājās vēlākajā revolūcijā un briesmīgajā vardarbībā. (231)

Jau sen pirms tam, kad plakātu izlikšana pamodināja vajāšanas, drosmīgais un dedzīgais Fārels bija spiests bēgt no savas dzimtās zemes. Viņš devās uz Šveici, un tur, centīgi atbalstot Cvinglija darbu, palīdzēja svaru kausus nosvērt par labu reformācijai. Šeit viņam nācās pavadīt arī vēlākos savas dzīves gadus, tomēr tas turpināja būtiski iespaidot reformas darbu arī Francijā. Sevišķi trimdas pirmajos gados viņš centās sekmēt Evaņģēlija izplatīšanos dzimtajā zemē. Ievērojamu laiku tas pavadīja, sludinot savu tautiešu vidū robežas tuvumā, no kurienes ar nenogurdināmu modrību vēroja notiekošo cīņu un palīdzēja ar iedrošinājumu un padomu. Ar citu trimdinieku palīdzību franču valodā tika pārtulkoti vācu reformatoru raksti un lielā skaitā iespiesti līdz ar franču Bībeli. Kolportieri šos rakstus izplatīja tālu pa visu Franciju. Tā kā grāmatas viņi saņēma par zemu cenu, tad darbā gūtā peļņa tos darīja spējīgus šo pasākumu izvērst vēl plašāk.

Šveicē Fārels iesāka darbu, maskējies kā vienkāršs skolotājs. Izvēlējies nomaļu draudzi, viņš nodevās bērnu mācīšanai. Bez parastajām zināšanu nozarēm tas piesardzīgi norādīja arī uz Bībeles patiesībām, cerot ar bērnu starpniecību aizsniegt viņu vecākus. Bija daži, kas ticēja, bet tad iejaucās priesteri, lai šo pasākumu apturētu, pierunājot māņticīgos zemniekus

viņam pretoties. "Tas nevar būt Kristus Evaņģēlijs," apgalvoja priesteri, "jo tā sludināšana nenes mieru, bet gan karu." (16) Līdzīgi pirmajiem mācekļiem Fārels, vajāts vienā pilsētā, bēga uz citu. Viņš gāja no ciema uz ciemu, no pilsētas uz pilsētu, ceļodams kājām, paciezdams izsalkumu, aukstumu un nogurumu, it visur atrazdamies dzīvības briesmās. Viņš sludināja tirgus laukumos, baznīcās un dažreiz pat no katedrāļu kancelēm. Reizēm viņš baznīcā neatrada nevienu klausītāju, bet bija arī gadījumi, kad sludināšanu pārtrauca kliedzieni un ņirdzīgas piezīmes vai arī viņu ar varu novilka no kanceles. Ne vienu vien reizi pūlis to satvēra un līdz nāvei piekāva. Tomēr viņš lauzās uz priekšu. (232) Lai gan bieži noraidīts, tomēr ar nenogurstošu izturību tas atkal no jauna pievērsās cīņai, un rezultātā kādreizējie pāvestības cietokšņi gan mazākās, gan lielākās pilsētās viens pēc otra atvēra vārtus Evaņģēlijam. Nelielā draudze, kurā tas bija iesācis strādāt, drīz vien pieņēma reformēto ticību. Arī Morata un Neušātele atteicās no Romas rituāliem un no baznīcām iznesa elkudievīgos attēlus.

Jau sen Fārels bija ilgojies pacelt protestantisma karogu Ženēvā. Ja izdotos iemantot šo pilsētu, tad tā varētu kļūt par Francijas, Šveices un Itālijas reformācijas centru. Neizlaižot no acīm šo mērķi, viņš turpināja darboties, līdz tika iegūtas daudzas apkārtējās pilsētas un ciemi. Tad ar vienu vienīgu pavadoni Fārels iegāja Ženēvā. Bet tur viņam atļāva sniegt tikai divas svētrunas. Priesteri, velti nopūlējušies, lai viņu tiesātu civilās varas orgāni, lika Fārelam stāties garīdznieku koncila priekšā, kurā viņi ieradās zem talāriem paslēptiem ieročiem, apņēmušies reformatoram atņemt dzīvību. Ēkas ārpusē tika sapulcēts saniknots pūlis ar rungām un zobeniem, lai par katru cenu nodrošinātu viņa nāvi, ja tam izdotos izbēgt no koncila. Tomēr reformatoru izglāba valsts augstāko ierēdņu un bruņoto spēku klātbūtne. Jau nākošajā dienā agri no rīta to kopā ar pavadoni pārcēla pāri ezeram uz kādu drošu vietu. Tā beidzās pirmais mēģinājums iepazīstināt Ženēvu ar Evaņģēliju.

Nākamajam mēģinājumam tika izraudzīts vienkāršāks sūtnis – jauneklis ar tik pazemīgu ārējo izskatu, ka pat tie, kas saucās reformas draugi, viņu uzņēma vēsi un vienaldzīgi. Ko gan tāds cilvēks varētu darīt tur, kur tika atmests pats Fārels? Kā gan jaunietis, kuram tik maz drosmes un pieredzes, spētu pretoties vētrai, kas piespieda bēgt visstiprāko un drosmīgāko? Ne ar spēku, ne ar varu, bet ar Manu Garu," saka Kungs." (Cak. 4:6.) "Kas nespēcīgs pasaulē, to Dievs ir izredzējis, lai liktu kaunā stipros. Jo Dieva ģeķība ir gudrāka nekā cilvēki, un Dieva nespēcība ir spēcīgāka nekā cilvēki." (1. Kor.1:27,25)

Arī Fromāns šo darbu iesāka, strādājot par skolotāju. (233) Patiesības, kuras viņš bērniem mācīja skolā, tie atkārtoja savās mājās. Un tā, lai dzirdētu Bībeles izskaidrojumus, drīz vien uz skolu sāka nākt arī vecāki un klase pildījās ar uzmanīgiem klausītājiem. Jauno Derību un traktātus ļaudis saņēma par velti, un šī lasāmviela aizsniedza vēl daudzus citus, kas neuzdrošinājās atklāti nākt, lai klausītos jaunās mācības. Pēc kāda laika arī šis strādnieks bija spiests bēgt, bet viņa mācītās patiesības paspēja iesakņoties cilvēku sirdīs. Reformācija bija iedēstīta un turpināja izplatīties un nostiprināties. Vēlāk sludinātāji atkal

atgriezās, un, pateicoties viņu pūlēm, beidzot Ženēvā uzvaru guva protestantiskais dievkalpošanas veids.

Pilsēta jau bija deklarējusi savu nostāšanos reformācijas pusē, kad pēc daudz un dažādiem ceļojumiem un likstām pa tās vārtiem ienāca Kalvins. Atgriežoties no pēdējā dzimtās vietas apmeklējuma, viņš atradās ceļā uz Bāzeli. Bet, tā kā taisno ceļu bija ieņēmušas Kārļa V armijas, viņš bija spiests iet apkārt caur Ženēvu.

Šajā apmeklējumā Fārels saskatīja Dieva vadību. Lai gan Ženēva bija pieņēmusi reformēto ticību, tomēr tur vēl daudz ko vajadzēja paveikt. Cilvēki tiek atgriezti pie Dieva ne kā draudzes, bet kā atsevišķas personas, tādēļ atdzimšanas darbam jānotiek sirdī un sirdsapziņā, Svētā Gara spēkā, bet ne ar koncilu lēmumiem. Lai gan Ženēvas iedzīvotāji bija nokratījuši Romas varu, tomēr viņi ne visai labprāt atteicās no netikumiem, kas zēla un plauka tās valdīšanas laikā. Ieviest Evaņģēlija skaidros pamatlikumus un pilnībā sagatavot ļaudis tās vietas ieņemšanai, kurā tos it kā aicināja Dieva aizgādība, tiešām nebija viegls darbs.

Fārels bija pārliecināts, ka viņš Kalvinā ir atradis cilvēku, kas tam pievienosies šajā darbā. Dieva Vārdā viņš svinīgi un nopietni lūdza jauno evaņģēlistu palikt tur un strādāt. Kalvins ļoti izbijās. Būdams bikls un miermīlīgs, viņš vairījās no saskares ar drosmīgo, neatkarīgo un pat varmācīgo ženēviešu garu. Vājā veselība līdz ar ieradumu nodoties studijām spieda viņu meklēt vientulību. Domādams, ka reformas lietai vislabāk var kalpot ar savu spalvu, viņš vēlējās atrast klusu, mierīgu vietu studijām, lai no turienes ar preses starpniecību pamācītu un celtu draudzes. (234) Bet Fārela svinīgais norādījums tomēr šķita kā aicinājums no Debesīm, un tas neuzdrošinājās pretoties. Kā pats vēlāk izteicās, viņam šķitis "it kā Dieva roka no Augšienes to būtu satvērusi un nenovēršami nolikusi šajā vietā, kuru viņš tik nepacietīgi vēlējās atstāt". (17)

Tajā laikā protestantu lietai draudēja lielas briesmas. Pār Ženēvu dārdēja pāvesta lāsti, un to iznīcināt kāroja spēcīgas tautas. Kā lai šī mazā pilsēta pretojas varenajai hierarhijai, kas tik bieži bija piespiedusi pakļauties gan karaļus, gan imperatorus? Kā lai tā pastāv pret pasaules lielo iekarotāju armijām?

Visā kristīgajā pasaulē protestantismu apdraudēja briesmīgi ienaidnieki. Pēc reformācijas pirmajām uzvarām Roma no jauna sakopoja spēkus, cerot tomēr kādreiz panākt tās iznīcināšanu. Šajā laikā nodibināja Jezuītu ordeni, visnežēlīgāko, nekaunīgāko un varenāko no visiem pāvestības aizstāvjiem. Šķirti no jebkādām pasaulīgām saistībām un cilvēcīgām interesēm, miruši dabīgajām labvēlības jūtām, pilnīgi apklusinājuši saprātu un sirdsapziņu, viņi neatzina nekādu valdību, nekādas saites, izņemot sava ordeņa likumus, nekādu pienākumu, izņemot pienākumu paplašināt savas biedrības varu. (Skat. Pielikumā.) Kristus Evaņģēlijs savus sekotājus bija darījis spējīgus pastāvēt briesmās un panest ciešanas, kā arī, nebaidoties no aukstuma, izsalkuma, smaga darba un trūkuma, turēt augsti

paceltu patiesības karogu, ja arī par to viņus gaidītu moku rati, pazemes cietumi un sārti. Lai cīnītos pret šo spēku, jezuitisms savus sekotājus apgaroja ar tādu fanātismu, kas tos darīja spējīgus izturēt līdzīgos pārbaudījumos, liekot pretī patiesībai visus iespējamos viltus ieročus. Viņiem neviens noziegums nebija par lielu, neviena krāpšana par nekrietnu, neviena izlikšanās par grūtu, lai to visu neizmantotu cīņā pret ķeceriem. Svinīgi solījušies dzīvot nabadzībā un pazemībā, viņi pastāvīgi domāja tikai par bagātības un varas iegūšanu, lai tad tās izmantotu protestantisma sagraušanai un pāvestības virskundzības atjaunošanai.

Izejot ļaudīs kā sava ordeņa locekļi, viņi tērpās svētumā, apmeklēja cietumus un slimnīcas, kalpoja slimajiem un (235) trūcīgajiem, vārdos apliecināja atsacīšanos no pasaules un nesa Jēzus svēto vārdu, kas gāja apkārt labu darīdams. Bet zem šīs nevainojamās ārienes bieži slēpās visnoziedzīgākie un šausmīgākie nolūki. Ordenis darbojās pēc devīzes, ka mērķis attaisno līdzekļus. Saskaņā ar šo kodeksu, meli, zādzības, nepatiesi zvēresti un slepkavības bija ne tikai piedodamas, bet pat uzslavas vērtas, ja tikai tās nāca par labu baznīcas interesēm. Zem visdažādākajām maskām jezuīti lauza sev ceļu uz valsts amatiem, izvirzījās par karaļu padomdevējiem un veidoja tautu politiku. Viņi kļuva par kalpiem, lai izspiegotu savus kungus. Viņi dibināja koledžas firstu un augstmaņu dēliem un skolas vienkāršajiem ļaudīm, lai panāktu, ka protestantu bērni sāk ievērot pāvestības rituālus. Prāta samulsināšanai un iztēles apžilbināšanai un savaldzināšanai tika izmantots viss Romas ārējais krāšņums, un tā daudzu tautu dēli nodeva brīvību, kuras dēļ tēvi tik daudz bija pūlējušies un lējuši savas asinis. Jezuīti ātri izplatījās pa visu Eiropu, un, kur vien viņi gāja, tur sekoja pāvestības iekārtas atdzimšana.

Lai tiem piešķirtu vēl lielāku varu, tika izdota bulla par inkvizīcijas atjaunošanu. (Skat. Pielikumā.) Neskatoties uz vispārējo riebumu, ar kādu to uzņēma pat katoļu zemēs, pāvestības vadoņi atkal nodibināja šo briesmīgo tribunālu, un zvērības, kas būtu par šausmīgām dienas gaismai, tika praktizētas krēslainajos pazemes cietumos. Daudzās valstīs tūkstoši un atkal tūkstoši cilvēku, pats tautas zieds, skaidrākie un cēlākie, visgudrākie un augstāk izglītotākie, dievbijīgie un savam darbam nodevušies draudžu gani, čaklie un patriotiskie pilsoņi, izcilie zinātnieki, talantīgie mākslinieki un prasmīgie amatnieki tika nogalināti vai bija spiesti bēgt uz citām zemēm.

Tādi bija līdzekļi, ar kuriem Roma centās nodzēst reformācijas gaismu, atņemt cilvēkiem Bībeli un atjaunot tumsas laikmeta neziņu un māņticību. (236) Bet, pateicoties Dieva svētībai un to izcilo vīru pūlēm, kurus Viņš bija pamodinājis iet Lutera pēdās, protestantismu tomēr nesagrāva. Par savu spēku tam nebūt nav jāpateicas firstu labvēlībai vai viņu ieročiem. Par tā cietokšņiem kļuva vissīkākās valstis, visvienkāršākās un nespēcīgākās tautas. Viens no tādiem nocietinātiem punktiem bija mazā Ženēva, pastāvēdama varenu ienaidnieku vidū, kas kala visdažādākos plānus tās iznīcināšanai; tāda bija Holande Ziemeļu jūras sēkļos, kas cīnījās pret tajā laikā lielākās un bagātākās valsts Spānijas tirāniju; nemīlīgā un neauglīgā Zviedrija, kas reformācijai sagādāja daudz uzvaru.

Gandrīz trīsdesmit gadus Kalvins strādāja Ženēvā, vispirms lai tur nodibinātu draudzi, kas turētos pie Bībeles morāles mācībām, un tad lai reformācijas darbu izplatītu tālāk pa visu Eiropu. Viņa kā vadoņa rīcība nebija bez kļūdām, ne arī visas mācības brīvas no maldiem. Tomēr šis vīrs bija darbarīks to patiesību pasludināšanai, kurām viņa laikā bija sevišķi svarīga nozīme protestantisma pamatlikumu aizstāvēšanā pret spēcīgi atpakaļ plūstošo pāvestības straumi un dzīves vienkāršības un skaidrības atbalstīšanā reformētajās draudzēs, kam vajadzēja nomainīt Romas banālo lepnumu un samaitātību.

No Ženēvas tika izplatīti preses izdevumi, un izgāja skolotāji reformētās mācības tālākai izplatīšanai. Tur meklēja norādījumus, padomus un iedrošinājumu visu zemju vajātie ļaudis. Kalvina pilsēta kļuva par patvērumu visiem Rietumeiropas izmocītajiem reformatoriem. Glābjoties no šausmīgajām vētrām, kas plosījās gadsimtiem ilgi, bēgļi nonāca pie Ženēvas vārtiem. Izsalkušus, ievainotus, savas mājas un radus zaudējušus, viņus te silti uzņēma un gādīgi aprūpēja, un, atraduši šeit jaunas mājas, viņi viesmīlīgajai pilsētai kļuva par svētību ar savām zināšanām, meistarību un dievbijību. Vēlāk daudzi, kas tā bija meklējuši patvērumu, atgriezās atkal dzimtenē, lai turpinātu pretoties Romas tirānijai. Drosmīgais skotu reformators Džons Nokss, daudzie angļu puritāņi, Holandes un Spānijas protestanti un Francijas hugenoti savu dzimto zemju tumsas apgaismošanai patiesības lāpu aizdedzināja Ženēvā.

NODAĻA 13 - NĪDERLANDE UN SAKNDINĀVIJA

Pāvesta tirānija Nīderlandē jau ļoti agri pamodināja apņēmīgu pretestību. Septiņus gadsimtus pirms Lutera laika divi bīskapi, kas bija nosūtīti uz Romu un tur iepazinušies ar "svētā krēsla" īsto raksturu, bezbailīgi apsūdzēja pāvestus: Dievs "savai ķēniņienei un laulātai sievai – draudzei – ir sagādājis brīnišķīgu un mūžīgu mantu viņas ģimenes vajadzībām, līdz ar nevīstošu un neiznīkstošu rotājumu un ir devis viņai mūžīgu kroni un scepteri; (..) bet visus šos labumus jūs sagrābjat līdzīgi zaglim. Jūs sēžat templī kā Dievs, gana vietā jūs avīm esat kļuvis par vilku, (..) jūs gribat, lai mēs ticam, ka jūs esat augstākais bīskaps, bet jūsu uzvešanās drīzāk gan atgādina tirānu.(..) Lai gan jums vajadzētu būt kalpu kalpam, kā jūs arī saucaties, jūs tomēr cenšaties kļūt par kungu kungu (..). Jūs padarāt nicināmas Dieva pavēles (..). Svētais Gars ir visu draudžu cēlājs, cik tālu vien sniedzas zeme (..). Mūsu Dieva pilsēta, kuras pilsoņi mēs esam, izplešas uz visām debess pusēm, un tā ir lielāka par to pilsētu, kuru svētie pravieši nosaukuši par Bābeli, kas izliekas dievbijīga, paaugstinās līdz debesīm un lielās, ka tās gudrība ir nemirstīga, un beidzot pilnīgi bez pamata saka, ka tā nekad nav maldījusies un arī nekad nevar maldīties." (1)

No gadsimta gadsimtā cēlās cilvēki, kas atbalsoja šo protestu. Nīderlandi aizsniedza arī tie pirmie skolotāji, kas, iedami no vienas zemes uz otru, saucoties dažādos vārdos un savā raksturā līdzinoties valdiešu misionāriem, ļaudis it visur iepazīstināja ar Evaņģēliju. Viņu mācības izplatījās ļoti strauji. Valdiešu Bībeli tie pantos pārtulkoja holandiešu valodā. Viņi paskaidroja, ka "tur ir daudz laba, nav joku, ne pasaku, ne nieku, ne melu, bet tikai patiesības vārdi; ka šur un tur tiem tiešām ir cieta garoza, bet ka aiz tās ir viegli saskatāms labā un svētā jaukums un vērtīgais saturs". (2) Tā rakstīja senās ticības draugi divpadsmitajā gadsimtā.

Roma uzsāka savus vajāšanu darbus, bet, neskatoties uz sārtiem un spīdzināšanu, ticīgo skaits turpināja pieaugt. Viņi bezbailīgi deklarēja, ka reliģijā vienīgā un nemaldīgā autoritāte ir Bībele un ka "nevienu cilvēku nevajadzētu spiest ticēt, bet katru mantot ar sludināšanu". (3)

Lutera mācības Nīderlandē atrada labvēlīgu augsni, un Evaņģēliju sāka sludināt nopietni un uzticīgi vīri. No kādas Holandes provinces nāca Menno Sīmonss. Audzināts par Romas katoli un iesvētīts priestera amatam, viņš pilnīgi nemaz nepazina Bībeli un arī nevēlējās to lasīt, baidīdamies, ka varētu tikt pievilts, iekrītot ķecerībā. Kad viņam uzmācās šaubas par doktrīnu, vai maize un vīns tiešām pārvēršas Kristus miesā un asinīs, viņš tās uzskatīja par sātanisku kārdinājumu, ar lūgšanu un grēksūdzi centās no tām atbrīvoties, bet veltīgi. Pēc tam viņš apsūdzošo sirdsapziņas balsi pūlējās apklusināt ar izklaidēšanos un uzdzīvi, bet arī tā neguva nekādus panākumus. Pēc kāda laika tomēr vajadzēja sākt pētīt Jauno Derību, kas kopā ar Lutera rakstiem lika viņam pieņemt reformēto ticību. Drīz pēc tam viņš tuvējā ciematā kļuva par aculiecinieku kāda cilvēka nonāvēšanai, kuram nocirta

galvu tikai par to, ka tas bija no jauna kristījies. Šis notikums viņu ierosināja pētīt Bībeli attiecībā uz bērnu kristīšanu. Rakstos tas nevarēja atrast nevienu pierādījumu, kas apliecinātu šī rituāla pareizību, bet redzēja, ka vienmēr un visur kā priekšnosacījums cilvēka kristīšanai tiek prasīta grēku nožēla, atgriešanās un ticība. (239)

Menno aizgāja no Romas baznīcas un savu dzīvi veltīja to patiesību mācīšanai, kuras pats bija pieņēmis. Vācijā un arī Nīderlandē parādījās fanātiķi, kas sludināja bezjēdzīgas un musinošas mācības, izsmēja kārtību un tikumību, un aicināja uz vardarbību un sacelšanos. Menno labi redzēja draudzīgos rezultātus, kuriem pretī neizbēgami veda šīs kustības, tādēļ viņš enerģiski pretojās maldīgajām mācībām un fanātiķu viltīgajiem plāniem. Daudzi cilvēki, kurus šie fanātiķi bija maldinājuši, vēlāk tomēr atsacījās no viņu kaitīgajām mācībām, jo vēl bija jūtams seno kristiešu pēcteču, valdiešu, labais iespaids. Menno šo cilvēku vidū strādāja ļoti dedzīgi, gūdams labus panākumus.

Divdesmit piecus gadus viņš kopā ar sievu un bērniem ceļoja no vienas vietas uz otru, ciešot lielas grūtības un trūkumu, bieži nonākot pat dzīvības briesmās. Strādādams galvenokārt zemāko šķiru vidū, viņš šķērsoja Nīderlandi un Ziemeļvāciju, bet reformatora iespaids patiesībā sniedzās daudz tālāk. Pēc dabas daiļrunīgs, lai gan ar ierobežotu izglītību, viņš bija noteikts un godīgs vīrs, pazemīgu garu un smalkjūtīgs savā uzvedībā, – tiešām dievbijīgs cilvēks. Savā dzīvē viņš vienmēr īstenoja citiem mācītos priekšrakstus, līdz ar to iemantodams visu ļaužu uzticību. Viņa sekotājus izklīdināja un vajāja. Tie ļoti cieta, tāpēc ka viņus bieži sajauca ar fanātiskajiem munsteriešiem. Viņa darbības rezultātā patiesībai pievērsās daudz dvēseles.

Nekur reformētās mācības nepieņēma tik plaši kā Nīderlandē. Tomēr maz bija tādu zemju, kur šo mācību piekritējiem nācās panest vēl briesmīgākas vajāšanas. Vācijā Kārlis V reformāciju gan bija aizliedzis un visus tās piekritējus labprāt būtu nodevis uguns sārtiem, tomēr viņa patvaļai kā barjera pretī pacēlās firsti. Nīderlandē imperatora vara bija daudz lielāka, tādēļ cits citam ātri sekoja edikti par vajāšanām. (240) Bībeles lasīšana, tās klausīšanās vai sludināšana, pat tikai runāšana par Bībeli bija noziegums, ko sodīja ar nāvi uz sārta. Arī Dieva pielūgšana slepenībā, atturēšanās no zemošanās svētbilžu priekšā un garīgu dziesmu dziedāšana bija sodāma ar nāvi. Tiesāja itin visus, kas atteicās no saviem maldiem, – vīriešus nonāvēja ar zobenu, bet sievietes dzīvas apraka zemē. Kārļa V un Fīlipa II valdīšanas laikā bojā aizgāja tūkstošiem cilvēku.

Reiz inkvizitoru priekšā atveda veselu ģimeni, ko apsūdzēja par atturēšanos no mises un Dieva pielūgšanu mājās. Kad jaunākajam dēlam jautāja, ko viņi tur slepenībā dara, tas atbildēja: "Mēs zemojamies uz ceļiem un lūdzam, lai Dievs apgaismotu mūsu prātu un piedotu mūsu grēkus; mēs lūdzam par mūsu valdnieku, lai viņa valdīšanas laikā zeltu labklājība un dzīve būtu laimīga; mēs lūdzam par mūsu pilsētas valdi, lai Dievs viņus

pasargā." (4) Šī liecība dažus no tiesnešiem dziļi aizkustināja, tomēr tēvam un vienam no dēliem piesprieda nāvessodu uz sārta.

Bet vajātāju niknums nepārspēja mocekļu ticības drosmi. Ne tikai vīri, bet arī trauslas sievietes un jaunas meitenes atklāja neiedragājamu pārliecību. "Sievas nostājās pie vīriem sagatavotajiem sārtiem, un, kad tur iededzināja uguni, viņas čukstēja mierinošus vārdus vai arī, vīrus uzmundrinot, dziedāja garīgas dziesmas." "Jaunas meitenes dzīvas apgūlās izraktajos kapos, it kā ietu uz nakts dusu savā guļamistabā, vai arī devās uz ešafotu un ugunī, tērpušās labākajās drēbēs, it kā gatavotos savām kāzām." (4)

Kristiešu asinis kļuva par sēklu tāpat kā tajās dienās, kad Evaņģēliju centās iznīcināt pagānisms. (5) Vajāšanas tikai pavairoja patiesības liecinieku skaitu. Gadu no gada monarhs, kuru ļaužu neuzvaramā apņēmība bija novedusi līdz ārprātam, turpināja savu nežēlīgo darbu, bet veltīgi. Beidzot sacelšanās ievērojamā Orānijas Viljama vadībā Holandei atnesa brīvību kalpot Dievam saskaņā ar savu sirdsapziņu.

Pjemontas kalnos, Francijas līdzenumos un Holandes krastos Evaņģēlija panākumus slacīja mācekļu asinis. (241) Bet ziemeļu zemēs Evaņģēlijs ienāca daudz mierīgākā veidā. Studenti, kas mācījās Vitenbergā, atgriežoties mājās, reformēto ticību aiznesa uz Skandināviju. Gaismu izplatīja arī Lutera rakstu izdošana. Vienkāršā, izturīgā ziemeļu tauta novērsās no Romas samaitātības, greznuma un māņticības, lai priecīgi pieņemtu skaidrību, sirsnību un Bībeles dzīvinošās patiesības.

"Dānijas reformators" Tausens bija zemnieka dēls. Jau agri zēns uzrādīja asas spriešanas spējas, viņš alka pēc izglītības, bet vecāku dzīves apstākļi to neļāva iegūt, tādēļ viņš iestājās klosterī. Šeit viņa dzīves skaidrība, līdz ar uzcītību un uzticību iemantoja priekšniecības labvēlību. Pārbaude rādīja, ka viņam piemīt talants, kas nākotnē baznīcai varētu labi noderēt. Tādēļ arī nolēma jaunieti izglītot kādā Vācijas vai Nīderlandes universitātē. Studentam pašam atļāva izvēlēties sev skolu, tikai ar vienu nosacījumu, – ka viņš neies uz Vitenbergu. Baznīcas stipendiātu nedrīkstēja apdraudēt ķecerības inde. Tā domāja mūki.

Tausens aizgāja uz Ķelni, kas toreiz, tāpat kā tagad, bija viens no Romas piekritēju cietokšņiem. Bet jauneklim ātri apriebās skoloto vīru misticisms. Apmēram šajā laikā viņš dabūja Lutera rakstus. Viņš tos lasīja ar izbrīnu un sajūsmu, ļoti ilgojoties saņemt reformatora personīgas pamācības, bet līdz ar to nāktos riskēt aizvainot savu klostera priekšnieku un zaudēt viņa atbalstu. Tomēr drīz vien izšķirošais lēmums tika pieņemts, un viņa vārdu ierakstīja Vitenbergas studentu sarakstos.

Atgriezies Dānijā, viņš atkal devās uz savu klosteri. Tad vēl neviens viņu neturēja aizdomās par luterānismu, un arī viņš pats savu noslēpumu neatklāja, bet, nemodinot biedru aizspriedumus, centās vadīt tos uz skaidrāku ticību un svētāku dzīvi. (242) Viņš draugiem

atvēra Bībeli un izskaidroja tās patieso nozīmi, visiem norādot uz Kristu kā grēcinieku taisnību un vienīgo izglābšanās cerību. Bezgala lielas bija klostera priekšnieka dusmas, kurš tik ļoti cerēja izveidot Tausenu par drosmīgu Romas aizstāvi. Tagad viņu nekavējoties aizsūtīja uz citu klosteri un vēl stingri uzmanīja, lai tas paliktu tikai savā cellē.

Par šausmām jaunajiem aizbildņiem vairāki mūki drīz vien paziņoja, ka viņi ir pievērsušies protestantismam. Caur celles restēm Tausens saviem biedriem bija atklājis īsto patiesību. Ja šie dāņu cienīgtēvi cīņā pret ķecerību būtu stingri turējušies pie baznīcas izstrādātajām metodēm, tad Tausena balsi vairs nekad nedzirdētu, tomēr viņi reformatoru neatdeva pazemes cietuma kapam, bet izdzina no klostera. Un tad tie vairs neko nespēja aizkavēt. Tikko bija izdots karaļa edikts, kas aizsargāja jaunās mācības skolotājus. Tausens sāka sludināt. Viņam atvēra baznīcas, un ļaudis drūzmējās to klausīties. Cēlās arī citi Dieva Vārda skolotāji. Itin plaši tika izplatīta dāņu valodā pārtulkotā Jaunā Derība. Pāvesta piekritēju pūles darbu izjaukt to tikai vēl vairāk paplašināja, un nenācās vairs ilgi gaidīt, līdz Dānija atklāti pieņēma reformēto ticību.

Arī Zviedrijā dzīvības ūdeni saviem tautiešiem atnesa jaunekļi, kas paši to bija smēluši no Vitenbergas avota. Divi no Zviedrijas reformācijas vadoņiem, Orebro kalēja dēli Olafs un Laurencijs Petri, mācījās pie Lutera un Melanhtona un patiesību, ko tādā veidā bija uzņēmuši, čakli sniedza tālāk. Olafs, līdzīgi lielajam reformatoram, modināja ļaudis ar savu dedzību un daiļrunību, kamēr Laurencijs, līdzīgi Melanhtonam, savā garīgajā izglītībā palika uzmanīgs un vienmēr mierīgs. Abi bija taisni un dievbijīgi vīri ar lielām teoloģiskām zināšanām un nesatricināmu drosmi patiesības aizstāvēšanā. Pāvestības pretestības jau arī netrūka. Katoļu priesteri centās radīt satraukumu neizglītotajā, māņticīgajā tautā. Pūlis bieži uzbruka Olafam Petri, un vairākos gadījumos viņš tikko izglāba savu dzīvību. Tomēr reformatori atradās karaļa aizbildniecībā un aizsardzībā.

Valdot Romas baznīcai, ļaudis bija nabadzības nomākti, tos ļoti nežēlīgi apspieda. (243) Viņiem nebija Svēto Rakstu, un, tā kā reliģija sastāvēja tikai no simboliem un ceremonijām, kas prātam nesniedza nekādu gaismu, tad tie atgriezās pie savu pagānisko senču māņticīgajiem uzskatiem un ieradumiem. Tauta sašķēlās strīdīgās frakcijās, kuru bezgalīgās cīņas pavairoja vispārējo postu. Karalis izšķīrās par reformāciju valstī un baznīcā, tādēļ viņš apsveica šos spējīgos palīgus cīņā pret Romu.

Zviedrijas monarha un tautas vadošo vīru klātbūtnē Olafs Petri ļoti talantīgi aizstāvēja reformētās ticības mācības pret Romas cīnītājiem. Viņš pastāvēja uz to, ka baznīctēvu atziņas ir pieņemamas tikai tad, ja tās saskan ar Rakstiem, ka būtiskās ticības pamati Bībelē atklāti tik skaidri un vienkārši, ka visi cilvēki to var saprast. Kristus sacīja: "Mana mācība nav Manis paša, bet tā, kas Mani sūtījis" (Jāņa 7:16.), un Pāvils paskaidroja, ka, ja viņš sludinātu kādu citu Evaņģēliju, ne to, ko ir saņēmis, tad lai viņš ir nolādēts. (Gal.1:8.) "Kā gan," sacīja reformators, "cilvēki uzdrošinās pašu izdomātas dogmas ieviest ar likumu un

uzspiest tās kā glābšanai nepieciešamas?" (6) Viņš pierādīja, ka baznīcas dekrētiem, ja tie runā pretī Dieva pavēlēm, nav nekādas autoritātes, un aizstāvēja protestantu izcilo principu, ka "Bībele un vienīgi Bībele" ir ticības un rīcības mēraukla.

Kaut arī šī cīņa norisinājās mums samērā nepazīstamos laikos, tā tomēr rāda, kādi "cilvēki veidoja reformatoru armiju. Tie nebija neizglītoti sektanti vai vienkārši trokšņa cēlāji – nepavisam nē, tie bija vīri, kas labi pazina Dieva Vārdu un prata lietot ieročus, ar kādiem viņus apgādāja Bībeles arsenāls. Izglītības ziņā tie savam laikam bija tālu priekšā. (244) Ja uzmanību pievēršam tādiem spožiem centriem kā Vitenberga un Cīrihe un tādiem slaveniem vārdiem kā Luters, Melanhtons, Cvinglijs un Ekolampadijs, tad tūlīt varam teikt, ka tie bija kustības vadoņi, kuru darbā varēja sagaidīt atklājamies neparastu spēku un plašas zināšanas, bet viņu skolnieki droši vien tiem nelīdzinājās. Vai tā varam sacīt? Ja pievēršamies maz pazīstamajam Zviedrijas darba laukam un vienkāršajiem Olafa un Laurencija Petri vārdiem – no meistariem pie mācekļiem –, ko mēs atrodam? Izglītotus cilvēkus un teologus, vīrus, kas pilnīgi pārzināja visu Evaņģēlija patiesības sistēmu un kas viegli uzvarēja skolotos sofistus un Romas prelātus". (6)

Disputa rezultātā Zviedrijas karalis pieņēma protestantu ticību, un neilgi pēc tam arī nacionālā sapulce izteicās tai par labu. Olafs Petri jau zviedru valodā bija pārtulkojis Jauno Derību, un uz karaļa vēlēšanos abi brāļi uzņēmās visas Bībeles pārtulkošanu. Tā zviedru tauta pirmo reizi saņēma Dieva Vārdu dzimtajā valodā. Parlaments izdeva rīkojumu, ka sludinātājiem visā valstī jāizskaidro Raksti un bērniem skolās jāmācās lasīt Bībeli.

Evaņģēlija svētīgā gaisma nepārtraukti un droši izkliedēja neziņas un māņticības tumsu. Atbrīvota no Romas apspiedēju varas, tauta pacēlās tādā spēkā un augstumā, kādu tā nekad iepriekš nebija sasniegusi. Zviedrija kļuva par vienu no protestantisma balstiem. Gadsimtu vēlāk briesmu brīdī šī mazā un līdz šim nespēcīgā tauta – vienīgā Eiropā, kas iedrošinājās sniegt palīga roku, – nāca glābt Vāciju Trīsdesmitgadīgā kara postošajās cīņās. Likās, ka visa Ziemeļeiropa atkal tiks pakļauta Romas tirānijai. Un tā bija Zviedrijas armija, kas stiprināja Vāciju stāties pretī pāvesta panākumu straumei, izcīnot iecietību protestantiem – kalvinistiem, kā arī luterāņiem – un atgūstot sirdsapziņas brīvību tām zemēm, kas bija pieņēmušas reformāciju.

NODAĻA 14 - VĒLĀKIE BRITU REFORMĀCIJA

Laikā, kad Luters vācu tautai atvēra aizliegto Bībeli, Dieva Gara mudināts, Anglijā to pašu darīja Tindls (Tyndale). Viklifa Bībele tika tulkota no latīņu valodas un tajā bija daudz kļūdu. Tā vēl nekad nebija iespiesta, un ar roku pārrakstītās kopijas maksāja tik dārgi, ka, izņemot bagātos un dižciltīgos, tikai retais to varēja iegādāties, un tā bija arī maz izplatīta, jo baznīca to stingri aizliedza. Gadu pirms Lutera tēžu parādīšanās, tas ir 1516. gadā, Erasms bija publicējis savus Jaunās Derības grieķu un latīņu izdevumus. Līdz ar to pirmo reizi Dieva Vārdu iespieda oriģinālvalodā. Šajā darbā tika izlabotas daudzas agrāk pieļautās kļūdas, kā arī skaidrāk izteikta doma. Tas daudziem izglītotiem cilvēkiem ļāva labāk izprast patiesību un no jauna atdzīvināja reformas darbu. Tomēr vienkāršās tautas vairākumam Dieva Vārds vēl arvien palika nepieejams. Tādēļ Tindlam vajadzēja pabeigt Viklifa iesākto darbu, dodot saviem tautiešiem Bībeli.

Būdams čakls pētnieks un tāds cilvēks, kas sirsnīgi mīlēja patiesību, viņš Evaņģēliju pieņēma no Erasma grieķu valodā pārtulkotās Jaunās Derības. Šis vīrs bezbailīgi sludināja savu pārliecību, uzsverot, ka visas mācības jāpārbauda ar Rakstiem. Uz pāvesta piekritēju apgalvojumu, ka Bībeli devusi baznīca un ka vienīgi baznīca spēj to izskaidrot, Tindls atbildēja: "Vai jūs zināt, kas ērgļiem ir mācījis atrast laupījumu? Tiešām – tas pats Dievs arī savus izsalkušos bērnus māca atrast Tēvu Viņa Vārdā. (246) Tālu no tā, lai dotu mums Rakstus, jūs esat tie, kas Rakstus apslēpjat; jūs esat tie, kas sadedzināt cilvēkus, kuri māca Dieva Vārdu, un, ja vien jūs spētu, jūs sadedzinātu arī pašus Rakstus." (1)

Tindla sludināšana izraisīja lielu interesi, daudzi pieņēma patiesību. Bet modri bija arī priesteri, un, tiklīdz viņš kādu darba lauku bija atstājis, tie ar draudiem un sagrozījumiem centās iznīcināt visas reformatora pūles. Pārāk bieži tas viņiem arī izdevās. "Ko lai es daru?" viņš izsaucās. "Kamēr es sēju vienā vietā, ienaidnieks posta laukus, kurus tikko esmu atstājis. Es jau nevaru visur būt klāt. Ak! Ja kristiešiem pašiem būtu Svētie Raksti dzimtajā valodā, tad tie spētu pretoties visiem viltniekiem. Bez Bībeles nebūs iespējams vienkāršiem ļaudīm atklāt patiesību." (1)

Tagad viņa prātu nodarbināja jaunas domas. "Tā bija ebreju valoda," viņš sacīja, "kurā Jehovas templī atskanēja garīgas dziesmas. Vai Evaņģēlijs mūsu vidū nav jāsludina angļu valodā? (..) Vai tagad, dienas vidū, baznīcai vajadzētu mazāk gaismas kā rītausmā? (..) Kristiešiem Jaunā Derība jālasa mātes valodā." Baznīcas doktori un skolotāji savā starpā nebija vienprātīgi. Tikai Bībele var vadīt cilvēkus pie patiesības. "Viens piekrīt šim doktoram, otrs – citam (..). Un visi viņi runā viens otram pretī. Kā gan lai mēs atšķiram, kurš saka taisnību un kurš melo? (..) Kā? (..) Tiešām, ar Dieva Vārdu." (1)

Neilgi pēc tam kāds izglītots katoļu doktors, kas piedalījās diskusijās ar Tindlu, izsaucās: "Mums labāk būtu iztikt bez Dieva likumiem nekā bez pāvesta." Uz to Tindls

atbildēja: "Es nepaklausu ne pāvestam, ne daudzajiem viņa likumiem, un, ja Dievs pasargās manu dzīvību, tad pēc nedaudz gadiem zēns, kas vada arklu, Rakstus pazīs labāk nekā jūs." (2)

Šajā brīdī viņš vēl stingrāk apņēmās Jaunās Derības Rakstus ļaudīm dot viņu pašu valodā un nekavējoties ķērās pie sava nodoma īstenošanas. Vajāšanu dēļ bēgot no mājām, viņš devās uz Londonu un tur kādu laiku netraucēti turpināja darbu. Tomēr pāvesta piekritēju varmācība to no jauna spieda doties ceļā. Šķita, ka viņa priekšā ir aizslēgta visa Anglija, tādēļ tas nolēma meklēt patvērumu Vācijā. Tur arī sāka iespiest Jauno Derību angļu valodā. Divas reizes darbu pārtrauca, bet, kad aizliedza iespiest vienā pilsētā, viņš devās uz citu. Beidzot viņš nonāca Vormsā, kur pirms dažiem gadiem Luters Evaņģēliju bija aizstāvējis reihstāga priekšā. Šajā senajā pilsētā atradās daudz reformācijas draugu, un Tindls, neviena nekavēts, varēja turpināt iesākto darbu. Drīz vien tika izdotas trīs tūkstoš Jaunās Derības, un tajā pašā gadā sekoja vēl otrs izlaidums.

Savu nodomāto pasākumu viņš dedzīgi un neatlaidīgi realizēja dzīvē. Lai gan Anglijas varas orgāni ļoti rūpīgi sargāja valsts ostas, Dieva Vārds tomēr dažādos veidos slepeni nonāca Londonā un no turienes izplatījās pa visu zemi. Pāvesta piekritēji mēģināja patiesību apklusināt, bet veltīgi. Reiz Daremas bīskaps no Tindla drauga, grāmatu pārdevēja, nopirka visu viņa Bībeļu krājumu, lai tās iznīcinātu, cerēdams, ka tas darbu stipri aizkavēs. Bet notika pilnīgi otrādi: par tādā veidā iegūto naudu varēja iegādāties materiālus jaunam uzlabotam izdevumam, ko citādi nevarētu iespiest. Vēlāk, kad Tindls tika apcietināts, viņam brīvību piedāvāja ar nosacījumu, ka viņš atklās to cilvēku vārdus, kas tam palīdzējuši segt izdevumus par Bībeļu iespiešanu. Viņš atbildēja, ka Daremas bīskaps ir darījis vairāk kā jebkurš cits, jo, samaksājot augsto cenu par vēl nepārdotajām grāmatām, tas esot iedrošinājis turpināt iesākto darbu.

Nodevības dēļ Tindls nonāca ienaidnieku rokās un vairākus mēnešus viņam vajadzēja pavadīt cietumā. Beidzot viņš savu ticību apliecināja ar mocekļa nāvi, bet šī vīra sagatavotie ieroči citiem Kristus kareivjiem ļāva turpināt cīņu vēl daudzus gadsimtus, pat līdz mūsu dienām. (248)

Letimers no kanceles uzturēja spēkā prasību, ka Bībele jālasa tautas valodā. "Svēto Rakstu Autors," viņš sacīja, "ir pats Dievs, un Rakstiem ir kaut kas no to Autora varenības un mūžības. Nav neviena karaļa, ne imperatora, ne pārvaldnieka, kam nevajadzētu paklausīt (..) Viņa svētajam Vārdam." "Neiesim pa blakus ceļiem, bet lai mūs vada Dieva Vārds, nesekosim (..) saviem senčiem un nepētīsim, kā viņi rīkojās, bet gan kā viņiem vajadzēja rīkoties." (3)

Patiesību aizstāvēt cēlās Tindla uzticīgie draugi – Bārness un Frīss. Viņiem sekoja Ridlijs un Krenmers. Šie angļu reformācijas vadoņi bija izglītoti vīri, un vairākumu no viņiem dievbijības un dedzības dēļ cienīja arī Romas piekritēji. Viņu pretošanos pāvestībai

izsauca iepazīšanās ar "svētā krēsla" maldiem, un Bībeles noslēpumu izprašana viņu liecībai piešķīra vēl lielāku spēku.

"Es vēlētos uzdot savādu jautājumu," sacīja Letimers. "Kurš ir visčaklākais bīskaps un prelāts visā Anglijā? (..) Redzu, ka jūs uzmanīgi klausāties un gaidāt, ka es nosaukšu viņa vārdu.(..) Un es arī vēlos jums to pateikt – tas ir velns. (..) Viņš nekad neatstāj savu darba lauku; (..) vaicājiet pēc viņa, kad vien jūs vēlaties, tas vienmēr būs mājās, (..) viņš vienmēr ir pie arkla.(..) Jūs viņu nekad neatradīsit stāvam dīkā, es par to galvoju. (..) Kur lietas kārto velns, tur nost ar grāmatām un šurp sveces; prom ar Bībeli un šurp rožukroņus, nost ar Evaņģēlija gaismu un šurp sveču gaismu, jā, pat pusdienas laikā (..) nost ar Kristus krustu, bet tā vietā šķīstīšanas ugunis un pilnus makus ar naudu, (..) nost ar rūpēm par kailo, trūcīgo un nespējīgo apģērbšanu, lai tiek greznotas svētbildes un rotāti koka gabali un akmeņi, paaugstināsim cilvēku tradīcijas un likumus, un nost ar Dieva iestādījumiem un Viņa vissvēto Vārdu. (..) Ak, kaut mūsu prelāti būtu tikpat čakli sēt labo mācību graudus, cik cītīgi sātans sēj visdažādāko nezāli!" (4)

Šie reformatori aizstāvēja lielo pamatlikumu – to pašu, pie kura turējās valdieši, Viklifs, Jans Huss, Luters, Cvinglijs un viņu līdzstrādnieki – tikai Svētie Raksti ir nemaldīgi un autoritatīvi ticības un rīcības noteicēji. Viņi noraidīja pāvesta, koncilu, baznīctēvu un valdnieku tiesības reliģijas jautājumos valdīt pār sirdsapziņu. Viņu autoritāte bija Bībele, un ar tās mācībām tie pārbaudīja katru doktrīnu un visas citas prasības. Un ticība Dieva Vārdam stiprināja šos svētos vīrus, kad tiem vajadzēja atdot savu dzīvību uz sārta. "Turi drošu prātu," Letimers uzsauca savam biedram, ar kuru kopā gāja mocekļa nāvē, kad liesmas jau draudēja apklusināt viņa balsi. "Šodien mēs ar Dieva žēlastību Anglijā aizdedzināsim tādu sveci, kas, es ceru, nekad vairs netiks nodzēsta." (5)

Skotijā Kolumba un viņa līdzstrādnieku iesētā sēkla nekad netika pilnīgi iznīcināta. Vairākus gadsimtus pēc tam, kad Anglijas baznīcas jau bija pakļāvušās Romai, Skotijas draudzes vēl saglabāja brīvību. Tomēr divpadsmitajā gadsimtā pāvestība nostiprinājās arī tur, un nevienā citā zemē tai nebija lielāka noteikšana. Nekur citur nebija dziļākas tumsas. Tomēr gaismas stari lauzās cauri arī šai tumsai, apliecinot, ka drīz uzausīs diena. Evaņģēlija atziņu saglabāšanā daudz darīja ar Bībeli un Viklifa mācībām no Anglijas atnākušie lolardi, un ikkatrā gadsimtā Evaņģēlijam bija savi liecinieki un mocekļi.

Lielās Reformācijas sākumā angļu valodā parādījās Lutera raksti un pēc tam Tindla tulkotā Jaunā Derība. Hierarhijas neievēroti, šie vēstneši klusi pārstaigāja kalnus un ielejas, liekot no jauna uzliesmot patiesības lāpai, kas Skotijā jau bija gandrīz nodzisusi, un iznīcinot četros apspiešanas gadsimtos paveikto Romas darbu.

Tāpat šai kustībai jaunu spēku deva mocekļu asinis. Pāvestības vadoņi, pēkšņi aptvēruši viņu lietai draudošās briesmas, uguns liesmām nodeva dažus no Skotijas visizcilākajiem un godājamākajiem dēliem. (250) Bet ar to tikai uzcēla kanceli, no kuras visā zemē bija

dzirdami šo mirstošo liecinieku vārdi, kas ļaužu sirdis pildīja ar nesatricināmu apņemšanos nokratīt Romas važas.

Hamiltons un Višerts, karaliski savā raksturā un pēc dzimšanas, līdz ar daudziem vienkāršas izcelsmes mācekļiem atdeva savu dzīvību uz sārta. Bet no Višerta moku vietas nāca viens, kuru liesmām nebija lemts apklusināt, viens, kuram Dieva vadībā bija lemts pāvestībai Skotijā iezvanīt nāves zvanu.

Džons Nokss jau bija novērsies no baznīcas tradīcijām un misticisma, lai dzīvotu saskaņā ar Dieva Vārda patiesībām; un šo apņemšanos atstāt savienību ar Romu un pievienoties vajātajiem reformatoriem viņā vēl vairāk nostiprināja Višerta mācības.

Kad biedri to skubināja uzņemties sludinātāja amatu, viņš, bailēs drebot, atsacījās no tādas atbildības, un tikai pēc daudzām vientulībā pavadītām dienām un smagas cīņas pašam ar sevi beidzot piekrita šim priekšlikumam. Bet, reiz šo vietu ieņēmis, viņš savu darbu turpināja darīt nelokāmā noteiktībā un drosmīgā bezbailībā, kamēr vien dzīvoja. Šis uzticīgais reformators nemaz nebaidījās no cilvēkiem. Mocekļu sārti, kas liesmoja viņam visapkārt, tikai vēl vairāk stiprināja tā dedzību. Par spīti draudošajam tirāna bendes cirvim, kas tika vicināts pār viņa galvu, šis vīrs stingri stāvēja savā vietā un spēcīgi cirta pa labi un pa kreisi, tādā veidā postot elku pielūgšanas iekārtu.

Vaigu vaigā sastopoties ar Skotijas karalieni, kuras klātbūtnē bija zudusi daudzu protestantu vadoņu dedzība, Džons Nokss nodeva noteiktu liecību par patiesību. Viņu nevarēja pakļaut ar glaimiem, un arī no draudiem viņš bailēs nedrebēja. Karaliene to apvainoja ķecerībā. Viņa sacīja, ka tas esot mācījis ļaudis pieņemt valstī aizliegtu reliģiju un tāpēc pārkāpis Dieva pavēli, kas prasa, lai pavalstnieki paklausa saviem valdniekiem. Bet Nokss noteikti atbildēja:

"Tā kā pareizā reliģija nav cēlusies no laicīgiem valdniekiem, ne arī no tiem saņēmusi varu, bet to dabūjusi vienīgi no mūžīgā Dieva, tad pavalstnieku pienākums nav pielāgot savu reliģiju valdnieku tieksmēm. (251) Jo bieži tieši valdnieki ir visnezinošākie Dieva patiesajā reliģijā. (..) Ja visi Ābrahāma pēcnācēji būtu pieņēmuši faraona reliģiju, kura pavalstnieki viņi bija tik ilgu laiku, sakiet, lūdzu, kundze, kāda reliģija tad valdītu pasaulē? Vai arī, ja visi cilvēki apustuļu dienās būtu pieņēmuši Romas imperatoru reliģiju, kāda reliģija tad pastāvētu virs zemes? (..) Un tā, kundze, jūs varat saprast, ka pavalstniekiem ticības lietās nav jāpiemērojas savu valdnieku reliģijai, kaut gan viņiem ir pavēlēts valdniekiem paklausīt."

Tad Mērija sacīja: "Jūs Rakstus izskaidrojat savādāk nekā viņi (Romas katoļu mācītāji); kam lai es ticu, un kas būs tiesnesis?"

"Jums jātic Dievam, kurš skaidri runā savā Vārdā," atbildēja reformators, "un vairāk par to, ko māca Vārds, jums nevajag ticēt ne vienam, ne otram. Dieva Vārds pats sevi

paskaidro, un, ja kāda vieta šķiet neizprotama, tad Svētais Gars, kas nekad nerunā sev pretī, to citā vietā izskaidro saprotamāk, tā ka vairs nepaliek ne mazāko šaubu, izņemot gadījumus, kad cilvēks stūrgalvīgi nevēlas neko zināt." (6)

Tādas bija patiesības, ko bezbailīgais reformators, riskējot ar savu dzīvību, skaidri apliecināja karalienei. Ar tādu pašu neiebiedējamu drosmi viņš arī turpmāk neatkāpās no sava mērķa un, Dievu lūdzot, turpināja Kunga karu, līdz Skotija tika atbrīvota no pāvestības varas.

Pieņemot protestantismu par valsts reliģiju, vajāšanas Anglijā samazinājās, tomēr vēl pilnīgi nebeidzās. Atsakoties no daudzām Romas doktrīnām, tās izveidotā kārtība lielā mērā tika saglabāta arī turpmāk. Pāvesta virskundzību noraidīja, bet viņa vietā par baznīcas galvu iecēla monarhu. Daudzos dievkalpojumos joprojām bija maz Evaņģēlija vienkāršības un skaidrības. Vēl arvien nesaprata reliģiskās brīvības lielo pamatlikumu. (252) Kaut arī protestantiskie valdnieki ļoti reti ķērās pie briesmīgām nežēlībām, kādas cīņā pret ķecerību lietoja Roma, tomēr vēl arvien netika atzītas katra cilvēka tiesības pielūgt Dievu saskaņā ar savas sirdsapziņas balsi. No visiem pieprasīja valsts baznīcas norādīto doktrīnu pieņemšanu un dievkalpojumu formu ievērošanu. Citādi domājošiem vēl vairākus gadu simtus lielākā vai mazākā mērā vajadzēja paciest vajāšanas.

Septiņpadsmitajā gadsimtā tūkstošiem draudzes ganu padzina no viņu vietām. Piedraudot ar smagu naudas sodu, cietumu un izsūtīšanu, ļaudīm tika aizliegts apmeklēt jebkādu reliģisku sanāksmi, izņemot tās, kuras atzina baznīca. Tās uzticīgās dvēseles, kuras nespēja atteikties no kopējām Dievu pagodinošām sapulcēm, bija spiestas satikties tumšās ieliņās vai drūmās jumta istabiņās un reizēm pat pusnaktī meža vidū. Tā šie izklīdinātie un vajātie Kunga bērni sanāca kopā sargājošajos meža dziļumos, paša Dieva celtajā templī, lai pielūgtu un slavētu savu Radītāju. Bet, neskatoties uz visu piesardzību, daudziem savas ticības dēļ nācās ciest. Cietumi bija pārpildīti. Ģimenes tika izšķirtas. Daudzus izraidīja uz svešām zemēm. Tomēr Dievs bija ar saviem ļaudīm, un vajāšanas nespēja apklusināt viņu liecību. Liels vairums aizbrauca pāri okeānam uz Ameriku un tur lika pamatus pilsoniskai un reliģiskai brīvībai, kas ir bijusi šīs zemes balsts un gods.

Atkal, tāpat kā apustuļu dienās, vajāšanas veicināja Evaņģēlija izplatīšanos. Ar kriminālnoziedzniekiem un izvirtušiem cilvēkiem pārpildītā pazemes cietumā Džons Banjens elpoja Debesu gaisu; un tur viņš uzrakstīja savu brīnišķo alegoriju par svētceļnieka ceļojumu no iznīcības zemes uz Debesu pilsētu. Vairāk kā divi simti gadus šī balss no Bedfordas cietuma ar satraucošu spēku ir runājusi ar cilvēku sirdīm. Banjena grāmatas Svētceļnieku ceļojums (Pilgrim's Progress) un Žēlastības pārpilnība vislielākajam grēciniekam (Grace Abounding to the Chief of Sinners) – daudzus ir vadījušas uz dzīvības ceļa.

Lai drosmīgi aizstāvētu ticību, kas vienreiz svētiem dota, cēlās Beksters, Fleivels, Elins un citi apdāvināti un izglītoti vīri ar dziļiem kristīgiem piedzīvojumiem. (253) Darbs, ko veica šie ticīgie cilvēki, kurus šīs pasaules valdnieki aizliedza un pasludināja ārpus likuma, nekad nevar pazust. Fleivela Dzīvības avots (Fountain of Life) un Žēlastības darbs (Method of Grace) ir grāmatas, kas tūkstošus mācījušas, kā savu dvēseli atdot Kristum. Bekstera grāmata Atgrieztais mācītājs ir nesusi svētību daudziem, kas ilgojušies pēc atmodas Dieva darbā, un arī viņa Svēto mūžīgā dusa ir darījusi savu daļu, vadot cilvēkus pie dusas, "kas atliek Dieva ļaudīm".

Simts gadus vēlāk, lielas garīgas tumsas dienās, kā Dieva gaismas nesēji nāca Vaitfīlds un brāļi Vesliji. Valdot vispāratzītajai baznīcai, Anglijas iedzīvotāju reliģija bija pagrimusi tik dziļi, ka to vairs tikko varēja atšķirt no pagānisma. Garīdzniecības iemīļotākais temats bija dabas reliģija, un ar to pa lielākai daļai saistījās visa viņu teoloģija. Augstākās šķiras izsmēja dievbijību un lepojās, ka stāv pāri pār to, ko viņi nosauca par fanātismu. Zemākās šķiras dzīvoja lielā nezināšanā un netikumībā, bet baznīcai nebija ne drosmes, ne ticības, lai tālāk atbalstītu līdz sabrukumam nonākušo patiesības lietu.

Lutera tik skaidri mācītā izcilā doktrīna par taisnošanu ticībā gandrīz bija izzudusi no redzesloka, bet tās vietā stājies Romas princips, ka pestīšanas jautājumā jāpaļaujas uz labiem darbiem. Vaitfīlds un abi Vesliji, kas bija valdošās baznīcas locekļi, sirsnīgi meklēja Dieva labvēlību, kas nodrošināma, kā viņi bija mācīti, ar tikumisku dzīvi un reliģisko priekšrakstu ievērošanu.

Kādreiz, kad Čārlzs Veslijs nopietni saslima un nojauta tuvojamies nāvi, viņam jautāja, kā tas pamato savu cerību mūžīgai dzīvei. Atbilde skanēja: "Kalpojot Dievam, es esmu atdevis savu vislabāko." Bet tādēļ, ka draugs, šķiet, ar viņa atbildi nebija pilnīgi apmierināts, Veslijs domāja tālāk: "Ko? Vai tad manas pūles nav pietiekošs pamats cerībai? Vai viņš man grib atņemt manas pūles? Bet man nekā cita nav, uz ko varētu paļauties." (7) (254) Tāda bija sabiezējusī tumsa, kas apņēma baznīcu, paslēpjot salīdzināšanu, nolaupot Kristum Viņa godu un novēršot cilvēku prātu no viņu vienīgās glābšanās cerības – krustā sistā Pestītāja asinīm.

Vesliji un viņu līdzstrādnieki nonāca pie atziņas, ka patiesā reliģija iemājo sirdī un ka Dieva bauslība tādā pašā mērā skar domas, kā vārdus un darbus. Pārliecināti par sirds svētuma, kā arī pareizas ārējās uzvedības nepieciešamību, viņi tagad dedzīgi sāka tiekties pēc jaunas dzīves. Ar sevišķu uzcītību un daudz lūgšanām tie centās apspiest sirds ļaunumu. Viņi dzīvoja pazemīgi un pašaizliedzīgi, mīlestībā darot daudz laba un ar vislielāko stingrību un precizitāti ievērojot visu, kas, pēc viņu domām, varēja palīdzēt iegūt to, pēc kā tie ilgojās – svētumu, kas nodrošinātu Dieva labvēlību. Tomēr kāroto mērķi viņi tā nesasniedza. Veltīgas bija pūles atbrīvoties no grēku izraisītās vainas apziņas vai salauzt tās varu. Tā bija tā pati cīņa, ko Luters izcīnīja savā Erfurtes cellē. Tas bija tas pats

jautājums, kas kādreiz mocīja viņa dvēseli: "Kā cilvēks varētu būt taisns stiprā Dieva priekšā?" (Ījs. 9:2, Glika tulk.)

Uz protestantisma altāriem gandrīz izdzisušās dievišķās patiesības ugunis no jauna vajadzēja aizdedzināt ar Bohēmijas kristiešu pāri gadsimtiem pasniegto lāpu. Pēc reformācijas Bohēmijā protestantismu bija saminušas Romas ordas. Visiem, kas negribēja atsacīties no patiesības, nācās bēgt. Daži atrada patvērumu Saksijā un tur saglabāja savu seno ticību. Veslijs un viņa līdzstrādnieki gaismu saņēma tieši no šo kristiešu pēcnācējiem.

Pēc tam, kad Džons un Čārlzs Vesliji bija iesvētīti sludināšanas amatam, viņus kādā uzdevumā aizsūtīja uz Ameriku. Uz kuģa klāja atradās morāviešu brāļu pulciņš. Brauciena laikā sacēlās nikna vētra, un Džons Veslijs, skatoties nāvei acīs, saprata, ka nav vēl ieguvis pilnīgu mieru ar Dievu. Turpretī vācieši izturējās tik mierīgi un paļāvīgi, ka viņš to nevarēja izskaidrot.

"Es jau ilgi pirms tam," viņš atzīstas, "vēroju šo cilvēku nopietno izturēšanos. Tie pastāvīgi bija ļoti pazemīgi, veicot citu pasažieru labā tādus pazemojošus darbus, kādus neviens anglis neuzņemtos, un par to nevēlējās saņemt arī nekādu atalgojumu, sakot, ka tas viss nāk par labu viņu lepnajām sirdīm un ka viņu mīlošais Glābējs to labā ir daudz vairāk darījis. Un ik dienas viņiem bija iespējams parādīt tādu lēnprātību, ko nespēja satricināt nekādi apvainojumi. Ja tos pagrūda, sita vai nogāza zemē, viņi atkal piecēlās un aizgāja prom, bet nekad un ne par ko nesūdzējās. Tagad radās izdevība pārbaudīt, vai viņi arī no bailēm ir tikpat brīvi kā no lepnuma, dusmām un atriebības kāres. Viņu dievkalpojumu ievadošās slavas dziesmas vidū pāri kuģim gāzās milzīgas ūdens masas, saplosot gabalos lielo buru un ūdenim ieplūstot starpklājā. Likās, ka jūras dziļumi mūs jau ir aprijuši. Starp angļiem atskanēja drausmīgi izbaiļu kliedzieni. Bet šie vācieši turpināja mierīgi dziedāt. Vēlāk es vienam no viņiem jautāju: "Vai jūs nenobijāties?" Viņš atbildēja: "Pateicība Dievam, nē!" Tad es vēl jautāju: "Bet vai jūsu sievas un bērni arī nenobijās?" Un viņš laipni atbildēja: "Nē, mūsu sievas un bērni nebaidās mirt. (8)

Nonākot Sevennā, Veslijs neilgu laiku palika pie morāviešiem, un viņu ļoti iespaidoja to kristīgā izturēšanās. Par kādu no viņu reliģiskajām sanāksmēm, kas bija krasā pretstatā Anglijas baznīcas nedzīvajām formām, viņš rakstīja: "Lielā vienkāršība, kā arī vispārējais svinīgums man gandrīz lika aizmirst pagājušos septiņpadsmit gadsimtus, un es iedomājos, ka atrodos vienā no sapulcēm, kurās neņēma vērā formalitātes un cilvēku stāvokli, kuras vadīja telšu darinātājs Pāvils vai zvejnieks Pēteris un kuros skaidri atklājās Gars un spēks." (9)

Atpakaļceļā uz Angliju, kāda morāviešu sludinātāja pamācīts, Veslijs ieguva skaidrāku izpratni par Bībeles ticību. Viņš pārliecinājās, ka pestīšanas iegūšanai tam pilnīgi jāatsakās no paļaušanās uz saviem darbiem un jāuzticas vienīgi Dieva Jēram, "kas atņem pasaules grēkus". (256) Kādā Morāvijas brāļu sanāksmē Londonā viņš dzirdēja lasām Lutera rakstu

par izmaiņām, ko ticīgā sirdī izdara Dieva Gars. To klausoties, Veslija dvēselē tika aizdedzināta ticība. "Es izjutu sirdī savādu siltumu," viņš teica, "es sapratu, ka pestīšanas jautājumā tagad uzticos Kristum, vienīgi Kristum, un tad ieguvu pārliecību, ka Viņš manus grēkus ir atņēmis, tieši manus, un tieši mani izglābis no grēka un nāves bauslības." (10)

Garajos nogurdinošās un bezcerīgās cīņas gados – stingras pašaizliedzības, negoda un pazemošanās gados – Veslijs bija nelokāmi tiecies pretī savam mērķim – meklēt Dievu. Tagad viņš To bija atradis un uzzināja, ka žēlastība, ko, smagi pūloties, bija centies iegūt ar lūgšanām un gavēšanu, ar nabagu apdāvināšanu un sevis aizliegšanu, īstenībā pastāvēja kā dāvana, saņemama "bez naudas un bez maksas".

Un tad, kad viņš bija stiprinājies ticībā Kristum, viņa dvēselē iedegās ilgas arī citiem darīt zināmu šo brīnišķīgo Evaņģēliju par Dieva brīvi piedāvāto žēlastību. "Es visu pasauli uzskatīju par draudzes iecirkni," viņš sacīja, "un domāju, ka visās vietās man ir tiesības un pat pienākums sludināt šo priecīgo pestīšanas vēsti ikkatram cilvēkam, kas vien vēlējās to dzirdēt." (11)

Viņš arī turpmāk dzīvoja stingri un pašaizliedzīgi, bet tagad tāda dzīve bija kā ticības rezultāts un nevis pamats, svētuma auglis un nevis sakne. Kristieša cerības pamats ir Dieva žēlastība Kristū, un šī žēlastība atklāsies paklausībā. Veslijs savu dzīvi veltīja lielo patiesību sludināšanai, kuras pats bija saņēmis, – taisnošanai ticībā Kristus salīdzinošajām asinīm un Svētā Gara sirdi atjaunojošajam spēkam, kura darbības auglis ir Kristus priekšzīmei atbilstoša dzīve.

Vaitfīldu un Veslijus darbam sagatavoja ilgstoša un mokoša pārliecība par pašu bezcerīgo un neglābjamo stāvokli, un, lai viņi kā labi Kristus kareivji (257) spētu panest grūtības, tad gan universitātē, gan tiešajā sludināšanas darbā tie tika pakļauti nežēlīgām zobgalībām, izsmieklam un vajāšanām. Bezdievīgie studiju biedri viņus un vēl dažus, kas tiem simpatizēja, nicinoši sauca par metodistiem, – vārdā, kurā tagad godā vienu no lielākajām konfesijām Anglijā un Amerikā.

Kā Anglijas baznīcas locekļi viņi bija stipri pieķērušies tās dievkalpojumu formām, bet Kungs savā Vārdā tiem atklāja augstāku standartu. Svētais Gars viņus skubināja sludināt krustā sisto Kristu. Viņu pūles pavadīja Visaugstākā spēks. Tūkstoši tika pārliecināti un patiesi atgriezti. Šīs avis vajadzēja pasargāt no plēsīgajiem vilkiem. Veslijs nekad nebija domājis izveidot jaunu konfesiju, tomēr beidzot savus ļaudis apvienoja organizācijā, kuru sāka saukt par metodistu savienību.

Noslēpumaina un smaga bija pretestība, ko šiem sludinātājiem nācās panest no valsts baznīcas puses, kaut arī Dievs savā gudrībā notikumus vadīja tā, lai reformācija iesāktos arī pašā baznīcā. Ja tā nāktu pilnīgi no ārpuses, tad nevarētu iespiesties tur, kur tā bija tik ļoti vajadzīga. Bet, tā kā atmodas sludinātāji paši bija baznīcas locekļi un, kur vien radās

izdevība, strādāja šīs baznīcas ietvaros, tad patiesība atrada ceļu tur, kur citādi durvis būtu palikušas aizslēgtas. No morālā sastinguma stāvokļa tika pamodināti arī daži garīdznieki, lai kļūtu par dedzīgiem sludinātājiem savās draudzēs. Formālisma nocietinātajā baznīcā sāka pulsēt jauna dzīvība.

Veslija laikā, tāpat kā visos draudzes vēstures laikmetos, cilvēki ar dažādām dāvanām veica viņiem uzticēto darbu. Ne visos mācības punktos saskanēja viņu domas, bet viņi visi bija Dieva Gara vadīti un vienoti galvenajā mērķī – mantot dvēseles Kristum. Nesaskaņas Vaitfīlda un Veslija starpā reiz draudēja pat ar pilnīgu atsvešināšanos, bet, tā kā viņi Kristus skolā bija mācījušies lēnprātību, tad šī savstarpējā iecietība un iejūtīgā kristīgā mīlestība viņus atkal samierināja. (258) Tiem nebija laika strīdēties, kamēr visur vēl virmoja maldi un netaisnība, un grēcinieki gāja bojā savos grēkos.

Dieva kalpi mina nelīdzenu, grūti ejamu taku. Pret viņiem nostājās iespaidīgi un izglītoti vīri. Pēc kāda laika daudzi garīdznieki sāka atklāti izpaust savu naidu, un baznīcu durvis aizvērās skaidrajai ticības vēstij un visiem, kas to sludināja.

Tāda garīdzniecības izturēšanās, no kanceles viņus atklāti apsūdzot, sacēla kājās tumsas, nezināšanas un netaisnības spēkus. Atkal un atkal Dieva žēlastības brīnums glāba Džonu Vesliju no nāves. Kad pret viņu tika pamodināts pūļa niknums un likās, ka vairs nav nekādas iespējas izbēgt, tad viņam blakus nostājās eņģelis cilvēka izskatā, ļaužu pūlis atkāpās, un Dieva kalps netraucēti aizgāja no bīstamās vietas.

Par savu izglābšanu no satracinātā pūļa vienā no šiem gadījumiem Veslijs teica: "Ejot lejup pa slidenu taku uz pilsētu, daudzi pūlējās mani pagrūst, jo tie pareizi sprieda, ja es reiz būtu pakritis zemē, tad laikam gan vairs nepieceltos. Bet es neklupu, un manas kājas ne reizi nepaslīdēja, līdz pilnīgi biju izkļuvis no viņu rokām. (..) Kaut arī daudzi centās satvert mani aiz apkakles vai drēbēm, lai norautu zemē, tomēr tie nekur nevarēja pieķerties, un tikai vienam izdevās satvert manas vestes atloku, kas drīz arī palika viņa rokā, bet otru, veselo pusi, kuras kabatā atradās nauda, tas atrāva tikai pa pusei. (..) Spēcīgs vīrs tieši aiz manis vairākkārt atvēzējās, lai iesistu ar resnu ozola nūju. Ja viņš tikai vienu reizi ar to man būtu trāpījis pa pakausi, tad tālākās pūles vairs nebūtu vajadzīgas, tomēr katru reizi sitiens tika novirzīts sānis. Es nezinu, kā tas notika, jo es nevarēju novērsties ne pa labi, ne pa kreisi. (..) Vēl kāds, steigā izspraucies cauri pūlim, pacēla savu roku sitienam, bet tad pēkšņi to nolaida, tikai noglāstot man galvu, sacīdams: "Kādi gan viņam mīksti mati!" (..) Paši pirmie cilvēki, kas atgriezās, bija tieši ielas varoņi, pūļa vadoņi, no kuriem viens bija cīkstonis lāču dārzos (..)." (259)

"Cik lēnprātīgi un pakāpeniski gan Dievs mūs sagatavo Viņa gribas īstenošanai! Pirms diviem gadiem kāds ķieģeļa gabals viegli skāra manu plecu. Gadu vēlāk akmens man trāpīja starp acīm. Pagājušajā mēnesī es saņēmu vienu sitienu un šovakar divus – vienu, pirms mēs ienācām pilsētā, un otru pēc tam, kad no tās bijām izgājuši, tomēr tie abi bija kā

nekas, jo, lai gan pirmais vīrs ar visu spēku iesita man pa krūtīm un otrais tik stipri pa muti, ka tūlīt izplūda asinis, es no šiem sitieniem nejutu vairāk sāpju, kā viņi būtu mani aizskāruši ar zāles stiebru." (12)

Šo agro dienu metodisti – draudzes ierindas locekļi un sludinātāji – pacieta baznīcas pārstāvju, kā arī pilnīgi bezdievīgu, dažādu sagrozītu stāstījumu satrauktu cilvēku vajāšanu. Viņus veda uz tiesu, kas tikai vārda pēc tā saucās, jo taisnību tā laika tiesās tikai reti varēja atrast. Bieži viņi cieta no savu vajātāju vardarbības. Ļaužu pūlis gāja no nama uz namu, salaužot mēbeles un izpostot citas vērtības, izlaupot visu, kas tikai iepatikās, un rupji apvainojot vīriešus, sievietes un bērnus. Dažos gadījumos izplatīja publiskus paziņojumus, kas aicināja noteiktā laikā un vietā sapulcēties tiem, kas vēlējās piedalīties metodistu namu logu dauzīšanā un izlaupīšanā. Un šo cilvēcīgo un dievišķo likumu atklātu pārkāpšanu atstāja nesodītu. Pret ļaudīm, kuru vienīgā vaina bija tā, ka viņi grēcinieku kājas no iznīcības ceļiem centās vadīt uz svētuma taku, izvērsa plānveidīgas vajāšanas.

Džons Veslijs par apsūdzībām pret viņu pašu un viņa biedriem izteicās sekojoši: Daži apgalvo, ka šo cilvēku mācības ir nepareizas, maldīgas un fanātiskas, ka tās ir jaunas un nesen vēl pilnīgi nedzirdētas, ka tās ir kvekerisms un pāvestība. (260) Visi šie apgalvojumi jau ir nocirsti pie pašas saknes, jo skaidri pierādīts, ka ikviens šīs mācības nozarojums ir nepārprotama Svēto Rakstu mācība, kā to izskaidrojusi mūsu pašu baznīca. Tāpēc šīs mācības nevar būt nepareizas vai maldīgas, ja pieņem, ka Svētie Raksti ir patiesība. (..) Citi apgalvo: "Viņu mācība ir pārāk stingra. Tie ceļu uz Debesīm padara pārāk šauru." Un īstenībā šis ir viens no pirmajiem iebildumiem (zināmu laiku tas bija gandrīz vienīgais) un apslēptā veidā atrodas pamatā tūkstošiem citu, kas parādās visdažādākos veidos. Bet vai viņi ceļu uz Debesīm padara šaurāku par to, kādu to ir rādījis mūsu Kungs un apustuļi? Vai viņu doktrīnas ir stingrākas nekā Bībeles mācības? Apskatīsim tikai dažus vienkāršākos tekstus: "Mīli Kungu, savu Dievu, no visas savas sirds un visa sava prāta, un visas savas dvēseles, un visa sava spēka." "Par katru veltīgu vārdu, ko cilvēki runās, viņiem būs jāatbild tiesas dienā." "Vai ēdat, vai dzerat un ko vien darāt, to visu dariet Dievam par godu."

Ja viņu mācība ir stingrāka par šiem vārdiem, tad tie ir peļami, bet jūsu sirdsapziņa jums pateiks, ka tas tā nav. Un kurš var būt par mata tiesu ne tik stingrs, nenostājoties pret Dieva Vārdu? Vai kāds Dieva noslēpumu namturis var tikt atzīts par uzticīgu, ja viņš šajā svētajā mantu namā kaut ko pārmaina? Nē! Viņš neko nedrīkst atmest, viņš neko nedrīkst mīkstināt, un to ir spiests paskaidrot visiem cilvēkiem: "Es nevaru pazemināt Rakstus līdz jūsu gaumei. Jums jāpiemērojas tiem vai arī jāpazūd uz mūžību." Tas arī ir īstais iemesls populārajam sauklim par "šo cilvēku cietsirdību". Vai tad viņi ir nežēlīgi? Kādā ziņā? Vai viņi neēdina izsalkušos un neapģērbj kailos? "Nē, ne par to ir runa; šai ziņā tiem nav trūkumu, bet viņi ir pārāk nežēlīgi savos spriedumos! Viņi domā, ka neviens nevar izglābties, izņemot tos, kas iet pa viņu ceļu." (13)

Garīgais pagrimums, kas Anglijā iezīmējās tieši pirms Veslija laika, lielā mērā uzskatāms par Bībeles likumu nicinātāju mācības rezultātu. Daudzi apgalvoja, ka Kristus ir atcēlis morāles bauslību un ka tāpēc kristiešiem tā nav jāievēro, ka ticīgais ir atbrīvots no vergošanas "labiem darbiem". (261) Citi, atzīdami bauslības mūžīgumu, tomēr paziņoja, ka sludinātājiem nevajadzētu aicināt ļaudis paklausīt tās priekšrakstiem, jo tos, kurus Dievs izredzējis glābšanai, "dievišķās žēlastības neatvairāmie impulsi arī vadīs dievbijīgā un tikumīgā dzīvē", bet tiem, kas nolemti mūžīgai pazušanai, "nav spēka paklausīt šim dievišķajam likumam".

Vēl citi, kas tāpat domāja, ka "izredzētie nevar zaudēt ne žēlastību, ne arī dievišķo labvēlību", nonāca pie kāda daudz briesmīgāka secinājuma, it kā "viņu ļaunā rīcība īstenībā nav grēcīga un to nevarētu uzskatīt par dievišķā likuma pārkāpšanu, un tāpēc neesot arī nekādas vajadzības savus grēkus atzīt, ne arī izsūdzot un nožēlojot tos atstāt." (14) Viņi paziņoja, ka tāpēc pat viszemiskākais darbs, ko "vispārīgi uzskata par šausmīgu dievišķā likuma pārkāpšanu, Dieva skatījumā nav grēks", ja to izdara kāds no izredzētajiem, "jo viena no galvenajām un sevišķajām izredzēto īpašībām esot viņu nespēja izdarīt kaut ko tādu, kas būtu Dievam nepatīkams vai ko aizliegtu bauslība".

Šīs briesmīgās doktrīnas pamatā ir tā pati vēlāko laiku populāro pedagogu un teologu mācība, ka taisnības standartam nav nemainīga dievišķa likuma, bet ka sabiedrība pati rada savu morāles standartu, un tādēļ tas pastāvīgi pakļauts izmaiņām. Visas šīs idejas ir iedvesis tas pats kundziskais gars, kas savu darbu iesāka starp Debesu bezgrēcīgajiem iedzīvotājiem, cenšoties sagraut Dieva likumu taisnīgos ierobežojumus.

Mācība par dievišķi noteiktu un paliekošu raksturu izredzēšanu daudzus cilvēkus rosināja atmest Dieva bauslību. Veslijs stingri nostājās pret likumam naidīgo mācību skolotāju paustajiem maldiem un rādīja, ka šī likumu noliedzošā doktrīna runā pretī Rakstiem. "Dieva žēlastība, kas nes pestīšanu, ir atspīdējusi visiem cilvēkiem." (262) "Tas ir labi un patīkami Dieva, mūsu Pestītāja, priekšā, kas grib, lai visi cilvēki tiek izglābti un nāk pie patiesības atziņas. Jo ir viens Dievs, kā arī viens starpnieks starp Dievu un cilvēkiem, – cilvēks Kristus Jēzus, kas sevi pašu ir nodevis par atpirkšanas maksu par visiem." (Tita 2:11; 1. Tim. 2:3-6) Pasaulei tiek bagātīgi dāvāts Dieva Gars, lai ikviens cilvēks varētu satvert pestīšanas līdzekļus. Tā Kristus, "patiesais Gaišums", "apgaismo ikvienu cilvēku". (Jāņa 1:9) Bet cilvēki pestīšanu pazaudē tāpēc, ka viņi stūrgalvīgi noraida šo dzīvības dāvanu.

Atbildot uz apgalvojumu, ka Kristus mirstot līdz ar ceremoniālajiem likumiem ir atcēlis arī dekaloga priekšrakstus, Veslijs sacīja: "Viņš neatcēla morāles bauslību, kas ietverta desmit likumos, kurus ievērot skubinājuši visi pravieši. Viņa nākšanas mērķis nebija arī atsaukt kādu tās daļu. Tā ir bauslība, kas nekad nevar tikt lauzta, kas "stāv tikpat stipri kā uzticīgais Liecinieks Debesīs". Tā pastāv kopš pasaules iesākuma, "rakstīta ne uz akmens

galdiņiem, bet gan cilvēku bērnu sirdīs, kad viņi iznāca no Radītāja rokām. Un kaut arī tagad grēks ir stipri sakropļojis šos ar Dieva pirkstu rakstītos burtus, tomēr tie nav pilnīgi izdzēšami, kamēr vien mēs kaut cik spēsim atšķirt labo no ļaunā. Ikvienu šīs bauslības daļu jāpilda visiem cilvēkiem un visos laikmetos, tā nav atkarīga no laika vai vietas, un to nevar grozīt nekādi mainīgi apstākļi, izšķirošais faktors ir Dieva raksturs un cilvēka daba, un viņu nemainīgās savstarpējās attiecības.

"Es neesmu nācis to (bauslību) atmest, bet piepildīt." (..) Un nav jāšaubās par Viņa vārdu nozīmi šajā vietā (saskaņā ar iepriekš un pēc tam teikto), Es esmu nācis to izcelt visā pilnībā, neskatoties uz visiem cilvēku izskaidrojumiem; Es esmu nācis pilnīgi un skaidri atklāt to, kas tajā bijis tumšs vai nesaprotams; Es esmu nācis uzrādīt katras tās daļas īsto un svarīgo nozīmi, parādīt ikviena tur esošā baušļa garumu, platumu un visu apjomu, augstumu un dziļumu, neaptveramo garīgumu un skaidrību visos tās atzarojumos. (15) (263)

Veslijs uzsvēra, ka starp bauslību un Evaņģēliju valda pilnīga saskaņa. Tāpēc starp bauslību un Evaņģēliju pastāv visciešākā sakarība, kādu vien iespējams iedomāties. No vienas puses, bauslība pastāvīgi sagatavo ceļu Evaņģēlijam un uz to norāda; no otras puses, Evaņģēlijs mūs pastāvīgi vada uz noteiktāku bauslības izpildīšanu. Bauslība, piemēram, prasa, lai mēs mīlam Dievu, mīlam savu tuvāko un esam lēnprātīgi, pazemīgi un svēti. Un mēs sajūtam, ka tādi neesam, ka neatbilstam šīm prasībām; jā, "cilvēkam tas nav iespējams", bet mēs arī redzam Dieva apsolījumu dot mums šo mīlestību un darīt mūs pazemīgus, lēnprātīgus un svētus, mēs satveram šo Evaņģēliju, šīs prieka vēstis, un mums notiek pēc mūsu ticības; "bauslības taisnība (tiek) piepildīta mūsos" caur ticību, kas ir Kristū Jēzū. (..)

"Vislielākie Kristus Evaņģēlija ienaidnieki," sacīja Veslijs, "ir tie, kas atklāti un nepārprotami "tiesā bauslību" un "runā ļaunu par bauslību", kas cilvēkus māca pārkāpt (atmest, atcelt vai neievērot tās uzliktos pienākumus) ne tikai vienu, vai nu mazāko vai lielāko, bet visus baušļus uzreiz .(..) Vispārsteidzošākais visos apstākļos, kas pavada šos spēcīgos maldus, ir tas, ka šajos maldos iestigušie ļaudis tiešām domā, ka tie pagodina Kristu, atmetot Viņa likumus, un popularizē Jēzus misiju, atsakoties no Viņa mācības. Jā, viņi Kristu godā tāpat kā Jūda, kad tas sacīja: "Esi sveicināts Rabi," un skūpstīja Viņu." Tiešām Kungs uz ikvienu no tiem var sacīt: "Vai tu skūpstīdams nodod Cilvēka Dēlu?" Runāt par Viņa asinīm un tajā pašā laikā atņemt Ķēniņam kroni nav nekas cits kā Viņa nodošana ar skūpstu, to pašu nozīmē arī Viņa bauslības kādas daļas vieglprātīga atmešana, aizbildinoties, ka tas nepieciešams Kristus Evaņģēlija tālākai attīstībai. No šīs apsūdzības nevar izvairīties neviens, kurš sludina ticību tādā veidā, kas tieši vai netieši skubina cilvēkus atteikties paklausīt kādam Kunga norādījumam; kas sludina Kristu tā, ka tiek atcelts vai vājināts kaut vismazākais no Dieva baušļiem. (15)

Tiem, kas uzskatīja, ka "Evaņģēlija sludināšana ir bauslības gals", Veslijs sacīja: "Mēs tādus uzskatus noteikti noraidām. Tas nesaskan jau ar sākotnējo bauslības nolūku, proti, pārliecināt cilvēkus par grēku un pamodināt tos, kuri vēl arvien guļ pašā elles malā." Apustulis Pāvils paskaidro: "Caur bauslību nāk grēku atzīšana", un, kamēr cilvēks neapzinās grēku, viņš tik tiešām nejutīs vajadzību pēc Kristus salīdzinošajām asinīm.(..) "Tiem, kas ir veseli," kā mūsu Kungs pats paskaidro, "ārsts nav vajadzīgs, bet tiem, kas slimi." Tāpēc piedāvāt ārstu veselajiem vai tādiem, kas vismaz iedomājas sevi esam veselus, ir bezjēdzība. Jums vispirms tie jāpārliecina, ka viņi ir slimi, citādi tie neizrādīs nekādu pateicību par jūsu pūlēm. Tikpat bezjēdzīgi ir piedāvāt Kristu tiem, kuru sirds ir vesela un vēl nekad nav tikusi salauzta." (16)

Tā sludinot Dieva žēlastības Evaņģēliju, Veslijs, līdzīgi savam Kungam, centās "paaugstināt bauslību un darīt to godājamu. Viņš uzticīgi darīja Dieva uzdoto darbu, un rezultāti, kurus tam bija lemts skatīt, bija brīnišķīgi. Beidzoties vairāk kā astoņdesmit gadus ilgajai dzīvei, no kuras vairāk kā pusgadsimtu viņš bija pavadījis kā ceļojošs sludinātājs, varēja saskaitīt apmēram pāri par pusmiljonu dvēseļu, kas sevi atklāti atzina par viņa sekotājiem. Bet to cilvēku skaits, kuri, pateicoties viņa darbam, no grēku radītā sabrukuma un pagrimuma tika pacelti augstākā un skaidrākā dzīvē, kā arī to skaits, kurus viņa mācība vadīja dziļākos un bagātākos piedzīvojumos, nekļūs zināms, līdz visa atpestīto ģimene būs sapulcināta Dieva valstī. Viņa dzīve katram kristietim sniedz nenovērtējami dārgu mācību. Kaut šī Kristus kalpa ticība un pazemība, nenogurstošā dedzība, uzupurēšanās un nodošanās atspoguļotos arī mūsdienu draudzēs!

NODAĻA 15 - FRANCIJAS REVOLŪCIJA

Sešpadsmitā gadu simtenī reformācija, nākdama ar atvērtu bībeli, tika uzņemta visās zemēs. Dažas tautas viņu apsveica ar jo lielu prieku, kā paša Dieva sūtītu. Citās zemēs pāvestībai izdevās viņas izplatīšanos stipri aizkavēt, un bībeles atziņas gaisma ar savu izdaiļojošo iespaidu gandrīz palika ārpusē. Vienā zemā gan uzņemšanu atradusi, tā netika saprasta no tumsas varas. Veselus gadusimteņus cīnījās patiesība un maldi dēļ valdības zižļa. Beidzot ļaunums uzvarēja un patiesība tika izstumta laukā. «Bet šī ir tā sodība, ka gaišums nācis pasaulē un cilvēki vairāk mīlēja tumsību, nekā gaišumu.»1 Šī tauta tika atstāta savā vaļā, lai pļautu to, ko sējusi. Viņai, kas Dieva žēlastību bija apsmējusi, Dievs atņēma savu garu, nn viņa vairs nespēja pār sevi valdīt. Dievs lika ļaunumam ienākties, un visa pasaule redzēja, kas notiek, kad atmet gaismu. {LC 187.1}

Francijas jau vairākus gadu simteņus pret bībeli vērstā cīņa sasniedza savus augstumus revolūcijā. Šis briesmīgais izverdums bija Romas nopelns, svēto rakstu apspiešanas sekas. Tās vislabāk liecināja par pāvestu politikas sekām. Romas baznīcas vairāku gadusimteņu nopelns, viņas mācību nopelns, nekad gaišāk nebija redzams, kā toreiz. {LC 187.2}

Svēto rakstu vajāšana, kāda notika pāvesta valdīšanās laikā, bija jau pasludināta no praviešiem; Jāņa parādīšanās grāmatas sarakstītājs arī norāda uz briesmīgiem rezultātiem, kurus īpaši Francija dabūja piedzīvot caur antikrista valdīšanu. {LC 187.3}

Tā Kunga eņģelis sacīja: «un tie svēto pilsētu samīs četrdesmit divi mēnešus. Un es došu saviem divi lieciniekiem un tie pravietos tūkstots divisimts un sašdesmit dienas, ar maisiem apģērbti... Un kad tie savu liecību būs pabeiguši, tad tas zvērs, kas izkāpj no bezdibeņa, ar tiem karos, tos uzvarēs un nokaus. Un viņu miesas gulēs uz lielās pilsētas ielas, kas garīgi tiek saukta Sodoma un Ēģipte, tur arī viņu Kungs krllstā sists... Un tie, kas dzīvo virs semes, priecāsies par tiem un līksmosies un citi citam dāvanas sūtīs, jo šie pravieši bija mocījuši tos, kas virs zemes dzīvo. Un pēc pusceturtas dienas iegāja iekš tiem dzīvības gars no Dieva, un tie stājās uz savām kājām un lielas izbailes uzkrita tiem, kas tos redzēja.»1 {LC 188.1}

Še pieminētie «četrdesmit divi mēneši» un «tūkstots divisimts un sešdesmit dienas» ir viens un tas pats. Abi skaitļi norādīja laiku, cik ilgi Kristus draudzei bija no Romas apspiestai tapt. Tie 1260 pāvestu valdīšanās gadi iesākas ar pāvesta varas galīgu nodibināšanos 538. g. p. Kr. un tiem vajadzēja notecēt 1798. gadā. Tanī gadā franču armija iegāja Romā un saņēma pāvestu gūstā, kurš vēlāk trimdā nomira. Kaut gan drīz pēc tam izvēlēja jaunu pāvestu, tad tomēr pāvesta priesteri bijušo varu nekad vairs neieguva. Kristus draudzes vajāšanas neturpinājās visus tos 1260 gadus. Iežēlodamies par savu tautu Dievs saīsināja piemeklēšanas laiku. Savā priekšpasludināšanā par lielām bēdām, kas piemeklēs viņa draudzi, Pestītājs sacīja: Un ja šis dienas netaptu paīsinātas, tad neviena

miesa netaptu izglābta; bet izredzēto labad tās dienas taps paīsinātas.»2 Pateicoties reformācijai vajāšanas mitējās jau pirms 1798. gada. {LC 188.2}

Attiecībā uz tiem divi lieciniekiem pravietis saka tālāk: «Šie ir tie divi eļļas koki un tie divi lukturi, kas. pasaules valdītāja priekšā stāv.»3 Dziesminieks Dāvids saka: «Tavs vārds ir manas kājas spīdeklis un gaišums maniem ceļiem.»1 Ar abiem lieciniekiem ir attēlota Vecā un Jaunā Derība. Viņas abas ir svarīgi liecinieki, kas rāda Dieva likumu izcelšanos un viņu gaitu. Viņas arī liecina par Dieva pestīšanas nodomu un plānu. Vecās Derības ēnas, upuri un pravietojumi norāda uz Pestītāju, kurš nāk. Jaunās Derības evaņģēliji un grāmatas stāsta par jau atnākušo Pestītāju, un tas noticis taisni tā, kā ēnas un pravietojumi to bija vēstījuši. «Viņi pravietos tūkstots divisimts un sešdesmit dienas, apģērbti ar maisiem.» Dieva liecinieki šī laika lielāko daļu pavadīja tumsā. Pāvesti ar savu varu lūkoja apslēpt tautai patiesības vārdu un uzstādīja viltīgus lieciniekus, kas lai apmelotu patiesību. Toreiz, kad bībele tika izdzīta iz baznīcas un iz valsts iestādēm, kad viņas mācības sagrozīja un visādi mēģināja no tām novērst, kad dzenāja,nodeva, mocīja un meta cietuma pagrabos tos, kas bija uzdrošinājušies sludināt patiesību, kad tie bija spiesti meklēt patvērumu kalnos, kalnu aizās, vai zemes alās— toreiz pravietoja liecinieki, apģērbti ar maisiem. Un tomēr viņi nemitējās liecināt, nemitējās visus šos 1260 gadus. Vistumšākos laikos bija vīri, kas mīlēja Dieva vārdu un stāvēja par viņa godu. Šiem uzticamiem kalpiem tika dota gudrība, spēks un vara visā tajā laikā, ka tie sludinātu patiesību. {LC 188.3}

«Un ja kas tiem grib darīt vainu, tad uguns iziet iz viņu mutes un aprij viņu ienaidniekus; un ja kas tos grib apvainot, tam tāpat būs nokautam tapt.»2 Tas nevar palikt bez soda, kas Dieva vārdu min kājām. Jāņa parādīšanās grāmatas beigu nodaļa rāda briesmīgo draudu nozīmi: «Jo es apliecinu visiem, kas dzird praviešu vārdus, kas šinī grāmatā: ja kas pie šiem ko pieliek, tad Dievs pieliks viņam mocības, kas rakstītas šinī grāmatā. un ja kas ko atņem no praviešu vārdiem, kas šinī grāmatā, tad Dievs atņems viņa daļu no dzīvības koka un no svētās pilsētas un no tā, kas rakstīts šinī grāmatā.».3 Dieva brīdinājumi grib cilvēkus atturēt no kautkādas, arī vismazākās, viņa atklājumu sagrozīšanas. Šie svinīgie draudi attiecas uz visiem, kas pavedina cilvēkus uz Dieva baušļu necienīšanu. Viņi grib visiem tiem likt drebēt, kas vieglprātīgi apgalvo, ka tas maz ko nozīmējot, vai mēs Dieva baušļus turam,vai ne. Visi, kas saviem uzskatiem vairāk klausa, nekā Dieva atklājumiem, visi, kas Dieva nepārprotamos izteicienus grib pārveidot tā, kā tas pašiem labāk un ērtāk, kas grib tos pārgrozīt un vest saskaņā ar pasauli, — visi tie uzņemas briesmīgu atbildību.

Rakstītais vārds, Dieva likums pārbaudīs katru un sodīs visus, kas šo likumu, šo vienīgi pareizo mēraukla atmet kā nepilnīgu. «Un kad viņi savu liecību būs pabeiguši (pabeidz)» u. t. t.» Laikmets, kurā tiem diviem maisos tērptiem lieciniekiem bija jāpravieto, izbeidzās 1798. gadā. Kad viņu darbs tumsā tuvojās galam, viņiem bija jācīnās ar spēku, kas tiek saukts: zvērs, kas iz bezdibeņa uzkāpj. Daudzu tautu baznīcas un valsts valdnieki, kas jau

gadsimteņus turējuši rokās scepterus, ļāva, ka sātans caur pāvestiem pār tiem valda. Bet še tiek rādīta jauna sātana varenība. Aiz tā iemesla, ka bijāšana pret bībeli to prasot, Roma viņu turēja aizzieģelētu ar svešas valodas zieģeļiem un slēpa no tautas. Viņas valdīšanas laikā pravietoja «ar maisiem apģērbtie» pravieši. Bet kādam citam spēkam, zvēram iz bezdibeņa, vajadzēja celties un pasludināt karu pret Dieva vārdu. {LC 189.1}

«Lielā pilsēta». uz kuras ielām liecinieki tika nokauti un kur viņu miesas gulēja, «ir garīgi... Ēģipte.» Bībeles stāsti mums nerāda nevienu citu tautu, kas tik droši vēl būtu noliegusi dzīvā Dieva esamību, kā viņi, un kas Dieva baušļiem būtu vairāk pretojusies, nekā Ēģipte. Neviens valdnieks neuzdrošinājās atklātāk un pārdrošāk sacelties pret debess autoritāti, kā Ēģiptes ķēniņš. Kad Mozus tā Kunga vārdā viņam ziņoja, ka ir jāatlaiž Israēla ļaudis, faraons lepni sacīja: «Kas tas tāds Kungs, kā balsij man būs klausīt un Israēlu atlaist? es to Kungu nepazīstu un Israēlu es neatlaidīšu.»1 Tā ir Dieva noliegšana, un tāpat kā vēsturiskā līdzībā par ēģiptiešu tautu, dzīvā Dieva prasībām bija jātop atraidītām, bija jāparādās lepni izaicinošam neticības garam. Lielā pilsēta tiek «garīgi» arī ar Sodomu salīdzināta. No tā, kādā mērā viņa pārkāpa Dieva likumus, bija redzams, cik tā samaitāta un izvirtusi. Izvirtība bija šis tautas raksturīgākā iezīme, šīs tautas, kurai bija jāpiepilda pievestā rakstu vieta līdz pēdējam sīkumam. Pēc pravieša izsacījumiem īsi pirms 1798. gada bija celties kādai sātaniskai varai, kura karos pret bībeli. Un tai zemā, kur abu Dieva liecinieku liecībai tādā kārtā bija jātop apklusinātai, tikšot aizliegts Dievs, tāpat kā faraons viņu aizliedza, un tāpat kā Sodomā valdīšot izvirtība. {LC 190.1}

Francijas vēsturē šis pravietojums piepildījies līdz beidzamam. 1793. gada revolūcijā «pasaule pirmoreiz dabūja dzirdēt kultūras apstākļos dzimušu un augušu vīru sapulci, kas uzņēmās valdīšanu pār vienu no skaistākām Eiropas tautām, kas kopīgi pacēla savas balsis pret ticību uz Dievu, pret dievības pielūgšanu, kas gribēja aizliegt vislielāko patiesību, kāda var tikt uzņemta cilvēka dvēselē.» «Francija ir vienīgā nācija pasaulē, par kuru ir drošas ziņas, ka viņa kā kopīga nācija ir sacēlusies un pacēlusi savu roku pret to, kas radījis pasaules visumu. Ir bijuši un vēl tagad ir milzīgs daudzums zaimotāju, ir daudz neticīgo Anglijā, Vācijā, Spānijā un vēl citur, bet Francija stāv viena pasaules vēsturē, ir vienīgā valsts, kur likumdevēja sapulce ar dekrētu paziņojusi, ka nav Dieva, un kur visi galvas pilsētas iedzīvotāji un ievērojams vairākums citās vietās, vīri un sievas, dziedāja un dejoja no prieka, kad saņēma šo paziņojumu.» {LC 191.1}

Francija rādīja arī vēl citas iezīmes, kuras Sodomu īpaši raksturoja. Revolūcijā bija pagrimusi tikumība, viss kļuvis samaitāts, tāpat kā tur, Sodomas un Gomoras ielejā. Vēsturnieks tēlo Francijas ateismu un izvirtību, tā kā to jau no praviešiem pazīstam. «Ciešā sakarā ar reliģijas likumiem stāv laulības iestādījums— svētākās saites, kādas tik vien cilvēcīga būte uz sevi var ņemt un kuru stiprums un ilgums ir drošākais sabiedrības pamats—, šo iestādījumu padarīja par vienkāršu pilsonisku līgumu, kuru noslēdz divas personas viena ar otru un kurš pēc patikšanas jebkurā brīdī laužams. Kad ļaundarītājiem

būtu bijis vajadzīgs atrast kādu veidu, kā vislabāk iznīcināt visu, kas cēls un jauks un pastāvīgs ģimenes dzīvē, un kad tanī pat laikā viņiem būtu piekodināts ticis, ka ļaunums, pēc kura viņi dzenas, ir iepotējams no vienas paaudzes otrā— tad viņi nebūtu varējuši izdomāt labāku plānu, kā šo— laulības svētuma iznīcināšanu... Sofija Arnū, kāda caur savām asprātīgām runām slavena skatuves māksliniece, nosauca kādā savā darbā republikāniskās kāzas par «laulības pārkāpšanas sakramentu.» {LC 191.2}

«Kur mūsu Kungs ir krustā sists.» Šo pravietojuma vietu arī Francija piepildīja. Nevienā citā zemē ienaida gars neparādījās uzkrītošāk, kā tur. Nekur citur patiesība nav atdūrusies uz tik rūgtu, vai nežēlīgu pretestību, kā Francijā. Evaņģēlija apliecinātājus vajājot, Kristus mācekļus pie krusta pienaglojot, viņa pašu Kristu bija situsi krustā. {LC 192.1}

Gadusimteņiem ilgi tika izlietas svēto asinis. Kad valdieši Alpu kalnos atdeva savas dzīvības «Dieva vārda dēļ un Jēzus Kristus liecības dēļ», viņu brāļi, Francijas Aļpu iedzīvotāji, gandrīz tāpat apliecināja patiesību. Pa reformācijas laiku viņas piekritēji tika uz visnžēlīgāko mocīti un nokauti. Ķēniņi un muižnieki, augsti dzimušas sievas un jaunas meitenes, visas bruņniecības un tautas lepnums, bija mielojuši savas acis pie Jēzus mocekļu mokām. Dūšīgie hugenoti, cīnīdamies par tiesībām, kuras priekš cilvēka sirds ir tās visusvētākās, bija lējuši savas asinis uz viena, otra grūti iekarota lauka. Protestantiem bija putnu tiesības, par viņu galvām izsolīta zināma maksa, katrs viņus varēja ķert un vajāt un nokaut kā plēsīgus zvērus. {LC 192.2}

Astoņpadsmitā gadusimtenī «draudze tuksnesī», vienīgie pirmo kristīgo pēcteči, kas bija pārpalikuši dienvidus Francijas. kalnos, vēl vienmēr turējās pie vecās tēvu tēvu ticības. Kad viņi kādreiz naktī uzdrošinājās sapulcēties uz kādas kalnu nogāzes, vai uz kāda vientuļa, tuksnešaina lauka, nāca dragūni, sagūstīja un uz visu mūžu aizveda vaņģībā pie spaidu darbiem. «Tie tīrākie, izglītotākie un saprātīgākie no franču tautas— tika uz visbriesmīgāko mocīti un saķēdēti kopā ar laupītājiem un slepkavām » Ar dažiem apgājās žēlsirdīgāk: neapbruņotus, bezpalīdzīgus, ceļos nometušos un Dievu lūdzošus tos aukstasinīgi nošāva. Simtiem vecus vīrus, pretoties nespējīgas sievas un nevainīgus bērnus atstāja asinīs guļam tur, kur viņi bija sanākuši. Ejot pa kalniem, vai mežiem, kur viņi bija paraduši sapulcēties, nebija nekas sevišķs, «vai ik uz katra soļa redzēt līķi zālē vai pakārtu kokā.» Zobens, bendes cirvis un uguns pārvērta viņu zemi par plašu, drūmu tuksnesi. Šie šausmu darbi neiesākās vis krēslainos vidus laikos, bet tai zelta laikmetā, «kad zinātne tika piekopta un literatūra ziedēja; kad pilsgalma un galvas pilsētu garīdznieki bija mācīti un gudri vīri, kas tik uzkrītoši prata izlikties un izrādīt Dieva žēlastības dāvanas — pazemību un mīlestību.» Bet melnākais noziegums melnā noziegumu sarakstā, briesmīgākais darbs no visiem briesmu gadusimteņa darbiem bija Bērtuļa nakts. Vēl pasaule ar šausmām un drebuļiem atceras šo visaugstākā mērā nežēlīgo slepkavīgi bailīgo kaušanu. Romiešu priesteru un prelātu pierunāts un dzīts, Francijas ķēniņš bija devis savu atļauju. Ap pusnakti

pils lielais zvans deva zīmi kaušanas iesākšanai. Tūkstošiem protestantu, kas mierīgi savos dzīvokļos gulēja, jo uzticējās ķeizaram, kurš savu godu bija licis ķīlā par viņu drošību, bez brīdināšanas tika ārā vilkti un aukstasinīgi nokauti. Sātans, romiešu kūdītāju personā, gāja pa priekšu. Kā Kristus bija savas tautas neredzamais vadonis un izveda to iz ēģiptiešu kalpības, tā sātans bija savu pavalstnieku neredzamais vadonis pie mocekļu skaita palielināšanas. Kaušana Parīzē turpinājās septiņas dienas, pirmās trīs dienas ar neizprotamām dusmām uz ķeizara sevišķu pavēli kaušana nenotika Parīzē vien, bet arī visās provincēs un pilsētās, kur protestanti atradās. Netika ievēroti ne vecnms, ne dzimums. Netika taupīts ne nevainīgs bērns pie mātes krūts, ne sirmgalvja Muižnieki un zemnieki, jauni un veci, mātes un bērni tika vienlīdz nomaitāti. Visā Francijā kaušana turpinājās divus mēnešus. Septiņdesmit tūkstoši, pats tautas zieds, atrada galu. {LC 192.3}

«Pāvests Gregors XIII saņēma ziņu par hugenotu likteni ar neaprobežotu prieku. Viņa sirds vēlēšanās bija piepildījusies un Kārlis IX tagad bija viņa labais dēls. Romā atkal atbalsojās prieka zvani. Sv. Angelo cietokšņa lielgabali izšāva vienu prieka zalvi; visos torņos skanēja zvani; visu nakti dega prieka ugunis un Gregors, pavadīts no saviem kardināliem un priesteriem, veda lielisko procesiju uz Sv. Ludviga baznīcu, kur Lotringas kardināls izpild1ja liturģiju ar slavas dziesmu «Te Deum». Mirēju kliedzieni Francijā priekš Romas galma skanēja kā mīlīga harmonija. Izlaida sevišķu piemiņas naudu šīs kaušanas mūžīgai pieminēšanai; vēl Vatikānā ir glezna, kura toreiz tika gleznota un kura attēlo Bērtuļa nakts galvenos notikumus. Pāvests gribēja būt Kārlim pateicīgs par uzticīgo pienākuma izpildīšanu un nosūtīja viņam zelta rozi. No Romas kancelēm slaveni spredikotāji suminā Kārli, Katrīnu un Gīzus (valdnieku dzimta Francijā), kā pāvesta baznīcas jaunnodibinātājus.» {LC 194.1}

Tas pats gars, kas lika sarīkot Bērtuļa nakts kaušanu, vadīja arī revolūciju. Jēzu Kristu nostādīja kā krāpnieku un franču neticīgo lozungs bija: «Nost šo nožēlojamo!» Domāts bija Kristus. Pašas debesis izaicinošā zaimošana un briesmīgā bezdievība gāja roku rokā, un visnekrietnākie cilvēki, viszemākie, visvairāk izvirtušie neģēļi, nežēlnieki un zaimotāji tika pacelti visaugstāk. Iekš visa tā tika parādīta sātanam visaugstākā godināšana, kamēr Kristu, pašu patiesību, skaidrību un nesavtīgo mīlestību, sita krustā. {LC 194.2}

«Tad tas zvērs, kas izkāpj no bezdibeņa, ar tiem karos, tos uzvarēs un nokaus.» Dieva noliedzēji, kas revolūcijas un briesmu laikā bija valdnieki, uzsāka tādu karu pret bībeli, kādu to pasaule vēl nebija redzējusi. Tautas sapulce aizliedza Dieva vārdu. Bībeles tika ievāktas un izrādot vislielāko nicināšanu publiski sadedzinātas. Dieva likumu mina ar kājām. Bībeles iestādījumus atmeta, kristību un svēto vakarēdienu aizliedza. Nedēļas dusas dienu atcēla, un viņas vietā ziedoja desmito izpriecām un Dieva zaimošanai. Uz kapu pieminekļiem rakstīja, lai visi lasītu, ka nāve ir mūžīgs miegs. {LC 194.3}

Tika apgalvots, ka Dieva bijāšana neesot vis gudrības, bet gan muļķības iesākums. Visas dievkalpošanas tika aizliegtas, izņemot jauno dievkalpošanu zemei un brīvībai. {LC 195.1}

«Parīzes konstitūcijas bīskaps tika uzaicināts ierasties tautas sapulcē, kur tam bija jāuzņemas galvenā loma visai bezkaunīgā un piedauzīgā komēdijā. Viņu ieveda ar veselu procesiju, un viņš sapulces priekšā paziņoja, ka reliģija, kuru viņš tik daudzus gadus mācījis, no visām pusēm ņemot neesot nekas vairāk, kā tikai priesteru meli, kuriem nav nekāda attaisnojuma ne vēsturē, ne kur citur. Viņš svinīgiem un skaidriem vārdiem aizliedza dievības esamību, aizliedza to, kuram kalpot viņš bija iesvētīts, un solījās turpmāk kalpot brīvībai, vienlīdzībai, tikumam un tikumībai. Tad viņš nolika uz galda savu bīskapa rotu un brālīgi apkampās ar sapulces prezidentu. Dažādi atkrituši priesteri sekoja šī prelāta priekšzīmei.» {LC 195.2}

«Un tie, kas dzīvo virs zemes, priecāsies par tiem un līksmosies un cits citam dāvanas sūtīs, jo šie pravieši bija mocījuši tos, kas virs zemes dzīvo.» Neticīgā Francija apklusināja abu liecinieku nosodošās balsis. Dieva vārds gulēja beigts uz viņu ielām, un gavilēja tie, kas ienīda Dieva baušļu ierobežojumus un prasības. Cilvēki klaji izaicināja debess Ķēniņu. Kā grēcinieki agrākos laikos viņi izsaucās: «Kā Dievs zinās? Vai tas Visaugstākais ir zinātājs»1 Kāds jaunā ordeņa priesteris sacīja ar zaimojošu augstprātību, kura pārkāpj visas ticamības robežas: «Dievs, ja tu esi, tad atrieb tavu apvainoto vārdu. Es tev spītēju. Tu klusē. Tu neuzdrošinies mest savus zibeņus. Kas turpmāk ticēs tavai esamībai?» Kāda atbalss faraona izaicinājumam: «Kas ir tas Kungs, kura balsi man būs klausīt?» «Es nekā nezinu no tāda Kunga.» {LC 195.3}

Ģeķi saka savā sirdī: Dieva nav.»2 Un tas Kungs atbild savas patiesības sagrozītājiem:«Viņu ģeķība būs katram redzama.»1 Kad Francija bija atsacījusies no dzīvā Dieva pielūgšanas.,» tā augstā un cēlā, kas mūžīgi dzīvo», pagāja tikai īzs laiciņš, un viņa noslīdēja līdz viszemākai elku kalpībai, pielūgdama prāta dievieti kādas izvirtušas sievietes personā un to darīja augstākās pilsonības, likumdevējas iestādes tautas vietnieku sapulcē! Vēsturnieks saka: «Viena no šī trakām laika ceremonijām ir nepārspējama savā bezgaršībā un savā reliģiskā aplamībā. Sapulces nama vārti tika atvērti kaut kādam muzikantu pūlim, kuram svinīgā procesijā sekoja pilsētas valdes locekļi. Viņi dziedāja slavas dziesmu brīvībai un veda savu jauno pielūgšanas priekšmetu, kādu aizplīvurotu sievieti, kuru viņi nosauca par prāta dievieti. Kad viņa bija ievesta sapulces zālē, ar lielām ceremonijām atplīvurota un nosēdināta prezidentam pa labi, visi viņā pazina dejotāju iz operas... Šai personai, vispiederīgākai viņu prāta priekšstāvei kuru viņi pielūdza, Francijas tautas sapulce parādīja atklātu godināšanu. Šī bezdievīgā un smieklīgā ākstīšanās tika izdarīta pēc zināmām normām; un visā tautā un visās vietās, kur iedzīvotāji gribēja rādīt, ka ir izauguši un pacēlušies līdz revolūcijas augstumiem, prāta dievietes iesvētīšana tika atkārtota un pakaļdarīta.» Runātājs, kurš ieveda prāta pielūgšanu, sacīja: «Fanātisms, kas līdz šim visu

noteica, ir savu pamatu zaudējis; viņš devis savu vietu prātam. Mēs esam atstājuši fanātisma svētnīcas; viņas ir tagad jaunas tapušas. Šodien neskaitāmi pulki ir pulcējušies zem viņus gotiskiem jumtiem, zem viņiem pirmoreiz atbalsojās patiesības balss. Tagad franči noturēs patiesu dievkalpojumu brīvībai un prātam. Tur mēs nodosim jaunus zvērestus par republikas armiju labklājību; tur mēs apmainīsim nedzīvo elku pielūgšanu, pret prāta, pret šī dzīvā tēla, radības meistardarba, pielūgšanu. {LC 195.4}

Tad dieviete tika vesta sapulces priekšā, runātājs viņu ņēma pie rokas un griezies pret klausītājiem sacīja: «Mir- {LC 196.1}

Stīgie, mitējaties drebēt par bezspēcīgā Dieva pērkoniem, Dieva, kuru radījušas jūsu bailes. Turpmāk neatzīstat nekādu dievību vairs, kā vienīgi prātu. Te es jums rādu viņa skaidrāko un cēlāko tēlu; kad jums dievu vajaga, tad upurējiet tādam, kā šis... Prāta plīvurs, parādies te sapulces priekšā tavā pārākumā augstam senātam.» {LC 197.1}

«Pēc tam, kad prezidents bija dievieti apkampis, viņa tika krāšņos ratos celta un vesta caur ļaužu drūzmu uz Sv. Marījas baznīcu (Liebfrauenkirche), lai ieņemtu dievības vietu. Tad viņu cēla uz augstā altāra un visu klātesošo klātbūtnē godināja.» Neilgi pēc tam atklāti sekoja bībeles sadedzināšana. Un «tautas muzeju biedrības priekšstāvji iegāja augstās sapulces zālē ar kliedzieniem: «Lai dzīvo prāts!» un nesa kārts galā dažādu pussadegušu grāmatu atliekas, starp tām arī vecās un jaunās derības izvilkumu pussadegušās lapas— visas šīs grāmatas, kā prezidents paskaidroja, esot lielā ugunī salīdzinājušas visas cilvēcei nodarītas kļūdas un ģeķības.» {LC 197.2}

Pāvestība bija iesākusi darbu, kuru ateisms tagad pabeidza. Romas politika bija izaudzinājusi šos apstākļus, gan sabiedriskā, gan politiskā un reliģiskā ziņā, kuri tagad dzina Franciju pazušanā. Kāds rakstnieks, aprakstīdams revolūcijas briesmas, saka: «Pie šim pārmērībām tiešām tronis un baznīca ir vainīgi.» Smalki ņemot viņus pierēķināmas baznīcai. Pāvestība bija sakūdījusi ķēniņus pret reformāciju, nostādīdama viņu kā ķeizara kroņa ienaidnieci, kā miera un vienprātības postītāju. Romas noziedzīgais gars ar tādiem līdzekļiem musināja uz visšausmīgākām nežēlībām un visnežēlīgākām apspiešanām, kādas vēl nekad no troņa nebija nākušas. {LC 197.3}

Brīvības gars gāja kopā ar bībeli. Kur evaņģēlijs tika uzņemts, tur ļaužu prāti tapa gaiši. Viņi iesāka nokratīt nezināšanas grēku un māņticības saites. Viņi sāka domāt un rīkoties ka vīri. Valdnieki to redzēja un trīcēja par savu despotismu. Roma savās greizsirdības bailēs vis nekavējās. Pāvests 1523. gadā sacīja uz Francijas valdnieku: «Šis trakums (protestantisms) iznīcinās ne tika1 reliģiju, bet arī lielkungu un muižnieku augsto stāvokli, liku mus, ordeņu un šķiru starpību vienā un tai pašā laikā. Dažus gadus vēlāk augstais baznīcas valdnieks brīdināja ķēniņu: «Kad jūs gribiet, lai jūsu suverenās tiesības paliek neaizskārtas, kad jūs gribiet savas tautas turēt mierā un padevībā, tad aizstāviet ka vīri savu katoļu ticību un uzvariet ar savu zobenu visus viņas ienaidniekus.» Teologi vērsās pret

tautas aizspriedumu, sacīdami «ka protestantu mācība samusinot ļaudis uz jauninājumiem un ģeķībām; viņa laupot ķēniņiem viņu pavalstnieku uzupurējošos mīlestību un izpostot abus — kā baznīcu, tā valsti. Tā Romai izdevās Franciju sakūdīt pret reformāciju. Francija pirmā izvilka zobenu, lai balstītu troni, pasargātu muižniecību un uzturētu likumus.» Šis zemes valdnieki bija tālu no tā, lai pārredzētu savas postošās politikas rezultātus. Bībeles mācības būtu varējušas iedēstīt tautas sirdi taisnības, mērenības, patiesības, vienlīdzības un labdarības pamata principus, kas ir katras tautas īstais stūra akmens. «Taisnība tautu paaugstina», «jo caur taisnību goda krēsls top stiprināts.» «un taisnības nopelns būs miers» un viņš pats būs «klusums un drošība mūžīgi.» Kas tura Dieva likumus, tas godās arī zemes likumus un būs tiem paklausīgs. Kas bīstas Dievu, tas godās arī ķēniņu dzīvodams godīgi un taisni. Bet nelaimīgā Francija aizliedza bībeli un izdzina viņas piekritējus. Gadusimteņus un atkal gadusimteņus uzticīgiem vīriem ar labiem dzīves pamatiem, ar garīga skata asumu un tikumisku spēku, kam bija drosme izteikt savu pārliecību, kam bija ticība par patiesību — gadusimteņus tādiem vīriem bija jāstrādā kā vergiem pie spaidu darbiem, jāmirst mocekļu nāvē, jātiek saēstiem smacīgos cietuma pagrabos.Tūkstošiem un atkal tūkstošiem vienīgais glābiņš bija bēgšana, un tas tā vilkās vēl divsimts piecdesmit gadus pēc reformācijas. {LC 197.4}

«Šinī garā laikmetā būtu bijis grūti atrast Francijā kādu paaudzi, kas nebūtu bijusi lieciniece evaņģēlija mācekļu bēgšanas skatiem, kad tie bēga no savu vajātāju trakām dusmām.Viņi paņēma sev līdz izglītību, mākslas, amatniecību, čaklumu un kārtības mīlestību un darīja bagātu to zemi, kas viņiem deva patvērumu. un tik lielā mērā, cik bagātas viņi darīja citas zemes ar šim labām dāvanām, tik lielā mērā viņu zeme cieta zaudējumu. Kad visi izdzītie būtu varējuši palikt Francijā, kad trīssimts gadus šie veiklie un centīgie trimdinieki būtu aruši un sējuši savā zemē, kad viņi ar savām mākslinieciskām dāvanām visu garu laiku būtu strādājuši pie manufaktūras uzlabošanas, kad viņu radošais gars un pētošais spēks būtu audzējuši literatūru un kopuši zinātni, ja viņu gudrība būtu bijusi noteicēja zemes apspriedēs, ja viņi ar savu bezbailību būtu kaujās gājuši un viņu bezpartejība būtu likumus rakstījusi, un būtu bībeles reliģija garu stiprinājusi un valdījusi tautas prātu: kāda godība tagad būtu Francijā! Kāda liela, ziedoša un laimīga zeme viņa būtu, visām tautām par priekšzīmi! {LC 198.1}

«Bet akla un nepielūdzama garīga varmācība dzina no savas zemes katru tikumības mācītāju, katru kārtības kalpu, katru godīgu troņa aizstāvētāju; viņa sacīja tiem cilvēkiem, kas zemes virsā gribēja radīt «slavas un godības» pasauli: izvēlaties, ko gribiet labāk — mocekļa stabu, vai trimdu. Beidzot valsts pilnīgi sadrupa. Vairs nepalika sirdsapziņas, ko apsmiet, nedz reliģijas, kuru sārtā sadedzināt; nebija arī vairs patriotisma, kas būtu trimdā dzenams.» Un revolūcija ar visām savām briesmām bija šausmīgās sekas. {LC 199.1}

«Līdz ar hugenotu aizbēgšanu Francijā iestājās vispārīgs pamirums. Ziedošas fabrikas pilsētas iznīka; auglīgi apgabali pārvērtās atkal pirmatnējā stāvoklī; nāca neparasts garīga

truluma un tikumiskas pagrimšanas ziedu laikmets. Parīze tapa par milzīgu nabagmāju; tiek rēķināts, ka īsi pirms revolūcijas sākšanās divisimts tūkstoši nabagu ir lūgušies ķeizara labdarības. Tikai jezuīti ziedēja izpostītā tautā un ar nežēlīgu tirániju valdīja par baznīcām un skolām, par cietumiem un katorgām.» Evaņģēlijs būtu Francijai atrisinājis viņas politiskos un sociālos jautājumus, kura pateicoties savas garīdzniecības, savu ķēniņu un likumdevēju veiklumam bija pavisam samulsināta. Tā pati veiklība beidzot iedzina arī tautu anarhijā un postā. Romai pār viņu valdot tauta bija pazaudējusi pašuzupurēšanās svētītās mācības un Pestītāja nesavtīgās mīlestības piemēru. Viņa bija atradināta no pašaizliedzības darbiem savu tuvāko labā. Bagātie netraucēti apspieda nabagus; nabagiem verdzībā un pazemojumā nebija palīdzības. Bagāto un vareno savtība kļuva jo dienas vairāk redzama, spieda jo dienas vairāk. Muižnieku mantkārība un nežēlība gadusimteņiem ilgi uz vissāpīgāko bija spaidījusi zemniekus. Bagātie izmantoja nabagus, un nabagi ienīda bagātos. Daudzās provincēs visa zeme piederēja tikai muižniekiem, un strādnieku šķira bija viņu zemi kalpi; viņi atkarājās no muižas īpašnieka žēlastības un bija spiesti izpildīt viņu pārmērīgās prasības. Baznīcas un valsts uzturēšana tika uzlikta vidējām un zemākām šķirām; jo smagi nodokļi gulās uz viņām.

«Muižnieku iedomas uzskatīja par augstāko likumu; rentnieki un zemnieki varēja nomirt badā, bez kā apspiedēji būtu i ausi pacēluši. Visās pārmaiņās, visos gadusimteņos tautai vajadzēja ievērot tikai muižas īpašnieka intereses. Zemesstrādnieku dzīve bija nemitīgs pūlinš, nebeidzams posts; ja kāds kādreiz uzdrīkstējās sūdzēties, rupja nicināšana bija atbilde. Tiesas vienmēr vairāk ievēroja muižniekus, nekā zemniekus. Tiesnešu piekukuļošana tika atklāti piekopta un, pateicoties vispārīgam dzīves un tikumiskam sabrukumam, vienkāršai aristokrātijas iegribai bija likumisks spēks. Pat ne puse no strādājošām šķirām priekš valsts un baznīcas ievāktiem nodokļiem nenonāca valsts vai baznīcas mantas kambaros; viss pārējais tika izšķiests ar vismierīgāko sirdi. Un šie vīri, kas tādā kārtā savus līdzcilvēkus padarīja par nabagiem, paši bija brīvi no visiem nodokļiem, un ar tiesībām, vai nu caur likumu, vai paradumu, ieņemt visus valsts amatus. Priviliģētās šķiras skatījās simts un piecdesmit tūkstoši, un lai viņas apmierinātu, miljoni cilvēku tika pazudināti uz pazemojošu bezcerības dzīvi. {LC 199.2}

Galms bija nodevies izšķērdībai un izdzīvei.Valdnieku un pavalstnieku starpā bija maz uzticības.Katrs valdības pasākums un solis tika uzskatīts ar aizdomām,visur gribēja ieraudzīt viltu un patīgumu. Luijs XV vairāk kā piecdesmit gadus, pirms iesākās revolūcija, noturējās uz Francijas troņa, neskatoties uz ļauniem laikiem un savu neuzņēmīgo vieglprātīgo raksturu un izvirtīgo dzīvi. Kad valstij bija tāda samaitāta, nežēlīga aristokrātija un nabadzībā kritušas un tumšas zemākās šķiras, kad pate valsts pie tam finansielos spaidos un tauta sarūgtināta, tad nevajaga pravieša acis, lai paredzētu draudošo briesmu uzliesmojumu. Uz savu padomdevēju brīdinājumiem ķēniņš bija paradis atbildēt: «Cenšaties visu tik ilgi uzturēt kārtībā, kamēr es dzīvoju; pēc manl1s nāves lai notiek kas

notikdams.» Par velti spiedās viņam virsū ar aizrādījumiem par reformu nepieciešamību. Viņš gan redzēja ļaunumus, bet viņam nebija ne spēks ne drosme pret tiem uzstāties. Viņa vienaldzīgā un patīgā atbilde: «Pēc manis kaut ūdens plūdi!» jo skaidri bija redzams liktenis, kas Franciju sagaida. {LC 200.1}

Roma, modinādama ķēniņu un valdošo šķiru greizsirdību, bija panākusi, ka tauta tika turēta verdzībā, zinādama jo labi, ka valsts caur to tiek vājināta, un nodomājusi kā tautu, tā arī valdniekus padarīt par saviem vergiem. Viņas tālredzīgā politika bija atzinusi, ka, lai padarītu cilvēkus par patiesiem vergiem, ir jākaļ važās viņu dvēseles; un ka drošākais līdzeklis, aizkavēt viņu atsvabināšanos no verdzības, ir tas, padarīt viņus nespējīgus brīvības izlietošanai. Tūkstoš reiz briesmīgāka par miesīgām mokām bija tikumiskā pazemošana, kas smejas pretī iz viņas politikas. Tautai bija atņemta bībele, pate viņa padota izvirtušu varmāku mācībām un patmīlībai, caur ko pilnīgi bija nogrimusi nezināšanā, māņticībā nu grēkā un tapusi pavisam nespējīga savaldīties. {LC 201.1}

Bet augļi tomēr bija daudz citādi, nekā tie, pēc kuriem Roma bija centusies. Kur tā masas bija gribējusi turēt aklā padevībā pret savām mācībām, viņas darba iznākums bija, ka viņa no tiem bija iztaisījusi neticīgus un valsts gāzējus. Viņi skatījās nicinoši uz baznīcu kā uz priesteru māņiem. Viņi raudzījās uz garīdzniecību tā uz partiju, kas vēlās lai viņi taptu apspiesti. Vienīgais Dievs, kuru viņi pazina, bija Romas Dievs; viņas reliģija bija viņu vienīgā reliģija. Viņi skatījās uz viņas mantas kāribu un nežēlību kā uz bēdīgām bībeles sekām, un viņi negribēja nekā no tā. Roma bija Dievu nepareizi raksturojusi, viņa prasības sagrozījusi, un ļaudis atmeta abus — bībeli un To, par kuru tajā rakstīts. Aizklādamās ar Dieva vārdiem Roma bija prasījusi aklu ticību savām mācībām. Kā Dieva vārdu pretinieks uzstājās Voltērs un tā līdzbiedri, tie tos pavisam nostūma pie malas un visur izplatīja neticības ģifti. Roma bija turējusi tautu zem saviem dzelžainiem papēžiem, kad izlauzās apspiestās un par mežoņiem tapušās masas, neievērodamas vairs nekādas robežas.

Dusmās par krāšņajiem meliem, kurus viņas tik ilgi bija pielūgušas, viņas atmeta reizā gan patiesību, gan maldus, un tanī laikā, kad patvaļu turēja par brīvību, grēka vergi par šo domāto brīvību gavilēja. Revolūcijai sākoties tautai ar ķēniņa piekrišanu tika dāvāta priekšstāvniecība, kura bija vairākumā par garīdzniecības un muižniecības priekšstāvniecībām. Ar to politiskais līdzsvars atradās viņas rokās; bet viņa nebija spējīga to lietot ar gudrību un ziņu. Viņa ar visiem spēkiem centās atmaksāt nodarīto pārestību un nolēma pārformēt visu sabiedrību. Apvainotie ļaudis, kuru sirdis pilnas ar ilgi aizturētām rūgtām atmiņām un netaisnībām, gribēja posta stāvokli, kurš tiem bija kļuvis nepanesams, novērst un atriebt pie tiem, kurus tie uzskatīja par vainīgiem pie savām ciešanām. Apspiestie atminējās to mācību, kuru viņ no tirānijas bija mācījušies nu tapa par savu apspiedēju apspiedējiem. {LC 201.2}

Nelaimīgā Francija mantoja no sava sējuma asinis. Briesmīgas bija sekas, kuras cēlās padodoties Romas pārspēkam. Kur Francija, stāvēdama zem romānisma iespaidiem, reformācijai sākoties bija krāvusi pirmo sārtu, tur revolūcija uzcēla pirmo giljotīnu. Tai pašā vietā, kur sešpadsmitā gadusimtenī tika sadedzināti pirmie protestantiskās ticības mocekļi, tur astonpadsmitā gadusimtenī krita zem giljotīnas revolūcijas pirmie upuri. Francija, atmezdama evaņģēliju, kas būtu varējis visu viņas dzīvi svētīt caur un canri, bija samaitāšanai un neticībai atvērusi durvis. Kad Dieva likumu šķēršļi bija nobīdīti pie malas, izrādījās, ka ar cilvēku likumiem nepietiek, lai aizturētu milzīgos cilvēciskos kaislības viļņus; un tauta tika ierauta sacelšanās un anarhijas mutulī. Karš pret bībeli ievadīja tādu laikmetu, kurš pasaules vēsturē tiek apzīmēts par «briesmu valdīšanas laiku.» Miers un laime tika padzīti no cilvēku pavardiem un iz cilvēku sirdīm. Neviens nebija drošs. Kas šodien vēl gavilēja, rītu varēja jau nākt aizdomās nu tikt notiesāts. Varmācībai un izdzīvei piederēja valdīšanas zizlis. {LC 202.1}

Ķēniņš, garīdzniecība un muižniecība jutās spiesti padoties uztrauktās un sadusmotās tautas nežēlībai. Viņu atriebības kāre caur ķēniņa notiesāšanu iedegās vēl jo gaišākās liesmās; un tie, kuri bija nolēmuši viņa nāvi, drīz sekoja paši uz ešafota. Izcēlās vispārīgs slaktiņš, kur visus nokāva, uz kuriem bija aizdomas, ka tie revolūcijai naidīgi. Cietumi bija pārpildīti un viņos kādu laiku bija vairāk ka divisimtstūkstoši cietumnieku. Kēniņvalsts pilsētās ik uz soļa bija redzamas briesmu ainās. Viena revolucionāra partija bija pret otru, un Francija kļuva par milzīgu cīņas lauku karojošām tautas mazām, kuras tika vadītas no savām dusmām un kaislībām. Parīzē sekoja viena sacelšanās pēc otras, pilsoņi bija sadalījušies partiju partijās, viss bija viens juceklis, viss izgāja uz savstarpīgu iznīcināšanos.» un lai vispārīgais posts kļūtu vēl lielāks, tauta tika ierauta ilgā karā ar Eiropas lielvalstīm. Valsts bija kļuvusi gandrīz maksāt nespējīga, karapulki kliedza pēc neizmaksātās algas, parīzieši bija tuvu bada nāvei, provinces tika no laupītājiem izpostītas un civilizācija gandrīz izbeidzās zem anarhijas un patvaldības.» {LC 203.1}

Pārāk labi tauta bija mācījusies moku un nežēlības mācības, kuras Roma ar tādu uzcītību bija mācījusi. Atmaksas diena bija beidzot pienākusi. {LC 203.2}

Tagad tie vairs nebija Jēzus mācekļi, kurus meta cietumos un veda uz sārtiem. Tie bija jau sen beigušies, jeb padzīti. Roma, kura nevienu nebija taupījusi, tagad juta to varu, kurus biji mācījusi atrast prieku asinsdarbos. «Vajāšanas piemērs, kuru Francijas garīdzniecība tik daudzus gadusimteņus bija piekopusi, tika tagad ar lielu spēku atkārtots. Ešafoti bija sarkani no priesteru asinīm. Reiz ar hugenotiem pārpildītās katorgas un cietumi tika tagad ar viņu vajātiem pārpildīti. Pieķēdēta pie airu sola un lēni aiz siksnām vilkdama, katoļu garīdzniecība izbaudīja tagad tās mokas, ar kādām viņa tik daudz bija mocījusi lēnos ķecerus.» «Tad nāca dienas, kad izdeva visbarbariskākos likumus, sprieda visnecilvēciskās tiesas; neviens nevarēja būt drošs, ka neizdara kādu nāves noziegumu, sveicinot savu kaimiņu, vai skaitot savu lūgšanu... kad no katra kakta uzmanīja spiegi; kad giljotīna katru

rītu ilgi un cieši strādāja; kad cietumi bija tā pārpildīti, kā vergu kuģi; kad asinis putodamas pa ielu renstelēm tecēja uz Sēnu... Katru dienu pa Parīzes ielām veda upurus veseliem vāģiem savam liktenim pretim, bet departamentu (provinču) pārvaldnieki, kurus suverēnā komiteja bija izsūtījusi pa vietām, piekopa tur tādu nežēlību, kādu pat galvas pilsēta nepazina. Priekš slaktiņa nāves mašīnās naži vēl pārāk lēnu cēlās un grima. Kartečas nopļāva garas vaņģenieku rindas. Tika sašaudīti pārpildīti pajūgi. Liona tika pārvērsta par tuksnesi. Arasā pat liedza vaņģeniekiem nežēlīgo žēlsirdību — ļaut nomirt ātrākā nāvē. Visā apgabalā no Saumuras līdz jūrai mielojās veseli kraukļu bari pie kailiem līķiem, kuri briesmīgos apkampienos viens caur otru vijās. Netika žēlots ne dzimums, ne vecums. Jauni zēni un meitenes no septiņpadsmit gadiem, kurus nokāva lāstus pelnījusī valdība. būtu skaitāmi simtos. No mātes krūts atrautus bērniņus svieda no pīka uz pīķi caur garām jakobīniešu rindām.» Īsā laika sprīdī, desmitos gados gāja bojā miljoniem cilvēku. {LC 203.3}

Tas viss bija tā, kā sātans to bija gribējis. Jau veselus gadu simteņus viņš bija centies to sasniegt. Viņa rīcība no gala līdz beigām atbalstās uz apmānīšanu, un viņa vēlēšanās ir, nest cilvēkiem postu un nelaimi, pārvērst un aptraipīt Dieva darbu, aptumšot mīlestības dievišķo nolūku un nodarīt debesīm caur to lielas bēdas. Tad ar māņiem un dažādām mākslām viņš apžilbina cilvēka prātus un liek visu vainu par saviem darbiem uzkraut Dievam, itkā posts būtu sekas no viņa radīšanas plāna. Līdzīgā kārtā viņš biksta uz pārmērībām un šausmu darbiem tos, kas zem viņa nežēlīgās varas būdami ir grimuši un kļuvuši līdzīgi zvēriem un dzen tos iekarot atpakaļ brīvību. Tad tirāni un apspiedēji norāda uz šīm nevaldāmām pārmērībām kā uz brīvības rezultātu piemēriem. {LC 204.1}

Kad malds tiek pazīts. kādā tērpā, tad sātans pārmaina tikai masku, un pūlis uztver šo jauno maldu tikpat kāri kā agrāk. Kad tauta atrada, ka romānisms bija mānīšana, un viņu ar šo līdzekli vairs nebija piedabūjama pārkāpt Dieva likumus, sātans centās iedvest, ka reliģija ir tikai māņi un bībele uzskatama par pasaku; un atstādama dievišķos priekšrakstus pie malas, tauta padevās nevaldāmai nelikumībai. Neievērojot lielo patiesību: visa brīvība stāv Dieva likumu robežās, tika izdarīta kļūda, kura tikdaudz nelaimes atnesa Francijas iedzīvotājiem. «Kaut tu manus baušļus liktu vērā, tad tavs miers būtu kā upe, un tava taisnība kā jūras viļņi.» «Bet bezdievīgiem nav miera, saka tas Kungs.» «Bet kas mani klausa, tas dzīvos droši, un savā mierā tas ļauna nebīsies.»1 Ateisti, neticīgie un atkritēji saceļas pret Dieva likumu un apsūdz to; bet viņu iespaida rezultāti pierāda, ka cilvēka labklājība stāv sakarā ar viņa paklausību pret Dieva pavēlēm. Tie, kuri šo mācību negrib lasīt Dieva grāmatā, tiek uzaicināti viņu lasīt tautu vēsturē. {LC 205.1}

Kad sātans ar Romas baznīcas palīdzību centās padarīt cilvēku nepaklausīgu, viņš apslēpa savu darbību un sagrozīja savu darbu tā, ka no viņa cēlušos pagrimšanu un postu nevarēja pazīt par pārkāpuma augļiem. Bet viņa vara caur Dieva gara darbību bija tā mazinājusies, ka viņš savos nodomos bija aizkavēts. Tauta nokavējās meklēt pēc darbības

pamata un neatrada sava posta cēloni. Bet revolūcijā tautas sapulcē Dieva likumus atklāti nostūma pie malas. Bet briesmu laikā, kurš pēc tam sekoja, visi varēja redzēt patiesos sakarus starp cēloni un sekām. {LC 205.2}

Kad Francija klaji aizliedza bībeli, ļauni cilvēki un tumsas gari gavilēja, ka beidzot ir sasnieguši tik ilgi kāroto mērķi, valsti, kur nav Dieva likumu robežu... «Kad tiesu par ļauno darbu nenes drīzumā, tad cilvēku bērna sirds paliek droša, ļaunu darīt.»1 Bet svētu un taisnu likumu pārkāpšana neizbēgami beidzas ar postu un nelaimi. Lai gan tiesas piemeklēšana nenāk tūliņ, cilvēku bezdievība tomēr uzcītīgi strādāja savam postam pretim. Tiem, kas gribēja kalpot nemieru kustībai, vajadzēja ievākt arī viņu augļus. Zemē pavairojās noziegumi, kurus nedrīkst aprakstīt neviena spalva. No par tuksnesi palikušām provincēm un izpostītām pilsētām pacēlās {LC 206.1}

briesmīgs kliedziens— rūgtāko baiļu kliedziens. Francija tika satricināta kā zemes trīcē. Reliģiju, likumu, sabiedrisku kārtību, dzimtu, valsti un baznīcu— visu iznīcināja nekaunīgā pret Dieva likumu sacēlusies roka. Patiesi ir gudrā vīra vārdi: «Bezdievīgais kritīs caur savu bezdievību.»2 «Jebšu grēcinieks simts reizes ļaunu dara un dzīvo ilgi, tomēr zinu, ka dievbijīgiem labi klāsies, kas priekš viņa bīstas.» «Bet bezdievīgam labi neklāsies.»1 «Tādēļ ka tie atzīšanu ienīdējuši un tā Kunga bijāšanu nav pieņēmuši», «tādēļ tie ēdīs no sava ceļa augļiem un būs paēduši no saviem padomiem.»3 Dieva uzticīgiem lieciniekiem, kurus nokāva zvērs, «kas no bezdibeņa uzkāpj», ilgi nebija jāklusē. «Un pēc pusceturtas dienas iegāja iekš tiem dzīvības gars no Dieva, un tie stājās uz savām kājām, un lielas izbailes uzkrita tiem, kas tos ieraudzīja.»4 Tas bija 1793. gadā, kad franču tautas sapulce pieņēma dekrētu par bībeles aizliegšanu. Trīs un pus gadus vēlāk tā pati iestāde taisīja lēmumu, kurš atsauca minēto dekrētu un pasludināja iecietību pret svētiem rakstiem. Savā lielā postā pasaule atģidās, kas bija cēlies caur svēto rakstu atmešanu, un cilvēki atzina, ka ticība uz Dievu un viņa vārdiem ir vajadzīga, jo tie ir tikuma un tikumības pamats. Kungs sacīja: «Ko tu esi apsmējis un zaimojis, un pret ko tu esi pacēlis savu balsi un augsti uzcēlis savas acis? Pret to svēto iekš Israēla.»1 Tamdēļ redzi, es šimbrīžam tiem darīšu zināmu, es tiem darīšu zināmu savu roku un savu varu, un tiem būs atzīt, ka mans vārds ir: tas Kungs.»2 Attiecībā uz tiem divi lieciniekiem pravietis tālāk saka: «Un tie dzirdēja stipru balsi no debess uz tiem sakām: nāciet šurp augšām. Un tie uzkāpa iekš mākoņa uz debesīm, un viņu ienaidnieki uz tiem skatījās.»3 Pēc tam. kad Francija tā bija karojusi pret tiem diviem Dieva lieciniekiem, tie tika godāti tā, kā nekad agrāk. 1801. g. tika dibināta Britānijas un ārzemes bībeles biedrība. Pēc viņas nodibinājās uz Eiropas cietzemes līdzīgas organizācijas un filiāles lielā skaitā. 1816. gadā iesāka savu gaitu Amerikas bībeles biedrība. Tanī laikā, kad organizējās Britānijas bībeles biedrība, bībele bija drukāta un izplatīta piecdesmit valodās. Pēc tam viņa tika pārtulkota vairāk nekā septiņi simts valodās un izloksnēs. Caur bībeles biedrību pūlēm sākot no 1801. gada ir laisti klajā vairāk nekā 187,000,000 eksemplāri. {LC 206.2}

Tais piecdesmit gados pirms 1792. gada ārzemju misiones darbam piegrieza maz ievērības. Nenodibinājās nekādas jaunas biedrības un bija tikai nedaudzas vienības, kas šur tur pagānu zemēs mēģināja izplatīt kristīgu ticību. Bet ap astoņpadsmitā gadusimteņa beigām iestājās liela pārmaiņa. Racionālisma sekas vairs neapmierināja, redzēja Dieva atklāšanās un uz piedzīvojumiem dibinātas reliģijas vajadzību. Dievbijīgais Kerijs, kas 1793. gadā tapa par pirmo angļu misionāru, atkal par jaunu uzpūta Anglijā misiones dedzību. Divdesmit gadus vēlāk Amerikā viens dedzīgs studentu pulciņš, starp kuriem atradās Adonirams Džadsons, nodibināja Amerikas ārzemes misijas biedrību, kuras vadībā Sav. Valstis nosūtīja Džadsonu uz Birmu kā pirmo misionāru. No tā laika ārzemes misijas darbs arvien ir pieņēmies lielumā. {LC 207.1}

Pārlabojumi grāmatu drukāšanas mākslā vēl vairāk sekmēja bībeles izplatīšanos. Satiksmes atvieglināšana starp dažādām zemēm, vecu aizspriedumu un nacionālisma sētas sabrukšana un Romas pāvestu pasaulīgās varas ma zināšanās sataisīja Dieva vārdam visur brīvu ceļu. Jau vairākus gadus kamēr Romā pārdod bībeli bez kādiem kavēkļiem uz visām ielām, un viņa ir nesta uz visām apdzīvotām zemes lodes daļām. {LC 207.2}

Neticīgais Voltērs reiz lielīdamies sacīja: «Man pietiek, vienmēr no ļaudīm dzirdēt, ka divpadsmit vīri esot dibinājuši kristīgu ticību. Es gribu pierādīt, ka ar vienu vīru pietiek, lai viņu apgāztu.» Simts gadi pagājuši, kamēr viņš miris. Miljoni ir pieslējušies cīņai pret bībeli. Bet kur tai būtu bijis jābūt iznīdētai un kur Voltēra laikā bija simts, tur tagad ir desmittūkstoši, jā, simttūkstoši Dieva grāmatas eksemplāru. Pēc kāda agrāka kristīgās baznīcas reformatora vārdiem «bībele ir lakta, kas daudzus āmurus nolietojusi.» Tas Kungs saka: «Nevienam ierocim, kas pret tevi taisīts, neizdosies, un tu notiesāsi katru mēli. kas ceļas tiesā pret {LC 208.1}

tevi. Šī ir tā Kunga kalpu daļa, un viņu taisnība ir no manis, saka tas Kungs.»1 «Mūsu Dieva vārds pastāv mūžīgi.» «Visi mani baušļi ir uzticami. Tie ir stipri mūžīgi mūžam un notiek patiesi un taisni.»2 Kas uz cilvēku gudrību celts, tiek apgāzts, bet kas ir celts uz nemainīgo Dieva vārdu pamata, tas paliks mūžīgi. {LC 208.2}

NODAĻA 16 - MEKLĒJOT BRĪVĪBU JAUNĀ PASAULĒ

Lai gan baznīca Anglijā atmeta Romas autoritāti un ticību, tā savā pielūgsmē ieviesa daudzas tās ceremonijas. Valdīja uzskats, ka tas, ko Bībele neaizliedz, pats par sevi nav ļauns. Šo ceremoniju ievērošanai bija tendence sašaurināt plaisu starp reformēto baznīcu un Romu, un daži cilvēki uzskatīja, ka, to darot, viņi palīdzēs katoļiem pieņemt protestantu ticību.

Citi nepiekrita, šajās tradīcijās saskatot verdzības simbolus, no kuras viņi bija atbrīvojušies. Viņi uzskatīja, ka Dievs Savā Vārdā bija iedibinājis kārtību, kas nosaka Viņa pielūgsmi, un ka šiem ļaudīm nav tiesību tai ko pielikt vai atņemt. Roma sāka, pieprasot to, ko Dievs nebija aizliedzis, un beidza, aizliedzot to, ko Viņš bija skaidri prasījis.

Daudzi angļu baznīcas ieradumos saskatīja acīmredzamu elkdievību un tāpēc nevarēja piedalīties tās dievkalpojumos. Bet baznīca, laicīgo autoritāšu atbalstīta, nepieļāva nekādu atšķelšanos. Neatļauta pulcēšanās, lai pielūgtu Dievu, bija aizliegta, un par to draudēja cietums, izsūtīšana trimdā vai nāve.

Puritāņi tika dzenāti, vajāti un apcietināti, un viņi neredzēja neko, kas solītu nākotnē labākus laikus. Daži, mēģinot doties uz Holandi pēc patvēruma, tika nodoti savu ienaidnieku rokās. Beidzot viņu neatlaidība uzvarēja, un viņi atrada patvērumu draudzīgajos Holandes krastos.

Šie cilvēki bija pametuši savas mājas un darbu. Viņi bija svešinieki svešā zemē, spiesti ķerties pie sev svešām nodarbēm, lai nopelnītu iztiku. Bet viņi neizniekoja laiku laiskojoties un sūdzoties. Viņi pateicās Dievam par svētībām, kas viņiem bija, un bija priecīgi, ka var kalpot Viņam bez bailēm.

Dievs valda pār notikumiem

Kad šķita, ka Dieva roka norāda viņiem pāri jūrai uz zemi, kur viņi paši sev varētu izveidot valsti un atstāt saviem bērniem mantojumā reliģisko brīvību, viņi devās ceļā, pa kuru viņus vadīja Dievs. Vajāšanas un trimda pavēra ceļu uz brīvību.

Kad viņiem pirmo reizi bija jānodalās no Anglijas baznīcas, puritāņi noslēdza derību kā brīvi Kunga ļaudis, „lai staigātu kopā pa visiem Viņa ceļiem, kas tiem jau ir darīti zināmi un kas vēl tiks atklāti.” Šis bija svarīgs protestantisma princips. Ar šādu nodomu imigranti atstāja Holandi, lai meklētu mājas jaunajā pasaulē. Viņu mācītājs Džons Robinsons savā atvadu runā trimdiniekiem teica:

„Es pavēlu jums Dieva un Viņa svēto eņģeļu priekšā sekot man tikai tik tālu, cik es sekoju Kristum. Ja Dievam vajag jums kaut ko atklāt ar kāda cita Sava instrumenta palīdzību, esiet tikpat gatavi to pieņemt, cik jūs bijāt tad, kad bija jāsaņem kāda patiesība

no manas kalpošanas. Jo es esmu pilnīgi pārliecināts, ka Kungam ir vēl lielāka gaisma un patiesība, kurai vēl ir jāizlaužas no Viņa svētā Vārda."

„No savas puses, esmu nobažījies par reformēto baznīcu stāvokli, kas neiet tālāk par tiem, kas viņiem ir atnesuši reformācijas vēsti. Luterāņus nevar pamudināt iet tālāk par to, ko redzēja Luters, .. un kalvinisti, kā redzam, paliek tieši turpat, kur viņus atstāja šis lielais Dieva vīrs, kurš vēl neredzēja visas lietas. .. Lai gan šie vadītāji bija degoša un mirdzoša gaisma savā laikā, tomēr viņi nesaprata visu Dieva padomu. Bet, ja viņi būtu dzīvojuši tagad, viņi būtu tikpat labprātīgi pieņēmuši tālāku gaismu, kā saņēma to pirmoreiz."

„Atcerieties savu derību ar Dievu un solījumu, ko esat devuši Viņam un cits citam- pieņemt gaismu un patiesību, kas nāk pie jums no Viņa rakstītā Vārda. Bet vienlaikus es jūs lūdzu, esiet uzmanīgi, ko jūs pieņemat par patiesību, un salīdziniet un izsveriet to ar citiem patiesības rakstiem, pirms to pieņemat, jo nevar būt, ka kristīgā pasaule, tik nesen izkļuvusi no tādas biezas tumsas, būtu pēkšņi saņēmusi visu atziņas pilnību."

Ilgas pēc sirdsapziņas brīvības iedvesmoja imigrantus šķērsot okeānu, pārciest grūtības tuksnesī un likt pamatus varenai tautai. Tomēr imigranti vēl nesaprata reliģiskās brīvības principu. Brīvību, kuras iegūšanai viņi tik daudz bija upurējuši, viņi nebija gatavi piešķirt arī citiem. Doktrīna, ka Dievs ir devis baznīcai tiesības pārvaldīt sirdsapziņu, kā arī definēt ķecerību un sodīt par to, ir viena no pāvesta krāpšanām, kas bija iesakņojusies visdziļāk. Reformatori nebija pilnīgi brīvi no Romas neiecietības gara. Biezā tumsa, kas bija apņēmusi kristietību, vēl nebija pilnībā izzudusi.

Kolonisti izveidoja sava veida valsts baznīcu un deva tiesības valsts ierēdņiem apspiest ķecerību. Laicīgā vara nonāca baznīcas rokās. Tas noveda pie neizbēgamām sekām — vajāšanām.

Rodžers Viljams

Līdzīgi agrīnajiem imigrantiem, arī Rodžers Viljams bija devies uz jauno pasauli, lai iegūtu reliģisko brīvību. Bet atšķirībā no citiem viņš redzēja to, ko līdz šim bija saskatījuši tikai nedaudzi,- ka uz šo brīvību ir tiesības pilnīgi visiem. Viņš bija patiess patiesības meklētājs. Viljams bija „pirmais cilvēks modernajā kristietībā, kas nodibināja uz sirdsapziņas brīvības doktrīnu pamatotu pilsonisku valdību." Viņš teica: „Sabiedrība un valsts amatpersonas var noteikt, kādi ir mūsu pienākumi citam pret citu. Bet, ja tās cenšas noteikt kāda pienākumus pret Dievu, tad nepareizi izmanto savu varu un neviens nav drošs, jo ir skaidrs: ja amatpersonai ir vara, tā var noteikt šodien vienu ticības un pieredzes sistēmu, bet rīt jau citu. Anglijā to darīja dažādi karaļi un karalienes, bet Romā — dažādi pāvesti un koncili."

Par valsts baznīcas neapmeklēšanu cilvēkiem uzlika naudas sodu vai viņus apcietināja. Rodžers Viljams ticēja, ka „likt kādam apvienoties ar tiem, kas tic citādāk, ir atklāta cilvēka

tiesību pārkāpšana. Vilkt neticīgos un nelabprātīgos uz publisku dievkalpojumu nozīmēja pieprasīt viņiem vienkārši būt liekuļiem. .. ‘Nevienu nevajadzētu spiest pielūgt Dievu,’ viņš piebilda, ‘vai atbalstīt jebkāda veida pielūgsmi pret viņa paša gribu’.”

Ļaudis cienīja Rodžeru Viljamu, tomēr viņi nespēja pieļaut viņa prasību pēc reliģiskās brīvības. Lai izvairītos no apcietināšanas, viņš bija spiests ziemas aukstumā un vējos bēgt uz neapdzīvotu mežu.

„Četrpadsmit nedēļas,” viņš stāstīja, „es biju nopietnās grūtībās- briesmīgos laika apstākļos bez ēdiena un gultas.” Bet „kraukļi mani baroja tuksnesī”, un koka dobums bieži bija patvērums. Viņš turpināja savu ciešanu pilno bēgšanu cauri sniegiem un mežiem, kur nebija pat ne taciņas, līdz atrada drošību kādā indiāņu ciltī un iemantoja tās uzticību un mīlestību.

Rodžers Viljams lika pamatus pirmajai modernajai valstij, kas atzīst visu cilvēku tiesības „brīvi pielūgt Dievu saskaņā ar savas sirdsapziņas gaismu”. Viņa mazā valsts Rodailenda auga un uzplauka, līdz tās pamatprincipi- pilsoniskā un reliģiskā brīvība- kļuva par Amerikas Republikas stūrakmeņiem.

Brīvības deklarācija

Amerikas Neatkarības deklarācija apliecina: „Mēs uzskatām par pašsaprotamām šādas patiesības: visi cilvēki ir radīti līdzvērtīgi, Radītājs viņus ir apveltījis ar neatņemamām tiesībām, starp tām ir arī dzīvība, brīvība un laimes meklējumi.” Konstitūcija garantē, ka valdība neizturēsies vardarbīgi pret cilvēka sirdsapziņu: „Kongress nedrīkst pieņemt nevienu likumu attiecībā uz reliģijas ieviešanu vai tās brīvas izvēles aizliegšanu.”

„Konstitūcijas autori atzina mūžīgo principu, ka cilvēka attiecības ar Dievu stāv pāri cilvēciskai likumdošanai un sirdsapziņas tiesības nedrīkst pārkāpt. .. Tas ir iedzimts princips, ko nekas nevar izskaust.”

Ziņa par zemi, kur ikviens var baudīt sava darba augļus un paklausīt savai sirdsapziņai, izplatījās pa visu Eiropu. Tūkstošiem cilvēku pulcējās pie jaunās pasaules krastiem. Divdesmit gadu laikā kopš pirmās apmešanās Plimutā (1620. gadā) Jaunanglijā bija apmetušies 20 tūkstoši imigrantu.

„Viņi neprasīja zemi, bet saprātīgu algu par savu darbu. .. Viņi pacietīgi panesa grūtības tuksnesī, ar savām asarām un ar savu vaigu sviedriem laistīdami brīvības koku, kamēr tas dziļi iesakņojās zemē.”

Drošākais tautas diženuma sargs

Mājās, skolā un baznīcā mācīja Bībeles principus. Bībeles augļi skaidri atklājās saimnieciskumā, inteliģencē, šķīstībā un sātībā. Gadiem ilgi „nebija redzams neviens

dzērājs, neizskanēja neviens lamuvārds, nevarēja sastapt nevienu ubagu". Bībeles principi ir tie, kas visdrošāk aizsargā nācijas diženumu. Vājās kolonijas izauga spēcīgās valstīs, un pasaule ieraudzīja uzplaukumu „baznīcā bez pāvesta un valstī bez karaļa".

Bet Amerika kļuva pievilcīga arvien lielākam cilvēku skaitam, kuru motīvi atšķīrās no imigrantu motīviem. Tie bija cilvēki, kuri meklēja vienīgi pasaulīgu labumu.

Agrīnie kolonisti ļāva balsot un ieņemt vietu valdībā tikai draudzes locekļiem. Viņi pieņēma šādus mērus, lai saglabātu valsts šķīstību. Tomēr tas samaitāja baznīcu. Daudzi pievienojās draudzei ar neizmainītām sirdīm. Pat par mācītājiem bija kļuvuši cilvēki, kas nekā nezināja par Svētā Gara atjaunojošo spēku. No Konstantīna laikiem līdz pat mūsdienām centieni uzcelt baznīcu ar valsts palīdzību šķietami ved pasauli tuvāk baznīcai, bet patiesībā tā noved baznīcu tuvāk pasaulei.

Gan Amerikā, gan Eiropā protestantu baznīcām neizdevās turpināt reformācijas ceļu. Lielākā daļa līdzīgi jūdiem Kristus dienās vai katoļiem Lutera laikos bija apmierināti, pārņemot savu senču ticību. Viņi paturēja to kļūdas un māņticību. Reformācija pamazām izmira, līdz protestantu baznīcā bija gandrīz tikpat liela vajadzība pēc reformas kā Romas katoļu baznīcā Lutera laikos. Protestantu baznīcas arī izrādīja lielu godbijību pret cilvēciskiem uzskatiem un cilvēciskām teorijām par Dieva Vārdu. Ļaudis izturējās nevērīgi pret meklēšanu Rakstos, un tā viņi turpināja būt uzticīgi mācībām, kurām nebija pamatojuma Bībelē.

Reliģiskā āriene veicināja lepnuma un izšķērdības attīstīšanos, un ļaudis kļuva samaitāti. Dziļi iesakņojās tradīcijas, kas iznīcināja miljonus. Baznīca aizstāvēja šīs tradīcijas, tā vietā, lai nopietni cīnītos par „ticību, kas reiz svētiem uzticēta".

Šādi tika izskausti principi, kuru dēļ reformatori tik daudz bija cietuši.

NODAĻA 17 - RĪTA VĒSTNEŠI

Viena no visbriesmīgākām un tomēr visjaukākām bībelē atklātām patiesībām ir patiesība par Kristus otrreizēju atnākšanu — pabeigt lielo pestīšanas darbu. Ceļotājai Dieva tautai, kurai tik ilgi bija jāstaigā «nāves ēnas ielejā» apsolījums par tā atnākšanu, kas ir «augšāmcelšanās un dzīvība» un kas vedīs izdzītos atkal mājās, dod iepriecinošu, jauku cerību. Ka Pestītājs atkal atnāks, ir, tā sakot, svēto rakstu pamattonis. Sākot no tās dienas, kad pirmais cilvēku pāris Ēdenei rūpju pilns pagrieza muguru, ticības bērni ir gaidījuši Apsolītā atnākšana, kas lauzīs visu postītāju varu un vedis atpakaļ paradīzi. {LC 209.1}

Svēti vīri jau senlaikus bija skatījušies uz priekšu un gaidījuši savas cerības piepildīšanos — mesijas atnākšanu godībā. Ēnohs, pēc Ādama tikai septītais, kas paradīzē bija dzīvojis, kas trīssimts gadus ar Dievu zemes virsū bija staigājis, tika izredzēts no tālienes skatīties uz atsvabinātāja nākšanu. Viņš saka: «Tas Kungs nāks ar saviem daudz tūkstošiem svētiem tiesu turēt par visiem.»1 Patriarhs Ījabs savā bēdu naktī izsaucās ar nesatricināmu uzticību un paļāvību: «Bet es zinu, ka mans Pestītājs dzīvs, uņ pēcgalā viņš celsies pār pīšļiem... tad vaļā no savas miesas es skatīšu Dievu. Tiešām, es viņu sevim skatīšu, un manas acis viņu redzēs, un nebūs svešs.»2 Kristus nākšana, nest taisnības valstību, apgarojusi svētos rakstītājus, dodama tiem cēlākos un kvēlojošākos vārdus. Bībeles dzejnieki un pravieši runā valodu, kas mirdz debešķīgā mirdzumā. Dziesminieks dziedāja par Israēla Ķēniņa varu un diženumu: «No Ciānas, kas pilnīgs skaistums, Dievs parādās ar spožumu. Mūsu Dievs nāk un necieš klusu... Viņš sauc debesīm augšā, un zemei, tiesāt savus ļaudis.»1 «Priecājies, debess, un līksmojies, zeme... priekš tā Kunga vaiga, jo viņš nāk, jo viņš nāk pasauli tiesāt. Zemes virsu viņš tiesās ar taisnību un tos ļaudis ar savu patiesību.»2 {LC 209.2}

Pravietis Jesaja sacīja: «Uzmostaties un gavilējiet, jūs, kas pīšļos. guliet; jo tava rasa ir kā rasa uz zāli un mirušos zeme izdos ārā.» «Tavi mirušie dzīvos, mani miroņi celsies augšām.»3 Viņš nāvi aprīs mūžīgi. Un tas Kungs Kungs noslaucīs asaras no visiem vaigiem un atņems savu ļaužu negodu no visas zemes virsus; jo tas Kungs to ir runājis. Un tai dienā sacīs: redzi, šis ir mūsu Dievs, uz viņu esam gaidījuši, ka viņš mūs izpestī. Šis ir tas Kungs, uz viņu esam gaidījuši, lai priecājamies un līksmojamies par viņa pestīšanu.»4 Tāpat Habakuks aizgrābts redzēja viņa nākšanu: «Dievs nāk no Temanas un tas Svētais no Paranas kalniem. Viņa augstība apklāj debesis, un zeme ir pilna viņa slavas.» «Viņš stāv {LC 210.1}

un satricina zemi, viņš skatās un biedina tautas, mūžīgie kalni šķīst, vecu vecie pakalni grimst; viņš staigā mūžības ceļus.» «Tu brauci tur saviem zirgiem uz saviem glābšanas ratiem.» «Kalni tevi ierauga, un tiem paliek bail... dziļums kauc un augsti paceļ savas rokas. Saule un mēnesis paliek stāvot savā mājoklī, tavām bultām šaujoties un spīdot, taviem šķēpiem spīdot un zibot.» «Tu izej glābt savus ļaudis, glābt savu svaidīto.»5 {LC 210.2}

Kad Pestītājam bija jāšķiras no saviem mācekļiem, viņš tos mierināja un drošināja viņu bēdās, sacīdams, ka viņš nākšot atpakaļ. «Jūsu sirdis lai neiztrūcinājas.» «Mana tēva namā ir daudz dzīvokļu. Kad tas tā nebūtu, tad es jums to būtu sacījis. Es noeju jums vietu sataisīt. un kad es būšu nogājis un jums vietu sataisījis, tad gribu atkal atnākt un jūs ņemt pie sevis.»1 «Bet kad tas Cilvēka dēls nāks savā godībā, un visi svētie eņģeļi līdz ar viņu, tad viņš sēdēs uz sava godības krēsla, un visi ļaudis taps sapulcināti viņa priekšā.»2 {LC 210.3}

Eņģeļi, kas pēc Kristus debessbrankšanas atradās uz Eļļas kalna, atkārtoja mācekļiem viņu atkalatnākšanas apsolījumu: «Šis Jēzus, kas ir uzņemts no jums uz debesīm, tā nāks, kā jūs viņu esiet redzējuši debesīs uzkāpjam.»3 . Un apustulis Pāvils svēta gara pārņemts apliecina: «Jo pats tas Kungs nāks zemē no debesīm ar kliegšanu, ar liela eņģeļa balsi un ar Dieva bazūni.»4 {LC 213.1}

Pravietis no Patmas salas saka: «Redzi, viņš nāk ar padebešiem, un visas acis viņu redzēs.»5 {LC 213.2}

Viņa nākšana savienota ar tā laika godību, «kad būs viss atjaunots, par ko Dievs runājis caur visu savu svēto praviešu muti.»6 Tad būs lauzta ļaunā nepārtrauktā valdīšana; «pasaules valstis ir kļuvušas mūsu Kunga Kristus īpašums, un viņš valdīs mūžīgi mūžam.»7 Un tā Kunga godība taps parādīta un visa miesa kopā to redzēs, jo tā Kunga mute ir runājusi.» «Jo kā zeme izdod savus augļus... tā tas Kungs liks izplaukt taisnībai un slavai priekš visām tautām.» «Tai dienā tas Kungs Cebaots būs par skaistu kroni un par krāšņu vainagu savu ļaužu atlikumam.»8 {LC 213.3}

Tad miera pilnā un ilgi kārotā mesijas valsts tiks uzcelta visā pasaulē. «Jo tas Kungs iepriecinās Ciānu, viņš iepriecinās visas viņas tuksneša vietas un darīs viņas tuksnesi kā Ēdeni un viņas lauku kā tā Kunga dārzu.»«Libāna godība tam ir dota, Karmela un Saronas glītums.» «uz tevi vairs nesacīs: atstātā, un uz tavu zemi vairs nesacīs: izpostītā. Bet tevi nosauks: pie kā man labs prāts,— un uz tavu zemi: tu laulātā.» «Kā brūtgāns priecājas par brūti, tā par tevi priecāsies tavs Dievs.»1 {LC 213.4}

Visos laikos tā Kunga nākšana bija viņa patieso mācekļu cerība. Pestītāja atvadīšanās solījums Eļļas kalnā, ka viņš nākšot atkal, pildīja viņu sirdis ar prieku un ar cerību, kuru nevarēja nekādas rūpes mazināt, nedz pārbaudīšanas vājināt. Vajāšanu ciešanās «lielā Dieva un mūsu Pestītāja Jēzus Kristus atnākšana» bija «svētā cerība». Kad tesaloniķieši bija bēdu pilni savus mīļos apglabājot, Pāvils, viņu skolotājs, aizrādīja uz augšāmcelšanos, kas notiks reizē ar Jēzus Kristus atnākšanu. Tad mirušie iekš Kristus celsies augšā un kopā ar dzīvajiem pacelsies gaisā tam Kungam pretim. «Un visi,» saka viņš, būs arvien pie tā Kunga. Tad nu iepriecinājaties savā starpā ar šiem vārdiem.»2 {LC 214.1}

Uz klinšainās Patmas salas mīļotais māceklis dzird apsolījumu: «Redzi, es nāku drīz» un šos vārdos: «Jā, nāci, Kungs Jēzu» izsaka draudzes lūgšanas visās viņas gaitās.»3 {LC 214.2}

Iz cietuma, no moku staba un no ešafotu, kur svētie un mocekļi apliecināja patiesību, visus gadusimteņus cauri līdz pat mūsu dienām izteicās viņu ticība un cerība. Viens no šiem kristīgiem saka: «Pārliecināti par Kristus personīgu augšāmcelšanos un aiz tā iemesla būdami droši arī par savu angšāmcelšanos tā Kunga atnākšanas dienā» «viņi nicināja nāvi un pacēlās pāri par to.» Viņi bija gatavi nokāpt kapā, «lai brīvi augšāmceltos.» Viņi gaidīja Kunga atnākšanu «padebešos, Tēva godībā», «nest taisniem debesu valstību». Valdiešiem bija šī ticība. Viklifs saprata Pestītāja atnākšanu, kā baznīcas cerību. Luters izskaidroja: «Es sev tiešām saku, tiesas diena nevar vairs vilcināties pilnus trīssimti gadus.» Dievs nevar un negrib vairs ilgāk paciest šo bezdievīgo pasauli.» «Lielā diena tuvojas, tad tiks sagāzta ļaunā valsts.» {LC 214.3}

Melanhtons saka: «Šī novecojusies pasaule ir tuvu savam galam.» Kalvins uzaicina kristīgos «būt karstiem un darbīgiem savās ilgās pēc tā Kunga atnākšanas dienas, kura ir no visām dienām tā svētīgākā; viņš paskaidro, «ka visa uzticīgo saime paturēs acīs šo dienu.» Tālāk viņš saka: «Mums ir jāsalkst pēc Kristus, viņu jāmeklē, jāpēta, kamēr ausīs lielā diena, kad tas godības Kungs parādīs pilnīgi savas valstības godību.» Skotu reformators Nokss sacīja: «Vai mūsu Kungs Jēzus Kristus nav ar cilvēcīgu miesu uzbraucis debesīs, un vai viņš nenāks atkal? Mēs zinām, ka viņš nāks, un viņš to darīs drīz.» Ridlejs un Latimers, kas abi atdeva savas dzīvības par patiesību, ticības pilni skatījās uz tā Kunga atnākšanu. Ridlejs rakstīja: «Pasaule bez šaubām iet savam galam pretim— to ticu un tāpēc es to saku. Sauksim savās sirdīs pēc mūsu Pestītāja līdz ar Jāni, Dieva kalpu: «Nāci drīz, Kungs Jēzu!» {LC 214.4}

Baksters saka: «domas par tā Kunga nākšanu» «ir visai jaukas un priecīgas». «Ticībai un svētiem ir mīļa viņa atnākšana, ar saldām cerībām tie viņu gaida.» «Kad nāve ir beidzamais ienaidnieks, kurš pie augšāmcelšanās tiks iznīcināts, tad mēs varam mācīties, cik ticīgie nopietni prasa un lūdz pēc Kristus otrreizējas atnākšanas, kura nesīs pilnīgu un galīgu uzvaru.» «Tā ir tā diena, kas nāks ar pestīšanas, visu vēlēšanos un dvēseles cenšanos piepildījumu, uz kuru visiem ticīgiem ir jācer un jāgaida.» «Paātrini, kungs, šo svētīto dienu.» Tāda bija apustuliskās baznīcas, «draudzes tuksnesī» un reformatoru cerība.» {LC 215.1}

Ņemot vērā šo lielo dienu, patiesības vārds uz vissvinīgāko un visnoteiktāko uzaicina Dieva tautu, nokratīt gara vienaldzību, un meklēt viņu pazemībā un ar nožēlošanā sagrauztu sirdi: «Bazūnējiet ar bazūni Ciānā, un lai skan stipri manā svētā kalnā; lai visi zemes iedzīvotāji dreb, jo tā Kunga diena nāk, jo tā ir tuvu.» «Svētījiet gavēni, izsauciet sapulces dienu. Sapulcinājiet ļaudis, svētījiet draudzi, sapulcinājiet vecajus, sasauciet

bērniņus un zīdāmos pie krūtīm... Lai brūtgāns iet no sava kambara un brūte no savas vietas. Starp priekšnamu un altāri lai raud priesteri, tā Kunga sulaiņi.» «Atgriežaties pie manis ar visu savu sirdi, un ar gavēšanu un ar raudāšanu un ar nožēlošanu. un saplēsiet savas sirdis un ne sa vas drēbes, un atgriežaties pie tā Kunga, sava Dieva,jo viņš ir laipnīgs un sirdsžēlīgs, lēnprātīgs un no lielas žēlastības.»1 {LC 215.2}

Bija darāms. liels reformācijas darbs— jāsagatavo tautu, kas varētu pastāvēt tai Kunga dienā. Dievs redzēja, ka daudzi, kas skaitījās pie viņa ļaudīm, nedzīvoja mūžībai, un savā žēlastībā viņš bija gatavs, sūtīt brīdinājumu, lai iztraucētu tos no gara truluma un lai pamudinātu tos sagatavoties uz tā Kunga atnākšanu. Šo brīdinājumu mēs lasām Jāna parād. gr. 14. nod. Tur tiek aprakstīts trīskārtīgs no debesīm nācis vēstījums, un tūliņ pēc tam seko Cilvēka dēla atnākšana, ievākt pasaules ražu. Pirmais brīdinājums pasludina tuvojošos tiesu. Pravietis redzēja eņģeli «debess vidū skrienam, tam bija mūžīgs evaņģēlijs tiem sludināt, kas virs zemes dzīvo, un visām tautām un ciltīm un valodām un ļaudīm. Šis ar stipru balsi sacīja: bīstaties Dievu un dodiet viņam godu, jo viņa sodības stunda ir nākusi, un pielūdziet to, kas ir radījis debesis un zemi un jūru un ūdeņu avotus.»2 {LC 216.1}

Šī vēsts tiek nosaukta par vienu daļu no mūžīgā evaņģēlija. Evaņģēlija pasludināšana nav uzdota eņģeļiem, bet uzticēta cilvēkiem. Svēti eņģeli palīdz šo darbu darīt, viņiem ir uzdots darboties cilvēku svētības labā, bet īstā evaņģēlija pasludināšana notiek caur Kristus kalpiem zemes virsā. {LC 216.2}

Uzticīgi vīri, kuri ir paklausīgi Dieva garam un viņa vārdu mācībām, ir izraudzīti par brīdinājumiem pasaulei. Tie bija tie, kas ir skatījušies uz «stipro pravieša vārdu», šo «sveci, kas spīd tumšā vietā, tiekams diena aust un rīta gaisma uzlec jūsu sirdīs.»3 Viņi Dieva atzīšanu bija vairāk meklējuši nekā apslēptas mantas un zināja, ka «viņu mantot ir labāki, nekā sudrabu mantot, un viņu krāt labāki, nekā spožu zeltu..»4 Un Dievs viņiem atklāja savas valstības lielos noslēpumus.» Tā Kunga noslēpums ir pie tiem, kas viņu bīstas un viņa derība tiem dod saprašanu.»5 {LC 216.3}

Jaunlaiku pamošanās

Visur, kur vien tik Dieva vārds tiek sludināts, parādās augļi, kas liecina par viņu dievišķo izcelšanos. Dieva gars pavadīja savu kalpu vēsti, vārds darbojās spēcīgi. Grēciniekos pamodās sirdsapziņa. «Gaisma, kas apgaismo visus cilvēkus, kas nāk pasaulē,» apgaismoja viņu dvēseļu iekšieni, un paslēptie tumsas darbi visi tapa redzami. Dziļa pārliecība sagrāba viņu domas un sirdi. Viņi redzēja savus grēkus, bija pārliecināti par to, ka ir viena taisnība un ka nāks reiz tiesas diena par visu. Viņiem tagad bija sajēgums par Jehovas taisnīgumu un viņi juta ar bailēm, ka nu viņiem netīriem un pilniem vainu būs jāstājas tā priekšā, kas pētī sirdis un domas. Savās dvēseles bailēs viņi izsaucās: «Kas mani atpestīs no manas grēcīgās miesas» Kad viņi ieraudzīja Golgatas krustu ar neizmērījami lielo upuri, kas tika nests par visas cilvēces grēkiem, tad viņi saprata, ka vienīgi Kristus var

deldēt viņu pārkāpumus; Kristus nopelni vien varētu cilvēkus salīdzināt ar Dievu. Ticībā un pazemībā viņi uzņēma Dieva jēru, kas nes pasaules grēkus. Jēzus asinis nomazgāja visus līdz šim palikušos grēku traipus. {LC 217.1}

Šīs dvēseles nožēloja īsteni savus grēkus. Viņas ticēja, likās kristīties, un uzmodās uz jaunu dzīvi, tapa par jaunām radībām iekš Jēzus Kristus— ne lai padotos savām agrākām kārībām, bet lai ticībā staigātu Dieva dēla pēdās, lai atstarotu sevī viņa raksturu un darītu sevi skaidru, tādu pašu, kāds viņš ir. Ko viņi reiz ienīda, to viņi tagad mīlēja, un ko viņi reiz mīlēja, to tie tagad ienīda. {LC 217.2}

Augstprātīgie un pašpaļāvīgie tapa pazemīgi un ar padevīgām sirdīm. Iedomīgie un augstprātīgie tapa nopietni un labsirdīgi, zaimotāji godbijīgi, dzērēji par nedzērējiem, netikumīgie tikumīgi. Ārīgās pasaules modes tika atstātas pie malas. Kristus netika meklēts ārējā greznumā, «jūsu jaukums lai nav no ārienes matu pīšanā un zelta aplikšanā, vai greznās drebēs, bet apslēptais sirdscilvēks, kam neiznīcīgs jaukums lēnā, klusā garā,— tas ir dārgs Dieva priekšā.»1 {LC 218.1}

Pamošanās veda pie pamatīgas pašatziņas un pazemības. Viņus varēja pazīt no viņu svinīgiem, nopietniem uzsaukumiem grēciniekiem un no sirsnīgās līdzjūtības pret tiem, kas ir atpirkti caur Kristus asinīm. Vīri un sievas lūdzās un cīnījās ar Dievu par savu dvēseļu pestīšanu. Šādas pamošanās augļi bija redzami pie dvēselēm, kuras nebijās no pašaizliegšanās un upuriem, bet priecājās, ka ir atrastas cienīgas ciest kaunu un pārbaudījumus Kristus dēļ. To dzīvē, kuri Jēzu bija atzinuši, bija nomanāma viena pārmaiņa. Apkārtne pārvērtās zem viņu iespaida. Viņi palīdzēja Kristum pulcināt ļaudis un sēja garu, lai pļautu mūžīgu dzīvošanu. {LC 218.2}

Par viņiem varēja sacīt: «Jūs noskumdināti uz atgriešanos.» «Jo dievišķa noskumšana padara atgriešanos uz svētību, kas nevienam nav žēl, bet pasaules noskumšana padara nāvi. Jo redzi, šī pati lieta, ka jūs dievišķi tāpat noskumdināti, kādu lielu čaklību tā pie jums padarījusi, kādu aizbildināšanos, kādu apskatīšanos, kādu {LC 218.3}

bijāšanu, kādu ilgošanos, kādu dedzību, kādu sodīšanu! Vispār jūs esiet parādījušies šķīsti šai lietā.»2 {LC 218.4}

Tā strādā Dieva gars. Tikai īsta pārvēršanās liecina par patiesu nožēlošanu. Kad solījums tiek izpildīts, kad tiek atdots, kas ir nolaupīts, kad tiek atzīti grēki un Dievs tiek mīlēts un līdzcilvēki— tad grēcinieks var būt drošs, ka viņš atradis dievišķo mieru. Pēc viņu darbiem spriežot bija redzams, ka tas Kungs viņus svētījis uz lielo darbu— glābt cilvēku dvēseles un pacelt cilvēci. Bet jaunlaiku pamošanās stipri atšķiras no dievišķās žēlastības atklājumiem, kas agrākos laikos pavadīja Dieva kalpu darbus. Ir taisnība, tiek sacelta plaša interese un daudzi sakās esam atgriezušies, baznīcu un baznīcas locekļu skaits stipri pieaug; tomēr rezultāti nav tādi, kas attaisnotu ticību, ka seko attiecīgs pieaugums

garīgā dzīvē. Īsu brītiņu uzliesmojošs gaišums atkal izdziest, un iestājas vēl dziļāka tumsa nekā pirms tam. {LC 218.5}

Lielas atmodināšanas tautā tiek izvestas, iespaidojot viņas iedomu spējas, pamodinot jūtas un apmierinot kāri pēc visa tā, kas ir jauns. Šādā kārtā atgrieztiem ir ne visai liela vēlēšanās dzirdēt bībeles patiesības un viņi atrod maz intereses pie praviešu un apustuļu liecībām. Dievkalpošanām ir jābūt uzbudinošām un raibām, citādi tām nav nekāda pievilkšanas spēka. Vēsts, kura griežas vienkārši pie skaidra prāta, atrod maz atsauksmes. Dieva vārdu skaidrie brīdinājumi, kas vērš uzmanību uz mūžīgām lietam, paliek neievēroti. {LC 219.1}

Priekš katras patiesi atgriezušās dvēseles attiecības pret Dievu un pret mūžīgām lietām būs lieli dzīves jautājumi. Bet kur atradīs šolaiku lielās baznīcās to garu, kas nododas Dievam? Atgrieztie neatsakās ne no augstprātības, ne arī no mīlestības uz pasauli. Viņi nav labāki kļuvuši, sevi labprātīgi aizliegt, ņemt krustu uz sevi un iet pakaļ lēnam un pazemīgam Jēzum— viņi ir tādi paši, kādi bjja pirms atgriešanās. Reliģija ir tapusi neticīgiem un šaubīgiem par izsmieklu, jo tik daudzi, kas nes viņas vārdu, nezin viņas pamatmācības. Spēks, kuru dod laime iekš Dieva, ir baznīcā gandrīz pilnīgi izmiris. No baznīcas sarīkotie izbraukumi, teātra izrādes, koncerti, bazāri, lepni sapulču nami, personīgs greznums ir aizbaidījuši katru domu par Dievu. Nauda un manta un veikali aizņem visas domas, un lietām, kurām mūžīga vērtība, garāmejot tik tikko piegriež vērību. Bet lai cik ar ticība un dievbijība visur zustu, tomēr šinīs baznīcās ir arī vēl patiesi Kristus pakaļstaigātāji. Iekams Dievs pēdējo reizi piemeklēs pasauli ar savu tiesu, atmodīsies viņa tautā tāda pirmatnēja dievlaimība, kāda kopš apustuļa laikiem nekad vairs nav redzēta. Dieva gars un spēks tiks izliets pār viņa bērniem.

Tanī laikā daudzi šķirsies no tām baznīcām, kurās Dieva mīlestības vietā un mīlestības vietā uz viņa vārdiem ir stājusies mīlestība uz pasauli. Daudzi, tāpat sludinātāji, kā visi citi draudzes locekļi, ar prieku uzņems lielās patiesības, kuras Dievs tanī laikā liks pasludināt, lai sagatavotu vienu tautu uz tā Kunga otro atnākšanu. Dvēseļu ienaidnieks labprāt gribētu šo darbu kavēt, un iekams nāks laiks priekš šādas kustības, viņš padarīs to nepatīkamu, tai pakaļdarīdams un to viltodams. Tanīs baznīcās, kuras viņš gribēs apmānīt um dabūt savā varā, viņš rādīs itkā īpašs Dieva gars būtu uz viņām izlējies; un te būs redzams, kāda ir viņu lielā reliģiskā interese. Pulku pulki gavilēs, ka Dievs tik brīnišķīgi priekš viņiem strādā, kur patiesībā darbs nāk no cita gara. Zem reliģiskas apsegas sātans mēģinās visu kristīgo pasauli padot saviem iespaidiem. {LC 219.2}

Daudzās atmodās, kas bijušas pēdējos piecdesmit gados, lielākā vai mazākā mērā darbojas tie paši iespaidi, kuri parādīsies garākās kustībās nākotnē. Tiks saviļņotas jūtas, tiks jaukts īstais ar neīsto— tiks viss labi ierīkots, lai maldinātu. Tomēr nevienam nevajadzētu ļauties maldināties. Dieva vārdu gaismā nav grūti pazīt, kādas ir šis kustības.

Visur, kur neklausās uz bībeles liecību, kur novēršas no skaidrām patiesībām, kuras pārbauda dvēseles un prasa pašaizliegšanos nn atsacīšanos no pasaules, tur varam būt pārliecināti, ka Dievs savu svētību nedos. Un pēc pazīšanas sīmes, kuru Kristus mums devis: «Pēc viņu augļiem jums tos būs pazīt.»1 būs redzams, kā šīs kustības nav Dieva gara darbs. Savos patiesības vārdos Dievs pats cilvēkiem atklājies; visiem, kas viņus pieņem, tie ir kā vairogs pret sātana maldināšanām. Šīs patiesības novārtā atstājot, atver ļaunumiem vārtus, kas tagad tik izplatīti {LC 220.1}

Reliģiskā pasaulē. Lielā mērā izlaiž iz acīm Dieva likumu dabu un viņu svarīgumu.Un kad jau šo dievišķo likumu rakstus nu viņu nozīme ir pārprasti, tad ir jāmaldās arī uz atgriešanās un pestīšanas ceļa, un dievbijība baznīcās iet mazumā. Tas paskaidro, kāpēc mūslaiku atmodās trūkst Dieva gars un spēks. Visās reliģiskās kopībās ir vīri, kas izceļas caur savu dievbijību un kuri augšā minēto sektu atzīst un par to sūdzas. Prof. Eduards Parks savā apskatā par pazīstamām briesmām priekš reliģijas Amerikā zīmīgi saka: «Briesmu cēlonis ir kanceles novārtā atstāšana, tā pienācīgi neiekaļ dievišķos baušļus. Agrākos laikos kancele bija sirdsapziņas atbalss... Mūsu spožākie sprediķotāji iedeva saviem sprediķiem apbrīnojamu diženību caur to, ka sekoja sava meistara piemēram un izcēla viņa likumus, viņa baušļus un draudus. Viņi atkārtoja abus pirmos lielos pamatpunktus, ka baušļi ir attēls no dievišķās pilnības, un cilvēks, kas baušļus nemīlē, nemīlē arī evaņģēliju, jo tāpat likums kā evaņģēlijs ir spogulis, kurā atspoguļojas Dieva patiesais raksturs. Šis briesmas ved pie vienas citas, tas ir pie grēka — likumus neattiecināt uz sevi un tos par daudz zemu novērtēt. Cik lielā mērā likums ir taisns, tik lielā mērā nepaklausība ir netaisna.» {LC 220.2}

«Sakarā ar šim briesmām stāv briesmas, Dieva taisnību nevērtēt pienācīgi augsti. Tā ir modernu kanceles runātāju tendence, ka Dieva taisnīgumu šķir no Dieva labuma, to t. i. taisnīgumu drīzāk nosauc vienkārši par jūtām, nekā paceļ augstāk — par likumu pamatu. Jaunā teoloģijas prizma dala to, ko pats Kungs ir salicis kopā. Vai dievišķais likums ir labums, vai ļaunums? Tas ir kaut kas labs. Tad arī taisnība ir laba, jo tā ir gribēšana izvest likumu. No ieraduma, novērtēt pārāk zemu dievišķo taisnību un piegriezt pārāk maz vērības sodam par cilvēku nepaklausību, viegli krīt citā ieradumā — novērtēt pārāk zemu to žēlastību, kas notikusi lai izlīdzinātu grēku.» Tādā kārtā evaņģēlijs cilvēku sirdīs pazaudē savu vērtību un svaru, un drīz viņi ir gatavi, patiesi atmest bībeli. {LC 221.1}

Daudzi sprediķotāji apgalvo, ka Kristus ar savu nāvi baušļus esot atcēlis, un cilvēki ir brīvi no visām viņu prasībām. Ir tādi, kas baušļus uzskata kā smagu jūgu un tura pretī likumu nebrīvībai evaņģēlijā domāto un baudāmo brīvību. {LC 221.2}

Bet pravieši un apustuļi pavisam citādi skatījās uz svēto Dieva likumu. Dāvids sacīja: «Es staigāšu bez bēdām, jo es meklēšu tavas pavēles.»1 Apustulis Jēkabs, kas rakstīja pēc Kristus nāves, atsaucās uz desmit baušļiem kā uz «ķēniņa bauslību» «pilnīgu svabadības bauslību»2 Un Jāna parādīšanās grāmatas sarakstītājs vairāk kā pusgadusimteni pēc

Pestītāja krustā sišanas rādīja to svētību, kas nāks pār tiem, «kas viņa baušļus tur, lai viņiem svētība būtu pie dzīvības koka, un lai viņi ieiet pa pilsētas vārtiem.»3 {LC 222.1}

Ka Kristus caur savu nāvi sava tēva baušļus būtu atcēlis, tam nav ne mazākā pamata. Kad likumu varētu pārgrozīt, vai atcelt, tad Kristum nebūtu bijis jāmirst, lai glābtu cilvēkus no grēku soda. Kristus nāve neatceļ vis likumus, turpretim pierāda, ka tie ir negrozāmi. Dieva dēls ir nācis «dot lielu un augstu bauslību.»4 Viņš sacīja: «Nedomājiet, ka es esmu nācis atmest bauslību vai praviešus. Es neesmu nācis atmest, bet piepildīt. Jo patiesi es jums saku: Tiekams debesis un zeme zudīs, nezudīs neviena, ne vismazākā rakstu zīmīte jeb rakstu galiņš no bauslības, līdz viss notiek.»5 Un no sevis paša viņš sacīja: «Man ir prieks darīt tavu prātu, mans Dievs, un tava bauslība ir manā sirds dibenā.»6 {LC 222.2}

Dieva likums jau pēc savas dabas ir negrozāms. Tas atklāj paša pirmcēloņa sava Radītāja gribu un viņa raksturu. Dievs ir mīlestība un viņa likums ir mīlestība. Viņa divi lielie pamatprincipi ir mīlestība uz Dievu un uz cilvēkiem. «Mīlestība ir bauslības piepildīšana.»7 Dieva raksturs ir taisnība un patiesība; tādi ir viņa likumi. Dziesminieks Dāvids saka: «Tava bauslība ir patiesība;» «visi tavi baušļi ir taisnība.»8 Tādam likumam, kas atspoguļo Dieva garu un izteic viņa gribu, jābūt tikpat mūžīgam, kāds ir viņa devējs. {LC 222.3}

Atgriešanas un svētu darīšanas darbs ir cilvēkus salīdzināt ar Dievu, saskaņojot tos ar viņa baušļiem. Sākumā cilvēks tika radīts pēc Dieva ģīmja. Viņš bija pilnā saskaņā ar dabu un ar Dieva likumiem, taisnības pamatprincipi bija rakstīti viņa sirdī. Caur grēku viņš atsvešinājās no savu Radītāja. Dieva tēls vairs neatspoguļojās viņā. Viņa sirds stāvēja ienaidā ar Dieva likumiem. «Tāpēc ka miesas prāts ir ienaidība pret Dievu; jo tas Dieva bauslībai nepaklausa un arī nespēj.»1 Bet «Dievs pasauli tā mīlējis, kā savu vienpiedzimušo Dēlu devis», lai cilvēks varētu salīdzināties ar Dievu. Caur Kristus nopelniem var viņš atkal nākt saskaņā ar savu Radītāju. Viņa sirdij jātop atjaunotai caur dievišķo žēlastību un viņam jāsaņem jaunu dzīvību no augšienes. Šī pārvēršanās ir otrreizēja piedzimšana, bez kuras, ka Jēzus saka, neviens nevar ieiet debessvalstībā. {LC 223.1}

Pirmais solis pie salīdzināšanās ar Dievu ir pārliecība par saviem grēkiem. «Ikviens kas grēku dara, dara arī netaisnību.» «Caur bauslību nāk grēku atzīšana.»2 Lai savu vainu varētu ieraudzīt, grēciniekam jāsalīdzina sevi ar Dieva taisnības rādītājiem— viņa vārdiem. Tie ir kā spogulis, kas rāda taisna rakstura pilnību un skatītāja paša vainas. Vienīgi Kristus evaņģēlijs var viņu glābt no pazušanas, nomazgāt visus viņa grēku traipus. Viņam jānāk ar savu nožēlošanu pie Dieva, kura likumus viņš pārkāpis, un jānes Kristum grēku salīdzināšanas upuris— savu ticību. «To Dievs nolicis par salīdzināšanu, caur ticību viņa asinīs, ka tas savu taisnību parādītu pamezdams priekšlaikā darītus grēkus.»3 Dabūdams piedošanu par agrākiem pārkāpumiem. cilvēks top par dievišķās dabas līdzdalībnieku. Viņš

ir Dieva bērns, jo ir saņēmis bērnības garu, kas viņam liek izsaukties: «Aba, tētīt!» Vai viņam tagad ir brīv pārkāpt Dieva baušļus? Pāvils prasa: «Vai tad mēs bauslību iznīcinājām caur ticību? Nemaz! Bet mēs bauslību apstiprinājam.» «Kā mēs, kas grēkam esam miruši, tajā vēl gribētum dzīvot?» un Jānis izsakās: «Jo šī ir Dieva mīlestība, ka mēs turam viņa baušļus, un viņa baušļi nav grūti.»1 Atdzimstot sirds top vesta saskaņā ar Dievu un viņa likumiem. Kad šī lielā pārvēršanās grēcinieka ir notikusi, tad viņš ir pārgājis no grēka uz svētumu, no pārkāpšanas un sacelšanās uz paklausību un uzticību. Vecā dzīve, kur tas atsvešinājās no Dieva, ir mitējusies; ir iesākusies jauna dzīve— ar piedošanu, ticību un mīlestību. Tad «bauslības taisnība taps piepildīta iekš mums, kas nestaigājam pēc miesas, bet pēc gara.»2 Tad dvēseles valoda būs: «Cik ļoti es mīlu tavu bauslību! To es pārdomāju ikdienas.»3

«Jo caur bauslību nāk grēku atzīšana.»4 Bez likuma cilvēkam nav pareizs jēdziens par Dieva skaidrību un svētumu un par sava paša vainā un neskaidrību. Viņam nava īstā pārliecība par savu grēku, viņš nejūt vajadzību pēc grēku nožēlošanas, Tā kā viņš savā pazušanas stāvoklī sevi par Dieva baušļu pārkāpēju neatzīst, tad viņš arī neapzinās, ka viņam vajadzīgas Kristus izlīdzināšanās asinis. Pestīšanas cerība tiek pieņemta, nepārvēršot sirdi un nepārgrozot dzīves ceļus. Tādā kārtā notiek paviršas atgriešanās, un veseli pulki tiek pieskaitīti draudzei, kuri nekad nav bijuši savienoti ar Kristu. Maldīgas pestīšanas teorijas, kuras arī ceļas caur Dieva likumu pienācīgas neievērošanas, vai viņu pilnīgas atmešanas, mūslaiku reliģiskās kustībās ieņem redzamu vietu. Šis teorijas ir netikvien nepareizas mācības ziņā, bet arī praktiski postošas; un tas fakts, ka viņas visur tiek uzņemtas, dara par otrtik vajadzīgu, vest cilvēkus pie skaidra ieskata, kas ir pestīšana. {LC 223.2}

Patiesa svēttapšana ir bībeles mācība. Apustulis Pāvils paskaidro savā vēstulē Tesalonikas draudzei: «Jo šis ir Dieva prāts, ka jūs topat svēti.» un viņš lūdz: «Bet pats miera Dievs lai jūs svētī {LC 224.1}

caur caurim.»5 Bībele skaidri māca, kas ir svēttapšana un kā to var panākt. Pestītājs lūdza par saviem mācekļiem: «Svēti tos tavā patiesībā, tavs vārds ir patiesība.»1 un Pāvils māca, ka ticīgie tikai caur svēto Garu var kļūt svēti.2 Kas tad ir svētā Gara darbs? Jēzus to pasacīja saviem mācekļiem: «Bet kad viņš, tas patiesības gars, nāks, tas jūs vadīs uz visu patiesību.»3 Arī dziesminieks Dāvids saka: «Tavi baušļi ir tīra patiesība.» Dieva vārds un gars rāda cilvēkam lielos taisnības pamatus, kas ir iemiesots Dieva likumos. Un tā kā Dieva bauslis. «svēts, taisns un labs» ir noraksts no dievišķās pilnības, tad iz tā seko, ka raksturs, kurš viņā ir uzaudzis, arī ir svēts. Kristus ir šāda rakstura pilnīgs piemērs. Viņš saka, viņš turot sava tēva baušļus: «Jo kas viņam patīk, to es allažiņ daru.»4 Kristus pakaļ staigātājiem ir jātop viņam līdzīgiem, caur Dieva žēlastību jāattīsta raksturs, kas saskan ar viņa svēto likumu galveniem pamatiem. Tā ir svēttapšana, kādu bībele māca. {LC 224.2}

To darbu var izdarīt pie sevis tikai caur ticību uz Kristu, caur Dieva Gara spēku, kas iekš mums mīt. Pāvils saka uz ticīgiem: «Dzenaties ar bijāšanu un drebēšanu uz to, ka topiet svēti. Jo Dievs ir ras, kas iekš jums rada ir gribēšanu, ir padarīšanu pēc sava laba prāta.»5 Kristīgais sajutīs grēka kārdinājumus, bet viņš pastāvīgi cīnīsies tiem pretī. Te ir vajadzīga Kristus palīdzība. Cilvēka vājums tiek savienots ar dievišķo spēku un ticība izsaucas: «Bet paldies Dievam, kas mums uzvaru devis caur mūsu Kungu Jēzu Kristu.»6 {LC 225.1}

Svētie raksti skaidri rāda, ka svēttapšanas darbs no mazuma iet uz lielumu. Kad grēcinieks atgriežoties caur Kristus izlīdzinošām asinīm atrod mieru iekš Dieva, tad kristīgā dzīve nupat tik ir sākusies. Tagad viņam «ir jāiet pie pilnības,» jātop par pilnīgu cilvēku, «kas pēc sava mēra ir pilnīgi līdzīgs Kristum. Apustulis Pāvils raksta: «Brāļi, man nešķiet, ka to jau esmu satvēris; bet to vien daru: aizmirsdams to, kas aiz manis, es stiepjos uz to, kas priekšā, es dzenos pēc mērķa, pēc goda maksas, uz ko Dievs debesis ai cina iekš Kristus Jēzus.»1 Un Pēteris mums rāda, kas 1r jādara, lai taptu svēts, kādu bībele grib: «Tad nu visā spēkā uz to dzīdamies pasniedzat savā ticībā tikumu un tikumā atzīšanu, un atzīšanā sātību, un sātībā pacietību, un pacietībā dievbijāšanu, un dievbijāšanā brāļu mīlestību, un brāļu mīlestībā mīlestību uz visiem... Jo to darīdami jūs nekad nepaklupsiet.»2 {LC 225.2}

Tie, kuri biblisko svēttapšanu ir piedzīvojuši, būs pazemīgi garā. Tāpat kā Mozus viņi ieraudzīja svētuma svinīgo diženumu un redzēja savu pašu necienību, bet tam pretī stāvēja Dieva skaidrība un viņa cēlā pilnība. Pravietis Daniēls bija patiesas svēttapšanas piemērs. Viņa garā dzīve bija pilna caur cēlo kalpošanu savam Meistaram. Viņš bija viens tāds vīrs, kuru debesis mīlēja.3 Šis godātais pravietis tomēr neapgalvoja vis, ka ir tīrs un svēts, bet skaitīja sevi par patiesi grēcīgu Israēla bērnu, kad viņš pie Dieva aizlūdza par savu tautu: «Jo mēs nometamies ar savām lūgšanām tavā priekšā ne uz savu taisnību, bet uz tavu lielo žēlastību.» «Mēs esam grēkojuši, mēs esam bijuši bezdievīgi.» Viņš izsakās: «Kamēr es vēl runāju un lūdzos un savus grēkus un savu Israēla ļaužu grēkus sūdzēju» u. t. t. Un par kādu citu vēlāku notikumu, kur viņam Dieva Dēls parādījās, viņš saka: «Mans vaigs nejauki nobāla, un man spēka vairs neatlika.»4 {LC 226.1}

Kad Ījabs vētras troksnī izdzirda tā Kunga balsi, viņš izsaucās: «Tāpēc man ir žēl un sirds man sāp par to pīšļos un pelnos.»5 Tas bija tajā laikā, kad Jesaja redzēja Dieva godību un dzirdēja ķerubus saucam: «Svēts, svēts, svēts ir tas Kungs Cebaots!», — kad izsaucās Jesaja: «Vai man, man ir jāiet bojā!»6 Pāvils, pēc tam, kad bija aizrauts trešās debesīs un dzirdēja neizteicamus vārdus, kurus neviens cilvēks nevar izrunāt, sprieda pats par sevi kā par «vismazāko no visiem svētiem».7 Tas bija mīļais Jānis, kas dusējis pie Jēzus krūtīm, un kas redzējis viņa godību, tomēr metās eņģelim pie kājām.8 {LC 226.2}

Tie, kas staigā Golgatas krusta ēnā, nevar būt augstprātīgi, tie arī nelielīsies un nesacīs, ka viņiem nav grēku. Viņi apzināsies, ka tie bija viņu grēki, kuru dēļ Dieva Dēls cieta nāves bailes.— un šī pārdoma vedis viņus pie pašpazemošanās. Tie, kas dzīvo ciešā sakarā ar Pestītāju, vislabāk zinās cilvēku vājības un grēcību un liks savu vienīgo cerību uz krustā sistā un augšāmcēlnšos Pestītāja nopelniem. {LC 227.1}

Svēttapšana, kura tagad redzama kristīgā pasaulē, izsauc pašlepnuma garu un vienaldzību pret Dieva baušļiem, kas pierāda, ka bībeles reliģija viņiem sveša. Viņu piekritēji māca, ka cilvēks topot svēts vienā pašā acumirklī un ka caur ticību vien tūliņ varot panākt šo stāvokli. Viņi saka: «Tici tikai, tad tu saņemsi svētību.» Tālākas pūles no saņēmēja puses tiek ieskatītas par nevajadzīgām. Tanī pašā laikā viņi arī noliedz, ka Dieva likumiem tagad vairs būtu kāds spēks un apgalvo, viņi esot brīvi no pienākumiem pret baušļiem. Vai tas var būt, ka cilvēki var tapt svēti, nesaskaņojot sevi ar Dieva raksturu un gribu, nesaskaņojoties ar tiem pamatiem, kas izteic viņa dabu un gribu, un darot kas pašiem tīk? {LC 227.2}

Prasība pēc kādas vieglas reliģijas, kurai nevajaga ne cenšanos, ne pašaizliegšanos, ne atsacīšanos no pasaules trakulībām, ir padarījusi mācību par ticību un ticību vienu pašu par visai mīļu mācību; bet ko saka Dieva vārds? Apustulis Jēkabs saka: «Ko tas palīdz, mani brāļi, ja kas saka, ka viņam ir ticība, bet darbu nav? Vai ticība viņu var izglābt?... Ticība, ja tai darbu nav, ir nedzīva. Vai mūsu tēvs Ābrahāms nav taisnots no darbiem, savu dēlu Īzāku par upuri atnesdams uz altāri? Tad tu redzi, ka ticība ar savu spēku ir bijusi pie viņa darbiem, un ticība ir tapusi pilnīga caur darbiem... Tad nu jūs redziet, ka cilvēks top taisnots no darbiem un ne no ticības vien.»1 Dieva vārds liecina pret šo pavedinošo mācību par ticību bez darbiem. Tā nav ticība, prasīt debess labvēlību, neizpildot noteikumus, zem kuriem vien žēlastība ir iemantojama. Tā ir iedomība, jo īstai ticībai ir pamats svēto rakstu apsolījumos un pavēlēs. {LC 227.3}

Neviens, kas tīšā prātā pārkāpj Dieva baušļus, lai nemāna sevi ar ticību, ka taps svēts. Katrs grēks piespiež klusēt gara balsi, kas aizliedz grēkot, un atšķir dvēseli no Dieva. «Grēks ir baušļa pārkāpšana.» «Ikviens, kas grēko, viņu nav redzējis, nedz viņu atzinis.»1 Lai gan Jānis savās vēstulēs tik sīki raksta par mīlestību,viņš tomēr nekavējas atklāt to cilvēku patieso dabu, kuri grib gan kļūt svēti, bet pārkāpj Dieva baušļus. «Kas saka: es viņu pazīstu, un netur viņa baušļus, ir melkulis un patiesība viņā nav. Bet kas viņa vārdu tur, iekš tā patiesi Dieva mīlestība ir pilnīga.»2 Te ir katras atzīšanas pārbaudījuma akmenis. Par nevienu cilvēku mēs nevaram sacīt: «viņš ir svēts», neliekot pie viņa vienīgo dievišķo, debess un zemes mērauklu. Kad cilvēki nesajūt tikumības likumu lielo nozīmi, kad nevērtē Dieva baušļus un skatās vieglprātīgi uz tiem, kad pārkāpj pat niecīgāko no viņiem un cilvēkus māca darīt tāpat, tad debesīs viņi tiks atzīti par necienīgiem un viņu prasības netiks ievērotas. Un apgalvojums, ka esot bez grēkiem, jau pats par sevi pierāda, ka tas, kurš tādas prasības ceļ, ir tāļu no svētuma. Jo viņam nav īstās saiēgas par Dieva bezgalīgo skaidrību

un svētumu, jeb no tā, ko tiem vajaga darīt, lai saskaņotu sevi ar viņu; viņam nav arī patiesas sajēgas par Jēzus skaidrību un viņa cēlo mīlīgumu, jeb par to, cik ļauns un samaitājošs ir grēks; tikai tāpēc cilvēks var pats sevi uzskatīt par svētu. Jo tālāk viņš ir aizgājis no Kristus, un jo trūcīgāks ir viņa sajēgums par Dieva prasību īsto raksturu, jo taisnāks viņš sev izliksies savās paša acīs. {LC 228.1}

Svēttapšana, kādu māca svētie raksti, ieslēdz sevi visu cilvēka būti— garu, dvēseli un miesu. Pāvils lūdza par tesaloniķiešiem, ka viss viņu «gars, dvēsele un miesa bezvainīgi taptu pasargāti uz mūsu Kunga Jēzus Kristus atnākšanu.»3 Atkal viņš raksta ticīgiem: «Tāpēc, brāļi, es jūs lūdzu caur Dieva apžēlošanām, ka jūs savas miesas nodotu par dzīvu, svētu un Dievam patīkamu upuri.»1 Vecā Israēla laikā rūpīgi izmeklēja katru upuri, kuru nesa tam Kungam. Ja atrada kādu vainu pie upurējamā lopa, viņu neņēma pretim; jo Dievs bija pavēlējis, ka pie upura nedrīkst būt «nekāda vaina». Tā arī kristīgiem tiek pavēlēts, ka viņi nodotu savas miesas «par dzīvu, svētu un Dievam patīkamu upuri.» Lai to varētu, visus spēkus ir jāuzglabā vislabākā stāvoklī. Katra rīcība, katrs darbs, kas vājina miesīgos vai garīgos spēkus, padara cilvēku arvien nederīgāku kalpot savam Radītājam. Un vai Dievs atradīs patikšanu pie tā, kas nav mūsu tas vislabākais? Kristus sacīja: «Tev būs mīlēt Dievu, savu Kungu. no visas sirds.» Tie, kas mīlē Dievu no visas sirds, gribēs tam kalpot ar visu savu dzīvi un pastāvīgi mēģinās katru savu spēju pieskaņot viņa likumiem, kuri prasa krietnumu un gribu, darīt viņa prātu. Dēļ baudu kāres vai kaislību apmierināšanas viņi nevājinās vis nedz aptraipīs to upuri, kuru tie nes savam debesu Tēvam. {LC 228.2}

Pēteris saka: «Noturaties no miesīgām kārībām, kas pret dvēseli karo.»2 Katra grēcīgu kārību apmierināšana notrulina gara spējas un nonāvē garīgo skata asumu, kāpēc Dieva vārds vai gars var atstāt uz sirdīm tikai vāju iespaidu. Pāvils raksta Korintiešiem: «Lai paši šķīstāmies no visas apgānīšanas pie miesas un pie gara un lai topam pilnīgi svēti Dieva bijāšanā.»3 un pie gara augļiem «mīlestību, līksmību, mieru, pacietību, laipnību, labprātību, ticību, lēnprātību, sātību» viņš pievieno «atturību».4 {LC 229.1}

Cik daudzi tomēr, kuri par kristīgiem saucas, neskatoties uz šiem no Dieva iedvesmes nākošiem izteicieniem, vājina savus spēkus, dzenoties pēc peļņas, vai pielūdzot modi; cik daudzi pazemo savu Dieva dāvāto vīrišķību caur uzdzīvi, dzeršanu un aizliegtām baudām. un baznīca, kurai būtu ļaunumu jānovērš, jo bieži uz to vēl pamudina, {LC 229.2}

izlietodama baudu kāri, peļņas kāri, vai slāpes pēc izpriecām par līdzekli, kas pilda viņu kases, kuru pildīšanai Kristus mīlestība ir par vāju. Kad Jēzus ieietu kādā šīlaiku baznīcā un redzētu nesvēto būšanu un rīšanu — kā tas 1r Amerikā —, kas tiek sarīkota reliģijas vārdā, vai viņš neizdzītu šos dievnama sagānītājus ārā, kā kādreiz naudas mijējus? {LC 230.1}

Apustulis Jēkabs mums saka, ka gudrība, kas no augšienes nāk, «papriekš ir šķīsta».1 Bet vai tie ir šķīsti, kas ņem jauko Jēzus vārdu savā ar tabaku sagānītā mutē, kuru dvaša un

kuri paši viscaur ir piezīdušies ar riebīgo smaku un kuri piespiež visus ieelpot šo {LC 230.2}

ģifti? Vai tāds ieradums nav taisni pretējs evaņģēlija skaidrībai? Tabakas vergi, kuri sakās esam pilnīgi dziedināti, runā par debess cerībām; bet Dieva vārdi saka skaidri: «un tur neies neviens, kas ir apgānīts.»2 «Jeb vai jūs neziniet, ka jūsu miesa ir svēta gara dzīvoklis, kas ir iekš jums, ko jūs no Dieva esiet dabūjuši, un jūs nepiederiet sev pašiem? Jo jūs esiet dārgi atpirkti. Tad nu godiniet Dievu savā miesā (un savā garā, kas pieder Dievam).»3 Tas, kura miesa ir svēta gara dzīvoklis, sevi nepadarīs par postošu ieradumu vergu. Viņa spēki pieder Kristum, tas viņu atpircis par savu asiņu dārgo maksu. Viņa īpašnieks, pieder tam Kungam. Vai viņš varētu palikt nesodīts, ja izšķiestu šo uzticēto mantu? Kristīgie, kuri ir tādi tikai vārda pēc, ikgadus izdod milzīgas summas priekš lieku un postošu vajadzību un kārību apmierināšanas, kamēr neskaitāmi cilvēki cieš badu. Dievam nolaupa dāvanas un upurus un ziedo tos uz ļaunu kārību altāra, izdodot priekš viņām vairāk, nekā priekš nabagu un trūkumcietēju pabalstīšanas un evaņģēlija izplatīšanas. Kad visi, kas sakās esam Kristus pakaļstaigātāji, patiesi taptu svēti, tad viņu līdzekļi plūstu Kristus rīcībā un netiktu vis izšķiesti priekš lieku un pat kaitīgu iegribu apmierināšanas, un kristīgie būtu par piemēru mērenībā, pašaizliedzībā un pašuzupurēšanā. Tad viņi būtu pasaules gaišums. {LC 230.3}

Pasaule ir padevusies kārībām. «Miesas kārība, acu kārība, dzīves lepnība» valda pār tautas masām. Bet Kristus pakaļstaigātājiem ir svēts uzdevums: «Tāpēc izejiet no viņu vidus un atšķiraties un neaiztieciet nekā, kas nešķīsts.» {LC 231.1}

Mums ir Dieva vārdu gaisma, kad mēs sakām, ka svēttapšana nav pilnīga, kad tai neseko pilnīga atsacīšanās no grēcīgām tieksmēm un pasaules kārībām. Tiem, kuri klausa pavēli «izejiet no viņu vidus un atšķiraties un neaiztieciet nekā, kas nešķīsts», Dievs dod apsolījumu: «Un es būšu jums par tēvu, un jūs būsiet man par dēliem un meitām, to tas Kungs saka, tas Visvaldītājs.»1 Katra kristīgā pienākums un tiesība ir iedziļināties Dieva lietās. «Es esmu pasaules gaišums», saka Pestītājs, «kas man iet pakaļ, tas nestaigās tumsībā, bet tam būs mūžīgās dzīvības gaisma.»2 «Bet taisno ceļš ir kā spožs gaišums, kas spīd un spīd, līdz diena aust.» Katrs ticības un paklausības solis ved dvēseli tuvāk pasaules gaišumam, kur nav «tumsības». Gaišie taisnības saules stari apgaismo Dieva kalpus, un tiem ir jāatstaro viņa gaismu. Itkā zvaigznes mums māca, ka pie debesīm ir viens gaišs spīdeklis, kas viņām dod gaismu, tā arī kristīgiem vajaga rādīt, ka ir viens Dievs, kas sēd uz troņa pasaules visumā, kuram pieder slava un teikšana un kurš ir vērts, lai tam pakaļdarītu. Viņa gara augļi, viņa rakstura skaidrība un svētums būs redzami pie viņa lieciniekiem. Pāvils savā vēstulē kolosiešiem apraksta Dieva bērniem dāvātās, bagātīgās svētības. Viņš saka: «Tāpēc... nemitējamies. par jums Dievu lūgt un piesaukt, lai jūs topiet piepildīti ar viņa prāta atzīšanu visā gudrībā un garīgā saprašanā, lai jūs cienīgi staigājiet, tam Kungam par visu patikšanu, visā labā darbā augļus nesdami un pieaugdami Dieva

atzīšanā, ar visādu spēku spēcīgi būdami pēc viņa godības varas visā pacietībā un lēnprātībā ar līksmību.»3 {LC 231.2}

Atkal viņš raksta par savu vēlēšanos, ka brāļi un māsas Kristū atzītu pilnīgi kristīgo tiesību cēlumu. Viņš rāda tiem uz visskaidrāko brīnišķīgo spēku un atzīšanu, kuru tie kā Visaugstākā dēli un meitas var saņemt. Viņiem bija daļa pie tā Kunga, ka viņš tiem «dotu pēc savas bagātās godības, tapt stiprinātiem ar spēku caur viņa garu pie iekšķīgā cilvēka,» «ka jūs mīlestībā iesakņojaties un pamatojaties,» «lai spējiet saprast līdz ar visiem svētiem, kāds tas platums un dziļums un garums un augstums; un atzīt Kristus mīlestību, kas augstāka nekā visa saprašana.» Bet apustuļa lūgšana prasa visaugstāko daļu, kad viņš lūdz: «Ka topat piepildīti ar visu Dieva pilnību.»1 {LC 231.3}

Te mums tiek rādīti izcīnītie, cēlie augstumi, kurus arī mēs varam sasniegt caur ticību uz mūsu debesstēva apsolījumiem un izpildot viņa prasības. Caur Kristus nopelnu mēs varam nākt pie bezgalīgās varas valdības krēsla. «Jo viņš arī savu paša Dēlu nav taupījis, bet to par mums visiem nodevis; kā viņš mums ar to nedāvinās visu?»2 Tēvs deva Dēlam savu garu ne pēc mēra, un arī mēs drīkstam dalīties viņa pilnībā. Jēzus saka: «Ja kad jūs, kas esiet ļauni, mākiet dot saviem bērniem labas dāvanas, cik vairāk jūsu debesu Tēvs dos Svēto Garu tiem, kas viņu lūdz?»3 «Kad jūs ko lūgsiet manā vārdā, to es darīšu.» «Lūdziet, tad jūs ņemsiet, lai jūsu līksmība ir pilnīga.»4 {LC 232.1}

Lai gan kristīgā cilvēka dzīve ir pazemīga, kad tomēr tai nevajaga būt grūtsirdīgai un bez pašcieņas. Katram ir tiesība tā staigāt, ka tas Kungs šo staigāšanu varētu par labu atzīt un to svētīt. Mūsu debesu tēvs negrib, ka mēs pastāvīgi staigātu krēslā vai kā ar kādu nastu uz pleciem. Nokārta galva nav patiesas pazemības pierādījums, tāpat ne, kad sirdi pildām ar domām par sevi vien. Mēs varam pie Jēzus nākt un likties šķīstīties un pastāvēt bez kauna un sirdsapziņas pārmetumiem likumu priekšā. «Tad nu nav nekādas pazudināšanas tiem, kas ir iekš Jēzus Kristus, kas nestaigā pēc miesas, bet pēc gara.»5 {LC 232.2}

Caur Jēzu kritušie Ādama dēli top par «Dieva bērniem». «Jo tāpat tas, kas svētī, kā tie, kas top svētīti, visi lr no viena; tādēļ viņš nekaunas tos saukt par brāļiem.»1 Kristīgā cilvēka dzīvei būtu jābūt ticības, uzvaras un prieka dzīvei iekš tā Kunga. «Jo ikviens, kas dzimis no Dieva, uzvar pasauli; un šī ir uzvara, kas pasauli uzvar: mūsu ticība.»2 Patiesība ir Dieva kalpam Nehemijam: «Prieks pie tā Kunga ir jūsu stiprums.»3 Un Pāvils raksta: «Priecājaties iekš tā Kunga vienmēr; es saku atkal: Priecājaties!» «Priecājaties vienmēr. Pateicaties Dievam visās lietās: jo tas ir Dieva prāts iekš Kristus Jēzus pie jums.»4 {LC 233.1}

Tādi ir bibliskas atgriešanās un svēttapšanas augli; un tāpēc ka uz taisnības lielajiem likumiem, kādi Dieva vārdos atrodami, skatās ar tādu vienaldzību, augļi redzami tik visai maz. Aiz tā iemesla tik maz ir redzams no dziļās, paliekošās Dieva gara darbības, kura iezīmēja agrāko gadu pamošanās. Caur tā Kunga uzskatīšanu mēs topam pārvērsti. Un tā

kā tiek atstāti novārtā tie svētie priekšraksti, kuros cilvēkam atklājas Dieva pilnība un svētums, un ļaužu prāti tiek aizrauti no cilvēku mācībām un teorijām, tad nemaz nav jābrīnās, ka dzīvā dievbijība baznīcās iet mazumā. Tas Kungs sacīja; «Jo manis ļaudis dara divkārtīgu ļaunumu: tie mani atstāj, to dzīvo ūdens avotu, un izcērt sev akas, cauras akas, kas ūdeni netur.»5 «Svētīgs tas cilvēks, kas nestaigā bezdievīgo runās... bet kam labs prāts pie tā Kunga bauslības,un kas viņa bauslību pārdomā dienās, naktīs. Jo tas ir kā koks stādīts pie ūdens upēm, kas savus augļus nes savā laikā, un viņa lapas nesavīst, un viss, ko viņš dara, labi izdodas.»6 Tikai caur to var atmodināt pie tiem, kas sauc sevi par viņa tautu, pirmo ticību un pirmo svētlaimību, kad Dieva baušļi tiek atkal pienācīgi atzīti.» Tā saka tas Kungs: stājaties uz ceļiem un raugiet un vaicājiet pēc tiem senejiem ceļiem, kurš tas labais ceļš, un staigājiet pa to, tad jūs atradīsiet dusu savai dvēselei.»7 {LC 233.2}

NODAĻA 18 - AMERIKĀNU REFORMATORS

Kristus otrās atnākšanas sludināšanas uzsākšanai Dievs izraudzīja īpašu vīru, taisnīgu un godīgu fermeri, kas savā laikā gan bija apšaubījis Rakstu dievišķo autoritāti, tomēr vienmēr sirsnīgi vēlējies uzzināt patiesību. Līdzīgi daudziem citiem reformatoriem, Viljams Millers jaunībā bija cīnījies ar nabadzību un tādā veidā apguvis dārgas mācības – enerģijas un pašaizliedzības lielo vērtību. Ģimene, no kuras tas nāca, bija pazīstama ar neatkarīgu, brīvību mīlošu garu, ar izturētu un dedzīgu patriotismu – īpašībām, kas izcēlās arī viņa raksturā. Tēvs bija revolūcijas armijas virsnieks, un upuri, kādus viņš pienesa šī vētrainā laika cīņās un ciešanās, varbūt bija vainīgi pie grūtajiem apstākļiem Millera dzīves sākumā.

Viņam bija fiziski veselīga miesas uzbūve, un jau bērnībā tas parādīja vairāk nekā parastas prāta spējas. Zēnam pieaugot, tās kļuva arvien redzamākas. Viņš bija darbīgs un labi attīstīts, kā arī ļoti slāpa pēc zināšanām. Lai gan tas nevarēja baudīt priekšrocības, ko dod mācības koledžā, viņa mīlestība uz studijām un ieradums visu rūpīgi pārdomāt un pamatīgi pārbaudīt, darīja to par vīru ar veselīgiem spriedumiem un plašu redzesloku. Viņam bija nevainojami tikumisks raksturs un apskaužama slava, jo ar savu godīgumu, taupību un labvēlību tas bija iemantojis vispārēju cieņu. (318) Pateicoties enerģijai un uzcītībai, viņš agri kļuva turīgs, tomēr neatmeta ieradumu pastāvīgi mācīties. Viņš uzticīgi izpildīja dažādus pilsoniskus un militārus amatus, un šķita, ka šī vīra priekšā paveras visas iespējas iegūt bagātību un godu.

Viņa māte bija patiesi dievbijīga sieviete, tādēļ bērnībā jauneklis tika pakļauts reliģiskiem iespaidiem. Tomēr agrajos vīra gados tas nonāca deistu sabiedrībā, kuri uz viņu atstāja jo lielāku iespaidu tāpēc, ka vairākumā visi bija labi pilsoņi un draudzīgi, izpalīdzīgi cilvēki. Dzīve kristīgā sabiedrībā – šī apkārtne zināmā mērā bija ietekmējusi viņu raksturus. Par visu, ar ko tie izcēlās un kā dēļ tos cienīja un tiem uzticējās, viņi bija parādā Bībelei, un tomēr šīs labās dāvanas tā bija izkropļotas, ka tagad ar savu iespaidu vērsās pret Dieva Vārdu. Satiekoties ar šiem cilvēkiem, Millers pamazām sāka pieņemt viņu uzskatus. Tā laika Rakstu izskaidrojumi sagādāja zināmas grūtības, kas kādreiz pat šķita nepārvaramas, tomēr arī viņa jaunā pārliecība, kas Bībeli lika nobīdīt pie malas, tās vietā nepiedāvājot neko labāku, nepavisam nedeva gaidīto apmierinājumu. Neskatoties uz to, apmēram divpadsmit gadus viņš turpināja turēties pie šiem uzskatiem. Bet trīsdesmit četru gadu vecumā Svētais Gars pārliecināja viņa sirdi, ka tas ir grēcinieks. Savā līdzšinējā pārliecībā viņš nebija atradis nekādus drošus apsolījumus par laimīgu aizkapa dzīvi. Nākotne pretī vērās tumša un drūma. Vēlāk, atceroties savas izjūtas šajā laikā, viņš sacīja:

"Nevienas dievības neatzīšana šķita auksta un stindzinoša, jo tā sev līdzi nesa tikai iznīcību. Debesis pāri manai galvai likās kā varš un zeme zem kājām kā dzelzs. Mūžība – kas gan tā tāda? Un nāve – kādēļ tā pastāv? Jo vairāk es par to domāju, jo mazāk kaut ko

varēju aptvert. Jo vairāk pārcilāju dažādos variantus, jo neskaidrāki kļuva mani secinājumi. Tad es centos nedomāt, bet prāts nebija savaldāms. Es tiešām jutos ļoti nelaimīgs, bet nesapratu iemeslu. Es kurnēju un sūdzējos, bet nezināju par ko. Apzinājos, ka kaut kur ir pielaista kļūda, bet nesapratu, kā to izlabot un kur atrast kaut ko labāku. Es skumu, bet cerību nekur neredzēju."

Šādā stāvoklī viņš pavadīja vairākus mēnešus. Pēkšņi," Millers saka, "mani dziļi iespaidoja Pestītāja raksturs. (319) Šķita, ka tiešām var arī būt tik laba un līdzjūtīga Būtne, kas atdod pati sevi, lai izpirktu mūsu pārkāpumus, tādā veidā glābjot no grēka soda izciešanas. Es sapratu, cik tai jābūt brīnišķai Personai, un iztēlojos, kā varētu mesties Tās rokās un uzticēties Viņa žēlastībai. Bet radās jautājums: kā pierādīt, ka tāda Būtne vispār pastāv? Es atradu, ka ārpus Bībeles nav nekādu ziņojumu par kāda Glābēja esamību, ne arī drošības par nākošo dzīvi.(..)

Redzēju, ka Bībele piedāvā tieši tādu Pestītāju, kāds man bija vajadzīgs, mani mulsināja tikai viena doma, kā gan cilvēku sarakstīta grāmata var atklāt tādus pamatlikumus, kas tik pilnīgi atbilst kritušās pasaules vajadzībām. Biju spiests atzīt, ka Raksti ir Dieva sniegta atklāsme. Tie man sagādāja prieku, un Jēzū es atradu Draugu. Pestītājs kļuva par pirmo starp desmit tūkstošiem, un Raksti, kas iepriekš šķita tumši un pretrunīgi, tagad pārvērtās par spīdekli zem manām kājām un gaismu manā ceļā. Mans prāts noskaidrojās un nomierinājās. Es atradu, ka Kungs Dievs ir varena Klints dzīves okeāna vidū. Bībele tagad kļuva par grāmatu, ko studēju vairāk par visu citu, un patiesi varu apliecināt, ka pētīju to ar lielu prieku. Es atradu, ka man nekad nav stāstīta pat puse no patiesības. Brīnījos, kāpēc iepriekš nebiju saskatījis tās skaistumu un godību, un jutos pārsteigts, ka esmu spējis to noraidīt. Tur es atradu visu, ko vien mana sirds varēja vēlēties, – zāles ikvienai manai slimībai. Līdz ar to zaudēju patiku uz citu lasāmvielu un ar visu savu sirdi sāku meklēt gudrību no Dieva. (1)

Pēc tam Millers atklāti apliecināja savu ticību reliģijai, ko bija nicinājis. Bet viņa neticīgie biedri nevilcinājās izvirzīt visus tos argumentus, kurus tas pats agrāk bieži bija lietojis pret Rakstu dievišķo autoritāti. Tajā laikā viņš vēl nebija sagatavots tiem atbildēt, bet tomēr sprieda, ka Bībelē, ja tā ir atklāsme no Dieva, jāvalda pilnīgai saskaņai, un, ja tā ir dota cilvēku pamācīšanai, tad tai jābūt arī piemērotai cilvēku saprašanai. Viņš nolēma pats izpētīt Rakstus un noskaidrot, vai šķietamās pretrunas nav iespējams saskaņot un novērst.

Cenzdamies nolikt pie malas visus aizspriedumainos uzskatus un iztikdams bez komentāriem, viņš salīdzināja dažādos Bībeles tekstus, izmantodams tikai norādes uz lappušu malām un konkordanci. Savas studijas viņš turpināja regulāri un plānveidīgi: iesākot ar 1. Mozus grāmatu un lasot pantu pēc panta, ātrāk neejot tālāk, kamēr atsevišķo fragmentu nozīme bija atklājusies tik tālu, ka nepalika vairs nekas neskaidrs. Ja kāda vieta

vēl likās tumša, viņš mēdza to salīdzināt ar visiem citiem tekstiem, kam varēja būt kaut kāda saistība ar aplūkojamo domu. Katru vārdu un tā nozīmi viņš centās savienot ar teksta galveno domu, un, ja viņa viedoklis tur saskanēja ar visiem paralēlajiem pantiem, tad grūtību vairs nebija. Tādā veidā, kad vien viņš sastapās ar kādu ne tik viegli izskaidrojamu vietu, tas atrisinājumu atrada kādā citā Rakstu daļā. Tā kā viņš pētīja, sirsnīgi lūdzot dievišķo apgaismojumu, tad arī tas, kas iepriekš bija licies tumšs, kļuva skaidrs. Viņš pārliecinājās par dziesminieka vārdu patiesīgumu: "Kad kļūst izprotami Tavi vārdi, tie apgaismo un dara vientiesīgos gudrus." (Ps. 119:130)

Ar sevišķu interesi viņš pētīja Daniēla un Atklāsmes grāmatas, lietojot tos pašus izskaidrošanas principus, ko bija izmantojis, iedziļinoties citās Rakstu daļās, un sev par lielu prieku atrada, ka arī pravietiskie simboli ir saprotami. Viņš konstatēja, ka senie pravietojumi ir piepildījušies burtiski, ka visas dažādās figūras, metaforas, līdzības utt. bija izskaidrojamas to tiešajā sakarībā vai arī šie izteicieni bija tuvāk paskaidroti citās rakstvietās un tādā veidā saprotami. "Tā es tiku pārliecināts," viņš atzina, "ka Bībele ir atklātu patiesību ķēde, kas pateiktas tik skaidri un vienkārši, ka ceļiniekam, pat nejēgam, nevajag maldīties." (2) Atrastie patiesības ķēdes locekļi atalgoja viņa pūles, soli pa solim izsekojot daudzo pravietojumu lielos ainojumus. Viņa pārdomas vadīja Debesu eņģeļi, atverot saprašanai jaunas Svēto Rakstu atziņas.

Salīdzinoši novērtēdams pravietojumus, kuriem vēl bija jāpiepildās, ar tiem kas jau pagātnē piepildījušies, viņš nonāca pie atziņas, ka populāros uzskatus par Kristus garīgo valdīšanu – laicīgu tūkstoš gadu zelta laikmetu pirms pasaules gala – Dieva Vārds nemaz neatbalsta. Šī mācība, norādot uz tūkstoš taisnības un miera gadiem pirms Kunga personīgās atnākšanas, Dieva dienas briesmīgos notikumus it kā atlika uz tālāku nākotni. Tomēr šis uzskats, lai cik patīkams tas arī nebūtu, runāja pretī Kristus un Viņa apustuļu mācībām, kas uzsvēra, ka kviešiem un nezālēm jāaug kopā līdz pļaujai, līdz pasaules galam (Mat.13:30,38-41), ka "ļauni cilvēki un krāpnieki iestigs arvien lielākā ļaunumā", "ka pēdējās dienās briesmīgi laiki nāks" (2. Tim. 3:13,1) un ka tumsas valsts pastāvēs līdz Kunga atnākšanai, kad to iznīcinās Viņa mutes gars un izdeldēs Viņa atnākšanas spožums. (2. Tes. 2:8)

Apustuļu draudze neticēja mācībai par visas pasaules atgriešanos no grēkiem un Kristus garīgu valdīšanu. Kristieši vispār tai nepiekrita līdz astoņpadsmitā gadsimta sākumam. Bet kā jebkuriem citiem maldiem, arī šai mācībai bija ļaunas sekas. Tā Kunga nākšanu lika gaidīt kaut kur tālā nākotnē, līdz ar to novēršot uzmanību no zīmēm, kas vēstīja šīs dienas tuvošanos. Tā radīja pašpaļāvības un drošības sajūtu, kurai gan nebija īsta pamata, bet kas daudziem lika izturēties nevērīgi pret vajadzību sagatavoties uz sastapšanos ar Kungu.

Millers atrada, ka Raksti runā par Kristus burtisku un personīgu nākšanu. Pāvils saka: "Pats Kungs nāks no Debesīm, kad Dievs to pavēlēs, atskanot erceņģeļa balsij un Dieva

bazūnei."(1. Tes. 4:16) Un Pestītājs paskaidroja, ka visi "redzēs Cilvēka Dēlu nākam debess padebešos ar lielu spēku un godību". "Jo kā zibens izšaujas no rīta puses un atspīd līdz vakara pusei, tā būs arī Cilvēka Dēla atnākšana." (Mat. 24:30,27) "Cilvēka Dēls nāks savā godībā, un visi svētie eņģeļi līdz ar Viņu." (Mat. 25:31) "Un Viņš izsūtīs savus eņģeļus ar lielu bazūnes skaņu, un tie sakrās Viņa izredzētos." (Mat. 24:31)

Viņam atnākot, tiks uzmodināti taisnie mirušie un taisnie dzīvie tiks pārvērsti. "Mēs gan visi nemirsim," saka Pāvils, "bet visi tapsim pārvērsti it piepeši, acumirklī, pēdējai bazūnei atskanot. Jo bazūne skanēs, un miroņi taps uzmodināti neiznīcībā, un mēs tapsim pārvērsti. Jo tam, kas šeit iznīcīgs, jātērpjas neiznīcībā, un tam, kas šeit mirstīgs, jātērpjas nemirstībā." (1. Kor.15:51-53) Un savā Vēstulē tesaloniķiešiem, aprakstījis Kunga nākšanu, viņš saka: "Pirmie celsies tie, kas ticībā uz Kristu miruši. Pēc tam mēs, dzīvie, kas vēl pāri palikuši, kopā ar viņiem tiksim aizrauti gaisā padebešos pretī Kungam. Tā mēs būsim kopā ar Kungu vienmēr." (1. Tes. 4:16,17)

Ne agrāk, kā tikai Kristum personīgi atnākot, Viņa ļaudis varēs iemantot valstību. Pestītājs sacīja: "Kad Cilvēka Dēls nāks savā godībā un visi eņģeļi līdz ar Viņu, tad Viņš sēdēs uz sava godības krēsla. Un visi ļaudis taps sapulcināti Viņa priekšā, un Viņš tos šķirs tā, kā gans avis šķir no āžiem; un stādīs avis pa savu labo roku, bet āžus pa kreiso roku. Tad Ķēniņš sacīs uz tiem pie savas labās rokas: Nāciet šurp jūs, Mana Tēva svētītie, iemantojiet valstību, kas jums ir sataisīta no pasaules iesākuma." (Mat. 25:31-34) No tikko minētajām rakstvietām mēs redzam, ka tad, kad nāks Cilvēka Dēls, mirušie uzcelsies un dzīvie tiks pārvērsti. (323) Ar šo lielo pārmaiņu viņi tiks sagatavoti ieiešanai valstībā, jo Pāvils saka: "Miesa un asinis nevar iemantot Dieva valstību, nedz arī iznīcība var iemantot neiznīcību." (1. Kor.15:50) Cilvēks savā pašreizējā stāvoklī ir mirstīgs, iznīcīgs, bet Dieva valsts būs neiznīcīga, mūžīgi paliekoša. Tāpēc cilvēks savā pašreizējā stāvoklī nevar ieiet Dieva valstī. Bet, kad Jēzus nāks, Viņš saviem ļaudīm piešķirs nemirstību, un tad Viņš tos aicinās saņemt valstību, kurai līdz šim tie bija tikai mantinieki.

Šīs un arī citas rakstvietas Milleram kļuva par skaidru pierādījumu, ka notikumi, kurus gaidīja pirms Kristus atnākšanas, kā, piemēram, universāls miers un Dieva valsts uzcelšana virs zemes, patiesībā sekos otrajai adventei. Viņš arī atrada, ka visas laika zīmes un pasaules stāvoklis atbilst pēdējo dienu pravietiskajam aprakstam. Vadoties tikai no Rakstu studijām, viņš bija spiests secināt, ka laika posms, kas zemei atvēlēts vēl pašreizējā stāvoklī, tuvojas beigām.

"Vēl cits pierādījums, kas būtiski ietekmēja manu prātu," viņš saka, "bija Rakstu hronoloģija (..). Es atradu, ka iepriekš paziņotie notikumi, kas bija piepildījušies pagātnē, bieži ir norisinājušies kādā noteiktā laika sprīdī. Simt divdesmit gadi pirms plūdiem (1. Moz. 6:3); septiņas dienas pirms lietus sākšanās un četrdesmit dienu lietus periods (1. Moz. 7:4); četri simti gadus ilgā Ābrahāma pēcnācēju uzturēšanās svešā zemē (1. Moz. 15:13);

trīs dienas dzēriena devēja un maizes cepēja sapņos (1. Moz. 40:12-20); faraona septiņi gadi (1. Moz. 41:28-54); četrdesmit gadi tuksnesī (4. Moz. 14:34); trīs ar pus gadus ilgais bada laiks (1. Ķēn. 17:1); (skat. Lūk. 4:25), (..) septiņdesmit gadi gūstā (Jer. 25:11), Nebukadnecara septiņi laiki (Dan. 4:13-16); un septiņas nedēļas, sešdesmit un divas nedēļas un viena nedēļa, kas viss kopā izveidoja jūdiem nošķirtās septiņdesmit nedēļas (Dan. 9:24-27), – visi šajos laikos ietvertie notikumi kādreiz pastāvēja tikai kā pravietojums, bet tie ir piepildījušies saskaņā ar pravietoto vārdu." (3)

Tāpēc, kad Millers, studējot Bībeli, atrada dažādus hronoloģiskus periodus, kas, kā viņš nojauta, sniedzās līdz Kristus otrai atnākšanai, viņš nevarēja rīkoties savādāk, kā uzskatīt tos par "iepriekš noteiktiem laikiem", ko Dievs atklājis saviem kalpiem. "Noslēpumainās lietas," saka Mozus, "visas pieder Kungam, mūsu Dievam, bet atklātās lietas ir darītas zināmas mums un mūsu bērniem" (5. Moz. 29:29), un ar pravieti Amosu Kungs paskaidro, ka Viņš "neko nedara, neatklājis savu noslēpumu praviešiem, saviem kalpiem". (Amosa 3:7) Tātad Dieva Vārda pētītāji var cerēt, ka Rakstos viņi atradīs jau iepriekš skaidri pateiktus vispārsteidzošākos cilvēces vēstures notikumus.

Tā kā es biju pilnīgi pārliecināts," saka Millers, "ka ikkatrs Dieva iedvesmots Raksts ir derīgs" (skat. 2. Tim. 3:16), ka tas nekad nav cēlies no cilvēka gribas, bet ir uzrakstīts, Svētajam Garam ierosinot svētus prātus (2. Pēt.1:21), un ir domāts "mūsu pamācībai, lai mēs, izturīgi būdami bēdās un iepriecu smeldami Rakstos, iegūtu cerību" (Rom. 15:4), tad Bībeles hronoloģiskās daļas nevarēju vērtēt savādāk kā tikai par Dieva Vārdu, kas no mūsu puses prasa tikpat nopietnu attieksmi kā jebkura cita Rakstu daļa. Tāpēc domāju, ka, pūloties saprast, ko Dievs savā žēlastībā ir atzinis par derīgu, lai mums to atklātu, man nebija tiesību paiet garām pravietiskajiem periodiem." (3)

Šķita, ka visskaidrāk otrās adventes laiku atklāj pravietojums Dan.8:14, Glika tulk.: "Divi tūkstoši un trīssimti dienas būs skaitāmas no vakara līdz rītam, tad svētā vieta atkal taps iesvētīta." Sekodams savam pieņēmumam, ka Raksti paši sevi izskaidro, Millers uzzināja, ka simboliskajos pravietojumos diena atbilst gadam (4. Moz. 14:34; Ec. 4:6); viņš redzēja, ka 2300 pravietisko dienu vai burtisko gadu periods sniedzas tālu pāri jūdiem iedalītā laika beigām un tāpēc tas nevar attiekties uz viņu iekārtas svētnīcu. Millers pievienojās plaši pieņemtajam uzskatam, ka kristīgajā laikmetā svētnīca ir zeme, un tāpēc sprieda, ka Dan. 8:14 iepriekš vēstītā svētnīcas iesvētīšana vai (325) šķīstīšana attēlo Zemes tīrīšanu ar uguni, kas notiks Kristum otrreiz atnākot. Tālāk viņš secināja, ka, ja varētu atrast pareizu 2300 dienu izejas punktu, tad būtu viegli noskaidrot arī otrās adventes laiku. Tādā veidā būtu atklāts laiks lielajam visu piepildošajam notikumam, laiks, kad tiks darīts gals lietu tagadējam stāvoklim ar "visu lepnību un varu, greznību un iedomību, ļaunumu un apspiešanu", kad lāsts tiks "noņemts no zemes, nāve iznīcināta, kad Dieva kalpi, pravieši un svētie, un tie, kas bīstas Viņa Vārdu, tiks atalgoti, bet sodīti tie, kas zemi samaitā". (4)

Ar atjaunotu un vēl lielāku nopietnību Millers turpināja pārbaudīt pravietojumus, veltot tik ārkārtīgi svarīgā un par visu citu nozīmīgākā temata studijām veselas naktis un garas dienas. Daniēla astotajā nodaļā viņš nevarēja atrast atslēgu 2300 dienu izejas punktam, lai gan eņģelim Gabriēlam tika pavēlēts paskaidrot Daniēlam atklāsmi, bet viņš to sniedza tikai daļēji. Kad pravieša skatam atklāja briesmīgās vajāšanas, kurām vajadzēja nākt pār draudzi, Daniēls zaudēja spēkus. Vairāk viņš nespēja panest, un eņģelis uz laiku to atstāja. Daniēls kļuva vājš un kādas dienas bija slims. "Un es iztrūcinājos par šo parādīšanu," viņš saka, "bet neviens to nemanīja."

Tomēr Dievs savam vēstnesim bija pavēlējis: "Izskaidro šo parādību." Uzdevumu vajadzēja izpildīt, un, paklausot pavēlei, eņģelis pēc kāda laika atgriezās pie Daniēla un sacīja: "Es esmu ieradies, lai palīdzētu tev nākt pie īstās lietu izpratnes. (..) Tad nu ņem vērā šo vārdu, lai tev šī atklāsme būtu pilnīgi saprotama." (Dan. 9:22,23) Astotās nodaļas atklāsmē palika neizskaidrots viens svarīgs punkts, proti, moments, kas attiecas uz laiku – 2300 dienu periodu, tāpēc eņģelis, turpinot izskaidrojumu, galvenokārt kavējās tieši pie laika:

"Septiņdesmit nedēļas ir nospriestas par tavu tautu un par tavu svēto pilsētu (..). Tādēļ zini un proti: kamēr vārds izgājis Jeruzālemi atkal uzcelt un uztaisīt, līdz vienam Svaidītam (Kristum) Valdniekam ir septiņas nedēļas un sešdesmit divas nedēļas; tad atkal uzcels un uztaisīs ar grāvjiem, jebšu spaidu laikā. Un pēc sešdesmit un divām nedēļām Svaidītais tiks izdeldēts, bet ne sevis dēļ.(..) Un Viņš ar daudziem derību apstiprinās vienu nedēļu, un nedēļas vidū kaujamais un ēdamais upuris mitēsies (..)." (Dan. 9:24-27, Glika tulk.)

Eņģelis pie Daniēla tika sūtīts ar sevišķu nolūku izskaidrot to, ko tas nebija sapratis astotās nodaļas parādīšanā, proti, norādījumu attiecībā uz laiku – "Divi tūkstoši un trīssimti dienas būs skaitāmas no vakara līdz rītam, tad svētā vieta atkal taps iesvētīta." Pēc tam, kad eņģelis Daniēlam bija sacījis: "Tad nu ņem vērā šo vārdu, lai tev šī atklāsme būtu pilnīgi saprotama", tūlīt sekoja vārdi: "Septiņdesmit nedēļas ir nospriestas par tavu tautu un par tavu svēto pilsētu." Vārds, kas šeit tulkots "nospriestas", burtiski nozīmē "nogrieztas". Tātad eņģelis paskaidroja, ka septiņdesmit nedēļas, kas attēlo 490 gadus, ir nogrieztas kā tādas, kas īpaši attiecas uz jūdiem. Bet no kā tās būtu nogrieztas? Tā kā 2300 dienas ir vienīgais astotā nodaļā minētais laika periods, tad septiņdesmit nedēļām jābūt nogrieztām no šī laika posma, septiņdesmit nedēļām jābūt daļai no 2300 dienām un abiem šiem periodiem jāiesākas vienā laikā. Eņģelis arī pateica, ka septiņdesmit nedēļu iesākuma datums ir pavēles izdošana par Jeruzālemes atjaunošanu un uzcelšanu. Tātad, ja atrastu šīs pavēles izdošanas laiku, būtu noskaidrots arī izejas punkts 2300 dienu lielajam laika periodam.

Šī pavēle atrodama Ezras grāmatas septītajā nodaļā. (Ezra 7:12,26) Vispilnīgākā veidā to izdeva Persijas ķēniņš Artakserkss 457. g. pirms Kristus. Bet Ezras 6:14 ir sacīts, ka

Kunga nams Jeruzālemē uzcelts "saskaņā ar persiešu ķēniņu – Kīra, Dārija un Artakserksa pavēli". (327) Šie trīs ķēniņi, uzrakstot, apstiprinot un izsūtot pavēles, ir padarījuši celtniecību likumīgu, dodot pravietojumā prasīto zīmi 2300 gadu iesākumam. Pieņemot dekrēta pabeigšanas laiku, tas ir, 457. gadu pirms Kristus, par pavēles izdošanas datumu, atklājās, ka tad ir piepildījusies arī ikviena detaļa pravietojumā par septiņdesmit nedēļām.

"Kamēr vārds izgājis Jeruzālemi atkal uzcelt un uztaisīt līdz vienam Svaidītam (Kristum) Valdniekam ir septiņas nedēļas un sešdesmit un divas nedēļas," – proti, sešdesmit deviņas nedēļas vai 483 gadi. Artakserksa pavēle stājās spēkā 457. gada rudenī pirms Kristus. Skaitot no šī datuma, 483 gadi sniedzas līdz 27. gada rudenim pēc Kristus. Tajā laikā šis pravietojums arī piepildījās. Vārds "Mesija" nozīmē "svaidītais". 27. gada rudenī Jānis kristīja Jēzu Kristu, un Kristus saņēma Gara svaidījumu. Apustulis Pēteris liecina, ka "Dievs ar Svēto Garu un spēku svaidījis nācarieti Jēzu (..)." (Ap.d. 10:38) Un Pestītājs pats paskaidroja: "Kunga Gars ir uz Manis, jo Viņš Mani svaidījis sludināt prieka vēsti nabagiem." (Lūk. 4:18) Pēc kristībām Viņš devās uz Galileju, sludinādams Dieva valstības Evaņģēliju, visur apliecinot, ka "laiks ir piepildīts". (Marka 1:14,15)

2300 DIENU PRAVIETOJUMS

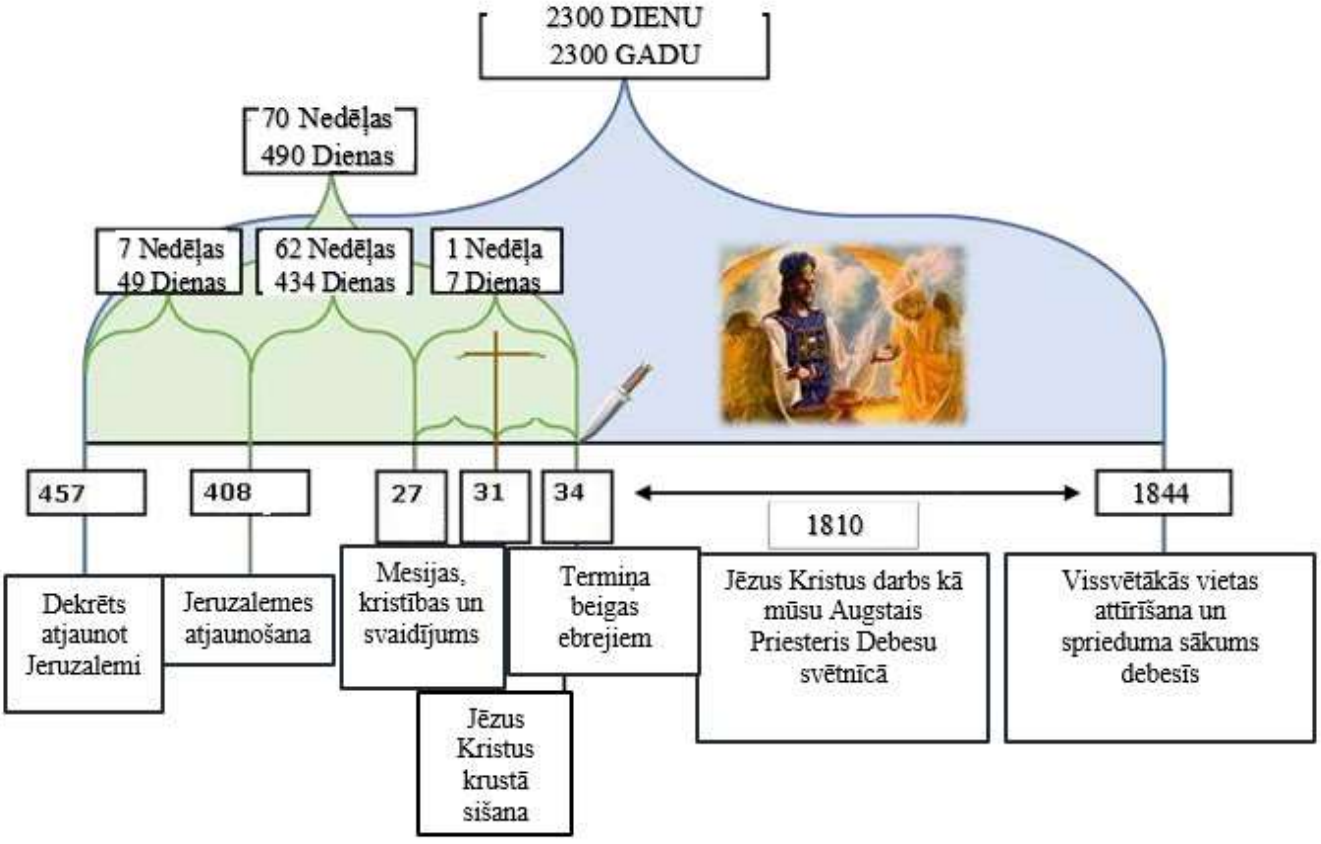

Viena pravietiska diena = Viens burtisks gads

34 Pēc četrdesmit dienu skaita - tik ilgi jūs izlūkojāt to zemi -, ikvienu dienu skaitot par gadu, jūs nesīsit četrdesmit gadus savus pārkāpumus, lai jūs tad atzītu, kas tas ir, kad Es no jums nogriežos! (4 Mozus 14:34) **6** Kad tu ar tiem būsi galā, tad gulsties vēlreiz, bet uz saviem labajiem sāniem un nes Jūdas nama noziegumus četrdesmit dienas; par katru gadu Es tev uzlieku vienu dienu (Ecēhiēla 4:6)

457. GS. P.M.Ē.– 1844. GS. PĒC KR.= 2300 dienas / gadi. **14** Tas atbildēja viņam: līdz divi tūkstoši trīs simti vakariem un rītiem, tad svētnīca tiks atkal atzīta par taisnu un atgūs atkal savas tiesības. (Daniēla 8:14) 24 Ir nolemts par tavu tautu un tavu svēto pilsētu - dot tām septiņdesmit nedēļas laika, lai apgrēcība izbeigtos, grēku mērs taptu pilns, lai izpirktu un salīdzinātu pārkāpumus un panāktu mūžīgo taisnību, lai piepildītos praviešu skatījumi un pasludinājumi par nākotni un lai iesvaidītu visusvētāko. 490 dienas / gadi (Daniēla 9:24)

457. GS. P.M.Ē.= Dekrēts atjaunot un atjaunot Jeruzalemi (Artakseru komanda). **25** … Tādēļ zini un saproti: no tā laika, kad atskanēja vārds par Jeruzālemes atjaunošanu un uzcelšanu, līdz svaidītam valdniekam jāpaiet septiņām nedēļām, un pēc tam sešdesmit divu nedēļu laikā to atkal atjaunos un uzcels ar tirgus laukumiem, ar ielām un grāvjiem, kaut arī spaidu pilnā laikā. (Daniēla 9:25)

408. GS. P.M.Ē.= Jeruzalemes atjaunošana

27 GS. PĒC KR = Jēzus Kristus, Mesijas, kristības un svaidījums. **27** Un viņš ar daudziem slēgs ciešu derību uz vienu nedēļu; un nedēļas vidū tiks atcelts kaujamais un ēdamais upuris; to vietā kā pirmās izvirzīsies postīšanas negantības, un proti - tik ilgi, kamēr iepriekš nolemtā iznīcināšana pārvelsies pāri arī pašai postīšanai un postītājiem." (Daniēla 9:27)

31 GS. PĒC KR = Jēzus Kristus krustā sišana. Un viņš ar daudziem slēgs ciešu derību uz vienu nedēļu; un nedēļas vidū tiks atcelts kaujamais un ēdamais upuris; (Daniēla 9:27)

34. GS. PĒC KR.= Stīvena nomētāšana ar akmeņiem [Termiņa beigas ebrejiem un evaņģēlijs tiek sludināts visai pasaulei] **14** Un šis Valstības evaņģēlijs tiks sludināts visā pasaulē par liecību visām tautām, un tad nāks gals. (Mateja 24:14) **46** Bet Pāvils un Barnaba, paļāvības pilni, sacīja: "Dieva vārdu vajadzēja vispirms jums sludināt; bet, kad jūs to atmetat un sevi neturat par mūžīgās dzīvības cienīgiem, lūk, tad mēs griežamies pie pagāniem. (Apustuļu Darbi 13:46)

70. GS. PĒC KR.= Jeruzalemes iznīcināšana 1 Un, izgājis no Tempļa, Jēzus aizgāja. Tad Viņa mācekļi piegāja pie Viņa, lai rādītu Viņam Tempļa celtnes. 2 Bet Jēzus atbildēja tiem un sacīja: "Vai jūs visu to neredzat? Patiesi Es jums saku: šeit akmens uz akmens nepaliks,

kas netiks nopostīts." . (Mateja 24:1,2) **15** Kad nu jūs redzēsit izpostīšanas negantību stāvam svētā vietā, par ko pravietis Daniēls sacījis - kas to lasa, lai uzmana (Mateja 24: 15, 21)

1844. GS. PĒC KR.= Vissvētākās vietas attīrīšana un sprieduma sākums debesīs.

1810 dienas / gadi = Jēzus Kristus darbs kā mūsu Augstais Priesteris Debesu svētnīcā. [14] Tā kā mums ir liels augstais priesteris, kas izgājis caur debesīm, Jēzus, Dieva Dēls, tad turēsimies pie Viņa apliecināšanas. [15] Jo mums nav augstais priesteris, kas nespētu līdzi just mūsu vājībām, bet kas tāpat kārdināts visās lietās, tikai bez grēka. [16] Tāpēc pieiesim bez bailēm pie žēlastības troņa, lai saņemtu apžēlošanu un atrastu žēlastību, palīdzību īstā laikā (Ebrejiem 4:14-16)

"Un Viņš ar daudziem derību apstiprinās vienu nedēļu." Šeit norādītā "nedēļa" ir pēdējā no septiņdesmit, tie ir pēdējie septiņi gadi no jūdiem sevišķi atvēlētā laika. Šajā laikā, kas sniedzas no 27. līdz 34. gadam pēc Kristus, Jēzus Kristus vispirms personīgi un pēc tam ar savu mācekļu starpniecību Evaņģēliju centās sludināt īpaši jūdiem. Apustuļiem izejot sludināt lielo prieka vēsti par valstību, Pestītājs viņiem norādīja: "Nenoejiet uz pagānu ceļu un neejiet samariešu pilsētā. Bet ejiet labāk pie Izraēla cilts pazudušām avīm." (Mat. 10:5,6)

"Nedēļas vidū kaujamais un ēdamais upuris mitēsies." (328) 31. gadā pēc Kristus, tas ir, trīs ar pus gadus pēc kristībām, mūsu Kungu piesita krustā. Ar Golgātā pienesto lielo Upuri izbeidzās upuru sistēma, kas četrus gadu tūkstošus bija norādījusi uz nākošo Dieva Jēru. Simbols bija sastapies ar īstenību, un līdz ar to vajadzēja pārtraukt visu ceremoniālo kalpošanu ar kaujamiem un ēdamiem upuriem.

Kā mēs redzējām, jūdiem īpaši piešķirtās septiņdesmit nedēļas vai 490 gadi izbeidzās 34. gadā pēc Kristus. Šajā laikā tauta ar jūdu Augstās tiesas spriedumu apzīmogoja savu lēmumu atmest Evaņģēliju, nododot mocekļa nāvei Stefanu un vajājot Kristus sekotājus. Pēc tam pestīšanas vēsti vairs neierobežoja ar izredzēto tautu vien, bet sniedza visai pasaulei. Vajātie mācekļi, bēgot no Jeruzālemes, "gāja apkārt, Vārdu pasludinādami". "Filips, aizgājis kādā Samarijas pilsētā, sludināja tiem Kristu." Pēteris, Dieva vadīts, atvēra Evaņģēliju Cezarejas kapteinim, dievbijīgajam Kornēlijam, un dedzīgais Pāvils, kas bija mantots ticībai Kristum, tika pilnvarots nest priecīgo vēsti "tālās pagānu zemēs". (Ap.d. 8:4,5; 22:21)

Tik tālu katra pravietojuma detaļa bija pārsteidzoši piepildījusies, un nebija šaubu, ka septiņdesmit nedēļu iesākums ir 457. gads pirms Kristus un tās izbeidzas 34. gadā pēc Kristus. No šiem aprēķiniem izejot, grūtības nesagādā arī 2300 dienu gala datuma noteikšana. Nogriežot septiņdesmit nedēļas – 490 dienas – no 2300, atliek 1810 dienas. Pēc 490 dienu notecēšanas vēl bija jāpaiet 1810 dienām. Skaitot no 34.gada pēc Kristus, 1810 gadi beidzās 1844. gadā. Paejot šim lielajam pravietiskajam laikam, saskaņā ar Dieva

eņģeļa liecību "svētā vieta atkal taps iesvētīta". Līdz ar to bija skaidri norādīts svētnīcas tīrīšanas laiks – kam, kā gandrīz visi ticēja, jānorisinās otrās adventes laikā.

Millers un viņa līdzstrādnieki sākumā domāja, ka 2300 dienas beigsies 1844. gada pavasarī, kaut gan pravietojums norādīja uz šī gada rudeni. (329) (Skat. Pielikumā.) Šie pārpratumi atnesa vilšanos un apmulsumu cilvēkiem, kas par Kunga atnākšanas laiku bija pieņēmuši agrāko datumu. Tomēr tas nepavisam nevarēja samazināt pierādījumu spēku, ka 2300 dienas beidzas 1844. gadā un ka tad jāpiepildās lielajam notikumam, ko simbolizē svētnīcas tīrīšana.

Uzsākot Rakstu studijas, lai pierādītu, ka Bībele ir Dieva atklāsme, Milleram sākumā nebija ne mazākās jausmas, ka beidzot viņš nonāks pie tamlīdzīgiem secinājumiem. Viņš pats tikko spēja ticēt savu pētījumu rezultātiem. Tomēr Rakstu liecība bija pārāk skaidra un spēcīga, lai to varētu atstāt neievērotu.

Bībeles studijām viņš bija veltījis divus gadus, kad 1818. gadā nonāca pie svinīgas pārliecības, ka apmēram pēc divdesmit pieciem gadiem parādīsies Kristus, lai atpestītu savus ļaudis. "Man nav jārunā," saka Millers, "par prieku, kas piepildīja manu sirdi, domājot par brīnišķīgajām izredzēm, ne arī jāstāsta par dvēseles karstākajām ilgām būt atpestīto prieka līdzdalībniekam. Bībele man bija kļuvusi par jaunu grāmatu. Tā tiešām sagādāja baudījumu prātam: visu, kas tās mācībās vēl likās tumšs, noslēpumains vai neskaidrs, tagad bija apspīdējusi no tās lappusēm uzaususī skaidrā gaisma, un, ak, cik spoža un brīnišķīga atklājās patiesība! Bija pazudušas visas pretrunas un nesaskaņas, ko es agrāk saskatīju Vārdā, un, lai gan tur bija vēl daudz vietu, par kuru pilnīgu izpratni nejutos pārliecināts, tomēr no tā izstaroja tik daudz gaismas, kas apspīdēja manu iepriekš aptumšoto prātu, ka Rakstu pētīšana man tagad sagādāja tādu apmierinājumu, kādu nekad iepriekš no tur ietvertajām atziņām nebiju cerējis iegūt." (5)

"Līdz ar svinīgo pārliecību, ka tik svarīgiem Rakstos pravietotiem notikumiem jāpiepildās tik īsā laika sprīdī, manī ar milzīgu spēku pamodās jautājums, kāds ir mans pienākums pret pasauli, ņemot vērā visus šos pierādījumus, kas tā bija ietekmējuši manu prātu." (6) (330) Un viņš nevarēja atrast citu atbildi, kā tikai to, ka saņemto gaismu tagad pienākas sniegt tālāk citiem. Millers gaidīja, ka sastapsies ar bezdievīgo pretestību, bet bija pārliecināts, ka visi kristieši līksmosies par cerību tikties ar Pestītāju, kuru, kā viņi apliecināja, tie ļoti mīlot. Viņš tikai baidījās, ka lielajā priekā par izredzēm tik drīz sagaidīt atbrīvošanu daudzi šo mācību pieņems, paši pietiekoši nepārbaudījuši Rakstos esošos pierādījumus par tās patiesīgumu. Tāpēc viņš vēl vilcinājās to pasludināt, lai gadījumā, ja būtu pielaidis kādu kļūdu, nemaldinātu citus. Tas viņu ierosināja vēlreiz pārbaudīt savu secinājumu pamatojumu un rūpīgi apsvērt visas prātam pieejamās neskaidrības. Millers atrada, ka Dieva Vārda gaismā visi iebildumi izgaist līdzīgi miglai saules staru tiešā

iespaidā. Vēl pēc pieciem pētījumos pavadītiem gadiem viņš bija pilnīgi pārliecināts par sava viedokļa pareizību.

Un atkal ar jaunu spēku viņš izjuta pienākumu darīt zināmu citiem to, ko, kā viņš ticēja, tik skaidri mācīja Raksti. "Darot savus darbus," viņš vēlāk sacīja, "man pastāvīgi ausīs skanēja vārdi: "Ej un stāsti pasaulei par tai draudošajām briesmām." Atmiņā arvien no jauna atausa sekojošais teksts: "Ja es bezdievim saku: "Bezdievi, tev jāmirst",– un tu nebrīdini bezdievi, lai tas atgriežas no sava ļaunā ceļa, tad bezdievīgais gan nomirs savā noziegumā, bet viņa asinis es prasīšu no tavas rokas. Bet, ja tu būsi brīdinājis bezdievi, lai atgriežas no sava ceļa, tad viņš gan mirs sava nozieguma dēļ, bet tu būsi izglābis savu dzīvību." (Ec. 33:8,9) Es apzinājos, ka, ja bezdievīgos varētu ietekmīgi brīdināt, ļoti daudzi no viņiem atgrieztos, bet, ja tie netiks brīdināti, tad viņu asinis prasīs no manas rokas." (7)

Kad radās izdevība, viņš savus uzskatus sāka paust atsevišķiem cilvēkiem un lūdza Dievu, lai arī kāds sludinātājs izjustu šo atziņu spēku un nodotos to sludināšanai. Tomēr viņš pats netika vaļā no (331) pārliecības, ka tieši viņam ir pienākums darīt savu daļu šī brīdinājuma sniegšanā. Vienmēr no jauna prātā nāca vārdi: "Ej un stāsti pasaulei; viņu asinis Es prasīšu no tavas rokas." Tā viņš nogaidīja vēl daudzus gadus, bet šī nasta joprojām nospieda dvēseli, līdz 1831. gadā tas pirmo reizi atklāti apliecināja savas ticības pamatus.

Kā Elīsa, strādājot ar saviem vēršiem tīrumā, tika aicināts pieņemt Elijas mēteli, kas viņu svētīja pravieša amatam, tā Viljamu Milleru aicināja atstāt arklu, lai atvērtu ļaudīm Dieva valstības noslēpumus. Drebēdams viņš iesāka savu darbu, vadot klausītājus soli pa solim cauri pravietiskajiem laika periodiem līdz Kristus otrajai atnākšanai. Ar katru piepūli pieauga viņa spēks un drosme, jo tas redzēja, ka izteiktie vārdi cilvēkos pamodināja ļoti lielu interesi.

Tikai pateicoties brāļu lūgumam, kuru vārdos Millers saklausīja Dieva aicinājumu, viņš piekrita savus uzskatus atklāt sabiedrībai. Tagad viņš jau bija piecdesmit gadus vecs, nepieradis publiski runāt; tādēļ to ļoti nomāca nederīguma izjūta priekšā stāvošajam darbam. Bet jau no paša sākuma viņa pūles dvēseļu glābšanas labā ievērojami tika svētītas. Pirmajiem priekšnesumiem sekoja reliģiska atmoda, kurā pilnā sastāvā atgriezās trīspadsmit ģimenes, izņemot divas personas. Viņu nekavējoties mudināja runāt arī citās vietās, un gandrīz visur šīm pūlēm sekoja atmoda un Dieva darba atdzimšana. Tika atgriezti grēcinieki, kristieši pamudināti uz dziļāku svētīšanos, un deisti un neticīgie vadīti pie Bībeles patiesības un kristīgās reliģijas atzīšanas. Cilvēki, kuru vidū Millers strādāja, vēlāk liecināja: "Viņš aizsniedza to iedzīvotāju šķiru, kurai citi vīri nevarēja piekļūt." (8) Viņa sludināšana tiecās modināt sabiedrības domu, lai tā pievērstu uzmanību reliģijas nopietnākajām problēmām. Tāpat viņš vēlējās ierobežot arī sava laikmeta pieaugošo pasaulīgumu un juteklisko izpriecu kāri.

Pateicoties viņa sludināšanai, gandrīz katrā pilsētā atgriezās daudz cilvēku, bet dažās vietās pat simti. (332) Daudzos apgabalos viņam atvērās gandrīz visu protestantu konfesiju baznīcas, un parasti runāt aicināja tieši šo dažādo draudžu sludinātāji. Millers bija stingri apņēmies nedarboties nevienā vietā, kur to neaicinās, tomēr drīz vien saprata, ka nav spējīgs izpildīt pat pusi no ielūgumiem, kas kā straume plūda no visām malām.

Daudzi, kas varbūt nepiekrita viņa uzskatiem par otrās adventes precīzo laiku, tomēr tika pārliecināti, ka Kristus tiešām nāks un ka Viņa atnākšana ir tuvu, un nepieciešams uz to sagatavoties. Dažās lielās pilsētās viņa darbs atstāja ievērojamu iespaidu. Alkoholisko dzērienu pārdevēji pārtrauca tirdzniecību un savus veikalus pārvērta par sapulču telpām; spēļu elles slēdza; reformējās neticīgie, deisti, universālisti un pat visizlaidīgākie cilvēki, no kuriem daži gadiem ilgi nebija iegājuši lūgšanas namā. Atsevišķas konfesijas iekārtoja lūgšanas sapulces dažādos kvartālos gandrīz katrai dienas stundai; veikalnieki pusdienas laikos sanāca kopā, lai pielūgtu un pateiktos Dievam. Nebija nekāda neprātīga uzbudinājuma, bet cilvēkus savā varā turēja visus aptveroša svinīga nopietnība. Viņa darbs, tāpat kā iepriekšējo reformatoru pūles, vairāk pārliecināja prātu un modināja sirdsapziņu, nekā satrauca jūtas.

1833. gadā Millers saņēma sludināšanas atļauju no Baptistu draudzes. Arī liels skaits šīs konfesijas sludinātāju viņa darbu atzina par labu, un tā Millers to varēja turpināt tieši ar viņu formālu piekrišanu. Sludinot viņš nemitīgi ceļoja, lai gan viņa personīgais darbs galvenokārt ierobežojās ar Jaunangliju un vidējiem štatiem. Vairākus gadus tas visus izdevumus sedza tikai no saviem personīgajiem līdzekļiem, un arī vēlāk nekad nesaņēma tik lielu atlīdzību, lai varētu nomaksāt ceļa izdevumus uz vietām, kur viņu aicināja ierasties. Tādā veidā sabiedriskais darbs, kas nedeva nekādus ienākumus, bija kā smaga nasta viņa īpašumiem, kas šajā Millera dzīves posmā pakāpeniski samazinājās. Viņš bija lielas ģimenes tēvs, bet, tā kā visi bija pieticīgi un strādīgi, tad ar fermā gūtajiem ienākumiem varēja iztikt gan viņš pats, gan visa ģimene.

1833. gadā, divus gadus pēc tam, kad Millers bija iesācis atklāti sludināt Kristus otrās atnākšanas pierādījumus, piepildījās zīme, kuru Pestītājs bija apsolījis kā savas atkalatnākšanas pēdējo vēstnesi. Jēzus sacīja: "Zvaigznes kritīs no debesīm." (Mat. 24:29) Un arī Jānis Atklāsmes grāmatā uzrakstīja, kā viņš parādīšanā redzēja notikumus, kas vēstīs Dieva dienas tuvumu: "Un debess zvaigznes krita uz zemi kā vīģes kokam, stipra vēja kratītam, krīt augļi." (Atkl. 6:13) Šis pravietojums pārsteidzoši un iespaidīgi piepildījās ievērojamajā meteorītu lietū 1833. gada 13. novembrī. Nekad vēl nebija ziņots par tik plaša mēroga un tik brīnišķu zvaigžņu krišanu, "debess velve pār visām Savienotajām Valstīm vairākas stundas nepārtraukti uguņoja! Kopš pirmo ieceļotāju laika vēl nekad šajā zemē nebija redzēta tāda dabas parādība, ko viena iedzīvotāju daļa vēroja ar tik lielu izbrīnu, bet otra – ar lielām bailēm un satraukumu!" Šī skata grandiozums un bijību iedvesošais skaistums vēl ilgi palika daudzu cilvēku atmiņā. (..) Pat lietus lāses nekad nav kritušas

zemē blīvāk kā šie meteori, austrumos, rietumos, ziemeļos un dienvidos – visur tā pati parādība. Ar vārdu sakot, šķita, ka ir sakustējusies visa debess velve. (..) Šis skats, kā tas aprakstīts profesora Sailmena žurnālā, bija redzams visā Ziemeļamerikā.

Pie pilnīgi bezmākoņainām un skaidrām debesīm, sākot no pulksten diviem līdz lielai dienas gaismai, norisinājās nepārtraukta, spilgti mirdzoša gaismas ķermeņu spēle pa visu debess velvi. (9)

"Tiešām, neviena valoda nespēj izteikt šī krāšņā skata lieliskumu, (..) neviens, kas to nav redzējis pats savām acīm, nevar pareizi iztēloties tā godību. Likās, it kā zvaigžņu debesis būtu savilkušās vienā punktā zenīta tuvumā, lai zibenīgā ātrumā vienlaicīgi uz visām pusēm izšautu savas zvaigznes, un tomēr to nepalika mazāk – tūkstošiem tās steidzās savā ceļā, lai sekotu tūkstošām citu, it kā tās būtu radītas tieši šim gadījumam. (10) (334) Tiešām, nebūtu iespējams atrast labāku ainojumu kā vīģeskoku, kas, liela vēja kratīts, nomet savas vīģes." (11)

Ņujorkas periodiskā izdevumā Journal of Commerce 1833.gada 14. novembrī tika publicēts garš raksts par šo brīnišķo dabas parādību, kur varēja lasīt šādu ziņojumu: "Es domāju, ka neviens filozofs vai zinātnieks nav stāstījis vai rakstījis par notikumu, kas līdzinātos tam, ko redzējām vakar rīta pusē. Astoņpadsmit gadsimtus iepriekš to bija paredzējis kāds pravietis, ja tikai mēs šajā zvaigžņu krišanā papūlēsimies ieraudzīt zvaigžņu krišanu (..) vienīgi iespējamā nozīmē, kas tiešām var būt pareiza."

Tādā veidā parādījās pēdējā no Kristus atnākšanas zīmēm, par kurām Viņš saviem mācekļiem pavēlēja: "Kad jūs visu to redzat, tad ziniet, ka tas ir tuvu priekš durvīm." (Mat. 24:33) Kā nākošo lielo notikumu, kas norisinājās pēc šīm zīmēm, Jānis redzēja, ka debess aizgāja kā satīta grāmata, kamēr zeme trīcēja, kalni un salas tapa kustinātas no savām vietām un ļaunie cilvēki šausmās centās aizbēgt no Cilvēka Dēla klātbūtnes. (Atkl. 6:12-17)

Daudzi šīs zvaigžņu krišanas aculiecinieki to uzskatīja kā tuvojošās tiesas dienas vēstnesi, – "kā godbijību iedvesošu simbolu, kā drošu priekšteci, kā šīs lielās un briesmīgās dienas žēlastības pilnu zīmi". (12) Tādā veidā ļaužu uzmanība tika pievērsta pravietojuma piepildījumam, kas daudzus ierosināja ņemt vērā brīdinājumu par otro adventi.

1840. gadā plašu interesi izraisīja cits ievērības cienīgs pravietojuma piepildījums. Divus gadus iepriekš Džosija Līčs, viens no vadošajiem otrās adventes sludinātājiem, publicēja Atklāsmes grāmatas 9. nodaļas izskaidrojumu, paziņojot Osmaņu impērijas sabrukumu. Saskaņā ar viņa aprēķiniem šo varu vajadzēja gāzt "1840. gadā, kaut kad augusta mēnesī", un tikai dažas dienas pirms šī paredzējuma piepildīšanās viņš rakstīja: "Ja mēs pieņemam, ka pirmais laika posms, sastāvošs no 150 gadiem, precīzi piepildījās pirms Konstantīna XI uzkāpšanas tronī ar turku atļauju un ka 391 gads un piecpadsmit dienas

sākās, iepriekšējam laika posmam beidzoties, tad tas beigsies 1840. gada 11. augustā, kad arī drīkstam sagaidīt Osmaņu varas salaušanu. (335) Un es ticu, ka tā tiešām notiks." (13)

Tieši šajā norādītajā laikā Turcija ar savu sūtņu starpniecību pieņēma Eiropas sabiedroto spēku aizstāvību un tādā veidā pakļāvās kristīgo tautu kontrolei. Šis notikums nepārprotami piepildīja pravietojumu. (Skat. Pielikumā.) Kad tas kļuva zināms, ļoti daudzi vairs nešaubījās, ka Millera un viņa biedru pieņemtie pravietojumu izskaidrošanas principi ir pareizi, un līdz ar to adventes kustības attīstībai tika dots brīnišķīgs stimuls. Millera sludināšanā un viņa uzskatu popularizēšanā piedalījās izglītoti un sabiedrībā ievērojami vīri. Tā no 1840.- 1844. gadam darbs izplatījās strauji.

Viljamam Milleram piemita pārdomās un studijās attīstītas stipras prāta spējas, un tām viņš vēl pievienoja Debesu gudrību, pašam savienojoties ar gudrības Avotu. Tas bija vīrs ar patiesu vērtību un iedvesa cieņu visiem, kas vērtēja rakstura godīgumu un morālo skaidrību. Savienojot patiesu sirds laipnību ar kristīgu pazemību un pašsavaldīšanās spēku, viņš bija uzmanīgs un pieklājīgs pret citiem, gatavs uzklausīt katra uzskatus un apsvērt viņu argumentus. Neiekaistot un neuztraucoties viņš visas doktrīnas un teorijas pārbaudīja ar Dieva Vārdu, un viņa unikālā domāšana, kā arī pamatīgās Rakstu zināšanas darīja to spējīgu atspēkot maldus un atmaskot melus.

Tomēr viņa darbs nenoritēja bez niknas pretestības. Tāpat kā reformatori, arī Millers piedzīvoja, ka populārie reliģijas mācītāji viņa sludinātās patiesības uzņēma nelabvēlīgi. Tā kā tiem savu viedokli nebija iespējams aizstāvēt ar Rakstiem, tad tie bija spiesti ķerties pie cilvēku izteicieniem un doktrīnām, pie tēvu tradīcijām. Bet Dieva Vārds bija vienīgā liecība, ko atzina adventes patiesības sludinātāji. "Bībele un tikai Bībele," bija viņu lozungs. Pretinieki argumentu trūkumu no Rakstiem aizvietoja ar izsmieklu un zobošanos. (336) Tie laiku, līdzekļus un spējas izlietoja to cilvēku nomelnošanai, kuru vienīgais pārkāpums bija tas, ka viņi ar prieku gaidīja sava Kunga atgriešanos, centās dzīvot svētu dzīvi un arī citus pārliecināt sagatavoties uz Viņa parādīšanos.

Atradās vīri, kas dedzīgi pūlējās ļaužu prātus novērst no domām par otro adventi. Kristus atnākšanu un pasaules galu vēstošo pravietojumu pētīšanu attēloja kā grēku, kā kaut ko tādu, no kā cilvēkiem vajadzētu kaunēties. Tādā veidā ļaužu iemīļotie sludinātāji grāva ticību Dieva Vārdam. Viņu mācība daudzus padarīja neticīgus, un tie sāka vadīties no savām bezdievīgajām iekārēm. Bet šī ļaunuma autori visā notiekošajā vainoja adventistus.

Lai gan nami pildījās ar inteliģentiem un uzmanīgiem klausītājiem, kurus pievilka Millera vārds, reliģiskos izdevumos viņu pieminēja reti, izņemot gadījumus, kad to izsmēja vai apsūdzēja. Bezrūpīgie un bezdievīgie cilvēki, reliģijas mācītāju iedrošināti, cenšoties pazemot viņu un viņa darbu, lietoja apvainojošus epitetus, kā arī zemiskas un zaimojošas asprātības. Nosirmojušo vīru, kurš atstāja ērto namu, lai uz sava rēķina ceļotu no pilsētas

uz pilsētu, no ciema uz ciemu, nemitīgi pūloties nest pasaulei svinīgo brīdinājumu par priekšā stāvošo tiesu, izsmejot apsūdzēja par fanātiķi, meli un nekaunīgu viltnieku.

Viņam uzkrautais izsmiekls, apmelojumi un ļaunprātīgie sagrozījumi izraisīja sašutuma pilnus protestus pat laicīgajos preses izdevumos. Pasaules cilvēki paziņoja, ka vieglprātīga un piedauzīga nostāja pret "tik majestātisku un bijājami svarīgu tematu" "nav tikai spēlēšanās ar tā izplatītāju un aizstāvju jūtām", bet arī "tiesas dienas izsmiešana, ņirgāšanās par Dievību un vieglprātīga izturēšanās pret tiesu vispār". (14)

Ļaunuma kūdītājs ne tikai centās atņemt spēku adventes vēstij, bet arī iznīcināt pašu vēstnesi. Millers Rakstu patiesību tieši un praktiski attiecināja uz saviem klausītājiem, norājot viņu grēkus un traucējot to pašapmierināto dzīvi, (337) tādēļ arī viņa skaidrie un griezīgie vārdi pamodināja ienaidu. Draudzes locekļu pretestība vēstij nekrietnākos ļaudis iedrošināja iet vēl tālāk: tā kā ienaidnieki kādā gadījumā sazvērējās atņemt viņam dzīvību, kad tas atstās sapulces telpas. Bet pūlī atradās svētie eņģeļi, un viens no viņiem cilvēka izskatā paņēma Kunga kalpu pie rokas un izveda no saniknotā ļaužu bara drošībā. Millera darbs vēl nebija padarīts, tādēļ sātanam un viņa aģentiem savos nodomos nācās pievilties.

Neskatoties uz visu pretestību, interese par adventes kustību arvien palielinājās. Sapulču apmeklētāju skaits no dažiem desmitiem un simtiem bija pieaudzis līdz daudziem tūkstošiem. Dažādām draudzēm bija pievienojušies daudzi jauni locekļi, bet pēc kāda laika pretestības gars sāka atklāties pat pret šiem atgrieztajiem, jo baznīcas tiecās lietot disciplinārus sodus pret visiem, kas piekrita Millera uzskatiem. Tāda rīcība izsauca viņa rakstītu atbildi visiem kristiešiem, uzaicinot viņus ar Rakstiem pierādīt kļūdu, ja viņa mācības ir nepareizas.

"Vai mēs esam ticējuši kaut kam tādam," viņš jautāja, "kam nav pavēlēts ticēt Dieva Vārdā, ko jūs paši atzīstat par savas ticības un rīcības noteicēju, pie tam par vienīgo likumu? Ko mēs esam darījuši, kas izsauc tik indīgus uzbrukumus pret mums no kanceles un preses izdevumos un kas jums dod iemeslu mūs (adventistus) izslēgt no jūsu baznīcām un sadraudzības?" "Ja mums nav taisnība, tad, lūdzu, parādiet, kur mēs kļūdāmies. Pierādiet no Dieva Vārda, ka mēs maldāmies, izsmieklu jau mēs esam pietiekoši saņēmuši, bet tas mūs nekad nepārliecinās, ka mums nav taisnība, vienīgi Dieva Vārds var mainīt mūsu uzskatus. Mūsu secinājumi tika pieņemti, rūpīgi pārdomājot, kā arī daudz lūdzot, un attiecīgie pierādījumi ir ņemti no Rakstiem." (15)

Brīdinājumi, kurus Dievs sūtījis pasaulei ar saviem kalpiem, ir sniegti no gadsimta gadsimtā, vienmēr pretī saņemot tās pašas šaubas un neticību. (338) Kad pasaules vēstures sākumā dzīvojošo cilvēku netaisnība lika Viņam vest pār zemi ūdensplūdus, Kungs tiem darīja zināmu savu nodomu, lai viņiem būtu izdevība atgriezties no saviem ļaunajiem ceļiem. Simt divdesmit gadus cilvēku ausīs skanēja aicinājums nožēlot grēkus un atgriezties, lai Dieva dusmām nevajadzētu tos iznīcināt. Bet šī vēsts viņiem šķita tukša

pasaka: tie neticēja. Un, kļūstot pārdroši savā ļaunumā, viņi izsmēja Dieva vēstnesi, vieglprātīgi izturoties pret sirsnīgajiem lūgumiem un pat apvainojot viņu iedomībā. Kā gan viens cilvēks drīkst nostāties pret visiem zemes lielajiem vīriem? Ja Noas vēsts būtu patiesa, tad kāpēc to nesaprot un tai netic visa pasaule? Viena vīra apgalvojums pret tūkstošu gudrību! Nē, ļaudis negribēja ticēt brīdinājumam un nevēlējās meklēt patvērumu šķirstā.

Zobgaļi norādīja uz dabas norisēm – uz nemainīgo gadalaiku secību, uz zilajām debesīm, kas vēl nekad nebija devušas lietu, un nakts maigās rasas atspirdzinātajiem zaļajiem laukiem – un izsaucās: "Vai viņš nerunā līdzībās?" Taisnības sludinātāju viņi nievājoši nosauca par neprātīgu fanātiķi, bet paši vēl dedzīgāk turpināja nodoties izpriecām un vēl apņēmīgāk kā jebkad agrāk traucās uz priekšu pa saviem ļaunajiem ceļiem. Tomēr viņu neticība neaizkavēja pravietoto notikumu. Dievs ilgi pacieta ļaunumu, sniedzot pietiekoši daudz izdevību nožēlot grēkus un atgriezties, bet pār žēlastības atraidītājiem sodība nāca tieši noliktajā laikā.

Kristus paskaidroja, ka līdzīga neticība valdīs arī attiecībā uz Viņa otro atnākšanu. Kā Noas dienu ļaudis "nenāca pie saprašanas, iekams plūdi nāca un aizrāva visus, tāpat", runājot mūsu Pestītāja vārdiem, "būs arī Cilvēka Dēla atnākšana". (Mat. 24:39) Kad tie, kas saucas Dieva ļaudis, apvienosies ar pasauli, dzīvos tāpat kā pasaule un piebiedrosies aizliegtās izpriecās, kad pasaules greznība kļūs par draudzes greznību, kad skanēs kāzu zvani un visi daudzus gadus uz priekšu paredzēs vispārēju labklājību, tad pēkšņi, kā zibens no skaidrām debesīm, pienāks gals visām viņu spožajām izredzēm un maldīgajām cerībām.(339)

Kā Dievs sūtīja savu kalpu brīdināt pasauli par tuvajām plūdu briesmām, tā Viņš sūtīja izredzētus vēstnešus darīt zināmu pēdējās tiesas tuvumu. Un, kā Noas laikabiedri izsmēja taisnības sludinātāja pravietojumus, tā arī Millera dienās daudzi, pat tie, kas saucās Dieva ļaudis, smējās par šiem brīdinošajiem vārdiem.

Bet kāpēc gan mācība par Kristus otro nākšanu un tās sludināšana baznīcām bija tik nevēlama? Kamēr ļaunajiem Kunga diena nesīs bēdas un postu, taisnajiem tā sagādās prieku un cerību piepildījumu. Šī lielā patiesība visos laikmetos ir bijusi mierinājums un iepriecā Dievam uzticīgajiem ļaudīm; tad kāpēc gan tā tagad, tāpat kā pats Rakstu Autors, kristiešu vairākumam bija kļuvusi par "piedurknās akmeni un piedauzīšanās klinti"? Vai tad tas nebija Kungs, kas mācekļiem apsolīja: "Kad Es būšu nogājis un jums vietu sataisījis, tad Es gribu atkal atnākt un jūs ņemt pie sevis"? (Jāņa 14:3) Tas taču bija līdzjūtīgais Pestītājs, kas, paredzot savu sekotāju vientulību un bēdas, pilnvaroja eņģeļus iepriecināt viņus ar apsolījumu, ka Viņš atkal nāks personīgi, tāpat kā bija uzņemts Debesīs. Kad mācekļi stāvēja, vērīgi skatoties augšup, lai vēl pēdējo reizi ieraudzītu atspīdumu no Tā, ko viņi mīlēja, klātesošo uzmanību saistīja vārdi: "Galilieši, ko jūs stāvat, skatīdamies uz

debesīm? Šis Jēzus, kas uzņemts prom no jums debesīs, tāpat nāks, kā jūs Viņu esat redzējuši debesīs aizejam." (Ap.d. 1:11) Eņģeļu vēsts no jauna aizdedzināja cerību. Mācekļi "atgriezās Jeruzālemē ar lielu prieku un bija allaž dievnamā, teica un slavēja Dievu". (Lūk. 24:52,53) Viņi nebūt nepriecājās par to, ka Jēzus tagad no tiem šķirts un ka viņiem vieniem jācīnās ar pārbaudījumiem un kārdināšanām pasaulē, bet līksmības pamatā bija eņģeļu apsolījums, ka Jēzus atkal atnāks.

Kristus atnākšanas sludināšanai šajā laikā vajadzēja būt tādai pašai lielu prieku radošai labai vēstij kā toreiz, kad eņģeļi to nesa Betlēmes ganiem. (340) Tie, kas tiešām mīl Pestītāju, vienmēr līksmi apsveiks uz Dieva Vārda pamata sludināto vēsti, ka Jēzus, kurā koncentrētas viņu cerības uz mūžīgo dzīvi, nāks atkal, ne lai tiktu apkaunots, nicināts un atmests kā savas pirmās atnākšanas laikā, bet spēkā un godībā glābt savus ļaudis. Turpretī tie, kas Pestītāju nemīl, nevēlas Viņa ierašanos, un nevar būt vēl pārliecinošāks pierādījums baznīcas atkrišanai no Dieva, kā uzbudinājums un naids, dzirdot šo Dieva sūtīto vēsti.

Kas pieņēma brīdinājumu par Kristus otro atnākšanu, tie atzina nepieciešamību nožēlot savus grēkus, atgriezties un pazemoties Dieva priekšā. Daudzi ilgi bija svārstījušies starp Kristu un pasauli, tagad tie saprata, ka pienācis laiks ieņemt noteiktu stāvokli. "Mūžības lietas viņiem kļuva par nepierastu realitāti. Debesis bija nonākušas tuvu, un tie sajutās vainīgi Dieva priekšā." (16) Kristieši atmodās jaunai garīgai dzīvei. Viņi saprata, ka laika palicis maz, un ka viss, kas viņiem darāms citu cilvēku labā, jādara ātri. Zemes lietas atkāpās, jo šķita, ka viņu priekšā atveras mūžība, un viss, kas attiecās uz dvēseles garīgo labklājību vai bojāeju, tagad aizēnoja ikvienu laicīgu mērķi. Pār tiem dusēja Dieva Gars, dodot spēku sirsnīgiem aicinājumiem brāļu labā, kā arī visiem grēciniekiem, lai tie sagatavotos uz Dieva dienu. Viņu ikdienas dzīves klusā liecība bija pastāvīgs pārmetums formālajiem un nesvētajiem draudzes locekļiem. Tie nevēlējās, ka tos traucētu izpriecu meklēšanas vai naudas pelnīšanas pasākumos, kā arī alkatīgajos centienos pēc laicīgā goda. Tāpēc radās naids un pretestība adventes vēstij un tās sludinātājiem.

Tā kā pravietisko laiku argumenti izrādījās nesatricināmi, pretinieki centās atņemt drosmi šo tematu pētīšanai, mācot, ka pravietojumi ir aizzīmogoti. Tā protestanti sekoja katoļu pēdās. (341) Romas baznīca ļaudīm nedeva Bībeli, bet protestantu baznīcas apgalvoja, ka vienu no svētā Vārda svarīgākajām daļām – tieši to daļu, kas sniedz mūsu laikam domātās sevišķās patiesības – nav iespējams saprast.

Sludinātāji un ļaudis paziņoja, ka Daniēla un Atklāsmes grāmatas pravietojumi esot neizprotami noslēpumi. Bet Kristus, runājot ar saviem mācekļiem par notikumiem, kuriem vajadzēja piepildīties viņu laikā, norādīja uz pravieša Daniēla vārdiem un sacīja: "Kas to lasa, tas lai to labi apdomā." (Mat. 24:15, Glika tulk.) Un apgalvojumam, ka Atklāsmes grāmata būtu neizprotams noslēpums, runā pretī jau pats šīs grāmatas nosaukums: "Jēzus Kristus atklāsme, ko Viņam devis Dievs, lai rādītu saviem kalpiem, kam jānotiek drīzumā

(..). Svētīgs tas, kas lasa, un tie, kas klausās pravieša vēstījuma vārdus un tur to, kas šeit rakstīts, jo noliktais laiks ir tuvu." (Atkl. 1:1,2)

Pravietis saka: "Svētīgs tas, kas lasa," – bet, ja ir tādi, kas negrib lasīt, tiem nav svētības. "Un svētīgi tie, kas klausās," – tomēr, ja daži neko negrib dzirdēt par pravietojumiem, tad arī šai šķirai svētība nav paredzēta. "Un tur to, kas šeit rakstīts," – kur atsakās ņemt vērā brīdinājumus un pamācības, ko satur Atklāsmes grāmata, tur neviens nevar pretendēt uz apsolīto svētību. Visi, kas izsmej pravietiskos tematus un zobojas par tajos zīmīgi dotajiem simboliem, visi, kas atsakās reformēt savu dzīvi un sagatavoties Cilvēka Dēla nākšanai, paliks bez svētības.

Kā gan cilvēki var neievērot inspirācijas liecību un uzdrošināties mācīt, ka Atklāsmes grāmata ir tāds noslēpums, kas stāv ārpus cilvēka izpratnes robežām? Patiesībā tā ir atklāts noslēpums, atvērta grāmata. Atklāsmes grāmatas studijas pievērš prātu Daniēla pravietojumiem, un abas šīs grāmatas satur augstākā mērā svarīgus norādījumus, kurus Dievs cilvēkiem devis par notikumiem, kas piepildīsies pasaules vēstures beigu periodā.

Jānim tika atļauts ieskatīties dziļu interesi izraisošos un satraucošos draudzes piedzīvojumos. Viņš redzēja Dieva tautas stāvokli, briesmas, cīņas un galīgo atbrīvošanu! Viņš pierakstīja pēdējās vēstis, (342) kurām liela nozīme zemes pļaujas nobriešanā – vai nu kā kūļiem Debesu klētīm, vai kā nezāļu saišķiem iznīcinošajām ugunīm. Viņam tika atklāti ārkārtīgi nozīmīgi temati, sevišķi pēdējai draudzei, lai tie, kas no maldiem būs pievērsušies patiesībai, saņemtu pamācības par nākotnē gaidāmām cīņām un briesmām. Nevienam nav jāpaliek neziņā attiecībā uz to, kas nāks pār Zemi.

Kāpēc tad tomēr pastāv tāda tumsa un neizpratne par tik svarīgu Svēto Rakstu daļu? Kāpēc valda vispārēja nepatika pētīt šajās nodaļās ietvertās mācības? Tas ir rezultāts rūpīgi pārdomātajām tumsas lielkunga pūlēm apslēpt cilvēkiem to, kas atklāj ļaunā krāpšanas darbus. Šī iemesla dēļ Atklāsmes grāmatas Autors Kristus, paredzēdams pretestību pret tur ietverto Rakstu studijām, pasludināja svētību visiem, kas lasīs, dzirdēs un ievēros šī pravietojuma vārdus.

NODAĻA 19 - GAISMA TUMSĀ

No laikmeta laikmetā katrā lielā reformācijā vai reliģiskā kustībā Dieva darbs virs zemes ir pārsteidzoši līdzīgs. Kunga rīcību ar cilvēkiem pastāvīgi nosaka vieni un tie paši principi. Svarīgām tagadnes kustībām saskatāmas paralēles pagātnē, un draudzes piedzīvojumi iepriekšējos laikmetos slēpj sevī ļoti vērtīgas mācības mūsu laikam.

Neviena patiesība Bībelē nav uzsvērta skaidrāk par to, ka Dievs visās lielajās pestīšanas darbu uz priekšu virzošajās kustībās savus kalpus virs zemes vada ar Svēto Garu. Cilvēki Dieva rokās ir kā darbarīki, kurus Viņš izlieto savu labvēlības un žēlastības nodomu piepildīšanai. Katram darāma sava daļa; katram ir piešķirts zināms gaismas mērs, kas atbilst viņa laika vajadzībām un ir pietiekošs, lai darītu to spējīgu veikt Dieva uzticēto uzdevumu. Bet neviens cilvēks, lai arī cik ļoti Debesis viņu godātu, nekad nav pilnībā aptvēris lielo atpestīšanas plānu, ne arī detalizēti izpratis dievišķo nodomu katrā attiecīgā laika periodā. Cilvēkiem nav iespējams pilnībā saprast, ko Dievs vēlas sasniegt ar tiem uzticēto darbu. Dieva Vārda sludinātās vēsts iespaidu tie aptver tikai daļēji.

"Vai tad tu vari saprast Dieva apslēptos dziļumus vai pacelties līdz paša Visvarenā pilnībai?" (Īj.11:7) "Jo Manas domas nav jūsu domas, un jūsu ceļi nav Mani ceļi," saka Kungs. (344) "Par cik augstākas Debesis ir pār zemi, tik augstāki ir Mani ceļi pār jūsu ceļiem un Manas domas pār jūsu domām." (Jes. 55:8,9) "Es esmu Dievs, un nav neviena kā Es, kas no iesākuma galu dara zināmu un no sen laikiem to, kas vēl nav noticis." (Jes. 46:9,10, Glika tulk.)

Pat pravieši, kas bija apveltīti ar sevišķu Gara apgaismojumu, pilnīgi neaptvēra viņiem uzticēto atklāsmju nozīmi. Izpratnei vajadzēja nākt pamazām no laikmeta laikmetā, atkarībā no tā, cik lielā mērā Dieva ļaudīm būs nepieciešamas tur ietvertās pamācības.

Pēteris, rakstot par to cilvēku glābšanu, kurus apgaismojis Evaņģēlijs, saka: "Pēc šīs pestīšanas rūpīgi vaicājuši un meklējuši pravieši, kas par to jums novēlēto žēlastību papriekš sludinājuši, izmeklēdami, kuru un kādu laiku Kristus Gars, kas tajos bija, zīmēja, papriekš apliecinādams Kristus ciešanas un godību pēc tam. Tiem ir parādīts, ka tie nav kalpojuši sev pašiem, bet jums." (1. Pēt. 1:10-12, Glika tulk.)

Lai gan praviešiem netika dota pilnīga izpratne par to, kas viņiem bija atklāts, tomēr tie dedzīgi centās iegūt visu gaismu, kādu Dievs atrada par labu viņiem sniegt. "Tie rūpīgi vaicājuši un meklējuši," "izmeklēdami, kuru un kādu laiku Kristus Gars, kas tajos bija, zīmēja". Ak, kāda mācība Dieva ļaudīm kristīgajā laikmetā, kuru labā šie pravietojumi tika doti agrāk uzticīgajiem kalpiem! "Tiem ir parādīts, ka tie nav kalpojuši sev pašiem, bet jums." Uzlūkojiet šos svētos Dieva vīrus, cik rūpīgi tie "vaicājuši un meklējuši", kā izprast atklāsmes, kas viņiem bija dotas vēl nedzimušām paaudzēm! Salīdziniet viņu svēto dedzību ar vienaldzīgo bezrūpību, kā pret šo Debesu dāvanu izturējās tie, kas baudīja vēlāko

laikmetu priekšrocības! Kāds pārmetums ērtības un pasauli mīlošajai sabiedrībai, kas apmierinās ar paskaidrojumu, ka pravietojumi neesot saprotami!

Kaut gan cilvēku ierobežotais prāts nav pietiekams, lai spētu iedziļināties bezgalīgā Dieva nodomos vai pilnīgi saprast Viņa mērķus, tomēr iemesls, kāpēc Dieva vēstis aptver tik neskaidri, bieži ir kāda kļūda vai nolaidība no cilvēku puses. Ne reti ļaužu un pat Dieva kalpu prātu tik lielā mērā apžilbina cilvēciskie uzskati, cilvēku tradīcijas un cilvēku mācības, ka tie tikai daļēji spēj aptvert augstās domas, ko Dievs atklājis savā Vārdā. Tāds bija Kristus mācekļu piedzīvojums pat tad, kad Kristus dzīvoja kopā ar viņiem. Šo vīru prātu piepildīja vispārpieņemtais uzskats par Mesiju kā laicīgu valdnieku, kurš Izraēlu pacels uz pasaules impērijas troņa, un tādēļ tie nespēja saprast, ko nozīmē Jēzus vārdi attiecībā uz Viņa ciešanām un nāvi nākotnē.

Kristus pats tos bija izsūtījis ar vēsti: "Laiks ir piepildīts, un Dieva valstība ir tuvu atnākusi! Atgriezieties no grēkiem un ticiet uz evaņģēliju." (Marka 1:15) Šī vēsts pamatojās uz Daniēla 9. nodaļas pravietojumu. Eņģelis bija paskaidrojis, ka sešdesmit deviņas nedēļas sniegsies līdz "svaidītam valdniekam", un ar lielām cerībām un priecīgām gaidām mācekļi raudzījās nākotnē, kad Jeruzālemē nodibinās Mesijas valsti, kas pārvaldīs visu zemi.

Viņi sludināja vēsti, ko Kristus tiem bija uzticējis, lai gan paši pārprata tās nozīmi. Neskatoties uz to, ka viņu sludināšana balstījās uz Dan. 9:25, tie neievēroja tās pašas nodaļas nākamajā pantā sacīto, ka Mesija "tiks izdeldēts". No pat dzimšanas viņu sirdis bija pieķērušās gaidāmajai pasaules impērijas godībai, un šī doma aizmigloja saprašanu kā pret pravietojumā izteiktajiem tālākajiem norādījumiem, tā arī pret Kristus vārdiem.

Viņi izpildīja savu pienākumu, sniedzot jūdu tautai žēlastības aicinājumu, un pēc tam, tieši tajā laikā, kad tie cerēja savu Kungu ieraudzīt uzkāpjam Dāvida tronī, tiem bija jāpiedzīvo Jēzus ciešanas, kad Viņu sagrābj kā ļaundari, šausta ar pātagām, apsmej, notiesā un paaugstina pie krusta Golgātā. (346) Kāds izmisums un kādas sāpes plosīja šo mācekļu sirdis dienās, kurās viņu Kungs gulēja kapā!

Kristus bija atnācis pravietojumā norādītajā laikā un veidā. Katrā Viņa kalpošanas sīkumā bija piepildījusies Rakstu liecība. Viņš sludināja glābšanas vēsti, un Viņa "darbi bija vareni". Klausītāju sirdis juta, ka vēsts nāk no Debesīm. Vārds un Dieva Gars apliecināja Viņa Dēla dievišķo sūtību.

Mācekļi vēl arvien nemainīgā mīlestībā pieķērās savam Meistaram. Tomēr viņu domas aizklāja nedrošība un šaubas. Savās sāpēs viņi neatcerējās Kristus vārdus, kas norādīja uz ciešanām un nāvi. Ja Jēzus no Nācaretes ir bijis īstais Mesija, kāpēc tad tagad tādas bēdas un vilšanās? Tas bija jautājums, kas mocīja viņu dvēseles, kamēr Pestītājs pēc savas nāves gulēja kapā tajās bezcerīgajās Sabata stundās līdz augšāmcelšanās rītam.

Lai gan pār šiem Jēzus sekotājiem sabiezēja tumša bēdu nakts, tomēr tie nebija atstāti. Pravietis saka: "Ja arī es mītu tumsā, tad tomēr Kungs ir mana gaisma! (..) Viņš mani izvedīs gaismā, tā ka es ar prieku skatīšu Viņa taisnību." (Mihas 7:8,9) "Tad arī tumsība tev nebūtu tumša, un nakts Tev spīdētu kā diena, tumsība Tev būtu kā gaisma." (Ps. 139:12) Dievs ir sacījis: "Dievbijīgiem Viņš tumsībā uzaust kā gaisma." (Ps. 112:4) "Es vadīšu aklus pa ceļiem, ko tie agrāk nepazina, pa takām, kas tiem bija svešas, Es darīšu tumsību viņu acīm par gaismu un nelīdzenumu par līdzenu ceļu. To visu es darīšu un no tā neatkāpšos." (Jes. 42:16)

Mācekļu sludināšana Kunga vārdā bija pareiza katrā sīkumā, un notikumi, uz kuriem tā norādīja, piepildījās noteiktajā laikā. "Laiks ir piepildīts, un Dieva valstība ir tuvu atnākusi," tā skanēja viņu vēsts. (347) Paejot laikam – Daniēla 9. nodaļas sešdesmit deviņām nedēļām –, kurām vajadzēja sniegties līdz Mesijam, "Svaidītais" – Kristus, pēc kristībām Jordānā, saņēma Gara svaidījumu. Un "Dieva valstība", kuru viņi bija pasludinājuši esam tuvu, tika uzcelta līdz ar Kristus nāvi. Šī valstība nebija pasaulīga impērija, kā tie kādreiz bija mācīti ticēt. Tā arī nebija nākošā mūžīgā valsts, ko uzcels, kad "valstību, varu un virskundzību pār visām valstīm apakš debesīm nodos Visaugstā svēto tautai", to neiznīcīgo valstību, kurā "visas varas tai kalpos un būs padotas". (Dan. 7:27) Izteiciens "Dieva valstība" Bībelē lietots kā žēlastības, tā godības valsts apzīmēšanai. Par žēlastības valsti runā Pāvils Vēstulē ebrejiem. Norādījis uz līdzjūtīgo Vidutāju Kristu, kas iežēlojas "par mūsu vājībām", apustulis saka: "Tāpēc pieiesim bez bailēm pie žēlastības troņa, lai saņemtu apžēlošanu un atrastu žēlastību (..)." (Ebr. 4:16) Žēlastības tronis attēlo žēlastības valsti, jo troņa pastāvēšana netieši norāda uz valsts esamību. Daudzās savās līdzībās Kristus lieto izteicienu "debesu valsts", kas nozīmē dievišķas žēlastības darbu cilvēku sirdīs.

Tāpat arī godības tronis simbolizē godības valsti, un par šo valsti pasaules Glābējs ir teicis: "Kad Cilvēka Dēls nāks savā godībā un visi eņģeļi līdz ar Viņu, tad Viņš sēdēs uz sava godības krēsla. Un visas tautas tiks sapulcinātas Viņa priekšā." (Mat. 25:31,32) Šī valsts vēl pieder nākotnei. Tā netiks uzcelta pirms Kristus otrās atnākšanas.

Žēlastības valsti nodibināja tūlīt pēc cilvēka krišanas, kad tika radīts plāns vainīgās cilvēces glābšanai. Jau tad pastāvēja dievišķais nodoms un apsolījumi, un cilvēki ticībā varēja kļūt par tās pavalstniekiem. (348) Tomēr faktiski līdz Kristus nāvei tā vēl nebija apstiprināta. Pat jau iesācis savu kalpošanas darbu virs zemes, Pestītājs, cilvēku stūrgalvības un nepateicības nogurdināts, varēja atkāpties un neupurēt sevi Golgātā. Ģetzemanē ciešanu biķeris drebēja Viņa rokā. Arī tad Viņš vēl varēja noslaucīt no pieres asiņainos sviedrus un atstāt vainīgo cilvēci, lai tā aizietu bojā savos grēkos. Ja Viņš tā būtu rīkojies, tad kritušajiem cilvēkiem nebūtu nekādas glābšanās iespējas. Bet, kad Pestītājs nodeva savu dzīvību un ar pēdējiem elpas vilcieniem izsaucās: "Viss piepildīts!" – tad atpestīšanas plāna īstenošana jau bija nodrošināta. Grēcīgajam pārim Ēdenē dotais

glābšanas apsolījums bija apstiprināts. Tad tika nodibināta žēlastības valsts, kas iepriekš pastāvēja tikai apsolījumā.

Tādā veidā Kristus nāve – tieši tas notikums, ko mācekļi uzskatīja par savu cerību beigām – patiesībā šo cerību nostiprināja uz mūžīgiem laikiem. Lai gan Kristus nāve tiem sagādāja briesmīgu vilšanos, tā tomēr bija vislielākais pierādījums par labu viņu ticībai. Notikums, kas viņus pildīja ar skumjām un bija par iemeslu izmisumam, atvēra cerību durvis katram Ādama bērnam un visu laikmetu uzticīgajiem ļaudīm nodrošināja nākošo dzīvi un mūžīgo laimi.

Bezgalīgās žēlastības nodomi piepildījās, pat mācekļiem pieviļoties. Lai gan dievišķā žēlastība un Tā spēks, kurš runāja, kā nekad neviens cilvēks nav runājis, bija mantojis viņu sirdis, tomēr šo vīru mīlestības skaidrajam zeltam bija piejaukti pasaulīga lepnuma un savtīgas godkāres elementi. Pat vēl augšistabā, kur tie bija sapulcējušies ēst Pasā jēru, šajā svinīgajā stundā, kad viņu Kungs jau iegāja Ģetzemanes ēnā, "ķilda cēlās viņu starpā, kurš no viņiem esot lielākais". (Lūk. 22:24) (349) Viņu iztēli bija pārņēmis tronis, kronis un godība, lai gan tieši priekšā atradās kauns un ciešanas dārzā, tiesas nams un Golgātas krusts. Tas bija miesīgās sirds lepnums un viņu alkas pēc laicīgā goda, kas tik neatlaidīgi lika pieķerties sava laika viltus mācībai un atstāt neievērotus Pestītāja vārdus, kas atklāja Viņa valsts patieso būtību un norādīja uz Kunga ciešanām un nāvi. Un šīs maldīšanās rezultātā nāca smagais pārbaudījums – nežēlīgais un tomēr vajadzīgais – , kas tika pieļauts viņu pašu labā. Lai gan mācekļi bija pārpratuši vēsts nozīmi un vīlušies savās cerībās, tomēr viņi sludināja Dieva sniegto brīdinājuma vēsti, un Kungs vēlējās atalgot viņu ticību un izcelt viņu paklausību. Tiem uzticēja darbu – nest visām tautām brīnišķo Evaņģēliju par augšāmcēlušos Kungu, bet, lai tie būtu sagatavoti šim uzdevumam, viņiem pieļāva šo šķietami rūgto piedzīvojumu.

Pēc augšāmcelšanās Jēzus dažiem mācekļiem parādījās ceļā uz Emavu, un, "iesākdams no Mozus un no visiem praviešiem, Viņš tiem izskaidroja visus Rakstus, kas par Viņu rakstīti" (Lūk. 24:27) Šo vīru sirdis tika aizkustinātas. Iedegās ticība, un viņi atdzima dzīvā cerībā, pat pirms Jēzus tiem vēl bija atklājies. Kungs vēlējās apgaismot viņu saprašanu un pamatot ticību stiprajam praviešu Vārdam. Viņš vēlējās, lai patiesība stingri iesakņotos viņu prātā, ne tikai tāpēc, ka to atbalstīja Jēzus personīgā liecība, bet arī neapšaubāmo pierādījumu dēļ, kurus sniedz ceremoniālās bauslības simboli un ēnas, kā arī Vecās Derības pravietojumi. Kristus sekotājiem bija nepieciešama saprātīga ticība ne tikai viņu pašu dēļ, bet arī tāpēc, lai viņi šo Kristus atzīšanu varētu atklāt visai pasaulei. Un kā uz pašu pirmo soli šīs patiesības izplatīšanā Jēzus mācekļiem norādīja uz Mozu un praviešiem. Tāda bija liecība, ko augšāmcēlies Pestītājs deva par Vecās Derības Rakstu vērtību un nozīmīgumu.

Kāda pārmaiņa norisinājās mācekļu sirdīs, kad viņi vēlreiz ieraudzīja sava Meistara mīļoto vaigu! (Lūk. 24:32) Dziļākā un pilnīgākā nozīmē kā jebkad agrāk viņi tagad bija

atraduši To, "par ko Mozus bauslībā rakstījis un pravieši". Nedrošības, ciešanu un izmisuma vietā stājās uzticīga paļāvība un neaptumšota ticība. Nav brīnums, ka pēc Kunga pacelšanās debesīs tie "allaž bija dievnamā, teica un slavēja Dievu". Ļaudis, kas zināja vienīgi par Pestītāja apkaunojošo nāvi, sagaidīja, ka mācekļu sejās ieraudzīs skumjas, apmulsumu un cerību sabrukumu, bet viņi tur skatīja prieku un uzvaru. Ak, ar kādiem pārbaudījumiem šiem mācekļiem bija jāsastopas, lai sagatavotos priekšā stāvošajam darbam! Tie bija izgājuši cauri dziļākajām bēdām, kādas vien varēja piedzīvot, un bija redzējuši, kā Dieva Vārds uzvarēja, kad cilvēcīgajam skatam viss jau šķita zaudēts. Kas gan turpmāk vairs varētu iebiedēt viņu ticību un apslāpēt mīlestības kvēli? Vislielākajās bēdās tiem tagad bija drošība un cerība "kā uzticīgs un stiprs dvēseles enkurs". (Ebr. 6:18,19, Glika tulk.) Viņi kļuva par lieciniekiem Dieva gudrībai un spēkam, un tāpēc bija pārliecināti, "ka ne nāve, ne dzīve, ne eņģeļi, ne varas ne tagadne, ne nākotne, ne spēki, ne augstumi, ne dziļumi, ne cita kāda radīta lieta mūs nespēs šķirt no Dieva mīlestības, kas atklājusies ir Kristū Jēzū, mūsu Kungā. Nē, visās šinīs lietās mēs pārpārim paliekam uzvarētāji tā spēkā, kas mūs mīlējis". (Rom. 8:38,39,37) "Kunga Vārds paliek mūžīgi." (1. Pēt.1:25) Un "kas pazudinās"? "Kristus ir nomiris, bet vēl vairāk, Viņš arī uzmodināts; Viņš ir pie Dieva labās rokas, Viņš mūs arī aizstāv." (Rom. 8:34, Glika tulk.)

Kungs saka: "Mani ļaudis netaps kaunā nemūžam." (Joēla 2:26, Glika tulk.) "Vakarā nāk raudāšana, bet rītā prieks." (Ps. 30:6, Glika tulk.) Kad augšāmcelšanās dienā mācekļi sastapa savu Pestītāju un, klausoties Viņa vārdos, sirds tiem krūtīs iedegās, kad tie uzlūkoja viņu dēļ ievainoto galvu, rokas un kājas, kad pirms atgriešanās Debesīs Jēzus tos izveda ārā uz Betāniju un, svētījot pacēlis savas rokas, pavēlēja: (351) "Ejiet pa visu pasauli un pasludiniet evaņģēliju" (Marka 16:15), piebilstot: "Redzi, Es esmu pie jums ik dienas" (Mat. 28:20), kad Vasarsvētku dienā saņēma apsolīto Aizstāvi un tika dots spēks no augšienes, un ticīgo dvēseles aizkustināja viņu Debesīs uzkāpušā Kunga klātbūtnes apziņa, vai gan viņi tad vēl žēlastības Evaņģēlija amatu un "taisnības kroni", ko varēs saņemt, Kristum atnākot, būtu vēlējušies apmainīt pret pasaulīgā troņa godību, kas bija viņu cerība mācekļu gaitas iesākot, kaut arī viņu ceļš līdzinājās Kunga ceļam un veda caur uzupurēšanos un mocekļu nāvi? Viens, "kas ir spēcīgs pārlieku vairāk darīt pār visu, ko mēs lūdzam vai domājam", līdz ar sadraudzību ciešanās bija tiem dāvinājis līdzdalību savā priekā, – priekā daudzus cilvēkus vadīt "uz godību", neizsakāmā priekā, "mūžīgā un pastāvīgā godībā", ar ko, kā saka Pāvils, "mūsu bēdas, kas ir īsas un vieglas", nemaz nav salīdzināmas.

Mācekļu piedzīvojums, sludinot valstības Evaņģēliju Kristus pirmās adventes laikā, atkārtojās to cilvēku dzīvē, kas nesa vēsti par Viņa otro nākšanu. Kā mācekļi izgāja sludināt – "laiks ir piepildīts, un Dieva valstība ir tuvu atnākusi"–, tā Millers un viņa līdzstrādnieki vēstīja, ka beidzas visgarākais un pēdējais Bībelē minētais laika periods, ka tuvojas tiesas diena un ka drīz jāiestājas mūžīgai valstībai. Mācekļu sludināšana par laiku pamatojās uz

Dan. 9. nodaļā minētajām septiņdesmit nedēļām. Millera un viņa biedru sniegtā vēsts norādīja uz Dan. 8:14 minēto 2300 dienu beigšanos, kuru sastāvdaļa bija septiņdesmit nedēļas. Abos gadījumos vēstis pamatojās uz viena un tā paša lielā pravietiskā laika perioda atsevišķo daļu piepildīšanos.

Līdzīgi pirmajiem mācekļiem, Viljams Millers un viņa biedri pilnīgi neizprata pašu nestās vēsts nozīmi. (352) Baznīcā ilgi iesakņojušies maldi kavēja tos nonākt pie viena svarīga šī pravietojuma punkta pareizas izpratnes. Tāpēc, lai gan viņi sludināja vēsti, kuru Dievs tiem bija uzticējis nest pasaulei, viņi pārprata tās nozīmi un paši ļoti pievīlās.

Izskaidrojot Dan. 8:14 pravietojumu: "Divi tūkstoši un trīs simti dienas (..), tad svētā vieta atkal taps iesvētīta", Millers, kā jau teikts, pieņēma vispār valdošo uzskatu, ka pieminētā svētā vieta ir zeme, un tādēļ ticēja, ka svētnīcas šķīstīšana nozīmē zemes šķīstīšanu ar uguni Kunga atnākšanas dienā. Līdz ar to atradis, ka 2300 dienu noslēgums ir skaidri norādīts, viņš secināja, ka ir atklājis otrās adventes laiku. Kļūda radās saskaņā ar populārā uzskata pieņemšanu attiecībā uz "svēto vietu".

Ceremoniālajā sistēmā, kas kā ēna norādīja uz Kristus upuri un Viņa priestera darbu, gadskārtējā kalpošanas ciklā svētnīcas šķīstīšana bija augstā priestera pēdējais darbs. Līdz ar to beidzās arī salīdzināšanas darbs, Izraēla grēku atņemšana vai izdeldēšana. Tas simbolizēja mūsu Augstā Priestera darbu Debesīs, tas ir, Debesu grāmatās ierakstīto Viņa ļaužu grēku atņemšanu vai izdzēšanu. Šī kalpošana sevī ietver izmeklēšanas darbu un tiesu, un tā notiek tieši pirms Kristus nākšanas debesu padebešos ar spēku un lielu godību, jo, kad Kungs parādīsies, ikviena lieta jau būs izšķirta. Jēzus saka: "Redzi, Es nākšu drīz, un Mana alga līdz ar Mani, atmaksāt ikvienam pēc viņa darbiem." (Atkl. 22:12) Tieši par šo tiesu, kas notiek pirms otrās adventes, ir rakstīts pirmā eņģeļa vēstī Atkl.14:7: "Bīstieties Dievu un dodiet Viņam godu, jo ir atnākusi Viņa tiesas stunda."

Tie, kas sludināja šo brīdinājumu, sniedza īsto vēsti īstā laikā. Bet, tāpat kā pirmie mācekļi, kas, pamatojoties uz Daniēla 9. nodaļas pravietojumu, ziņoja, ka "laiks ir piepildīts, un Dieva valstība ir tuvu atnākusi", (353) un neredzēja, ka tajā pašā rakstvietā iepriekš paziņota Mesijas nāve, tā arī Millers un viņa līdzstrādnieki sludināja ar Dan. 8:14 un Atkl.14:7 pamatotu vēsti un neredzēja, ka Atklāsmes 14. nodaļā uzrakstītas vēl citas vēstis, kurām arī jātiek sniegtām pirms Kunga atnākšanas. Kā mācekļi bija kļūdījušies attiecībā uz septiņdesmit nedēļu beigās nodibināmo valstību, tā adventisti pārprata pravietojumā norādīto notikumu pēc 2300 dienu beigām. Abos gadījumos piekrišana vai, pareizāk sakot, uzticēšanās populāriem maldiem cilvēkus padarīja aklus pret patiesību. Kā vieni, tā otri izpildīja Dieva prātu, pasludinot laikam atbilstošu vēsti, bet nepareizais priekšstats par šo vēsti tiem pašiem sagādāja vilšanos.

Dievs tomēr savu nodomu sasniedza, kaut arī atļāva brīdinājumu par tiesas laiku pasludināt tādā veidā. Lielā diena bija tuvu, un Kunga aizgādībā laiks kļuva par Viņa ļaužu

pārbaudes akmeni, kas tiem atklāja, kādas ir viņu sirdis. Vēsts bija paredzēta draudzes pārbaudīšanai un tīrīšanai. Ikviens tika vadīts tā, lai ieraudzītu, kam pieder viņa mīlestība – šai pasaulei vai Kristum un Debesīm. Vārdos daudzi apliecināja mīlestību Pestītājam, bet tagad to vajadzēja pierādīt. Vai viņi bija gatavi atteikties no savām laicīgajām cerībām un godkārīgajiem plāniem, lai līksmi apsveiktu sava Kunga atnākšanu? Šai vēstij vajadzēja darīt viņus spējīgus saskatīt savu īsto garīgo stāvokli; tā tika sūtīta žēlastībā, lai ļaudis pamudinātu pazemībā un grēku nožēlā meklēt Kungu.

Arī vilšanās, kaut to izraisīja viņu pasludinātās vēsts nepareiza izpratne, tika vērsta šai lietai par labu. Tā pārbaudīja to sirdis, kas apliecināja, ka pieņem brīdinājumu. Vai viņi, sastopoties ar vilšanos, tūlīt neatteiksies no sava piedzīvojuma un neatmetīs uzticēšanos Dieva Vārdam? Vai arī tie lūdzot un pazemojoties centīsies atklāt, kur pravietojuma nozīmes izpratnē ir kļūdījušies? (354) Cik daudzi viņu starpā ir vadījušies no bailēm, impulsa vai uzbudinājuma? Cik daudz viņu vidū ir svārstīgo un neticīgo? Ļaužu pulki apgalvoja, ka mīlestībā ilgojas pēc Kunga atnākšanas. Bet vai tad, kad pasaule viņus izsmies un apkraus pārmetumiem, kad būs jāpiedzīvo kavēšanās un vilšanās radītā pārbaude, vai tad viņi savu ticību nenoliegs? Vai, nespēdami visā notiekošā izprast Dieva rīcību, tie tūlīt neatmetīs patiesības, kas balstās uz Viņa Vārda visskaidrākajām liecībām?

Šai pārbaudei vajadzēja atklāt to cilvēku pastāvību, kas patiesā ticībā bija paklausījuši visam tam, ko atzina par Dieva Vārda un Gara liecību. Šim piedzīvojumam vajadzēja uzrādīt briesmas, kas rodas no cilvēku teoriju un izskaidrojumu pieņemšanas, nemeklējot atbildi tieši Bībelē. Grūtībām un bēdām, ko izsauca šie maldi, vajadzēja ticīgo sirdīs padarīt viņu rakstura veidošanai nepieciešamo darbu. Tos vajadzēja ierosināt dziļāk pētīt pravietisko Vārdu, mācīties rūpīgāk pārbaudīt savas ticības pamatus un atmest visu, kas nesaskan ar Rakstiem, lai cik plaši to būtu pieņēmusi kristīgā pasaule.

Arī šiem ticīgajiem, tāpat kā savā laikā pirmajiem mācekļiem, vēlāk bija lemts saņemt izskaidrojumu par to, kas pārbaudījumu stundā tiem vēl šķita tumšs. Kad viņi redzēja "Kunga galu", tad atzina, ka, neskatoties uz visām maldu izraisītajām bēdām, Dieva mīlestības nodomi pret tiem ir pastāvīgi piepildījušies. Svētīgajā piedzīvojumā tie mācījās atzīt, ka Kungs ir "žēlīgs un sirdsmīlīgs", ka visi Viņa ceļi ir "žēlastība un patiesība tiem, kas tur Viņa derību un Viņa liecības".

NODAĻA 20 - LIELĀ RELIĢISKĀ ATMODA

Pravietojumā par pirmā eņģeļa vēsti Atklāsmes grāmatas 14. nodaļā līdz ar Kristus drīzās atnākšanas pasludināšanu ir paredzēta arī liela reliģiska atmoda. Eņģelis redzams lidojam "debesu vidū; tam bija mūžīgs evaņģēlijs sludināms tiem, kas dzīvo virs zemes, un visām tautām un ciltīm, valodām un tautībām." "Stiprā balsī" viņš sludina vēsti: "Bīstieties Dievu un dodiet Viņam godu, jo ir atnākusi Viņa tiesas stunda; pielūdziet To, kas radījis debesis un zemi, jūru un ūdens avotus." (Atkl. 14:6,7)

Visai nozīmīgs ir fakts, ka šī brīdinājuma vēstnesis ir eņģelis. Dievišķai gudrībai ir paticis ar Debesu sūtņa skaidrību, godību un varenību attēlot šai vēstij veicamā darba diženumu, kā arī tai līdzejošo spēku un godību. Un eņģeļa lidojums "debesu vidū", "stiprā balsī" izteiktais brīdinājums un tā pasludināšana visiem, "kas dzīvo virs zemes", – "visām tautām un ciltīm, valodām un tautībām", – stāsta par šīs kustības izplatīšanās ātrumu un pasaulplašo apjomu.

Vēsts pati izlej gaismu attiecībā uz laiku, kad šī kustība norisināsies. Tiek ziņots, ka tā ir daļa no "mūžīgā Evaņģēlija" un tā pasludina tiesas iesākšanos. (356) Pestīšanas vēsts ir nesta visos laikmetos, bet šī vēsts ir daļa no Evaņģēlija, ko var sludināt tikai pēdējās dienās, jo vienīgi tad patiesi var teikt, ka "ir atnākusi Viņa tiesas stunda". Pravietojumi rāda notikumu secību, kas sniedzas līdz tiesas laika sākumam. Sevišķi tas sakāms par Daniēla grāmatu. Bet to pravietojuma daļu, kas attiecas uz pēdējām dienām, Daniēlam pavēlēja apslēpt un aizzīmogot "līdz gala laikam". Tikai tad, kad šis laiks bija pienācis, varēja pasludināt tiesas vēsti, pamatojoties uz agrāk piepildītajiem pravietojumiem. Jo gala laikā "daudzi meklēs tikuši un atzīšana vairosies". (Dan.12:4)

Apustulis Pāvils brīdināja draudzi negaidīt Kristus nākšanu viņu dienās. "(..) jo papriekš jānāk atkrišanai un atklāti jāparādās grēka cilvēkam (..)." (2. Tes. 2:3) Sava Kunga otro adventi ticīgie drīkstēja gaidīt tikai pēc lielās atkrišanas un pēc ilgā "grēka cilvēka" valdīšanas laika. "Grēka cilvēks", kas nosaukts arī "netaisnības noslēpums", "pazušanas dēls" un "netaisnais", attēlo pāvestību, kurai, kā pravietojumā iepriekš teikts, vajadzēja palikt pie varas 1260 gadus. Šis laiks beidzās 1798. gadā. Pirms šī laika Kristus nākšana nebija iespējama. Pāvils ar savu brīdinājumu aptver visu kristīgo laikmetu līdz 1798. gadam. Vēsts par Kristus otro nākšanu jāsludina pēc šī laika.

Pagājušajos gadsimtos tāda vēsts nekad netika sludināta. Pāvils, kā redzējām, to nesludināja, viņš saviem brāļiem norādīja, ka Kunga atnākšana tad vēl atradās tālā nākotnē. To nesludināja arī reformatori. Mārtiņš Luters atzina, ka tiesas laiks gaidāms apmēram trīs simti gadus pēc viņa dienām. Bet kopš 1798. gada Daniēla grāmata ir atzīmogota, atzīšana par pravietojumiem ir vairojusies, un daudzi pasludinājuši svinīgo vēsti par tiesas tuvumu.

Tāpat kā lielā Reformācija 16. gadsimtā, arī Adventes kustība vienlaicīgi parādījās kristīgās pasaules dažādās zemēs. Kā Eiropā, tā Amerikā ticības un lūgšanu vīri tika ierosināti pētīt pravietojumus, un, iedziļinoties inspirētajos pierakstos, tie atrada pārliecinošus pierādījumus, ka visu lietu gals ir tuvu. Dažādās zemēs radās atsevišķas kristiešu grupas, kas vienīgi no Rakstiem ieguva pārliecību, ka Pestītāja atnākšana ir tuvu.

1821. gadā, trīs gadus pēc tam, kad Millers bija sapratis pravietojumus, kas norādīja uz tiesas laiku, Kunga drīzo atnākšanu sāka sludināt Džozefs Vulfs – visas "pasaules misionārs". Vulfs piedzima Vācijā ebreju ģimenē. Viņa tēvs bija jūdu rabīns. Jau ļoti agri viņš pārliecinājās par kristīgās reliģijas patiesīgumu. Rosīgais, meklējošais prāts tam lika uzmanīgi ieklausīties tēva mājās notiekošajās sarunās, dievbijīgiem jūdiem ik dienas sapulcējoties, lai dalītos pārdomās par savas tautas cerībām un ilgām, par nākošā Mesijas godību un Izraēla valsts atjaunošanu. Kādā dienā, dzirdot pieminam Jēzu no Nācaretes, zēns jautāja, kas Viņš tāds bijis. "Kāds ļoti apdāvināts jūds," skanēja atbilde, "bet, tā kā Viņš sevi nosauca par Mesiju, tad jūdu tiesa Viņu notiesāja uz nāvi." "Bet kāpēc tā," atkal iebilda jautātājs, "Jeruzāleme ir izpostīta un mēs atrodamies gūstā?" "Ak vai, ak vai!" atbildēja tēvs, "tikai tādēļ, ka jūdi nonāvēja praviešus." Bērns tūlīt tika pamodināts domāt: "Varbūt arī Jēzus bija pravietis, un jūdi Viņu nevainīgu nogalināja." (1) Un šī izjūta bija tik ļoti spēcīga, ka, lai gan tam bija aizliegts iet kristīgās baznīcās, viņš tomēr uzturējās pie durvīm ārpusē, mēģinādams saklausīt tur sludināto vēsti.

Kad viņš, būdams tikai septiņus gadus vecs zēns, lielījās kāda gados vecāka kristīga kaimiņa priekšā, ka Izraēlu gaida uzvaras līksmība nākotnē, vecais vīrs laipni sacīja: "Mīļo zēn, es gribu tev pateikt, kurš bija īstais Mesija: Jēzus no Nācaretes (..), ko tavi senči piesita krustā, tāpat kā senatnē nomocīja citus praviešus. (358) Ej mājās un izlasi Jesajas 53. nodaļu, un tu pārliecināsies, ka Jēzus Kristus ir Dieva Dēls." (2) Šo pārliecību viņš ieguva uzreiz. Aizgājis mājās, tas lasīja Rakstus, brīnīdamies, cik pilnīgi tie piepildījušies Jēzū no Nācaretes. Vai tiešām kristieša vārdi bija vistīrākā patiesība? Zēns lūdza tēvu noskaidrot šo pravietojumu, bet sastapa tik drūmu un atbaidošu klusēšanu, ka vairs nekad neuzdrošinājās par to jautāt. Tomēr tas tikai palielināja viņa ilgas vēl labāk iepazīties ar kristīgo reliģiju.

Zināšanas, pēc kurām viņš tiecās, tika rūpīgi slēptas šīs jūdu ģimenes lokā, tādēļ, būdams tikai vienpadsmit gadus vecs, tas atstāja sava tēva namu un aizgāja pasaulē, lai iegūtu izglītību, izvēlētos sev reliģiju un dzīves darbu. Mājvietu viņš atrada pie radiem, bet tikai uz laiku, jo arī no turienes to kā atkritēju drīz vien padzina, un viņam pilnīgi vienam un bez iztikas līdzekļiem nācās iet savu ceļu starp svešiem ļaudīm. Tā viņš gāja no vietas uz vietu, tajā pašā laikā čakli mācoties un nepieciešamo naudu nopelnot ar ebreju valodas stundu pasniegšanu. Kāda katoļu skolotāja iespaidā viņš pieņēma Romas ticību un plānoja kļūt par misionāru savai tautai. Nedaudz gadus vēlāk, tiecoties uz šo mērķi, tas devās turpināt studijas Propagandas koledžā Romā. Šeit zēna ieradums patstāvīgi domāt un

vaļsirdīgi izteikt savus spriedumus drīz vien tam sagādāja ķecera slavu. Viņš atklāti uzbruka baznīcas ļaunprātīgajiem sagrozījumiem un aicināja visus atzīt reformas nepieciešamību. Lai gan sākumā viņš baudīja katoļu prelātu sevišķu labvēlību, pēc kāda laika tam tomēr Romu vajadzēja atstāt. Baznīcas uzraudzībā tas gāja no vietas uz vietu, līdz kļuva skaidrs, ka viņu nekad neizdosies pakļaut katolisma jūgam. Beidzot to atzina par nelabojamu un atbrīvoja no visiem pienākumiem. Tad viņš devās ceļā uz Angliju un, pieņēmis protestantu ticību, savienojās ar anglikāņu baznīcu. Pēc divu gadu studijām viņš 1821. gadā uzsāka savu misiju.

Pieņemot lielo patiesību par Kristus pirmo nākšanu kā sāpju un bēdu Vīram, Vulfs redzēja, ka pravietojumi tikpat skaidri runā arī par Viņa otro nākšanu spēkā un godībā. Un, vēlēdamies vadīt savu tautu pie Jēzus no Nācaretes kā pie apsolītā Glābēja, uzsverot, ka pirmo reizi Viņš nāca pazemībā kā upuris par cilvēku grēkiem, Vulfs tajā pašā laikā norādīja uz Kristus otro nākšanu, kad Jēzus parādīsies kā Ķēniņš un Atbrīvotājs.

"Jēzus no Nācaretes," viņš sacīja, "patiesais Mesija, kura rokas un kājas tika caururbtas, kurš kā jērs tika vests uz kaušanu, kurš bija Sāpju Vīrs un labi pazina ciešanas, kurš pirmo reizi atnāca tad, kad scepteris no jūda un valdības zizlis no viņa kājām bija atņemts, nāks otru reizi debesu padebešos ar erceņģeļa bazūni" (3) un stāvēs uz Eļļas kalna, un Jēzum tiks dota visa valdība pār visu radību, ko kādreiz uzticēja Ādamam, bet ko tas pazaudēja. (1. Moz. 1:26; 3:17) Viņš būs Ķēniņš pār visu zemi. Radībā izbeigsies nopūtas un žēlabas un atskanēs slavas un pateicības dziesmas (..). Kad Jēzus nāks sava tēva godībā ar svētiem eņģeļiem (..), tad vispirms uzcelsies ticīgie mirušie. (1. Tes. 4:16; 1. Kor.15:23) Tas ir notikums, ko mēs, kristieši, saucam par pirmo augšāmcelšanos. Tad dzīvnieku valsts mainīs savu raksturu (Jes. 11:6-9) un tiks pakļauta Jēzum. (Ps.8.) Valdīs vispārējs miers. (4) "Kungs atkal uzlūkos zemi un sacīs: "Redzi, viss ir ļoti labs. (5)

Vulfs ticēja, ka Kunga atnākšana ir ļoti tuvu, jo viņa pravietisko laiku izskaidrojumi tikai par nedaudz gadiem atšķīrās no tā laika, kad Millers gaidīja lielā notikuma piepildīšanos. Tiem, kas cilvēkus centās pārliecināt, ka par Kristus atnākšanas tuvumu nekas nav jāzina, kas savu apgalvojumu balstīja uz tekstu, ka "dienu un stundu neviens nezina", Vulfs atbildēja: "Vai mūsu Kungs ir sacījis, ka dienai un stundai nekad nevajadzētu kļūt zināmai? (360) Vai Viņš mums nav devis laika zīmes, lai mēs vismaz varētu noprast Viņa atnākšanas tuvošanos, kā vīģes koka lapām plaukstot zinām, ka vasara ir tuvu? (Mat. 24:32) Vai mēs šo laiku nekad neuzzināsim, ja Viņš pats mūs pamudina ne tikai lasīt pravieti Daniēlu, bet arī to saprast? Un Daniēls jau tieši saka, ka šiem vārdiem jāpaliek apslēptiem līdz laika galam, kas bija iesācies jau viņa dienās, un ka tad "daudzi meklēs tikuši, un atzīšana vairosies" (tas ir par šo laiku). (Dan.12:4) Turklāt mūsu Kungs ar to negribēja sacīt, ka laika tuvošanās nebūs zināma, bet ka precīzo "dienu un stundu neviens nezina". Viņš apliecina, ka to pietiekoši labi varēs saprast no laika zīmēm, kas mūs pamudinās sagatavoties uz Viņa atnākšanu līdzīgi Noam, kurš būvēja šķirstu." (6)

Par Rakstu populāro izskaidrošanas vai sagrozīšanas sistēmu Vulfs rakstīja: "Lielākā kristīgās draudzes daļa ir atkāpusies no skaidrās Rakstu izpratnes un pievērsusies budistu maldīgajām mācībām, kas uzskata, ka cilvēces laime nākotnē sastāvēs no kaut kādas lidināšanās gaisā, un pieņem, ka, lasot vārdu "jūdi", ir jāsaprot "pagāni", un, kad lasām "Jeruzāleme", tad jāsaprot "draudze"; ja ir sacīts "zeme", tad tas nozīmē "debesis", un jēdziens "Kunga nākšana" patiesībā ir misionāru biedrību veidošanās, bet kāpšana Kunga nama kalnā attēlojot lielu metodistu klases sapulci." (7)

Divdesmit četrus gadus, tas ir no 1821.gada līdz 1845.gadam, Vulfs pavadīja tālos ceļojumos: Āfrikā, kur apmeklēja Ēģipti un Abesīniju; Āzijā, šķērsojot Palestīnu, Sīriju, Persiju, Buhāru un Indiju. Viņš devās arī uz Savienotajām Valstīm un sava ceļojuma laikā sludināja Sv. Helēnas salā. 1837. gada augustā viņš ieradās Ņujorkā, un pēc tam, kad bija runājis šajā pilsētā, vēl sludināja Filadelfijā un Baltimorā, un beidzot iegāja arī Vašingtonā. Tur, kā viņš saka, "pēc toreizējā prezidenta Džona Kvinsi Edamsa priekšlikuma manā rīcībā sapulču noturēšanai nodeva zāli vienā no kongresa ēkām, (361) kur kādā sestdienā manu priekšnesumu ar savu klātbūtni pagodināja visi Kongresa locekļi, kā arī Virdžīnijas bīskaps un Vašingtonas garīdzniecība un pilsoņi. Tādu pašu godu man parādīja Ņūdžersijas un Pensilvānijas valdības locekļi, kuru klātbūtnē nolasīju lekcijas par saviem pētījumiem Āzijā, kā arī par Jēzus Kristus personīgo valdīšanu". (8)

Dr. Vulfs ceļoja pa visbarbariskākajām zemēm, neatrodoties nevienas Eiropas valdības aizsardzībā, panesot daudz grūtību un pastāvīgi apzinoties dažādo briesmu klātbūtni. Viņš tika sists un cieta badu. Viņu pārdeva par vergu un trīs reizes notiesāja uz nāvi. Viņam uzbruka laupītāji un vairākas reizes tas gandrīz aizgāja bojā ūdens trūkuma dēļ. Reiz viņam atņēma pilnīgi visu, kas tam bija, kad vēl vajadzēja iet simtiem jūdžu pa kalniem, sniegam sitoties sejā un kailajām kājām stingstot saskarē ar sasalušo zemi.

Kad viņu brīdināja nestaigāt neapbruņotam mežonīgu un naidīgu cilšu vidū, tas parasti paskaidroja, ka sen jau ir "apgādāts ar ieročiem" – "ar lūgšanām, ar dedzību Kristus lietā un ar uzticēšanos Viņa palīdzībai". "Turklāt," viņš vēl piebilda, "man sirdī ir mīlestība uz Dievu un savu tuvāko, bet rokās dārgā Bībele." (9) Visur, kur vien viņš gāja, tam līdzi bija Svētie Raksti ebreju un angļu valodā. Par kādu no saviem vēlākajiem ceļojumiem viņš saka: "Es (..) savā rokā turēju atvērtu Bībeli. Es jutu, ka mans spēks bija šajā grāmatā un ka tā mani uztur." (10)

Tā viņš neatlaidīgi turpināja savu darbu, līdz vēsts par tiesu bija aiznesta lielai apdzīvotās zemeslodes daļai. Dieva Vārdu šis vīrs izplatīja dažādās valodās: jūdu, turku, persiešu, indusu un daudzu citu tautu un cilšu vidū, visur pasludinot Mesijas valdīšanas laika tuvošanos.

Ceļojumos pa Buhāru viņš atklāja, ka kāda atšķirti un vientuļi dzīvojoša tauta jau pazīst mācību par Kunga drīzo atnākšanu! (362) "Jemenas arābiem", viņš saka, "ir grāmata Seera,

kas stāsta par Kristus otro atnākšanu un Viņa valdīšanu godībā, viņi gaidīja, ka 1840. gadā norisināsies lieli notikumi." (11) "Jemenā es (..) sešas dienas pavadīju Rekaba bērnu vidū. Viņi nedzer vīnu, nestāda vīnadārzus, nesēj nekādu sēklu un dzīvo teltīs, pieminot veco, labo Jonadabu, Rekaba dēlu; pie viņiem es atradu arī izraēliešus no Dana cilts (..), kas līdz ar Rekaba bērniem gaidīja drīzu Mesijas atnākšanu Debess padebešos." (12)

Ar līdzīgu ticību kāds misionārs tajā laikā sastapās arī tatāru zemē. Tatāru priesteris pie šī misionāra griezās ar jautājumu, kad Kristus nāks otrreiz. Kad misionārs atbildēja, ka viņš par to neko nezina, priesteris šķita ļoti pārsteigts par tādu Bībeles skolotāja neinformētību un tad paskaidroja savu uz pravietojumiem dibināto viedokli, ka Kristum esot jānāk ap 1844. gadu.

Anglijā Adventes vēsti iesāka sludināt jau 1826. gadā. Šī kustība tur gan nepieņēma tik noteiktu veidu kā Amerikā un tik vispārīgi nemācīja arī precīzu adventes laiku, tomēr lielo Kristus drīzās atnākšanas patiesību, ka Viņš parādīsies spēkā un godībā, sludināja plašos apmēros, un ne tikai starp sektantiem un tiem, kas nostājās pret anglikāņu baznīcu. Angļu rakstnieks Mourants Broks stāsta, ka šī "valstības Evaņģēlija" sludināšanā bija iesaistījušies apmēram septiņi simti anglikāņu baznīcas mācītāju. Arī Lielbritānijā tika sniegta vēsts, kas par Kunga atnākšanas laiku nosauca 1844. gadu. No Savienotajām Valstīm tālu un plaši izplatīja preses izdevumus par Kristus otro adventi. Šīs grāmatas un žurnālus iespieda arī Anglijā. Un 1842. gadā Roberts Vinters, pēc tautības anglis, kurš Amerikā bija pieņēmis adventes ticību, bet, atgriezies dzimtajā zemē, sāka sludināt vēsti par Kunga nākšanu. Daudzi viņam šajā darbā pievienojās un mācību par tiesu izplatīja dažādās Anglijas daļās.

Dienvidamerikā, lielas nezināšanas un garīdzniecības maldu apņemts, kāds spāņu jezuīts Lakunza atrada Svētos Rakstus un pieņēma patiesību par Kristus drīzo atnākšanu. (363) Jūtot iekšēju paskubinājumu, viņš brīdināja arī citus, tomēr, lai izvairītos no Romas baznīcas sodiem, savus uzskatus publicēja, maskējoties ar pieņemtu vārdu "Rabīns Ben–Israels", uzdodoties par atgrieztu jūdu. Lakunza dzīvoja astoņpadsmitajā gadsimtā, bet ap 1825. gadu viņa grāmata, atradusi ceļu uz Londonu, tika pārtulkota angļu valodā. Šis izdevums padziļināja Anglijā jau pamodināto interesi par otro adventi.

Vācijā astoņpadsmitajā gadsimtā šo doktrīnu mācīja izcilais Bībeles pētnieks un kritiķis, luterāņu mācītājs Bengels. Papildinot savu izglītību, Bengels nodevās teoloģijas studijām, uz ko dabīgi tiecās viņa nopietnais un reliģiskais raksturs un ko atbalstīja iepriekšējo gadu audzināšana un disciplīna. Kā daudziem citiem domājošiem jauniešiem agrāk un vēlāk, arī viņam nācās cīnīties ar reliģiskas dabas šaubām un grūtībām, par ko tas varēja izjusti liecināt, kā "daudzas bultas caururba manu nabaga sirdi un darīja jaunību grūti panesamu". (13) Kļuvis par Virtembergas konsistorijas locekli, viņš aizstāvēja reliģijas brīvību. "Atzīdams baznīcas tiesības un priekšrocības, viņš atbalstīja domu par

patiesas brīvības saglabāšanu ikvienam, kas, pamatojoties uz sirdsapziņu, justos spiests šķirties no savas draudzes." (13) Viņa dzimtajā apgabalā vēl arvien ir izjūtams šo uzskatu labais iespaids.

Gatavojot svētrunu kādai "Adventes svētdienai" par Atklāsmes grāmatas 21. nodaļu, Bengela prātā pēkšņi uzausa gaisma par Kristus otro atnākšanu. Atklāsmes grāmatas pravietojumi viņa saprašanai atvērās kā nekad agrāk. Pravieša sniegto ārkārtīgās godības ainu satraukts, viņš kādu laiku bija spiests atteikties no sava temata tālākas izpētes. (364) Jau stāvot kancelē, tas atkal viņam no jauna atklājās ar vēl lielāku spēku. No tā laika šis vīrs nodevās pravietojumu studijām, sevišķi tiem, kas ietverti Atklāsmes grāmatā, un drīz nonāca pie pārliecības par Kristus atnākšanas tuvumu. Laiks, kuru viņš noteica Kristus atkalatnākšanai, tikai par nedaudz gadiem atšķīrās no tā, kuru vēlāk pieņēma Millers.

Bengela raksti izplatījās visā kristīgajā pasaulē. Virtembergā un zināmā mērā arī citās pasaules vietās plaši pieņēma viņa uzskatus par šiem pravietojumiem. Aizsāktā kustība turpinājās vēl pēc šī vīra nāves, un adventes vēsts Vācijā bija dzirdama tieši tajā pašā laikā, kad tā cilvēku uzmanību sev pievērsa citās zemēs. Drīz vien daži ticīgie aizgāja uz Krieviju un tur izveidoja kolonijas, kur šīs zemes vācu draudzes vēl arvien tic drīzai Kristus atnākšanai.

Gaisma atspīdēja arī Francijā un Šveicē. Ženēvā, kur reformācijas patiesības bija izplatījuši Kalvins un Fārels, otrās adventes vēsti sludināja Gausens. Mācīdamies skolā, Gausens nonāca saskarē ar racionālisma garu, kas astoņpadsmitā gadsimta beigās un deviņpadsmitā gadsimta sākumā pārņēma visu Eiropu; un, kļuvis par garīdznieku, viņš ne tikai nepazina pareizo ticību, bet pat tiecās uz skepticismu. Tomēr jau jaunībā viņš tika ieinteresēts pētīt pravietojumus. Pēc tam, kad tas bija izlasījis Rollina Seno laiku vēsturi, viņa uzmanība pievērsās Daniēla grāmatas otrajai nodaļai, kurā pārsteidza brīnišķā precizitāte, ar kādu bija piepildīti pravietojumi, kā to tagad apstiprināja vēsturnieka ziņojumi. Šeit bija liecība Rakstu inspirācijai, kas viņam vēlāko gadu briesmās kalpoja kā drošs enkurs. Racionālisma mācības to vairs neapmierināja, un, pētot Bībeli un meklējot skaidrāku gaismu, viņš pēc kāda laika kļuva par īstu ticīgu cilvēku.

Turpinot vēl tālāk iedziļināties pravietojumos, viņš pārliecinājās, ka Kunga atnākšana ir tuvākās nākotnes notikums. Šīs lielās patiesības svinīguma un nozīmes iespaidots, viņš vēlējās to darīt zināmu tautai, bet darbu ļoti traucēja populārais uzskats, ka Daniēla pravietojumi nav saprotami.(365) Beidzot tas – tāpat kā pirms viņa to bija darījis Fārels, nesot Evaņģēliju Ženēvā – nolēma iesākt ar bērniem, tādā veidā cerot ieinteresēt arī vecākus.

"Es vēlētos," viņš vēlāk sacīja, runājot par šī pasākuma mērķi, "lai saprastu, ka es tā rīkojos ne tāpēc, ka šī lieta būtu maznozīmīga, bet tieši pretēji, tāpēc ka tai bija liela vērtība, tādēļ es griezos pie bērniem, cenšoties to pasniegt viegli saprotamā veidā. Es gribēju, lai

mani sadzirdētu, un baidījos, ka to nepanākšu, ja vispirms griezīšos pie pieaugušajiem. Tāpēc nolēmu iet pie visjaunākajiem. Sapulcināju bērnu auditoriju, un, ja grupa palielinājās, ja redzēju, ka viņi klausās, ir apmierināti, ieinteresēti un saprot, un spēj izskaidrot šo tematu, tad biju drošs, ka man drīzumā radīsies arī cita klausītāju saime un arī pieaugušie atzīs, ka ir vērts ziedot laiku, lai apsēstos un mācītos. Ja tas tiks panākts, tad šī lieta būs uzvarējusi." (14)

Darbs vainagojās panākumiem. Kad viņš uzrunāja bērnus, tiem līdzi nāca arī vecāki. Viņa baznīcas galerijas pildījās ar uzmanīgiem klausītājiem. Starp tiem bija augstāko šķiru pārstāvji un zinātnieki, kā arī Ženēvā iebraukušie muižnieki un ārzemnieki, kas šo vēsti aiznesa uz citiem apgabaliem.

Sekmju iedrošināts, Gausens savas atziņas sāka publicēt, cerot panākt pravietisko grāmatu pētīšanu franciski runājošo draudžu vidū. "Ar bērniem pasniegto mācību publicēšanu," saka Gausens, "mēs runājām ar pieaugušajiem, kas šādas grāmatas bieži atstāja novārtā, nepareizi aizbildinoties, ka tās neesot saprotamas. Kā gan tās varētu būt nesaprotamas, ja bērni tās saprot?" "Es ļoti ilgojos," viņš piebilst, "ja vien iespējams, lai mūsu draudzēs būtu daudz plašākas zināšanas par pravietojumiem. Man tiešām šķiet, ka nav citu studiju, kas labāk atbilstu laika vajadzībām. Tādā veidā mēs sagatavosimies tuvajam bēdu laikam, tā mēs varēsim palikt nomodā, gaidot Jēzu Kristu."

Kaut arī Gausens bija viens no izcilākajiem un iemīļotākajiem franciski runājošiem sludinātājiem, tomēr pēc kāda laika viņu no šī amata atbrīvoja, galveno apsūdzību virzot uz to, ka, apmācot jaunatni, viņš esot lietojis Bībeli un nevis baznīcas katehismu, šo garlaicīgo un racionālistisko rakasgrāmatu, kurā īstu ticību tikpat kā nevarēja saskatīt. Vēlāk viņš kļuva par pasniedzēju kādā teoloģijas skolā un svētdienās turpināja savu pamācītāja darbu, palīdzot bērniem saprast Rakstus. Viņa pravietojumu izskaidrojumi izsauca lielu interesi. Pildot savus skolotāja pienākumus, izsakoties presē, viņš ar iemīļotajām bērnu apmācīšanas metodēm gadiem ilgi iespaidoja plašu apkārtni un bija līdzeklis daudzu cilvēku uzmanības pievēršanai pravietojumiem par Kunga atnākšanas tuvumu.

Adventes vēsts atskanēja arī Skandināvijā, izraisot ļaudīs lielu interesi. Daudzi tika pamodināti no savas iedomātās drošības sajūtas, lai atzītu un atstātu grēkus, Kristus vārdā meklējot sev pārkāpumu piedošanu. Bet valsts baznīcas garīdzniecība pretojās šai kustībai, un viņu iespaids panāca, ka dažus sludinātājus ielika cietumā. Daudzās vietās, kur Kunga drīzās atnākšanas vēstneši tādā veidā tika apklusināti, Dievam patika šīs atziņas brīnumainā kārtā pasludināt ar mazu bērnu starpniecību. Valsts likums viņus nevarēja ierobežot, jo tie bija par jauniem, un tāpēc viņiem atļāva netraucēti runāt.

Šī kustība sevišķi izplatījās starp zemākās šķiras iedzīvotājiem, un ļaudis sapulcējās strādnieku vienkāršajos dzīvokļos, lai uzklausītu tur izteiktos brīdinājumus. Sludinātāji –

bērni lielākoties bija nabadzīgi laucinieki. Dažam nebija vairāk par sešiem vai astoņiem gadiem, un kaut gan viņu dzīve liecināja, ka viņi mīl Pestītāju un cenšas dzīvot saskaņā ar Dieva svētajām prasībām, viņu prāts un spējas parasti bija tādas pašas kā citiem viņu vecuma bērniem. Bet, kad tie nostājās cilvēku priekšā, tad skaidri varēja redzēt, ka viņus vada spēks, kas pārsniedz dabīgo apdāvinātību. (367) Balss tonis un visa viņu izturēšanās iezīmējās ar nopietnību, un svinīgā spēkā tie pasludināja tiesas iesākšanos, pilnībā izmantojot Svēto Rakstu vārdus: "Bīstieties Dievu un dodiet Viņam godu, jo ir atnākusi Viņa tiesas stunda!" Viņi norāja ļaužu grēkus, nosodot ne tikai netikumību, bet norājot arī pasaulīgumu un atkrišanu, uzmudinot savus klausītājus bēgt no nākošās dusmības.

Ļaudis klausījās drebēdami. Pārliecinātājs Dieva Gars runāja ar viņu sirdīm. Daudzi tika ierosināti ar lielāku un dziļāku interesi meklēt Rakstos, nesavaldīgie un netikumīgie iesāka jaunu dzīvi, atmetot savus nekrietnos ieradumus, un šis darbs bija tik ievērojams, ka pat valsts baznīcas mācītāji bija spiesti atzīt, ka visā kustībā darbojas Dieva roka.

Tas bija Dieva prāts, lai vēsts par Kristus nākšanu skanētu Skandināvijas zemēs, un, kad Viņa kalpu balsis bija spiestas apklust, tad iesāktā darba pabeigšanai Kungs savu Garu deva bērniem. Kad Jēzus tuvojās Jeruzālemei un Viņu pavadīja līksmojošs pulks, kas uzvaroši gavilēja un māja ar palmu zariem, pasludinot Viņu par Dāvida Dēlu, tad greizsirdīgie farizeji prasīja, lai Kungs pavēl ļaudīm apklust, bet Jēzus atbildēja, ka tas viss ir pravietojuma piepildījums, un, ja tie ciestu klusu, tad kliegtu akmeņi. Gājienam ieejot Jeruzālemes vārtos, ļaudis, priesteru un vadoņu iebiedēti, uz laiku pārtrauca savas priecīgās gaviles, bet tempļa pagalmā bērni no jauna uztvēra uzvaras saucienus un, palmu zarus vēdinādami, kliedza: "Ozianna Dāvida Dēlam!" (Mat. 21:8-16) Kad farizeji dusmīgi Viņam sacīja: "Vai Tu nedzirdi, ko šie saka?" – Jēzus atbildēja: "Dzirdu gan. Vai jūs nekad neesat lasījuši: "No bērniņu un zīdaiņu mutes Tu sev slavu sagādājis?" Kā Dievs bērnus izlietoja Kristus pirmās adventes laikā, tāpat Viņš to darīja, sniedzot vēsti par Kristus otro nākšanu. (368) Ir jāpiepildās Dieva Vārdam, un "vēsts par Pestītāja nākšanu jādzird visām tautām, valodām un ciltīm.

Viljamam Milleram un viņa līdzstrādniekiem brīdinošo vēsti vajadzēja pasludināt Amerikā. Šī zeme kļuva par lielās adventes kustības centru. Šeit vistiešāk piepildījās pravietojums par pirmo eņģeļa vēsti. Millera un viņa darbabiedru rakstus tālāk aiznesa uz citām zemēm. Kur vien visā pasaulē ieradās misionāri, tur tika sniegta arī priecīgā vēsts par Kristus drīzo atnākšanu. Tālu un plaši izplatījās mūžīgā Evaņģēlija brīdinājums: "Bīstieties Dievu un dodiet Viņam godu, jo ir atnākusi Viņa tiesas stunda."

Pravietojumu liecība, kas, šķiet, norādīja uz Kristus nākšanu 1844. gada pavasarī, dziļi ietekmēja ļaužu domas. Vēstij izplatoties no štata uz štatu, visur par to pamodās liela interese. Daudzi tika pārliecināti, ka, vadoties no pravietojumiem, noteiktie laika aprēķini ir pareizi, tādēļ priecīgi pieņēma patiesību, atmetot lepošanos ar saviem uzskatiem. Daudzi

sludinātāji atsacījās no sava sektantiskā viedokļa un savām domām, kā arī no algas, ko saņēma draudzē, un pievienojās Jēzus nākšanas pasludināšanā. Tomēr salīdzinoši to skaits nebija liels, tāpēc vēsts pasludināšana tika uzticēta vienkāršajiem ierindas locekļiem. Fermeri atstāja savus laukus, amatnieki savus darba rīkus, tirgotāji – veikalus un speciālisti – savus amatus, un tomēr salīdzinājumā ar veicamā darba apjomu strādnieku skaits bija mazs. Patiesos sargus nomāca bezdievīgās baznīcas un ļaunumā iegrimušās pasaules stāvoklis, tādēļ tie nenogurstoši pūlējās, panesot trūkumu un ciešanas, lai tikai varētu aicināt cilvēkus nožēlot grēkus un atgriezties, ka tie tiktu izglābti. Sātanam pastāvīgi pretojoties, darbs tomēr nepārtraukti gāja uz priekšu, un daudzi tūkstoši pieņēma adventes patiesību.

Visur atskanēja pārbaudoša liecība, kas brīdināja grēciniekus – kā pasaules cilvēkus, tā arī draudzes locekļus –, lai tie domātu, kā izbēgt no nākošām dusmām. Līdzīgi Kristus priekštecim Jānim Kristītājam sludinātāji pielika cirvi kokam pie saknēm un visus skubināja nest atbilstošus atgriešanās augļus. Viņu satraucošie aicinājumi bija krasā pretstatā miera un drošības vēstīm, kas atskanēja no populārajām kancelēm, un, kur vien šī vēsts izplatījās, visur tā skāra ļaužu sirdis. Vienkāršajai, tiešajai Rakstu liecībai, Svētā Gara spēka pavadītai, bija tik liels un pārliecinošs iespaids, ka tikai nedaudzi to spēja pilnīgi noraidīt. Tie, kas sevi sauca par kristiešiem, tika pamodināti no maldīgās drošības sajūtas. Viņi ieraudzīja savu atkrišanu, savu pasaulīgumu un neticību, savu lepnumu un savtību. Daudzi tagad nožēlā un pazemībā meklēja Kungu. Domas, kas tik ilgi bija pieķērušās zemes lietām, tagad pievērsās Debesīm. Uz viņiem dusēja Dieva Gars, un ar iejūtīgām un pazemīgām sirdīm tie pievienojās aicinājumam: "Bīstieties Dievu un dodiet Viņam godu, jo ir atnākusi Viņa tiesas stunda."

Grēcinieki raudādami jautāja: "Kas man jādara, lai tiktu glābts?" Tie, kuru dzīve bija iezīmējusies ar negodīgumu, tagad steidzoši vēlējās atlīdzināt nodarīto netaisnību. Un visi, kas atrada mieru Kristū, šīs svētības ilgojās pasludināt citiem. Vecāku sirdis tika pievērstas bērniem, un bērnu sirdis – vecākiem. Izzuda lepnuma un atturības barjeras. Atskanēja dziļi izjusti ticības apliecinājumi, un ģimenes locekļi darīja visu iespējamo savu tuvāko un mīļāko cilvēku glābšanas labā. Bieži bija dzirdamas sirsnīgas aizlūgšanu balsis. Visi dziļās dvēseles sirdssāpēs sauca uz Dievu. Daudzi caurām naktīm cīnījās lūgšanās, lai būtu droši par savu grēku piedošanu vai arī par savu radinieku vai kaimiņu atgriešanos.

Uz adventistu sanāksmēm plūda visas iedzīvotāju šķiras. Bagāti un nabagi, augsti un zemi, dažādu pamatojumu ierosināti, paši vēlējās dzirdēt mācību par otro adventi. Un Kungs savaldīja pretestības garu, kamēr Viņa kalpi izskaidroja savas ticības pamatus. (370) Reizēm darbarīks bija vājš, bet Dieva Gars patiesību darīja spēcīgu. Šajās sanāksmēs varēja just svēto eņģeļu klātbūtni, un ik dienas daudzi pievienojās ticīgo pulkam. Atkārtoti dzirdot par Kristus drīzās atnākšanas pierādījumiem, ļaužu pulki ar aizturētu elpu klausījās šajos svinīgajos vārdos. Likās, ka Debesis bija pienākušas zemei pavisam tuvu. Dieva spēku

sajuta kā veci, tā jauni, kā arī ļaudis pusmūža gados. Vīri atgriezās mājās ar slavu uz lūpām, un klusajās nakts stundās bija dzirdamas līksmas skaņas. Neviens šo sanāksmju dalībnieks nekad nespēja aizmirst tur piedzīvotos tik saistošos notikumus.

Noteikta Kristus nākšanas laika sludināšana izsauca lielu pretestību visās iedzīvotāju šķirās, sākot no sludinātāja kancelē līdz vispārgalvīgākajam Debesis izaicinošajam grēciniekam. Piepildījās pravietojuma vārdi: "Pēdējos laikos nāks nikni smējēji, kuri dzīvos savās pašu kārībās un sacīs: "Kur paliek Viņa apsolītā atnākšana? No tā laika sākot, kad tēvi iegāja mierā, viss paliek tā, kā bija no radīšanas sākuma."" (2. Pēt. 3:3,4) Daudzi, kas sacīja, ka mīl savu Pestītāju, paziņoja, ka tiem nav nekādu iebildumu pret mācību par otro adventi, bet viņi nostājoties tikai pret laika noteikšanu. Tomēr Dieva visu redzošās acis lasīja viņu sirdīs. Patiesībā viņi nevēlējās dzirdēt, ka Kristus nāks tiesāt pasauli ar taisnību. Viņi bija neuzticīgi kalpi, viņu darbs neizturēja sirdi pārmeklējošā Dieva pārbaudi, un tie baidījās satikties ar savu Kungu. Līdzīgi jūdiem Kristus pirmās adventes laikā viņi nebija gatavi apsveikt Jēzu. Viņi ne tikai atteicās uzklausīt skaidros Bībeles pravietojumus, bet pat izsmēja tos, kas Kungu gaidīja. Sātans un tā eņģeļi līksmoja, izsakot dzēlīgas piezīmes Kristum un svētajiem eņģeļiem par to, ka ļaudis, kas uzdevās par Jēzus piekritējiem, tik maz mīlēja Kristu un gandrīz nemaz neilgojās pēc Viņa atnākšanas.

"Neviens nezina dienu un stundu," tāds bija adventes ticības atmetēju visbiežāk lietotais arguments. Raksti saka: "Par dienu un stundu neviens nezina, ne Dieva eņģeļi, kā vien Mans Tēvs." (Mat. 24:36) (371) Tie, kas Kungu gaidīja, šo tekstu izskaidroja pietiekoši un saprotami, un kļuva skaidri redzams, ka pretinieki to lietoja nepareizi. Šos vārdus Kristus teica neaizmirstamajā sarunā ar saviem mācekļiem Eļļas kalnā pēc tam, kad Viņš pēdējo reizi izgāja no templa. Mācekļi pie Kunga griezās ar jautājumu: "Kāda būs Tavas atnākšanas un pastara laika zīme?" Jēzus norādīja uz zīmēm un sacīja: "Kad jūs visu to redzēsit, tad ziniet, ka tas ir tuvu priekš durvīm."(Mat. 24:3,33) Kādu atsevišķu Pestītāja izteicienu nekad nedrīkst izmantot tā, lai tas runātu pretī citiem. Lai gan cilvēks nezina viņa atnākšanas dienu un stundu, tomēr mēs esam pamācīti un mums būtu jāzina, ka tā ir tuvu. Tālāk vēl tiek dots brīdinājums, ka Viņa norādījumu neievērošana un atsacīšanās domāt par Kunga atnākšanas laiku mums var kļūt tikpat liktenīga kā Noas dienās dzīvojošajiem cilvēkiem neizpratne par plūdu tuvošanos. Un tajā pašā nodaļā sniegtajā līdzībā, kurā uzticīgais kalps salīdzināts ar neuzticīgo, parādīts tā liktenis, kurš savā sirdī sacīja: "Mans Kungs kavējas nākt." Te atklāts, kā Kristus vērtēs un atalgos tos, kas būs nomodā un pasludinās Viņa atkalatnākšanu, un arī kā Viņš izturēsies pret tiem, kas šo notikumu noliegs. "Tāpēc esiet modrīgi," Viņš saka, "svētīgs tas kalps, ko Kungs pārnācis atradīs tā darām." (Mat. 24:42-51) "Ja tu nebūsi nomodā, Es nākšu kā zaglis, un tu nezināsi, kurā stundā Es nākšu pār tevi." (Atkl. 3:3)

Pāvils runā par kādu ļaužu šķiru, kuriem Kunga parādīšanās būs negaidīta. "Kunga diena nāk tāpat kā zaglis naktī. Kad sacīs: nu ir miers un drošība, tad piepeši pār viņiem

nāks posts, (..) un tie nevarēs izbēgt." Bet tiem, kas ņem vērā Pestītāja brīdinājumus, viņš saka: "Jūs, brāļi, nedzīvojiet tumsībā, ka šī diena jūs varētu pārsteigt kā kāds zaglis. Jo jūs visi esat gaismas bērni (..). Mēs nepiederam ne naktij, ne tumsai." (1. Tes. 5:2-5)

Tā skaidri redzams, ka Raksti nedod cilvēkiem nekādu attaisnojumu palikt nezināšanā par Kristus nākšanas tuvumu. Bet tie, kas vēlējās atvainot patiesības atmešanu, aizvēra acis pret šiem paskaidrojumiem; nekaunīgie smējēji un pat daudzi no tiem, kas saucās par Evaņģēlija sludinātājiem, turpināja atkārtot vārdus: "Dienu un stundu neviens nezina." Ļaudīm pamostoties un sākot jautāt pēc izglābšanās ceļa, starp viņiem un patiesību nostājās reliģijas skolotāji, cenšoties nomierināt cilvēciskās bailes ar Dieva Vārda nepareizu izskaidrošanu. Neuzticīgie sargi savienojās lielā krāpnieka darbā, sakot: "Miers, miers," kad Dievs nebija teicis: miers. Līdzīgi farizejiem Kristus dienās, daudzi paši atteicās ieiet Kristus valstī un kavēja arī tos, kas vēlējās ieiet. Šo dvēseļu asinis prasīs no viņu rokām.

Draudžu vispazemīgākie un uzticīgākie locekļi vēsti parasti pieņēma pirmie. Tie, kas paši pētīja Bībeli, nevarēja neredzēt, ka plaši lietotie pravietojumu izskaidrojumi runā pretī Rakstiem; un, kur vien ļaudis nenomāca garīdzniecības iespaids, kur vien tie paši iedziļinājās Dieva Vārdā, tur mācība par Kristus nākšanu vienmēr tika pārbaudīta, lai pārliecinātos par tās dievišķo autoritāti.

Daudzus vajāja viņu neticīgie brāļi. Lai saglabātu stāvokli draudzē, daži par savu cerību piekrita klusēt, bet citi atzina, ka uzticība Dievam viņiem liedz tādā veidā slēpt tiem atklātās patiesības. Ne mazumu izslēdza no baznīcas sadraudzības tikai tā iemesla dēļ, ka tie apliecināja savu ticību Kristus nākšanai. Tiem, kuriem nācās izturēt tamlīdzīgus ticības pārbaudījumus, ļoti noderēja pravieša vārdi: "Jūsu brāļi, kas jūs ienīst un atstumj Mana Vārda dēļ, saka: "Lai Kungs parāda savu godību, ka mēs redzam jūsu prieku!" Bet viņi paliks kaunā." (Jes. 66:5)

Dieva eņģeļi ar visdziļāko interesi vēroja brīdinājuma rezultātus. Kad baznīcas šo vēsti atmeta, eņģeļi skumjās novērsās. Bet daudzi vēl nebija pārbaudīti attiecībā uz adventes patiesību. Daudzus aizkavēja vīri, sievas, vecāki un bērni, tā ka tie domāja, ka grēks jau ir klausīties visas tās ķecerības, ko mācīja adventisti. Eņģeļiem pavēlēja uzticīgi sargāt šīs dvēseles, jo pār tām no Dieva troņa vajadzēja izlieties vēl citai gaismai.

Tie, kas vēsti pieņēma, neizsakāmi ilgojās pēc sava Pestītāja nākšanas. Tik ilgi gaidītais laiks jau bija klāt. Svinīgā mierā viņi tuvojās šai stundai. Tie dusēja jaukā savienībā ar Dievu, kas bija tā miera ķīla, kam nākamajā godībā vajadzēja kļūt viņu daļai. Neviens, kas piedalījās šajā cerības un paļāvības pilnajā kustībā, nekad nespēs aizmirst šīs dārgās gaidīšanas stundas. Jau vairākas nedēļas pirms noteiktā laika laicīgo darbu pa lielākajai daļai nolika pie malas. Īstie ticīgie rūpīgi pārbaudīja katru domu un savas sirds tieksmes, it kā atrastos uz nāves gultas un pēc nedaudz stundām būs jāatvadās no zemes lietām. Nekādas "debesbraukšanas drēbes" (skat. Pielikumā.) netika darinātas, bet visi sajuta

iekšējas pārliecības vajadzību, ka tie ir sagatavoti satikties ar Glābēju, baltās drēbes bija viņu dvēseles skaidrība – raksturs, kuru Kristus salīdzinošās asinis bija tīrījušas no katra grēka. Kaut tiem, kas šodien saucas par Dieva ļaudīm, vēl būtu tas pats sirdi pārmeklējošais gars, tā pati nopietnā, apņēmīgā ticība! Ja ticīgie arī tālāk būtu turpinājuši pazemoties Kunga priekšā un raidīt augšup pie žēlastības krēsla savas lūgšanas, tad tagad mums būtu daudz vērtīgāki piedzīvojumi. Par maz tiek lūgts, par maz ir patiesas pārliecības par grēku, un dzīvas ticības trūkuma dēļ daudzi paliek bez žēlastības, ko mūsu Glābējs tik bagātīgi sagādājis.

Dievs vēlējās pārbaudīt savus ļaudis. Viņa roka aizsedza pravietiskā laika rēķinos pielaisto kļūdu. Adventisti paši neredzēja šo kļūdu, un to neatklāja arī viņu visizglītotākie pretinieki. Pēdējie sacīja: "Jūsu pravietisko laiku aprēķini ir pareizi. Ir jānorisinās kādam lielam notikumam, bet tas nav tas, ko pareģo Millera kungs, te domāta pasaules atgriešanās un nevis Kristus otrā atnākšana." (Skat. Pielikumā.)

Gaidītais laiks pagāja, bet Kristus neatnāca, lai atbrīvotu savus ļaudis. Visi, kas sirsnīgā ticībā un mīlestībā bija gaidījuši savu Pestītāju, piedzīvoja rūgtu vilšanos. Tomēr Dieva nodomi piepildījās, jo Viņš pārbaudīja sirdi tiem, kas gaidīja Viņa atnākšanu. Starp tiem bija daudzi, kuri vadījās tikai no bailēm, bet ne no augstākiem motīviem. Viņu apliecinātā ticība nebija skārusi sirdis un dzīvi. Kad gaidītais notikums nenotika, tad šīs personas paziņoja, ka tie nemaz neesot pievīlušies, jo nekad neesot ticējuši tādai Kristus nākšanai. Un tie bija starp pirmajiem, kas tagad izsmēja īsto ticīgo bēdas.

Bet Jēzus un visi Debesu pulki mīlestībā un līdzjūtībā noraudzījās uz pārbaudītajiem uzticīgajiem ļaudīm, kas bija pievīlušies savās cerībās. Ja būtu iespējams atsegt plīvuru, kas redzamo pasauli šķir no neredzamās, tad visiem atklātos, kā Dieva eņģeļi tuvojas šīm uzticīgajām dvēselēm, lai tās pasargātu no sātana bultām.

NODAĻA 21 - ATMESTAIS BRĪDINĀJUMS

Sludinot mācību par Kristus otro atnākšanu, Viljams Millers ar saviem līdzstrādniekiem centās panākt tikai vienu – pamodināt ļaudis, lai tie sagatavotos uz tiesu. Viņi dedzīgi ilgojās, lai reliģijas apliecinātāji ieraudzītu draudzes īsto cerību un vajadzību pēc dziļākiem kristīgiem piedzīvojumiem; viņi pūlējās pamodināt arī neatgrieztos cilvēkus, lai tie atzītu savu pienākumu nevilcinoties nožēlot grēkus un atgriezties pie Dieva. "Viņi nebūt necentās pievērst ļaudis kādai reliģiskai sektai vai nogrupējumam, tādēļ tie darbojās visās konfesijās un sektās, neiejaucoties viņu organizācijā vai viņu draudzes priekšrakstos."

Visā savā darbā," sacīja Millers, es nekad nevadījos no vēlēšanās vai domas radīt kādu jaunu ticīgo kopu, kas atšķirtos no pastāvošajām konfesijām, vai arī vienu no šīm jau esošajām organizācijām stiprināt uz kādu citu rēķina. Es vēlējos palīdzēt visiem. Pieņemot, ka visus kristiešus iepriecinās izredzes uz Kristus atnākšanu un ka tie, kas to vēl nesapratīs tā, kā es to saprotu, tādēļ vien nemīlēs mazāk šīs mācības piekritējus, es neiedomājos, ka jebkad varētu rasties vajadzība noturēt atsevišķas sapulces. Es tikai vēlējos atgriezt dvēseles pie Dieva, pieteikt pasaulei tuvojošos tiesas dienu un pamudināt cilvēkus uz tādu sirds sagatavošanu, kas viņiem ļautu mierīgi sastapties ar savu Dievu. Lielākais vairākums no tiem, kas atgriezās manu pūļu rezultātā, pievienojās dažādām jau pastāvošām draudzēm." (1)

Tā kā Millera darbs sekmēja draudžu nostiprināšanos, tad kādu laiku pret to izturējās labvēlīgi. Bet, kad sludinātāji un reliģiskie vadoņi nostājās pret adventes doktrīnu un centās apspiest jebkuru šī temata apspriešanu, tad tie uzsāka cīņu ne tikai no kanceles, bet saviem draudzes locekļiem aizliedza pat klausīties otrās adventes vēsts sludināšanu un runāt par savu cerību draudzes sabiedriskajās sanāksmēs. Tā ticīgie nonāca ļoti pārbaudošā un sarežģītā stāvoklī. Viņi mīlēja savas draudzes un negribēja no tām šķirties, bet, redzot, ka Dieva Vārda liecības tiek apspiestas un liegtas tiesības pašiem pētīt pravietojumus, tie saprata, ka uzticība Dievam viņiem neļauj pakļauties šiem spaidiem. Tos, kas tagad atmeta Dieva Vārda liecību, viņi nevarēja uzskatīt par Kristus draudzi, "patiesības pīlāru un pamatu". Līdz ar to viņi saprata, ka tiem ir jāšķiras no savām iepriekšējām draudzēm. Tā 1844. gada vasarā apmēram piecdesmit tūkstoši atstāja savas agrākās organizācijas.

Ap šo laiku Savienoto Valstu baznīcu lielākajā daļā norisinājās uzkrītoša pārmaiņa. Jau pirms vairākiem gadiem iesākās lēna, tomēr neatlaidīgi pieaugoša piemērošanās pasaules tradīcijām un ieradumiem un tam visam atbilstoša garīgās dzīvības samazināšanās, bet šajā gadā gandrīz visās Savienoto Valstu baznīcās norisinājās pēkšņa un ļoti uzkrītoša lejupslīde. Lai gan neviens tā arī nespēja izdibināt šīs parādības cēloņus, tomēr pats fakts tika plaši atzīmēts un apspriests kā presē, tā no kanceles.

Kādā Filadelfijas draudžu sanāksmē Bārnsa kungs, plaši lietotu komentāru autors un mācītājs, vienā no šīs pilsētas ievērojamākajām baznīcām "paziņoja, ka viņš sludināšanas darbā kalpo jau divdesmit gadus un vēl nekad, līdz pēdējam Vakarēdienam, nav to izdalījis ļaudīm, neuzņemot draudzē vairāk vai mazāk jaunu locekļu. (377) Bet tagad vairs nav atmodas, nav atgriešanās, nav kaut cik redzamas pieaugšanas žēlastībā ticīgo vidū, un neviens vairs nenāk uz viņa darbistabu, lai runātu par savas dvēseles pestīšanu. Roku rokā ar veikalniecisko apgrozījumu palielināšanos, ar ziedošajām tirdzniecības un rūpniecības izredzēm vairojas arī pasaulīgais noskaņojums. Un tas vērojams visās konfesijās." (2)

Tā paša gada februāra mēnesī profesors Finnijs no Oberlinas koledžas izteicās: "Mums ar savām acīm jāredz un jāatzīst patiesība, ka protestantu draudzes mūsu zemē lielākajā vairākumā ir nostājušās vienaldzīgi vai pat naidīgi gandrīz pret visām šī laikmeta morālajām reformām. Ir sastopami izņēmumi, tomēr tie lietas būtību nemaina. Pastāv jau apstiprināts fakts: gandrīz vispārējs atmodas gara trūkums mūsu draudzēs. Tikpat kā visur sajūtams garīgs trulums, un tas jau ir biedējoši dziļš, – tā liecina zemes reliģiskā prese (..). Ļoti plašos apmēros draudzes locekļi kļūst modes pielūdzēji – iet roku rokā ar bezdievīgajiem viņu izpriecās, dejās, svinībās utt. Nav nekādas vajadzības par šo sāpīgo tematu izteikties vēl plašāk. Pietiek ar to, ka pierādījumi vairojas un mūs smagi apsūdz, atklājot, ka draudzes visā visumā nožēlojamā kārtā arvien vairāk deģenerējas. Tās ir aizgājušas tālu no Kunga, un Viņš tās ir atstājis."

Kāds rakstnieks Reliģiskā Teleskopa slejās izteicās tā: "Mēs vēl nekad neesam sastapušies ar tik plašu reliģijas pagrimšanu kā tieši tagad. Tiešām, draudzēm vajadzētu atmosties un meklēt šīs nelaimes cēloni, jo ikvienam, kas mīl Ciānu, vajadzētu atzīt, cik nožēlojams ir mūsu stāvoklis. Ja pārdomājam nedaudzos atsevišķos patiesas atgriešanās gadījumus un gandrīz nesalīdzināmo grēcinieku cietsirdību un nevēlēšanos nožēlot savus grēkus, tad negribot jāizsaucas: "Vai Dievs ir aizmirsis žēlot? Vai varbūt žēlastības durvis jau ir aizvērušās?"

Cēlonis šādam stāvoklim vienmēr meklējams pašā draudzē. Garīgā tumsa, kas nāk pār tautām, pār draudzēm un atsevišķiem cilvēkiem, nav uzskatāma par patvaļīgu dievišķās žēlastības atraušanu no Kunga puses, bet gan par dievišķās gaismas neievērošanu vai atmešanu no cilvēkiem. (378) Spilgtu šīs patiesības ilustrāciju sniedz jūdu tautas vēsture Kristus laikā. Iemīlot pasauli un aizmirstot Dievu un Viņa Vārdu, ļaužu saprāts aptumšojās, viņu sirdis kļuva pasaulīgas un juteklīgas. Tā viņi palika neziņā par Mesijas atnākšanu un savā lepnumā neticēja un noraidīja Glābēju. Bet pat tad vēl Dievs jūdu tautai neliedza iespēju iegūt pestīšanas atzīšanu vai kļūt par tās svētību līdzdalībniekiem. Tomēr tie, kas noraidīja patiesību, pazaudēja jebkādu vēlēšanos saņemt šo Debesu dāvanu. Viņi tumsu bija darījuši par gaismu un gaismu par tumsu, līdz viņos esošā gaisma tiešām pārvērtās par tumsu, un cik liela bija šī tumsa!

Ja cilvēki turas pie reliģijas formām, bet paliek bez dzīva dievbijības gara, tad tas pilnīgi atbilst sātana plāniem. Noraidījuši Evaņģēliju, jūdi dedzīgi turpināja ievērot savus senos rituālus, viņi stingri sargāja savu nacionālo noslēgtību, kaut gan tiem pašiem vajadzēja atzīt, ka viņu vidū vairs nav Dieva klātbūtnes. Daniēla pravietojumi tik skaidri norādīja uz Mesijas nākšanas laiku un tik noteikti jau iepriekš paziņoja Viņa nāvi, ka tie bija spiesti atrunāt cilvēkus no to pētīšanas, līdz beidzot rabīni sāka nolādēt visus, kas mēģināja nodarboties ar laika aprēķiniem. Un tagad jau astoņpadsmit gadsimtus Izraēls staigā kā akls, nevēlēdamies nožēlot savus grēkus, izturēdamies vienaldzīgi pret žēlastības pilno pestīšanas piedāvājumu un neko negribēdams zināt par Evaņģēlija svētībām – cik biedējoši svinīgs brīdinājums no tām briesmām, kas saistās ar Debesu sūtītās gaismas atmešanu!

Līdzīgiem cēloņiem sekos tādi paši rezultāti. Kas tīši noslāpē savu pienākuma apziņu, tāpēc ka tā neatbilst viņa tieksmēm, beidzot vairs nespēs atšķirt patiesību no maldiem. Saprašana aptumšosies, sirdsapziņa notrulināsies un nocietināsies, līdz dvēsele šķirsies no Dieva. Kur dievišķās patiesības vēsti nicina vai neciena, tur draudzi apklās tumsa; ticība un mīlestība izdzisīs un ienāks atsvešināšanās un strīdi. (379) Draudzes locekļi savas intereses un enerģiju atdos laicīgiem pasākumiem, un grēcinieki nocietināsies savā stūrgalvībā.

Atklāsmes grāmatas 14. nodaļas pirmā eņģeļa vēsts, kas piesaka Dieva tiesas stundu un aicina cilvēkus Viņu bīties un pielūgt, domāta Dievu apliecinošo ļaužu atšķiršanai no samaitājošajiem pasaules iespaidiem, kā arī viņu pamodināšanai, lai tie ieraudzītu savu patieso pasaulīguma un atkrišanas aptraipīto stāvokli. Ar šo vēsti Kungs draudzei sūtīja brīdinājumu, kura pieņemšana to atbrīvotu no grēkiem, kas šķir no Dieva. Ja viņi būtu pieņēmuši no Debesīm nākošo vēsti, pazemojot savas sirdis Kunga priekšā un čakli cenšoties sagatavoties pastāvēšanai Viņa klātbūtnē, tad viņu vidū būtu atklājies Dieva Gars un spēks. Draudze atkal būtu sasniegusi to aplaimojošo vienprātību, ticību un mīlestību, kas pastāvēja apustuļu dienās, kad ticīgie "bija viena sirds un viena dvēsele" un "drošu sirdi runāja Dieva Vārdus", bet "Kungs viņiem ikdienas pievienoja tos, kas tika izglābti". (Ap.d. 4:32,31; 2:47)

Ja tie, kas sevi sauc par Dieva ļaudīm, pieņemtu gaismu, kāda pār viņiem spīd no rakstītā Vārda, tad tie sasniegtu vienprātību, par kuru lūdza Kristus un ko apustulis nosauc par "gara vienību ar miera saiti". Viņš saka: "Viena miesa, viens Gars, jo vienai cerībai jūs savā aicinājumā esat aicināti, viens Kungs, viena ticība, viena kristība." (Ef. 4:3-5)

Tādus svētīgus rezultātus pieredzēja tie, kas pieņēma adventes vēsti. Viņi nāca no dažādām konfesijām, bet konfesionālās barjeras tika pilnīgi aizmirstas, strīdīgie ticības jautājumi kļuva maznozīmīgi, izgaisa Rakstos nedibinātā cerība par tūkstošgadīgo miera valsti virs zemes, tika izlaboti nepareizie uzskati par Kristus otro atnākšanu, pazuda vēlēšanās lepoties vai līdzināties pasaulei, tika piedotas pārestības, un sirdis savienojās

jaukā sadraudzībā, pāri visam valdot mīlestībai un tīram priekam. (380) Ja šī mācība jau ietekmēja nedaudzus, kas to pieņēma, tad līdzīgus rezultātus tā sasniegtu pie visiem pārējiem, ja tikai tie to būtu vēlējušies.

Tomēr baznīcas visā visumā brīdinājumu nepieņēma. Viņu sludinātāji, kuriem kā "Izraēla nama sargiem" pirmajiem vajadzēja saskatīt Jēzus atnākšanas zīmes, nebija mācījušies patiesību ne no praviešu vārdiem, ne no laika zīmēm. Laicīgām cerībām un godkārei piepildot sirdi, bija atdzisusi mīlestība uz Dievu un ticība Viņa Vārdam, un, kad atskanēja adventes vēsts, tā šajos cilvēkos izsauca tikai aizspriedumus un neticību. To, ka vēsti lielā mērā sludināja draudzes ierindas locekļi, uzskatīja par pierādījumu pret tās patiesumu. Tāpat kā senatnē Dieva Vārda skaidrajai liecībai stājās pretī ar jautājumu: "Vai gan kāds no valdības vīriem tic (..) vai no farizejiem?" Un redzot, cik grūti atspēkot no pravietiskajiem laikiem ņemtos argumentus, daudzi sāka mācīt, ka pravietiskās grāmatas esot aizzīmogotas un neizprotamas, tādā veidā atņemot drosmi pētīt šos pravietojumus. Ļaužu pulki, vientiesīgi paļaudamies uz saviem dvēseļu ganiem, atteicās paklausīt brīdinājumam, bet citi, kurus patiesība bija pārliecinājusi, neuzdrīkstējās to atklāti atzīt, lai netiktu "izslēgti no draudzes". Tā draudzes pārbaudei un tīrīšanai sūtītā Dieva vēsts skaidri atklāja, cik liels bija to skaits, kas pasauli mīlēja vairāk nekā savu Kungu. Ar zemi vienojošās saites bija stiprākas par viņu ilgām pēc Debesīm. Tie labāk izvēlējās paklausīt pasaulīgas gudrības balsij un novērsās no sirdi pārbaudošās patiesības vēsts.

Atmetot pirmā eņģeļa brīdinājumu, tie noraidīja Debesu izraudzīto dziedināšanas līdzekli. Viņi noniecināja laipno vēstnesi, kurš būtu atturējis no grēkiem, kas tos šķīra no Dieva, un turpmāk ar vēl lielāku kāri nodevās pasaules draudzības meklēšanai. Šeit slēpās pasaulīguma, atkrišanas un garīgās nāves stāvokļa iemesls, kādā baznīcas bija nonākušas 1844. gadā.

Atklāsmes grāmatas 14. nodaļas pirmajam eņģelim sekoja otrs, kas sludināja: "Kritusi, kritusi Bābele, lielā pilsēta, tāpēc ka tā visas tautas dzirdinājusi ar savas netiklības dusmu vīnu." (Atkl. 14:8, Glika tulk.) Vārds "Bābele" nozīmē "sajukums". Rakstos tas lietots viltus vai atkritušās reliģijas dažādu formu apzīmēšanai. Atklāsmes gr. 17. nodaļā Bābele attēlota ar simbolu – sievieti, kas Bībelē norāda uz draudzi, – ar tikumisku sievieti tiek parādīta skaidra draudze un ar netikumīgu sievieti atkritusi draudze.

Kristus un Viņa draudzes starpā pastāvošo svēto, tuvo un paliekošo attiecību raksturu Bībele aino ar laulības savienību. Kungs ar saviem ļaudīm savienojies svētā derībā, apsolot būt viņu Dievs, bet no tiem prasot apņemšanos piederēt Viņam. Dievs saka: "Es saderēšos ar tevi uz mūžu mūžiem, Es gribu saistīties ar tevi savstarpējā uzticībā un paļāvībā pēc tiesas un taisnības, laipnībā un žēlastībā." (Hoz. 2:21) "Es jūs esmu precējis." (Jer. 3:14, Glika tulk.) Un Jaunajā Derībā Pāvils izmanto to pašu simbolu: "Es jūs esmu saderinājis, lai jūs kā šķīstu jaunavu pievestu vienam vīram, Kristum." (2. Kor.11:2)

Draudzes neuzticība Kristum, pieļaujot, ka tās jūtas novēršas no Viņa un dvēseli piepilda mīlestība uz laicīgām lietām, ir pielīdzināta laulības solījuma laušanai. Ar šādu gleznu tiek atklāts Izraēla grēks, atkāpjoties no Kunga, bet Dieva brīnišķīgā mīlestība, kuru viņi tādā veidā noniecināja, aizkustinoši attēlota sekojošos vārdos: "Es zvērēju tev uzticību un stājos ar tevi derībā," saka Dievs Kungs, "un tu man piederēji. (..) tu kļuvi arvien skaistāka un nonāci ķēniņa valsts valdnieces godā. Tava slava izpaudās tautu starpā tava skaistuma dēļ, jo tas bija pilnvērtīgs tieši to rotu dēļ, kurās Es tevi tērpu (..). Bet tu paļāvies par daudz uz savu skaistumu un pārmērīgā iedomībā (..) paliki par laulības pārkāpēju (..)." "Kā sieva ir neuzticīga savam draugam, tā arī jūs Man esat bijuši neuzticīgi, Izraēla nams!" saka Kungs." "(..) tu netiklā sieva, kura sava vīra vietā pieņēma svešus. (Ec. 16:8,13-15,32; Jer. 3:20)

Jaunā Derībā ļoti līdzīgiem vārdiem ir uzrunāti tie kristieši, kas pasaules draudzību meklē vairāk nekā Dieva labvēlību. (382) Apustulis Jēkabs saka: "Jūs laulības pārkāpēji un laulības pārkāpējas, vai jūs nezināt, ka šīs pasaules draudzība ir Dieva ienaidība? Kas tad grib būt pasaules draugs, tas paliek Dievam par ienaidnieku." (Jēk. 4:4, Glika tulk.)

Atklāsmes grāmatas 17. nodaļas sieva attēlota purpura apģērbā "un sarkanā audumā, greznojusies ar zeltu un dārgiem akmeņiem, un pērlēm", savā rokā turēdama zelta kausu, pilnu ar bezdievības negantībām un netiklības netīrumiem. Uz viņas pieres bija rakstīts noslēpumains vārds: "Lielā Bābele, visas zemes netikļu un negantību māte." Pravietis saka: "Sieviete bija piedzērusies no svēto asinīm un no Jēzus liecinieku asinīm." Un tālāk teikts, ka Bābele ir "lielā pilsēta, kam pieder valdība pār visas zemes ķēniņiem." (Atkl. 17:4-6,18) Vara, kas tik daudzus gadsimtus neierobežoti valdīja pār kristīgās pasaules valdniekiem, bija Roma. Purpurs un sarkans audums, zelts, dārgakmeņi un pērles spilgti aino Romas augstprātīgā bīskapa krāšņumu un vairāk kā karalisko greznību. Un ne par vienu citu varu nevar tik patiesi teikt, ka tā piedzērusies no svēto asinīm, kā par šo baznīcu, kas tik nežēlīgi vajāja Kristus sekotājus. Bābele vēl tiek apsūdzēta arī nelikumīgu sakaru grēkā ar "zemes ķēniņiem". Jūdu baznīca kļuva netikle, atkāpjoties no Kunga un savienojoties ar pagāniem, un Roma, kas sevi samaitāja līdzīgā veidā, meklējot laicīgu varu un atbalstu, saņem tādu pašu spriedumu.

Bābele nosaukta par netikļu māti. Ar meitām tiek simbolizētas baznīcas, kas pieķeras tās doktrīnām un tradīcijām un seko tās piemēram – upurē patiesību un Dieva labvēlību, lai noslēgtu nelikumīgu savienību ar pasauli. (383) Atklāsmes grāmatas 14. nodaļas vēstij, kas paziņo Bābeles krišanu, jāattiecas uz reliģiskām organizācijām, kuras kādreiz bijušas tīras, bet pēc tam izvirtušas. Tā kā šī vēsts seko brīdinājumam par tiesu, tad tai jāatskan pēdējās dienās un tāpēc tā nevar attiekties vienīgi uz Romas baznīcu, jo tā bija atkritusi jau pirms daudziem gadsimtiem. Turklāt Atklāsmes grāmatas 18. nodaļā Dieva ļaudis tiek aicināti iziet no Bābeles. Spriežot pēc šīs rakstvietas, Bābelē jābūt vēl daudziem Dieva bērniem. Un kādās reliģiskās organizācijās tagad ir atrodama Kristus sekotāju lielākā daļa?

Neapšaubāmi protestantu ticības dažādajās baznīcās. Laikā, kad šīs draudzes radās, tās droši nostājās par Dievu un patiesību un pār tām dusēja Kunga svētība. Pat neticīgā pasaule bija spiesta atzīt Evaņģēlija principu pieņemšanas labo iespaidu. Pravietis sacīja par Izraēlu: "Tava slava izpaudās tautu starpā tava skaistuma dēļ, jo tas bija pilnvērtīgs tieši to rotu dēļ, kurās Es tevi tērpu." (Ec. 16:14) Bet šīs baznīcas krita tās pašas iekāres dēļ, kas pazudināja Izraēlu un kļuva par šīs tautas lāstu – vēlēšanās atdarināt bezdievīgo ieradumus un baudīt viņu draudzību. "Bet tu paļāvies par daudz uz savu skaistumu, un (..) paliki par laulības pārkāpēju." (Ec. 16:15) Daudzas protestantu baznīcas seko Romas piemēram, stājoties nelikumīgā savienībā ar "zemes ķēniņiem" – izveidojot valsts baznīcas, kas saistītas ar laicīgām valdībām, bet vēl citas konfesijas, – meklējot pasaules labvēlību. Un tāpēc terminu "Bābele" – sajukums – drīkstam attiecināt uz visām šīm organizācijām, kas apliecina, ka to mācības ir ņemtas no Bībeles, tomēr savā starpā ir sadalījušās neskaitāmās sektās ar pretrunīgām ticības apliecībām un teorijām.

Šīs, no Romas atdalījušās baznīcas, atklāj arī citas Romai raksturīgas iezīmes, ne tikai grēcīgo savienību ar pasauli.

Kādā Romas katoļu darbā ir apgalvots, ka, ja Romas baznīca jebkad ir bijusi vainojama elku pielūgšanā, pagodinot svētos, tad tās meitai, anglikāņu baznīcai, ir tāds pats noziegums, jo tai ir desmit baznīcu, kas veltītas jaunavai Marijai, pret vienu Kristum iesvētītu Namu. (3)

Un Dr. Hopkinss A Treatise on the Millenium saka sekojošo: "Nav nekāda pamata spriedumam, ka antikrista gars un darbība aprobežojas vienīgi ar, tā saucamo, Romas baznīcu. Arī protestantu draudzēs ir daudz kas no antikrista, un tās atrodas tālu no tā, lai būtu pilnīgi reformētas no (..) samaitātības un ļaunuma." (4)

Par presbiterāņu baznīcas šķiršanos no Romas Dr. Gatrijs raksta: "Pirms trim gadsimtiem mūsu baznīca ar atvērtu Bībeli uz sava karoga un moto: "Meklējiet Rakstos" izgāja pa Romas vārtiem." Un tālāk seko nozīmīgs jautājums: "Bet vai tā no Bābeles izgāja tīra?" (5)

"Anglikāņu baznīca," saka Sperdžens, "šķiet, viscaur pārbarota ar sakramentiem, bet, kas tai nepiekrīt, ir tikpat nožēlojamā kārtā samaitāti ar filozofisko neticību. Ļaudis, no kuriem mēs gaidījām lielas lietas, viens pēc otra novēršas no tiešajiem ticības pamatiem. Es domāju, ka Anglijas sirdi viscaur sagrauzusi nolādētā neticība, kas tomēr vēl uzdrīkstas kāpt kancelē un saukties par kristietību."

Kas bija lielās atkrišanas sākotnējais cēlonis? Kā sākās draudzes atkāpšanās no evaņģēliskās vienkāršības? Piemērojoties pagāniskajiem paradumiem, lai pagāniem atvieglotu kristietības pieņemšanu. Apustulis Pāvils atzina, ka jau viņa dienās savu darbu sāka "netaisnības noslēpumainais spēks". (2. Tes. 2:7) Kamēr dzīvoja apustuļi, draudze bija

samērā tīra. (385) Bet, "tuvojoties otrā gadsimta beigu posmam, draudžu vairākums pieņēma jaunu formu: pazuda sākotnējā vienkāršība, un, pirmajiem mācekļiem aizejot dusēt kapos un viņu vietā līdz ar jaunatgrieztajiem stājoties to bērniem, (..) darbu nemanāmi sāka veidot pa jaunam". (6) Lai iegūtu vairāk piekritēju, pazemināja kristīgās ticības augsto standartu, un rezultātā "baznīcā ieplūda pagāni, kas sev līdzi ienesa savus paradumus un elkus". (7) Kad kristīgā reliģija sev nodrošināja laicīgo valdnieku labvēlību un atbalstu, tad vārda pēc to pieņēma lielas ļaužu masas, tomēr, ārēji izliekoties par kristiešiem, daudzi "pēc būtības palika pagāni, kas slepus pielūdza savus elkus". (7)

Vai tas pats process nav atkārtojies gandrīz katrā protestantu baznīcā? Kad to pamatlicēji, kam bija patiess reformas gars, nomira, priekšējās rindās iznāca viņu pēcteči un "darbu nemanāmi sāka veidot pa jaunam". Akli pieķeroties savu tēvu ticībai un atsakoties pieņemt jebkuru uz priekšu virzošu patiesību, reformatoru bērni tālu atkāpās no tēvu piemēra pazemībā, pašaizliedzībā un attiecībās ar pasauli. Tādā veidā pazuda sākotnējā vienkāršība. Pasaules cilvēki, kas tagad ieplūda baznīcā, "sev līdz ienesa savus paradumus un elkus".

Ak vai, cik briesmīgā mērā starp, tā saucamajiem, Kristus sekotājiem tagad tiek piekopta šī draudzība ar pasauli, kas patiesībā ir "ienaids ar Dievu"! Cik tālu gan visā kristietībā šīs plaši pazīstamās baznīcas ir atkāpušās no bībeliskā pazemības, pašaizliedzības, vienkāršības un dievbijības standarta! Džons Veslijs, runājot par pareizu naudas izlietošanu, reiz sacīja: "Neizšķiediet nevienu šīs vērtīgās dāvanas daļu tikai acu kāres apmierināšanai, liekam un dārgam apģērbam vai nevajadzīgiem rotājumiem. Neizšķiediet ne mazāko tās daļu savu namu īpašai izgreznošanai: liekām un greznām mēbelēm, dārgām gleznām, portretiem, apzeltījumiem (..). Neko neizdodiet dzīves lepnuma apmierināšanai, apbrīnas izraisīšanai cilvēkos vai uzslavas iegūšanai (..). "Kamēr tu pats sev darīsi labu, arī cilvēki runās par tevi labu." Tik ilgi, kamēr tu "tērpsies purpurā un smalkā audumā un katru dienu dzīvosi izšķērdīgi", tikmēr, bez šaubām, daudzi aplaudēs tavai gaumīgajai elegancei, tavai augstsirdībai un viesmīlībai. Bet nepērc šos aplausus par tik dārgu maksu. (386) Labāk apmierinies ar godu, kas nāk no Dieva." (8) Tomēr daudzās mūsdienu baznīcās šī mācība tiek ignorēta.

Reliģijas apliecināšana pasaulē kļuvusi populāra. Valdnieki, politiķi, juristi, doktori un tirgotāji pievienojas baznīcai, lai nodrošinātu sabiedrības cieņu un uzticību un lai sekmētu savas laicīgās intereses. Tā viņi ar liekuļotu kristietību cenšas maskēt visus savus netaisnos darījumus. Dažādas reliģiskas organizācijas, šo kristīto pasaules cilvēku bagātības un iespaida stiprinātas, tiecas pēc vēl augstākas popularitātes un atbalsta. Visdzīvākajās ielās tiek uzceltas greznas, krāšņi izrotātas baznīcas. Dievlūdzēji tērpjas dārgās un modernās drēbēs. Talantīgam sludinātājam tiek maksāta liela alga, lai tas saistītu un valdzinātu ļaudis. Viņa svētrunas nedrīkst norāt plaši piekoptus grēkus, bet tām jābūt mierīgām un

modernajām ausīm patīkamām. Tādā veidā baznīcas grāmatās tiek pierakstīti moderni grēcinieki un zem dievbijības maskas apslēpti moderni grēki.

Komentējot pašreizējo vārda kristiešu nostāju pret pasauli, kāds vadošs laicīgs žurnāls saka: "Baznīca nemanāmi pakļāvusies laikmeta garam un savas dievkalpojumu formas piemērojusi mūsdienu prasībām. (..) Tiešām – baznīcas tagad savā labā izlieto visu, kas vien reliģiju varētu darīt pievilcīgu." Un cits rakstnieks Ņujorkas Independent'ā par metodismu saka sekojoši: "Atšķirība starp dievbijīgajiem un neticīgajiem pamazām izzūd un kļūst neskaidra, jo dedzīgi vīri no abām pusēm pūlas izdzēst visas atšķirības viņu dzīvē un izpriecās." "Reliģijas popularitāte ļoti tiecas vairot tādu locekļu skaita pieaugumu, kas cenšas iegūt reliģijas labumus bez vecmodīgo ticības pienākumu pildīšanas."

Hauards Krosbijs saka: "Tā ir ļoti nopietna lieta, ka Kristus draudze tik maz pilda sava Kunga nodomus. (387) Tieši tāpat kā senie jūdi, kas tuvos sakaros ar elkiem kalpojošām tautām ļāva aizvilt savas sirdis prom no Dieva , (..) Jēzus draudze, tagad neapzinīgi biedrojoties ar neticīgo pasauli, atsakoties no tai piemērotajām dzīves dievišķajām normām un pakļaujoties bez Kristus dzīvojošās sabiedrības kaitīgajiem, kaut bieži šķietami patīkamajiem ieradumiem, izmanto argumentus un nonāk pie secinājumiem, kas sveši Dieva atklāsmei un darbojas tieši pretī visu veidu pieaugšanai žēlastībā." (9)

Šajos pasaulīguma un izpriecu meklēšanas plūdos gandrīz pilnīgi pazudusi pašaizliedzība un uzupurēšanās Kristus dēļ. "Daži no tiem cilvēkiem, kas tagad rosīgi piedalās baznīcu dzīvē, bērnībā tika radināti atsacīties no daudzām lietām, lai varētu kaut ko dot vai darīt Kristus labā." Bet, "ja tagad ir vajadzīgi līdzekļi (..), neviens nav jāaicina kaut ko dot. Ak, nē! Noturiet tikai svētku tirdziņus, rīkojiet izrādes, senlaicīgas vakariņas vai mielastus – kaut ko, kas ļaudis uzjautrinātu."

Viskonsinas gubernators Vošbārns savā gadskārtējā vēstījumā 1873. gada janvārī sacīja: "Šķiet, ka būs vajadzīgi likumi spēlmaņu audzināšanas iestāžu likvidēšanai. Pat baznīca (neapzināti, bez šaubām) reizēm vainojama velna darbu darīšanā. Tiek rīkoti labprātīgu ziedojumu koncerti, dažādi citi pasākumi un izlozes, reizēm, lai ar dāvanām atbalstītu reliģiskus vai labdarīgus mērķus, bet bieži arī daudz nevērtīgākiem nolūkiem; loterijas, laimes akas utt. – viss izgudrots, lai iegūtu naudu, nedodot pretī nekādu attiecīgu vērtību. Nekas nav tik demoralizējošs vai apreibinošs, sevišķi jaunatnei, kā naudas vai mantas iegūšana bez darba. Šajos laimi meklējošajos pasākumos iesaistījušās cienījamas personas, mierinot savu sirdsapziņu ar domu, ka nauda paredzēta labiem nolūkiem; kādēļ tad būtu jābrīnās, ja štata jaunatne tik bieži krīt par upuri tādiem ieradumiem, pie kuriem parasti noved azarta spēļu uzbudinājums."

Piemērošanās pasaulei ietekmē visas kristīgās draudzes. (388) Roberts Etkinss kādā no Londonā teiktajām svētrunām Anglijā valdošo garīgo pagrimumu ainoja diezgan tumšās krāsās: "Patiesi taisno skaits virs zemes arvien vairāk samazinās, bet neviens to neņem

vērā. Tie, kas šodien sevi sauc par ticīgiem jebkurā baznīcā, mīl pasauli un piemērojas pasaulei, dzenas pēc ērtībām un alkst pēc ievērības. Viņi aicināti ciest kopā ar Kristu, bet vairās no mazākā pārmetuma (..). Atkrišana, atkrišana, atkrišana ir iegravēts ikvienas baznīcas fasādē, un, ja viņi to atzītu, ja viņi to sajustu, tad vēl būtu cerība, bet – ak vai! – viņi sauc: "Mēs esam bagāti un pār pāri bagāti, un mums nekā nevajag. (10)

Lielākais grēks, kurā apsūdzēta Bābele, ir tas, "ka tā visas tautas dzirdinājusi ar savas netiklības dusmu vīnu". Šis reibinošais kauss, ko tā sniedz pasaulei, attēlo viltus mācības, kas sekoja tās netikumīgajai savienībai ar zemes varenajiem. Draudzība ar pasauli samaitāja tās ticību, no savas puses demoralizējoši atsaucoties arī uz pasauli, mācot doktrīnas, kas ir pretrunā ar Svēto Rakstu visskaidrākajām liecībām.

Roma atņēma ļaudīm Bībeli un prasīja, lai visi cilvēki tās vietā ievērotu baznīcas mācības. Reformācijai vajadzēja atdot cilvēcei Dieva Vārdu, bet vai par patiesību nav kļuvis fakts, ka mūsu laiku baznīcās ļaudis māca paļauties uz savu ticības apliecību un baznīcas mācībām vairāk kā uz Rakstiem? Runājot par protestantu draudzēm, Čārlzs Bīčers sacīja: "Tās tikpat jūtīgi izvairās no katra pret viņu ticības apliecību izteiktā vārda, kā savā laikā svētie tēvi neko nevēlējās uzklausīt pret svēto un mocekļu godāšanas kultu, ko tie bija ieviesuši. Protestantu evaņģēliskās konfesijas savstarpēji un arī pašas sev ir tik cieši sasaistījušas rokas, ka starp viņiem vairs neviens nevar kļūt par sludinātāju, blakus Bībelei nepieņemot vēl vienu otru grāmatu (..). (389) Tā nav fantāzija, ja sakām, ka ticības apliecību vara Bībeli sāk aizliegt tikpat patiesi, kā to darīja Roma, un pat vēl viltīgākā veidā." (11)

Ja uzticīgi skolotāji pasniedz Dieva Vārdu, tad pretī ceļas izglītoti vīri un sludinātāji, kas apgalvo, ka saprot Rakstus, bet veselīgo mācību nosauc par ķecerību, tādā veidā nomaldinot patiesības meklētājus. Ja pasaule nebūtu bezcerīgi apreibināta ar Bābeles vīnu, tad Dieva Vārda skaidrās, asās patiesības būtu pārliecinājušas un atgriezušas ļaužu pulkus. Bet reliģiskā ticība liekas tik sajaukta un pretrunīga, ka ļaudis nezina, kam ticēt kā patiesībai. Pie baznīcas durvīm guļ grēks – un tas ir iemesls, kāpēc pasaule nenožēlo savus grēkus un noziegumus.

Atklāsmes grāmatas 14. nodaļā minēto otrā eņģeļa vēsti pirmo reizi sludināja 1844. gada vasarā, kad to sevišķā mērā attiecināja uz Savienoto Valstu baznīcām, kur brīdinājumu par tiesu izteica un arī noraidīja visplašākos apmēros un kur baznīcās bija vērojams visstraujākais pagrimums. Bet 1844. gadā otrā eņģeļa vēsts vēl pilnīgi nepiepildījās. Baznīcas tad pieredzēja morālu sabrukumu kā sekas adventes vēsts gaismas noraidīšanai, bet šī krišana nebija vispārīga. Turpinot atraidīt šim laikam dotās īpašās patiesības, tās ir slīdējušas arvien zemāk un zemāk. Tomēr vēl nevar sacīt, ka Bābele ir "kritusi (..), tāpēc ka tā visas tautas dzirdinājusi ar savu netiklības dusmu vīnu". Tā vēl nav panākusi, lai to būtu darījušas visas tautas. Pielīdzināšanās pasaulei un vienaldzība pret

mūsu laika pārbaudošajām patiesībām pastāv un ir progresējusi protestantu baznīcās visās kristīgās pasaules zemēs, un tādēļ arī šīs baznīcas ir ietvertas otrā eņģeļa svinīgajā un briesmīgajā apsūdzībā. Bet atkrišanas darbs vēl nav sasniedzis savu kulmināciju.

Bībele ziņo, ka pirms Kunga nākšanas sātans strādās "ar visādu pievilšanu uz netaisnību", un tie, kas "patiesības mīlestību nav pieņēmuši, ka taptu svēti", tiks atstāti, lai "pieņemtu spēcīgu maldīšanās garu, ka tie tic meliem". (2. Tes. 2:9-11, Glika tulk.) Kad būs iestājies šis stāvoklis un kad baznīcas visā kristietībā būs pilnīgi sajaukušās ar pasauli, tikai tad un ne agrāk varēsim runāt par pilnīgu Bābeles krišanu. Šīs pārmaiņas notiek progresējoši, un Atkl.14:8 vārdu pilnīgs piepildījums vēl ir nākotnē.

Neskatoties uz garīgo tumsu un atsvešināšanos no Dieva, kas pastāv Bābeli veidojošajās baznīcās, tur vēl lielā skaitā atrodas Kristus patiesie sekotāji. Starp tiem vēl ir daudzi, kuri nekad nav dzirdējuši mūsu laika īpašās patiesības. Ne mazums ir tādu, kas nav apmierināti ar savu pašreizējo stāvokli un ilgojas pēc skaidrākas gaismas. Viņi veltīgi meklē Kristus līdzību tajās baznīcās, ar kurām tie ir saistīti. Tām arvien tālāk un tālāk atkāpjoties no patiesības un arvien ciešāk savienojoties ar pasauli, atšķirība starp abām grupām kļūs skaidrāk redzama un beidzot novedīs pie šķiršanās. Nāks laiks, kad tie, kas Dievu mīl pāri par visām lietām, nespēs vairs ilgāk uzturēt savienību ar tādiem, "kas vairāk mīl kārības nekā Dievu, kas liekās Dieva bijāšanu cienījoši, bet Viņa spēku aizliedz".

Atklāsmes 18. nodaļa norāda uz laiku, kad Atkl.14:6-12 dotās triju eņģeļu brīdinājuma vēsts atraidīšanas rezultātā baznīca būs pilnīgi sasniegusi otrā eņģeļa iepriekš vēstīto stāvokli un Bābelē vēl esošie Dieva ļaudis tiks aicināti šķirties no šīs sabiedrības. Šī vēsts ir pēdējā, ko saņem pasaule; un tā savu darbu padarīs. Kad tie, kas "nav ticējuši patiesībai, bet vairāk mīlējuši netaisnību" (2. Tes. 2:12), tiks atstāti spēcīgu maldu varai un ticēs meliem, tad patiesības gaisma iespīdēs visu to cilvēku sirdīs, kas būs atvērtas tās saņemšanai, un visi Bābelē palikušie Dieva bērni sekos aicinājumam: "Izejiet no viņas, Mana tauta." (Atkl. 18:4)

NODAĻA 22 - PIEPILDĪTIE PRAVIETOJUMI

Paejot laikam, kurā Kunga atnākšanu gaidīja sākumā, tas ir, 1844. gada pavasarī, tie, kas ticībā bija skatījušies uz Viņa parādīšanos, nonāca šaubās un apmulsumā. Kamēr pasaule uz viņiem raudzījās kā uz pilnīgu sakāvi cietušiem, kas noticējuši maldiem, viņu mierinājuma un prieka avots joprojām palika Dieva Vārds. Daudzi turpināja meklēt Rakstos, no jauna pārbaudot savas ticības pierādījumus, un, lai iegūtu tālāko gaismu, rūpīgi pētīja attiecīgos pravietojumus. Šķita, ka Bībele skaidri un pārliecinoši apstiprina viņu viedokli. Arī zīmes, kuras nebija iespējams pārprast, norādīja uz Kristus nākšanas tuvumu. Un Kunga sevišķā svētība, kas atklājās grēcinieku atgriešanā, kā arī garīgā atmodā kristiešu vidū, liecināja, ka šī vēsts ir no Debesīm. Tādēļ, lai gan ticīgie nevarēja izskaidrot savu vilšanos, tie tomēr jutās droši, ka pagātnes piedzīvojumos viņu vadonis bijis Dievs.

Pravietojumos, kas viņiem norādīja uz Kristus otrās atnākšanas laiku, atradās pamācība, kas pašreizējai neziņai un nedrošībai bija sevišķi piemērota un iedrošināja tos pacietīgā ticībā gaidīt, līdz savā laikā atklāsies viss, kas tagad viņu izpratnei vēl likās tumšs.

Viens no šiem pravietojumiem bija uzrakstīts Habakuka grāmatas 2:1-4: "Es stāvu uz vakts un kāpju tornī, un skatos, lai redzu, ko Viņš man sacīs un ko man būs atbildēt uz manu sūdzību. Un Kungs man atbildēja un sacīja: Raksti parādīšanu un uzraksti uz galdiem, ka to var viegli lasīt. Tai parādīšanai ir savs noliktais laiks, un tā steidzas uz galu un nevils; jebšu tā gan kavējas, tomēr gaidi, jo tā nāktin nāks un nepaliks nepiepildīta. Redzi, dvēsele viņam ir pārgalvīga un netaisna, bet taisnais dzīvos caur savu ticību." (Glika tulk.)

Pravietojumā dotais norādījums: "Raksti parādīšanu un uzraksti to uz galdiem, ka to var viegli lasīt," jau 1842. gadā ierosināja Čārlzu Fiču uzzīmēt pravietisku karti Daniēla un Atklāsmes grāmatas parādīšanu ilustrēšanai. Šīs kartes izdošanu uzskatīja par Habakukam dotā uzdevuma izpildīšanu. Tomēr neviens tad vēl neievēroja, ka tajā pašā pravietojumā norādīts uz atklāsmes piepildīšanās šķietamu kavēšanos un neatlaidīgas gaidīšanas nepieciešamību. Pēc vilšanās ļoti zīmīga šķita sekojošā Rakstu daļa: "Tai parādīšanai ir savs nolikts laiks, un tā steidzas uz galu un nevils; jebšu tā gan kavējas, tomēr gaidi, jo tā nāktin nāks un nepaliks nepiepildīta (..). Taisnais dzīvos caur savu ticību."

Arī kāds Ecēhiēla pravietojums ticīgiem kļuva par spēka un prieka avotu: "Kunga vārds uz mani notika, sacīdams: Cilvēka bērns, kas tas jums par sakāmu vārdu Izraēla zemē, ka jūs sakāt: Laiks ilgi velkas, un visa parādīšana būs nieki? Tādēļ saki uz tiem: Tā saka Kungs Kungs (..). Tās dienas nākušas tuvu līdz ar ikvienu parādīšanas vārdu (..). Es, Kungs, runāju; tas vārds, ko Es runāju, notiks un vairs nevilcināsies." "Izraēla nams saka: Parādīšana, ko šis redz, velkas uz ilgu laiku, un šis sludina par laikiem, kas ir tālu. (393)

Tāpēc saki uz tiem: Tā saka Kungs Kungs: Neviens no Maniem vārdiem vairs nevilcināsies; tas vārds, ko Es runāšu, notiks." (Ec. 12:21-25,27,28, Glika tulk.)

Gaidošie priecājās, ticot, ka Tas, kurš galu zina iesākumā, kas skatās pāri gadsimtiem, ir dāvājis viņiem iedrošinājumu un cerību vārdus, jo Kungs jau iepriekš paredzējis viņu vilšanos. Ja nebūtu šādu rakstvietu, kas tos pamācīja pacietīgi gaidīt un palikt stipriem paļāvībā uz Dieva Vārdu, tad šajā smagajā pārbaudījumu stundā viņu ticība būtu sabrukusi.

Arī līdzība par desmit jaunavām Mateja 25. nodaļā aino adventistu piedzīvojumu. Mateja 24. nodaļā, atbildot uz savu mācekļu jautājumu par Viņa atnākšanas un pasaules gala zīmēm, Kristus bija nosaucis dažus vissvarīgākos notikumus pasaules un baznīcas vēsturē laikā starp Viņa pirmo un otro nākšanu: proti, Jeruzālemes izpostīšana, draudzes lielais bēdu laiks, kad to vajāja pagāni un pāvesta vara, Saules un Mēness aptumšošanās un zvaigžņu krišana. Pēc tam Viņš runāja par nākšanu savā valstībā un stāstīja līdzību, kas attēloja divas Kunga parādīšanos gaidošas kalpu šķiras. 25. nodaļa iesākas ar vārdiem: "Tad Debesu valstība būs līdzīga desmit jaunavām." Šeit ainota pēdējās dienās dzīvojošā draudze, tā pati, kura rādīta 24. nodaļas beigās. Šajā līdzībā tās piedzīvojumi skaidroti ar iespējamiem starpgadījumiem austrumzemju kāzās.

"Tad Debesu valstība būs līdzīga desmit jaunavām, kas savus eļļas lukturus ņēma un izgāja līgavainim pretī. Bet piecas no tām bija gudras un piecas bija ģeķīgas. Kas bija ģeķīgas, tās paņēma savus eļļas lukturus, bet eļļu tās neņēma līdzi. Bet gudrās paņēma eļļu savos traukos līdz ar eļļas lukturiem. Kad nu līgavainis kavējās, tad visas aizmiga un snauda. Bet nakts vidū balss atskanēja: redzi, līgavainis nāk, ejiet ārā viņam pretī."

Ar līgavaiņa nākšanas ainu saprata pirmā eņģeļa vēsts pieteikto Kristus nākšanu. (394) Plašā reformācija, kas norisinājās, sludinot Viņa drīzo parādīšanos, atbilda jaunavu iziešanai. Šajā līdzībā, tāpat kā Mateja 24. nodaļā, attēlotas divas ļaužu šķiras. Visas bija paņēmušas savus lukturus, Bībeli un tās gaismā izgājušas pretī līgavainim. Bet, "kas bija ģeķīgas, tās paņēma savus eļļas lukturus, bet eļļu tās neņēma līdz", "gudrās paņēma eļļu savos traukos līdz ar eļļas lukturiem". Pēdējā šķira bija saņēmusi Dieva žēlastību, Svētā Gara atjaunojošo, apgaismojošo spēku, kas Viņa Vārdu dara par kāju spīdekli un gaismu uz ceļa. Bīstoties Dievu, tie bija pētījuši Rakstus, lai uzzinātu patiesību, un nopietni centušies iegūt sirds un dzīves skaidrību. Viņiem bija personīgi piedzīvojumi – ticība Dievam un Viņa Vārdam, ko vilšanās un kavēšanās nespēja sagraut. Citas "paņēma savus eļļas lukturus, bet eļļu tās neņēma līdz". Šie cilvēki bija rīkojušies impulsīvi. Svinīgā vēsts viņos pamodināja bailes, bet tie balstījās uz savu brāļu ticību. Apmierinoties ar labu jūtu tik tikko plīvojošo gaismu, patiesību pilnīgi nesaprazdami, tas ir, palikdami bez sirdi pārveidojošā žēlastības pieskāriena, viņi gāja Kungam pretī cerībā saņemt tūlītēju atalgojumu, bet nebija sagatavoti uz aizkavēšanos un vilšanos. Kad pienāca pārbaudījumu stunda, viņu ticība zuda un gaisma palika nespodra.

"Kad nu līgavainis kavējās, tad visas aizmiga un snauda." Ar līgavaiņa kavēšanos attēlota tā laika notecēšana, kad gaidīja Kungu, vilcināšanās un šķietamā vilšanās. Šajā neziņas un nenoteiktības brīdī paviršo un svārstīgo interese sāka grīļoties un viņu pūles atslāba, bet tiem, kuru ticība bija pamatota uz Bībeles personīgu pazīšanu, zem kājām atradās klints, kuru vilšanās viļņi nespēja izskalot. "Visas aizmiga un snauda": viena šķira bija vienaldzīga, gatava atteikties no savas ticības, otra šķira pacietīgi gaidīja, kad tiks dāvāta skaidrāka gaisma. Tomēr šķita, ka pārbaudījumu naktī arī pēdējie zināmā mērā pazaudēja savu dedzību un vēlēšanos nodoties Dievam. Svārstīgie un paviršie vairs nevarēja balstīties uz savu brāļu ticību. Ikvienam vajadzēja pašam par sevi stāvēt vai krist.

Ap šo laiku sāka parādīties fanātisms. Daži, kas bija dedzīgi apliecinājuši ticību šai vēstij, atmeta Dieva Vārdu kā vienīgo nekļūdīgo vadoni un, apgalvojot, ka viņus vada Gars, īstenībā pakļāvās savu jūtu, iespaidu un iztēles kontrolei. Bija cilvēki, kas parādīja aklu un fanātisku dedzību, notiesājot visus, kas nepiekrita viņu rīcībai. Adventisti visumā nesimpatizēja šo ļaužu fanātiskajiem uzskatiem un darbībai. Tomēr tie apkaunoja patiesības lietu.

Sātans, ejot šo ceļu, centās pretoties Dieva darbam un to iznīcināt. Adventes kustība ļaudis dziļi saviļņoja, atgriezās tūkstošiem grēcinieku, un uzticīgi cilvēki nodevās patiesības sludināšanas darbam pat kavēšanās laikā. Ļaunuma lielkungs pazaudēja savus pavalstniekus un, vēlēdamies apkaunot Dieva lietu, tagad centās piekrāpt dažus ticīgos cilvēkus, novedot tos galējībās. Bet viņa aģenti tūlīt uztvēra katru kļūdu, katru neveiksmi, katru nepiedienīgu rīcību, parādot to ļaudīm, cik vien iespējams pārspīlētākā apgaismojumā, lai radītu nepatiku pret adventistiem un viņu ticību. Tāpēc, jo lielāks bija to cilvēku skaits, kas, apliecinādami ticību otrajai adventei, tajā pašā laikā ļāva sātana spēkam pārvaldīt savas sirdis, jo lielākas priekšrocības guva ienaidnieks, norādot uz tiem kā visas ticīgo kopas pārstāvjiem.

Sātans ir "brāļu apsūdzētājs", un tas ir viņa gars, kas cilvēkus iedvesmo uzmanīt Dieva tautas kļūdas un trūkumus, lai atklātu tos citiem, kamēr viņu labie darbi paliek nepamanīti. (396) Kad Dievs dara savu dvēseļu glābšanas darbu, arī sātans vienmēr aktīvi strādā. Kad Dieva bērni nāk Kunga priekšā, arī sātans ierodas viņu vidū. Katrā atmodā viņš ir gatavs iekļaut sirdī nesvētījušos un garā nelīdzsvarotus cilvēkus. Kad tie ir atzinuši dažus patiesības punktus un iekarojuši vietu starp ticīgajiem, tad viņš sāk caur tiem strādāt, lai ieteiktu teorijas, kas pieviļ nepiesardzīgos. Tas, ka cilvēks atrodas Dieva bērnu sabiedrībā pat lūgšanas namā un pie Kunga galda, vēl nav pierādījums, ka viņš ir patiess kristietis. Ar dažu tādu vīru starpniecību, kurus viņš var izlietot par saviem aģentiem, sātans bieži ir klāt pat vissvinīgākajos gadījumos.

Ļaunuma lielkungs apstrīd katru zemes collu, uz kuras kāpj Dieva ļaudis savā ceļojumā uz Debesu pilsētu. Visā baznīcas vēsturē nav ieviesta neviena reforma, nesastopoties ar

nopietniem šķēršļiem. Tā tas bija Pāvila dienās. Kur vien apustulis nodibināja draudzi, visur bija daži, kas ar vārdiem apliecināja ticību, bet sev līdzi ienesa maldu mācības, kuras, ja tās pieņemtu, beidzot iznīcinātu mīlestību uz patiesību. Arī Luteram lielas raizes un grūtības sagādāja fanātiski noskaņotas personas, kas apgalvoja, ka Dievs ir runājis tieši ar viņiem un tādēļ tie savas domas un uzskatus varot vērtēt augstāk par Rakstu liecībām. Daudzi, kuru ticība un piedzīvojumi vēl bija nepilnīgi, bet kas lielā mērā paļāvās paši uz sevi, vēloties arvien ko jaunu saklausīt un pastāstīt, krita par upuri šo jauno mācītāju apgalvojumiem, līdz ar to pievienojoties sātana aģentiem, lai nojauktu to, ko Luters, Dieva pamudināts, bija uzcēlis. Abi Vesliji un arī citi, kas ar savu iespaidu un ticību aplaimoja pasauli, katrā solī sadūrās ar sātana viltībām, kas pārsteidzīgos, nelīdzsvarotos un nesvētos cilvēkus iegrūda dažāda veida fanātismā.

Viljams Millers nemaz nesimpatizēja tādiem iespaidiem, kas vadīja pretī fanātismam. Viņš, tāpat kā Luters, paziņoja, ka katrs gars jāpārbauda ar Dieva Vārdu. "Velnam," sacīja Millers, "pašreiz ir liela vara pār dažu cilvēku prātiem. Un kā lai mēs zinām, kura gara bērni tie ir? Bībele atbild: "Pēc viņu augļiem jums tie jāpazīst." (..) Daudz garu ir izgājuši pasaulē, un mums pavēlēts tos pārbaudīt. Gars, kas mūs šai dzīvē nevada uz saprātīgu izturēšanos, uz taisnību un dievbijību, nav Kristus Gars. Es arvien vairāk pārliecinos, ka šīm nožēlojamām kustībām ir daudz kas kopējs ar sātanu (..). Daudzi, kas izliekas pilnīgi svēti, seko cilvēku tradīcijām un, šķiet, patiesību pazīst tikpat maz, kā ļaudis, kas nemaz nerunā par svētošanos." (1) "Maldu gars mūs vada prom no patiesības, bet Dieva Gars vada patiesībā. Tomēr, jūs iebildīsit, cilvēks var būt maldos un tajā pašā laikā domāt, ka viņam ir patiesība. Ko tad? Mēs atbildam: Gars un Vārds nerunā viens otram pretī. Ja cilvēks sevi pārbauda ar Dieva Vārdu un atrod pilnīgu saskaņu ar visām Svēto Rakstu prasībām, tad tam jātic, ka viņam ir patiesība, bet, ja viņš atklāj, ka garam, kas to vada, nav saskaņas ar Dieva likumiem vai visas Dieva Grāmatas saturu, tad lai viņš uzmanās, ka netiek sagūstīts velna slazdā." (2) "Es bieži vien par patiesu dievbijību esmu saņēmis vairāk pierādījumu no mirdzošām acīm un saraustītas valodas vai no kādas asaras uz vaiga nekā no visa šī kristīgās pasaules trokšņa un kņadas." (3)

Reformācijas laikā tās ienaidnieki visos fanātisma izraisītajos ļaunumos apsūdzēja tieši tos, kuri ar vislielāko dedzību cīnījās pret šīm pārmērībām. Līdzīgi rīkojās arī adventes kustības pretinieki. Un, neapmierinoties tikai ar sagrozījumiem un ekstrēmistu un fanātiķu maldu pārspīlēšanu, viņi vēl izplatīja dažādas citas nelabvēlīgas baumas, kurās nebija pat visniecīgākā daļa no patiesības. Šīs personas dzina aizspriedumi un naids. Vēsts par to, ka Kristus stāv pie durvīm, traucēja viņu mieru. Tie baidījās, ka tā varētu būt patiesība, tomēr cerēja, ka tas nenotiks, un tieši šeit slēpās iemesls viņu naidīgajai nostājai pret adventistiem un adventistu ticību.

Tas, ka adventistu rindās ienāca daži fanātiķi, nevar attaisnot apgalvojumu, ka šī kustība nebija no Dieva, tāpat kā fanātiķu un viltnieku klātbūtne draudzē Pāvila un Lutera dienās

nevarēja būt pierādījums viņu darba atmešanai. Lai tikai Dieva ļaudis pamostas un dedzīgi uzsāk atgriešanās un reformācijas darbu, lai viņi sāk Rakstos meklēt patiesību par Jēzu, lai viņi pilnīgi nododas Dievam, tad arī netrūks pierādījumu, ka sātans vēl joprojām ir darbīgs un modrs. Ar visdažādākām iespējamām viltībām viņš tūlīt gribēs nostiprināt savu varu, aicinot palīgā visus tumsības valsts kritušos eņģeļus.

Fanātisms un šķelšanās neradās Kristus otrās adventes sludināšanas rezultātā. Tas parādījās 1844. gada vasarā, kad ticīgie apmulsa un sāka šaubīties attiecībā uz savu patieso stāvokli. Pirmā eņģeļa vēsts un "pusnakts sauciena" sludināšana vērsās tieši pret fanātismu un nevienprātību. Starp tiem, kas piedalījās šajās svinīgajās kustībās, valdīja saskaņa; viņu sirdis pildīja mīlestība vienam pret otru un pret Jēzu, kuru tie cerēja drīz ieraudzīt. Viena ticība, viena svētlaimīga cerība viņus pacēla pāri katra cilvēciska iespaida varai un kā vairogs pasargāja no sātana uzbrukumiem.

"Kad nu līgavainis kavējās, tad visas aizmiga un snauda. Bet nakts vidū balss atskanēja: redzi, līgavainis nāk, ejiet ārā viņam pretī. Tad visas jaunavas cēlās un sakārtoja savus lukturus." (Mat. 25:5-7) 1844. gada vasarā, pusceļā starp laiku, kad saskaņā ar sākotnējo pieņēmumu vajadzēja beigties 2300 dienām, un laiku tā paša gada rudenī, līdz kuram tas sniedzās, ņemot vērā vēlākos atzinumus, vēsti sludināja tieši ar Rakstu vārdiem: "Redzi, līgavainis nāk!"

2300 DIENU PRAVIETOJUMS

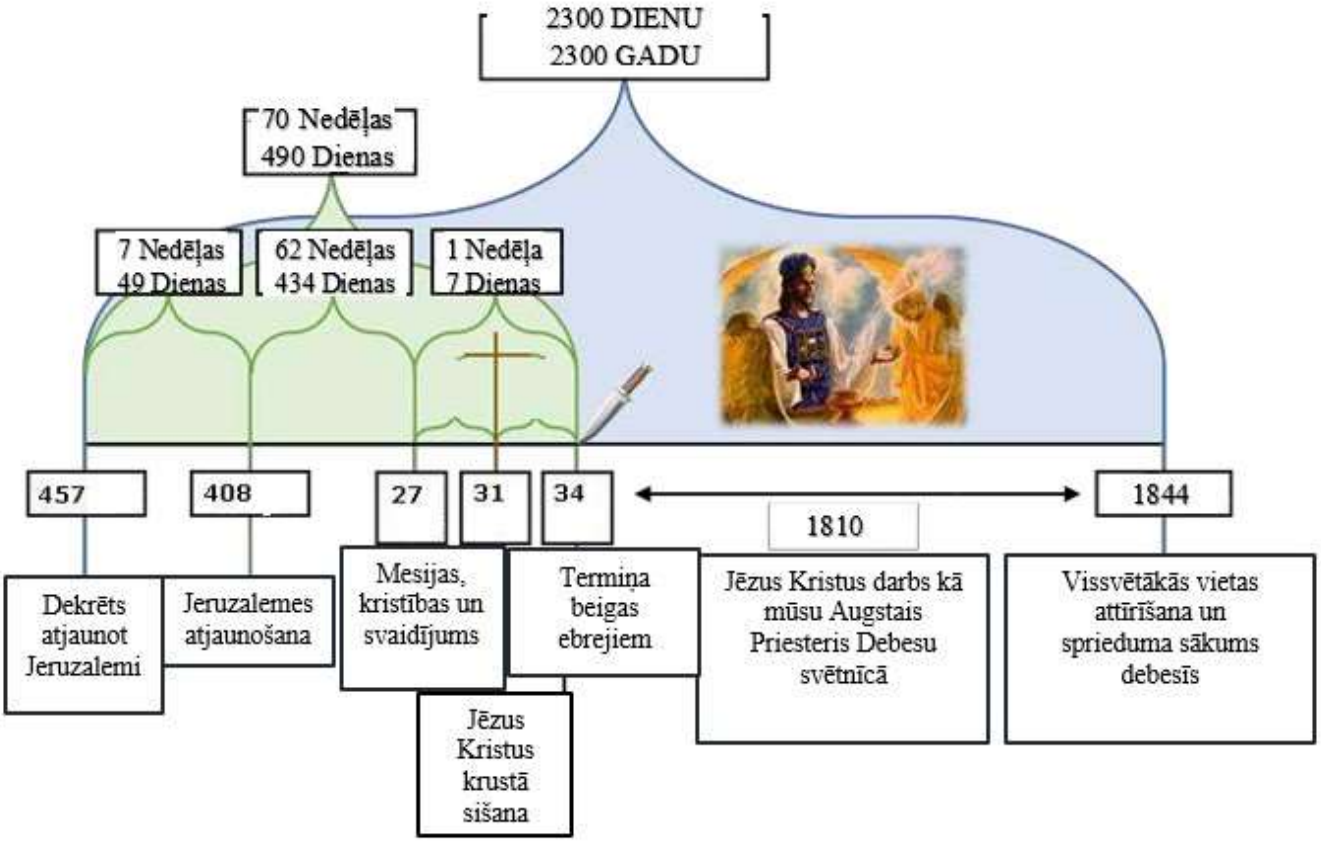

Viena pravietiska diena = Viens burtisks gads

34 Pēc četrdesmit dienu skaita - tik ilgi jūs izlūkojāt to zemi -, ikvienu dienu skaitot par gadu, jūs nesīsit četrdesmit gadus savus pārkāpumus, lai jūs tad atzītu, kas tas ir, kad Es no jums nogriežos! (4 Mozus 14:34) **6** Kad tu ar tiem būsi galā, tad gulsties vēlreiz, bet uz saviem labajiem sāniem un nes Jūdas nama noziegumus četrdesmit dienas; par katru gadu Es tev uzlieku vienu dienu (Ecēhiēla 4:6)

457. GS. P.M.Ē.– 1844. GS. PĒC KR.= 2300 dienas / gadi. **14** Tas atbildēja viņam: līdz divi tūkstoši trīs simti vakariem un rītiem, tad svētnīca tiks atkal atzīta par taisnu un atgūs atkal savas tiesības. (Daniēla 8:14) 24 Ir nolemts par tavu tautu un tavu svēto pilsētu - dot tām septiņdesmit nedēļas laika, lai apgrēcība izbeigtos, grēku mērs taptu pilns, lai izpirktu un salīdzinātu pārkāpumus un panāktu mūžīgo taisnību, lai piepildītos praviešu skatījumi un pasludinājumi par nākotni un lai iesvaidītu visusvētāko. 490 dienas / gadi (Daniēla 9:24)

457. GS. P.M.Ē.= Dekrēts atjaunot un atjaunot Jeruzalemi (Artakseru komanda). **25** … Tādēļ zini un saproti: no tā laika, kad atskanēja vārds par Jeruzālemes atjaunošanu un uzcelšanu, līdz svaidītam valdniekam jāpaiet septiņām nedēļām, un pēc tam sešdesmit divu

nedēļu laikā to atkal atjaunos un uzcels ar tirgus laukumiem, ar ielām un grāvjiem, kaut arī spaidu pilnā laikā. (Daniēla 9:25)

408. GS. P.M.Ē.= Jeruzalemes atjaunošana

27 GS. PĒC KR = Jēzus Kristus, Mesijas, kristības un svaidījums. **27** Un viņš ar daudziem slēgs ciešu derību uz vienu nedēļu; un nedēļas vidū tiks atcelts kaujamais un ēdamais upuris; to vietā kā pirmās izvirzīsies postīšanas negantības, un proti - tik ilgi, kamēr iepriekš nolemtā iznīcināšana pārvelsies pāri arī pašai postīšanai un postītājiem." (Daniēla 9:27)

31 GS. PĒC KR = Jēzus Kristus krustā sišana. Un viņš ar daudziem slēgs ciešu derību uz vienu nedēļu; un nedēļas vidū tiks atcelts kaujamais un ēdamais upuris; (Daniēla 9:27)

34. GS. PĒC KR.= Stīvena nomētāšana ar akmeņiem [Termiņa beigas ebrejiem un evaņģēlijs tiek sludināts visai pasaulei] **14** Un šis Valstības evaņģēlijs tiks sludināts visā pasaulē par liecību visām tautām, un tad nāks gals. (Mateja 24:14) **46** Bet Pāvils un Barnaba, paļāvības pilni, sacīja: "Dieva vārdu vajadzēja vispirms jums sludināt; bet, kad jūs to atmetat un sevi neturat par mūžīgās dzīvības cienīgiem, lūk, tad mēs griežamies pie pagāniem. (Apustuļu Darbi 13:46)

70. GS. PĒC KR.= Jeruzalemes iznīcināšana 1 Un, izgājis no Tempļa, Jēzus aizgāja. Tad Viņa mācekļi piegāja pie Viņa, lai rādītu Viņam Tempļa celtnes. 2 Bet Jēzus atbildēja tiem un sacīja: "Vai jūs visu to neredzat? Patiesi Es jums saku: šeit akmens uz akmens nepaliks, kas netiks nopostīts." . (Mateja 24:1,2) **15** Kad nu jūs redzēsit izpostīšanas negantību stāvam svētā vietā, par ko pravietis Daniēls sacījis - kas to lasa, lai uzmana (Mateja 24: 15, 21)

1844. GS. PĒC KR.= Vissvētākās vietas attīrīšana un sprieduma sākums debesīs.

1810 dienas / gadi = Jēzus Kristus darbs kā mūsu Augstais Priesteris Debesu svētnīcā. 14 Tā kā mums ir liels augstais priesteris, kas izgājis caur debesīm, Jēzus, Dieva Dēls, tad turēsimies pie Viņa apliecināšanas. 15 Jo mums nav augstais priesteris, kas nespētu līdzi just mūsu vājībām, bet kas tāpat kārdināts visās lietās, tikai bez grēka. 16 Tāpēc pieiesim bez bailēm pie žēlastības troņa, lai saņemtu apžēlošanu un atrastu žēlastību, palīdzību īstā laikā (Ebrejiem 4:14-16)

Šo kustību izraisīja atklājums, ka Artakserksa pavēle par Jeruzālemes atjaunošanu, kas bija izejas punkts 2300 dienu periodam, ir stājusies spēkā 457. gada rudenī pirms Kristus un nevis gada sākumā, kā pirms tam domāja. Skaitot no 457. gada rudens pirms Kristus, 2300 gadi beidzās 1844. gada rudenī pēc Kristus. (Skat. Pielikumā.)

Arī pierādījumi, kas balstījās uz Vecās Derības ēnas kalpošanu, norādīja uz rudeni, kad vajadzētu piepildīties ar "svētnīcas šķīstīšanu" apzīmētajam notikumam. Tas kļuva pilnīgi

skaidrs, kad uzmanību pievērsa veidam, kā bija piepildījušies uz Kristus pirmo atnākšanu norādošie simboli.

Pasa vai Lieldienas jēra nokaušana ainoja Kristus nāvi. Pāvils saka: "Mūsu Lieldienas Jērs ir par mums upurēts – Kristus." (1. Kor. 5:7) Pļaujas augļu pirmais kūlītis, ko Lieldienu laikā līgoja Kunga priekšā, norādīja uz Kristus augšāmcelšanos. Runājot tālāk par Kristus un Viņa ļaužu augšāmcelšanos, Pāvils vēl paskaidro: "(..) vispirms Kristus, pēc tam tie, kas Kristum pieder Viņa atnākšanas dienā." (1. Kor. 15:23) Kā līgojamais kūlītis bija pirmais no pļaujā ievāktās ražas, tā Kristus ir pirmais auglis no tās nemirstīgās atpestīto pļaujas, ko pie augšāmcelšanās ievāks Dieva klētī.

Šie simboli bija piepildījušies – ne tikai norādīto notikumu, bet arī laika izpratnē. Jūdu pirmā mēneša četrpadsmitajā dienā, tieši tajā dienā un mēnesī, kurā piecpadsmit gadsimtus tika kauts Lieldienas jērs, Kristus pēc tam, kad kopā ar mācekļiem bija baudījis Pasā mielastu, iecēla svinīgo iestādījumu, kam bija jāatgādina Dieva Jēra nāve, kas atņem pasaules grēku. Tajā pašā naktī Viņu saņēma ļaunas rokas un aizveda nāvē, piesitot krustā. Atbilstoši norādījumam par līgojamo kūlīti, trešajā dienā mūsu Kungs cēlās no mirušajiem, "pirmais no tiem, kas ir aizmiguši" (1. Kor. 15:20), kā paraugs visiem taisnajiem, kas celsies augšā, kad to "nīcīgo miesu pārvērtīs, ka tā top līdzīga Viņa godības miesai". (Filip. 3:21)

Līdzīgā veidā vajadzēja piepildīties ēnas kalpošanā sniegtajiem laika simboliem arī attiecībā uz Kristus otro atnākšanu. Mozus ieceltajā dievkalpošanā svētnīcas šķīstīšana vai lielā Salīdzināšanas diena sakrita ar jūdu septītā mēneša desmito dienu (3. Moz.16:29-34), kad augstais priesteris, izdarījis visa Izraēla salīdzināšanu un tādā veidā atbrīvojis svētnīcu no grēkiem, iznāca ārā, lai svētītu ļaudis. Tāpēc domāja, ka arī Kristum, mūsu lielajam Augstajam Priesterim, nākot attīrīt zemi, notikumi risināsies tādā pašā secībā. Viņš iznīcinās grēku un grēciniekus un aplaimos gaidošos ļaudis ar nemirstību. Līdz ar to septītā mēneša desmito dienu, lielo Salīdzināšanas dienu, svētnīcas šķīstīšanas laiku, kas 1844. gadā bija divdesmit otrajā oktobrī, uzskatīja par Kunga nākšanas laiku. Tas saskanēja ar jau sniegtajiem pierādījumiem, ka 2300 dienām jābeidzas rudenī, un šis secinājums šķita neapstrīdams.

Mateja 25. nodaļas līdzībā gaidīšanas laikam un snaudai seko līgavaiņa nākšana. Tas saskan ar tikko iztirzātajiem pierādījumiem kā no pravietojumu, tā no simbolikas viedokļa. Tādēļ tiem līdzi gāja cieša pārliecība par to patiesīgumu, un tūkstošiem ticīgo pasludināja tālāk "pusnakts saucienu".

Līdzīgi paisuma vilnim šī kustība traucās pāri zemei – no pilsētas uz pilsētu, no ciema uz ciemu, aizsniegdama visattālākos apvidus, līdz gaidošie Dieva ļaudis bija pilnīgi uzmodināti. Šīs sludināšanas iespaidā fanātisms pazuda kā rīta salna uzlecošās saules staros. Ticīgie piedzīvoja, kā izgaist šaubas un neziņa, bet tā vietā viņu sirdis apgaroja

cerība un drosme. Darbs bija brīvs no jebkādām pārmērībām, kas vienmēr parādās tur, kur ir tikai cilvēcisks satraukums bez Dieva Vārda un Gara pārvaldošā iespaida. Šis laiks savā būtībā līdzinājās tiem periodiem senā Izraēla vēsturē, kad tauta, saņēmusi norājošas vēstis no Dieva kalpiem, pazemojās un atgriezās pie Kunga. Bija vērojamas tās sevišķās iezīmes, kas Dieva darbu raksturo visos laikmetos. Maz sajūsmas, bet daudz vairāk pamatīgas sirds pārbaudes, grēka atzīšanas un atteikšanās no pasaules. Šīs cīnītājas dvēseles domāja tikai par sagatavošanos sastapt savu Kungu. (401) Cilvēki pastāvīgi lūdza un bez atlikuma svētījās Dievam.

Aprakstot šo darbu, Millers sacīja: "Tas neizcēlās ar īpašu sajūsmu, prieks tika glabāts nākotnei, kad visas Debesis un zeme kopā gavilēs neizsakāmā un godības pilnā līksmībā. Nebija dzirdami nekādi izsaucieni, arī tie tika taupīti satikšanās brīdim. Dziedātāji klusēja, jo viņi gaidīja uz apvienošanos ar eņģeļu pulkiem Debesu korī (..). Nebija nekādu strīdīgu domu apmaiņu, visiem bija viena sirds un viens prāts." (4)

Kāds cits šīs kustības dalībnieks liecināja: "Tā visur izraisīja visdziļāko sirds pārbaudi un dvēseles pazemošanos augstā Debesu Dieva priekšā. Tā cilvēkiem lika atbrīvoties no mīlestības uz šīs pasaules lietām, izlīdzināja savstarpējās nesaskaņas un naidu, ierosināja atzīt netaisnību un dziļi pazemoties Dieva priekšā, nožēlot savus grēkus un ar sagrauztu sirdi pazemīgi izlūgties no Viņa pieņemšanu un piedošanu. Tā vadīja uz tādu dvēseles pazemošanos, kādu mēs nekad agrāk nebijām piedzīvojuši. Kā Dievs bija teicis pravietim Joēlam, ka, tuvojoties Dieva lielajai dienai, notiks sirds un nevis drēbju saplēšana un cilvēki griezīsies pie Kunga ar gavēšanu, raudāšanu un žēlošanos. Kā Dievs bija paziņojis ar Cakarijas starpniecību, tā pār Viņa bērniem tika izliets žēlastības un lūgšanas gars, viņi raudzījās uz To, ko bija caurdūruši, un zemē valdīja dziļas skumjas (..) un tie, kas gaidīja Kungu, mērdēja savas dvēseles Viņa priekšā." (5)

No visām lielajām reliģiskajām kustībām kopš apustuļu dienām neviena nav bijusi brīvāka no cilvēciskām nepilnībām un sātana viltībām kā tā, kas risinājās 1844. gada rudenī. Pat tagad, kad jau aizritējuši daudzi gadi, tie, kas piedalījās šajā atmodā un palika stingri stāvam uz patiesības pamata, vēl vienmēr izjūt šī labā darba svētīgo iespaidu un apliecina, ka tas nāca no Dieva.

Atskanot saucienam: "Līgavainis nāk, izejiet Viņam pretī", gaidošās "cēlās un sakārtoja savus lukturus"; – tas ir, pētīja Dieva Vārdu ar iepriekš nepazītu sasprindzinātu interesi. No Debesīm tika sūtīti eņģeļi, lai uzmudinātu mazdūšīgos un sagatavotu tos pieņemt šo vēsti. Darbs nepastāvēja cilvēku gudrībā un zināšanās, bet Dieva spēkā. Ne visapdāvinātākie, bet gan vispazemīgākie un uzticīgākie bija pirmie, kas sadzirdēja aicinājumu un tam paklausīja. Zemnieki atstāja savu ražu uz lauka, amatnieki nolika savus darba rīkus un izgāja, ar asarām sējot, sniegt tālāk šo priecīgo vēsti. Agrākie vadoņi šai kustībai pievienojās pēdējie. Baznīcas visā visumā vēstij savas durvis aizslēdza, un tiem,

kas to pieņēma, nācās no draudzes šķirties. Dieva aizgādībā šī sludināšana savienojās ar otrā eņģeļa vēsti, kas visam darbam piešķīra īpašu spēku.

Vēsts: "Redzi, līgavainis nāk!" nebija domāta apspriešanai, jo par to skaidri un pārliecinoši liecināja Rakstos esošie pierādījumi. To pavadīja neparasts cilvēku sirdis saviļņojošs spēks. Nebija šaubu, neradās nekādi jautājumi. Kristum uzvaroši iejājot Jeruzālemē, ļaudis, kas no visām zemes malām bija sapulcējušies uz svētkiem, steidzās uz Eļļas kalnu un pievienojās Jēzu pavadošajam pūlim, uztverot tās stundas aizraujošo iedvesmu un iekļaujot savas balsis kopējā izsaucienā: "Slavēts, kas nāk Kunga vārdā!" (Mat. 21:9) Līdzīgā veidā arī neticīgie, kas piedalījās adventistu sanāksmēs, – vai nu ziņkārības dzīti, vai vēlēdamies pazoboties – izjuta šo pārliecinošo spēku, kas pavadīja vēsti: "Redzi, Līgavainis nāk!"

Tad valdīja ticība, kas saņēma atbildi uz lūgšanām, – ticība, kas bija cienīga, lai tiktu atalgota. Kā lietusgāze uz izkaltušas zemes, tā žēlastības Gars nāca pār šiem nopietnajiem meklētājiem. (403) Visi, kas cerēja jau drīz vaigu vaigā skatīt savu Glābēju, izjuta neizsakāmi svinīgu prieku. Svētā Gara nomierinošais un pārliecinošais spēks lika atkust cilvēku sirdīm, kad Viņa svētības bagātīgā mērā tika dāvātas uzticīgajiem un ticībā nešaubīgajiem ļaudīm.

Tie, kas vēsti bija pieņēmuši, mierīgi un svinīgi tuvojās laikam, kad viņi cerēja sastapt savu Kungu. Par katras dienas pirmo pienākumu tie uzskatīja pārliecināšanos, ka Dievs viņus ir atzinis par saviem bērniem. Viņu sirdis bija cieši vienotas, un tie daudz lūdza kopīgi un arī atsevišķi viens par otru. Bieži tie sapulcējās nomaļās vietās, lai sarunātos ar Dievu, un no laukiem un birzīm uz Debesīm pacēlās aizlūgšanas balsis. Liecība par Pestītāja labvēlību tiem bija nepieciešamāka kā dienišķā maize, un, ja kāds mākonis aptumšoja viņu domas, tad tie negāja ātrāk gulēt, līdz bija izklīdinātas visas šaubas. Izjuzdami piedodošās žēlastības darbu, viņi ilgojās skatīt To, kuru tik ļoti mīlēja viņu dvēseles.

Bet atkal tiem bija lemts pievilties. Noteiktais laiks pagāja, un Pestītājs neatnāca. Nešaubīgā paļāvībā viņi bija gaidījuši Kunga parādīšanos un tagad jutās tāpat kā Marija, kas, atnākusi pie Kristus kapa un atradusi to tukšu, raudot izsaucās: "Viņi manu Kungu paņēmuši, un es nezinu, kur viņi To likuši." (Jāņa 20:13)

Zināma godbijība un bailes, ka šī vēsts varētu būt patiesa, neticīgo pasauli uz laiku bija savaldījusi. Arī pēc noteiktā termiņa paiešanas ne jau uzreiz izpaudās viņu jūtas; sākumā tie vēl neuzdrīkstējās triumfēt pār cerībās pieviltajiem ļaudīm; bet, neredzot nekādas Dieva dusmu pazīmes, viņi atbrīvojās no savām bailēm, un no jauna atskanēja apkaunojoši un izsmejoši vārdi. Liels skaits no tiem, kas bija apliecinājuši ticību Kunga drīzai atnākšanai, tagad no savas pārliecības atteicās. Daži, būdami ļoti pašpaļāvīgi, savā lepnumā jutās tik dziļi aizskarti, ka labprāt būtu no pasaules aizbēguši. (404) Līdzīgi Jonam viņi apsūdzēja

Dievu un labāk vēlējās mirt nekā dzīvot! Tie, kas savu ticību bija pamatojuši uz citu domām, bet ne uz Dieva Vārdu, tagad bija gatavi atkal mainīt savus uzskatus. Vājos un gļēvos smējēji ieguva savās rindās, un tie visi vienoti paziņoja, ka nu gan vairs ne no kā nav jābaidās un nekas arī nav jāgaida. Laiks ir pagājis, Kungs nav atnācis, un pasaule varot palikt tādā stāvoklī vēl tūkstošiem gadu.

Dedzīgie un nopietnie ticīgie Kristus dēļ bija atteikušies no visa un kā nekad iepriekš izjutuši Viņa klātbūtni. Tie domāja, ka ir snieguši pasaulei pēdējo brīdinājumu; un sagaidot, ka drīz tiks uzņemti sava dievišķā Meistara un Debesu eņģeļu sabiedrībā, viņi jau lielā mērā bija šķīrušies no to sabiedrības, kas vēsti nepieņēma. Ar karstām ilgām viņi bija lūguši: "Nāc, Kungs Jēzu, un nāc drīz!" Tomēr Viņš neatnāca. Un tagad tiem no jauna vajadzēja uzņemties dzīves rūpju un grūtību smago nastu un izturēt izsmejošās pasaules dzēlīgās piezīmes un zobgalības, kas tiešām bija smags ticības un pacietības pārbaudījums.

Tomēr šī vilšanās nebija tik liela kā tā, ko pārdzīvoja mācekļi Kristus pirmās adventes laikā. Kad Jēzus uzvaroši iejāja Jeruzālemē, Viņa sekotāji ticēja, ka Kristus uzkāps Dāvida tronī un atbrīvos Izraēlu no apspiedējiem. Lielu cerību un priecīgu izredžu satraukti, tie sacentās sava Ķēniņa pagodināšanā. Daudzi kā paklāju Viņa ceļā nolika savu apģērbu vai arī kaisīja Kunga priekšā palmu lapotos zarus. Sajūsmināti un līksmi tie vienojās priecīgos izsaucienos: "Ozianna Dāvida Dēlam!" Kad farizeji, šī prieka izpausmes satraukti un sadusmoti, vēlējās, lai Jēzus savus mācekļus norāj, Viņš atbildēja: "Ja šie klusēs, tad akmeņi brēks." (Lūk.19:40) Pravietojumam vajadzēja piepildīties. Mācekļi izpildīja Dieva nodomu, tomēr viņiem bija lemts piedzīvot rūgtu vilšanos. Pagāja tikai dažas dienas, un tie kļuva par lieciniekiem Pestītāja mokpilnajai nāvei un pēc tam Viņu guldīja kapā. Tas, ko viņi sagaidīja, nepiepildījās nevienā vienīgā punktā, tādēļ viņu cerības nomira līdz ar Jēzu. (405) Kamēr Kungs ar uzvaru neiznāca no kapa, tie nespēja aptvert, ka pravietojumos jau iepriekš viss bija pateikts un "ka Kristum vajadzēja ciest un augšāmcelties no mirušajiem". (Ap.d. 17:3)

Jau piecsimt gadus iepriekš Kungs, izlietojot pravieti Cakariju, bija teicis: "Priecājies ļoti, Ciānas meita, un gavilē, Jeruzālemes meita! Redzi, tavs Ķēniņš nāk pie tevis; taisns un Pestītājs Viņš ir, pazemīgs un jādams uz ēzeļa, uz ēzeļa mātes kumeļa." (Cak.9:9, Glika tulk.) Ja mācekļi būtu sapratuši, ka Kristus ceļš ved pretī nopratināšanai un nāvei, tad tie nespētu piepildīt šo pravietojumu.

Līdzīgā kārtā arī Millers un viņa darba biedri piepildīja pravietojumu un sniedza vēsti, ko Inspirācija jau iepriekš bija paredzējusi, ka tā tiks sludināta pasaulei, bet ko tie nebūtu varējuši nest, ja pilnīgi saprastu pravietojumus, kas norādīja uz viņu vilšanos un deva vēl citu vēsti, kas pirms Kunga atnākšanas jāsludina visām tautām. Pirmā un otrā eņģeļa vēsts tika dota īstajā laikā un paveica Dieva plānā paredzēto darbu.

Pasaule vēroja notikumus un cerēja, ka, laikam paejot un Kristum neatnākot, visa adventistu mācība tiks pilnīgi atmesta. Bet, lai gan daudzi spēcīgo nosodījumu iespaidā atteicās no savas ticības, daži tomēr arī tālāk palika nelokāmi. Adventes kustības augļi, pazemības un sirds pārbaudīšanas gars, atteikšanās no pasaules un dzīves reformācija, kas pavadīja šo darbu, liecināja, ka tos vadīja Dievs. Uzticīgie neuzdrošinājās noliegt, ka Svētais Gars ir apstiprinājis Kristus otrās atnākšanas sludināšanu, un tie arī nevarēja atklāt nekādu kļūdu pravietisko laika periodu aprēķinos. Visspējīgākajiem pretiniekiem nebija izdevies sagraut viņu pravietojumu izskaidrojumu sistēmu. Bez Bībeles pierādījumiem viņi nespēja atteikties no viedokļa, kas tika iegūts ar lūgšanām, nopietni pētot Rakstus, kad Dieva Gars apgaismoja prātus un ar savu dzīvo spēku iekvēlināja sirdis; (406) no viedokļa, kas bija izturējis plaši izplatīto reliģiju skolotāju un pasaules gudro vīru visizsmalcinātāko kritiku un negantāko pretestību, kas bija palicis neiedragāts, sastopoties ar zinātnes un daiļrunības apvienoto spēku uzbrukumiem un godājamu un nekrietnu cilvēku izteiktajām dzēlīgajām piezīmēm un zobgalībām.

Bez šaubām, gaidītais notikums nebija atnācis, bet pat tas nespēja satricināt viņu ticību Dieva Vārdam. Kad Jona Ninīves ielās sludināja, ka pēc četrdesmit dienām pilsēta tiks iznīcināta, Kungs pieņēma ninīviešu pazemošanos un pagarināja viņu žēlastības laiku. Tomēr Jonas vēsts bija Dieva sūtīta, un Ninīve tika pārbaudīta saskaņā ar Viņa gribu. Adventisti domāja, ka līdzīgā veidā Dievs tagad ir vadījis viņus, sniedzot brīdinājumu par tiesu. "Tas," viņi atzina, "pārbaudīja sirdis visiem, kas to dzirdēja, un pamodināja mīlestību uz Kunga atnākšanu, vai arī izraisīja vairāk vai mazāk samanāmu, tomēr Dievam zināmu naidu. Tas novilka robežlīniju, (..) tā ka tie, kas patiesi vēlējās savu sirdi pārbaudīt, varēja uzzināt, kurā pusē viņi atrastos, ja Kungs būtu atnācis – vai viņi būtu izsaukušies: "Redzi, šis ir mūsu Dievs, uz Viņu esam gaidījuši, ka Viņš mūs izpestī"; vai arī teikuši, "lai klintis un kalni krīt pār tiem un apslēpj no Tā vaiga, kas sēž uz goda krēsla, un no Jēra dusmām". Mēs ticam, ka Dievs šādā kārtā pārbaudīja savus ļaudis un viņu ticību, lai atklātu tiem, kā viņi izturēsies viskritiskākajā brīdī – vai viņi novērsīsies no savām ieņemtajām pozīcijām, kurās Dievs tos pēc sava prāta nolicis, vai arī atteiksies no šīs pasaules un nešaubīgi uzticēsies Dieva Vārdam." (6)

To jūtas, kas vēl arvien ticēja, ka pagājušajos piedzīvojumos viņus vadījis Dievs, ir izteiktas Millera vārdos: "Ja man vēlreiz būtu jāpārdzīvo šis laiks ar tādām zināšanām, kādas man toreiz bija, tad, lai varētu palikt godīgs Dieva un cilvēku priekšā, man vajadzētu rīkoties tieši tāpat, kā esmu rīkojies. (..) (407) Es ceru, ka manas drēbes ir tīras no dvēseļu asinīm. Domāju, ka, cik tālu tas ir bijis manos spēkos, tad esmu atbrīvojies no vainas apziņas citu bojāejā. (..) Lai gan esmu divas reizes vīlies," atzinās šis Dieva vīrs, "tomēr nejūtos satriekts vai zaudējis drosmi (..). Mana cerība uz Kristus nākšanu ir tikpat stipra kā arvien. Esmu darījis tikai to, ko pēc vairākiem svinīgu pārdomu gadiem atzinu par savu svētāko pienākumu. Ja esmu maldījies, tad tas ir noticis no kristīgas mīlestības, no

mīlestības pret maniem līdzcilvēkiem un pārliecībā par pienākumu Dieva priekšā. (..) Apzinos vienu, ka esmu sludinājis tikai to, kam ticēju, un Dievs ir bijis ar mani; Viņa spēks ir atklājies darbā, tādēļ arī tika paveikts daudz laba. (..) Ar noteiktā laika sludināšanu, cilvēcīgi spriežot, daudzi tūkstoši ir pamudināti pētīt Rakstus, un tādā veidā, pateicoties ticībai un apslacīšanai ar Kristus asinīm, tika salīdzināti ar Dievu." (7) "Es nekad netiecos pēc lepno labvēlības un nedrebēju pasaules draudu priekšā. Arī tagad nevēlos pirkt tās piekrišanu vai izaicināt naidu, darot kaut ko vairāk par savu pienākumu. Es nekad nemeklēšu dzīvību no viņas rokām un ceru, ka nevairīšos arī to pazaudēt, ja Dievs savā laipnajā aizgādībā tā kārtotu manu likteni." (8)

Dievs savus ļaudis neatstāja, Viņa Gars joprojām palika pie tiem, kas pārsteidzīgi neaizliedza saņemto gaismu un nenoniecināja adventes kustību. Vēstulē ebrejiem uzrakstīti iedrošinoši un brīdinoši vārdi šajā krīzē pārbaudītajiem un gaidošajiem ļaudīm: "Tāpēc neatmetiet savu sirds drošību, jo tai ir liela alga. Jo jums vajaga pacietības, lai, Dieva prātu darījuši, iemantotu apsolījumu. Jo vēl mazs brīdis, un Tas, kam jānāk, nāks un nekavēsies. (408) Bet taisnais no ticības dzīvos; bet uz to, kas atkāpjas, Manai dvēselei nav labs prāts! Bet mēs neesam tie, kas atkāpjas uz pazušanu, bet kas tic un iemanto dzīvību." (Ebr. 10:35-39, Glika tulk.)

To, ka šī pamācība adresēta draudzei pēdējās dienās, var redzēt no vārdiem, kas stāsta par Kunga atnākšanas tuvumu: "Jo vēl mazs brīdis, un Tas, kam jānāk, nāks un nekavēsies." Te skaidri saprotams, ka būs šķietama vilcināšanās un liksies, ka Kungs kavējas nākt. Dotā mācība bija sevišķi piemērota adventistu piedzīvojumiem tajā laikā, jo ļaudīm draudēja briesmas piedzīvot savas ticības bojāeju. Viņi bija darījuši Dieva prātu, sekojot Kunga Gara un Vārda vadībai; tomēr tie tagad nespēja saprast Dieva nodomu savos pagātnes piedzīvojumos, ne arī saskatīt turpmāk ejamo ceļu, tādēļ tie tika kārdināti šaubīties, vai tiešām Dievs viņus ir vadījis. Šajā laikā sevišķi piemēroti bija vārdi: "Bet taisnais no ticības dzīvos." Kad pār viņu ceļu spīdēja "pusnakts sauciena" spožā gaisma un tie ieraudzīja atzīmogotos pravietojumus un strauji piepildošās zīmes, kas liecināja par Kristus nākšanas tuvumu, tad viņi tiešām staigāja skatīšanā. Bet tad, pievilto cerību nomākti, tie varēja pastāvēt vienīgi ticībā uz Dievu un Viņa Vārdu. Izsmejošā pasaule sacīja: "Jūs esat piekrāpti. Atsakieties no savas ticības un atzīstiet, ka adventes kustība ir bijusi no sātana." Bet Dieva Vārds liecināja: "Uz to, kas atkāpjas, Manai dvēselei nav labs prāts." Atstāt tagad savu ticību un noliegt Svētā Gara spēku, kas bija pavadījis šo vēsti, nozīmētu atkāpšanos un bojāeju. Palikt nelokāmiem viņus iedrošināja Pāvila vārdi: "Tāpēc neatmetiet savu sirds drošību, (..) jums vajag pacietības, (..) jo vēl ir mazs brīdis, un Tas, kam jānāk, nāks un nekavēsies." Droši tie varēja justies, vienīgi novērtējot no Dieva saņemto gaismu, kā arī stipri pieķeroties Viņa apsolījumiem un turpinot pētīt Rakstus, pacietīgi gaidot un paliekot nomodā, lai saņemtu vēl tālāku gaismu.

NODAĻA 23 - KAS IR SVĒTĀ VIETA?

Rakstvieta, kas vairāk par visu citu bija adventes ticības pamats un galvenais balsts, ir Dan. 8:14 (Glika tulk.): "Divi tūkstoši un trīs simti dienas būs skaitāmas no vakara līdz rītam, tad svētā vieta atkal taps iesvētīta." Šie vārdi bija pazīstami visiem, kas ticēja Kunga drīzai atnākšanai. Tūkstošu lūpas šo pravietojumu bija atkārtojušas kā savu ticības paroli. Visi juta, ka ar tur atklātajiem notikumiem saistījās viņu visspožākās un mīļākās cerības. Bija pierādīts, ka šīs pravietiskās dienas beidzas 1844. gada rudenī. Kopā ar pārējo kristīgo pasauli adventisti tajā laikā uzskatīja, ka svētnīca ir Zeme vai kāda tās daļa. Viņi pieņēma, ka svētās vietas šķīstīšana nozīmē Zemes šķīstīšanu pēdējās lielās dienas ugunīs un ka tā notiks Kristus otrās atnākšanas laikā. Tāpēc arī secināja, ka Kristus uz šo Zemi atgriezīsies 1844. gadā.

Bet noteiktais laiks bija pagājis, un Kungs nebija atnācis. Ticīgie zināja, ka Dieva Vārds nevar nepiepildīties, tātad kļūdai jābūt viņu pravietojumu izskaidrojumā, bet kur slēpās šī kļūda? Daudzi grūtību mezglu pārcirta nepārdomāti, noliedzot 2300 dienu izbeigšanos 1844. gadā. Bet tādam pieņēmumam viņi nevarēja dot nekādu pamatojumu, izņemot to, ka Kristus nebija atnācis tajā laikā, kad Viņu gaidīja. Tie vienkārši argumentēja, ka, ja pravietiskās dienas būtu izbeigušās 1844. gadā, tad Kristus būtu atnācis un iesvētījis svēto vietu, tīrot Zemi ar uguni, bet, tā kā Viņš neatnāca, (410) tad minētais laiks vēl nevarot būt pienācis.

Tāds secinājums nozīmēja atteikšanos no iepriekšējā pravietisko periodu aprēķina. Bija jau noskaidrots, ka 2300 dienas iesākās tad, kad stājās spēkā Artakserksa pavēle par Jeruzālemes atjaunošanu un uzcelšanu, tas ir, 457. gadā pirms Kristus. Pieņemot to par izejas punktu, valdīja pilnīga saskaņa, izskaidrojot visus šī perioda notikumus, par ko iepriekš vēstīja Daniēla 9:25-27. Sešdesmit deviņām nedēļām, pirmajiem 483 no 2300 gadiem, vajadzēja sniegties līdz Mesijam, Svaidītajam, un Kristus kristība un svaidīšana ar Svēto Garu 27. gadā pēc Kristus precīzi piepildīja šos sīkākos norādījumus. Septiņdesmitās nedēļas vidū Mesijam vajadzēja tikt izdeldētam. Un trīs ar pus gadus pēc kristībām Kristu piesita krustā, t.i., 31. gada pavasarī. Septiņdesmit nedēļas vai 490 gadi attiecās īpaši uz jūdiem. Šim laikam paejot, tauta pierādīja Kristus atmešanu ar Viņa mācekļu vajāšanu, tādēļ 34. gadā pēc Kristus apustuļi pievērsās pagāniem. Beidzoties pirmajiem 490 gadiem no 2300 gadiem, vēl atliek 1810 gadi. Rēķinot no 34. gada pēc Kristus, 1810 gadi sniedzas līdz 1844. gadam. "Tad," sacīja eņģelis, "svētā vieta atkal taps iesvētīta." Visi pravietojumā dotie iepriekšējie sīkie norādījumi bija nekļūdīgi piepildījušies noteiktajā laikā.

Šajā aprēķinā viss bija skaidrs un saskanīgs, izņemot to, ka 1844. gadā netika novērots nekas tāds, kas atbilstu svētās vietas iesvētīšanai. Ja noliegtu minētā perioda beigas šinī laikā, tad tas radītu sajukumu visā iepriekšējā izskaidrojumā un atmestu viedokli, kura pamatā bija nepārprotama pravietojumu piepildīšanās.

Tomēr lielajā adventes kustībā ļaudis bija vadījis Dievs, šo darbu pavadīja Viņa spēks un godība, un Kungs neļāva tam izbeigties tumsā un neziņā, lai to kā viltotu un fanātisku uzbudinājumu vēlāk apkrautu ar pārmetumiem. Viņš neatstāja savu Vārdu, pakļautu šaubām un neizpratnei. Kaut arī daudzi savus agrākos pravietisko laiku aprēķinus atmeta un noliedza uz tiem pamatotās kustības pareizību, tad tomēr bija ļaudis, kas nevēlējās atteikties no pārliecības un piedzīvojumiem, ko atbalstīja Raksti un Dieva Gara liecība. (411) Viņi ticēja, ka pravietojumu izskaidrošanā ir lietojuši veselīgus pamatprincipus un ka tiem pienākas stipri turēties pie iegūtajām patiesības atziņām, turpinot pētīt Bībeli un ejot tālāk pa to pašu ceļu. Ar nopietnām lūgšanām viņi pārbaudīja savu nostāju un, lai atrastu kļūdu, vēl vairāk iedziļinājās Rakstos. Nespēdami saskatīt neko nepareizu pravietisko periodu aprēķinos, viņi tika rosināti vairāk uzmanības pievērst tieši "svētās vietas" nozīmei.

Pētījumu rezultātā viņi atklāja, ka Rakstos nav nekādu pierādījumu, kas atbalstītu vispārpieņemto uzskatu, ka svētā vieta ir Zeme, bet Bībelē tomēr atradās bezgala daudz paskaidrojumu par svētnīcu, tās būtību, novietojumu un tur notiekošo kalpošanu; svēto vīru uzrakstītās liecības bija tik skaidras un izsmeļošas, ka šajā jautājumā vairs nepalika nekāda iemesla šaubām. Pāvils Vēstulē ebrejiem saka: "Bija jau gan arī pirmajai derībai dievkalpojumu noteikumi un laicīga svētnīca. Jo telts tika uzcelta - priekšējā, kurā bija svečturis un galds un skatāmās maizes; šī tiek saukta par svēto vietu. Bet aiz otra priekškara telts, kas tiek saukta par vissvētāko, kam zelta kvēpināmais altāris un visapkārt ar zeltu pārvilkts derības šķirsts, kurā bija zelta trauks ar mannu un zaļojošais Ārona zizlis, un derības plāksnes; pāri pār to godības ķerubi, kas apēnoja salīdzināšanas vāku." (Ebr. 9:1-5)

Svētnīca, par ko runā Pāvils, bija saiešanas telts, kuru savā laikā saskaņā ar Dieva pavēli kā laicīgu mājvietu Visaugstākajam uzcēla Mozus. "Un tiem būs Man taisīt svētnīcu, kurā Es varētu mājot viņu vidū" (2. Moz. 25:8), tā skanēja Mozum dotais norādījums, atrodoties kalnā ar Dievu. (412) Izraēlieši gāja pa tuksnesi, un telts bija tā iekārtota, ka to varēja pārcelt no vienas vietas uz otru, tomēr tā bija ļoti krāšņa celtne. Sienas veidoja stateniski stāvoši, bagātīgi ar zeltu pārklāti dēļi, kas bija ielaisti sudraba pamatnes dobumos, bet jumts darināts no paklājiem un segām, ārpusē no ādām, bet iekšpusē no smalka linu audekla ar iestrādātiem krāšņiem ķerubiem. Bez ārējā pagalma, kurā atradās dedzināmo upuru altāris, pati telts sastāvēja no divām daļām, kuras sauca par svēto un vissvētāko vietu, ko vienu no otras šķīra grezns priekškars, līdzīgs priekškars noslēdza ieeju arī pirmajā nodalījumā.

Svētajā vietā pret dienvidiem atradās lukturis ar septiņiem eļļas lukturīšiem, kas dienu un nakti apgaismoja šo nodalījumu, pret ziemeļiem bija galds ar priekšā liekamām maizēm, un pie priekškara, kas šķīra svēto vietu no vissvētākās, atradās zelta kvēpināmais altāris, no kura ik dienas uz augšu pretī Dievam pacēlās smaržu mākonis kopā ar Izraēla lūgšanām.

Vissvētākajā vietā stāvēja šķirsts. Tas bija izgatavots no vērtīga koka un apvilkts ar zeltu, un tur glabājās divas akmens plāksnes ar Dieva uzrakstītajiem desmit bauslības priekšrakstiem. Virs svētā šķirsta, to pārsedzot, atradās salīdzināšanas vāks vai žēlastības krēsls, ļoti krāšņs un meistarīgi veidots darinājums, tam pāri pacēlās divi ķerubi, katrs savā galā, pagatavoti no tīra zelta. Šajā nodalījumā starp ķerubiem godības mākonī atklājās paša Dieva klātbūtne.

Pēc ebreju apmešanās Kānaānā telti aizstāja Salamana templis, kurā, lai gan tas jau bija pastāvīga celtne un arī lielāks pēc izmēra, tika saglabātas tās pašas proporcijas un veidots līdzīgs iekārtojums. Šādā veidā svētnīca – izņemot Daniēla laiku, kad tā gulēja drupās – pastāvēja līdz 70. gadam pēc Kristus, kad to izpostīja romieši.

Tā ir vienīgā Bībelē minētā svētnīca, kas jebkad funkcionējusi virs Zemes. Pāvils to nosauca par pirmās derības svētnīcu. Bet vai tad jaunajai derībai nav nekādas svētās vietas?

No jauna pievēršoties ebrejiem adresētajai vēstulei, patiesības meklētāji atrada, ka jau citētajos Pāvila vārdos ir netiešs norādījums uz otras, jaunās derības svētnīcas esamību: (413) "Bija jau gan arī pirmajai derībai dievkalpojumu noteikumi un laicīgā svētnīca." Te vārda "arī" lietošana liek saprast, ka Pāvils jau iepriekš ir pieminējis šo svētnīcu. Tādēļ, atgriežoties pie iepriekšējās nodaļas, tās iesākumā viņi lasīja: "Bet galvenais pārrunājamā lietā ir tas, ka mums ir tāds Augsts Priesteris, kas nosēdies pa labo roku godības tronim Debesīs, Svētnīcas un īstās telts kalpotājs, ko uzcēlis Kungs, ne cilvēks." (Ebr. 8:1,2)

Šeit ir runāts par jaunās derības svētnīcu. Pirmās derības svētā vieta bija cilvēku iekārtota, Mozus uzcelta, bet šo ir uzcēlis Kungs un ne cilvēks. Pirmajā svētnīcā kalpošanas pienākumus izpildīja mirstīgi priesteri, šajā kalpo Kristus, mūsu lielais Augstais Priesteris pie Dieva labās rokas. Viena svētnīca atradās virs Zemes, otra ir Debesīs.

Tālāk redzams, ka Mozus celtā telts tika veidota pēc noteikta parauga. Kungs viņam pavēlēja: "Visu pēc tā parauga, ko Es tev gribu rādīt, ir telti, ir visus tās rīkus, tā jums būs celt." (2. Moz. 25:9) Un vēlreiz viņš saņēma pamācību: "Un ievēro, ka tos taisi pēc parauga, kāds tev tika kalnā rādīts." (2. Moz. 25:40) Un Pāvils paskaidro, ka pirmā telts "ir tagadējā laikmeta līdzība, saskaņā ar ko tiek upurētas dāvanas un upuri", un ka abas svētnīcas daļas pieder "Debesu lietu attēliem", ka priesteri, kas saskaņā ar bauslību upurēja dāvanas, kalpoja "Debesu svētnīcas atveidam un ēnai" un ka "Kristus nav iegājis rokām taisītā svētnīcā, patiesās attēlā, bet pašās Debesīs, lai tagad par mums parādītos Dieva vaiga priekšā". (Ebr. 9:9,23; 8:5; 9:24)

(414) Svētnīca Debesīs, kurā Kristus kalpo mūsu labā, ir lielais oriģināls, bet Mozus celtā telts bija tikai kopija. Dievs deva savu Garu Zemes svētās vietas cēlājiem. Tās celtniecībā parādītā mākslinieciskā prasme atklāja dievišķo gudrību. Sienas izskatījās kā monolīts zelta veidojums, kas visos virzienos atstaroja zelta luktura septiņu eļļas lukturīšu

gaismu. Galds, uz kura novietoja maizes un kvēpināmais altāris arī mirdzēja vienā zeltā. Un ainas kopējo skaistumu papildināja krāšņie pārklāji, kas veidoja griestus, ar ieaustiem eņģeļu attēliem gaiši zilā, purpura un spilgti sarkanā krāsā. Aiz otrā priekškara atradās svētā šekina, Dieva godības redzamā atklāsme, kur nevarēja ieiet un palikt dzīvs neviens cits kā vienīgi augstais priesteris.

Laicīgās saiešanas telts nesalīdzināmais greznums cilvēcīgajam skatam attēloja Debesu tempļa godību, kur mūsu priekštecis Kristus mūsu labā kalpo Dieva troņa priekšā. Ķēniņu Ķēniņa mājvieta, kur Viņam kalpo tūkstošu tūkstoši un desmit tūkstoši reiz desmit tūkstoši stāv Viņa priekšā (Dan. 7:10), templis, kas pildīts ar mūžīgā troņa godību, kur seravi, tā mirdzošie sargi, pielūgsmē aizklāj savas sejas, šajā viskrāšņākajā celtnē virs Zemes, kādu jebkad veidojušas cilvēku rokas, varēja atrast tikai vāju sava lieluma un godības atspulgu. Tomēr Zemes svētnīca un tur notiekošā kalpošana mācīja svarīgas patiesības par Debesu svētnīcu un lielo darbu, kas tur tiek veikts cilvēku atpestīšanas labā.

Debesu svētnīcas divas svētās vietas attēlotas ar diviem nodalījumiem svētnīcā virs Zemes. Kad apustulim Jānim atklāsmē ļāva ieskatīties Dieva templī Debesīs, viņš tur godakrēsla priekšā ieraudzīja septiņus degošus eļļas lukturus. (Atkl. 4:5) Viņš redzēja eņģeli, kurš turēja "zelta kvēpināmo trauku, un tam tapa dotas daudz kvēpināmās zāles, ka viņš tās ar visu svēto lūgšanām liktu uz zelta altāra, kas ir goda krēsla priekšā". (Atkl. 8:3, Glika tulk.) Šeit pravietim bija atļauts skatīt Debesīs esošās svētnīcas pirmo nodalījumu, un viņš tur redzēja septiņus degošus eļļas lukturus un zelta altāri, ko svētnīcā virs Zemes attēloja zelta lukturis un kvēpināmais altāris. (415) Un, kad atkal "atvērās Dieva templis Debesīs" (Atkl.11:19), viņš varēja ielūkoties vissvētākajā vietā aiz iekšējā priekškara. Šeit Jānis redzēja Dieva esamības šķirstu, ko attēloja Mozus pagatavotais Dieva likumu uzglabāšanai domātais svētais šķirsts.

Tādā veidā tie, kas pētīja šo tematu, atrada neapstrīdamus pierādījumus svētnīcas esamībai Debesīs. Zemes svēto vietu Mozus veidoja pēc parauga, kas viņam tika rādīts. Un Pāvils māca, ka šis paraugs ir patiesā svētā vieta, kas atrodas Debesīs.

Debesu templī, Dieva mājvietā, Viņa tronis ir stiprināts taisnībā un tiesā. Vissvētākajā vietā atrodas Kunga bauslība, lielais taisnības likums, pēc kura tiek pārbaudīta visa cilvēce. Derības šķirstu, kurā atrodas bauslības galdiņi, sedz žēlastības krēsls, kura priekšā Kristus, atsaucoties uz savām asinīm, aizlūdz grēcinieku labā. Tādā veidā ir attēlota taisnības un žēlastības savienība cilvēku glābšanas plānā. Vienīgi bezgalīgā Gudrība varēja kaut ko tādu izdomāt, un bezgalīgais spēks šo plānu īstenot; šī savienība visas Debesis pilda ar apbrīnu un pielūgsmi. Ķerubi Zemes svētnīcā, kas godbijīgi noskatās uz žēlastības krēslu, attēlo interesi, ar kādu Debesu pulki vēro lielo glābšanas darbu. Tas ir žēlastības noslēpums, kuru skatīt kāro arī eņģeļi, – ka Dievs var palikt taisns, attaisnojot nožēlojošu grēcinieku un atjaunojot sakarus ar kritušo cilvēci, ka Kristus varēja nokāpt tik zemu, lai no bojāejas

bezdibeņa paceltu neskaitāmus pulkus un, ietērpjot tos savas taisnības nevainojamās drēbēs, savienotu ar eņģeļiem, kas nekad nav krituši, paverot tiem iespēju mūžīgai dzīvei Dieva klātbūtnē.

Cilvēka Vidutāja Kristus darbs parādīts skaistajā Cakarijas pravietojumā par To, kas "saucas Cemahs". (416) Pravietis saka: "Tiešām Viņš uzcels Kunga namu un nēsās valdnieka rotājumu pilnā godībā, un viņš sēdēs un valdīs uz sava troņa un būs arī priesteris savā goda krēslā, un miers valdīs viņu abu starpā." (Cak. 6:13)

"Viņš uzcels Kunga namu." Ar savu upuri un starpnieka darbu Kristus ir Dieva draudzes pamats un arī tās Cēlājs. Apustulis Pēteris norāda uz Viņu kā stūrakmeni: "Viņā visa celtne kopā salaista, aug par svētu templi Kungam. Un Viņā arī jūs," viņš saka, "līdzi tiekat uzcelti par Dieva mājokli Garā." (Ef. 2:20-22)

"Viņš nēsās valdnieka rotājumu." Kristum pieder kritušās cilvēces glābšanas gods. Visos mūžīgajos laikmetos atpirktie dziedās dziesmas "Viņam, kas mūs mīlējis, kas mūs ar savām asinīm atsvabinājis no mūsu grēkiem. (..) Viņam lai ir slava un vara mūžu mūžos"! (Atkl. 1:5,6)

Viņš "sēdēs un valdīs uz sava troņa, un būs arī priesteris savā goda krēslā". – Tagad Viņš vēl nesēž "uz sava troņa", jo godības valsts vēl nav uzcelta. Ne agrāk, kā tad, kad Viņa starpnieka darbs būs pabeigts, Dievs "Tam dos Viņa tēva Dāvida troni", valstību, kurai "nebūs gala". (Lūk.1:32,33) Kā priesteris Kristus tagad sēž kopā ar Tēvu Viņa tronī. (Atkl. 3:21) Uz troņa blakus Mūžīgajam, vienmēr Esošajam, ir Viņš, kurš "nesa mūsu sērgas un ciešanas" un bija uzņēmies mūsu sāpes, "kas tāpat kārdināts visās lietās, tikai bez grēka", lai varētu "palīdzēt tiem, kas tiek kārdināti". "Ja kāds krīt grēkā, tad mums ir Aizstāvis Tēva priekšā." (Jes. 53:4; Ebr. 4:15; 2:18; 1. Jāņa 2:1) Viņš aizrunā ar savu caururbto un sasisto miesu, ar savu nevainīgo dzīvi. Ievainotās rokas, sāni un piere aizlūdz par kritušo cilvēku, kura glābšana sagādāta par tādu neizmērojamu cenu.

"Un miers valdīs viņu abu starpā." Tēva mīlestība, kas nav mazāka par Dēla mīlestību, ir pazudušās cilvēces pestīšanas pamats. Jēzus pirms šķiršanās saviem mācekļiem sacīja: "Es nesaku, ka Es aizlūgšu Tēva priekšā par jums, jo pats Tēvs jūs mīl." (Jāņa 16:26,27) (417) "Dievs bija Kristū un salīdzināja pasauli ar sevi." (2. Kor. 5:19) "Jo tik ļoti Dievs pasauli mīlējis, ka Viņš devis savu vienpiedzimušo Dēlu, lai neviens, kas Viņam tic, nepazustu, bet dabūtu mūžīgo dzīvību." (Jāņa 3:16)

Tātad Rakstos ir skaidri pateikts, kas ir svētā vieta. Termins "svētnīca", kā tas lietots Bībelē, vispirms attiecas uz Mozus uzcelto telti kā Debesu lietu līdzību un, otrkārt, uz "īsto telti" Debesīs, uz kuru norādīja laicīgā svētnīca. Līdz ar Kristus nāvi izbeidzās simboliskā kalpošana. Tādēļ jaunās derības svētā vieta ir "īstā telts" Debesīs. Un, tā kā Dan. 8:14 izteiktajam pravietojumam jāpiepildās Jaunās Derības laikā, tad tajā norādītajai svētajai

vietai jābūt jaunās derības svētnīcai. 2300 dienu beigās, tas ir, 1844. gadā virs Zemes vairs nebija nekādas svētās vietas. Tātad pravietojums: "Divi tūkstoši un trīssimti dienas būs skaitāmas no vakara līdz rītam, tad svētā vieta atkal taps iesvētīta," neapšaubāmi norāda uz svētnīcu Debesīs.

Bet vēl jāatbild uz vissvarīgāko jautājumu: "Ko nozīmē svētās vietas iesvētīšana?" Vecās Derības rakstos ziņots, ka tāda kalpošana ir notikusi arī svētnīcā virs Zemes. Bet vai Debesīs varētu būt kaut kas tāds, kas jāšķīsta? Ebreju vēstules 9. nodaļa skaidri runā par Zemes, kā arī par Debesu svētās vietas šķīstīšanu. "Gandrīz viss tiek šķīstīts asinīs saskaņā ar bauslību, un bez asins izliešanas nav piedošanas. Debesu lietu attēliem jātop šķīstītiem ar to pašu, bet Debesu lietām pašām ar labākiem upuriem nekā šis" (Ebr. 9:22,23), proti, ar Kristus dārgām asinīm.

Šķīstīšana kā simboliskajā, tā patiesajā kalpošanā izdarāma ar asinīm: pirmajā – ar dzīvnieku asinīm, pēdējā – ar Kristus asinīm. (418) Un Pāvils paskaidro arī iemeslu, kāpēc šķīstīšana izdarāma ar asinīm, jo bez asins izliešanas nav piedošanas. Piedošana jeb grēka atņemšana ir šeit veicamais darbs. Bet kas grēkam kopējs ar svēto vietu Debesīs vai virs Zemes? To varam izprast, pārdomājot simbolisko kalpošanu, jo priesteri virs Zemes kalpoja "Debesu svētnīcas atveidam un ēnai". (Ebr. 8:5)

Kalpošana Zemes svētnīcā sastāvēja no divām daļām: priesteri ik dienas kalpoja svētajā vietā, bet vienreiz gadā augstais priesteris izpildīja sevišķu salīdzināšanas darbu, šķīstot svētnīcu ar kalpošanu vissvētākajā vietā. Dienu no dienas grēkus nožēlojošie ļaudis atveda savus upurus pie saiešanas telts durvīm, uzlika rokas uz upura galvas un izsūdzēja grēkus, tā simboliski no sevis tos pārnesot uz nevainīgo upuri. Pēc tam dzīvnieku nokāva. "Bez asins izliešanas," saka apustulis, "nenotiek piedošana". "Miesas dvēsele ir asinis." (3. Moz.17:11, Glika tulk.) Pārkāptais Dieva likums prasīja pārkāpēja dzīvību. Asinis, kas attēloja grēcinieka zaudēto dzīvību, kura noziegumu uzlika upura dzīvniekam, priesteris ienesa svētajā vietā un slacīja pret priekškaru, aiz kura atradās Derības šķirsts ar grēcinieka pārkāptajiem baušļiem. Izpildot šo ceremoniju, grēku ar asinīm simboliski pārnesa uz svētnīcu. Dažos gadījumos asinis netika ienestas svētajā vietā, bet tad priesterim bija jāēd gaļa, kā Mozus pavēlēja Ārona dēliem, sakot: "Jums tas bija dots, lai nestu draudzes grēkus." (3. Moz.10:17.) Abas ceremonijas vienādi simbolizēja grēka pārnešanu no grēku nožēlotāja uz svēto vietu.

Tāds darbs dienu no dienas tika veikts visu gadu. Tādā veidā Izraēla grēki tika pārnesti uz svēto vietu, un, lai svētnīcu no tiem atbrīvotu, tika izvests sevišķs pasākums. (419) Dievs pavēlēja izdarīt salīdzināšanu katram svētajam nodalījumam. "Viņam būs salīdzināt svēto vietu Izraēla bērnu nešķīstības dēļ un viņu pārkāpumu dēļ visos viņu grēkos, un tā lai viņš dara saiešanas teltī, kas pie viņiem ir viņu nešķīstību vidū." Salīdzināšanu vajadzēja izdarīt

arī altārim, "to šķīstīt un svētīt no Izraēla bērnu nešķīstībām". (3. Moz.16:16,19, Glika tulk.)

Reizi gadā, lielajā Salīdzināšanas dienā, priesteris iegāja vissvētākajā vietā, lai šķīstītu svētnīcu. Tur izpildītais darbs noslēdza gadskārtējo kalpošanas ciklu. Salīdzināšanas dienā pie telts durvīm atveda divus āžus, par kuriem lozēja, "viens mesls Kungam un otrs mesls Azazēlam". (3. Moz.16:8) Āzi, kuram krita Kunga loze, vajadzēja nokaut par grēku upuri tautas labā. Un priesterim tā asinis bija jānes aiz priekškaramā un jāslaka uz žēlastības krēsla un tā priekšā. Asinis vajadzēja slacīt arī uz kvēpināmo altāri, kas atradās pirms priekškara.

"Un Ārons lai liek savas abas rokas uz dzīvā āža galvas un uz tā izsūdz visus Izraēla bērnu noziegumus un visus viņu pārkāpumus pēc visiem viņu grēkiem, un tos liek uz āža galvu un palaiž to tuksnesī caur zināma vīra roku. Un tā āzis uz sevis nu nesīs viņu noziegumus tuksnesī." (3. Moz. 16:21,22, Glika tulk.) Grēka āzis vairs nenāca Izraēla nometnē, un vedējam, pirms tas drīkstēja atgriezties sabiedrībā, vajadzēja ar ūdeni mazgāt sevi un savas drēbes.

Visa šī ceremonija tiecās izraēliešiem norādīt uz Dieva svētumu un Viņa riebumu pret grēku, kā arī mācīt, ka nav iespējams saskarties ar grēku un palikt neaptraipītam. No ikviena vīra šī salīdzināšanas darba laikā prasīja vislielāko nopietnību. (420) Bija jānoliek visi laicīgie darbi, un visai Izraēla draudzei šo dienu vajadzēja pavadīt svinīgā pazemībā Dieva priekšā, lūdzot, gavējot un dziļi pārmeklējot savas sirdis.

Šī ēnas kalpošana atklāj svarīgas salīdzināšanas darba patiesības. Grēcinieka vietā tika pieņemts vietnieks, tomēr upura dzīvnieka asinis grēku pilnīgi neizdeldēja. Tās tikai deva iespēju grēku pārnest uz svēto vietu. Upurējot asinis, grēcinieks atzina likuma autoritāti, izsūdzēja savus pārkāpumus un, ticot gaidāmajam Glābējam, izteica savas ilgas pēc piedošanas, bet ar to viņš vēl nebija pilnīgi atbrīvots no bauslības prasītā soda. Salīdzināšanas dienā augstais priesteris, pienesis draudzes upuri, ar šī upura asinīm iegāja vissvētākajā vietā un tās slacīja uz salīdzināšanas vāka tieši virs bauslības, lai dotu gandarījumu tās prasībām. Tad kā starpnieks viņš grēkus uzņēmās uz sevis un iznesa tos no svētnīcas. Uzlicis rokas uz atlaižamā āža galvas, viņš izsūdzēja visus šos pārkāpumus, ar to rādot, ka grēki tagad tiek uzlikti āzim. Un tikai pēc tam, kad āzis tos aiznesa prom, uzskatīja, ka tauta tagad uz visiem laikiem no tiem ir brīva.

Tāda bija kalpošana "Debesu svētnīcas attēlam un ēnai". Un ko zemes svētnīcas kalpošanā izpildīja simbolos, tam īstenībā bija jānotiek Debesu svētnīcā. Pacēlies Debesīs, mūsu Pestītājs iesāka savu Augstā Priestera darbu. Pāvils saka: "Kristus nav iegājis rokām taisītā svētnīcā, patiesās attēlā, bet pašās Debesīs, lai tagad par mums parādītos Dieva vaiga priekšā." (Ebr. 9:24)

Priestera gadskārtējā kalpošana svētnīcas pirmajā nodalījumā, aiz priekškara, kas veidoja durvis un svēto vietu un atšķīra to no ārējā pagalma, attēlo kalpošanas darbu, ko Kristus uzņēmās pēc pacelšanās Debesīs. Priesterim ik dienas vajadzēja nest Dieva priekšā grēku upura asinis, kā arī vīraka smaržu, kas pacēlās augšup līdz ar Izraēla lūgšanām. (421) Tā Kristus, norādot uz savām asinīm, lūdza Tēva priekšā grēcinieku labā un kopā ar savas taisnības dārgo smaržu nesa Viņam grēkus nožēlojošu ticīgo ļaužu lūgšanas. Tāds bija kalpošanas darbs Debesu svētnīcas pirmajā nodalījumā.

Turp Kristum sekoja Viņa mācekļu ticība, kad Viņš paceļoties pazuda to skatam. Tur koncentrējās viņu cerība, kas, kā sacīja Pāvils, veidoja "drošu un stipru dvēseles enkuru, kas sniedzas aiz priekškara, kur Jēzus par mums iegājis kā ceļvedis, kļūdams uz mūžiem par Augsto Priesteri".(Ebr. 6:19,20) "Ne ar āžu un teļu asinīm, bet ar savām paša asinīm reizi par visām reizēm iegājis svētnīcā, panākdams mūžīgu pestīšanu." (Ebr. 9:12)

Astoņpadsmit gadsimtus šis kalpošanas darbs turpinājās svētnīcas pirmajā nodalījumā. Kristus asinis aizlūdza nožēlojošo grēcinieku labā, nodrošināja viņiem piedošanu un pieņemšanu Tēva priekšā, tomēr grēki joprojām palika ierakstīti grāmatās. Kā ēnas kalpošanā gada beigās izdarīja salīdzināšanas darbu, tā arī, pirms tiek pabeigta Kristus misija cilvēku pilnīgai atbrīvošanai, jānorisinās pēdējam salīdzināšanas darbam svētnīcas tīrīšanā no grēka. Šī ir tā kalpošana, kas iesākās 2300 dienu beigās. Tanī laikā, kā iepriekš bija teicis pravietis Daniēls, mūsu Augstais Priesteris iegāja vissvētākajā vietā izpildīt sava svinīgā darba pēdējo daļu – šķīstīt svētnīcu.

Kā senatnē ļaužu grēkus ticībā uzlika grēku upurim un ar tā asinīm simboliski ienesa Zemes svētnīcā, tā jaunajā derībā savus pārkāpumus nožēlojošo ļaužu grēkus ticībā uzliek Kristum un patiesi ienes Debesu svētnīcā. Un kā Zemes lietu simboliskā šķīstīšana notika, iznesot grēkus, kas bija aptraipījuši svēto vietu, tā arī jānotiek Debesu lietu patiesajai šķīstīšanai, iznesot vai izdzēšot tur ierakstītos grēkus. (422) Bet pirms tam vēl jāizdara grāmatās ierakstīto pārskatu pārbaude, lai noteiktu, kuri cilvēki, nožēlojot grēkus un ticot Kristum, ir ieguvuši tiesības saņemt Viņa salīdzināšanas darba sniegtos labumus. Tāpēc svētās vietas šķīstīšana sevī ietver arī izmeklēšanas tiesas darbu. Šim pasākumam jātiek paveiktam, pirms Kristus nāk izglābt savus ļaudis, jo, kad Viņš nāks, tad Viņa alga būs līdz ar Viņu, katram cilvēkam atmaksāt atbilstoši viņa darbiem. (Atkl. 22:12)

Tie, kas gāja uz priekšu pravietiskā vārda izpratnē, saprata, ka 1844. gadā, beidzoties 2300 dienām, Kristum nebija vis jānāk uz Zemi, bet gan jāieiet Debesu svētnīcas vissvētākajā vietā izpildīt salīdzināšanas darba pēdējo daļu, kam vajadzēja notikt pirms Viņa nākšanas uz šo Zemi.

Noskaidrojās arī, ka, grēku upurim norādot uz Kristu kā uz lielo upuri un augstam priesterim pārstāvot Kristu kā vidutāju, grēka āzim jābūt sātana, grēka autora, simbolam, kuram beidzot uzliks patiesi nožēlojošo ļaužu grēkus. Kad augstais priesteris, pateicoties

grēku upura asinīm, no pārkāpumiem šķīstīja svētnīcu, viņš grēkus uzlika palaižamajam āzim. Un, kad Kristus savas kalpošanas beigās ar savām asinīm izpirkto ļaužu grēkus iznesīs no Debesu svētnīcas, Viņš tos uzliks sātanam, kuram saskaņā ar tiesas spriedumu jāsaņem pēdējais sods. Grēka āzi aizveda uz neapdzīvotu vietu, lai tas nekad vairs neatgrieztos Izraēla nometnē. Tā sātanu uz mūžīgiem laikiem atšķirs no Dieva un Viņa ļaudīm. Ļaunais beigs eksistēt grēka un grēcinieku pilnīgās iznīcināšanas laikā.

NODAĻA 24 - VISSVĒTĀKAJĀ VIETĀ

Svētās vietas temats līdzīgi atslēgai atvēra un skaidroja 1844. gada vilšanās noslēpumu. Tas atklāja veselu rindu patiesību, kas pilnīgi pamatoti un savstarpējā saskaņā rādīja, ka Dieva roka ir vadījusi lielo adventes kustību, uzsverot pašreizējos pienākumus un vedot gaismā Dieva tautu un tās darbu. Kā Jēzus mācekļi pēc briesmīgās moku un vilšanās nakts "tapa līksmi, Kungu redzēdami", tā tagad priecājās tie, kas ticībā bija gaidījuši Viņa otro atnākšanu. Viņi bija domājuši, ka Jēzus parādīsies godībā, lai atalgotu savus kalpus. Cerībās pievilļoties, tie Jēzu pazaudēja no sava redzesloka un uztraucās tāpat kā Marija pie kapa: "Tie manu Kungu paņēmuši, un es nezinu, kur tie Viņu likuši". Un tagad tie Viņu, savu līdzjūtīgo Augsto Priesteri, kurš drīz parādīsies kā Ķēniņš un Atbrīvotājs, atkal ieraudzīja Vissvētākajā vietā. Gaisma no svētnīcas apspīdēja pagātni, tagadni un nākotni. Ticīgie atzina, ka viņus savā nemaldīgajā gudrībā ir vadījis Dievs. Lai gan līdzīgi pirmajiem mācekļiem viņi paši nebija sapratuši vēsti, kuru sniedza ļaudīm, tomēr vēsts bija pareiza. To sludinot, viņi bija izpildījuši Dieva nodomu, un viņu darbs Kungam nebija veltīgs. "Atdzimuši dzīvai cerībai," viņi priecājās "ar neizsakāmu un godības pilnu prieku".

Kā Daniēla 8:14 pravietojums: "Divi tūkstoši un trīs simti dienas būs skaitāmas no vakara līdz rītam, tad svētā vieta atkal taps iesvētīta", tā arī pirmā eņģeļa vēsts: "Bīstieties Dievu un dodiet Viņam godu, jo ir atnākusi Viņa tiesas stunda", norādīja uz Kristus kalpošanu vissvētākajā vietā, uz izmeklēšanas tiesu, bet ne uz Kristus nākšanu izglābt savus ļaudis un iznīcināt bezdievīgos. (424) Kļūda nebija pravietisko laiku aprēķinā, bet tā notikuma izpratnē, kas risināsies 2300 dienu beigās. Šīs maldīšanās dēļ ticīgie pārdzīvoja vilšanos, tomēr piepildījās viss, ko pravietojums iepriekš bija vēstījis, viss, ko viņi varēja gaidīt, pamatojoties uz Rakstiem. Tieši tajā laikā, kad tie žēlojās par pieviltajām cerībām, norisinājās šajā vēstī paredzētais notikums, kam vajadzēja piepildīties, pirms Kungs varētu nākt un atalgot savus kalpus.

Kristus nebija atnācis uz Zemi, kā viņi gaidīja, bet gan iegājis Debesīs esošā templa vissvētākajā vietā, kā uz to jau iepriekš norādīja simboli. Pravietis Daniēls apraksta, ka viņš šinī brīdī nāk Laiku Vecā priekšā: "Es redzēju nakts parādīšanā, un raugi, viens nāca debess padebešos kā Cilvēka Dēls un nāca," ne uz Zemi, bet – "pie Laiku Vecā, un tapa vests Viņa priekšā". (Dan. 7:13, Glika tulk.)

Arī pravietis Malaķija jau iepriekš bija ziņojis par šo nākšanu: "Drīz nāks uz savu namu Kungs, ko jūs meklējat, un derības eņģelis, pie kā jums labs prāts. Redzi, Viņš nāk, saka Kungs Cebaots." (Mal. 3:1, Glika tulk.) Kunga nākšana uz savu templi bija pēkšņa un negaidīta Viņa ļaudīm, jo tie Viņu tur nemeklēja. Tie gaidīja Viņu nākam uz Zemi, "ar uguns liesmām sodīt tos, kas nepazīst Dievu un kas ir nepaklausīgi (..) evaņģēlijam". (2. Tes. 1:8, Glika tulk.)

Bet ļaudis vēl nebija gatavi sastapt savu Kungu. Viņu labā vēl bija veicams sagatavošanas darbs. Viņiem bija nepieciešama gaisma, kas skatus pievērstu Dieva templim Debesīs, (425) un, kad tie ticībā sekoja savam Augstajam Priesterim Viņa izpildāmajā kalpošanas darbā, tad atklājās jauni pienākumi. Draudzei vēl vajadzēja saņemt kādu brīdinājuma un pamācības vēsti.

Pravietis saka: "Bet kas varēs izturēt Viņa atnākšanas dienu un kas varēs pastāvēt, kad Viņš ieradīsies? Jo Viņš ir zeltkaļa kausējošā uguns un kā veļas mazgātājas sārms. Viņš sēdēs un kausēs, un dzidrinās sudrabu, un Viņš šķīstīs Levija bērnus un pārkausēs viņus pamazām kā zeltu un sudrabu arvien tīrākus. Tad viņi nesīs tam Kungam ēdamo upuri īstā taisnībā." (Mal. 3:2,3) Kad Kristus pārtrauks starpnieka darbu augšā esošajā svētnīcā, tad tiem, kas dzīvo virs zemes, svētā Dieva vaiga priekšā vajadzēs pastāvēt bez Vidutāja. Viņu drēbēm jābūt neaptraipītām, viņu raksturiem jābūt šķīstiem, ar apslacināšanas asinīm attīrītiem no katra grēka. Dieva žēlastības spēkā un pašiem čakli pūloties, tiem jāuzvar viss ļaunums. Kamēr vēl Debesīs turpinās izmeklēšanas tiesa, kamēr turpinās savu vainu nožēlojošo ticīgo grēku iznešana no svētnīcas, tikmēr starp Dieva ļaudīm virs zemes jānorisinās īpašam šķīstīšanas un grēku attīrīšanas darbam. Visskaidrāk par to runāts Atklāsmes grāmatas 14. nodaļas vēstīs.

Kad šis darbs būs pabeigts, tad arī Kristus sekotāji būs sagatavoti uz Viņa atnākšanu. Tad Kungam "labi patiks Jūdas un Jeruzālemes ēdamais upuris kā senajos laikos, pirms ilgiem gadiem". (Mal. 3:4) Tad draudze, kuru mūsu Kungs atnākot ņems pie sevis, būs pagodināta "bez traipa un grumbas vai cita tamlīdzīga trūkuma". (Ef. 5:27) Tad tā parādīsies kā "auseklis, skaista kā Mēness, skaidra kā Saule, briesmīga kā karaspēks ar karogiem". (Augstā dz. 6:10, Glika tulk.)

Pravietodams par Kunga ieiešanu savā templī, Malaķija bez tam vēl ziņo arī par Viņa otro adventi, par Viņa nākšanu izpildīt tiesas spriedumu. Un tad Es nākšu pie jums un jūs tiesāšu, un Es nodošu uz vietas savu taisno liecību pret burvjiem, laulības pārkāpējiem, zvērestu lauzējiem un tiem, kas izturas varmācīgi un netaisni pret algādžiem, atraitnēm un bāriņiem, (426) kas nomāc ienācējus svešiniekus un Mani nebīstas," saka Kungs Cebaots." (Mal. 3:5) Jūda norāda uz to pašu notikumu, sacīdams: "Redzi, Kungs nāk ar daudz tūkstošiem savu svēto tiesāt visus un sodīt visus bezdievjus viņu bezdievīgo darbu dēļ, ko tie darījuši." (Jūdas 14,15) Šī nākšana un Kunga iešana uz savu templi ir īpaši un atšķirīgi notikumi.

Kristus, mūsu Augstā Priestera, ieiešana vissvētākajā nodalījumā, lai šķīstītu svēto vietu, atklāta Dan.8:14; un Cilvēka Dēla nākšana pie Laiku Vecā, par ko stāsta Dan. 7:13, kā arī Kunga nākšana uz savu templi, par ko runāja Malaķija, – visi ir viena un tā paša notikuma apraksti, un to pašu attēlo arī līgavaiņa nākšana uz kāzām Mat. 25. nodaļā sniegtajā līdzībā par desmit jaunavām.

1844. gada vasarā un rudenī atskanēja vēsts: "Redzi, Līgavainis nāk!" Tad arī izveidojās divas šķiras, kas attēlotas ar gudrajām un negudrajām jaunavām, – viena šķira priecīgi gaidīja Kunga parādīšanos un gatavojās Viņu sastapt, otra šķira, baiļu ietekmēta un tikai impulsīvu jūtu dzīta, apmierinājās ar patiesības teoriju, bet ar Dieva žēlastību personīgi neiepazinās. Līdzībā sacīts, ka, līgavainim nākot, tās, "kas bija gatavas, iegāja ar Viņu kāzās". Parādītā līgavaiņa nākšana notiek pirms kāzām. Pēc tam Kristus uzņem savu valstību, ko attēlo kāzas. Svētā pilsēta, Jaunā Jeruzāleme, kas ir valsts galvaspilsēta un simbols, nosaukta par "līgavu, jēra sievu". Eņģelis sacīja Jānim: "Nāc, es tev rādīšu līgavu, Jēra sievu. Viņš mani aiznesa garā," saka pravietis, "un man rādīja svēto pilsētu Jeruzālemi nokāpjam no Debesīm, no Dieva." (Atkl. 21:9,10) Ir skaidrs, ka līgava attēlo svēto pilsētu, un jaunavas, (427) kas iziet pretī līgavainim, simbolizē draudzi. Atklāsmes grāmatā par Dieva ļaudīm runāts kā par viesiem kāzu mielastā. (Atkl. 19:9) Ja viņi ir viesi, tad tie tajā pašā laikā nevar būt attēloti arī kā līgava. Kristus, kā ziņoja pravietis Daniēls, no Laiku Vecā saņems valdību un godību, un valstību (Dan. 7:14); Viņš saņems Jauno Jeruzalemi, savas valsts galvaspilsētu, "sagatavotu kā savam vīram greznotu līgavu". (Atkl. 21:2) Saņēmis valsti, Viņš nāks savā godībā kā ķēniņu Ķēniņš un kungu Kungs izglābt savus ļaudis, kuri "sēdēs ar Ābrahāmu, Īzaku un Jēkabu" (Mat. 8:11) pie Viņa galda Viņa valstībā (Lūk. 22:30), lai ņemtu dalību Jēra kāzu mielastā.

1844. gada vasarā sludinātā vēsts: "Redzi, Līgavainis nāk!" – tūkstošus ierosināja gaidīt tūlītēju Kunga atnākšanu. Tomēr noteiktajā laikā Līgavainis neieradās vis uz Zemes, kā ļaudis gaidīja, bet pie Laiku Vecā Debesīs uz kāzām, lai saņemtu savu valsti. "Kas bija gatavas, iegāja ar Viņu kāzās, un durvis aizslēdza." Viņām personīgi nevajadzēja būt klāt šajās kāzās, jo tās notiek Debesīs, bet līdzībā ainotās jaunavas atradās virs Zemes. Kristus sekotājiem jāgaida "savu Kungu no kāzām pārnākam". Tomēr tiem jāsaprot Viņa darbs un ticībā Tam jāseko, kad Jēzus stājas Tēva priekšā. Šādā nozīmē par viņiem var teikt, ka tie ieiet kāzās.

Līdzībā kāzās iegāja tie, kam līdz ar lukturiem traukos bija arī eļļa. Tie, kam līdz ar zināšanām par Rakstu patiesībām bija arī Gars un Dieva žēlastība un kas visrūgtāko pārbaudījumu naktī bija pacietīgi gaidījuši, meklējot Bībelē skaidrāku gaismu, – tie ieraudzīja patiesību par svētnīcu Debesīs un pārmaiņu Pestītāja kalpošanas veidā un ticībā sekoja Tam Viņa darbā augšā esošajā svētajā vietā. (428) Tādēļ visi, kas, saskaņā ar Rakstu liecību, pieņem tās pašas patiesības, ticībā sekot Kristum, kad Viņš stājas Dieva priekšā, lai izpildītu pēdējo starpnieka darbu un tā beigās saņemtu savu valstību, – tie visi attēloti kā tādi, kas ieiet kāzās.

Mateja 22. nodaļā aprakstītajā līdzībā izteikta tā pati kāzu simbolika un skaidri parādīts, ka izmeklēšanas tiesa notiek pirms kāzām. Ķēniņš viesus apskatīt ienāk pirms kāzām (Mat. 22:11), lai redzētu, vai visi ir ietērpušies kāzu drēbēs, nevainojama rakstura tērpā, kas mazgāts un balināts Jēra asinīs. (Atkl. 7:14) To, kuru atrod bez šī tērpa, izmet ārā, bet visus,

kuri tērpušies kāzu drēbēs, Dievs pieņem, un tie tiek atzīti par cienīgiem iegūt līdzdalību Viņa valstībā un sēdēt līdz ar Viņu tronī. Šis rakstura pārbaudes darbs, kas nosaka, kuri ir sagatavoti Dieva valstij, ir izmeklēšanas tiesa vai pēdējais darbs augšā esošajā svētnīcā.

Kad izmeklēšanas darbs būs pabeigts, kad no visiem laikmetiem būs izskatītas un izlemtas visu to cilvēku lietas, kuri saukušies par Kristus sekotājiem, tikai tad, un ne ātrāk, izbeigsies pārbaudes laiks un žēlastības durvis tiks aizslēgtas. Tā ar vienu īsu teikumu: "Kas bija gatavas, iegāja ar Viņu kāzās, un durvis aizslēdza", mums tiek parādīta Pestītāja pēdējā kalpošanas fāze līdz brīdim, kad būs pilnīgi pabeigts lielais cilvēces atpestīšanas darbs.

Zemes svētnīcā, kur, kā mēs redzējām, kalpošana norisinājās pēc Debesu svētnīcas parauga, līdz ar augstā priestera ieiešanu vissvētākajā vietā Salīdzināšanas dienā pārtrauca kalpošanu pirmajā nodalījumā. Dievs pavēlēja: "(..) neviens cilvēks lai neatrodas saiešanas teltī, kad viņš ieiet svētnīcā, lai salīdzinātos, kamēr viņš no tās iznāk ārā." (3. Moz. 16:17) Tā Kristus līdz ar ieiešanu vissvētākajā vietā, lai izpildītu salīdzināšanas noslēdzošo darbu, pārtrauca savu kalpošanu pirmajā nodalījumā. Bet, beidzoties kalpošanai pirmajā nodalījumā, iesākās kalpošana otrajā nodalījumā. (429) Augstais priesteris ēnas kalpošanas Salīdzināšanas dienā, atstājot svēto vietu, gāja Dieva priekšā, lai par visu Izraēlu, kas patiesi nožēloja savus grēkus, nestu grēka upura asinis. Tā arī Kristus kā mūsu Vidutājs bija pabeidzis tikai vienu sava darba daļu, lai uzsāktu otru, kurā Viņš vēl arvien ar savām asinīm Tēva priekšā aizlūdz grēcinieku labā.

1844. gadā adventisti šo jautājumu vēl nesaprata. Pēc tam, kad bija pagājis laiks, kurā gaidīja Pestītāju, viņi joprojām domāja, ka Kunga nākšana ir tuvu, viņi uzskatīja, ka ir sasnieguši svarīgu krīzes punktu, kad Kristus starpnieka darbs Dieva priekšā cilvēku labā jau pabeigts. Tiem šķita, ka Bībele norāda uz cilvēces pārbaudes laika beigām īsi pirms Kunga patiesās nākšanas debesu padebešos. Likās, ka par to runā teksti, kas stāsta par laiku, kad daudzi meklēs, klaudzinās un sauks pie žēlastības durvīm, bet tās netiks atvērtas. Tādēļ viņiem radās jautājums, vai datums, kurā tie gaidīja Kristus nākšanu, drīzāk neiezīmē tieši pirms Viņa atnākšanas esošā laika posma iesākumu. Pasludinājuši brīdinājumu par tiesas tuvumu, viņi pieņēma, ka pasaules labā veicamais darbs ir padarīts, un tādēļ tos vairs neinteresēja grēcinieku glābšana. Turklāt neticīgo bezkaunīgā un zaimojošā smiešanās viņiem šķita vēl viens pierādījums, ka Dieva Gars ir atrauts no Viņa žēlastības atmetējiem. Tas viss nostiprināja pārliecību, ka pārbaudes laiks ir beidzies vai, kā toreiz mēdza teikt, "žēlastības durvis aizslēgtas".

Bet līdz ar svētnīcas jautājuma izpētīšanu nāca skaidrāka gaisma. Tagad viņi saprata, ka doma par 2300 dienu noslēgumu 1844. gadā un līdz ar to pastāvošo krīzi ir pareiza. Bet, kaut arī tā bija patiesība, ka cerību un žēlastības durvis, pa kurām astoņpadsmit gadsimtus cilvēki bija atraduši pieeju Dievam, tagad tika aizdarītas, tomēr atvērās citas durvis, un

grēku piedošana cilvēkiem vēl tika piedāvāta, (430) Kristum aizlūdzot vissvētākajā vietā, viena Viņa kalpošanas daļa bija noslēgusies, bet tikai tāpēc, lai dotu vietu otrai. Vēl joprojām bija "atvērtas durvis" uz Debesu svētnīcu, kur grēcinieku labā kalpoja pats Kristus.

Tagad kļuva skaidrs, ko nozīmē Kristus vārdi Atklāsmes grāmatā, kas adresēti draudzei tieši šajā laikā: "Tā saka Svētais, Patiesīgais, kam Dāvida atslēga, kas atver, un neviens neaizslēdz, kas aizslēdz, un neviens neatver. Es zinu tavus darbus. Redzi, Es tavā priekšā esmu devis atvērtas durvis, ko neviens nevar aizslēgt." (Atkl. 3:7,8)

Kas ticībā sekos Jēzum lielajā salīdzināšanas darbā, tie saņems Viņa Vidutāja svētības, kamēr tie, kas gaismu par šo kalpošanas darbu atraida, negūs no tā nekādu labumu. Jūdi, kas noraidīja Kristus pirmās adventes laikā doto gaismu un atteicās ticēt Viņam kā pasaules Pestītājam, nevarēja saņemt piedošanu. Kad Jēzus, atgriezies Debesīs, ar savām asinīm iegāja Debesu svētnīcā, lai pār mācekļiem izlietu Vidutāja svētības, jūdi tika atstāti pilnīgā tumsā, turpinot pienest nekam nederīgus upurus un dāvanas. Simbolu un ēnas kalpošana bija izbeigusies. Tās durvis, pa kurām cilvēki agrāk bija atraduši pieeju Dievam, vairs nebija atvērtas. Jūdi bija atteikušies meklēt Viņu pa vienīgo ceļu, kurā Jēzu toreiz varēja atrast, domājot par kalpošanu Debesu svētnīcā. Tāpēc arī tie neatrada savienību ar Dievu. Viņiem durvis bija aizslēgtas. Tie Kristu nebija atzinuši kā patieso upuri un Vidutāju Dieva priekšā, tāpēc arī nevarēja saņemt svētības, ko sniedza šis starpniecības darbs.

Atkritušo jūdu stāvoklis ilustrē bezrūpīgo un neticīgo vārda kristiešu stāvokli, kuri apzināti paliek nezināšanā par mūsu žēlsirdīgā Augstā Priestera darbu. (431) Kad simboliskajā kalpošanā augstais priesteris iegāja vissvētākajā vietā, visam Izraēlam vajadzēja sapulcēties ap svētnīcu un vissvinīgākā veidā pazemot savas dvēseles Dieva priekšā, lai katrs varētu saņemt savu grēku piedošanu un netiktu izdeldēts no draudzes vidus. Cik daudz svarīgāk šajā patiesajā salīdzināšanas dienā saprast mūsu Augstā Priestera darbu, lai zinātu, kādu pienākumu pildīšana tiek prasīta no mums!

Cilvēki nevar nesodīti atraidīt brīdinājumus, kurus Dievs savā žēlastībā viņiem sūta. Noas dienās pasaulei sūtīja vēsti no Debesīm, un tā laika cilvēku izglābšanu izšķīra viņu nostāja pret šo vēsti. Un tikai tāpēc, ka tie brīdinājumu noraidīja, grēcīgajai cilvēcei atņēma Dieva Garu un tā gāja bojā plūdu ūdeņos. Ābrahāma laikā žēlastība mitējās aizlūgt par Sodomas noziedzīgajiem iedzīvotājiem, un no Debesīm sūtītā uguns aprija visus, izņemot Latu, viņa sievu un divas meitas. Tāpat notika Kristus dienās. Dieva Dēls brīdināja tās paaudzes neticīgos jūdus: "Jūsu nams tiks jums atstāts postā." (Mat. 23:38) Un, skatoties uz pēdējām dienām, tā pati bezgalīgā gudrība runā par tiem, kas "nav pieņēmuši patieso mīlestību, kas tos būtu izglābusi, tāpēc Dievs tagad sūta tiem maldu varu, ka tie sāk ticēt meliem, un tādā kārtā krīt sodā visi, kas nav ticējuši patiesībai, bet vairāk mīlējuši

netaisnību". (2. Tes. 2:10-12) Kad viņi atmet Dieva Vārda mācības, tad Dievs tiem atņem savu Garu un atstāj tos viņu iemīļotajiem maldiem.

Bet Kristus vēl arvien aizlūdz cilvēku labā, un gaisma tiks dota tiem, kas to meklēs. Lai gan sākumā adventisti to nesaprata, vēlāk, kad sāka atvērties Raksti, kas atklāja lietu patieso stāvokli, viss kļuva skaidrs.

Pēc 1844. gada sekoja lielu pārbaudījumu periods visiem, kas vēl turējās pie adventes ticības. Patiesā stāvokļa noskaidrošanai tiem palīdzēja tikai tā gaisma, kas viņu domas vadīja uz svētnīcu augšā. (432) Daži atteicās no agrākās ticības pravietisko periodu aprēķiniem un adventes kustību pavadošo Svētā Gara vareno iespaidu piedēvēja cilvēcīgiem vai sātaniskiem spēkiem. Tomēr citi stingri turējās pie pārliecības, ka pagātnes piedzīvojumos viņus vadījis Kungs, un, turpinot gaidīt, paliekot nomodā un lūdzot Dievu, lai uzzinātu Viņa prātu, tie ieraudzīja, ka viņu lielais Augstais Priesteris ir stājies citā savas kalpošanas darbā, un, ticībā Tam sekojot, tie tika vadīti tā, ka varēja izprast arī draudzes pēdējo darbu. Viņi ieguva skaidrāku skatu uz pirmā un otrā eņģeļa vēsti un tika sagatavoti saņemt un pasludināt pasaulei Atklāsmes grāmatas 14. nodaļā izteikto trešā eņģeļa svinīgo brīdinājumu.

NODAĻA 25 - DIEVA BAUSLĪBA NEMAINĀS

"Tad atvērās Dieva templis Debesīs, templī bija redzams Viņa derības šķirsts." (Atkl.11:19) Dieva derības šķirsts atrodas vissvētākajā vietā, svētnīcas otrajā nodalījumā. Kalpošanā Zemes svētnīcā, kas bija tikai "Debesu svētnīcas atveids un ēna", šo nodalījumu atvēra vienīgi lielajā Salīdzināšanas dienā, lai šķīstītu svētnīcu. Tāpēc paziņojums, ka atvēries Dieva templis Debesīs un bijis redzams Viņa derības šķirsts, norāda uz Debesu svētnīcas vissvētākās vietas atvēršanu 1844. gadā, kad tur iegāja Kristus, lai veiktu salīdzināšanas pēdējo darbu. Kas ticībā sekoja savam lielajam Augstajam Priesterim, kad Viņš uzsāka kalpošanu vissvētākajā vietā, tie ieraudzīja Viņa derības šķirstu. Iedziļinājušies svētnīcas tēlojumā, viņi saprata, ka Pestītājs ir mainījis kalpošanas veidu, un atzina, ka Viņš tagad, atsaukdamies uz savām asinīm, grēcinieku labā aizlūdz Dieva šķirsta priekšā.

Virs Zemes esošajā teltī derības šķirstā atradās divi akmens galdiņi, uz kuriem bija rakstīti Dieva likumi. Šķirsts bija tikai ietvars šiem bauslības galdiņiem, un tieši šo dievišķo priekšrakstu klātbūtne to padarīja vērtīgu un svētu. Atveroties Dieva templim Debesīs, kļuva redzams Viņa derības šķirsts.(434) Vissvētākajā Debesu svētnīcas vietā tiek rūpīgi glabāts dievišķais likums - likums, ko Sinaja kalnā, pērkonam dārdot, paziņoja pats Dievs, un ar savu pirkstu rakstīja uz akmens plāksnēm.

Debesu svētnīcā glabājas Dieva likumu oriģināls, bet akmens plāksnēs ierakstītie baušļi, kā arī piecās Mozus grāmatās dotie norādījumi satur to nekļūdīgu kopiju. Tie, kas saprata šo patiesību, tādā veidā tika vadīti pie dievišķo likumu svētā un nemainīgā rakstura atzīšanas. Vairāk kā iepriekš viņi aptvēra, kāds spēks slēpjas Pestītāja vārdos: "Iekams debess un zeme zudīs, nezudīs neviena, ne vismazākā, rakstu zīmīte, ne raksta galiņš no bauslības." (Mat. 5:18) Dieva likumam, kas ir Viņa gribas atklāsme un Viņa rakstura noraksts, kā uzticamai liecībai Debesīs jāpaliek mūžīgi. Neviens no baušļiem nav atcelts, nav pārgrozīts ne vismazākais burts vai raksta galiņš. Dziesminieks saka: "Tavs Vārds, Kungs, stāv nelokāmi Debesīs uz mūžīgiem laikiem!" "Negrozāmi ir visi Viņa baušļi, nodrošināti mūžīgi mūžam, tie pamatoti uzticībā un godīgumā." (Ps. 119:89; 111:7,8)

Dekaloga pašā centrā atrodas ceturtais bauslis, tieši tāds, kā to deva sākumā: "Piemini Sabata dienu, ka tu to svētī. Sešas dienas tev būs strādāt un padarīt visus savus darbus. Bet septītajā dienā ir Sabats, Kunga, tava Dieva dusēšana, tad tev nebūs nekādu darbu darīt, nedz tev, nedz tavam dēlam, nedz tavai meitai, nedz tavam kalpam, nedz tavai kalponei, nedz tavam lopam, nedz svešiniekam, kas ir tavos vārtos. Jo sešās dienās Kungs ir radījis debesis un zemi, jūru un visu, kas tanīs atrodas, un septītajā dienā Kungs dusēja, tāpēc Kungs svētīja Sabata dienu, lai tā būtu svēta." (2. Moz. 20:8-11)

Dieva Gars ietekmēja Viņa Vārda pētītāju sirdis. Tie tika pārliecināti, ka, neievērojot Radītāja dusas dienu, nezinot ir pārkāpuši šo priekšrakstu. Viņi sāka meklēt iemeslus, kāpēc Dieva iesvētītās dienas vietā tiek ievērota nedēļas pirmā diena. (435) Rakstos nevarēja atrast nevienu pierādījumu, ka ceturtais bauslis būtu atcelts vai Sabats pārmainīts, septītai dienai paredzētā svētība nekad tai nebija atņemta. Viņi bija godīgi centušies uzzināt un darīt Dieva prātu, tādēļ tagad, kad saprata, ka ir Kunga bauslības pārkāpēji, tie ļoti noskuma un savu uzticību Dievam turpmāk apliecināja ar svētā Sabata ievērošanu.

Viņu pārliecības sagraušanai tika veltītas lielas un nopietnas pūles. Neviens nevēlējās saprast, ka, ja Zemes svētnīca bija Debesu svētnīcas attēls, tad arī virs Zemes esošajā šķirstā uzglabātā bauslība bija precīzs tās bauslības noraksts, kas atradās šķirstā Debesīs, un ka Debesu svētnīcas patiesības pieņemšana ietvēra Dieva bauslības prasību atzīšanu un pienākumu ievērot ceturtā baušļa Sabatu. Te meklējams noslēpums, kāpēc pret Rakstu saskanīgo izskaidrojumu, kas atklāja Kristus kalpošanu Debesu svētnīcā, sacēlās tik rūgta un apņēmīga pretestība. Cilvēki mēģināja aizvērt durvis, kuras Dievs bija atvēris, un atvērt durvis, kuras Viņš bija aizvēris. Bet Tas, "kurš atver, un neviens neaizslēdz, kas aizslēdz, un neviens neatver", bija teicis: "Redzi, Es tavā priekšā esmu devis atvērtas durvis, ko neviens nevar aizslēgt." (Atkl. 3:7,8) Kristus bija atvēris durvis vai uzsācis kalpošanu vissvētākajā vietā. No šīm Debesu svētnīcas atvērtajām durvīm plūda gaisma un rādīja, ka ceturtais bauslis ir Debesīs glabātās bauslības sastāvdaļa, un ko Dievs bija iecēlis, to neviens cilvēks nespēja atcelt.

Tie, kas pieņēma gaismu par Kristus starpnieka darbu un Dieva bauslības mūžīgumu, atklāja, ka par šīm patiesībām runā arī Atklāsmes grāmatas 14. nodaļa. Šīs nodaļas vēstis veido trīskārtīgu brīdinājumu (skat. Pielikumā.), kam jāsagatavo Zemes iedzīvotāji uz Kunga otro atnākšanu. Paziņojums: "Ir atnākusi Viņa tiesas stunda" – norāda uz cilvēku atpestīšanas plānā paredzētā Kristus kalpošanas darba pēdējo fāzi. (436) Te sniegtā patiesība jāsludina, līdz mitēsies Pestītāja aizlūgšanas un Viņš atgriezīsies uz Zemi, lai ņemtu savus ļaudis pie sevis. Tiesas darbam, kas iesākās 1844. gadā, jāturpinās tik ilgi, kamēr būs izšķirts visu, kā mirušo, tā dzīvo, liktenis, tātad līdz cilvēku pārbaudes laika beigām. Lai ļaudis būtu gatavi pastāvēt tiesā, vēsts viņiem pavēl: "Bīstieties Dievu un dodiet Viņam godu" (..), pielūdziet To, kas radījis debesis un zemi, jūru un ūdens avotus!" Bet vēsts pieņemšanas rezultāti atklāti vārdos: "Šeit ir tie, kas tur Dieva baušļus un Jēzus ticību."(Glika tulk.) Lai sagatavotos tiesai, cilvēkiem nepieciešams ievērot Dieva likumus. Tiesā šī bauslība būs rakstura mēraukla. Apustulis Pāvils saka: "Kas grēkojuši, pazīdami likumu, pēc likuma tiks tiesāti (..) tai dienā, kad Dievs caur Jēzu Kristu spriedīs tiesu par to, kas cilvēkos apslēpts." Un vēl Viņš saka, ka "likuma darītāji tiks atzīti par taisniem". (Rom. 2:12-16) Bet, lai ievērotu Dieva likumus nepieciešama ticība, jo "bez ticības nevar (Dievam) patikt" (Ebr.11:6), un "viss, kas nenāk no ticības, ir grēks. (Rom. 14:23)

Pirmais eņģelis cilvēkus uzaicina bīties Dievu un dot Viņam godu, pielūgt To kā Debesu un Zemes Radītāju. Lai to darītu, tiem jāpaklausa Viņa likumiem. Gudrais vīrs saka: "Bīsties Dievu un turi Viņa baušļus, jo tas pienākas katram cilvēkam." (Sal. māc.12:13) Dievam nevar būt patīkama nekāda pielūgšana bez paklausības Viņa likumiem. "Šī ir Dieva mīlestība, ka turam Viņa baušļus." (1. Jāņa 5:3) "Kas savu ausi nogriež no Dieva bauslības, pat tāda cilvēka lūgšana ir neganta." (Sal. pam. 28:9, Glika tulk.)

Pienākums pielūgt Dievu balstās uz patiesību, ka Viņš ir Radītājs, tādēļ visām būtnēm par savu esamību jāpateicas Viņam. Kur vien Bībelē tiek uzsvērts, ka Kungam ir lielākas tiesības uz godbijību un pielūgšanu kā pagānu dieviem, tur kā pierādījums tiek minēts Viņa radītāja spēks. (437) " Patiesi, visu tautu dievi taču ir elki, bet Kungs ir radījis debesis." (Ps. 96:5) "Kam jūs Mani pielīdzināsiet, ka Es tam būtu līdzīgs?" jautā Svētais. "Paceliet savas acis uz debesīm un raugiet, kas to visu radījis?" (Jes. 40:25,26) "Tā saka Kungs, kas radījis debesis, Dievs, kas veidojis zemi (..). Vienīgi Es esmu Kungs, cita nav neviena!" (Jes. 45:18) Dziesminieks saka: "Atzīstiet, ka Kungs ir Dievs, Viņš mūs ir darījis, un ne mēs paši." (Ps. 100:3) "Nāciet, pielūgsim un zemosimies, locīsim ceļus Kunga, sava Radītāja, priekšā!" (Ps. 95:6) Un arī svētās būtnes, kas Dievu pielūdz Debesīs, paskaidro, kāpēc tās Viņu godā: "Tu Kungs, mūsu Dievs, Tu esi cienīgs saņemt slavu, godu un varu, jo Tu esi radījis visas lietas." (Atkl. 4:11)

Atklāsmes 14. nodaļā cilvēki tiek aicināti pielūgt Radītāju, un pravietojumā arī norādīta kāda ļaužu šķira, kas triju eņģeļu vēsts rezultātā tur Dieva baušļus. Bet viens no šiem baušļiem Dievu izceļ tieši kā Radītāju. Ceturtais bauslis saka: "Septītā dienā ir Sabats, Kunga, tava Dieva, dusēšana (..). Jo sešās dienās Kungs ir radījis debesis un zemi, jūru un visu, kas tanīs atrodams, un septītajā dienā Kungs dusēja, tāpēc Kungs svētīja Sabata dienu, lai tā būtu svēta." (2. Moz. 20:10,11) Vēl Kungs par Sabatu saka, ka tā ir zīme, lai "jūs atzīstat, ka Es, Kungs, esmu jūsu Dievs". (Ec. 20:20) Un pamatojums tam ņemts no 2. Mozus 31:17: "Jo sešās dienās Kungs radījis debesis un zemi, un septītā dienā Viņš ir dusējis."

"Sabats kā radīšanas piemineklis ir sevišķi nozīmīgs tāpēc, ka tas vienmēr pievērš uzmanību patiesajam iemeslam, kāpēc mums Dievs vispār jāpielūdz," – jo Viņš ir Radītājs un mēs esam Viņa radījumi. "Tāpēc Sabats atrodas Dieva pielūgšanas un Viņa pagodināšanas sanāksmju pamatā, jo tas visiespaidīgākajā veidā māca šo lielo patiesību, ko nevar teikt ne par vienu citu iestādījumu. (438) Īstais pamats Dieva pielūgšanai, ne tikai Dieva pagodināšanai septītajā dienā, bet visai Viņa pielūgšanai, ir atrodams tieši atšķirībā, kas Radītāju izceļ pāri Viņa radījumiem. Šī lielā patiesība nekad nevar novecot un to nekad nedrīkst aizmirst." (1) Lai cilvēku prātu pastāvīgi pievērstu šai patiesībai, Dievs jau Ēdenē deva Sabatu. Un tik ilgi, kamēr patiesība, ka Viņš ir mūsu Radītājs, turpinās pastāvēt kā Viņa pielūgšanas pamatojums, arī Sabats paliks kā Kunga radīšanas darba zīme un piemineklis. Ja Sabats tiktu vispārīgi ievērots, tad cilvēku domas un jūtas godbijībā un

pielūgsmē pievērstos Radītājam, tad nekad nerastos neviens elku pielūdzējs, ateists vai neticīgais. Sabata turēšana ir zīme, kas liecina par uzticību patiesajam Dievam, Tam, "kas radījis debesis un zemi, jūru un ūdeņu avotus". No tā izriet, ka vēsts, kas cilvēkiem pavēl pielūgt Dievu un turēt Viņa baušļus, īpašā kārtā visus aicina paklausīt ceturtajam bauslim.

Pretstatā tiem, kas tur Dieva baušļus un kam ir Jēzus ticība, trešais eņģelis rāda citu šķiru, kuriem viņu maldu dēļ tiek izteikts svinīgs un briesmīgs brīdinājums: "Ja kas pielūdz zvēru un viņa tēlu un pieņem zīmi pie savas pieres un pie savas rokas, tam būs jādzer Dieva dusmu vīns." (Atkl. 14:9,10) Šīs vēsts izpratnei nepieciešams tekstā lietoto simbolu pareizs izskaidrojums. Ko nozīmē zvērs, tēls un zīme?

Pravietiskā līnija, kurā atrodami šie simboli, iesākas Atklāsmes grāmatas 12. nodaļā ar pūķi, kas cenšas iznīcināt Kristu Viņa piedzimšanas laikā. Par pūķi sacīts, ka tas ir sātans (Atkl.12:9), viņš bija tas, kas Hērodu paskubināja nonāvēt Pestītāju. Bet kristīgās ēras pirmajos gadsimtos sātana galvenais aģents cīņā pret Kristu un Viņa ļaudīm bija Romas impērija, kuras valdošā reliģija bija pagānisms. Tādēļ, lai gan vispirms pūķis attēlo tieši sātanu, tas ir arī pagāniskās Romas simbols.

13. Nodaļā (1-10.p.) ir aprakstīts cits zvērs, "līdzīgs pardelim", kam pūķis deva "savu spēku, savu troni un lielu varu". (439) Šis simbols, kā to uzskatīja protestantu lielākā daļa, attēlo pāvestību, kas mantoja senajai Romas impērijai piederošo spēku, troni un varu. Par pardelim līdzīgo zvēru rakstīts: "Tam tika dota mute runāt lielas lietas un zaimus (..). Tad tas atvēra savu muti Dieva zaimošanai, lai zaimotu Viņa Vārdu un Viņa mājokli, tos, kas mājo Debesīs. Tam tika dots karot ar svētajiem un tos uzvarēt, un tam vara tapa dota pār visām ciltīm un valodām, un tautām." Šis pravietojums, kas gandrīz pilnīgi atbilst Daniēla 7. nodaļas mazā raga aprakstam, neapšaubāmi norāda uz pāvestību.

"Vara tam tapa dota karot četrdesmit divus mēnešus." Tālāk pravietis saka: "Es redzēju vienu no viņa galvām līdz nāvei ievainotu." Un atkal: "Kas ņem gūstā, pats aizies gūstā; kas nokauj ar zobenu, to pašu nokaus ar zobenu." Četrdesmit divi mēneši nozīmē to pašu, ko "laiks un divi laiki un puslaiks", tas ir, trīs ar pus gadus vai 1260 dienas (Dan.7. nod.) – laiku, kurā pāvesta vara apspieda Dieva tautu. Šis laiks, kā tas paskaidrots iepriekšējās nodaļās, iesākās ar pāvestības virsvaldības nodibināšanos 538. gadā pēc Kristus un beidzās 1798. gadā. Tad pāvestu saņēma gūstā Francijas armija, līdz ar to nāvīgi ievainojot pāvestības varu un piepildot pravietojumu: "Kas ņem gūstā, pats aizies gūstā."

Šajā brīdī tiek rādīts cits simbols. Pravietis saka: "Es redzēju citu zvēru izkāpjam no zemes: tam bija divi ragi, tādi kā jēram." (Atkl. 13:11) Gan šī zvēra izskats, gan izcelšanās veids rāda, ka ar to simbolizētā tauta nelīdzinās iepriekšējos ainojumos tēlotajām. Lielās, pasauli pārvaldošās valstis pravietim Daniēlam tika rādītas kā plēsīgi zvēri, kas radās, kad "četri debess vēji lauzās uz lielo jūru". (Dan. 7:2) (440) Atklāsmes grāmatas 17. nodaļā eņģelis paskaidro, ka ar ūdeņiem attēlotas "tautas un ļaužu pulki, ciltis un valodas". (Atkl.

17:15) Četri debess vēji, kas lauzās uz lielo jūru, simbolizē briesmīgu iekarojumu un cīņu ainas, kuru norisināšanās laikā attiecīgās valstis ieguva savu varu.

Bet zvēru ar jēram līdzīgajiem ragiem pravietis redzēja "izkāpjam no zemes". Tā attēlotajai tautai jārodas iepriekš neaizņemtā teritorijā un savas varas nostiprināšanai jāizaug pakāpeniski un mierīgi, nesatriecot citas varas. Tātad tā nevar rasties starp vecās pasaules ķildīgajām nācijām – no vētrainās jūras, ko veido "tautas un ļaužu pulki, ciltis un valodas". Tā jāmeklē rietumu kontinentā.

Kura no jaunās pasaules tautām 1798. gadā jau bija kļuvusi tik spēcīga, ar izredzēm kļūt vēl stiprākai un lielākai, kas tagad sev pievērsa visas pasaules uzmanību? Šī simbola identificēšanā nevar būt nekādu šaubu. Ir tikai viena valsts, kas atbilst pravietojuma sīkajam aprakstam, tas nepārprotami norāda uz Amerikas Savienotajām Valstīm. Oratori un vēsturnieki, aprakstot šīs tautas izcelšanos un izaugsmi, atkal un atkal neapzināti ir lietojuši svētā rakstnieka domu, pat gandrīz tos pašus vārdus. Zvēru ar jēra ragiem ieraudzīja "izkāpjam no zemes", un šeit lietoto vārdu "izkāpt" burtiski var tulkot "izaugt vai uzdīgt kā stādam". Un, kā mēs redzējām, šai tautai jārodas iepriekš neaizņemtā teritorijā. Kāds izcils rakstnieks, attēlodams Savienoto Valstu noslēpumaino izaugsmi "brīvā vietā" (2), saka: "Līdzīgi klusi dīgstošai sēklai mēs izaugām par impēriju." Viens no Eiropas žurnāliem 1850. gadā Savienotās Valstis raksturoja kā apbrīnojamu impēriju, kas pēkšņi "parādījusies" un, "zemei klusējot, ar katru dienu kļuvusi varenāka un lepnāka". (3) Edvards Everets, runājot par šīs nācijas tēviem, (441) sacīja: "Vai viņi meklēja vientulīgu vietu, nekaitīgu tās nepopularitātes dēļ un drošu tās nomaļā izvietojuma dēļ, kur mana Leidenas draudze varētu baudīt sirdsapziņas brīvību? Paskatieties uz šiem milzīgajiem apgabaliem, pār kuriem miermīlīgā uzvaras gājienā tie ir nesuši krusta karogu!" (4)

"Tam bija divi ragi, tādi kā jēram." Jēram līdzīgie ragi norāda uz jaunību, nevainību un lēnprātību, kas patiesi attēlo Savienoto Valstu raksturu laikā, kad pravietis tās redz "izkāpjam", tas ir, 1798. gadā. Starp kristīgajiem trimdiniekiem, kas pirmie aizbēga uz Ameriku, meklēdami patvērumu no savas zemes valdnieku spaidiem un priesteru neiecietības, daudzi vēlējās izveidot valdību, kas balstītos uz plaša pilsoniskās un reliģiskās brīvības pamata. Viņu uzskati izteikti Neatkarības deklarācijā, kas uzsvēra lielo patiesību, ka "visi cilvēki radīti līdzīgi" un apveltīti ar neatņemamām tiesībām uz "dzīvību, brīvību un laimi". Un Konstitūcija iedzīvotājiem nodrošināja pašpārvaldes tiesības, paredzot, ka tautas ievēlēti pārstāvji izdos likumus un rūpēsies par to ievērošanu. Tika garantēta arī reliģiskā ticības brīvība, katram cilvēkam atļaujot pielūgt Dievu saskaņā ar viņa sirdsapziņas pārliecību. Republikānisms un protestantisms kļuva par šīs tautas pamatlikumiem. Šie principi ir arī tās varas un labklājības noslēpums. Ar interesi un cerībām uz šo zemi skatījās visa apspiestā un nomāktā kristīgā pasaule. Miljoni ir meklējuši tās krastus, un Savienotās Valstis tagad ir iekarojušas vietu starp visvarenākajām pasaules tautām.

Bet zvērs ar jēram līdzīgajiem ragiem "runāja kā pūķis. Tam bija pirmā zvēra vara visā pilnībā viņa priekšā, un tas piespieda zemi un tās iedzīvotājus pielūgt pirmo zvēru, kura nāves brūce bija dziedināta (..). (442) Tas aicina zemes iedzīvotājus celt tēlu zvēram, kam ir zobena brūce un kas tomēr palicis dzīvs". (Atkl. 13:11-14)

Jēram līdzīgie ragi un pūķa balss simboliskajā tēlojumā rada spilgtu pretrunu starp tādā veidā attēlotās tautas vārdiem un darbiem. Tautas "runāšana" ir tās likumdošana un tiesas iestāžu lēmumi. Ar tādu rīcību tā pārvērtīs melos tos brīvības un miera principus, ko tā kādreiz izvirzīja kā savas politikas pamatu. Pravietojums, kas apliecina, ka tā runās "kā pūķis" un darīs "visu pirmā zvēra varu", liek skaidri saprast neiecietības un vajāšanu gara attīstīšanos, kādu parādīja ar pūķi un pardelim līdzīgo zvēru attēlotās varas. Un ziņojums, ka zvērs ar diviem ragiem "piespieda zemi un tās iedzīvotājus pielūgt pirmo zvēru", norāda, ka šīs tautas autoritāte tiks izlietota, lai piespiestu ievērot kaut ko tādu, kas pagodinās pāvestību.

Šāda rīcība būtu tieši pretēja šīs valdības principiem, tās brīvo iestāžu raksturam, Neatkarības deklarācijas svinīgajām atziņām un Konstitūcijai. Šīs nācijas dibinātāji gudri centās novērst laicīgās varas izmantošanas iespēju no baznīcas puses, kā arī tādas rīcības neizbēgamās sekas – neiecietību un vajāšanas. Konstitūcija garantē, ka "Kongress neizdos nevienu likumu kaut kādas reliģijas ieviešanai vai arī tās netraucētas pastāvēšanas aizliegšanai" un ka "nekāda reliģija nav padarāma par nosacījumu, kas Savienotajās Valstīs dotu iespēju ieņemt jebkuru uzticības vietu". Tikai atklāti pārkāpjot šos nācijas brīvību sargājošos likumus, pilsoniskās autoritātes var spiest ievērot kādu reliģisku iekārtojumu. Bet tādas rīcības pretrunīgums nebūs lielāks par simbolos attēloto rīcību. Tas ir zvērs ar jēram līdzīgajiem ragiem, kas sevi sauc par skaidru, lēnprātīgu un nekaitīgu, bet runā kā pūķis.

"Tas aicina zemes iedzīvotājus celt zvēram tēlu." Tā skaidri atklāta pārvaldes forma, kurā likumdošanas vara pieder tautai, un tas ir vispārliecinošākais pierādījums, ka Savienotās Valstis ir pravietojumā minētā valsts.

Bet kas ir zvēra tēls? Un kā to veido? Tēlu rada zvērs ar diviem ragiem, un tas ir tēls pirmajam zvēram. Tāpēc tas arī ir nosaukts par zvēra tēlu. Bet, lai uzzinātu, ko tas īsti attēlo un kā to veido, mums jāaplūko paša zvēra – pāvestības – raksturīgākās iezīmes.

Kad pirmā draudze atkāpās no Evaņģēlija vienkāršības un pieņēma pagānu rituālus un ieradumus, tā zaudēja Dieva Garu un spēku, tādēļ, lai pārvaldītu ļaužu sirdsapziņu, sāka meklēt laicīgās varas atbalstu. Rezultātā radās pāvestība, baznīca, kas pārvaldīja valsts varu un izlietoja to savu mērķu sasniegšanai, sevišķi "ķecerības" sodīšanai. Lai Savienotās Valstis izveidotu zvēra tēlu, reliģiskai varai jāiegūst tāda noteikšana pār pilsonisko valdību, ka valsts autoritāte tiktu izmantota baznīcas mērķu sasniegšanai.

Kur vien baznīca ir ieguvusi laicīgu varu, tur tā šo varu ir izlietojusi cilvēku sodīšanai, kas nepiekrīt tās pieņemtajām mācībām. Protestantu baznīcas, kas sekojušas Romas pēdās, veidojot savienību ar laicīgām varām, ir apliecinājušas līdzīgu tieksmi ierobežot cilvēku sirdsapziņas brīvību. Spilgts piemērs ir Anglijas baznīcas ilgstošās sektantu vajāšanas. Sešpadsmitajā un septiņpadsmitajā gadsimtā tūkstošiem sludinātāju – anglikāņu baznīcas pretinieku – bija spiesti atstāt savas draudzes, un daudziem, kā draudžu ganiem, tā ierindas locekļiem, nācās maksāt naudas sodus, izciest ieslodzījumu, spīdzināšanu vai pat mocekļa nāvi.

Tikai atkrišana pirmajā draudzē izraisīja vēlēšanos meklēt valdības palīdzību, un šis solis sagatavoja ceļu pāvestības, tas ir, zvēra attīstībai. Pāvils sacīja: "(..) vispirms jānāk atkrišanai un atklāti jāparādās grēka cilvēkam." (2. Tes. 2:3) Tādēļ varam teikt, ka tieši atkrišana draudzē sagatavos ceļu arī zvēra tēlam.

Bībele ziņo, ka pirms Kunga nākšanas būs reliģijas pagrimums, kas līdzināsies tam, kāds pastāvēja pirmajos gadsimtos. "Pēdējās dienās briesmīgi laiki nāks. Jo cilvēki būs pašu mīļotāji, naudas kārīgi, lielīgi, lepni, zaimotāji, vecākiem nepaklausīgi, nepateicīgi, nesvēti, bez mīlestības, nesaderīgi, apmelotāji, kas nesavaldās, kas briesmīgi, kas labu nemīl, nodevēji, nebēdnieki, uzpūtīgi, kas vairāk mīļo kārības nekā Dievu, kas liekas Dieva bijāšanu cienījoši, bet Viņa spēku aizliedz." (2. Tim. 3:1-5, Glika tulk.) "Gars skaidri saka, ka vēlākos laikos daži atkritīs no ticības, pieķerdamies maldu gariem un dēmonu mācībām." (1. Tim. 4:1) Sātans strādās "ar visu viņa viltus varu, zīmēm un brīnumiem". Un visi, kas "patiesības mīlestību nav pieņēmuši, ka taptu svēti", tiks atstāti, lai pieņemtu "spēcīgu maldīšanās garu, ka tie tic meliem". (2. Tes. 2:9-11, Glika tulk.) Kad būs aizsniegts šis bezdievības stāvoklis, sekos tādi paši rezultāti kā pirmajos gadsimtos.

Lielo dažādību protestantisko baznīcu ticībā un pārliecībā daudzi uzskata par izšķirošu pierādījumu, ka nekad un ne ar kādiem līdzekļiem piespiedu kārtā neizdosies panākt vienveidību. Bet jau gadiem ilgi protestantu baznīcās ir jūtams spēcīgs un pieaugošs noskaņojums par labu tādai savienībai, kas pamatotos uz kopīgiem mācības atzinumiem. Lai izveidotu šādu savienību, neizbēgami jāatsakās no tādu tematu iztirzāšanas, kuros nav vienprātības, lai cik svarīgi tie arī nebūtu, raugoties no Bībeles viedokļa.

1846. gadā kādā svētrunā Čārlzs Bīčers deklarēja, ka "evaņģēliskās protestantu konfesijas" sludinātājus "visu laiku vada ne tikai lielas cilvēciskas bailes, bet tie dzīvo, kustas (445) un elpo pilnīgi samaitātā vidē, katru stundu atsaucoties savas dabas zemiskajiem elementiem, lai apklusinātu patiesību un zemotos atkrišanas varas priekšā. Vai šo ceļu negāja Roma? Vai mēs atkal nedzīvojam tās dzīvi? Un ko mēs redzam tieši sev priekšā? Citu vispārēju koncilu, pasaulplašu savienību! Evaņģēlisku aliansi un visu aptverošu ticības apliecību!" (5) Kad tas būs sasniegts, tad no centieniem nodrošināt pilnīgu vienveidību ar spēka palīdzību mūs šķirs vairs tikai viens solis.

Kad Savienoto Valstu valdošās baznīcas, apvienojoties tādos mācības punktos, kas tām kopēji, ietekmēs valsti uzspiest viņu doktrīnas un atbalstīt viņu iestādījumus, tad protestantiskā Amerika būs izveidojusi tēlu Romas hierarhijai, kam neizbēgami sekos civilu sodu piespriešana citādi domājošiem ļaudīm.

Zvērs ar diviem ragiem "dara, ka visiem, maziem un lieliem, bagātiem un nabagiem, svabadiem un kalpiem, zīme top dota pie viņu labās rokas vai pie viņu pieres, un ka neviens nevar ne pirkt, ne pārdot, kā vien tas, kam tā zīme ir, zvēra vārds un viņa vārda skaitlis". (Atkl. 13:16,17, Glika tulk.) Trešā eņģeļa brīdinājumā teikts: "Ja kas pielūdz zvēru un viņa tēlu, un pieņem zīmi pie savas pieres un pie savas rokas, tas arīdzen dzers no Dieva dusmības vīna." Šajā vēstī minētais "zvērs", kura pielūgšanu uzspiež divragainais zvērs, ir Atklāsmes grāmatas 13. nodaļas pirmais vai pardelim līdzīgais zvērs – pāvestība. "Zvēra tēls" simbolizē atkritušā protestantisma formu, kas būs attīstījusies, kad protestantiskās baznīcas savu dogmu uzspiešanai meklēs civilās varas palīdzību. Vēl tikai jānoskaidro, kas ir "zvēra zīme".

Pēc brīdinājuma izteikšanas par zvēra un viņa tēla pielūgšanu pravietojums vēstī: "Še ir tie, kas tur Dieva baušļus un Jēzus ticību." Tā kā tie, kas ievēro Dieva baušļus, tādā veidā ir rādīti pretstatā pārējiem, kas pielūdz zvēru un viņa tēlu un pieņem viņa zīmi, tad jāsecina, ka Dieva baušļu turēšana, no vienas puses, (446) un to pārkāpšana, no otras puses, izveidos atšķirību starp Dieva pielūdzējiem un zvēra pielūdzējiem.

Zvēra un arī viņa tēla īpaši raksturīga iezīme ir Dieva baušļu pārkāpšana. Daniēls par mazo ragu – pāvestību – saka: "Tas centīsies grozīt svētku laikus un bauslību." (Dan. 7:25) Un Pāvils to pašu varu ir nosaucis par "grēka cilvēku", kas paaugstināsies pār Dievu. Te viens pravietojums papildina otru. Vienīgi grozot Dieva bauslību, pāvestība varēja paaugstināties pār Dievu, bet, kas apzinīgi ievēro šos sagrozītos likumus, tas augstāko godu parāda varai, kura sagrozījumu izdarījusi. Tādēļ rīcība, kas pauž paklausību pāvestības iestādījumiem, ir zīme, kas apliecina uzticību pāvestam, bet ne Dievam.

Pāvestība ir mēģinājusi grozīt Dieva bauslību. Otrais bauslis, kas aizliedz pielūgt tēlus, no bauslības tika izmests, un ceturtais bauslis tā pārmainīts, it kā septītās dienas Sabata ievērošanas vietā būtu apstiprināta nedēļas pirmās dienas svētīšana. Turklāt katoļi izvirza uzskatu, ka otrais bauslis izlaists tāpēc, ka tas esot bijis lieks, jo tā saturs jau ietverts pirmajā, un viņi bauslību izsakot tieši tā, kā Dievs vēloties, lai to saprastu. Tas nevar būt pravieša paredzētais pārgrozījums. Runa ir par tīšu, iepriekš nodomātu grozījumu: "Tas centīsies grozīt svētku laikus un bauslību." Šo pravietojumu precīzi piepilda izmaiņas ceturtajā bauslī. Jo vienīgā autoritāte, uz ko balstās sagrozījums, ir baznīca. Tā pāvesta vara atklāti paaugstinās pāri Dievam.

Kamēr Dieva pielūdzēji īpaši atšķirsies ar cieņu pret ceturto bausli, – jo tas ir Kunga radošā spēka zīme un liecība, ka Viņam ir tiesības saņemt no cilvēka bijību un godu, zvēra

pielūdzēji iezīmēsies ar pūlēm noārdīt Radītāja pieminekli un celt godā Romas iestādījumu. (447) Tieši svētdienas dēļ pāvestība vispirms izvirzīja savas augstprātīgās prasības, un, lai piespiestu ievērot svētdienu kā "Kunga dienu", tā pirmo reizi griezās pēc palīdzības pie valsts varas. Bet, runājot par Kunga dienu, Bībele norāda uz nedēļas septīto un nevis uz pirmo dienu. Kristus sacīja: "Cilvēka Dēls ir Kungs arī pār Sabatu." (Marka 2:28) Ceturtais bauslis deklarē: "Septītā diena ir Kunga Sabats." Un ar pravieša Jesajas muti Kungs to nosauc: "Mana svētā diena." (Jes. 58:13)

Tik bieži izvirzīto apgalvojumu, ka Kristus pārmainījis Sabatu, atspēko Viņa paša vārdi. Kalna svētrunā Jēzus sacīja: "Nedomājiet, ka Es esmu nācis atmest bauslību vai praviešus. Es neesmu nācis tos atmest, bet piepildīt. Jo patiesi Es jums saku: Iekams debess un zeme zudīs, nezudīs neviena, ne vismazākā, rakstu zīmīte, ne raksta galiņš no bauslības, iekams viss notiek. Tāpēc, ja kas atmet kādu no šiem vismazākajiem baušļiem un tā māca ļaudis, tas būs vismazākais Debesu valstībā; bet, ja kas dara un māca, tas būs liels Debesu valstībā." (Mat. 5:17-19)

Protestanti vispārīgi atzīst patiesību, ka Raksti nesniedz nekādus pierādījumus Sabata izmaiņai. To skaidri formulē Amerikas traktātu sabiedrības un Amerikas svētdienas skolas savienības izdevumi. Viens no šiem darbiem atzīst "Jaunās Derības pilnīgu klusēšanu, cik tālu tas attiecas uz jebkādu skaidri izteiktu pavēli par Sabatu (tas ir, svētdienu, pirmo nedēļas dienu) vai noteiktiem likumiem attiecībā uz tās ievērošanu". (6)

Cits saka: "Līdz Kristus nāvei attiecībā uz šo dienu nebija izdarīta nekāda pārmaiņa," (7) un, "cik tālu sniedzas rakstiskie ziņojumi, viņi (apustuļi) (..) nav devuši nekādu noteiktu pavēli par septītās dienas Sabata atcelšanu un tā ievērošanu nedēļas pirmajā dienā". (8)

Romas katoļi atzīst, ka Sabata maiņu izdarījusi viņu baznīca, un vēl paziņo, ka protestanti, ievērojot svētdienu, atzīst tās varu. (448) "Kristīgās reliģijas katoļu katehisms", atbildot uz jautājumu, kura diena jāsvētī, paklausot ceturtajam bauslim, saka: "Vecajos likumos iesvētītā diena bija sestdiena, bet baznīca, Jēzus Kristus pamācīta un Dieva Gara vadīta, sestdienu ir aizstājusi ar svētdienu, tāpēc tagad mēs svētām pirmo, nevis septīto dienu. Tādā nozīmē "Kunga diena" tagad ir svētdiena."

"Tieši Sabata pārcelšanu uz svētdienu" pāvestību atbalstošie rakstnieki izceļ kā katoļu baznīcas autoritātes zīmi, "kam piekrīt arī protestanti (..) jo, ievērojot svētdienu, tie atzīst baznīcas varu iecelt svētkus un pavēlēt tos turēt, padarot to neievērošanu par grēku". (9) Kas gan tad ir Sabata pārgrozīšana, ja ne simbols un zīme Romas baznīcas autoritātei – "zvēra zīme"?

Romas baznīca nav atteikusies no savām pārākuma pretenzijām, un, ja pasaule un protestantu baznīcas, atmetot Bībeles Sabatu, pieņem katoļu iecelto Sabatu, tad tās šo augstprātīgo prasību līdz ar to apliecina par pareizu. Šo izmaiņu protestanti var aizstāvēt ar

tradīciju un baznīcas tēvu autoritāti, bet, tā rīkojoties, viņi ignorē galveno principu, kas tos atšķīra no Romas, ka "Bībele un tikai Bībele ir protestantu ticības pamats". Pāvestības piekritējiem nav grūti saskatīt, ka viņi paši sevi piekrāpj, aizverot acis pret šiem faktiem. Svētdienas uzspiešanas kustībai gūstot arvien lielākus panākumus, katoļi var priecāties, juzdamies droši, ka galu galā tā visu protestantisko pasauli beidzot aizvedīs zem Romas karoga.

Pāvestības piekritēji atklāti paziņo, ka "ar svētdienas ievērošanu protestanti, sev pašiem par sliktu, parāda godu (katoļu) baznīcas autoritātei". (10) Un, ja protestantu baznīcas uzspiež svētdienas ievērošanu, tad tas nozīmē, ka tās spiež pielūgt pāvestību, tas ir zvēru. (449) Tie, kas, izprotot ceturtā baušļa prasības, tomēr patiesā Sabata vietā izvēlas ievērot viltoto, ar to parāda godu varai, kas vienīgā pavēlējusi to darīt. Bet, uzspiežot reliģisku pienākumu ar laicīgas varas palīdzību, baznīcas izveido zvēra tēlu, tātad svētdienas ievērošanas uzspiešana Savienotajās Valstīs būs zvēra un viņa tēla pielūgšanas uzspiešana.

Tomēr iepriekšējo paaudžu kristieši ievēroja svētdienu, domādami, ka viņi tur Bībeles Sabatu, un arī vēl tagad katrā draudzē, ietverot Romas katoļu baznīcu, atrodas patiesi kristieši, kas godīgi tic, ka svētdiena ir dievišķi ieceltais Sabats. Dievs atzīst šo cilvēku nolūku patiesīgumu un godīgumu Viņa priekšā. Bet, kad svētdienas ievērošanu uzspiedīs ar likumu un pasaule būs saņēmusi gaismu par pienākumu pret patieso Sabatu, tad ikviens, kas pārkāps Dieva pavēli, lai paklausītu priekšrakstam, kam nav augstākas autoritātes par Romu, ar to pāvestību godās vairāk kā Dievu. Tāds cilvēks pagodinās Romu un varu, kas uzspiež šo Romas pieņemto tradīciju. Viņš pielūgs zvēru un tā tēlu. Ja cilvēki tad atmetīs iestādījumu, ko Dievs ir pasludinājis par savas autoritātes zīmi, tā vietā pagodinot to, ko Roma izraudzījusi par sava pārākuma apliecinājumu, tad viņi līdz ar to pieņems zīmi, kas atklās uzticību Romai, – viņi pieņems "zvēra zīmi". Tomēr šī zīme tiks pieņemta tikai tad, kad dotais jautājums ļaudīm būs pilnīgi skaidrs, kad tiem vajadzēs izvēlēties paklausīt Dieva baušļiem vai cilvēku pavēlēm, tikai tad tie, kas turpinās pārkāpt Dieva likumus, būs pieņēmuši "zvēra zīmi".

Trešā eņģeļa vēstī ir ietverti visšausmīgākie draudi, kādi jebkad vērsti pret mirstīgajiem. Tam tiešām jābūt briesmīgam grēkam, kas pār vainīgo galvām izsauc Dieva dusmas bez jebkāda žēlastības piejaukuma. Bet attiecībā uz šo svarīgo jautājumu cilvēki netiks atstāti nezināšanā. Pirms nāks Dieva sodības, pasaule tiks brīdināta no šī grēka, lai visi zinātu, kāpēc viņiem jācieš, un tiem būtu sniegta iespēja izbēgt sodībai. Pravietojums ziņo, ka pirmajam eņģelim sava vēsts jāsludina "visām tautām un ciltīm, un valodām, un ļaudīm". Trešā eņģeļa brīdinājums, kas ir daļa no tās pašas triju eņģeļu vēsts, jāpasludina ne mazāk plaši. Pravietojumā tas simboliski attēlots ar debesu vidū lidojošu eņģeli, kas, saucot stiprā balsī, pievērš visas pasaules uzmanību.

Cīņas iznākumā visa kristīgā pasaule būs sadalījusies divās lielās šķirās, – cilvēkos, kas tur Dieva baušļus un Jēzus ticību, un cilvēkos, kas pielūdz zvēru un viņa tēlu un pieņem zvēra zīmi. Lai gan baznīca un valsts apvienos visus spēkus, mēģinot piespiest, lai "visi lielie un mazie, bagātie un nabagie, brīvie un vergi" (Atkl. 13:16) pieņem "zvēra zīmi", tomēr Dieva ļaudis to nepieņems. Pravietis uz Patmas salas skatīja tos, "kas bija guvuši uzvaru pār zvēru un viņa tēlu, un viņa zīmi, un viņa vārda skaitli", stāvam "pie kristāla jūras ar Dieva koklēm rokās" un dziedam Mozus un Jēra dziesmu. (Atkl. 15:2,3, Glika tulk.)

NODAĻA 26 - CIK VEIKSMĪGAS IR MŪSDIENU ATMODAS?

Par pēdējās dienās veicamo Sabata reformas darbu jau iepriekš paziņots Jesajas pravietojumā: "Tā saka tas Kungs: Sargiet tiesu un uzturiet taisnību! Jo tuvu pienākusi ir Mana pestīšana, lai īstenotos, un Mana taisnība, lai kļūtu skaidri redzama. Svētīgs tas cilvēks, kas to veic, un tas cilvēka bērns, kas pie tā turas, kas ietur Sabatu un to nepārkāpj un kas savu roku pasargā no ikviena ļauna darba! (..) Bet svešiniekus, kas turas pie tā Kunga, kalpo Viņam un mīl Viņa vārdu, lai būtu Viņa kalpi, kas stingri ievēro Sabatu un tur Manu derību, tos Es vadīšu savā svētajā kalnā un iepriecināšu savā lūgšanas namā; viņu dedzināmie upuri un kaujamie upuri uz Mana altāra būs Man patīkami, jo Mans nams būs lūgšanas nams visām tautām." (Jes. 56:1,2,6,7)

Kā rāda konteksts, šie vārdi attiecas uz kristīgo laikmetu: "Tā saka Dievs Kungs, kas pulcina Izraēla izklīdinātos: "Es pievienošu vēl vairāk tiem, kas jau ir sapulcināti."" (Jes. 56:8) Tā ainota pagānu sapulcināšana, sludinot Evaņģēliju, un pār tiem, kas godā Sabatu, tiek izteikta svētība. Tādā kārtā ceturtā baušļa prasības sniedzas aiz krustā sišanas notikuma, aiz augšāmcelšanās un Kristus pacelšanās Debesīs līdz laikam, kad Viņa kalpiem prieka vēsts būs jāsludina visām tautām.

Ar tā paša pravieša vārdiem Kungs pavēl: "Sasien liecību, aizzīmogo mācību Manos mācekļos." (Jes. 8:16, Glika tulk.) Dieva likuma zīmogs atrodas ceturtajā bauslī. Tas ir vienīgais starp visiem desmit baušļiem, kas atklāj Likumdevēja vārdu un titulu. Tas paziņo, ka Viņš ir Debesu un Zemes Radītājs, ar to uzrādot Viņa tiesības vairāk par visiem citiem saņemt godu un pielūgšanu. Izņemot šo priekšrakstu, dekalogā nav nekā, kas parādītu, kāda autoritāte devusi šos likumus. Ar Sabata sagrozīšanu pāvesta vara bauslībai nolaupīja zīmogu. Jēzus mācekļi ir aicināti to atjaunot, paaugstināt ceturtā baušļa Sabatu tā īstajā vietā kā Radītāja pieminekli un Viņa autoritātes zīmi.

"Pie bauslības un liecības." Neskaitāmo pretrunīgo mācību un teoriju vidū Dieva likums ir vienīgā nemaldīgā mēraukla visu uzskatu, mācību un pieņēmumu pārbaudīšanai. Pravietis saka: "Ja tie tā nerunās, tad auseklis tiem neausīs."(Jes. 8:20, Glika tulk.)

Tālāk tiek dota pavēle: "Sauc pilnā balsī, neviena nesaudzēdams! Lai tava balss skan kā bazūne, un liec pie sirds Manai tautai tās pārkāpumus un Jēkaba namam tā grēkus!" Ne ļaunā pasaule, bet tie, kurus Kungs uzrunā "Mana tauta", ir jānorāj par pārkāpumiem. Pēc tam vēl seko paskaidrojums: "Jo tie Mani meklē ik dienas, it kā tiem būtu labs prāts pie Manu ceļu atzīšanas, kā ļaudis, kas darījuši taisnību un nebūtu atstājuši sava Dieva tiesu." (Jes. 58:1,2) Tā ir parādīta šķira, kas sevi uzskata par taisniem un izliekas ļoti ieinteresēti kalpošanā Dievam, bet siržu Pārbaudītāja stingrais un svinīgais rājiens atklāj, ka viņi min kājām dievišķos priekšrakstus.

Pravietis norāda arī uz to, kāds iestādījums ir aizmirsts: "Tu atjaunosi pagājušu cilšu pamatus; (453) un tevi sauks plaisu aizmūrētāju un ceļu atjaunotāju, kur var dzīvot. Ja tu savu kāju savaldi svētdienā (Sabatā) un nedari, kas tev patīk Manā svētā dienā, un ja tu dusas dienu nosauc par līksmību, par Kunga svēto (dienu), kas cienījama, un tu tā viņu godā turi, ka nestaigā savus ceļus, nedz ej pēc savas peļņas, nedz runā liekus vārdus, tad tu priecāsies iekš Kunga." (Jes. 58:12,13) Arī šis pravietojums attiecas uz mūsu laiku. Sagrozot Sabatu, Romas vara radīja plaisu Dieva bauslībā. Ir pienācis laiks dievišķā iestādījuma atjaunošanai. Plaisa ir jāaizmūrē un jāatjauno daudzu cilšu pamats.

Ar Radītāja dusu un svētībām iesvētīto Sabatu Ādams savā nevainībā ievēroja svētajā Ēdenē; un arī tad, kad bija kritis un izraidīts no jaukā mantojuma, viņš, grēkus nožēlojot, to saglabāja svētu. To ievēroja visi sentēvi, sākot no Ābela līdz taisnajam Noam, Ābrahāmam un Jēkabam. Kad izredzētā tauta atradās verdzībā Ēģiptē, valdošās elku pielūgšanas iespaidā daudzi pazaudēja atziņu par Dieva likumiem, bet, kad Kungs Izraēlu atbrīvoja, tad Viņš sapulcētajām ļaužu masām savu bauslību pasludināja bijību iedvesošā varenībā, lai tie zinātu Viņa prātu, bītos Kungu un Viņam paklausītu mūžīgi.

No tā laika līdz šai dienai virs zemes ir saglabāta Dieva likumu atziņa un ir ievērots arī ceturtā baušļa Sabats. Kaut arī "grēka cilvēkam" izdevās samīt kājām Dieva svēto dienu, tomēr pat viņa visbargākās virskundzības laikā slēptās vietās atradās uzticīgas dvēseles, kas godāja patieso Sabatu. Kopš reformācijas katrā paaudzē ir bijuši cilvēki, kas turpināja ievērot Sabatu. Nemitīgi ir nodota liecība par Dieva bauslības mūžīgumu un radīšanas Sabata svētajām prasībām, lai gan bieži par to nācās dzirdēt pārmetumus vai pakļauties vajāšanām.

Šīs patiesības, ko atklāj Atklāsmes grāmatas 14. nodaļa, kopā ar "mūžīgo Evaņģēliju" iezīmēs Kristus draudzi Viņa atnākšanas laikā, jo triju eņģeļu vēsts rezultātā kļūs redzami ļaudis, (454) par kuriem varēs teikt: "Še ir tie, kas tur Dieva baušļus un Jēzus ticību." Un tā ir pēdējā vēsts, kas tiek sniegta pirms Kunga nākšanas. Tūlīt pēc tās pasludināšanas pravietis redzēja Cilvēka Dēlu nākam godībā, lai ievāktu zemes pļauju.

Kad uzticīgie pieņēma gaismu par svētnīcu un Dieva bauslības nemainīgumu, tie pilni prieka un pārsteiguma ieraudzīja, cik skaista un harmoniska ir patiesība, kas tagad bija atvērusies viņu izpratnei. Tie vēlējās, lai viņiem tik dārgā gaisma tiktu sniegta visiem kristiešiem, jo viņi paļāvīgi ticēja, ka tie to uzņems ar prieku. Tomēr patiesības, kas liek nostāties pret pasauli, daudziem, tā saucamajiem kristiešiem, nebija patīkamas. Paklausība ceturtajam bauslim prasīja upuri, no kura vairākums atteicās.

Dzirdot par Sabata patiesības prasībām, daudzi sprieda, vadoties no pasaules cilvēku redzes viedokļa. Viņi sacīja: "Mēs vienmēr esam ievērojuši svētdienu, to svētījuši arī mūsu tēvi, un daudzi labi un dievbijīgi cilvēki aizgājuši dusēt, būdami laimīgi, to ievērojot. Ja viņi rīkojās pareizi, tad arī mēs tā varam darīt. Šī jaunā Sabata svētīšana mūs novestu

nesaskaņā ar pasauli, un mums uz to vairs nebūtu nekāda iespaida. Ko gan mazais septīto dienu ievērojošais pulciņš cer panākt pret visu pasauli, kas svin svētdienu?" Arī jūdi ar līdzīgiem argumentiem centās attaisnot Kristus atmešanu. Dievs bija pieņēmis viņu tēvus, pienesot savus upurus, tad kāpēc gan bērni nevarētu atrast glābšanu, ejot pa to pašu ceļu? Lutera laikā līdzīgi sprieda katoļu piekritēji, ka, ja viņu ticībā miruši patiesi kristieši, tad šī reliģija ir pietiekoši laba, lai izglābtu arī citus. Šādi apgalvojumi kā izdevīgs līdzeklis tiek izlietoti pret katru uz priekšu iešanu ticībā vai tās praktiskā lietošanā.

Daudzi iebilda, ka svētdienas svētīšanas doktrīna jau kopš gadsimtiem ir bijusi baznīcas vispāratzīta mācība un plaši izplatīts paradums. (455) Šim argumentam gan stājās pretī ar pierādījumu, ka Sabats un tā ievērošana ir vēl senāks un plašāk izplatīts ieradums, tikpat vecs kā pati pasaule, un tā svētumu ir apstiprinājuši eņģeļi un pats Dievs. Kad Zemei lika pamatus, kad rīta zvaigznes kopā dziedāja un visi Dieva dēli priecīgi gavilēja, jau tad bija zināms arī par Sabatu. (Ījs. 38:6,7; 2. Moz. 2:1-3) Tiešām, šim iestādījumam ir tiesības prasīt mūsu godbijību: to nav iecēlusi cilvēku autoritāte un tas nebalstās uz cilvēciskām tradīcijām; to ir dibinājis Dievs, un turēt svētu pavēlējis Viņa mūžīgais Vārds.

Kad ļaužu uzmanība tika pievērsta Sabata reformas jautājumam, cilvēku iemīļotie sludinātāji sagrozīja Dieva Vārdu, izskaidrojot tā liecību tādā veidā, kas vislabāk nomierināja meklējošo ļaužu prātus. Un tie, kas paši nepētīja Rakstus, apmierinājās ar tādu uzskatu pieņemšanu, kas saskanēja ar viņu tieksmēm. Balstoties uz dažādiem apgalvojumiem, viltīgām teorijām, tēvu tēvu tradīcijām un baznīcas autoritāti, daudzi centās apgāzt patiesību. Tas savukārt paskubināja tās piekritējus vēl dedzīgāk iedziļināties Bībelē, lai pārliecinošāk varētu aizstāvēt ceturtā baušļa būtību. Parasti pazemīgi cilvēki, kuru vienīgais apbruņojums bija patiesības Vārds, izturēja mācīto vīru uzbrukumus, kas pārsteigti un sadusmoti atzina, ka viņu daiļrunīgā sofistika ir bezspēcīga pret to cilvēku vienkāršajiem un godīgajiem spriedumiem, kuri Rakstos bija daudz zinošāki nekā skolu izsmalcinātajās gudrībās.

Neatrazdami sev par labu nekādus pamatojumus Bībelē, daudzi neatslābstošā neatlaidībā centās izteikt savus uzskatus, aizmirsdami, ka ar tādu pašu spriedelēšanu ļaudis kādreiz vērsās pret Kristu un Viņa apustuļiem: "Kāpēc mūsu vadošie vīri nesaprot Sabata jautājumu? Tikai nedaudzi domā līdzīgi jums. Nevarētu būt, ka jums ir taisnība, bet visi pārējie izglītotie ļaudis pasaulē maldās."

Tādu argumentu atspēkošanai varēja citēt vienīgi Rakstu mācības un atgādināt Kunga rīcību ar savu tautu visos pagājušajos laikmetos. (456) Dievs strādā ar tiem, kas dzird Viņa balsi un tai paklausa, kas vajadzības gadījumā atklāj arī nepatīkamas patiesības un nebaidās norāt plaši piekoptus grēkus. Reformas kustību vadīšanai Dievs reti izvēlas izglītotus un augsti stāvošus vīrus tikai tāpēc, ka viņi par daudz paļaujas uz savu ticības apliecību, uz teorijām un teoloģiskajām sistēmām, nemaz nevēloties mācīties no Dieva. Vienīgi tie, kam

ir personīga savienība ar visas gudrības Avotu, spēj saprast un pareizi izskaidrot Rakstus. Reizēm patiesību pasludināt tiek aicināti maz izglītoti cilvēki, ne tāpēc, ka viņiem nav skolas zināšanu, bet tādēļ, ka tie nav tik pašpārliecināti, lai atteiktos pieņemt pamācību no Dieva. Viņi izglītojas Kristus skolā, un pazemība un paklausība dara tos patiesi lielus. Uzticot tiem svētākās atziņas, Dievs viņiem piešķir tādu godu, kura priekšā viss laicīgais gods un cilvēciskais lielums kļūst pilnīgi nenozīmīgs.

Adventistu vairākums atmeta patiesības par svētnīcu un Dieva bauslību, un daudzi vispār atteicās no ticības adventes kustībai, pieņemot nepamatotus un pretrunīgus uzskatus par pravietojumiem, kas norādīja uz šo darbu. Daudzi padevās maldiem, atkārtoti nosakot laiku Kristus atnākšanai. Gaisma, kas tagad apspīdēja svētnīcas jautājumu, tiem būtu atklājusi, ka neviens pravietiskais laika posms nesniedzas līdz otrajai atnākšanai, ka šo notikumu precīzs laiks nekad iepriekš nav pateikts. Bet, novēršoties no gaismas, tie Kunga nākšanai turpināja nolikt arvien jaunus laikus un tikpat bieži arī pievīlās.

Kad draudze Tesalonikā pieņēma maldīgus uzskatus par Kristus nākšanu, apustulis Pāvils viņiem deva padomu savas cerības un paredzējumus rūpīgi pārbaudīt ar Dieva Vārdu. Viņš tiem citēja pravietojumus par notikumiem pirms Kristus nākšanas un pierādīja, ka nav nekāda pamata gaidīt Kungu viņu dzīves laikā. "Lai neviens jūs nemaldina ne šādā, ne tādā veidā" (2. Tes. 2:3), skan viņa brīdinošie vārdi. (457) Ja viņi nodotos Rakstos nepamatotām cerībām, tad drīz vien sāktu arī nepareizi rīkoties un vilšanās gadījumā būtu padoti neticīgo izsmieklam, tādā veidā nonākot briesmās kļūt mazdūšīgiem un izjust kārdinājumu šaubīties par savas pestīšanas vissvarīgākajām patiesībām. Apustuļa brīdinājums tesaloniķiešiem satur svarīgu mācību tiem, kas dzīvo pēdējās dienās. Daudzi adventisti domāja, ka, ticībā nepieķeroties kādam noteiktam Kunga atnākšanas laikam, tie pietiekoši dedzīgi un čakli nespēs sagatavoties šim notikumam. Bet, atkal un atkal satraucot savas cerības, tikai tādēļ, lai no jauna redzētu tās nepiepildāmies, tika iedragāta viņu ticība, līdz beidzot šī pravietojuma lielās patiesības tos vairs gandrīz nespēja iespaidot.

Dievs bija nolicis, ka ar pirmā eņģeļa vēsti jāpasludina tiesas laika iesākšanās. Pravietisko periodu aprēķini, uz ko šī vēsts balstījās un kas nebija apstrīdami, 2300 dienu izbeigšanos noteica 1844. gada rudenī. Atkārtotie mēģinājumi atrast jaunus datumus pravietisko periodu sākumam un beigām un nesaprātīgie secinājumi, kas bija vajadzīgi šo viedokļu atbalstīšanai, ne tikai maldināja cilvēkus no tagadējās patiesības, bet arī pamodināja necieņu pret jebkādiem pravietojumu izskaidrošanas mēģinājumiem. Jo biežāk tiek noteikts laiks Kristus otrai atnākšanai un jo plašāk to māca, jo vairāk tas kalpo sātana mērķiem. Pēc laika paiešanas viņš pret tā aizstāvjiem vēršas ar izsmieklu un nicinājumu, tādā veidā uzveļot pārmetumus visai lielai 1843. un 1844. gada adventes kustībai. Tie, kas turpinās pieķerties šai maldībai, beidzot Kristus nākšanu atvirzīs pārāk tālā nākotnē. Tā viņi tiks ieaijāti viltus drošības sajūtā, vairs netiekot vaļā no šiem maldiem, kamēr jau būs par vēlu.

Apbrīnojamu ilustrāciju adventes pagātnes piedzīvojumiem sniedz senā Izraēla vēsture. Dievs savus ļaudis vadīja šajā adventes kustībā, tāpat kā Viņš Izraēla bērnus veda ārā no Ēģiptes. Lielā vilšanās pārbaudīja viņu ticību, tāpat kā ebreji tika pārbaudīti pie Sarkanās jūras. (458) Ja viņi joprojām būtu uzticējušies vadošajai rokai, kas ar tiem bija pagātnes notikumos, tad Dievs viņus būtu izglābis. Ja visi, kas vienoti strādāja 1844. gadā, būtu pieņēmuši trešā eņģeļa vēsti un Svētā Gara spēkā to snieguši tālāk, tad Kungs ar tiem būtu vareni sadarbojies. Tad pār pasauli būtu izlējušies gaismas plūdi. Tad zemes iedzīvotāji jau būtu brīdināti, noslēdzošais darbs pabeigts un Kristus būtu atnācis izglābt savus ļaudis.

Tas nebija Dieva prāts, ka Izraēlam četrdesmit gadus vajadzēja klejot tuksnesī, Viņš vēlējās tos vadīt taisni uz Kānaānas zemi, lai tur darītu par svētu un laimīgu tautu. Bet "viņi nav varējuši ieiet neticības dēļ". (Ebr. 3:19) Savas atkāpšanās un atkrišanas dēļ viņi gāja bojā tuksnesī, un, lai ieietu apsolītajā zemē, bija vajadzīgi citi. Līdzīgā veidā arī tas nebija Dieva prāts, ka Kristus nākšanai būtu tik ilgi jākavējas un Viņa ļaudīm vēl tik daudz gadu jāpaliek šajā bēdu un grēka pasaulē. Bet viņus no Dieva šķīra neticība. Kad tie atteicās darīt nolemto darbu, šo vēsti sludināt aicināja citus. Žēlastībā uz pasauli Jēzus vēl atliek savu nākšanu, lai grēciniekiem būtu izdevība dzirdēt brīdinājumu un atrast Viņā patvērumu, pirms izliesies Dieva dusmas.

Tagad, tāpat kā agrākos laikos, tādas patiesības pasludināšana, kas norāj attiecīgā laika grēkus un maldus, ļaudīs izsauks pretestību. "Ikviens, kas dara ļaunu, ienīst gaismu un nenāk pie gaismas, lai viņa darbi netiktu atklāti." (Jāņa 3:20) Kad cilvēki redz, ka viņi savu viedokli nespēj pamatot ar Rakstiem, daudzi par to izšķiras cīnīties ļaunprātīgā veidā, uzbrūkot nepopulāro patiesību aizstāvju raksturam un motīviem. Eliju pasludināja par Izraēla jaucēju, Jeremiju – par nodevēju, Pāvilu – par tempļa apgānītāju. (459) Kopš tiem laikiem līdz pat mūsu dienām tos, kas ir uzticīgi patiesībai, apsūdz kā dumpiniekus, ķecerus vai atkritējus. Ļaužu pulki, kas ir par neticīgiem, lai pieņemtu drošo pravietojumu vārdu, bezierunu lētticībā pieņems apvainojumus pret tiem, kas uzdrošinās norāt plaši izplatītos grēkus. Šis gars kļūs arvien spēcīgāks. Un Bībele skaidri māca, ka tuvojas laiks, kad valsts likumi tādā mērā nostāsies pretī Dieva likumiem, ka ikvienam, kurš vēlēsies paklausīt dievišķajiem priekšrakstiem, būs drosmīgi jāpanes pārmetumi un sodi kā kādam ļaundarim.

Ja to visu ņemam vērā, kāds tad ir patiesības vēstneša pienākums? Vai viņam būtu jāsecina, ka šo patiesību vispār nevajadzētu sludināt, ja bieži rezultātā tiek panākta vienīgi izvairīšanās no patiesības prasībām vai arī atklāta pretošanās? Nē, viņam nav lielāku tiesību atturēt Dieva Vārda liecību no ļaudīm kā agrākajiem reformatoriem, kaut arī tā cilvēkos pamodinātu tikai pretestību. Svēto un mocekļu apliecinātā ticība uzrakstīta par labu nākošajām paaudzēm. Šie iespaidīgie svētuma un nelokāmā godīguma piemēri ir saglabāti to iedrošināšanai, kas tagad tiek aicināti liecināt par Dievu. Viņi žēlastību un patiesību saņēma ne tikai savām vajadzībām, bet lai, to tālāk izplatot, Dieva atzīšana varētu

apgaismot visu Zemi. Vai Dievs saviem kalpiem šajā paaudzē ir devis gaismu? Tad viņiem jāļauj tai mirdzēt pasaules priekšā.

Senatnē Kungs kādam vīram, kas runāja Viņa vārdā, teica: "Izraēla nams negribēs tevi klausīt, tāpēc ka tie Mani negrib klausīt." (Ec. 3:7, Glika tulk.) Tomēr "Tu pasludini tiem Manus vārdus, lai tie klausa vai neklausa". (Ec. 2:7) Dieva kalpiem šajā laikā tiek adresēta pavēle: "Sauc pilnā balsī, neviena nesaudzēdams! Lai tava balss skan kā bazūne, un liec pie sirds Manai tautai tās pārkāpumus un Jēkaba namam tā grēkus!" (Jes. 58:1)

Uz ikvienu, kas saņēmis patiesības gaismu, viņa iespēju robežās gulstas tā pati svinīgā un ārkārtīgi bijājamā atbildība, kādai bija pakļauts Izraēla pravietis, kurš dzirdēja Kunga vārdu: "Tevi, cilvēka bērns, Es esmu izredzējis par sargu Izraēla namam, lai tu, ja tu saņemsi kādu vārdu no Manas mutes, tos brīdini Manā vārdā. (460) Ja Es bezdievim saku: Bezdievi, tev jāmirst, un tu nebrīdini bezdievi, lai tas atgriežas no sava ļaunā ceļa, tad bezdievis gan nomirs savā noziegumā, bet viņa asinis Es atprasīšu no tavas rokas. Bet, ja tu būsi brīdinājis bezdievi, lai tas atgriežas no sava ceļa, tad viņš gan mirs sava nozieguma dēļ, bet tu būsi izglābis savu dzīvību." (Ec. 33:7-9)

Neērtības un pārmetumi, kas saistās ar patiesības pieņemšanu un pasludināšanu, kļūst tai par vislielāko šķērsli. Tas ir vienīgais arguments pret patiesību, ko tās aizstāvji nekad nav varējuši atspēkot. Bet patiesos Kristus sekotājus tas neatbaida. Viņi negaida, ka patiesība kļūs populāra. Pārliecināti par savu pienākumu, tie labprātīgi uzņemas krustu, līdz ar apustuli Pāvilu atzīstot, ka "tagadējās grūtības, kas ir vieglas, dod mums neizsakāmi lielu mūžīgu godību" (2. Kor. 4:17), un vērtē "Kristus negodu par lielāku bagātību nekā visas Ēģiptes mantas" (Ebr. 11:26), kā tas sacīts par kādu citu vīru senatnē.

Lai arī kāda būtu cilvēku vārdos izteiktā ticības apliecība, tie, kas reliģiskās lietās vairāk vadās no pasaulīgās gudrības nekā no principiem, sirdī kalpo pasaulei. Mums patiesība jāizvēlas tāpēc, ka tā ir patiesība, un sekas jāatstāj Dieva ziņā. Par savām lielajām reformām pasaule ir daudz parādā vienkāršajiem ticīgiem, šiem bezbailīgajiem cilvēkiem, kas vadījušies no pamatlikumiem. Tādiem vīriem reformas darbs uz priekšu jāvirza arī mūsu dienās.

Tā saka Kungs: "Klausieties uz Mani, kas taisnību pazīstat, ļaudis, kam Mana bauslība ir sirdī. Nebīstieties par cilvēku nievāšanu un neiztrūcinieties par viņu zaimošanām. Jo tārpi tos ēdīs kā drēbi, un kodes tos sakapās kā vilnu, bet Mana taisnība pastāvēs mūžīgi un mana pestīšana uz cilšu ciltīm." (Jes. 51:7,8, Glika tulk.)

NODAĻA 27 - JAUNO LAIKU ATMODAS

Kur vien Dieva Vārds ir uzticīgi pasludināts, rezultāti vienmēr devuši liecību par tā dievišķo izcelsmi. Dieva Gars ir pavadījis Viņa kalpu vēsti, piešķirot Vārdam spēku. Tas grēciniekos ir pamodinājis sirdsapziņu. Gaisma, kas apgaismo ikvienu pasaulē ienākušo cilvēku, iespīdēja viņu dvēseles dziļākajos stūrīšos, un kļuva redzami apslēptie tumsas darbi. Tie sāpīgi izjuta savu grēcīgumu. Svētais Gars tos pārliecināja par grēku, par taisnību un par nākamo sodu. Viņi sāka aptvert Jehovas dievišķo skaidrību un saprata, cik tas būtu briesmīgi, ja tiem savas vainas un nešķīstības apziņā vajadzētu stāties siržu Pārbaudītāja priekšā. Dvēseles bailēs tie izsaucās: "Kas mani izraus no šīs nāves miesas?" Bet, kad viņi ieraudzīja Golgātas krustu ar tā bezgalīgo upuri par visas cilvēces grēkiem, tad saprata, ka nekas cits nevar salīdzināt viņu pārkāpumus, izņemot Kristus nopelnu, vienīgi tas var samierināt cilvēku ar Dievu. Ticībā un pazemībā tie pieņēma Dieva Jēru, kas atņem pasaules grēku. Un Jēzus asinis nomazgāja viņu pagātnes pārkāpumus.

Šīs dvēseles nesa grēku nožēlas un atgriešanās augļus. Tās ticēja un tika kristītas, un cēlās, lai staigātu atjaunotā dzīvē, kļuvušas par jauniem radījumiem Jēzū Kristū, (462) ne lai padotos savām agrākajām kārībām, bet lai, ticot Dieva Dēlam, sekotu Viņa pēdās, atstarotu Viņa raksturu un šķīstītu sevi, tā kā Viņš ir šķīsts. Lietas, ko viņi kādreiz ienīda, tagad tie mīlēja; un lietas, ko viņi kādreiz mīlēja, tagad tie ienīda. Lepnais un pašpaļāvīgais kļuva lēnprātīgs un no sirds pazemīgs. Iedomīgais un augstprātīgais kļuva nopietns un savaldīgs. Zaimotājs kļuva godbijīgs, dzērājs – atturīgs, un izvirtulis – šķīsts. Pasaules ārišķīgajai modei vairs nepievērsa uzmanību. Kristieši nemeklēja jaukumu no ārienes "matu pīšanā un zelta aplikšanā, vai drēbju apvilkšanā", bet " (..) apslēpto sirds cilvēku, kam neiznīcīgs jaukums lēnā, klusā garā", kas ir "dārgs priekš Dieva". (1. Pēt. 3:3,4, Glika tulk.)

Atmodas izraisīja dziļu sirds pārmeklēšanas un pazemošanās darbu. Tās raksturojās ar svinīgiem, nopietniem aicinājumiem un dziļi izjustu ieinteresētību par Kristus asinīm atpirktajiem ļaudīm. Vīri un sievas lūdza un cīnījās ar Dievu par savu līdzcilvēku glābšanu. Tādu atmodu augļi atklājās ļaudīs, kas nevairījās no pašaizliedzības un upura, bet priecājās, ka ir cienīgi Kristus dēļ ciest kaunu un smagus pārbaudījumus. Cilvēki redzēja pārmaiņu to dzīvē, kas atklāti atzina Jēzus vārdu. Viņu iespaids sabiedrību ietekmēja uz labu. Viņi sakrāja kopā ar Kristu un sēja, paļaujoties uz Svēto Garu, lai pļautu mūžīgu dzīvību.

Par viņiem varēja sacīt: "Jūs tikāt skumdināti uz atgriešanos (..). Jo dievišķas skumjas dod atgriešanās svētību, ko neviens nenožēlos; bet pasaulīgas skumjas nes nāvi. Jo, redziet, šīs skumjas – kādu rosību tās ir jūsos modinājušas, pat aizstāvēšanos, uztraukumu, bailes, ilgas, centību, vadīšanu! Katrā ziņā jūs esat pierādījuši, ka šinī lietā esat nevainīgi." (2. Kor. 7:9-11)

Tā strādā Dieva Gars. Bez Gara reformējošā darba nekas cits neliecinās, ka ir notikusi patiesa atgriešanās. (463) Ja grēcinieks pilda solījumu, atdod nolaupīto, atzīst savus grēkus un mīl Dievu un citus cilvēkus, tad viņš var būt drošs, ka ir atradis mieru ar Dievu. Tādi bija rezultāti, kas iepriekšējos gados sekoja reliģiskas atmodas laikiem. To augļi rādīja, ka pār šīm atmodām dus Dieva svētība – tiek glābti ļaudis un kļūst labāka visa cilvēce.

Tomēr daudzas jauno laiku atmodas stipri atšķiras no tām dievišķās žēlastības izpausmēm, kas Dieva kalpu pūles pavadīja agrākajos gados. Ir taisnība, ka tiek izraisīta plaša interese, daudzi atklāti apliecina atgriešanos un draudzes var ziņot par lielu pieaugumu, tomēr rezultāti nav tādi, kas liecinātu par atbilstošu izaugsmi patiesi garīgā dzīvē. Gaisma, kas uz īsu brīdi uzliesmo, drīz atkal izdziest, un tumsa pēc tam kļūst vēl dziļāka nekā iepriekš.

Pārāk bieži populārās atmodas tiek izsauktas, vēršoties pie iztēles, satraucot jūtas un apmierinot kāri pēc kaut kā jauna un pārsteidzoša. Tādā veidā mantotie cilvēki pavisam maz vēlas dzirdēt Bībeles patiesības un interesēties par praviešu un apustuļu liecībām. Ja reliģiskajā kalpošanā nav nekā sensacionāla, tad tā viņus nesaista. Vēsts, kas uzrunā nesatrauktu prātu, neatrod atsaucību. Dieva Vārda skaidrie brīdinājumi, kas attiecas tieši uz šo cilvēku mūžīgajām interesēm, paliek neievēroti.

Katrai patiesi atgrieztai dvēselei par dzīves galveno saturu kļūs attiecības ar Dievu un mūžīgām lietām. Bet kur mūsdienu populārajās baznīcās var redzēt svētīšanās garu un nodošanos Dievam? Atgrieztie neatsakās no lepnuma un pasaules mīlestības. Viņi nav labprātīgāki aizliegt sevi, uzņemties krustu un sekot lēnprātīgajam un pazemīgajam Jēzum vairāk kā pirms savas atgriešanās. Neticīgie un skeptiķi par reliģiju smejas, jo tik daudzi, kas nes ticīga cilvēka vārdu, nepazīst reliģijas pamatlikumus. Dievbijības spēks ir gandrīz pilnīgi atstājis daudzas baznīcas. Izbraukumi, baznīcas uzvedumi, baznīcas tirdziņi, izsmalcināti lūgšanu nami un izrādīšanās kāre ir noslāpējusi domas par Dievu. (464) Cilvēku prātu aizņem zemes īpašumi, manta un veikala lietas, bet mūžīgajām interesēm vairs tik tikko tiek pievērsta uzmanība.

Bet, neskatoties uz plašo atkāpšanos no ticības un dievbijības, šajās baznīcās vēl ir patiesi Kristus sekotāji. Pirms Zemi piemeklēs pēdējās Dieva sodības, Kunga ļaužu vidū būs tāda sākotnējās dievbijības atmoda, kāda nav redzēta kopš apustuļu laikiem. Pār Viņa bērniem izliesies Dieva Gars un spēks. Tanī laikā daudzi šķirsies no tām baznīcām, kurās mīlestība uz šo pasauli nomākusi mīlestību uz Dievu un Viņa Vārdu. Daudzi, kā sludinātāji, tā draudzes locekļi, priecīgi pieņems lielās patiesības, kurām Dievs licis atskanēt šajā laikā, lai sagatavotu ļaudis uz Kunga otro atnākšanu. Dvēseļu ienaidnieks labprāt gribētu šo darbu aizkavēt; un, pirms nāks laiks, kad šādai kustībai jāparādās, viņš ar dažādiem viltojumiem centīsies to padarīt nepatīkamu. Tajās baznīcās, kuras viņš var pakļaut savai maldinošajai varai, sātans radīs Dieva sevišķu svētību izliešanās ilūziju, kad šķitīs, ka cilvēkos

pamodusies liela reliģiska interese. Ļaužu pulki līksmos, ka Dievs brīnišķi strādā viņu labā, kad patiesībā tas būs pavisam cita gara darbs. Ietērpies reliģiskā maskā, ļaunais centīsies iespaidot visu kristīgo pasauli.

Daudzās atmodās, kas notikušas pēdējos piecdesmit gados, lielākā vai mazākā mērā ir darbojušies tie paši iespaidi, kas nākotnē atklāsies daudz plašākās kustībās. Tiek uzbudinātas jūtas, patiesais sajaukts ar viltoto, kas viss ļoti labi kalpo cilvēku nomaldināšanai. Tomēr nevienam nav jātiek pieviltam. Dieva Vārda gaismā nav grūti saskatīt šo kustību raksturu. Kur vien cilvēki nevērīgi izturas pret Bībeles liecību vai novēršas no skaidrajām, dvēseli pārbaudošajām patiesībām, kas prasa pašaizliedzību un atteikšanos no pasaules, tur mēs varam būt droši, ka Dievs tos nav vadījis. (465) Un, ņemot vērā paša Kristus sniegto norādījumu: "Pēc viņu augļiem jums tos būs pazīt" (Mat. 7:16), kļūst redzams, ka šīs kustības nav Dieva Gara darbs.

Savā patiesības Vārdā Dievs cilvēkiem ir devis atklāsmi par sevi, un visiem, kas to pieņem, tā būs kā vairogs pret sātana krāpšanām. Tieši to atziņu neievērošana ir atvērusi durvis ļaunumiem, kas tagad plaši izplatās reliģiskajā pasaulē. No redzesloka lielā mērā ir pazaudēts Dieva likumu raksturs un svarīgums. Nepareiza izpratne par šo dievišķo priekšrakstu vērtību, mūžīgumu un to uzliktajām prasībām atgriešanās un svētošanās lietās cilvēkus ievedusi maldos, kā rezultātā pazemājies dievbijības standarts baznīcā. Ar to arī izskaidrojams Dieva Gara un spēka trūkums mūsu laika atmodās.

Dažādās konfesijās izcili dievbijīgi vīri ir atzinuši un ļoti nožēlo šo faktu. Prof. Edvards A. Pārks, runājot par briesmām, kas tagad apdraud reliģiju, pareizi saka: Viens no šī ļaunuma avotiem ir tik mazā vērība, ko veltī Dieva likumiem, runājot no kanceles. Agrākos laikos kancele sasaucās ar sirdsapziņas balsi (..). Mūsu izcilākie sludinātāji, sekojot Meistara priekšzīmei un izvirzot priekšplānā bauslību ar tās priekšrakstiem un draudiem, savām uzrunām piešķīra apbrīnojamu spēku. Viņi atkārtoja abus lielos pamatlikumus, ka bauslība ir dievišķās pilnības noraksts un ka cilvēks, kurš nemīl bauslību, nemīl arī Evaņģēliju, jo bauslība, tāpat kā Evaņģēlijs, ir spogulis, kas atstaro Dieva patieso raksturu. Šīs briesmas noved pie nākamā kļūmīgā soļa, kad cilvēki nepietiekami novērtē grēka ļaunumu, tā apjomu un kaitīgumu. Cik lielā mērā bauslis ir taisns, tik lielā mērā nepaklausība tam ir netaisna (..).

Jau minētajām briesmām jāpieskaita ieradums pietiekoši nenovērtēt Dieva taisnību. Modernajās kancelēs jūtama tieksme dievišķo taisnību šķirt no dievišķās bauslības, bet labvēlību pazemināt par vienkāršām jūtām un nevis izcelt to kā principu. (466) Jaunā teoloģijas prizma saskalda to, ko Dievs ir savienojis. Vai dievišķais likums pats par sevi ir labs vai ļauns? – Labs, bet tad arī taisnība ir laba, jo tā ir šī likuma īstenošana dzīvē. No ieraduma novērtēt par zemu dievišķo likumu un taisnību, kā arī cilvēka nepaklausības apjomu un vainu ļaudis viegli ieslīd ieradumā nepietiekami novērtēt žēlastības darbu, kas

salīdzina mūsu grēkus. Tādā veidā cilvēki pazaudē izpratni par Evaņģēlija vērtību un nozīmi un drīz vien ir gatavi praktiski atmest pašu Bībeli.

Daudzi reliģijas mācītāji apgalvo, ka Kristus ar savu nāvi esot baušļus atcēlis, un kopš tā brīža visi cilvēki atbrīvoti no likumu prasībām. Daži atkal bauslību attēlo kā smagu jūgu, pretstatā bauslības verdzībai izceļot Evaņģēlija sniegto brīvību.

Bet ne jau tā uz Dieva svēto likumu skatījās pravieši un apustuļi. Dāvids sacīja: "Es staigāšu brīvi, jo es rūpējos par Tavām pavēlēm." (Ps. 119:45) Apustulis Jēkabs, kas rakstīja vēl pēc Kristus nāves, uz dekalogu atsaucas kā uz "ķēnišķīgo" un "pilnīgu svabadības likumu". (Jēk. 2:8; 1:25) Un Atklāsmes grāmatas sarakstītājs pus gadsimtu pēc krustā sišanas pasludināja svētību pār tiem, "kas Viņa baušļus dara", sakot, "lai viņiem vara ir pie dzīvības koka un lai viņi ieiet pa pilsētas vārtiem".(Atkl. 22:14)

Pretenzijas, ka Kristus ar savu nāvi būtu atcēlis Dieva Tēva likumus, ir bez pamata. Ja bauslību būtu bijis iespējams grozīt vai atcelt, tad Kristum, lai glābtu cilvēku no grēka soda, nevajadzētu mirt. Tieši Kristus nāve, kam nav nekā kopēja ar bauslības atcelšanu, pierāda, ka baušļi ir negrozāmi. Dieva Dēls nāca "paaugstināt bauslību un darīt to godājamu". (Jes. 42:21, angļu val.) Viņš sacīja: "Nedomājiet, ka Es esmu nācis atmest bauslību"; "Iekams debess un zeme zudīs, nezudīs neviena, ne vismazākā, Rakstu zīmīte jeb raksta galiņš no bauslības." (Mat. 5:17,18) Un par sevi Viņš saka: "Man ir prieks dzīvot pēc Tava prāta, Mans Dievs, un Tavi likumi ir ierakstīti dziļi manā sirdī." (Ps. 40:9)

Dieva likums pēc savas dabas ir negrozāms. Tas atklāj Autora gribu un raksturu. Dievs ir mīlestība, un Viņa likums ir mīlestība. Bauslības galvenie pamatlikumi ir mīlestība uz Dievu un mīlestība uz cilvēku. "Bauslības piepildījums ir mīlestība." (Rom. 13:10) Dieva raksturs ir taisnība un patiesība, un tāda ir arī Viņa bauslība. Dziesminieks saka: "Tava bauslība ir patiesība"; "visi Tavi baušļi ir taisni". (Ps. 119:142,172) Un apustulis Pāvils ziņo: "Bauslība kā tāda ir svēta, un bauslis kā tāds ir svēts, taisns un labs." (Rom. 7:12) Tādēļ bauslībai, kas ir Dieva prāta un gribas izpausme, jābūt tikpat mūžīgai, kāds ir tās Devējs.

Atgriešanas un svētošanas darbs panāk cilvēka salīdzināšanu ar Dievu, vadot to saskaņā ar dievišķās bauslības principiem. Iesākumā cilvēku radīja pēc Dieva līdzības. Tas dzīvoja pilnīgā saskaņā ar Dieva dabu un likumu; taisnības principi bija ierakstīti viņa sirdī. Bet grēks to atšķīra no viņa Radītāja. Tad tas vairs neatstaroja dievišķo līdzību. Viņa sirds sāka cīnīties pret Dieva bauslības principiem. "Jo miesas tieksme ir naidā ar Dievu: tā neklausa Dieva likumam, jo tā to nespēj." (Rom. 8:7) Bet "Dievs tik ļoti pasauli mīlēja, ka Viņš deva savu vienpiedzimušo Dēlu", lai cilvēks varētu tikt salīdzināts ar Dievu. Kristus nopelnā ir iespējams atjaunot saskaņu starp zemes bērnu un viņa Radītāju. Dievišķajai žēlastībai jāpārveido cilvēka sirds, viņam jāsaņem jauna dzīvība no augšienes. Šī pārmaiņa ir jaunpiedzimšana, bez kuras, saka Jēzus, tas "nevar redzēt Dieva valstību".

Lai cilvēks tiktu salīdzināts ar Dievu, viņam vispirms jāpārliecinās par grēku, jāredz, ka Viņš ir grēcinieks. Bet "grēks ir netaisnība" (1. Jāņa 3:4), tātad bauslības pārkāpšana, jo "bauslība dod grēka atziņu". (Rom. 3:20) Lai varētu ieraudzīt savu vainu, grēciniekam raksturs jāpārbauda ar Dieva taisnības lielo mērauklu. Tas ir kā spogulis, kas uzrāda taisna rakstura pilnību, sniedzot grēciniekam iespēju ieraudzīt trūkumus savā raksturā.

Bauslība cilvēkam atklāj viņa grēkus, bet tā nesagādā dziedniecības līdzekli. Apsolot paklausīgam dzīvību, tā tajā pašā laikā paziņo, ka pārkāpēja daļa būs nāve. (468) Vienīgi Kristus Evaņģēlijs spēj cilvēku glābt no grēka izsauktā nosodījuma, nomazgājot viņa traipus. Tad tam ar nožēlu jānāk Dieva priekšā, kura bauslību viņš ir pārkāpis, un jātic Kristum, Viņa salīdzinošajam upurim. Tā grēcinieks iegūst pagātnes pārkāpumu piedošanu un kļūst par dievišķās dabas dalībnieku. Tas paliek par Dieva bērnu, jo ir saņēmis bērnības garu, kas viņam liek izsaukties: "Aba, Tēvs!"

Vai tagad tas drīkstētu brīvi pārkāpt Dieva bauslību? Pāvils saka: "Vai tad nu ar šo ticību atceļam Dieva likumu? Nekādā ziņā nē! – mēs Dieva likumu nostiprinām." (Rom. 3:31) "Kā lai mēs, kas grēkam esam miruši, vēl dzīvojam tajā?" (Rom. 6:2) Un Jānis paskaidro: "Šī ir Dieva mīlestība, ka turam Viņa baušļus, un Viņa baušļi nav grūti." (1. Jāņa 5:3) Jaunpiedzimšanā sirds tiek vadīta saskaņā ar Dievu, tātad saskaņā ar Viņa likumiem. Kad grēciniekā ir notikusi šī lielā pārmaiņa, tas ir pārgājis no nāves dzīvībā, no grēka – svētumā, no pārkāpumiem un sacelšanās – paklausībā un uzticībā. Ir beigusies vecā dzīve – atsvešināšanās no Dieva, un iesākusies jaunā – salīdzināšanās, ticības un mīlestības dzīve. Tā "bauslības taisnība" var tikt "piepildīta mūsos, kas nedzīvojam vairs miesai, bet garam". (Rom. 8:4) Tāds cilvēks atzīs: "Cik Tava bauslība man ir mīļa! To es pārdomāju ik dienas." (Ps. 119:97)

"Kunga likumi ir pilnīgi un atspirdzina dvēseli." (Ps. 19:8) Bez bauslības cilvēkam nemaz nav iespējams pareizi izprast Dieva skaidrību un svētumu, nedz arī ieraudzīt savu vainu un netīrību. Tad viņam trūkst īstas pārliecības par grēku, un tas neizjūt nožēlas un atgriešanās vajadzību. Nesaskatot savu kā Dieva bauslības pārkāpēja pazudušo stāvokli, cilvēks neredz nekādu vajadzību pēc Kristus salīdzinošajām asinīm. Pestīšanas cerība tiek pieņemta bez radikālas sirds pārmaiņas vai dzīves reformēšanas. Tādā veidā vairojas pavirši atgriešanās gadījumi, un draudzei pievienojas ļaužu pulki, kas nekad nav bijuši vienoti ar Kristu.

Mūslaiku reliģiskajās kustībās izcila vieta tiek ierādīta maldīgām teorijām par svētošanos, kas radušās dievišķās bauslības atmešanas rezultātā. Šīs teorijas ir doktrināli nepareizas un praktiski ļoti bīstamas, un to vispārējā labvēlīgā uzņemšana liek mums izturēties divkārt uzmanīgāk, lai pareizi saprastu, ko Raksti māca par šo tematu.

Patiesa svētošanās ir Bībeles mācība. Apustulis Pāvils vēstulē draudzei Tesalonikā saka: "Tāda ir Dieva griba – lai jūsu dzīve būtu svēta (..)." (1. Tes. 4:3) Un viņš lūdz: "Pats

miera Dievs lai jūs svētī caur cauri (..)." (1. Tes. 5:23) Bībele arī ļauj skaidri saprast, kas ir svētošanās un kā tā sasniedzama. Pestītājs par saviem mācekļiem lūdza: "Svētī tos Tavā patiesībā: Tavs Vārds ir patiesība." (Jāņa 17:17) Un Pāvils mācīja, ka ticīgajiem jābūt Svētā Gara svētītiem. (Rom. 15:16) Bet kāds tad ir Svētā Gara darbs? Jēzus reiz sacīja: "Kad Viņš nāks, Patiesības Gars, tas jūs vadīs visā patiesībā." (Jāņa 16:13) Un dziesminieks apliecina: "Tava bauslība ir patiesība." Vārds un Dieva Gars cilvēkiem uzrāda taisnības lielos principus, kas iemiesoti Viņa bauslībā. Un tā kā Dieva likums ir "svēts, taisns un labs" dievišķās pilnības noraksts, tad izriet, ka raksturs, ko veido paklausība šai bauslībai, būs svēts. Kristus ir tāda rakstura pilnīgs piemērs. Viņš saka: "Es esmu turējis sava Tēva baušļus." "(..) kas Viņam labpatīk, to Es daru vienmēr." (Jāņa 15:10; 8:29) Un Kristus sekotājiem jākļūst Viņam līdzīgiem – Dieva žēlastības spēkā tiem jāveido raksturs saskaņā ar Dieva svētās bauslības principiem. Tāda ir Bībelē atklātā svētošanās.

Šis darbs veicams vienīgi ticībā Kristum, ja sirdī mājo Dieva Gara spēks. Pāvils ticīgos pamāca: "Gādājiet ar bailēm un drebēšanu, ka topat svēti. Jo Dievs ir tas, kas jums dod gribu un veiksmi pēc labpatikas." (Filip. 2:12,13) Kristietis jutīs skubinājumus uz grēku, bet tas pastāvīgi pret tiem karos. Šeit būs nepieciešama Kristus palīdzība. (470) Cilvēcīgais nespēks, savienojoties ar dievišķo spēku, liks ticībā izsaukties: "Paldies Dievam, kas mums devis uzvaru caur mūsu Kungu Jēzu Kristu!" (1. Kor. 15:57)

Raksti arī skaidri norāda, ka svētošanās darbs ir progresējošs. Kad grēcinieks, pateicoties salīdzinošajām asinīm, atgriežoties atrod mieru ar Dievu, tad viņa kristīgā dzīve tikai iesākas. Tagad tam jāiet pretī pilnībai; jāuzaug "par pilnīgu vīru, pilnīgi Kristum līdzīgu". Apustulis Pāvils saka: "Vienu gan – aizmirsdams to, kas aiz manis, tiekdamies pēc tā, kas priekšā, es dzenos pretī mērķim, goda balvai – Dieva Debesu aicinājumam Kristū Jēzū." (Filip. 3:13,14) Un Pēteris mūsu priekšā atklāj pakāpienus, pa kuriem sasniedzama bībeliskā svētošanās: "Pielieciet visas pūles un parādiet savā ticībā tikumu, bet tikumā atziņu, atziņā atturību, atturībā pacietību, pacietībā dievbijību, dievbijībā brālību, brālībā mīlestību (..). To darīdami, jūs nekad neklupsiet." (2. Pēt. 1:5-10)

Tie, kuri piedzīvojuši bībelisku svētošanos, savā garā būs pazemīgi. Līdzīgi Mozum tie būs skatījuši bijājamo svētuma Majestāti un ieraudzījuši savu paša necienīgumu pretstatā Bezgalīgā skaidrībai un ārkārtējai pilnībai.

Pravietis Daniēls bija patiesas svētošanās piemērs. Visu garo mūžu viņš uzticīgi kalpoja savam Meistaram. Viņš bija Debesīm "ļoti mīļš" vīrs. (Dan. 10:11) Tomēr šis godājamais pravietis nepretendēja uz savu skaidrību un svētumu, bet, aizlūdzot par tautu Dieva priekšā, sevi pielīdzināja tik grēcīgajam Izraēlam: "Mēs zemojamies Tava vaiga priekšā ar savām lūgšanām. Balstīdamies ne uz savu taisnību, bet cerēdami un paļaudamies uz Tavu lielo žēlastību. Mēs grēkojām un bijām bezdievīgi." Viņš atklāti atzīst: "Es (..) runāju un pielūdzu (..), izsūdzēju savus un savas tautas grēkus." Un, kad vēlāk citā reizē viņam

parādījās Dieva Dēls, lai to pamācītu, Daniēls par to rakstīja: "Mans vaigs pazaudēja savu krāsu līdz nepazīšanai, un es kļuvu galīgi bezspēcīgs." (Dan. 9:18,15,20; 10:8)

Kad Ījabs vētrā dzirdēja Kunga balsi, viņš izsaucās: Es "atzīstu sevi par vainīgu un nožēloju savu rīcību, būdams gatavs sēdēt pīšļos un pelnos". (Īj. 42:6) Jesaja, redzot Kunga godību un dzirdot ķerubus apliecinām: "Svēts, svēts, svēts ir Kungs Cebaots!", izsaucās: "Vai man! Jo man ir jāiet bojā." (Jes. 6:3,5, Glika tulk.) Pāvils pēc tam, kad bija aizrauts trešajās Debesīs un dzirdējis vārdus, ko cilvēkam nav iespējams izteikt, sevi novērtēja kā vismazāko no visiem svētiem. (2. Kor. 12:2-4; Ef. 3:8) Un mīļotais Jānis, kas reiz dusēja pie Jēzus krūtīm un skatīja Viņa godību, pakrita kā miris pie eņģeļa kājām. (Atkl. 1:17)

Kas staigās Golgātas krusta ēnā, tie nebūs augstprātīgi, tie arī nelielīsies ar bezgrēcīgumu. Viņi apzināsies, ka tas bija viņu grēks, kas Dieva Dēlam sagādāja tādas ciešanas, laužot Kunga sirdi, un šīs domas liks tiem izturēties ļoti pazemīgi. Tie, kas dzīvos vistuvāk Jēzum, visskaidrāk arī saskatīs, cik vāja un grēcīga ir cilvēce, viņu vienīgā cerība balstīsies uz krustā sistā un nāvi uzvarējušā Pestītāja nopelnu.

Svētošanās, kas tagad redzama reliģiskajā pasaulē, ir saistīta ar paaugstināšanās garu un Dieva bauslības neievērošanu, un tas pierāda, ka Bībeles reliģijai tā ir sveša. Tās aizstāvji apliecina, ka svētošanās esot acumirkļa darbs, kas tiem piešķirot pilnīgu svētumu vienīgi caur ticību. "Tikai ticiet," viņi saka, "un svētība jau pieder jums." Tālākas pūles no saņēmēja puses viņi uzskata par nevajadzīgām. Tajā pašā laikā tie noliedz arī Dieva bauslības autoritāti, apgalvojot, ka ir atbrīvoti no pienākuma ievērot likumus. Bet vai cilvēkiem būtu iespējams kļūt svētiem atbilstoši Dieva prātam un raksturam, nesaskaņojoties ar principiem, kas ir Viņa dabas un gribas izteiksme, kas atklāj to, kas Viņam labi patīk?

(472) Kāre pēc ērtas reliģijas, kas neprasa cīņu, pašaizliedzību un šķiršanos no pasaules, ir padarījusi populāru doktrīnu "ticība un tikai ticība", bet ko saka Dieva Vārds? Apustulis Jēkabs apliecina: "Ko tas palīdz, mani brāļi, ja kāds saka, ka tam esot ticība, bet tam nav darbu? Vai ticība viņu var izglābt? (..) Vai tu gribi zināt, tukšais cilvēk, ka ticība bez darbiem ir nedzīva? Ābrahāms, mūsu tēvs, – vai ne no darbiem viņš tapa taisnots, ziedodams Īzāku, savu dēlu, uz altāra? Tu redzi, ka ticība ir līdzi darbojusies viņa darbiem, un tā darbos ticība ir tapusi pilnīga (..). Redziet, ka cilvēks top taisnots no darbiem un ne no ticības vien." (Jēk. 2:14-24)

Dieva Vārda liecība runā pret valdzinošo doktrīnu par ticību bez darbiem. Tā nav ticība, kas pretendē uz Debesu labvēlību, neizpildot noteikumus, par kuriem tiek piešķirta žēlastība, tā ir pārgalvība, patiesai ticībai pamats meklējams Rakstu apsolījumos un norādījumos.

Lai neviens sevi nepieviļ ar domu, ka ir iespējams kļūt svētam, apzināti pārkāpjot kādu Dieva prasību. Zināma grēka piekopšana apklusina Gara pārliecinošo balsi un atšķir dvēseli no Dieva. "Grēks ir bauslības pārkāpšana." Un "katrs, kas grēko (pārkāpj bauslību), nav Viņu redzējis, nedz Viņu atzinis". (1. Jāņa 3:6) Lai gan Jānis savās vēstulēs tik daudz kavējas pie mīlestības, viņš tomēr nevilcinās atklāt to cilvēku īsto dabu, kas pretendē uz svētumu, savā dzīvē pārkāpjot Dieva bauslību. "Kas saka: es esmu Viņu atzinis, bet netur Viņa baušļus, ir melis, un viņā nav patiesības. Bet kas Viņa vārdus tur, tanī patiesi Dieva mīlestība ir kļuvusi pilnīga." (1. Jāņa 2:4,5) Šeit ir kritērijs ikviena cilvēka vārdos izteiktajai ticības apliecībai. Mēs nevaram uzskatīt par svētu kādu cilvēku, ja tas neatbilst Dieva vienīgajam svētuma standartam Debesīs un virs zemes. Ja cilvēki neizjūt morāles bauslības nozīmi, ja viņi noniecina Dieva priekšrakstus vai izturas pret tiem vieglprātīgi, (473) ja viņi pārkāpj kaut vienu vismazāko no šiem baušļiem un arī ļaudis tā māca, tad Debesu skatījumā viņiem nebūs nekādas vērtības, un mēs varam zināt, ka viņu pretenzijām nav pamata.

Un, ja kāds saka, ka viņš ir bez grēka, tad līdz ar to jau tiek dota liecība, ka tas, kurš to apgalvo, atrodas tālu no svētuma. Tas izskaidrojams ar pareizas izpratnes trūkumu attiecībā uz Dieva bezgalīgo skaidrību un svētumu, kā arī par to, kādiem jākļūst cilvēkiem, lai viņu dzīve atbilstu Dieva raksturam; tāds cilvēks sevi var uzskatīt par svētu tikai tāpēc, ka viņam nav nekādas izpratnes par Jēzus skaidrību un Viņa ārkārtīgo piemīlību, kā arī par grēka briesmīgo grēcīgumu. Jo lielāks attālums starp cilvēku un Kristu un jo nepareizāka viņa izpratne par Dieva raksturu un Viņa personību, jo taisnāks tas pats sev var izlikties.

Rakstos atklātā svētošanās aptver visu cilvēka būtni – garu, dvēseli, miesu. Pāvils lūdza par tesaloniķiešiem, lai viss viņu "gars un dvēsele, un miesa (..) bezvainīgi top pasargāti uz mūsu Kunga Jēzus Kristus atnākšanu". (1. Tes. 5:23, Glika tulk.) Vēl viņš ticīgajiem raksta: "Es jums lieku pie sirds, brāļi, Dieva žēlsirdības vārdā nodot sevi pašus par dzīvu, svētu, Dievam patīkamu upuri." (Rom. 12:1) Senā Izraēla laikā rūpīgi pārbaudīja katru dāvanu, ko pienesa par upuri Dievam. Ja upurējamā dzīvniekā atrada kādu vainu, to noraidīja, jo Dievs bija pavēlējis, ka upurim jābūt "bez vainas". Tā arī kristiešiem pavēlēts nodot savu miesu par "dzīvu, svētu, Dievam patīkamu upuri". Šī iemesla dēļ visi spēki jāsaglabā iespējami vislabākajā stāvoklī. Katrs ieradums, kas vājina fiziskos vai garīgos spēkus, padara cilvēku nederīgu kalpošanai savam Radītājam. Un vai Dievs būs apmierināts ar kaut ko mazāku par vislabāko, ko mēs varam upurēt? Kristus sacīja: "Mīli Kungu, savu Dievu, no visas sirds." Tie, kas Dievu mīlēs no visas sirds, savā dzīvē vēlēsies Viņam kalpot vislabākā veidā un tādēļ pastāvīgi centīsies visus savas būtnes spēkus saskaņot ar likumiem, kas paaugstinātu viņu spējas darīt Dieva prātu. (474) Dāvanu, kuru tie sniedz savam Debesu Tēvam, viņi nevēlēsies aptraipīt vai vājināt ar ēstkāres un kaislību apmierināšanu.

Pēteris ieteic "atturēties no miesas kārībām, kas pret dvēseli karo". (1. Pēt. 2:11) Katrs grēcīgs apmierinājums notrulina spējas un paralizē prātu un garu, tā ka dievišķais Vārds uz sirdi spēj atstāt pavisam mazu iespaidu. Pāvils raksta korintiešiem: "Šķīstīsimies no visiem miesas un gara traipiem un tapsim pilnīgi svēti Dieva bijībā." (2. Kor. 7:1) Un Gara augļu sarakstam – mīlestībai, priekam, mieram, pacietībai, laipnībai, labprātībai, uzticamībai un lēnprātībai – viņš pievieno arī atturību. (Gal. 5:22,23)

Un tomēr, neskatoties uz šiem inspirētajiem vārdiem, cik daudzi, tā saucamie, kristieši vājina savus garīgos un fiziskos spēkus, dzenoties pēc peļņas vai pielūdzot modi, cik daudzi pazemo savu Dieva dāvāto vīrišķību ar rijību, vīna dzeršanu un aizliegtām baudām. Un baznīca nevis norāj šo ļaunumu, bet bieži pat atbalsta, izdabādama ēstkārei, tīkošanai pēc vieglas peļņas un mīlestībai uz izpriecām, lai tikai papildinātu savu mantu namu, kura apgādāšanai ar līdzekļiem mīlestība uz Kristu ir par vāju. Ja Jēzus šodien ieietu kādā baznīcā un ieraudzītu tur reliģijas vārdā rīkotos mielastus un nesvēto tirgošanos, vai Viņš neizraidītu šos svētuma apgānītājus, kā kādreiz no tempļa izraidīja naudas mijējus?

Apustulis Jēkabs saka, ka gudrība no augšienes ir "vispirms šķīsta". Vai viņš, sastapis cilvēkus, kas dārgo Jēzus vārdu izrunā ar tabakas aptraipītām lūpām, tādus, kuru elpa un visa būtne ir piesātināta ar šo smirdīgo vielu, kas vēl piesārņo debesu gaisu un spiež visus apkārtējos ieelpot indi, – vai viņš, saskāries ar Evaņģēlija skaidrībai tik pretēju rīcību, nenosauktu to kā "pasaules, dabas un velna" gudrību? Tabakas vergi, pretendējot uz pilnīgu svētumu, runā par savām cerībām uz Debesīm, bet Dieva Vārds skaidri saka, ka "tur neieies neviens, kas ir apgānīts". (Atkl. 21:27, Glika tulk.)

(475) "Vai nezināt, ka jūsu miesa ir Svētā Gara mājoklis, kas ir jūsos, ko jūs esat saņēmuši no Dieva, un ka jūs nepiederat sev pašiem? Jo jūs esat dārgi atpirkti. Tad nu pagodiniet Dievu ar savu miesu." (1. Kor. 6:19,20) Tas, kura miesa būs Svētā Gara templis, sevi nekad nepadarīs par postošu ieradumu vergu. Viņa spēki pieder Kristum, kas to atpircis ar savām asinīm. Un, ja viss, kas viņam ir, pieder Kungam, vai tad tas var palikt nevainīgs, izšķiežot šo viņam uzticēto mantu? Kristieši, kas tādi ir tikai vārda pēc, ik gadus izdod milzīgas summas nederīgu un postošu iegribu apmierināšanai, kamēr dvēseles iet bojā dzīvības Vārda trūkuma dēļ. Dievu aplaupa ar desmitiem un dāvanām, bet uz dzīvības spēkus ārdošu iekāru altāra tiek atdots vairāk, nekā palīdzot trūkumcietējiem vai atbalstot Evaņģēliju. Ja visi, kas saucas Kristus sekotāji, būtu patiesi svētoti ļaudis, tad viņu līdzekļi netiktu izšķiesti, vergojot nevajadzīgām un pat kaitīgām iegribām, bet ieplūstu Kunga mantu namā, un arī paši cilvēki kļūtu par priekšzīmi citiem sātībā, pašaizliedzībā un upuru pienešanā. Tad viņi būtu pasaules gaisma.

Pasaule ir nodevusies savu iegribu apmierināšanai. Pār ļaužu masām tagad valda "miesas kārība, acu kārība un dzīves lepnība". Bet Kristus sekotājiem jāpaklausa svētākam aicinājumam: "Izejiet no viņu vidus un nošķirieties no tiem, saka Kungs, un neaiztieciet

neko, kas ir nešķīsts." Dieva Vārda gaismā mums ir tiesības sacīt, ka svētošanās nav īsta, ja tā nepanāk pilnīgu atsacīšanos no grēcīgajām tieksmēm un pasaulīgajām kārībām.

Visiem, kas paklausa pavēlei: "Izejiet no viņu vidus un nošķirieties no tiem (..), un neaiztieciet neko, kas ir nešķīsts," pieder Dieva apsolījums: "Es jūs pieņemšu, un Es būšu jums par Tēvu, un jūs būsit Man par dēliem un meitām – saka Kungs, Visuvaldītājs." (2. Kor. 6:17,18) Katram kristietim dota priekšrocība un uzlikts pienākums iegūt bagātus un pārpārim bagātus piedzīvojumus Dieva lietās. (476) "Es esmu pasaules gaisma," saka Jēzus, "kas seko Man, tas patiesi nestaigā tumsā, bet tam būs dzīvības gaisma." (Jāņa 8:12) "Taisno taka mirdz kā rīta ausmas gaišums, kas kļūst arvien spilgtāks, līdz pilnīgi uzaust diena." (Sal. pam. 4:18) Katrs ticības un paklausības solis ved dvēseli tuvāk pasaules Gaismai, kurā "nav nekādas tumsas". Taisnības Saules spožie stari apspīd Dieva kalpus, un viņiem tie jāatstaro tālāk uz citiem cilvēkiem. Kā zvaigznes mums liecina, ka Debesīs ir liela gaisma, kuras kvēle darījusi tās spožas, tā kristiešiem jāliecina, ka Universa tronī atrodas slavas un atdarināšanas cienīgs Dievs. Kunga Gara jaukās īpašības, Viņa rakstura skaidrība un svētums atklāsies tālāk Viņa sekotājos.

Pāvils Vēstulē kolosiešiem apraksta Dieva bērniem dāvātās bagātās svētības. Viņš saka: "Mēs nemitējamies par jums Dievu lūgt un piesaukt, lai jūs topat piepildīti ar Viņa prāta atzīšanu visā gudrībā un garīgā saprašanā; lai jūs cienīgi staigājiet Kungam par patikšanu, visā labā darbā augļus nesdami un pieaugdami Dieva atzīšanā; ar visādu spēku spēcīgi būdami pēc Viņa godības varas visā pacietībā, lēnprātībā ar līksmību." (Kol. 1:9-11, Glika tulk.)

Apustulis atklāj arī savu vēlēšanos, lai brāļi Efesā varētu saprast kristiešu piedāvāto iespēju augstumu. Vispiemērotākā veidā viņš tiem norāda uz brīnišķīgo spēku un atzīšanu, ko tie var saņemt kā Visaugstākā dēli un meitas. Viņu daļa ir "ar spēku tapt stiprinātiem caur Viņa Garu pie iekšķīgā cilvēka", būt iesakņotiem un pamatotiem mīlestībā, aptvert "līdz ar visiem svētiem, kāds platums un garums, un dziļums, un augstums, un atzīt Kristus mīlestību, kas ir daudz augstāka nekā visa saprašana". Tomēr priekšrocību kulminācijas punktu apustuļa lūgšana sasniedz vārdos: lai tie tiktu piepildīti "ar visu Dieva pilnību". (Ef. 3:16-19, Glika tulk.)

Šeit uzrādīti ticībā iegūstamo sasniegumu augstumi, ja mēs, izpildot Viņa prasības, uzticamies Debesu Tēva apsolījumiem. Mēs Kristus nopelnā drīkstam iet pie Bezgalīgās varas troņa. "Viņš jau savu paša Dēlu nav saudzējis, bet To par mums visiem nodevis nāvē. Kā tad Viņš līdz ar to mums nedāvinās visas lietas?" (Rom. 8:32) Dievs savam Dēlam Svēto Garu deva bez mēra, un arī mēs varam dalīties šajā pilnībā. Jēzus saka: "Ja nu jūs, ļauni būdami, zināt dot saviem bērniem labas dāvanas, cik daudz vairāk jūsu Tēvs no Debesīm dos Svēto Garu tiem, kas Viņu lūdz?" (Lūk.11:13) "Ko jūs lūgsiet Manā vārdā,

to Es darīšu." (Jāņa 14:14) "Lūdziet, tad jūs dabūsiet, ka jūsu prieks būtu pilnīgs." (Jāņa 16:24)

Lai gan kristieša dzīvi vienmēr raksturos pazemība, tomēr to nevajadzētu saistīt ar grūtsirdību un sevis noniecināšanu. Katram ir tiesības staigāt tā, ka Dievs viņa dzīvi varētu atzīt par labu un svētīt. Mūsu Debesu Tēvs negrib, ka mēs pastāvīgi justos it kā nosodīti un staigātu kā pa tumsu. Nokārta galva un tikai ar domām par sevi pildīta sirds nav patiesas pazemības pierādījums. Mēs varam nākt pie Jēzus un tikt šķīstīti, lai bauslības priekšā stāvētu neapkaunoti un bez sirdsapziņas pārmetumiem. "Tad nu tiem, kas ir Kristū Jēzū, vairs nav nekādas pazudināšanas." (Rom. 8:1)

Kritušie Ādama bērni Jēzū kļūst par "Dieva bērniem". "Kā Tas, kas svētī, tā arī tie, kas tiek svētīti, visi ir no viena, tāpēc Viņš nekaunas tos saukt par brāļiem." (Ebr. 2:11) Kristieša dzīvi vienmēr vajadzētu piepildīt ticībai, uzvarai un priekam Dievā. "Ikviens, kas no Dieva dzimis, uzvar pasauli; un šī pati ir tā uzvarēšana, kas pasauli uzvar, proti, mūsu ticība." (1. Jāņa 5:4, Glika tulk.) Patiesi ir Dieva kalpa Nehemijas vārdi: "Kunga prieks ir jūsu stiprais patvērums." (Nehem. 8:10) Un Pāvils saka: "Priecājieties iekš Kunga vienmēr, es jums vēlreiz saku: Priecājieties!" (Filip. 4:4) "Esiet priecīgi vienmēr. (478) Lūdziet bez mitēšanās Dievu. Par visu esiet pateicīgi! Jo tāda ir Dieva griba Kristū Jēzū attiecībā uz jums." (1. Tes. 5:16-18)

Tādus augļus nes Bībelē atklātā atgriešanās un svētīšanās, un tieši tāpēc, ka kristīgā pasaule pārāk nolaidīgi izturas pret Dieva bauslībā izklāstītajiem taisnības lielajiem principiem, šie augļi tik reti kļūst redzami dzīvē. Tāpēc arī tik reti sastopams Dieva Gara dziļais un paliekošais darbs, kas iezīmēja agrāko gadu atmodas.

Mēs tiekam pārvērsti uzlūkojot. Un, ja šie svētie priekšraksti, kuros Dievs cilvēkiem atklājis sava rakstura pilnību un svētumu, tiek pamesti novārtā un ļaužu prāts piesaistīts cilvēciskām mācībām un teorijām, tad nemaz nav jābrīnās, ka draudzē izzūd dzīvā dievbijība. Kungs saka: "Tie atstājuši Mani, dzīvā ūdens avotu, un izrakuši sev akas, caurumainas akas, kas nepatur sevī ūdeni." (Jer. 2:13)

"Svētīgs tas cilvēks, kas neseko bezdievīgo padomam (..), bet kam prāts saistās pie Kunga baušļiem un kas dienām un naktīm domā par Viņa bauslību. Tāds ir līdzīgs kokam, kas stādīts pie ūdens upēm, kas savus augļus nes pareizā laikā un kam lapas nesavīst. Viss, ko viņš dara, tam labi izdodas." (Ps. 1:1-3) Tikai tad, kad Dieva bauslībai atkal tiks ierādīta tai atbilstošā vieta, Viņa apliecinošo ļaužu vidū būs iespējama pirmatnējās ticības un dievbijības atmoda. "Tā saka Kungs: Stājieties uz ceļiem un raugiet, un vaicājiet pēc tiem senajiem ceļiem, kurš tas labais ceļš, un staigājiet pa to, tad jūs atradīsiet dusu savai dvēselei." (Jer. 6:16, Glika tulk.)

NODAĻA 28 - IZMEKLĒŠANAS TIESA

Praviets Daniēls raksta: «Es skatījos, tiekams krēsli tapa nolikti, un laiku Vecais apsēdās, kam drēbes bija baltas kā sniegs un galvas mati kā šķīsta vilna, viņa krēsls bija kā uguns liesmas, un viņa skrituļi bija degots uguns. Un no viņa priekšas iztecēja uguns upe. Tūkstošu tūkstoši viņam kalpoja, un desmitreiz tūkstošu tūkstoši stāvēja viņa priekšā; tiesa tapa turēta, un grāmatas tapa atvērtas.»1 {LC 235.1}

Tā tika pravietim rādīta lielā, svinīgā diena, kurā visas pasaules lielais tiesnesis tiesās cilvēku dzīvi un sirdi, kurā katrs saņems pēc «saviem darbiem». «Laiku Vecais» ir Dievs tas Tēvs. Dziesminieks Dāvids saka: «Pirms kalni radušies un tu zemi un pasauli biji taisījis, tu esi mūžīgi mūžam stiprais Dievs.»2 Viņš, visas esamības cēlonis, tas, no kura iztek visi likumi, būs pats par tiesnesi. Un kā liecinieki un sulaiņi būs svētie eņģeļi; viņu skaits: «tūkstošu tūkstoši un desmitreiz tūkstošu tūkstoši.» Tie pie lielās tiesas būs klāt. {LC 235.2}

«Es redzēju nakts parādīšanos, un raugi, viens nāca debess padebešos kā Cilvēka dēls, un nāca pie tā laiku Vecā, un tapa vests viņa priekšā. Un viņam tapa dota valdība un godība un valstība: visiem ļaudīm, visām tautām un valodām būs viņam kalpot; viņa {LC 235.3}

Valdība 1r mūžīga valdība, kas neiznīkst un viņa valstībai nav gala.»3 Še aprakstītā Kristus nākšana nav viņa otrā nākšana zemes virsū. Vinš nāk pie «Vecā», kas ir debesīs, saņemt varu, godu un valstību, kas viņam kā starpniekam tiks doti, kad viņš savu darbu būs pabeidzis. Šai nākšanai, un nevis viņa otrai nākšanai, pēc pravietojuma būtu jābūt pēc 2300 dienu notecēšanas, tā tad 1844. gadā. Debess eņģeļu pavadībā mūsu augstais priesteris ieiet visusvētākā vietā un stājas. Dieva priekšā, lai izpildītu priekš cilvēkiem pēdējos amata darbus — izmeklēšanas tiesas darbus, un lai salīdzinātu tos ar Dievu, kuri ar saviem labiem darbiem uz tam cienīgi. Pie kalpošanas āai salīdzināšanas dienā ņems dalību tikai tie, kuru grēki, pēc tam, kad tie Dieva priekšā būs atzīti un nožēloti, būs nomazgāti ar grēku upura svētām asinīm. Bezdievīgo tiesa būs cita, kura notiks vēlāk. «Jo tas laiks ir klāt, ka sodība iesākas pie Dieva nama; bet ja tā papriekš pie mums iesākas, kāds būs gals tiem, kas Dieva evaņģēlijam nav paklausījuši?»1 {LC 235.4}

Debesu grāmatas, kurās ir ierakstīti cilvēku vārdi un darbi, būs noteicējas tiesas dienā. Praviets Daniēls saka: «Tiesa tiks noturēta un grāmatas taps atvērtas.» Parādīšanās grāmatas autors, aprakstīdams āās tiesas dienas darbus un gaitu, piebilst: «Un cita grāmata tapa atvērta, kas ir dzīvības grāmata. Un mirušie tapa tiesāti pēc rakstiem grāmatās, pēc viņu darbiem.»2 {LC 236.1}

Dzīvības grāmatā ir ierakstīti visu to cilvēku vārdi, no paša pasaules sākuma, kuri kalpojuši Dievam. Jēzus sacīja saviem mācekļiem: «Priecājaties, ka jūsu vārdi rakstīti debesīs.»3 Pāvils runā par saviem uzticamākiem palīgiem, «kuru vārdi ir rakstīti dzīvības

grāmatā».4 Daniēls, noraudzīdamies uz «tādu bēdu laiku, kāds vēl nav b1jis», paskaidro, ka Dieva ļaudis taps izpestīti— «visi, kas atronas rakstīti grāmatā.»5 Parādīšanās grāmata mums saka, ka tikai tie ieies Dieva pilsētā, «kas rakstīti Jēra dzīvības grāmatā.»6 {LC 236.2}

Kungs raksta «piemiņas grāmatu», kur ir ierakstīti visi to cilvēku labie darbi, «kas Kungu bīstas un kas viņa vārdu piemin.»1 Viņu ticīgie vārdi, viņu mīlestības darbi, visi ir rakstīti debesīs. Nehemija atsaucas uz to, kad viņš saka: «Piemini mani, mans Dievs, par to un neizdeldi manu labdarīšanu, ko esmu darījis pie sava Dieva nama un pie viņa kopšanas!»2 Piemiņas grāmatā tiek katrs taisns darbs padarīts mūžīgs. Tur ir iekšā katra uzvarēta kārdināšana, katrs pārvarēts ļaunums, katrs mīļš un smalkjūtīgs līdzjūtības vārds. Tur ievesti katrs uzupurēšanās darbs, katra Kristus vai viņa lietas dēļ pārciesta sāpe vai pārestība. Dāvids saka: «Tu skaiti manas bēgšanas, saņem traukā manas asaras; vai tās nav tavā grāmatā?»3 {LC 237.1}

Tur būs arī sīkas ziņas par katra cilvēka grēkiem. «Jo Dievs ikkatru darbu vedīs tiesā līdz ar visu, kas ir apslēpts, vai tas labs, vai ļauns.»4 Pestītājs sacīja: «Par ikkatru veltu vārdu, ko cilvēki runās, tiem būs jāatbild soda dienā.» «Pēc taviem vārdiem tu tapsi taisnots un pēc saviem vārdiem tu tapsi pazudināts.»5 Visi slepenie dzenuļi un iemesli būs bez kļūdīšanās ievesti grāmatas reģistrī; jo Kungs «vedis gaismā, kas apslēpts tumsībā un darīs zināmus siržu padomus.»6 «Redzi, tas ir manā priekšā rakstīts... jūsu noziegums un jūsu tēvu noziegums kopā, saka Kungs.»7 {LC 237.2}

Katru darbu Dievs izmeklē un ieraksta vai kā uzticību, vai neuzticību. Pie katra cilvēka vārda tiek ierakstīti debesu grāmatā ar lielāko pareizību katrs slikts vārds, katrs savtīgs darbs, katrs neizpildīts pienākums, katrs apslēpts grēks, katra mākslota izlikšanās. Neievēroti debesu brīdinājumi, izšķiesti acumirkļi, neizlietoti gadījumi, laba vai slikta iespaida atstāšana uz citiem, šī iespaida sekas un šo seku sekas— viss tiek uzrakstīts no eņģeļiem, kas ved piemiņas grāmatu. {LC 237.3}

Dieva likumi ir mēraukla, pēc kuras tiesas dienā mērīs katra cilvēka dzīvi un sirdi. Salamans mācītājs saka: «Bīsties Dieva un turi viņa baušļus, jo tas pienākas visiem cilvēkiem. Jo Dievs ikkatru darbu vedīs tiesā līdz ar visu, kas ir apslēpts, vai tas labs vai ļauns.»1 Apustulis Jēkabs atgādina saviem brāļiem: «Runājiet tā un dariet tā, kā tādi, kas caur svabadības bauslību taps tiesāti.»2 Tie, kas tiesas dienā tiks atzīti par cienīgiem, ņems dalību pie taisno augšāmcelšanās. Jēzus sacīja: «Bet tie, kas būs cienīgi tikt pie viņas dzīvošanas un pie augšāmcelšanās no miroņiem... ir eņģeļiem līdzīgi un Dieva bērni, būdami augšāmcelšanās mantinieki.»3 un atkal viņš sacīja: «Un izies ārā tie, kas labu darījuši, pie augšāmcelšanās uz dzīvību.»4 Taisnie mirušie tiks uzmodināti tikai pēc tam, kad tiesa būs viņus atzinusi par cienīgiem, ņemt dalību pie «dzīvības augšāmcelšanās».

Viņi paši nebūs tiesā klāt, kad tiks caurskatīti atzīmējumi par viņu dzīvi un darbiem, par katru darbu atsevišķi. {LC 237.4}

Jēzus, kā aizlūdzējs aizlūgs Dieva priekšā. «Un ja kas grēko, tam ir aizbildinātājs pie Tēva, Jēzus Kristus, tas taisnais.»5 «Jo Kristus nav iegājis rokām taisītā svētā vietā, caur ko patiesā tiek zīmēta, bet pašās debesīs, ka tas tagad parādītos Dieva vaiga priekšā par mums.» «Tādēļ viņš arī pilnīgi var izglābt tos, kas caur viņu pie Dieva nāk, vienmēr dzīvodams, lai viņš tos aizstāvētu.»6 {LC 238.1}

Tiesas grāmatas tiks atvērtas un Dievs skatīs cauri katra dzīves gājumu, kas Jēzum ticējuši. Aizrunātājs iesāk ar tiem, kas vispirms zemes virsū dzīvojuši, ies no paaudzes uz paaudzi, kamēr beigs pie dzīvajiem. Katra vārds tiks pieminēts, katra cilvēka atsevišķs solis un darbs tiks svērti. Vārdi tiks pieņemti, vārdi tiks atmesti. Kad usies grāmatā grēkus, kuri nav ne nožēloti, nedz piedoti, tad viņu darītājus izdzēsīs pavisam iz dzīvības sarakstiem, izzudīs līdz ar to iz Dieva piemiņas grāmatas arī uzrakstītie labie darbi. Kungs sacīja Mozum: «Kas pret mani apgrēkojies, to es izdeldēšu iz savas grāmatas.»7 un pravietis Ecēhiēls saka: «Bet kad taisnais nogriežas no savas taisnības un dara netaisnību... vai tam būs dzīvot? Visa viņa taisnība, ko viņš darījis, netaps pieminēta.»1 {LC 238.2}

Pretim to cilvēku vārdiem, kuri savus grēkus patiesi nožēlojuši un ticībā ilgojušies pēc salīdzināšanas upura asinīm — tiks ierakstīta debesu grāmatā grēku piedošana; būdami Kristus taisnības līdzmantinieki, un ja vēl no Dieva tiks atzīti par tādiem, kas visu sevi saskaņojuši ar viņa likumiem, viņi dabūs grēku piedošanu un tiks atzīti mūžīgās dzīvības cienīgi. Kungs runā caur pravieti Jesaju: «Es, es kas esmu, kas izdeldu tavus pārkāpumus sevis dēļ un nepieminu tavus grēkus.»2 Jēzus sacīja: «Kas uzvar, tas ar baltām drēbēm taps apģērbts, un es viņa vārdu neizdeldēšu no dzīvības grāmatas un viņa vārdu apliecināšu sava Tēva un viņa eņģeļu priekšā.» «Kas mani apliecina cilvēku priekšā, to es apliecināšu sava Tēva priekšā, kas debesīs. Kas mani aizliedz cilvēku priekšā, to es arī aizliegšu sava Tēva priekšā, kas debesīs.»3 Lai cik ar cilvēki piedalītos zemes tiesās un zinātu labi, kā izmeklē un iznes spriedumus, tad tomēr viņi var tikai vāji iedomāties, kāda dzīva interese būs debesu tiesā, kad visas pasaules tiesnesis izmeklēs katru cilvēku, kura vārds ierakstīts dzīvības grāmatā. {LC 239.1}

Dievišķais starpnieks aizlūdz, ka visi, kas ticējuši viņa asinīm, dabon piedošanu par saviem pārkāpumiem un tiek atkal paradīzē celti un ar «pirmās valdības» kroni kronēti. Gribēdams cilvēkus kārdināt un mānīt, sātans domāja Dievam samaitāt cilvēku radīšanās plānu, bet Jēzus tagad lūdz, ka šis plāns tiktu izvests, itkā cilvēks nekad nebūtu kritis. Viņš priekš saviem ļaudiln prasa ne tikai pilnīgu piedošanu un taisnošanu, bet arī daļu pie viņa godības un sēdekli uz viņa troņa. {LC 239.2}

Kamēr Jēzus aizlūdz par tiem, kas saņēmuši viņa žēlastību, sātans viņus apsūdz Dieva priekšā kā pārkāpējus. Lielais krāpnieks mēģināja viņus ievilināt neticībā un darīt, ka tie

atlaižas no uzticības Dievam, ka tie iet prom no viņa mīlestības un lauž viņa likumus. Tagad sātans norāda uz cilvēku dzīvi, uz viņu rakstura nepilnībām, par nelīdzināšanos Kristum, padarīdami tā viņu Pestītājam kaunu, uz visiem viņu grēkiem, uz kuriem viņš pats tos pavedināja; un uz visa tā atsaucoties pieprasa viņš tos kā savus pavalstniekus. {LC 239.3}

Jēzus viņu grēkus neaizbildina, bet norāda uz viņu nožēlošanu un ticību un prasa priekš viņiem piedošanu, savas caururbtās rokas Tēvam un svētiem eņģeļiem rādīdams un izsaukdamies: pazīstu viņus pie vārda, viņi ir rakstīti manā rokā.» «Dieva upuri ir satriekts gars; salauztu un sagrauztu sirdi tu, Dievs, neapsmādēsi,«1 un savu ļaužu apsūdzētājam viņš atbild: «Lai Kungs tevi rāj, sātan:lai tevi rāj Kungs, kas Jeruzālemi izredzējis! Vai šī nav pagale, no uguns izrauta?2 Kristus apģērbs ar savu taisnību tos, kas viņam bijuši uzticīgi, un rādīs tos tēvam kā draudzi, «kurai nav ne traipekļa, ne grumbas, ne citas kādas vainas.»3 Viņu vārdi ir ierakstīti dzīvības grāmatā, un par viņiem ir sacīts: «Un tie staigās baltās drebēs ar mani, jo tie ir to vērti.»4 {LC 240.1}

Tā notiks pilnīgs jaunās derības apsolījuma piepildījums: «Jo es piedošu viņu noziegumus un nepieminēšu vairs viņu grēkus.» «Tanīs dienās un tanī laikā, saka Kungs, Israēla noziegums taps meklēts, bet vairs nebūs, un Jūdasa grēki, bet tie netaps atrasti, jo es tiem piedošu, ko es atlicināšu.»5 «Tanī laikā Kunga Gars būs par glītumu un par godu, un zemes Auglis par jaukumu un krāšņumu Israēla izglābtiem. Un Ciānas atlikušie un Jeruzālemes atlicinātie taps nosaukti viņam svēti, ikkatrs, kas Jeruzālemē rakstīts uz dzīvību.».6 {LC 240.2}

Izmeklēšanas tiesa un grēku izdeldēšana tiks pabeigta pie Kunga otrās atnākšanas. Tā kā mirušie tiks tiesāti pēc tā, kas ir rakstīts grāmatās, tad nebūs iespējams izdeldēt viņu grēkus pirms tiesas dienas sākšanās. Apustulis Pēteris saka skaidri, ka ticīgo grēki tiks izdeldēti «lai atspirgšana nāk no Kunga vaiga, un lai viņš Jēzu Kristu sūta, kas jums papriekš sludināts.»7 Kad izmeklēšana būs pabeigta, nāks Kristus ar savu algu un maksās katram pēc viņa nopelna. {LC 240.3}

Pēc tam kad augstais priesteris bija pabeidzis Israēla salīdzināšanu, viņš iznāca laukā un svētīja draudzi. Tā arī Kristus parādīsies kā starpnieks, kad viņa darbs būs galā, «bez grēka... uz mūžīgu dzīvošanu», lai dotu gaidošai tautai mūžīgu dzīvošanu. Kristus uzliks visus grēkus viņu cēlonim un sācējam sātanam, tāpat kā augstais priesteris tos uzlika palaižamam āzim, tā šķīstīdams svētnīcu. Palaižamais āzis, kurš nesa Israēla grēkus, tika aizvests «tuksnesī».1 Tāpat arī sātans, kurš nes visu to grēkus, kurus viņš apgrēcinājis, tūkstots gadus paliks kā izdzītais uz tukšas zemes, bez iedzīvotājiem, un saņems pilnu sodu par saviem grēkiem— uguni, kurš izdeldēs visus bezdievīgos. Tā tiks izvests galā lielais pestīšanas plāns, un grēks tiks pavisam iznīdēts, un visi tiks atsvabināti, kas no ļauna labprātīgi atsacījušies. {LC 241.1}

Izmeklēšana un grēku iznīdēšana iesākās pravietotā laikā, 1844. gadā — kad bija notecējušas 2300 dienas.2 Visi, kas nes {LC 241.2}

Kristus vārdu, tiks smalki izmeklēti. Dzīvie un mirušie tiks tiesāti, pēc tā, kas rakstīts grāmatās, pēc «viņu darbiem». {LC 241.3}

Grēki, kas nav nožēloti un ir atstāti neievēroti, netiks piedoti, nedz iz grāmatām dzēsti, bet liecinās pret grēcinieku lielā tiesas dienā. Lai ļaunie darbi būtu tikuši darīti dienas gaismā, vai nakts tumsā, vai būtu bijuši «apslēpti vai liedzami»— par visiem būs jāatbild. Dieva eņģeļi uzmana katru grēku un ieraksta visus nemaldīgās grāmatās. Grēku var apslēpt, noliegt, un neredz ne tēvs, ne māte ne sieva, ne bērni, nedz draugs; neviens un izņemot pašus darītājus, nevar būt ne jausmas par nodarīto netaisnību; bet viss būs zināms debesu eņģeļiem. Vismelnākā nakts tumsa, vismākslotākā slēpšana nevar apslēpt kaut vienu domu no tā, kas visu zin. Tas zin katru soli, katru netaisnu darbu. Viņu neapmānīs svēta āriene. Viņš labi pazīst katru sirdi. Cilvēki piekrāpj cilvēkus, bet Dievs redz katru izlikšanos, viņam zināma siržu iekšēja dzīve. {LC 241.4}

Cik svinīga ir šī doma! Viena diena pēc otras aiziet mūžībā un aizņem sev vietu debesu grāmatās. Vienreiz izrunāti vārdi, vienreiz darīts darbs nekad vairs nav atpakaļ atdabonami. Eņģeļi ir visu, labo un ļauno, uzrakstījuši. Visvarenākais pasaules iekarotājs nespēj izdzēst kaut tikai vienas dienas ziņojumu. Mūzu darbi, mūsu vārdi un viņu iekšējie cēloņi izšķirs vai nu uz nāvi, vai dzīvību. Kautgan mēs viņus jau aizmirsuši, tie tomēr mūs attaisnos, vai nosodīs. Tikpat pareizi, kā gludās fotogrāfu stikla plates attēlo katru sejas pantu, būs ierakstīts grāmatās. tur augšā katrs raksturs. Bet cik maz liekas zinot par šim grāmatām, kuras tiks lasītas lielajā dienā. Kad varētu atsegt plīvuru, kas šķir redzamo pasauli no neredzamās, un kad cilvēku bērni varētu redzēt eņģeļus, kuri katrn vārdu un katru darbu uzraksta priekš lielās tiesas dienas— tad redzētu, cik daudzi ikdienas izrunāti vārdi paliek tikai vārdi, cik daudz darbi paliek nedarīti! {LC 242.1}

Tiesa skatīsies pakaļ katram izdotam grasim kā mēs esam izlietojuši no debesīm dabūto kapitālu? Vai Kungs savā atnākšanā atņems savu daļu ar augļiem atpakaļ? Vai mēs esam izlietojuši mums uzticēto roku, sirds un smadzeņu spēku Dievam par godu un cilvēkiem par svētību? Kā mēs esam izmantojuši mūsu laiku, mūsu balsi, mūsu spalvu, mūsu naudu, mūsu iespaidu? Ko mēs esam darījuši priekš Kristus— priekš nabagiem, piemeklētiem, atraitnēm un bāriņiem? Dievs mūs ir nolicis par sava svēta vārda glabātājiem; ko mēs esam darījuši ar patiesības gaismu, kura mums tika dota lai vadītu cilvēkus uz svētību? Atzīšanai vien Kristus nepiedos nekādu vērtību; tikai mīlestība, kas parādās darbos, būs ko vērta. Un atkal tikai mīlestība vien padara darbu vērtīgu— tā skatās debesis. Viss kas ir darīts mīlestībā, lai būtu cik niecīgs cilvēku acīs, tiks no Dieva atzīts un atalgots. Apslēptā patmīlība ir debesu grāmatās redzama. Tur ir ziņojums par neizpildītiem pienākumiem pret mūsu līdzcilvēkiem, un par mūsu Pestītāja prasību neievērošanu. Tur būs redzams, cik

daudz laika, domu un spēka, kas piederēja Kristum, tika ziedoti sātanam. Bēdīgs ir ziņojums, kuru eņģeļi nes uz augšu. Daudzi apdāvināti cilvēki, ārīgi Kristus pakaļstaigātāji, ir viscaur aizņemti ar dzīšanos pēc pasaules mantas, vai pasaules baudām. Nauda, laiks un spēks tiek izšķiesti greznumā, priekš savu kārību apmierināšanas; tikai nedaudzi acumirkļi lr svētīti lūgšanai, rakstu pētīšanai, pazemīgai dvēseles pārdomai, grēku atzīšanai. {LC 242.2}

Sātans izgudro neskaitāmus plānus, ka lai jo vairāk aizņemtu mūsu domas, tā ka mēs vismazāk dabonam nodarboties ar to darbu, kas mums vislabāk būtu pazīstams. Viņš ienīst lielās patiesības, kuras mums rāda salīdzināšanas upuri un visvareno starpnieku. Vinš zin, ka priekš viņa viss no tā atkarājas, novērst domas no Jēzus un viņa patiesības. {LC 243.1}

Tos, kas gribētu būt Kristus starpniecības labuma līdzmantnieki, nekas nedrīkstētu kavēt viņu pienākumu izpildīšanā: dzīties pēc svētības, kuru dod dievabijāšana. Tiem vajadzētu ziedot dārgo laiku nevis priekš izpriecām un apmierinot greznuma un pelņas kāri, bet nodoties nopietnai patiesības vārda pētīšanai dziļi ticīgām sirdīm. Dieva tautai vajadzētu skaidri un gaiši saprast svētuma un izmeklēšanas tiesas būtību. Ikvienam cilvēkam būtu jāzin, kādu stāvokli viņš ieņem pret mūsu lielo augsto priesteri un viņa darbu. Citādi viņš nevarēs ticēt, kas šinī laikā tik svarīgs, nevarēs nostāties tā, kā Dievs to grib. Katrs var savu dvēseli glābt vai pazudināt. Katram Dieva tiesā ir lieta. Ikviens redzēs tiesnesi vaigu vaigā. Tāpēc ir no lielas nozīmes, ka katrs sev mēģina stādīt priekšā svinīgo skatu: tiesa tiek noturēta un grāmatas top atvērtas, un katrs, kā Daniēlam sacīts, saņems savu daļu pēdējā dienā. {LC 243.2}

Visiem, kas ir jau apgaismoti šinīs lietās, ir jānodod liecību par lielajām Dieva uzticētām patiesībām. Debesu svētnīca ir īstenībā viduspunkts Kristus darbam priekš cilvēkiem. Tas attiecas uz katru dvēseli, kas uz zemes dzīvo. Tas rāda mums visu pestīšanas plānu un noved mūs līdz laiku galam, rāda cīņu starp taisnību un grēku un pirmās uzvaru. Ir no vislielākā svara, kad mēs visas tās lietas uz pamatīgāko izmeklējam, un varam katram, kas pēc tā prasa, atbildību dot par cerību, kas iekš mums mājo. {LC 243.3}

Kristus starpniecība priekš cilvēkiem, tur augšā debess svētnīcā ieņem tikpat lielu vietu pestīšanas plānā, kā viņu nāve pie krusta. Ar viņa nāvi darbs iesākās, augšāmcēlies viņš uzbrauca debesīs to pabeigt. Mums ir jāieiet ticībā, pašas lietas būtībā, «kur priekštecētājs par mums iegājis.»1 Tur atspoguļojas gaisma, kas staro no Golgatas krusta. Tur mēs dabonam skaidru ieskatu pestīšanas noslēpumos. Cilvēku pestīšana izmaksā debesīm bezgalīgi dārgi; upurētais upuris saskan ar vislielākām prasībām par Dieva likumu laušanu. Jēzus ir sataisījis ceļu uz Tēva troni, un kas ticībā pie viņa nāk, to patiesā ilgošanās var tikt Dievam priekšā celta. «Kas savus pārkāpumus apklāj, tam tas neizdosies, bet kas tos izsūdz un atstāj, tas dabūs žēlastību.»2 Kad tie varētu redzēt, kā sātans par viņiem gavilē, kas savas vainas slēpj, vai aizbildina, kā viņš Kristu un viņa svētos eņģeļus līdz ar viņu darbu

apsmej, tad viņi pasteigtos savus grēkus nožēlot un tos nolikt. Raksturu vājinādams, sātans lūko dabūt visu cilvēku savā varā, un viņš zin, kad kļūdas tiks piekoptas, tad tas viņam izdosies. Tamdēļ viņš mēģina maldināt Kristus pakaļstaigātājus, rādīdams itkā nebūtu iespējams ļaunumu pārvarēt. Bet Jēzus norāda viņiem uz savām caururbtām rokam un uz savu šausto miesu; un viņš saka katram, kas viņam grib pakaļstaigāt: «Tev pietiek mana žēlastība.»3 «Ņemiet uz sevi manu jūgu, un mācāties no manis, jo es esmu lēnprātīgs un no sirds pazemīgs, un jūs atradīsiet dusu savām dvēselēm; jo mans jūgs ir laipnīgs, un mana nasta viegla.»4 Viņš tamdēļ neieskata nevienas vainas par nedziedināmām. Dievs dos ticību un žēlastību tās uzvarēt. {LC 244.1}

Mēs dzīvojam tagad lielā salīdzināšanas dienā. Ēnas kalpošanā, kamēr augstais priesteris izdarīja priekš Israēla salīdzināšanu, visiem vajadzēja nožēlot grēkus un zemoties Kunga priekšā, lai netiktu izdeldēti no saviem ļaudīm. Tāpat visi, kas negrib, ka viņu vārdi tiek izdzēsti iz dzīvības grāmatas, šinīs nedaudzās pārpalikušās pārbaudījuma dienās lai Kunga priekšā pazemodamies un savus grēkus patiesi nožēlodami nokauj visu ļauno, kas mīt dvēselē. Ir jāpēta dziļi un patiesi savu sirdi. Ir jānoliek vieglo, patmīlīgo garu, kas ir pie daudziem, kuri sauc sevi par kristīgiem. Visiem, kas grib uzvarēt ļaunās, valdīšanās kārās tieksmes, stāv priekšā grūta cīņa. Sagatavošanās darbs ir katra paša darbs. Mēs netiekam pestīti bariem uz reizi. Viena cilvēka skaidrība un dievbijība nevar tikt pierēķināta citam, kam šo īpašību trūkst. Kautgan visas tautas tiks tiesātas, tomēr tiks pamatīgi un atsevišķi izmeklēts katra cilvēka dzīves gājums, itkā neviena cita vairs nebūtu pasaulē. Katram jātop pārbaudītam un atrastam bez traipiem, bez grumbām, vai bez citām kādām vainām. {LC 244.2}

Ar salīdzināšanas beigu darbu stāv sakarā ļoti svarīgi notikumi. Ar viņiem saistītās intereses ļoti spēcīgas. Tagad notiekas tiesa tur augšā debesīs. Jau vairāk kā septiņdesmit gadus šis darbs tiek darīts. Drīz— neviens nezin cik drīz— sāks tiesāt dzīvos. Dieva svinīgā klātbūtnē tiks aplūkota visa mūsu dzīve. Šinī laikā ir vairāk kā jebkad jāatgādina dvēselēm Pestītāja piekodinājums: «Pielūkojiet, esiet modrīgi, un lūdziet, jo jūs neziniet, kad tas laiks ir.»1 Ja tu nu nebūsi nomodā, tad es nākšu pār tevi itkā zaglis, un tu nezināsi, kurā stundā es pār tevi nākšu.»2 {LC 245.1}

Kad nu beidzot izmeklēšana būs pabeigta, tiks izšķirts katra liktenis, vai nu uz dzīvību, vai nāvi. Pārbaudījuma laiks beigsies īsi pirms Pestītāja atkalatnākšanas debess padebešos. Kristus saka, šo laiku vērodams: «Kas netaisnību dara, tas lai joprojām netaisnību dara, un kas ir apgānīts, tas lai joprojām ir apgānīts, un kas ir taisns, tas lai joprojām ir taisns, un kas ir svēts, tas lai joprojām ir svēts. Un redzi, es nāku drīz, un mana alga līdz ar mani, ikvienam atmaksāt, kā viņa darbs būs.»1 {LC 245.2}

Taisnie un bezdievīgie, abi tad vēl apdzīvos zemi savā mirstīgā miesā — tiks sēts, tiks mājas celtas, tiks ēsts un dzerts, un pašiem nezinot tiks taisīts neatsaucamais lēmums tur

augšā debess svētnīcā. Pirms grēku plūdu sākšanās, knd Noa bija iegājis šķirstā, Dievs viņu noslēdza, ka neviens bezdievīgais tur netiek iekšā; vēl septiņas dienas ļaudis turpināja savu vienaldzīgo dzīvi, tvīkdami pēc izpriecām, un apsmēja brīdinājumus par draudošo sodību, nezinādami ka viņiem savs liktenis jau lemts. Pestītājs saka: «Tāpat arī būs cilvēka dēla atnākšana.»2 Klusi, neievēroti, kā zaglis pusnaktī, nāks izšķirošā stunda, kas noteiks katra cilvēka likteni, un bezdievīgiem uz visiem laikiem atņems piedāvāto žēlastību. {LC 246.1}

«Tā nu esiet nomodā!... ka tas nejauši nākdams jūs neatrod guļam.»3 Briesmu pilns ir to stāvoklis, kuri nespēdami vairs nomodā būt, padodas pasaules kairinājumiem. Tanī brīdī, kad veikalnieks būs pilnīgi nodevies skriešanai pēc peļņas, kad izpriecas kārais sev meklēs apmierinājumu un viņa meita kārtos savus modes greznumus, tanī brīdī, tanī stundā visas pasaules tiesnesis pasludinās savu spriedumu: «Tu svaru kausā esi svērts un esi atrasts visai viegls.»4 {LC 246.2}

NODAĻA 29 - ĻAUNUMA CĒLONIS

Daudzi ir par grēka izcelšanos un par savas dzīves nozīmi lielā nezināšanā. Viņi redz ļaunumu ar visām viņa briesmīgām sekām nu prasa sev, kā tas iespējams, kad Dievs ir neizmērījamā gudrība, spēks un mīlestība. Še ir noslēpums, kuru viņi sev nevar izskaidrot. Un savā nezināšanā un savās šaubās viņi ir akli pret dievišķo patiesību, kura grib nest pestīšanu. Daži gribēdami izdibināt grēku, mēģina tur spiesties iekšā, ko Dievs nav gribējis atklāt; viņi tamdēļ neatrod sarežģījuma atrisināšanu; un tādi kuriem patīk šaubīties un kritizēt, atrod pietiekošu iemeslu atmest svētos rakstus. Reti cilvēki var atrisināt 1ielo jautājumu, jo teikas un bībeles mācību nepareizs iztulkojums ir aptumšojuši viņiem Dieva dabu, viņa valdīšanu un likumus, pēc kuriem viņš rīkojas. {LC 247.1}

Ir grūti atrast tādu grēka izcelšanās izskaidrojumu, kas kautkādi attaisnotu grēka pastāvēšanu. Bet no viņu izcelšanās un no tā, kas visbeidzot ar grēku notiek, var tikdaudz saprast, ka Dievs ir labs un taisns. Svētie raksti skaidri rāda, ka Dievu nekādā ziņā nevar vainot par grēka izplatīšanos; ka Dievs nav tīši atvilcis ne savu žēlastību, nedz bijis nepilnīgs savā valdīšanā, un tā nav devis ne mazāko iemeslu priekš sacelšanās pret viņu. Grēks pats ir iespiedies, un kāpēc viņš ir, nevar uzdot nekādus cēloņus. Grēks ir noslēpumains, neizskaidrojams; viņu atvainot, nozīmētu viņu aizstāvēt. Kad varētu priekš viņa atrast kādu attaisnojumu, jeb pasacīt, kāpēc viņam jābūt, tad viņš vairs nebūtu grēks. Mūsu vienīgais izskaidrojums ir tas, ko Dieva vārds saka,— grēks ir «Dieva baušļu pārkāpšana»; grēks ir tāds likums, kas ir ienaidā ar Dieva mīlestības likumu, uz kura dibināta Dieva valdīšana. {LC 247.2}

Kad vēl nebija grēka, visā pasaulē valdīja miers nn prieks. Viss pilnīgi saskanēja ar Radītāja gribu. Mīlestība uz Dievu stāvēja pār visu, mīlestība cilvēku starpā nebija partejiska. Kristus, tas vārds, Dieva vienpiedzimušais Dēls bija viens mūžīgo Tēvu dabā, būtībā, nolūkā— vienīgā būtne visā pasaulē, kas varēja piedalīties Dieva padomos un viņa valdīšanā. Caur Kristu Dievs radīja visas debess būtnes. «Jo iekš viņa visas lietas radītas, kas debesis un virs zemes, redzamās un neredzamās, lai troņi, lai kundzības, lai virsniecības, lai valdības, visas lietas radītas caur viņu un uz viņu.»1 un visas būtnes debesīs parādīja Kristum, tāpat kā Tēvam pilnīgu uzticību un paklausību. {LC 248.1}

Tā kā mīlestība bija Dieva valdīšanās pamats, tad visas dzīvās radības svētlaimība atkarājas no viņas pilnīgas saskaņas ar lielās patiesības pamata likumiem. Dievs no visām savām radībām prasa, lai tās kalpotu viņam mīlestībā— tā ir dievināšana, kas rodas tur, kur Dievs ir pareizi izprasts. Piespiesta uzticība viņam netīk, viņš dod katram brīvu gribu, ka katrs viņam kalpotu no brīva prāta. {LC 248.2}

Bet bija viens, kam labpatika šo brīvību izlietot nelietīgi. No viņa cēlās grēks, viņš bija tas, ko Dievs pēc Kristus visvairāk bija godājis un kam no debess iemītniekiem piederēja

visvairāk gods un vara. Pirms savas kriāanas Lucifers bija pirmais eņģelis, svēts un tīrs:2 «Tā saka Kungs, Kungs: tu kārtības zieģelis, pilns gudrības un ļoti skaists.» «Tu biji svaidīts ķerubs, kas sargā; es tevi tā biju iecēlis; tu biji uz Dieva svētā kalna, tu staigāji degošu akmeņu vidū. Tu hiji skaidrs savos ceļos, no tās dienas, kad tevi cēla, kamēr bezdievība pie tevis tapa atrasts.»2 {LC 248.3}

Lucifers būtu varējis palikt Dieva labvēlībā, godāts no visiem eņģeļu pulkiem, būtu visas savas dāvanas varējis izlietot citiem par svētību un Radītājam par godu. Bet, kā pravietis saka: «Tu tapi lepns sava skaistuma dēļ, tu samaitāji savu gudrību caur tavu spožumu.»1 Pamazām Luciferā iezagās augstprātība. Dievs viņu pēla, «tādēļ ka tu savu sirdi esi paaugstinājis kā Dieva sirdi.» «Un tu sacīji savā sirdī: es uzkāpšu debesīs, es paaugstināšu savu goda krēslu pār tām Dieva zvaigznēm, es apsēdīšos uz saiešanas kalna ziemeļu galā.» «Es pacelšos pār padebešiem un būšu tam Visaugstākam līdzīgs.»2 {LC 249.1}

Kur tam būtu jācenšas panākt, ka radījumi godinātu Dievu, tam pieķerdamies, tur viņš, Lucifers, vilka tos savā pusē, lai tie viņam kalpotu, viņu dievinātu. Un, iekārodams godu, kuru nebeidzamais Tēvs savam Dēlam bija devis, šis eņģeļu virsnieks dzinās pēc varas, uz kuras bija tiesība tikai Kristum. {LC 249.2}

Visiem debesīs bija prieks atstarot Radītāja gudrību nu slavēt viņa taisnību. Un kamēr Dievs tādā kārtā tika godāts, visur valdīja miers un prieks. Bet tagad ļauna nesaskaņa jauca debess harmoniju. Augstprātība un kalpošana viņai, kuri ir pretēji Radītāja plānam, lika nojaust ļaunumu tiem, kuriem Dieva godināšana līdz šim bija tas augstākais. Debesu pulki sapulcējās, lai Luciferu ar labu padomu pārrunātu. Dieva Dēls rādīja viņam Radītāja lielumu, viņa labumu un taisnīgumu, viņa svētumu un nevainību. Dievs pats esot iestādījis debesu kārtību, un Lucifers no viņas novērsdamies, apkaunotu savu Radītāju un grūstu pats sevi pazušanā. Bet bezgalīgā mīlestībā un žēlsirdībā dotais brīdinājums sacēla tikai pretošanos. Lucifers likās vadīties no greizsirdības pret Kristu un tapa vēl uzņēmīgāks. {LC 249.3}

Lepnums un godkārība uzturēja viņā vēlēšanos iegūt uzvaru. Sev parādīto augsto godu Lucifers neturēja par Dieva dāvanu, tā vjņā neizsauca pateicību pret Radītāju. Viņš lepojās ar savu skaistumu un savu augsto stāvokli un gribēja tapt Dievam līdzīgs. Debesu pulki viņu mīlēja un godāja. Eņģeli sajuta prieku, varēdami izpildīt viņa pavēles, un viņam bijn vairāk gudrības un godības, nekā viņiem visiem. Tomēr par pirmo debesīs bija atzīts Dieva Dēls, pēc varas un autoritātes Tēvam līdzīgs. Visās Dieva apspriedēs Kristus ņēma dalību, turpretim Lucifers nedrīkstēja tādā kārtā tikt iepazīstināts ar dievišķiem nodomiem.Šis varenais eņģelis prasīja: «Kāpēc lai Kristus būiu augstākais valdnieks? Kāpēc viņš tiek vairāk godāts, nekā Lucifers? {LC 249.4}

Aiziedams no Dieva tuvuma, viņš aizgāja sēt eņģeļos nemiera garu. Darīdams savu darbu noslēpumainā slepenībā un kādu laiku slēpdams savu īsto nolūku, izrādīdams godbijību pret Dievu, viņš lūkoja sacelt nemieru pret debess likumiem. Viņš apgalvoja, tie uzliekot nevajadzīgus ierobežojumus. Viņš lika eņģeļiem saprast, ka tie pēc dabas jau svēti un tiem ir jāklausa savas paša brīvas gribas. priekšrakstiem. Viņš izgāja uz to, iegūt priekš sevis viņu līdzjūtību, un izskaidroja, ka Dievs Kristum lielāko godu parādīdams ir apgājies ar viņu netaisni. Viņš apgalvoja, ka lielāku varu un godu meklēdams, negribot sevi paaugstināt, bet dzenoties pēc brīvības priekš visiem debess iedzīvotājiem, lai viņi tādā ceļā tiktu pie augstāka garīga stāvokļa. Dievs savā žēlsirdībā ilgi vilcinājās ar Luciferu. Viņš netika tūdaļ nogāzts no sava augstā stāvokļa, kad pirmoreiz izrādīja nemieru, arī tad vēl ne, kad lika eņģeļiem priekšā savus nepareizos prasījumus. Debesis vēl ilgi viņu cieta. Atkal un atkal viņam piesolīja piedošanu, ja viņš nožēlos savus pārkāpumus un atkal zemosies Dieva priekšā.

Tika tikdaudz mēģināts pārliecināt viņam viņa maldīšanos, cik to var izdomāt tikai bezgalīga mīlestība un gudrība. Līdz šim debesīs nebija nekā zinājuši no nemiera. Lucifers pats sākumā neredzēja, uz kurieni viņš iet; viņš pats vēl pareizi neizprata savas jūtas. Bet kad pierādīja, ka viņa nemieram nav nekāda pamata, viņš nāca pie pārliecības, ka viņam bijusi nepatiesība, ka Dieva prasījumi ir taisni, un ka viņam tos kā tādus ir jāatzīst visas debess priekšā. Kad viņš to būtu darījis, tad viņš būtu izglābis ne tikai sevi, bet arī daudzus eņģeļus. Līdz tam laikam viņš paklausību pret Dievu vēl nebija gluži zaudējis. Kaut gan viņš savu vietu kā Dieva sargeņģelis bija atstājis, viņš tomēr atkal būtu ticis iecelts agrākā vietā, kad būtu atgriezies atpakaļ pie Dieva, būtu atzinis Radītāja gudrību un būtu apmierinājies ar vietu, kādu tam nācās ieņemt pēc Dieva lielā plāna. Bet lepnums viņam liedza pazemoties.Viņš stūrgalvīgi aizstāvēja savu izturēšanos, apgalvoja ka nožēlošana viņam neesot vajadzīga un pilnīgi ielaidās strīdū ar savu Radītāju. {LC 250.1}

Visus savus meistariskā gara spēkus viņš lika darbā, lai eņģeļus, kuri bija stāvējuši zem viņa pavēlniecības, varētu apmānīt un iegūt viņu līdzjūtību. Pat tas fakts, ka Kristus bija viņu brīdinājis un devis viņam padomu, tika sagrozīts viņa noziedzīgo, nodevīgo nolūku dēļ. Tiem, kuri atradās ar viņu visciešākā sakarā, sātans rādīja, ka viņš esot netaisni ticis notiesāts, ka viņa stāvokli necienot un aprobežojot viņa brīvību. No Kristus vārdu sagrozīšaanas viņš pārgāja tālāk uz tiešām nepatiesībām, aizmirsdams savus pienākumus, un apvainodams Dieva Dēlu nodomā pazemot viņu debess iedzīvotāju priekšā. Viņš centās arī radīt starp uzticamiem eņģeļiem un sevi zināmas saspīlētas attiecības. Visus, kurus viņš nevarēja pievilt un pilnīgi dabūt savā pusē, viņš apvainoja vienaldzībā pret debess iemītnieku interesēm. Taisni tai darbā, ko viņš pats darīja, viņš apvainoja citus, kuri bija Dievam uzticīgi palikuši. Un lai stiprāk uzsvērtu Dieva netaisnību,ķērās viņš pie Dieva vārdu un darbu sagrozīšanas un nepareizas iztulkošanas. Viņam bija nodoms ar viltīgiem melu slēdzieniem padarīt eņģeļiem neskaidrus Dieva nolūkus. Viss, kas bija vienkāršs, viņš

ietina noslēpumainā tumsā un ar mākslīgiem sagrozījumiem sacēla šaubas pret skaidrākiem Jehovas izteicieniem. Viņa augstais stāvoklis, viņa tuvais sakars ar dievišķo valdīšanu, piedeva viņa aprādījumiem jo lielāku spēku, tā ka daudzi viņam pieslējās saceldamies pret debess autoritāti. {LC 251.1}

Visgudrais Dievs atvēlēja sātanam darīt viņa darbu tālāk, kamēr nemiera gars bija nobriedis par pilnīgu sacelšanos. Viņa plāniem vajadzēja pilnīgi attīstīties, lai visi redzētu viņu raksturu un uz ko viņi iziet. Lucifers, kā zvaidītais ķerubs, bija ticis augsti paaugstināts; debess iemītnieki viņu ļoti mīlēja un viņam bija liels iespaids pār tiem. Dievs valdīja ne tikai par debess iemītniekiem, bet arī par visām pasaulem, kuras viņš bija radījis, un sātans domāja, kad ja viņš eņģeļiem debesīs varētu likt sacelties, tas pats viņam izdotos arī citās pasaulēs. Lai panāktu savus nolūkus, viņš strīdīgos jautājumus bija ar jo lielu mākslu apgaismojis sev par labu, bija cēlis priekšā viltīgus iemeslus un ņēmis palīgā apmānīšanu. Viņš prata ļoti labi maldināt un viltības mētelī ieģērbies guva sev uzvaru. Pat uzticamie eņģeļi nevarēja viņu caurskatīt un redzēt, kur noved viņu darbs. {LC 251.2}

Sātans tika tik augsti godāts, un visi viņa darbi bija tā noslēpumā tīti, ka eņģeļiem nācās grūti izšķirt viņa darba pareizo dabu. Kamēr grēks vēl nebija pilnīgi attīstījies, viņš vēl neizskatījās pēc ļaunuma, kas viņš patiesībā bija. Līdz tam grēkam vēl nebija bijusi vieta Dieva pasauļu visumā un svētām būtnēm nebijn ne mazākā jēdziena par viņa ļaunprātīgo dabu. Viņi nevarēja redzēt briesmīgās sekas, kas ceļas Dieva likumus pie malas nostumjot. Sākumā sātans savu darbu bija slēpis, izrādīdams itkā būtu pieķēries Dievam. Viņš teicās, ka meklē Dieva godu, viņa valsts pastāvību un visu debess iedzīvotāju labumu. Saceldams zemākos eņģeļos nemieru viņš ļoti labi prata to darīt tā, itkā viņš nemierus gribētu novērst. Kad viņš gribēja izdarīt pārgrozījumus Dieva likumos un viņu valdīšanas kārtībā, tad tas notika aiz tā iemesla, ka esot vajadzīgs uzglabāt debesīs vienprātību. {LC 252.1}

Cīņā ar grēku Dievam bija tikai šie ieroči: taisnība un patiesība. Sātans izlietoja to, ko Dievs nevarēja izlietot— glaimus un apmānīšanu. Viņš bija mēģinājis viltot Dieva vārdu un eņģeļiem nepareizi apgaismojis Dieva valdīšanu, apgalvodams ka Dievs neesot taisns, jo uzliekot iedzīvotājiem debesīs likumus un priekšrakstus un gribot sevi paaugstināt, prasīdams padevību no saviem radījumiem. Tāpēc jāpierāda debess iedzīvotājiem visu pasauļu priekšā, ka Dieva valdīšana ir taisna un viņa likumi pilnīgi. Sātans izlikās, itkā viņš pats meklētu pasaules visuma labumu. Dumpinieka vadoņa īsto dabu un patieso nolūku visiem ir jāsaprot. Viņam ir jādod laiks atklāties savos bezdievīgos darbos. {LC 252.2}

Nevienprātību, kuru viņš ar savu izturēšanos bija sacēlis debesīs, viņš uzkrāva Dieva likumiem un viņa valdīšanai. Viņš sacīja, viss ļaunais esot Dieva valdīšanas sekas. Viņš apgalvoja, ka viņa nolūks esot pārspēt Jehovas likumus. Tāpēc esot nepieciešami attīstīt savus prasījumus un praktiski rādīt, kādu iespaidu atstāj priekšāceltie pārgrozījumi uz

dievišķo likumu. Viņa paša darbam ir viņu jāpazudina. Sātans no paša sākuma bija apgalvojis, viņš neesot sazvērējies. Visai pasaulei jāredz krāpnieku atmaskotu. {LC 253.1}

Pat tad vēl, kad bija nolemts, ka sātans debesīs ilgāk palikt vairs nevar, nebeidzamā gudrība viņu vēl neiznīcināja. Tā kā Dievam ir patīkama tikai kalpošana mīlestībā, viņa radījumu uzticībai ir jādibinās uz pārliecību par viņa taisnību un labumu. Debess un citu pasauļu iedzīvotāji, būdami nesagatavoti izprast grēka dabu un viņa sekas, sātana iznīcināšanas darbā nebūtu ieraudzījuši Dieva taisnību un žēlastību. Kad sātans pavisam būtu ticis iznīcināts, tad viņi būtu kalpojuši Dievam drīzāk aiz bailēm, nekā aiz mīlestības. Krāpnieka iespaids nebūtu gluži izzudis, nedz arī sazvērestības gars pilnīgi iznīcināts ticis. Ļaunam vajadzēja ļaut ienākties. Visas pasaules labā priekš mūžīgiem laikiem sātanam jo sīki vajadzēja attīstīt savas mācības, ka lai viņa apsūdzības pret dievišķo valdīšanu varētu redzēt visas radītās būtnes un lai uz visiem laikiem pāri visām šaubām pierādītu Dieva žēlsirdību un viņa likumu negrozību. {LC 253.2}

Sātana sazvērestībai bija jābūt pasaulei par mācību un par nepārejošu liecību visiem nākošiem laikiem par grēka ļauno dabu un viņa briesmīgām sekām. Sātana valdīšanas sekām un viņas iespaidam uz cilvēkiem un eņģeļiem bija jārāda, kas ceļas, kad atstāj pie malas dievišķo autoritāti. Tas pierādītu, ka ar Dieva valdības un viņas likumu pastāvēšanu ir saistīta visas viņu radības labklājība. Šī briesmīgā sazvērestības mēģinājuma stāsts visām svētām būtnēm lai būtu mūžīgs aizsargu līdzeklis pret maldīšauos attiecībā par pārkāpumu dabu, un lai glābtu no grēka un viņa sodības. {LC 253.3}

Līdz galīgai strīda izbeigšanai debesīs sazvērnieks nemitējās sevi aizstāvēties. Kad tika pasludināts, ka viņam un visiem viņa piekritējiem jātiek izslēgtam no debess laimības, vadonis lepni paskaidroja savu nicināšanu pret Dieva, visu radītāja, likumiem. Viņš atkārtoja savu apgalvojumu, ka eņģeļiem nevajaga nekādas pārraudzības, dēļ kā viņiem jābūt brīviem un jāseko pašu gribai, kura viņus vienmēr pareizi vadīšot. Viņš nievāja dievišķos noteikumus. un nosauca tos par brīvības ierobežojumiem, kāpēc viņš gribot atmest likumus, lai brīvi bez piespiešanas debesu pulki varētu pacelties uz cēlāku, jaukāku dzīvi. {LC 254.1}

Sātans un viņa piekritēji visu atbildību par sazvērestību uzkrāva Kristum un apgalvoja, ka ja viņi nebūtu tikuši rāti, viņi nekad nebūtu sacēlušies. Sazvērestības iesācējs un viņa piekritēji tika izdzīti iz debesīm par to, ka stūrgalvīgi un spītīgi palika savā neuzticībā un pie sava veltīgā mēģinājuma, gāzt Dieva valdību. {LC 254.2}

Tas pats gars, kas sacēla debesis sazvērestību, ir arī vēl šodien par sazvērestības iemeslu zemes virsū. Sātans pie cilvēkiem turpināja izlietot to pašu viltību, kuru viņš izlietoja pie eņģeļiem. Šis gars tagad valda nepaklausības bērnos. Kā viņš, tā arī viņi mēģina pārraut likumu robežas un apsola tiem cilvēkiem brīvību, kas pārkāps likumu priekšrakstus. Grēku pārmešana vēl vienumēr modina ienaida un pretestības garu. Kad ar brīdinošiem

vēstījumiem tuvojas cilvēku sirdsapziņai, sātans viņus pamudina attaisnoties un meklēt citu cilvēku līdzjūtību pret saviem grēka darbiem. Kur tiem būtu jāatzīst savu maldīšanos, viņi saceļas pret saviem pārmācītājiem, itkā tie būtu visām grūtībām par iemeslu. No taisnā Ābela laikiem līdz par mūsu dienām, visiem, kas uzdrošinās aprāt grēku, nāk pretī ar to pašn nelabvēlības un ienaida garu. {LC 254.3}

Tāpat kā debesīs sātans apmeloja Dievu un lika viņu uzskatīt par stingru un tirānisku, tā arī zemes virsū viņš vadīja cilvēkus uz grēku. Un kad viņš to bija panācis, viņš apgalvoja, ka Dieva netaisnie ierobežojumi bijuši vainīgi pie cilvēku krišanas grēkā. {LC 255.1}

Dievs bija parādījis, cik riebīga viņam šī sazvērestība. Visa debess sātana pazudināšanā un cilvēku pestīšanā redzēja Dieva taisnību pierādītu. Lucifers apgalvoja, ka ievērojot to, ka Dieva baušļi esot nepārgrozāmi un sods neatlaižams, ikvienam pārkāpējam mūžīgi jātiek atstumtam no Dieva žēlastības. Vinš uzstādīja prasījumu, ka cilvēks, kas apgrēkojies, nevar iegūt žēlastību, un ka tādēļ tas ir viņa piederums un laupījums. Bet Kristus nāve liecināja cilvēkiem par labu, un šī liecība nebija apgāžama. Likumu sods krita uz viņu, kurš Dievam līdzīgs bija, un cilvēki varēja pieņemt Kristus taisnību un ar nožēlošanas pilnu un pazemīgu dzīvi uzvarēt sātana spēku, kā arī Dieva Dēls reiz bija uzvarējis. Tā tad Dievs ir taisns un visus attaisno, kas tic Jēzum. {LC 255.2}

Bet Kristus nāca virs zemes ciest un mirt, ne tikai cilvēces atpestīšanas dēļ. Viņš nāca «bauslību paaugstināt un pagodināt.» Ne tikai, lai šīs pasaules apdzīvotāji cienītu Dieva baušļus, kā pienākas, bet lai pierādītu visām pasaulēm universumā, ka Dieva baušļi ir nepārgrozāmi. Kad viņa prasības varētu atstāt neievērotas, tad nebūtu vajadzīgs, ka Dieva Dēls upurē savu dzīvību kā pārkāpumu samaksu. Kristus nāve mums to neapgāžami pierāda. Un upuris, uz kuru bezgalīgā mīlestība dzina Tēvu un Dēlu, atpestīt grēciniekus, pierāda visai pasaulei— ar kautko mazāku, pestīšanas plānu nevarētu turēt par izvestu— ka taisnība un žēlastība ir Dieva likumu un viņa valdīšanas pamats. {LC 255.3}

Beidzamā tiesas dienā pierādīsies, ka grēkam nebija nekāda pamata. Kad visas pasaules tiesnesis prasīs sāta nam: «Kāpēc tu esi pret mani sacēlies, kāpēc esi nolaupījis manas valsts pavalstniekus?» tad ļaunuma saucējs neatradīs nekādu aizbildinājumu. Visu mutes būs aizbāztas. un sazvērnieku bari stāvēs mēmi. Ļaunums nekad vairs necelsies. Dieva vārds saka: «Nelaime nenāks divreiz.»1 Dieva likums, kuru sātans zaimodams bija nosaucis par kalpības jūgu, tiks godāts kā brīvības likums. Cilvēki, kas ir tikuši pārbaudīti un ir pastāvējuši pārbaudīšanā, nekad vairs nepaliks neuzticīgi un neatkritīs no tā, kura neizdibināmo mīlestību un nebeidzamo gudrību viņi redzējuši. {LC 255.4}

NODAĻA 30 - NAIDS STARP CILVĒKU UN SĀTANU

Es celšu ienaidu starp tevi nu sievu, starp tavu sēklu un viņas. sēklu. Viņš samīs tavu galvu, un tu viņam iedursi papēdī.»1 Dievišķais tiesas spriedums, kas tika sacīts uz sātanu pēc cilvēka grēkos krišanas, bija arī pravietojums priekš visiem laikiem līdz pasaules galam un norādījums uz lielo cīņu, pie kuras piedalīsies visi cilvēki, kas apdzīvos zemi. {LC 257.1}

Dievs saka: «Es celšu ienaidu.» Šis ienaids nav no paša sākuma. Kad cilvēks pārkāpa dievišķo likumu, viņa daba tapa ļauna un viņš nāca saskaņā ar sātanu, bet ne strīdū. Nav pašā sākumā ienaida starp grēcīgo cilvēku un grēku sācēju. Abi tapa ļauni caur atkrišanu. Atkritējs nav nekad mierīgs, izņemot tad, kad viņam jūt līdzi un viņu pabalsta tie, kurus viņš ir pavedis sekot savam piemēram. Aiz tā iemesla apvienojas krituši eņģeļi un bezdievīgi cilvēki izmisuma pilnā apvienībā. Kad nebūtu Dievs pats vidū nācis, tad cilvēki vis nebūtu ienaidā ar sātanu, bet visa cilvēku saime kopā ar viņu būtu sacēlusies pret Dievu. {LC 257.2}

Tāpat kā sātans bija eņģeļiem licis sacelties, tā viņš kārdināja arī cilvēku uz grēku, lai caur to nodrošinātu sev palīgus karā pret debesīm. Kas attiecas uz ienaidu pret Kristu, tad te nevienprātības kritušo eņģeļu starpā nebija; kaut citos punktos valdīja nesaskaņa, tak karā pret pasaules valdnieku viņi bija cieši apvienojušies. Bet kad sātans dzirdēja paziņojumu, ka pastāvēšot ienaids starp viņu un sievu, starp viņa sēklu un viņas sēklu, viņš zināja, ka tiks apturēts savā darbā; ka caur kautkādu iemeslu cilvēkam būs iespējams turēties pretī viņa varai. {LC 257.3}

Sātana naids pret cilvēci ir skaudība, jo cilvēki caur Kristu ir iemantojuši Dieva mīlestību un žēlastību. Viņš cenšas samaitāt dievišķo pestīšanas plānu, un viņa darbus izķēmojot un sagānot apmest Dievu ar kaunu. Viņš gribētu debesīs izsaukt ciešanas un zemi pildīt ar sāpēm un postu. Un viņš norāda uz visn šo ļaunumu, itkā Dievs būtu vainīgs, jo viņš cilvēkus tādus radījis. {LC 258.1}

Žēlastība, kuru Kristus iedēsta dvēselē, modina cilvēkos naidu pret sātanu. Bez šis žēlastības atgriezties un bez atjaunojošā spēka cilvēks paliktu sātana gūsteknis, viņa kalps un viņa pavēļu izpildītājs. Bet jaunais dzīvības princips saceļ tur dvēselē strīdu, kur līdz tam valdīja miers. Spēks, kuru Kristus dāvā, dod cilvēkam iespēju pretoties tirānam un varas laupītājam. Kas vienmēr rāda, ka viņš nemīlē grēku, bet bīstas viņu, kas uzvar kaislības, kas viņa iekšienē,— liecina, ka viņā ir tā spēks, kas nāk no augšienes. {LC 258.2}

Ienaids, kas pastāv starp Kristus garu un sātana garu visi uzkrītošā kārtā parādījās Jēzum pasaulē nākot. Jūdi viņu atmeta ne tikdaudz tāpēc, ka viņš nāca bez pasaulīgas bagātības, bez krāšņuma un varenības. Viņi redzēja, ka viņam bija vara, kura bagātīgi atsvēra šo citu labumu trūkumu. Bet Kristus skaidrība un svētums izsauca pret viņu

bezdievīgo ļaužu ienaidu. Viņa pašaizliedzīgā dzīve un bezgrēcīgā nodošanās bija priekš grēcīgās tautas pastāvīgs pārmetums. Tas bija tas, kas izsauca ienaidu pret Dieva Dēlu. Sātans un ļaunie eņģeļi savienojās ar ļauniem cilvēkiem. Visi atkrišanas spēki bija pret patiesības aizstāvi. {LC 258.3}

Pret Kristus. pakaļstaigātājiem tiek izrādīts tas pats ienaida gars, kas tika parādīts viņam pašam. Kas vienmēr redz, cik grēks ir atbaidošs, un ar spēku no augšienes lūko viņam pretim stāties, tas bez šaubām mantos sātana un viņa kalpu dusmas. Ienaids pret skaidriem patiesības pamatiem un viņas aizstāvju vajāšana un nicināšana pastāvēs tik ilgi, kamēr būs grēks un grēcinieki. Kristus paķalstaigātāji un sātana kalpi nevar saprasties. Krusts vēl vienmēr ir par piedauzīšanu. «Un visi, kas dievbijīgi grib dzīvot iekš Kristus Jēzus, taps vajāti.»1 {LC 258.4}

Sātana kalpi pastāvīgi strādā zem viņa vadības un ceļ viņa autoritāti un valsti kā pretstatu Dieva valdīšanai. Tāpēc viņi cenšas maldināt Kristus pakaļstaigātājus un padarīt viņus neuzticīgus. Tāpat kā viņu vadonis tie pulgo un sagroza svētos rakstus, lai tik sasniegtu savu mērķi. Sātana kalpi pūlas apmelot Dieva tautu, tāpat kā sātans pats gribēja Dievam uzkraut kaunu. Tas pats gars, kas Kristu piesita krustā, pamudināja bezdievīgos vajāt Kristus pakaļstaigātājus. Uz to visu norādīja viņa pirmais pravietojums: «Es celšu ienaidu starp tevi un sievu, starp tavu sēklu un viņas sēklu.» un šis ienaids pastāvēs līdz pasaules galam. {LC 259.1}

Sātans pieliek visus savus spēkus un dodas ar visu sparu cīņā. Kā tas nāk, ka nekur viņš neatduras uz lielu pretošanos? Kapēc Kristus kalpotāji ir tik miegaini un vienaldzīgi? — Jo viņiem patiesībā tik maz saites ar Kristu; jo viņiem gandrīz pavisam trūkst viņa gara. Grēks viņiem nav tas, kas tas bija viņu meistaram, kautkas pretīgs un atbaidošs. Viņi nestājas tam pretim, kā Kristus, cieti un noteikti. Viņi neredz, cik samaitājošs un ļauns ir grēks un ir kā apstulbuši no tumsības ķēniņa varas. Ir ļoti maz ienaida pret sātanu un viņa darbu, ja valda liela nezināšana, cik liela ir viņa vara un ļaunums un cik liela ir cīņa pret Kristu un viņa draudzi. Tūkstoši tiek apstulboti. Viņi nezin, ka viņu ienaidnieks ir varens kara vadonis, kas valda par ļauniem eņģeļiem un kas pēc pamatīgi izdomātiem plāniem un ar mākslīgiem paņēmieniem karo pret Kristu un kavē dvēseļu pestīšanu. Starp tiem, kas saucas par kristīgiem un pat par evaņģēlija kalpiem, maz kas jūtams no ienaida pret sātanu, varbūt tik kādreiz no kanceles tā garāmejot viņu piemin. Viņi neredz tās zīmes, kas norāda uz viņa darbību un uz viņa panākumiem; viņi nedzird daudzus brīdinājumus par viņa viltību un atstāj viņa esamību gluži neievērotu. {LC 259.2}

Cilvēki ir gluži nezināšanā par viņa viltīgiem nodomiem, bet modrīgais ienaidnieks ir katru acumirkli viņiem uz pēdām. Viņš visur iespiežas: saimniecībās, katrā ielā mūsu pilsētās, baznīcās, pilīs, tiesās; viņš apmulsina, māna, paved, tiesā visur vīru, sievu un bērnu dvēseles un miesu, izšķir dzimtas, sēj ienaidu, nevienprātību, strīdu, pavedināšanu

un slepkavības. un kristīgie skatās uz šīm lietām, itkā Dievs viņas būtu iestādījis un itkā viņām būtu jāpastāv. {LC 260.1}

Sātans nemitīgi cenšas iznīcināt robežas, kas Dieva tautu šķir no pasaules. Vecais Israēls tika pavedināts uz grēku, kad viņš uzdrošinājās ielaisties aizliegtā satiksmē ar pagāniem. Tādā pat kārtā tiek maldināts jauno laiku Israēls. «Iekš tiem šās pasaules Dievs apstulbojis neticīgās sirdis, lai tiem nespīd godības pilnā evaņģēlija spožums no Kristus, kas ir Dieva ģīmis.»1 Visi, kas nav noteikti Kristus pakaļstaigātāji, ir sātana kalpi. Neatdzimušā sirdi ir mīlestība uz grēku un tieksme to tālāk kopt un aizbildināt: Atjaunotā sirdī ir ienaids pret grēku un noteikta pretošanās viņam. Kad kristīgie sev izvēlas sabiedrību ar bezdievīgiem un neticīgiem, tad viņi sevi dzen kārdināšanā. Sātans izvairās viņu skatiem un slepeni aizvelk viņiem acu priekšā melu saiti. Viņi neredz, ka tāda sabiedrība ir viņiem par ļaunu, un palikdami pastāvīgi raksturā, vārdos un darbos pasaulei līdzīgi, beidzot top no tās pavisam apstulboti. Piemērodamās pasaules paražām, baznīca paliek par pasauli; viņa tāpēc nekad nepiegriezīs pasauli Kristum. Grēka pazīšana neizbēgami padara to par mazāk atbaidošu. Kam labāk patīk ar sātana kalpiem brāļoties, tas drīz mitēsies bīties savu Meistaru. Kad mēs pienākumu izpildot topam kārdināti, kā Daniēls pie ķēniņa galma, tad varam droši būt, ka Dievs mūs pasargā; bet kad mēs paši dodamies kārdināšanā, tad agri vai vēlu mēs kritīsim {LC 260.2}

Kārdinātājs vissekmīgāk darbojas caur tiem, par kuriem vismazāk varētu domāt, ka tie stāv zem sātana kundzības. Tie, kas ir baudījuši labu audzināšanu un kuriem ir gara dāvanas, tiek godāti un apbrīnoti, itkā šīs īpašības varētu atsvērt dievbijāšanas trūkumu, jeb itkā ar tām cilvēki varētu iegūt viņa labvēlību. Izglītība un talanti paši par sevi ir Dieva dāvanas, bet kad viņus grib likt dievbijības vietā, kad viņas neved vis dvēseli pie Dieva, bet nost no Dieva, tad viņas ir cilvēkiem par valgu un par lāstu. Daudzi ir tanīs domās, ka viss, kas izskatās pēc pieklājības vai izsmalcinātības, jau zināmā mērā pieder Kristum. Nekad nav bijusi lielāka maldīšanās. Šim īpašībām būtu jārotā katra cilvēka raksturu, viņas varētu atstāt uz reliģiju varenu iespaidu; bet tad viņas būtu jānodod Dievam, citādi viņas ir tikai ļaunā varas līdzeklis. Dažs labs ar izglītotu garu un ar patīkamu uzstāšanos, kas nenolaistos līdz tam, ko vispārīgi sauc par netikumīgu darbu, ir tikai slīpēts ieroc1s sātana rokās. Viņa iespaida un piemēra viltīgā un mānīgā daba dara to par vēl jo bīstamāku Kristus lietas ienaidnieku, bīstamāku par tiem, kas nekā nezin un kuriem nav izglītības. {LC 261.1}

Salamans ieguva gudrību caur nopietnu lūgšanu un pieķeršanos Dievam, un šī gudrība bija par izbrīnīšanos un apbrīnošanu visai pasaulei. Bet kad viņš novērsās no sava stipruma avota un uz sevi paļaudamies gāja uz priekšu, viņš krita kārdināšanai par upuri. Tad taisni šie, gudrākam ķēniņam dotie brīnišķīgie spēki, padarīja viņu par dvēseļu ienaidnieka sekmīgāko ieroci. Sātans pastāvīgi mēģina apstulbot prātu šīs lietas ziņā, bet kristīgiem nebūs aizmirst, ka viņiem nav jācīnās ar miesu un asinīm, «bet pret valdībām un varām,

pret pasaules valdītājiem šīs pasaules tumsībā pret ļauniem gariem gaisā.»1 Jau gadusimteņiem Dieva gars atgādina: «Esiet prātīgi, esiet nomodā, jo jūsu pretinieks, tas velns, staigā apkārt kā rūkdams lauva, un meklē, kuru tas aprītu.»2 Apvelciet visas Dieva bruņas, lai variet pretīstāvēt velna viltībām.»3 {LC 261.2}

No Ādama laikiem līdz mūsu dienām mūsu lielais ienaidnieks ar savu varu ir mūs mēģinājis apspiest un pazudināt. Patlaban viņš sagatavojas uz pēdējo gara kara gājienu pret patieso draudzi. Visiem, kas grib Jēzum pakaļstaigāt, ir jādodas cīņā pret šo izturīgo ienaidnieku. Jo rūpīgāki kristīgais seko dievišķīgam piemēram, jo drīzāk viņš taps par sātana uzbrukuma mērķi. Visi, kas piedalās Dieva darbā un grib parādīt sātana mānekļus un atturēt no tiem Kristus ļaudis, var liecināt līdz ar apustuli Pāvilu, kur viņš saka, ka tam Kungam būs kalpot visā gara pazemībā, ar daudz asarām un cīnīšanos. {LC 262.1}

Sātans uzmācās Kristum ar visstiprākiem un viltīgākiem kārdinājumiem; bet katrā cīņā viņu atsita atpakaļ. Šis cīņas tika izcīnitas mūsu dēļ; šis uzvaras dod arī mums iespēju uzvarēt.Kristus grib visiem dot spēku, kas pēc tā meklē. Nevienu cilvēku sātans nevar uzvarēt, ja cilvēks pats to negrib. Kārdinātājam nav varas, viņš nevar valdīt pār gribu, jeb dvēseli spiest uz grēku. Viņš var aptumšot, bet ne aptraipīt. Viņš var sacelt dvēseles bailes, bet ne sagānīt. Kristus uzvarai būtu ar drosmi jāapgaro viņa pakaļstaigātājus, ka tie vīrišķīgi pastāv cīņā pret sātanu. {LC 262.2}

NODAĻA 31 - ĻAUNO GARU DARBĪBA

Redzamās un neredzamās pasaules savienošanās, Dieva eņģeļu kalpošana un ļauno eņģeļu darbība bībelē skaidri parādās un ir nešķirami no cilvēces vēstures. Velna esamību arvien vairāk apšauba, un svētie eņģeļi, kuri allaž ir kalpojošie gari, «kas kalpo un top izsūtīti uz kalpošanu to dēļ, kas iemantos debess prieku»1, tiek no daudziem uzskatīti kā nomirušo gari. Bet raksti māca ne tikai, ka ir labi un ļauni eņģeļi, bet dod arī neapstrīdamus pierādījumus, ka tie nav mirušu cilvēku gari, kas atstājuši miesu. {LC 263.1}

Jau pirms cilvēki tapa radīti, bija eņģeli, jo kad zemei pamati tika likti, tad rīta zvaigznes kopā priecīgi dziedāja un visi Dieva bērni gavilēja. Pēc grēkos krišanas tika eņģeļi izsūtīti, apsargāt dzīvības koku, un tas bija tad, kad vēl neviens cilvēks nebija miris. Eņģeļi jau pēc dabas ir augstāki par cilvēkiem. Dāvids dziesminieks saka, ka Dievs cilvēku mazliet no eņģeļiem atstādinājis.2 {LC 263.2}

Svētie raksti uzdod eņģeļu skaitli, varas un godības lielumu, rāda arī, kādas attiecības viņiem ir pret dievišķo valdīšanu un pret pestīšanas darbu. «Kungs ir stiprinājis savu godības krēslu debesīs, un viņa valstība valda pār visu.» «un es dzirdēju daudz eņģeļu balsis visapkārt ap godības krēslu.» Viņi atrodas pie visu ķēniņu {LC 263.3}

Ķēniņa— kā stipri sulaiņi, kas gaida uz viņa pavēlēm, «klausīdami viņu vārda balsi».1 Desmittūkstoši reiz desmittūkstoši un tūkstoši un atkal tūkstoši bija to debess sūtņu skaits, kurus praviets Daniēls redzēja. Apustulis Pāvils sacīja, viņu esot «mirijādi», nebeidzams skaits.2 Viņi dodas kā Dieva sūtņi, apžilbinoši savā godībā un ātri savā gaitā, kā zibens. Eņģelis, kurš pie Kristus kapa parādījās, un kura izskats bija kā zibens un apģērbs balts kā sniegs, sacēla sargos neaprakstāmas bailes, «izbailēs no tā sargi drebēja un tapa kā miruši.» 3 Kad augstprātīgais asīrietis, Sanheribs, Dievu apsmēja un zaimoja un draudēja Israēlu iznīcināt, «tai pašā nakti notikās, ka tā Kunga eņģelis izgāja un nokāva asīriešu lēģerī simts astoņdesmit un piecus tūkstošus.» «un Kungs sūtīja vienu eņģeli, kas visus varenus kara vīrus, lielkungus un virsniekus nomaitāja asīriešu ķēniņa lēģerī, ka tas ar izbailēm atkal atgriezās savā zemē.» 4 {LC 263.4}

Eņģeļi tiek sūtīti pie Dieva bērniem ar žēlastības uzdevumiem: pie Ābrahāma ar svētības apsolījumiem; Sodomas vārtos, glābt taisno Latu no pilsētas uguns likteņa; pie E1ijas tuksnesī, kad viņš aiz novārguma un bada gribēja gandrīz nobeigties; pie Ēļa ar uguns ratiem un uguns zirgiem mazā pilsētiņā, kurā viņš bija ieslēgts no ienaidniekiem; pie Daniēla, ka viņš būdams pie pagānu ķēniņa galma pēc lūdzās dievišķās gudrības, jeb kad bija atstāts lauvam par upuri; pie Pētera, kad viņš uz nāvi notiesāts bija Hēroda cietumā; pie gūstekņiem Filipos, pie Pāvila un viņa pavadoņiem vētrainā naktī uz jūras, pie Kornēlija, lai sagatavotu viņu evaņģēlija uzņemšanai; pie Pētera, lai viņu nosūtītu ar

pestīšanas vēsti pie pagānu svešinieka — tādā kārtā svētie eņģeļi visos laikos ir kalpojuši Dieva tautai. {LC 264.1}

Katram Kristus pakaļstaigātājam ir viens sargeņģelis. Debesu sargi pasargā taisnos no ļaunā varas. To sātans pats redzēja, kad viņš sacīja: «Vai kad Ījabs velti Dievu bīstas? Vai tu viņu un viņa namu un visu, kas tam pieder, neesi visapkārt itkā ar sētu aptaisījis?»1 Sekošos vārdos dziesminieks Dāvids rāda, kas ir tie, kuriem Dievs liek sargāt savu tautu: «Kunga eņģelis apmetas ap tiem, kas viņu bīstas un tos izglābj.» Pestītājs, runādams par tiem, kas viņam tic, sacīja: «Pielūkojiet, ka jūs nenicinājiet nevienu no šiem mazajiem, jo es jums saku, ka viņu eņģeļi debesīs vienmēr redz mana debesu tēva vaigu.»2 Eņģeļi, kuri kalpo Dieva bērniem, var katrā laikā tikt pie tēva. {LC 264.2}

Tādējādi Dieva tauta, kura ir padota mānekļa varai un nekad nerimstošam tumsības lielkunga ļaunumam un kura cīnās ar visiem spēkiem pret to, var būt droša, ka debesu eņģeļi vienmēr to apsargās. Tāds apsolījums ir arī vajadzīgs. Kad Dievs deva saviem bērniem žēlastības un sargāšanas apsolījumu, tad tas notika tamdēļ, ka bija jāstājas pretim sātana darbiniekiem — neskaitāmiem darbiniekiem, kuri ir noteikti un nenogurstoši, un pret kuru ienaidu un spēku nav teicami izturēties vienaldzīgi un nekā nezinot. {LC 265.1}

Ļaunie gari, kuri iesākumā bija radīti bez grēkiem, bija no paša sākuma savā varā un godībā svētām būtnēm līdzīgi, kuras tagad ir Dievam par sūtņiem. Bet caur grēkos krišanu viņi ir savienojušies savā starpā, lai samaitātu cilvēkus un atņemtu Dievam godu. Apvienojušies ar sātanu sazvērestībā un kopā ar viņu no debesīm izdzīti, viņi visos laikos ir viņam līdzi cīnījušies pret dievišķo autoritāti. Svētos rakstos ir stāstīts par viņu valdībām un viņu dažādām kārtībām, tie rāda arī uz viņu garīgām īpašībām, viņu viltību, viņu ļauniem uzbrukumiem mieram un cilvēku laimei. {LC 265.2}

Vecās derības vēsture pie gadījuma piemin ļaunu garu esamību un darbību; bet ap to laiko, kad Kristus zemes virsū dzīvoja, viņi visai uzkrītošā kārtā parādīja savu varu. Kristus bija nācis izvest nodomāto cilvēku pestīšanas plānu, un sātans gribēja parādīt savu tiesību, valdīt pār pasauli. {LC 265.3}

Viņam visur bija izdevies ievest elku kalpību, izņemot Palestīnu. Uz šo vienīgo zemi, kura vēl nebija gluži atdevusies kārdinātāja varā, nāca Kristus izliet debess gaismu pār Dieva tautu. Še sacenšas divi spēki pēc varas. Jēzus izstiepa savas mīlestības pilnās rokas un aicināja visus pie sevis, kas gribēja atrast piedošanu un mieru. Tumsības pulki redzēja, ka viņiem nav neaprobežotas varas un saprata, ka ja Kristus darbība būs sekmīga, tad viņu valdīšanai drīz būs gals. Sātans trakoja, kā saistīts lauva un izaicinoši rādīja, ka tam ir vara pār cilvēka miesu un dvēseli. {LC 266.1}

Jaunā Derība skaidri rāda patiesību, ka cilvēki ir apsēsti no ļauniem gariem. Tādā kārtā mocītie cilvēki neslimoja vis tikai ar dabīgu slimību. Kristus pilnīgi saprata, ar ko viņam ir darīšana un atzina ļauno garu tiešo klātbūtni un viņu darbību. {LC 266.2}

Labs piemērs par viņu skaitli, varu un ļaunumu, kā arī par Kristus spēku un žēlsirdību ir bībeles stāstā par apsēstā dziedināšanu Gerazā. Nelaimīgie vājprātīgie, kuri kā nevaldāmi grieza zobus, putoja un trakoja, piepildīja gaisu ar saviem kliedzieniem un nodarīja ļaunumu sev un citiem, kas viņiem gribēja tuvoties. Viņu asiņojošā un sakropļotā miesa un viņu sajauktais prāts patīkami mieloja tumsības ķēniņa acis. Viens no ļaunajiem gariem paskaidroja: «Leģions ir mans vārds, jo mūsu ir daudz.»1 Romiešu kara pulkos viens leģions sastāvēja no trīs līdz piectūkstots vīru. Sātana pulki, kuri ir sadalīti pavēlniecībās, un atsevišķi pulki, pie kuriem šie dēmoni pieder, skaitās ne mazāk kā viens leģions. {LC 266.3}

Uz Jēzus pavēli ļaunie gari atstāja savus upurus, tie palika mierīgi sēšam pie Pestītāja kājām, pazemīgi, rāmi, saprātīgi, maigi. Bet dēmoniem bija atļauts iegāzties jūrā ar cūku baru; tomēr svētība, kuru Jēzus atnesa, Gerazas iedzīvotājiem neatsvēra zaudējumu un tie viņu lūdza aiziet no turienes. Tā bija uzvara, kuru sātans centās panākt. Uzkraudams visu uz Jēzu, ka viņš vainīgs pie tautas zaudējumiem un nelaimes, viņš aiztaupīja pārmetumus tiem, kam tie pienācās — sev pašam un saviem kalpiem. {LC 266.4}

Bet Jēzus nodomi ar to nebija pārtraukti. Viņš tāpēc atvēlēja ļauniem gariem iznīcināt cūku baru, lai būtu pārmetums tiem jūdiem, kas aiz peļņas kāres audzēja šos netīros kustoņus. Ja Kristus nebūtu dēmonus atturējis, tad ne tikai cūkas, bet arī viņu gani un visas viņu mantas būtu tikušas jūrā ierautas. Par ganu un mantu pasargāšanu ir jāpateicas vienīgi viņa žēlastībai. Vēl vairāk — šis atgadījums notika tamdēļ, lai mācekļi redzētu nežēlīgo sātana varu kā pār cilvēkiem, tā arī pār kustoņiem. Pestītājs vēlējās, ka viņa mācekļi pazītu savu ienaidnieku, kuram tiem būs jāstājas pretim, lai viltība viņus neapmāna un neuzvar. {LC 267.1}

Svētie raksti rāda arī vēl citus tādas pat dabas piemērus. Sīriešu-feniķiešu sievas meita tika mocīta no velna, kuru Jēzus izdzina.1 «Viens apsēstais», kas bija akls un mēms,2 viens jauneklis, kuram bija mēms gars, kurš bieži «to iemetis pat ugunī»,3 vājprātīgais, kurš no kāda «nešķīsta gara» tika mocīts, un traucēja sabatskolas mieru Kapernaumā — visus žēlsirdīgnis Jēzus dziedēja. {LC 267.2}

Gandrīz katrā piemērā Jēzus uzrunāja ļauno garu kā kādu saprātīgu būtni, pavēlēja iziet iz sava upura un viņu vairs nemocīt. Kad pielūdzēji Kapernaumā redzēja viņa vareno spēku, «izbailes uzgāja visiem un tie runāja savā starpā sacīdami: Kas tas par vārdu? Jo viņš ar varu un spēku pavēl nešķīstiem gariem, un tie atstājas.»4 {LC 267.3}

No velniem apsēstie tiek parasti tēloti kā tādi, kuri mokās ļoti lielās ciešanās; bet šim likumam ir arī izņēmums. Lai dabūtu pārdabīgu spēku, dažs ar prieku apsveic sātana iespaidu. Tiem, saprotams, nav jācīnās ar ļauniem gariem. Pie tādiem piederēja tie, kuriem bija pareģošanas gars— Sīmanis, Samarījā; Elima burvis un kalpone, kura skrēja pakaļ Pāvilam un Sīlam no Filipiem. {LC 267.4}

Nevienam nedraud tik lielas briesmas no ļauniem gariem, kā tiem, kas, neievērojot tiešas un bagātīgas svēto rakstu liecības, noliedz velna un ļauno eņģeļu esamību un viņu darbību. Kamēr mēs vēl nepazīstam viņa viltību, viņiem ir no tam gandrīz nesaprotams labums; daudzi ievēro viņa iečukstējumus un domā, ka viņi seko savai paša gudrībai. Aiz tā iemesla sātans izsēj visur ticību, ka viņa neesot, īpaši tagad, kad laiks iet uz galu, lai ar vēl jo lielāku spēku varētu krāpt un samaitāt. Tā ir viņa viltība— apslēpt sevi un savu darbību. {LC 268.1}

Citu neko lielais krāpnieks tikdaudz nebīstas, kā to, ka viņa krāpšanas varētu tikt zināmas. Lai savu īsto dabu un savus nodomus varētu labāk apslēpt, viņš lika sevi tā raksturot, ka viņš nekādas lielākas kustības neizsaucot, kā vienīgi apsmieklu un nicināšanu. Viņam patīk ļoti labi, kad viņš redz sevi attēlotu kā jocīgu un atbaidošu ķēmu, pus zvēru, pus cilvēku. Viņam ir patīkami dzirdēt savu vārdu jokojot un zobojoties to mutē, kas sevi skaita par saprātīgiem un mācītiem. {LC 268.2}

Tāpēc ka viņš tik pilnīgi prot sevi apslēpt bieži tiek prasīts: Vai tāda būtne patiesībā maz ir? Par viņa panākumiem liecina tas, ka tādas teorijas, kas svēto rakstu skaidrākās liecības nosauc par meliem, reliģiozā pasaulē ir vispārīgi atradušas uzņemšanu. Un tāpēc, ka sātans vislabāk valda pār tiem, kas viņa iespaida neapzinās, Dieva vārdi var uzrādīt tikdaudz ļaunās darbības piemērus, atklādami mums viņa slepenos spēkus un tādā kārtā mums atgādinādami stāvēt allaž uz vakti pret viņa uzbrukumiem. {LC 268.3}

Sātans un viņa pulki ar saviem ļauniem spēkiem varētu ar tiesību mūs nemierīgus darīt, kad mums nebūtu patvērums un pestīšana no mūsu daudz spēcīgākā Glābēja. Mēs savas mājas rūpīgi nodrošinām ar bultām un atslēgām, lai aizsargātu no ļauniem cilvēkiem savas mantas un dzīvību. Tomēr reti mēs piedomājam pie ļauniem eņģeļiem, kuri pastāvīgi lūko mums pietikt un pret kuru uzbrukumiem ar mūsu aizstāvēšanos vien nepietiek. Kad viņiem tiek pieļauts, viņi var sajaukt mūsu domas, var mūsu miesu padarīt neveselu un to mocīt, var izpostīt mūsu mantu un iznīcināt dzīvību. Briesmīgs ir to stāvoklis, kuri neizpilda dievišķos prasījumus un padodas sātana kārdinājumiem, tā kā Dievs viņus beidzot atstāj ļauniem gariem. Bet tie, kas Kristum pakaļstaigā, ir pastāvīgi viņa sargāšanā. Spēcīgi eņģeļi no debesīm tiek sūtīti viņus apsargāt. Ļaunais nevar cauri izlauzties vaktij, kuru Dievs ir nostādījis ap savu tautu. {LC 269.1}

NODAĻA 32 - SĀTANISKS SLAZDS

Lielais strīdus starp Kristu un sātanu, kas ir turpinājies gandrīz seši tūkstoši gadus, drīz beigsies, un ļaunais pieliks divkārtīgas pūles, lai izpostītu Kristus darbu pie cilvēkiem un savaldzinātu savās cilpās viņu dvēseles. Viņa nolūks, pēc kura viņš dzenas, ir turēt tautu tik ilgi tumsā un grēkos, kamēr žēlastības laiks būs notecējis un nebūs vairs Kristus starpniecības nedz grēka upuru. {LC 271.1}

Kad nemaz nemēģina viņa varai pretim stāties un baznīcā un pasaulē valda vienaldzība, tad sātans ir bez rūpju, jo viņam nav jābaidās tos pazaudēt, kurus viņš pēc sava prāta vada. Bet kad uzmanība tiek vērsta uz mūžīgām lietām un dvēseles prasa: «Kas man ir jādara, lai topu svēts?», tad viņš ir tūliņ klāt un mēģina ar savu varu stāties Kristus varai pretim un strādāt pret Svētā Gara iespaidu. {LC 271.2}

Svētie raksti paskaidro, ka zināmā gadījumā, kad Dieva bērni nāca stāties Kunga priekšā, arī sātans ieradās viņu vidū,1 bet ne priekš tam, lai zemotos mūžīgā Ķēniņa priekšā, bet lai uzstātos pret taisniem ar saviem ļauniem prasījumiem.Kad cilvēki sapulcējās Dievu godināt, arī tad viņš tai pašā nolūkā ir klāt. Kaut arī neredzams, viņš strādā ar visu uzcītību pie lūdzēju dvēselēm. Līdzīgi veiklam kara vadonim viņš izstrādā savus plānus jau iepriekš. Kad viņš redz, ka Dieva sūtņi pēta svētos rakstos, viņš ievēro to vietu, kura ļaudīm tiks priekšā celta. Tad viņš pieliek visu savu viltību un gudrību, iekārtodams apstākļus tā, ka vēsts neaizsniedz tos, uz kuriem tā attiektos: Tiem, kam nopietni vajadzētu brīdinājuma, stājas ceļā kāda veikala lieta, kura prasa viņu klātbūtni un visu uzmanību, jeb kāds cits iemesls attur viņus no Dieva vārdu uzklausīšanas, kas viņus varētu vadīt uz mūžīgu dzīvību. {LC 271.3}

Tālāk sātans redz, ka Dieva kalpi ir nospiesti garīgās tumsas dēļ, kura apņem tautu; viņš dzird viņu nopietnās lūgšanas dēļ dievišķās žēlastības un spēka, lūdz, ka taptu lauzta brīnišķā vienaldzība, bezrūpība un nejūtība, un ar atjaunotu dedzību ķeras pie savu nodomu izvešanas. Viņš kārdina cilvēkus, ka tie nodotos ēšanai vai citu kādu baudu apmierināšanai, tādā kārtā vājinādams viņu uzņemšanas spēju, un tie nevar uzklausīties tās lietas, kuras visvairāk tiem būtu vajadzīgas. {LC 272.1}

Ļaunais ienaidnieks gan zin, ka visi, kurus viņš var pavedināt aizmirst lūgšanas un svēto rakstu pētīšanu, beidzot tiks no viņa pārvarēti. Viņš tāpēc izdomā visādas viltības, ar kurām tad nu nodarbina viņu prātus. Vienumēr ir bijusi īpaša cilvēku šķira, kura gan atzīst savu bezdievību, tomēr negrib pieņemties patiesības atzīšanā, un padara par savu reliģiju savu domu pretinieku rakstura trūkumu un ticības vainu meklēšanu. Tie ir sātana galvenie palīgi. Brāļu apsūdzētāju netrūkst; un kur Dievs strādā, un kur viņa pielūdzēji tam parāda pienācīgo godu, tur viņi ir pastāvīgi darbā. Patiesības mīlētāju vārdus un darbus tiem patīk nostādīt nepareizā gaismā. Viņu patiesais uzdevums ir aptumšot katra patiesa un cēla darba

cēloņus un ar tikko nojaušamiem, veikliem aizrādījumiem pamodināt nepiedzīvojošās dvēselēs aizdomas. Visādi, kā vien tik var iedomāties, viņi mēģina nostādīt tīru un taisnu kā samaitātu un mānošu. {LC 272.2}

Bet nevienam nevajaga ļaut sevi piemānīt. Ir viegli pazīt, kā bērni viņi ir, kā piemēram viņi seko un kā darbus dara. «Pēc viņu augļiem jums tos būs pazīt.»1 Viņu izturēšanās līdzinās ļaunā apmelotāja, sātana izturēšanai, «brāļu apsūdzētāja» izturēšanai.1 {LC 273.1}

Lielam krāpniekam stāv gatavi ļoti daudz rīku un visādi maldi dvēseļu gūstīšanai — ķecerības, kuras ir piemērotas katra uzņemšanas spējai un garšai, kurus viņš grib samaitāt. Viņa plāns ir ievest draudzē visādus neatdzimušus un neuzticamus elementus, kuri pamudina uz šaubām un neticību, un kuri visiem, kas grib tikt uz priekšu, liek ceļā kavēkļus. Daudzi, kam nav īstas ticības uz Dievu un viņa vārdu, tomēr piekrīt zināmām patiesības pamatmācībām un skaitās par kristīgiem, un caur tiem jo viegli iezogas maldi zem bībeles mācību nosaukuma. {LC 273.2}

Apgalvojums, ka tas neko nenozīmējot, kam cilvēks ticot, ir sātana viszemākā mānīšana. Viņš zin, ka patiesība, kad tā tiek uzņemta mīlestībā, dara svētu saņēmēja dvēseli, tāpēc viņš pastāvīgi mēģina iegrūst zem evaņģēlija dažādas teorijas un pasakās. No pašiem pirmiem sākumiem Dieva kalpi ir cīnījušies pret maldu mācībām, ir cīnījušies ne tikai pret grēkos nogrimušiem cilvēkiem, bet arī pret maldu izplatīšanu, kas ved dvēseles pazušanā. Elija, Jeremija, Pāvils noteikti un bez bailēm stājās tiem pretī, kas gribēja cilvēkus novērst no Dieva. Brīvdomāšana, kura patiesu bībeles ticību uzskata kā nesvarīgu, toreizējos patiesības aizstāvjos neatrada piekrišanu {LC 273.3}

Tukšie un pārspīlētie svēto rakstu izskaidrojumi un daudzās viena otrai pretimrunājošās teorijas attiecībā uz kritīgās pasaules bībeles mācībām ir mūsu lielā ienaidnieka darbs, kurš grib sajaukt prātus, lai nevarētu izšķirt patiesību. Un par daudzām nevienprātībām un šķelšanām, kristīgām baznīcām lielā mērā ir jāpateicas svēto rakstu sagrozīšanai, kad tiek aizstāvētas iemīļotas teorijas. Kur rūpīgi un ar pazemīgu sirdi būtu jāpētī svētos rakstus un jāmācās pazīt viņa prātu, tur tiek meklēts tikai kautkas brīnišķīgs un oriģināls. {LC 273.4}

Priekš maldu mācību un rakstos nepamatotu paradumu pabalstīšanas daži izķer iz svētiem rakstiem tikai zināmas vietas un pieved kā savu apgalvojumu pierādījumus, izķer varbūt tikai kādu pusi no pantiņa, kamēr pārējā daļa varbūt rādītu, ka zināmā vieta izprotama pavisam pretēji. Ar čūskas viltību viņi nostiprinājas aiz nesakarīgiem izteicieniem, un izliek tos tā, ka tie saskan ar viņu miesas prātu. Viņi ar nodomu sagroza Dieva vārdus. Daži, kuriem ir darbīga fantāzija, lielas uz svēto rakstu simbolisku tulkošanu un izskaidro viņus tā, kā tas viņu fantāzijai patīkas, ne tik daudz piegriežot vērības Dieva vārdiem, kā savām iedomām. {LC 274.1}

Kad svētos rakstus studē ne ar pazemīgu un lūdzošu sirdi, bet tikai ar augstu gudrību, tad tiek sagrozītas kā vienkāršākās un skaidrākās, tā arī grūtākās vietas. Pāvesta varas un godības priekšstāvji izmeklējas tādas svēto rakstu vietas, kuras vislabāk var piemērot viņu nolūkiem un izliek tās pēc savas patikšanas, tāpat mācīdami arī tautu un aizliegdami viņai pašai bībeles studēšanu un svēto rakstu īsto saprašanu. Tautai vajadzētu dot visu bībeli, taisni tādu, kāda bībele ir. Būtu labāk, ja nebūtu nekādas bībeles zināšanas, nekā kad svēto rakstu mācības rupjā kārtā tiek sagrozītas. {LC 274.2}

Bībele bija nolemta būt visiem par vadoni, kas gri. l.eja iepazīties ar radītāja prātu. Dievs deva cilvēkiem drošo pravietojuma vārdu, nāca eņģeļi un pat Kristus un pasludināja Daniēlam un Jānim lietas, kurām visā drīzumā bija notikt. Lielie, svarīgie notikumi, kuriem tik liela nozīme priekš mūsu pestīšanas, nekādā ziņā nepalika noslēpumā tīti. Viņi nebija tā zināmi darīti, kā tie patiesu patiesības meklētāju varētu apmulsināt un novadīt uz maldu ceļiem. Kungs sacīja caur pravieti Habakuku: «Raksti parādīšanu un uzraksti to uz galdiem, ka to var viegli lasīt.»1 Dieva vārds ir priekš visiem skaidrs, kas to pētī lūdzošām sirdīm.Katra patiesi uzt1cīga dvēsele tiks pie patiesības gaismas. «Taisnam aust gaišums un prieks sirdsskaidriem.»1 Neviena draudze nevar tapt svēta, kad viņus locekļi nemeklē patiesību kā kādu apslēptu mantu. {LC 274.3}

Ar saucienu: «Brīvdomība!» cilvēki tiek maldināti un tiek apstulboti no pretinieka viltības, kas pastāvīgi domā par savu nolūka sasniegšanu. Kad viņam izdodas ar spekulācijas palīdzību izspiest bībeli, Dieva likumi tiek nostumti pie malas un baznīcas paliek par grēku kalpiem, kautgan sakās esam brīvas. Daudziem zinātniska pētīšana 1r tapusi par lāstu. Caur zinātnes un mākslas atradumiem Dievs lika itkā gaismas straumei izlieties pār pasauli; bet pat lielākie gari, kad viņi netiek vadīti no Dieva gara, savos pētījumos apmulst un nevar atrast īstos sakarus, kādos stāv zinātne pret dievišķo atklāšanos. {LC 275.1}

Cilvēku atzīšana kā laicīgās, tā arī garīgās lietās ir tikai nepilnīgs prāta darinājums; daudzi tāpēc nespēj savus zinātniskos uzskatus savienot ar svēto rakstu izskaidrojumiem. Daži pieņem teorijas un spekulācijas kā zinātnisku faktu un domā, ka Dieva vārdu vajagot pārbaudīt pie «zinātnes, ko nepareizi tā sauc».2 Radītājs un viņa darbi iet pāri viņu saprašanai, un tāpēc ka viņi tos nevar izskaidrot ar dabīgiem likumiem, viņi uzskata bībeles stāstus par tādiem, uz kuriem paļauties nevar. Vecās un Jaunās Derības apšaubītāji bieži sper arī lielāku soli, apšauba Dieva esamību un arī piešķir dabai nebeidzamus spēkus. Tāpēc ka viņi palaiduši vaļā savu enkuru, viņi ir atstāti sev pašiem un tiek nesti pa straumi uz priekšu, kamēr tiek sasisti pie neticības klints. {LC 275.2}

Tādā kārtā daudzi atstājas no ticības un tiek no velna pavesti. Cilvēki ir centušies būt gudrāki par savu Radītāju; cilvēku gudrība ir mēģinājusi izpētīt un izskaidrot noslēpumus, kuri nemūžam nebūs atrisināmi. Ja cilvēki gribētu pētīt un atzīt to, ko Dievs pats no saviem

nodomiem ir zināmu darījis, tad viņiem būtu tāds ieskats no Jehovas godības, diženuma un varas, ka viņi paši redzētu sevi, cik viņi mazi, un būtu mierā ar to, ko viņš priekš saviem bērniem ir zināmu darījis. {LC 275.3}

Viens no sātana mānīšanas meistara gabaliem ir uzturēt cilvēkos meklēšanu un aizdomas tādās lietās, kuras Dievs nav gribējis darīt zināmas un pieietamas mūsu saprašanai. Tā notikās, ka Lucifers pazaudēja savu vietu debesīs. Viņā sacēlās nemiera gars, tāpēc ka viņam netika uzticēti visi Dieva padomi, nn viņš pavisam neievēroja to, kas viņam viņu augstā stāvoklī tika atklāts attiecībā uz viņa paša darbu. Celdams nemieru savu pavalstnieku sirdīs viņš panāca viņu krišanu. Tad viņš centās iedot cilvēkiem to pašu garu un viņus pavedināt uz tiešu Dieva baušļu neievērošanu. {LC 276.1}

Tie, kas negrib pieņemt skaidrās un asās bībeles patiesības, pastāvīgi meklē pēc patīkamām pasakām, kas apmierina viņu sirdsapziņu. Jo mazāk priekšā nestās mācības ir garīgas, pašaizliedzīgas un pazemīgas, jo ar lielāku labpatiku viņas tiek uzņemtas. Šie ļaudis pazemo savus prāta spēkus un nododas savāmmiesas kārībām. Viņi ir pārāk gudri savā paša prātā, lai ar sagrauztu sirdi un nopietnā lūgšanā pētītu Kunga ceļus, un tāpēc viņu acis ir kā aptumšotus. Sātans ir gatavs klusināt sirds vēlēšanos un patiesības vietā dod māņus. Tādā kārtā arī notikās, ka pāvestība ieguva varu pār cilvēku prātiem un atmetot patiesību, kuru uzņemot jānes krusts, protestanti gāja pa to pašu ceļu. Visi, kas atstāj novārtā Dieva vārdus, lai nodotos ērtībai un gudrošanai kā lai neatšķirtos no pasaules — tiek atstāti savā pašu zināšanā, lai pieņemtu nosodāmas ķecerības par reliģiskām patiesībām. Maldi tiek pieņemti visādos veidos, kādi tik vien ir izdomājami un patiesība tiek ar nolūku atmesta. Tas, kas uz vienu maldīšanos skatās ar lielām bailēm, otru labprāt pieņems. Apustulis Pāvils runā par kādu cilvēku šķiru, «kas patiesības mīlestību nav pieņēmuši, ka taptu svēti,» un saka par tiem: «Un tāpēc Dievs tiem sūtīs stipru maldīšanās garu, ka tie tic meliem; lai top sodīti visi, kas patiesībai nav ticējuši, bet kam bijusi patikšana pie netaisnības.»1 Kad mums ir tāds brīdinājums priekš acīm, tad piederas, ka esam nomodā par tām mācībām, kuras pieņemam. {LC 276.2}

Viens no visvairāk panākuma pilniem lielā krāpnieka ieročiem ir spiritisma melu mācības un izdomātie brīnumi. Pārģērbies par gaismas eņģeli viņš izmet savus tīklus tur, kur tas vismazāk būtu domājams. Kad cilvēki nopietnā lūgšanā studētu Dieva grāmatu un gribētu saprast viņa mācības, tad viņi netiktu atstāti tumsā un viņiem nebūtu jāpieņem neīstās mācības. Bet atmezdami patiesību viņi krīt māņiem par upuri. {LC 277.1}

Otrs briesmīgs malds ir mācība, kura noliedz Kristus dievišķo izcelšanos un apgalvo, ka pirms savas nākšanas pasaulē viņš neesot eksistejis. Šī teorija tiek pieņemta ļoti labvēlīgi no daudziem, kuri sakās esam kristīgi; bet viņa runā pretim Pestītāja skaidriem paskaidrojumiem attiecībā uz viņa stāvokli pret Tēvu, viņa dievišķo dabu un preeksistenci (ka viņš dzīvojis jau pirms nākšanas pasaulē). Bet šo teoriju nevar uzturēt, nesagrozot

visneatbildīgakā kārtā svētos rakstus. Viņa ne tikai pazemo cilvēku sajēgu par pestīšanas darbu, bet apgāž arī ticību uz bībeli kā dievišķu atklājumu. Tas padara teoriju vēl bīstamāku un ar vēl jo lielākām grūtībām nākas tai stāties pretim. Ja cilvēki noliedz Svēta Gara doto rakstu liecību par Kristus dievību, tad par velti būs mēģināt viņus šinī lietā pārliecināt, jo vispilnīgākais pierādījums nenieka neiespēs. «Bet miesīgs cilvēks nesaņem, kas ir no Dieva Gara, jo tas viņam ir ģeķība un viņš to nevar saprast, tādēļ ka tas garīgi apspriežams.»1 Nevienam, kas šim maldam tic, nevar būt īsts jēdziens par Kristus dabu un misiju, nedz no Dieva lielā cilvēku pestīšanas plāna. {LC 277.2}

Vēl ir pieņemts viens cits nelaimi nesošs malds, un tas ir ātri izplatījusies ticība, ka sātans kā personīga būtne nemaz neeksistē;ka nosaukums svētos rakstos tiekot lietots tikai priekš cilvēku ļauno domu un kārību apzīmēšanas. {LC 277.3}

Tāli un plaši pazīstamā kanceles mācība, ka Kristus otrā atnākšana pastāvot iekš tam, ka Kungs nākot pie ikviena mirēja, ir izdomājums, kas novērš cilvēku domas no Kristus personīgas atnākšanas debess padebešos. Gadiem jau sātans tā ir sacījis: «Redzi, viņš ir kambaros»;1 un daudzas dvēseles ir gājušas pazušanā, tāpēc ka ir pieņēmušas šos māņus. {LC 278.1}

Vēl pasaules gudrība māca ka lūgšanām neesot nozīmes. Zinātņu vīri apgalvo, ka uz lūgšanām nevarot būt patiesas atbildes, ka tas būtu dabas likumu apgāšana, ka tas būtu brīnums un ka brīnumu nepavisam neesot. Viņi saka, pasauli pārvaldot noteikti likumi, un Dievs nedarot nekā, kas ir pret šiem likumiem. Tādā kārtā viņi attēlo Dievu atkarīgu no viņa paša likumiem, itkā dievišķo likumu darbība izslēgtu dievišķo brīvību. Tādas mācības runā pretim svēto rakstu liecībai. Vai nenotika brīnumi caur Kristu un viņa apustuļiem? Tas pats žēlastības pilnais Pestītājs vēl šodien dzīvo un viņš ar tādu pat gatavību klausās uz ticīgo lūgšanām, kā tad, kad vēl redzams staigāja zemes virsū. Dabiskais darbojas reizā ar pārdabisko. Viena daļa no dievišķā plāna ir tas, ka viņš mums dod atbildi uz mūsu ticīgām lūgšanām, ko viņš citādi mums nedotu, ja mēs tā nelūgtos. {LC 278.2}

Neskaitāmas ir maldīgās mācības un pārspīlētas iedomas, kas baznīcā un visā kristīgā pasaulē ņem virsroku. Nav iespējams novērtēt visas ļaunās sekas, kas ceļas kaut tik no viena Dieva likumu robežakmeņa pārbīdīšanas. Tikai nedaudzi no tiem, kas uzdrošinās to darīt, paliek stāvot pie vienas vien atmestas patiesības. Vairākums turpina atmest vienu patiesību pēc otras, kamēr viņi beidzot kļūst pavisam neticīgi. {LC 278.3}

Parastās teoloģijas maldi ir iedzinuši ne vienu vien dvēseli skepticismā, kuras citādi būtu kļuvušas bībeles ticīgas. Viņām nav iespējams pieņemt mācības, kuras runā pretim viņu jēdzieniem par taisnību, žēlastību un labumu; un tā ka viņas tiek nostādītas kā bībeles mācības, tad šis dvēseles liedzās pieņemt viņas kā Dieva vārdus. {LC 278.4}

Un tas ir tas mērķis, kuru sātans mēģina sasniegt. Nav nekas ko viņš vairāk vēlētos, ka izpostīt uzticību uz Dievu, un viņa vārdiem. Sātans stāv liela šaubītāju pulka priekšgalā un strādā ar visiem spēkiem, ka varētu dabūt dvēseles uz savu pusi. Šaubīšanās sāk nākt modē. Aiz tā paša iemesla ka sātans, liela ļaužu šķira uzskata Dieva vārdu ar šaubām, īpaši tāpēc, ka tas grēku tiesā un soda. Tie, kas negrib paklausīt viņa prasībām, cenšas apgāzt viņa autoritāti. Viņi lasa bībeli un klausās uz tās mācībām, sludinātām no kanceles tikai tāpēc, lai atrastu svētos rakstos, vai pie spredikņa kaut ko peļamu. Ne mazums top neticīgi, lai aizbildinātu savu nolaidību pienākumu izpildīšanā, vai lai pavisam attaisnotos. Citi aiz lepnuma un vienaldzības pieņem skeptiskus principus (kas par visu ko šaubās). Pardaudz mīlēdami ērtu dzīvi, lai varētu kautko izvest, kas būtu goda vērts, kas prasa piespiešanos un pašaizliegšanos, viņi ir uzsākuši bībeli kritizēt, lai caur to sev iegūtu lielāku gudrības slavu. Ir ļoti daudz, ko prāts bez dievišķas apgaismošanas nevar saprast; un tādā kārtā ir dots iemesls priekš kritizēšanas un dažādam asprātībām. Daudzi domā, ka šaubīties un neticēt ir tikumīgi. Tomēr būs redzams, ka šie ļaudis izlikdamies patiesīgi un uzticīgi tiek dzīti no pašpaļaušanās un lepnuma. Daudziem ir liela patika kautko atrast svētos rakstos, kas citus apmulsina. Daži kritizē un disputē aiz tīra strīdīšanās prieka, stāvēdami netaisnības pusē. Viņi nesajēdz, ka tādā pat kārtā viņi paši nāk putnu ķēraju cilpā. Tā kā viņi ir atklāti izteikuši savu neticību, tad viņi domā, ka viņiem ir jāpiepatur savs stāvoklis. Tādā kārtā viņi savienojas ar bezdievīgiem un aizslēdz sev paradīzes vārtus. {LC 279.1}

Dievs caur saviem vārdiem ir devis pietiekošus piemērus par savu dievišķo dabu. Lielās patiesības, kuras rāda mums mūsu pestīšanu, ir skaidri izliktas. Ar Svētā Gara palīdzību, ķas visiem patiesiem meklētājiem ir apsolīts, katrs pats priekš sevis var patiesības saprast. Pats Dievs cilvēkiem ir devis stipru pamatu, uz kura tie var balstīt savu ticību. {LC 279.2}

Bet aprobežotais cilvēku prāts ir nepietiekošs priekš mūžīgā Dieva plāna un nolūku pilnīgas saprašanas. Mēs nevaram nekad tikdaudz zināt, cikdaudz zin Dievs. Mums nav brīv ar augstprātīgu roku pacelt aizkaru, aiz kura ir aizslēpusies dievišķā majestāte. Apustulis izsaucās: «Cik neizmanāmas viņa tiesas un neizdibināmi viņa ceļi!»1 Viņa izturēšanos pret mums un viņa dzinekļus, kas viņu vada, mēs varam tiktāl saprast, cikdaudz mēs atzīstam viņa neaprobežoto mīlestību un žēlastību. Mūsu debesu tēvs kārto visu ar gudrību un taisnību, un mēs nedrīkstam būt nemierā un izturēties ar aizdomām pret viņu, bet mums būs godbijīgā pazemībā zemoties viņa priekšā. Viņš atklās mums tikdaudz no saviem nodomiem, cik mūsu labā ir vajadzīgs, un visu tālāko mums būs nodot viņa visvarenā rokā un viņa mīlestības pilnai sirdij. {LC 280.1}

Kaut gan Dievs dod jo daudz pamatus, uz kuriem cilvēks varētu balstīt savu ticību, viņš tomēr nekad neatņems visus neticības cēloņus. Kas meklā atbalstu savām šaubām, to arī atradīs un tie, kas liedzas pieņemt Dieva vārdu un viņam paklausīt, iekams visas ierunas un visi šaubu iemesli nav atņemti, nekad nenāks pie gaismas. {LC 280.2}

Aizdomas pret Dievu ir neatjaunotas sirds dabīgs asns, sirds, kura ir ienaidā pret Dievu. Bet ticība ir iedota no Svēta Gara un viņa uzplauks tikai tikdaudz, cikdaudz tā tiek kopta. Neviens bez nopietnas cenšanās nevar stiprāks palikt savā ticībā. Neticība pieņemas līdz ar dvēseles spēku mazināšanos; un kad cilvēki nenodarbojas vis ar to, kas viņu ticību pierāda, bet šaubās un kritizē, viņu šaubas tiek jo vairāk apstiprinātas. {LC 280.3}

Un tie, kas šaubās Dieva apsolījumiem un netic viņa žēlastības apgalvojumiem, atņem Dievam godu, un viņi Kristum vis netuvinājas, bet pastāvīgi attālinājas no viņa. Viņi ir neauglīgi koki, kas savus sausos zarus izplēš jo plaši, tā ka aizsedz saules gaismu citiem stādiem, un tie nīkst un mirst viņu stindzinošā ēnā. Viņu dzīves darbs uzstāsies pret tiem, kā nekad neapklusināms liecinieks. Viņi sēj šaubu un neticības sēklu, kas nesīs savus augļus. {LC 280.4}

Tiem, kas grib vaļā tikt no savām šaubām, ir tikai viens celš: nekritizēt un neapšaubīt to, ko viņi nevar saprast, bet lūkoties uz to gaismu, kas patlaban uz viņiem spīd, lai saņemtu vēl jo lielāku gaismu. Viņiem būtu jāseko katram pienākumam, kuru apgaismotais prāts tiem licis saprast un viņi sapratīs arī to, par ko viņi tagad vēl šaubās. {LC 281.1}

Sātans nāk klajā ar tādiem viltojumiem, kuri patiesībai tik līdzīgi, ka tie viegli var pievilties, kas ļaujas to darīt un kuri labprāt apietu patiesības prasījumus — pašaizliedzību un upurus; sātans tomēr nespēj paturēt savā varā nevienu dvēseli, kas meklē patiesības atzīšanu. Kristus ir patiesība, un «patiesais gaišums, kas apgaismo visus cilvēkus, kas nāk šai pasaulē.»1 Patiesības gars ir nācis, lai vestu visus cilvēkus pie patiesības. Un zem Dieva dēla pilnvaras ir rakstīts: «Meklējiet, tad jūs atradīsiet.» «Ja kas grib viņa (Tēva) prātu darīt, tas sapratīs, vai šī mācība ir no Dieva.»2 {LC 281.2}

Kristus pakaļstaigātāji maz zin no tiem nodomiem, kurus sātans un viņa pulki pret tiem kaļ. Bet viņš, kas debesīs sēd, ievadīs ka šie plāni piepilda viņa dziļākos nodomus. Kungs pieļauj, ka viņa ļaudis tiek likti pārbaudīšanās ugunīs, bet ne tāpēc ka viņam patiktu viņu ciešanas un noskumšana, bet tāpēc ka šis paņēmiens vedīs pie galīgas uzvaras. Saskaņā ar savu paša pilnību viņš tos nevar sargāt no kārdināšanām, jo pārbaudīšanas nodoms ir viņus sagatavot, ka tie varētu pretoties visiem ļauniem vilinājumiem. {LC 281.3}

Dieva darbu nevar kavēt ne velns, nedz bezdievīgi cilvēki, tie viņu arī nevar atšķirt no viņa tautas, kas ar satriektām un pazemīgām sirdīm atzīst savus grēkus un no tiem atstājas, un ticībā paļaujas uz viņa apsolījumiem. Katrai kārdināšanai, katram iespaidam, lai viņi būtu atklāti vai slepeni, var jo sekmīgi pretimstāties. «Ne caur spēku, nedz caur varu, bet caur manu Garu tas notiks, saka Kungs Cebaots.»1 «Jo Kunga acis ir pār taisniem un viņu ausis uz viņu lūgšanu;... Un kas jums ļaunu darīs, ja jūs labam dzenaties pakaļ»2 Kad Bileāms, vilināts no jaukas algas apsolījuma, izlietoja pret Israēlu burvības vārdus un Kungam upurēdams gribēja ka lāsts nāktu pār viņa tautu, Dieva Gars aizliedza ļaunumu, kuru viņš ilgojās izsacīt, un Bileāms bija piespiests izsaukties: «Kā lai es nolādu, ko Kungs

nelād, un kā lai es nosodu, ke Kungs nesoda?» «Lai mana dvēsele mirst šo taisno nāvē, un lai mans pastara gals ir tāds kā viņiem.» Kad atkal tika upurēts, bezdievīgais pravietis sacīja: «Redzi, man ir pavēlēts svētīt; viņš ir svētījis un es nedarīšu citādi. Noziegumu viņš neredz iekš Jēkaba un ļaunumu neatrod iekš Israēla; Kungs, viņa Dievs, ir ar viņu, un ķēniņa prieki pie viņa.» «Jo zīlēšana neder pret Jēkabu nu buršana neder pret Israēlu. Savā laikā Jēkabam top sacīts un Israēlam, ko Dievs dara.»3 Tika tomēr vēl uzcelts trešais altāris un Bileāms atkal mēģināja panākt lāstu. Bet Dieva Gars tomēr pasludināja ar pravieša nelabprātīgām lūpām, ka viņa izredzētie dzīvos, un sodīja ienaidnieku ģeķību un ļaunprātību: «Kas tevi svētī, tas lai ir svētīts, un kas tevi nolād, tas lai ir nolādēts.»4 {LC 281.4}

Tanī laikā Israēla tauta bija Dievam uzticīga un kamēr tā bija paklausīga viņa bauslībai, nekāda zemes vai elles vara to nespēja uzvarēt. Bet sātanam beidzot tomēr izdevās savilkt lāstu pār Dieva tautu, lāstu, kuru Bileāms nebija uzdrošinājies izrunāt — pavedināt tautu uz grēku. Pārkāpusi baušļus viņa atšķīrās no Dieva un tika atstāta pate savā zināšanā, ka lai sajustu samaitātāja varu. {LC 282.1}

Sātans zin it labi, ka pati vājākā dvēsele, kas iekš Kristus paliek, var droši cīnīties ar tumsības spēkiem, varētu pat viņam pašam pretimstāties un uzvarēt kad viņš atklāti nāktu. Tāpēc viņš mēģina krusta cīnītājus izdabūt iz viņu drošiem cietokšņiem, pats ar saviem karotājiem turēdamies paslēptuvē un gatavs visus samaitāt, kas uzdrošinātos rādīties viņu robežās. Tikai pazemīgi paļaujoties uz Dievu un paklausot visus viņa baušļus, mēs varam būt droši. Neviens bez lūgšanas nevar būt drošs kaut vienu dienu vai stundu. Īpaši mums jālūdz Kungu pēc gudrības, ka varam viņa vārdu saprast. Tad sapratīsim kārdinātāja nodomus un redzēsim līdzekļus, kā sekmīgi varam atsist viņu uzbrukumus. Sātans ir labs bībeles pazinējs, viņš pieved vietas un dod tām savu iztulkojumu, lai tik panāktu mūsu krišanu. Bībeli mums būtu jāstudē ar pazemīgu sirdi un nekad nebūtu jāizlaiž iz acīm mūsu atkarību no Dieva. Mums allaž būtu jābūt gataviem pret sātana uzbrukumiem un bez mitēšanās būtu jālūdz ticīgām sirdīm: «Neieved mūs kārdināšanā.»1 {LC 282.2}

NODAĻA 33 - PIRMĀ LIELĀ MALDINĀŠANA

Jau debesīs strīda sākumā sātana nodoms bija apgāzt Dieva likumu. Lai šo nolūku sasniegtu, viņš sacēlās pret savu radītāju; un kautgan viņš no debesīm tika izdzīts, viņš šo pašu cīņu turpināja zemes virsū. Mānīt cilvēkus un caur to viņus pavest uz Dieva baušļu pārkāpšanu, tas ir mērķis kuram viņš pacietīgi dzenas pakaļ. Sekas ir beidzot vienas un tās pašas, vai nu baušļi tiek pavisam apgāzti, jeb tikai kāds no viņu priekšrakstiem. Tas kas noziedzās pret vienu priekšrakstu, nicina visu bauslību; viņa iespaids un piemērs dzen citus pārkāpumā, viņš noziedzās pie visiem baušļiem.1 {LC 285.1}

Mēģinādams nopulgot dievišķos priekšrakstus sātans ir sagrozījis bībeles mācības, un caur to tūkstoši ir nomaldījušies no savas ticības, kuri turas pie svētiem rakstiem. Nākošā lielā cīņa starp patiesību un maldiem būs tikai beidzamā daļa no lielās cīņas ap Dieva baušļiem. Šo cīņu mēs patlaban gribam iesākt— cīņu starp cilvēku likumiem un Jehovas priekšrakstiem, starp bībeles reliģiju un starp pasaku un teiku reliģiju. {LC 285.2}

Tie spēki, kas pievienojas karā pret patiesību un taisnību, ir jau rosīgi pie darba.Svētais Dieva vārds, kas pirkts par tik dārgu ciešanu un asiņu maksu, tiek visai maz cienīts. Bībele ir visiem pieietama, bet ir ļoti maz tādu, kas to patiesi pieņem par dzīves vadoni. Neticība ņem briesmīgos apmēros virsroku, ne tikai pasaulē, bet arī baznīcā. Daudzi ir nonākuši jau tik tālu, ka viņi atmet mācības, kas ir kristīgās ticības īstenie pamata pīlāri. Lielie radīšanas notikumi, kā tos Dieva vīri attēlo, cilvēku grēkos krišana un Dieva baušļu mūžīgais derīgums netiek no lielu lielās kristīgo daļas, kuri par tādiem saucas, nepavisam, vai arī tikai pa daļai atzīti. Tūkstoši, kas lepojas ar gudrību un neatkarību, pilnīgu uzticēšanos bībelei uzskata par vājuma pierādījumu; viņi uzskata par liela talanta un gudrības pierādījumu, kad var kritizēt svētos rakstus un ielikt tajos savu gudrību, vai pavisam tos nostrīdēt. Daudzi spredikotāji māca savām draudzēm un daudzi profesori un skolotāji saviem skolniekiem, ka Dieva baušļi esot pārgrozīti vai pavisam atcelti, un ka tie, kas domājot, ka šo baušļu prasījumi vēl esot spēkā, un kas prasot viņu burtisku izpildīšanu, pelnot izsmieklu un nicināšanu. {LC 285.3}

Atmetot patiesību cilvēki atmet to, no kura viņa nākusi. Mīdami kājām Dieva likumus, viņi noliedz likumu devēja autoritāti. Ir tikpat viegli no maldu mācībām un teorijām sev darināt elku, ka izgriezt viņu no koka, vai izcirst no ak.meņa. Attēlodams nepareizi Dieva īpašības, sātans pavedina cilvēku uz nepareizu viņa t. i. Dieva rakstura uztveršanu. Daudzi paceļ Jehovas vietā uz troņa filozofisku elku, kamēr dzīvo Dievu, kāds viņš parādās savos vārdos, iekš Kristus un savā radībā, tikai nedaudzi zin godāt. Tūkstoši dievina dabu, kamēr Dievu dabā noliedz. Elku kalpība, kaut arī dažnedažādās formās, arī tagadējā kristīgā pasaulē ir patiesi atrodama, tāpat kā vecā Israēlā Elijas dienās. Daudzu gudru vīru (kuri sevi par tādiem tur un tiek no citiem turēti), filozofu, dzejnieku, valstsvīru, avīžnieku,

augstāku aprindu, augstskolu un teoloģisku mācības iestāžu Dievs nav labāks par Baalu, Feniķijas saules Dievu. {LC 286.1}

Neviens no kristīgā pasaulē pieņemtiem maldiem nesaceļas tik droši pret debess autoritāti, nevienam nav tik briesmīgas sekas, ka jauno laiku mācībai par to, ka Dieva baušļi priekš cilvēkiem vairs neesot saistoši. Katrai tautai savi likumi, kurus ir jāgodā un kuriem ir jāpaklausa; neviena valdība nevar bez tiem pastāvēt; un vai var iedomāties, ka tam kas radījis debesi un zemi, nav nekādu likumu, lai valdītu pār tām radībām, kuras viņš radījis? Ja ņemtu gadījumu, ka ievērojami garīdznieki atklāti mācītu, ka nosacījumi, kas pārvalda zemi un kas sargā pilsoņus, vairs nav derīgi — ka viņi ierobežojot tautas brīvību, un tāpēc viņiem nav jāklausa; cik ilgi tādi vīri tiktu ciesti uz kanceles? Bet vai valsts un tautas likumu neievērošana ir smagāks pārkāpums, nekā Dieva likumu neievērošana, kas ir visu valdību pamats? {LC 286.2}

Sekojot pareizam domu gājienam iznāktu, ka drīzāk būtu jāatceļ cilvēku likumus un jāatvēl viņiem darīt visu, kas patīk, nekā atsacīties no pasaules radītāja un viņa likumiem, nekā atstāt pasauli bez mērauklas priekš vainīgo sodīšanas un taisnošanās par paklausību. Vai mēs gribam pieredzēt Dieva baušļu atcelšanas sekas? Mēģinājums jau ir darīts. Briesmīgi bija Francijas notikumi toreiz, kad Dieva aizliedzēji tapa par valdniekiem. Pasaulei tika toreiz parādīts, ka nomest likumus, kurus uzliek Dievs, nozīmē tikdaudz, kā nākt zem nežēlīgu tirānu valdīšanas. Kad taisnības mēraukla tiek atmesta, tumsības lielkungam un viņa valdīšanai zemes virsū ceļš ir brīvs. Kur dievišķie likumi tiek atmesti, tur grēks mitējas būt grēks un taisnības vairs neviens nevēlas. Tie, kas liedzas padoties Dieva valdīšanai, ir gluži nespējīgi valdīt paši pār sevi. Caur viņu samaitājošām mācībām tiek ieaudzināts bērnu un jaunatnes sirdīs nesavaldīšanās gars, gars kurš nezin mēra un robežas, kurš katru ierobežojumu panes tikai ar lielu nepacietību — gars kura sekas ir sabiedrības bezlikumu un izvirtis stāvoklis. Izsmiedami tos lētticībā, kas paklausa Dieva prasījumiem, viņi kāri uzņem sātana māņus. Viņi padodas kārībām un pastrādā grēkus, kuru dēļ sodība nākusi pār pagāniem. {LC 287.1}

Tie kas tautu māca, ka Dieva baušļiem niecīga nozīme, sēj nepaklausību, lai pļautu nepaklausību.Kad atceltu visus ierobežojumus, kurus uzliek dievišķais likums, nebūtu ilgi jāgaida, un visi cilvēcīgie likumi tiktu atcelti. Tāpēc ka Dievs aizliedz negodīgus darbus, kārības, melus un mānīšanu, cilvēki ir gatavi viņa nolikumus mīt kājām, tāpēc ka tie ir par kavēkli viņu pasaulīgai labklāšanai; bet priekšrakstu atcelšanas sekas būs tādas, kādas viņi nebūs gaidījuši. Kad likumi nebūtu saistoši, kāpēc tad lai bītos viņus pārkāpt? Īpašums vairs nebūtu drošs. Cilvēki piesavinātos sava tuvākā mantu ar varu, un stiprākais būtu tas bagātākais. Pat dzīvība netiktu cienīta. Laulības zvērests vairs nestāvētu kā svēts mūris, kas sargā dzimtu. Kas spētu, paņemtu sava tuvākā sievu ar varu, ja viņš to vēlētos. Piektais kopā ar ceturto bausli tiktu nostumti pie malas. Bērni vairs nebaidītos nokaut savus vecākus, ja viņi caur to varētu apmierināt savas samaitātās sirds iegribas. Civilizētā pasaule

taptu par laupītāju un slepkavu pulku, un miers, klusums un laime tiktu padzīti no zemes virsus. {LC 287.2}

Mācība, ka cilvēki ir atraisīti no paklausības Dieva prasījumiem, ir vājinājusi tikumisku pienākumu spēku un netaisnībai ir pasaulē atvērti vārti. Nelikumība, izšķērdība, samaitāšana plūst iekšā kā nevaldāmas straumes. Dzimtā ir sātans pilnā darbā. Viņa karogs plivinās pat tā saucamā kristīgā mājas dzīvē. Tur ir naids, ļaunas aizdomas, liekulība, atsvešināšanās, šķelšanās, strīdus, nodevība, neuzticība, kārību apmierināšana. Visi reliģiskie pamatprasījumi un mācības, kurām ir jābūt par sabiedriskas dzīves pamatu un skeletu ir kaut kas šaubīgs, kas gatavs sakrist drupās. Visprastākiem noziedzniekiem, kad viņi savu noziegumu dēļ top cietumā mesti, bieži dod dāvanas un parāda vislielāko uzmanībn, itkā viņi būtu izdarījuši kaut ko apskaužamu ievērojamu. Viņus un viņu noziegumus tāli un plaši daudzina atklātībā. Prese jo plaši atstāsta visus atbaidošos nozieguma sīkumus un tādā kārtā iemāca citiem, kā tiek izdarītas krāpšanas, laupīšanas un slepkavības; un sātans gavilē par savu elles nodomu lieliskiem panākumiem. Mīlināšanās ar netikumu, vieglprātīgas slepkavības, nesātības un ļaunuma pieaugšana katrā veidā un katrā lielumā— viss tas lai pamodina visus dievbijīgos domāt, kas būtu darāms, lai apturētu ļaunuma plūdus. {LC 288.1}

Tiesas ir samaitātas. Valdnieki ir aizņemti no peļņas kāres un no mīlestības uz miesīgiem priekiem. Nesātība 1r mazinājusi daudzu spējas un sātans gandrīz pilnīgi valda pār viņiem. Mācītie likumu pratēji un tiesneši tiek pavesti, piekukuļoti, apkrāpti. Likumu vīri padodas dzeršanai, kaislībām, naidam un izdara visādus negodīgus darbus. «Tiesa ir atstumta nost un taisnība stāv no tālienes, jo patiesība klūp uz ielas, un skaidrība netiek iekšā.»1 {LC 289.1}

Ļaunums un garīgā tumsība, kura zem Romas virsvaldības ir ņēmusi virsroku ir svēto rakstu apspiešanas neizpaliekamās sekas. Bet kur meklējams plaši izplatītais bezdievības cēlonis, kur ir cēlonis tam, ka tiek atmesti Dieva likumi, kā izskaidrojams šīs atmešanas sekas, briesmīgi samaitātais stāvoklis pilna evaņģēlija gaismā, reliģiskas brīvības laikmetā? Tagad kur sātans vairs ilgāk nevar valdīt par pasauli, atturot to no svētiem rakstiem, viņš ķeras pie citiem līdzekļiem, lai sasniegtu savu mērķi. Iznīcināt ticību uz bībeli, der tikpat labi viņa nolūkiem, ka pašu bībeli iznīcināt. Pieradinādams pie ticības, ka Dieva baušļi nav saistoši, viņš cilvēkus ar panākumiem paved uz viņu pārkāpšanu, itkā viņi nekā nezinātu no šo baušļu priekšrakstiem. Arī vēl tagad, tāpat kā agrāk, viņš caur baznīcu sekmē savu nolūku sasniegšanu. Tagadējās reliģiskās vienības ir liegušās klausīties uz svētos rakstos tik skaidri parādītām vēl neparastām patiesībām, un tās apkarodamas viņas ir nākušas klajā ar apgalvojumiem, caur kuriem pilnāmsaujām ir tikusi sēta neticība. Caur to, ka viņas turas pie pāvesta maldiem par dabiskas miesas nemirstību un cilvēku apzinīgo stāvokli pēc nāves, viņas ir izlaiduši iz rokam vienīgo aizsargu ieroci pret spiritisma maldiem. Mācība par mūžīgām mokām ir daudzus noveduzi tik tālu, ka tie vairs netic

bībelei. Un kad ļaudīm tiek rādīts, ko prasa ceturtais bībeles bauslis, un izrādās, ka tiek prasīta sabata, nedēļas septītās dienas svētīšana, tad daudzi cienīti mācītāji grib atsvabināties no pienākuma, kas tiem netīk izpildīt,un vienīgais ceļš, lai to iespētu, ir apgalvot, ka Dieva baušļi vairs neesot jātura. Tādā kārtā viņi atmet kopā baušļus un sabatu. Svētdienas reformai izplatoties, dievišķais likums par sabatu, t. i. ceturtais bauslis drīz tiks pavisam atmests. Šādu reliģijas vadoņu mācības ir atvērušas durvis neticībai, spiritismam un Dieva baušļu nicināšanai, un tamdēļ uz šiem vadoņiem guļ briesmīga atbildība par visu bezlikumību, kas valda kristīgā pasaulē. {LC 289.2}

Taču taisni šī šķira apgalvo, ka samaitāšana, kas visur ņēmusi virsroku, ir pierakstāma tā saucamā «kristīgā sabata» atmešanai, un ka svētdienas pilnīgāka ievērošana, ja sabiedrību pie tā varētu piedabūt, stipri paceltu viņas tikumību. Šo apgalvojumu īpaši daudz dabon dzirdēt Amerikā, kur mācība par patieso sabatu tāli un plaši tiek sludināta. Tur sātības kustība, kas pieder pie visredzamākām un vissvarīgākām tikumības reformām, bieši tiek savienota ar svētdienas kustību un viņas aizbildņi uzstājas kā sabiedrības augstāko interešu veicinātāji. Un tie, kas liedzas iet kopā ar viņiem, tiek izkliegti kā sātības un reformas ienaidnieki.Bet maldības ievešana, kura ir savienota ar kādu labu darbu, caur to netop labāka. Mēs varam ģifti paslēpt, ja samaisām to ar veselīgu barību, bet caur to mēs ģifti neesam iznīcinājuši. Mēs turpretim padarām to vēl kaitīgāku, tāpēc ka tādā veidā to var ieņemt nezinot. Sātans pievieno meliem daudz maz patiesības, lai tā melus padarītu ticamākus. Kaut arī svētdienas kustības vadoņi aizstāvētu reformas, kuras ļaudīm vajadzīgas, un pamatlikumus, kas saskan ar bībeli, tomēr Dieva kalpi nevar viņiem pievienoties, tāpēc ka viņu mācībās ir kaut kas, kas runā pretī Dieva baušļiem. Nekas nevar attaisnot Dieva baušļu atmešanu cilvēku priekšrakstu labā. {LC 290.1}

Sātans sapīs, ļaudis divos lielos maldos: maldā par dvēseles nemirstību un maldā par svētdienas svētīšanu. Kamēr pirmais malds liek pamatu spiritismam, tikmēr otrais auž savienības saiti ar Romu. Savienoto Valstu protestanti būs pirmie, kas stieps savas rokas pāri bezdibenim, lai satvertu spiritismu. Viņi lieksies pāri atvaram lai sadotu rokas ar Romas baznīcu. Un zem šīs trīskārtīgās savienības iespaida Savienotās Valstis sekos Romas pēdās un mīs zem kājām sirdsapziņas tiesības. {LC 290.2}

Tā kā spiritisms piemērojas tagadējam vārda kristīgajumam, tad tam ir lielāks spēks piemānīt un iepiņķēt. Sātans pats ir atgriezies pie lietu jaunās kārtības. Viņš parādīsies kā gaismas eņģelis. Caur spiritisma darbību notiks brīnumi; tiks dziedināti slimie un izdarīti nenoliedzami pārdabīgi darbi. Un tā kā spiritistu gari apgalvos, ka viņi ticot bībelei un parādīs cienību pret baznīcas iestādījumiem, tad viņu darbs tiks pieņemts ka dievīgas varas atklāšanās. {LC 291.1}

Robežu līnija starp tā saucamiem kristīgiem un bezdievīgiem tagad ir tikko nomanāma. Tie, kas pieder pie baznīcas, mīlē to, ko mīlē pasaule, un ir gatavi ar viņu apvienoties.

Sātans ir cieši nodomājis savienot vienā apvienībā un stiprināt savu lietu iedzenot visus spiritisma rindās. Katoļi, kas brīnumus tura par īstās baznīcas pazīšanas zīmi, tiks viegli pievilti caur šo brīnumdrošo varu; un protestanti, kas nometuši patiesības vairogu, tāpat tiks pievilti. Katoļi, protestanti un pasaulnieki pieņems dievbijības izskatu, bet viņas spēku aizliegs. Šo savienību uzlūkos kā lielu pasaules atgriešanas kustību un kā ilgi gaidītās tūkstots gadu valsts sākšanos. {LC 291.2}

Caur spiritismu sātans parādās kā cilvēku dzimuma labdaris, dziedinādams ļaužu slimības un izlikdamies ievedot jaunu un cēlāku reliģiju; bet tanī pat laikā viņš ir arī postītājs. Viņa kārdināšanas ieved veselas tautas masas pazušanā. Nesātība atceļ prātu; seko kārību apmierināšana, strīdus un asinsizliešana. Sātans priecājas par karu; jo tas saceļ dvēselē visļaunākās kaislības, un aizrauj mūžībā savus grēkos un asinīs mirkstošos upurus. Viņa nolūks ir sacelt vienu nāciju pret otru; jo tādā kārtā viņu uzmanība tiek novērsta no domām par sagatavošanos uz tā Kunga dienu. {LC 291.3}

Arī ar dabas spēku palīdzību sātans grib sev iegūt nesagatavotās dvēseles. Viņš ir mācījies dabas darbnīcās viņas lielos noslēpumus, un pieliek visus spēkus, lai valdītu pār dabas elementiem, cik tālu Dievs to pieļauj. Kad viņam bija atļauts Ījabu mocīt, cik ātri tika atņemti ganāmi pulki, kalpi, mājas, bērni, un viena nelaime sekoja otrai,— viss kā vienā acumirklī. Dievs sargā savus radījumus, glābj tos no samaitātāja varas. Bet kristīgā pasaule ir izrādījusi nicināšanu Jehovas likumiem; un Kungs darīs taisni to, ko viņš ir solījies darīt; viņš atņems savu rūpīgo sargāšanu no tiem, kas saceļas pret viņa baušļiem un māca un piespiež arī citus to pašu darīt. Sātanam ir vara pār visiem, kurus Dievs īpaši nesargā. Viņš dažiem būs labvēlīgs un dažus aplaimos, lai veicinātu savus nodomus, dažiem turpretim uzliks grūtības, lai cilvēki domātu, ka tās viņiem no Dieva uzliktas. {LC 291.4}

Izlikdamies par cilvēku bērnu lielu ārstu, kas var dziedēt visas viņu slimības, viņš atnesīs slimības un nelaimi, pārvērtīs ļaužu pilnas pilsētas par drupu kaudzēm un tuksnešiem. Taisni tagad viņš ir pie darba. Nelaimē un briesmās, uz ūdens un uz zemes, lielos ugunsgrēkos, trakojošos viesuļos, briesmīgos krusas negaisos, vētrās, plūdos, lavas izverdumos un zemes trīcēs, visās vietās un visādos veidos sātans izrāda savu varu. Viņš noslauka briestošo ražu, kam seko bads un posts. Viņš piepilda gaisu ar nāvīgiem baciļiem un tūkstoši tiek nobeigti no mēra. Piemeklēšanas top jo ilgāk, jo biežākas un postošākas. Samaitāšana nāks pār dzīvniekiem tāpat kā pār cilvēkiem. «Zeme tvīkst un nīkst»; «ļaužu augstāji tai zemē gurst... Jo zeme ir sagānīta no saviem iedzīvotājiem, jo tie pārkāpj bauslību un pārgroza likumu un lauž mūžīgo derību.»1 {LC 288.1}

Tad lielais krāpnieks. pārrunās cilvēkus, ka tie, kas Dievam kalpo, ir iemesls šiem ļaunumiem. Tie, kas ir izsaukuši debess nelabvēlību, visu savu nelaimi uzkraus tiem, kuru paklausība pret Dieva baušļiem ir pārkāpējiem pastāvīgs pārmetums.Teiks, ka cilvēki caur

svētdienas pārkāpšanu, kuru viņi noliek sabata vietā, apvaino Dievu, un ka šis grēks ir nesis visu postu, kurš ātrāk nemitēsies, iekams svētdienas svētīšana netiks stingri ievērota; un ka tie, kas prasa ceturtā baušļa izpildīšanu un caur to iznīcina svētdienu, esot tautas maitātāji, kuri aizkavē Dieva žēlastības un laicīgas labklājības iestāšanos. Tādā kārtā un aiz tiem pašiem vienkāršiem iemesliem tiks atkārtota senā apsūdzība pret Dieva kalpiem: «Un kad Ahabs Eliju ieraudzīja, tad Ahabs uz to sacīja: vai tu tas esi, kas Israēlu sajauc? Un viņš sacīja: Es Israēlu neesmu sajaucis, bet tu un tava tēva nams, caur to, ka jūs esiet atstājuši Kunga baušļus un Baalam pakaļ staigājuši.»1 Kad nepatiesi apvainojumi būs tautu sadusmojuši, viņa vērsīsies pret Dieva sūtņiem, kas būs ļoti līdzīgs atkritušā Israēla vajāšanām pret Eliju. {LC 288.2}

Spiritisma brīnumdarītājs spēks mēģinās iedarboties uz tiem, kas grib Dievam vairāk paklausīt, nekā cilvēkiem. Nāks gari un ziņos, ka Dievs viņus sūtījis, lai svētdienas atmetējus pārliecinātu,ka viņi ir maldījušies, un apgalvos, ka laicīgi likumi ir tāpat turami, kā Dieva likumi. Viņi sūdzēsies par pasaules lielo bezdievību un pabalstīs reliģijas mācītāju liecību, ka tikumības pagrimušais stāvoklis izskaidrojams caur svētdienas sagānīšanu. Pret tiem, kas liegsies atzīt viņu liecību, būs liels sašutums un liela pretestība. {LC 293.1}

Sātana rīcība pēdējā cīņā ar Dieva ļaudīm būs tā pate, kāda tā bija arī lielās cīņas sākumā debesīs. Viņš teicās stiprināt dievišķo valdīšanu, bet slepeni pielika visas pūles, lai to gāztu. Un taisni to darbu, kuru viņš tādā kārtā gribēja izvest, viņš uzkrāva Dieva uzticamiem eņģeļiem. Tāds pat mānīšanas veids iezīmē arī Romas baznīcas vēsturi. Viņa uzdevās, ka rīkojoties kā debess vietniece, bet patiesībā viņa mēģināja pacelties augstāk par Dievu un pārgrozīt viņa bauslību. Romas valdīšanās laikā tie tika izkliegti par ļaundariem, kas dēļ savas uzticības evaņģēlijam bija miruši mocekļu nāvē; tika paskaidrots, viņi stāvot sakarā ar sātanu, un izlietoja visus līdzekļus, lai apkrautu viņus ar kaunu, ka tie tautas acīs un paši sev izliktos par vislielākiem noziedzniekiem. Tā būs arī tagad. Mēģinādams tos nomaitāt, kas godā Dieva baušļus, viņš gādās, ka tie tiek apsūdzēti par likuma pārkāpējiem, kā cilvēkus, kas grib Dievam atņemt godu un izsaukt sodību pār pasauli. {LC 293.2}

Dievs nekad nespiež pret gribu un sirdsapziņu; sātans turpretim ķeras pie spaidiem un nežēlības, lai dabūtu tos savā varā, kurus citādi dabūt nav iespējams. Ar baiļu un varas palīdzību viņš pūlas valdīt par sirdsapziņu un panākt sev godināšanu. Lai varētu to izvest, viņš strādā ar reliģiskiem un pasaulīgiem spēkiem, un par spīti dievišķiem likumiem grib piedabūt pie paklausības cilvēcīgiem likumiem. {LC 294.1}

Tie, kas godā un cieni bībeles sabatu, tiek izkliegti par likumu un kārtības ienaidniekiem — par tādiem, kas atceļ sabiedrības tikumības robežas, saceļ anarhiju un postu un liek Dieva sodībai nākt pār zemi. Viņu apzinīgo apdomāšanos izskaidros par pretošanos, stūrgalvību un priekšniecības nicināšanu. Viņus apvainos par valdības ienaidniekiem. Spredikotāji, kas noliedz pienākumus pret Dieva baušļiem, no kanceles sludinās

pienākumus pret pilsoniskām iestādēm un kā pret Dieva ieceltām prasis paklausību. Likumdevēju aprindās un tiesās nepareizi apgaismos un notiesās tos, kas dzīvo pēc Dieva baušļiem. Viņu vārdus nepareizi izskaidros un viņu darbības iemeslus attēlos tik ļauni, cik ļauni vien iespējams. {LC 294.2}

Tā kā protestantiskās baznīcas atmet skaidros rakstu pierādījumus, ar kuriem varētu aizstāvēt Dieva baušļus, tad viņiem būs jāskatās, ka var aizspiest muti tiem, kuru ticību ar bībeles palīdzību viņi nevar apgāzt. Kaut gan viņi pret faktiem aizver acis, viņi tomēr uzsāk rīcību, kas viņus novadīs pie to ļaužu vajāšanas, kas apzinīgi liedzas to darīt, ko dara pārējā kristīgā pasaule un neatzīst pāvesta svētdienu. {LC 294.3}

Baznīcas un valsts varas nesēji savā starpā apvienosies un ar piekukuļošanu vai pārrunāšanu piespiedīs ļaudis svētīt svētdienu.Dievišķās varas trūkumu papildinās ar varmācīgiem prasījumiem.Politiski samaitātais stāvoklis iznīcinās taisnības mīlestību un patiesības godāšanu, un pat Amerikā valdnieki un likumdevēji, lai nodrošinātu sev vispārības labvēlību,— padosies tautas prasībai un dos likumu, kas cieši piekodinās svētdienas svētīšanu. Sirdsapziņas brīvība, kas maksāja tik lie1us upurus, tiks atcelta. Drīz notiekošās cīņās caur kaktiem kļūs mums skaidri pravieša vārdi: «Un pūķis iedusmojās pret sievu un nogāja karot ar tiem, kas atlikušies no viņas dzimuma, kas Dieva baušļus tur, un kam ir Jēzus Kristus liecība.»1 {LC 294.4}

NODAĻA 34 - VAI MIRUŠIE VAR RUNĀT AR MUMS?

Svēto eņģeļu kalpošana, kā tā parādīta Rakstos, katram Kristus sekotājam ir augstākā mērā iepriecinoša un dārga patiesība. Bet Bībeles mācību šajā punktā ir aptumšojuši un sagrozījuši populārās teoloģijas maldi. Doktrīna par dabīgo nemirstību, kas sākumā aizgūta no pagānu filozofijas un lielās atkrišanas laikmeta tumsā ieviesta kristīgajā ticībā, ir mainījusi Rakstos tik skaidri uzsvērto patiesību, ka "mirušie nezina neko". Ļoti daudzi sākuši ticēt, ka "kalpotāji gari, izsūtāmi kalpošanai to labā, kam jāiemanto pestīšana", esot mirušo gari. Un te netiek ņemta vērā Rakstu liecība par Debesu eņģeļu esamību un viņu saistībām ar cilvēces vēsturi jau tad, kad neviens cilvēks vēl nebija miris.

Doktrīna par cilvēka apziņu nāvē un it sevišķi ticība, ka mirušo gari atgriežas, lai kalpotu dzīvajiem, ir sagatavojusi ceļu modernajam spiritismam. Ja mirušie ir uzņemti svēto eņģeļu un Dieva tuvumā un viņus tur aplaimo ar daudz lielāku atzīšanu nekā tā, kāda tiem bija agrāk, tad kādēļ gan viņi nevarētu atgriezties virs zemes, lai apgaismotu un pamācītu dzīvos? Ja mirušo gari lidinās ap saviem draugiem virs zemes, kā to māca daudzi atzīti teologi, tad kāpēc gan tiem nebūtu atļauts ar viņiem sazināties, lai brīdinātu no ļauna un iepriecinātu bēdās? (552) Kāpēc gan lai tie, kas tic apzinīgai cilvēka tālākai eksistencei pēc nāves, noraidītu vēstis, ko pagodinātie gari viņiem pasniedz kā dievišķu gaismu? Lūk, viens no kanāliem, ko uzlūko kā svētu, bet kuru patiesībā izmanto sātans, lai īstenotu savus nodomus. Izpildot viņa pavēles, kritušie eņģeļi parādās kā vēstneši no garu pasaules. Slēpdamies zem mācības, ka dzīvajiem ir atļauts sazināties ar mirušajiem, tumsas lielkungs valdzinoši ietekmē ļaužu prātus.

Velnam ir vara parādīt cilvēkiem viņu mirušo draugu ārējo izskatu; ar apbrīnojamu noteiktību tiek atdarināts kāds pazīstams žests, vārdi un balss tonis. Daudzus mierina apgalvojums, ka viņu mīļie bauda Debesu svētlaimi, un, nenojaušot briesmas, tie uzklausa "pieviļošus garus un velnu mācības".

Kad viņi sāk ticēt, ka mirušie tiešām atgriežas, lai ar tiem satiktos, tad sātans liek parādīties tādiem cilvēkiem, kas aizgājuši kapā nesagatavoti. Tie apgalvo, ka esot laimīgi nonākuši Debesīs un pat ieņemot tur augstas vietas, un tā virs zemes tiek izplatīti maldi, ka starp taisnajiem un netaisnajiem netiek darīta nekāda atšķirība. Šie šķietamie viesi no garu pasaules reizēm izsaka brīdinājumus, kas izrādās pareizi. Bet pēc tam, kad jau ir iemantojuši uzticību, viņi pasniedz doktrīnas, kas atklāti grauj ticību Rakstiem. Izlikdamies, ka sevišķi rūpējas par savu draugu labklājību virs zemes, viņi tiem iedveš visbīstamākos maldus. Fakts, ka tie atklāj dažas patiesības un reizēm spēj iepriekš pateikt nākotnes notikumus, viņu vēstīm piešķir ticamības izskatu, un ļaužu pulki labprāt pieņem viltus mācības un tic tām tik vientiesīgi, it kā tās būtu Bībeles vissvētākās patiesības. Dieva bauslība tiek nobīdīta pie malas, žēlastības Gars – noniecināts, un derības asinis uzskatītas par nesvētām. Gari noliedz Kristus dievību un bieži vien Radītāju nostāda uz vienādas

pakāpes ar sevi. (553) Tādā veidā lielais dumpinieks zem jaunas maskas turpina karu pret Dievu, ko iesāka Debesīs un kas virs zemes ilgst gandrīz sešus tūkstošus gadu.

Daudzi spiritiskos demonstrējumus cenšas izskaidrot tikai kā krāpšanu un mediju izveicību. Bet, kaut arī tā ir patiesība, ka bieži vien kā īsti spiritiski demonstrējumi tiek rādīti dažādi triki, tomēr ievērojamā veidā te darbojas arī pārdabiskie spēki. Noslēpumaino klauvēšanu, ar ko iesākās modernais spiritisms, neizsauca cilvēcīgi triki vai viltības, bet gan tiešs ļauno eņģeļu darbs, kas tā ievadīja vienu no sekmīgākajām, dvēseli postošām maldu mācībām. Ticot, ka spiritisms ir tikai cilvēciskas viltības darbs, daudzi iekritīs slazdos, jo, sastopoties vaigu vaigā ar tādiem demonstrējumiem, kurus katrā ziņā vajadzēs atzīt par pārdabiskiem, viņi tiks pievilti tā, ka to visu uzskatīs par Dieva lielā spēka atklāšanos.

Šīs personas neņem vērā Rakstu liecību par sātana un viņa aģentu darītajiem brīnumiem. Ļaunuma valdnieks faraona burvjiem deva spējas atdarināt Dieva darbu. Pāvils liecina, ka pirms Kristus otrās nākšanas notiks līdzīgas sātaniskā spēka manifestācijas. Kunga atnākšanas tuvošanos iezīmēs sātana darbs "ar visādu viltības varu un viltus zīmēm, un brīnumiem, un ar visādu pievilšanu uz netaisnību". (2. Tes. 2:9,10, Glika tulk.) Un apustulis Jānis, aprakstot brīnumus darošo varu, kas atklāsies pēdējās dienās, saka: "Tas dara lielas brīnuma zīmes, uz viņa pavēli pat uguns krīt no debesīm uz zemi cilvēku acu priekšā. Tas pieviļ zemes iedzīvotājus ar brīnuma zīmēm, kas viņam bija dotas darīt." (Atkl. 13:13,14) Tas nav pravietojums tikai par vienkāršiem krāpšanas paņēmieniem. Cilvēkus pievils patiesi brīnumdarbi, kurus sātana aģentiem arī būs vara darīt, jo ne jau vienmēr viņi tikai izliksies tos darām.

Tumsas lielkungs, kurš tik ilgi sava varenā prāta spējas veltījis krāpšanas darbam, kārdināšanas prasmīgi piemēro visu šķiru un stāvokļu cilvēkiem. (554) Kulturālām un izglītotām personām viņš spiritismu piedāvā izsmalcinātā un inteliģentā veidā, kas viņam ļauj daudzus ievilkt savos tīklos. Par spiritisma sniegto gudrību runā apustulis Jēkabs, sakot, ka tā nenāk "no augšienes zemē, bet tā ir pasaules, dabas un velna gudrība". (Jēk. 3:15, Glika tulk.) Tomēr lielais krāpnieks to slēpj, jo klusēšana vislabāk atbilst viņa mērķiem. Tas, kurš Kristus priekšā kārdināšanu tuksnesī spēja parādīties, tērpies Debesu serava spožumā, arī pie cilvēkiem bieži nāk vispievilcīgākajā veidā kā gaismas eņģelis. Viņš griežas pie prāta, iesakot cēlus pārdomu tematus; viņš saista iztēli ar aizraujošiem skatiem un iemanto piekrišanu ar daiļrunīgiem tēlojumiem par mīlestību un cilvēcīgo laipnību. Viņš fantāzijai paver pēc iespējas augstāku lidojumu, pamudinot cilvēkus tik ļoti lepoties ar savu gudrību, ka sirdī tie jau sāk nicināt Mūžīgo. Tā varenā būtne, kas pasaules Pestītāju spēja aizvest uz ļoti augstu kalnu un parādīt Viņam visas pasaules valstis un to godību, cilvēkiem tuvosies ar savām kārdināšanām tādā veidā, kas samaitās atzīšanu visiem, kurus neaizsargās dievišķais spēks.

Sātans cilvēkus tagad pieviļ tāpat, kā kādreiz Ievu Ēdenē – glaimojot, modinot ilgas iegūt aizliegtas zināšanas un iekvēlinot tieksmes uz paaugstināšanos. Tieši šo ļaunumu piekopšana izraisīja viņa krišanu, un tādā pašā veidā tas cenšas panākt cilvēku bojāeju. "Jūs būsit kā Dievs," viņš saka, "zinādami, kas labs un kas ļauns." (1. Moz. 3:5) Spiritisms māca, ka "cilvēks ir attīstības radījums, ka viņa liktenis un aicinājums ir turpināt šo procesu, sākot no dzimšanas līdz mūžībai pretī dievībai". Un vēl: "Katrs prāts tiesās pats sevi un ne citus. Spriedums būs pareizs, jo tas būs personīgais spriedums (..). Tronis ir cilvēkā pašā." Kāds spiritistu skolotājs, pēc tam, kad viņā bija pamodusies "garīga apziņa", izteicās: "Mani līdzcilvēki visi ir nekrituši pusdievi." Un kāds cits apgalvoja: "Ikviena taisna un pilnīga būtne jau ir Kristus."

Tā bezgalīgā Dieva taisnības un pilnības vietā, kas tiešām ir apbrīnojama, Viņa bauslības un rakstura skaidrības vietā, pēc kā varētu mērot cilvēciskos sasniegumus, sātans ir nolicis paša cilvēka grēcīgo, maldīgo dabu kā vienīgo apbrīnošanas priekšmetu, vienīgo tiesas mērauklu vai rakstura standartu. Tā ir gan attīstība, tomēr ne uz augšu, bet uz leju.

Kā intelektuālo, tā garīgo dabu pārvalda likums, ka mēs tiekam pārvērsti uzskatot. Prāts pakāpeniski piemērojas uzskatiem un personām, pie kādām tam atļauj kavēties. Tas pielīdzinās tam, ko ir radis mīlēt un godāt. Cilvēks nekad nepacelsies augstāk par savu skaidrības, krietnuma vai patiesības standartu. Ja tā augstākais ideāls ir viņš pats, tad neko cildenāku viņš nekad nesasniegs. Drīzāk gan tas grims arvien zemāk un zemāk. Vienīgi Dieva žēlastībai ir spēks pacelt dvēseli. Atstātam vienatnē ar sevi, cilvēkam nenovēršami jāslīd lejup.

Savu iegribu apmierinātājiem, izpriecu mīlētājiem un juteklīgajiem ļaudīm spiritisms nāk pretī ne zem tik izsmalcinātas maskas kā tiem, kas vairāk izglītoti un garā bagātāki; tā rupjākajās formās katrs atrod tieši to, kas saskan ar viņa paša tieksmēm. Sātans pēta katru cilvēciskās dabas vājuma pazīmi, viņš ievēro grēkus, kuriem katrs attiecīgais indivīds vēlas nodoties, un tad dedzīgi rūpējas, lai netrūktu izdevību apmierināt šīs ļaunās tieksmes. Viņš kārdina cilvēkus uz pārmērībām lietās, kas pašas par sevi ir atļautas, lai ar nesātību tie novājinātu savus fiziskos, garīgos un morālos spēkus. Viņš ir iznīcinājis un iznīcina tūkstošus, pavedinot nodoties kaislībām, kas visu cilvēka dabu padara brutālu. Un savu darbu ienaidnieks pabeidz, ar garu starpniecību paziņojot, ka "patiesa atzīšana cilvēku paceļ pāri visiem likumiem", ka "viss notiekošais ir labs", ka "Dievs nevienu nepazudinās" un ka "visi izdarītie grēki ir labi un nevainīgi". Ja ļaudis tādā veidā tiek pavedināti domāt, ka viņu vēlmes un tieksmes jau ir augstākais likums, ka patvaļa ir brīvība un katrs cilvēks atbildīgs tikai pats sev, vai tad vēl vajadzētu brīnīties, ka zemi piepilda samaitātība un izvirtība? Ļaužu pulki kāri uztver mācības, kas viņiem atļauj paklausīt miesīgas sirds skubinājumiem. (556) Pašsavaldīšanās grožus tie atdod iekārei, gara un dvēseles spēkus pakļauj dzīvnieciskajām tieksmēm, un sātans gavilēdams dzen savos tīklos tūkstošiem vārda kristiešu.

Bet nevienam nav jāļaujas sevi pievilt ar spiritisma melīgajiem apgalvojumiem. Dievs pasaulei devis pietiekoši gaismas, lai tā varētu pazīt šīs viltīgās lamatas. Kā jau norādīts, teorija, kas veido spiritisma pamatu, ir pretēja Rakstu visskaidrākajiem ziņojumiem. Bībele apliecina, ka mirušie nezina neko, ka tie ir pārtraukuši domāt, viņiem nav nekādas daļas pie tā, kas notiek zem saules, viņi neko nezina par savu kādreizējo zemes draugu priekiem vai bēdām.

Dievs ir arī noteikti aizliedzis katru, tā saukto, sazināšanos ar mirušo gariem. Senās Dieva tautas dienās bija ļaudis, kas līdzīgi mūsdienu spiritistiem apgalvoja, ka viņiem ir sakari ar mirušajiem. Bet šos "pazīstamo garus", kā sauca apmeklētājus no citām pasaulēm, Bībele apzīmē par "velnu gariem". (Salīdz. 4. Moz. 25:1-3; Ps. 106:28; 1. Kor. 10:20; Atkl. 16:14; 3. Moz. 19:31; 20:27) Sazināšanos ar šo pazīstamo cilvēku gariem pasludināja par negantību Kungam un svinīgi aizliedza, piedraudot ar nāves sodu. (3. Moz. 19:31; 20:27) Šodien vārdu "buršana" izrunā ar nicināšanu. Apgalvojumu, ka cilvēkiem iespējams uzturēt sakarus ar ļaunajiem gariem, uzskata par tumšo viduslaiku pasaku. Bet spiritisms, kas savus piekritējus skaita simtos tūkstošos, jā, pat miljonos, kas ir izlauzis sev ceļu zinātnieku aprindās, kas ir iespiedies baznīcās un labvēlīgi uzņemts likumdošanas iestādēs un pat karaļu galmos, – šī gigantiskā krāpšana ir tās pašas senos laikos nolādētās un aizliegtās burvju mākslas atdzimšana zem jaunas maskas.

Pat ja nebūtu nekādu citu pierādījumu par spiritisma īsto raksturu, tad kristietim jāpietiek ar to, ka gari nedara atšķirību starp taisnību un grēku, starp visskaidrāko un cēlāko Kristus apustuli un vissamaitātāko sātana kalpu. (557) Apliecinot, ka Debesīs atrodas viszemiskākie cilvēki un tur tiek ļoti pagodināti, sātans pasaulei saka: "Nav svarīgi, cik ļauni jūs esat, nav svarīgi, vai jūs Dievam un Bībelei ticat vai ne. Dzīvojiet, kā jums patīk, – Debesis tomēr būs jūsu dzimtene." Spiritistu skolotāji noteikti apgalvo, ka "visi ļaundari ir labi Kunga acīs un uz tādiem Viņam ir labs prāts". Vai arī: "Kur ir Dievs, kas sodītu?" (Mal. 2:17) Bet Dieva Vārds norāda: "Bēdas tiem, kas ļaunu sauc par labu un labu par ļaunu, kas tumsību tur par gaismu un gaismu par tumsību." (Jes. 5:20)

Šie melu gari apustuļus attēlo kā tādus, kas runā pretī Svētā Gara iedvesmā virs zemes pašu rakstītajiem vārdiem. Viņi noliedz Bībeles dievišķo izcelsmi, tā noārdot kristiešu cerības pamatus un izdzēšot gaismu, kas rāda ceļu uz Debesīm. Sātans liek pasaulei ticēt, ka Bībele ir vienkāršs izdomājums vai vismaz tikai tāda grāmata, kas bija piemērota cilvēcei bērnībā, bet tagad vairs nav nopietni ņemama vai pat atmetama kā novecojusi. Dieva Vārda vietā viņš piedāvā spiritiskas manifestācijas. Šis kanāls pakļauts pilnīgai ļaunā kontrolei, ar šo līdzekli tas var panākt, ka pasaule tic visam, ko vien viņš vēlas. Grāmatu, kas reiz tiesās viņu un tā sekotājus, ienaidnieks paslēpj ēnā tieši tā, kā to vēlas; viņš stāsta, ka pasaules Pestītājs nav nekas vairāk kā parasts cilvēks. Un, kā romiešu sardze, kas uzmanīja Jēzus kapu, izplatīja melīgas baumas, ko viņu mutē ielika priesteri un vecaji, lai atspēkotu Kristus augšāmcelšanos, tā tie, kas tic spiritiskajām manifestācijām, cenšas radīt

iespaidu, ka Pestītāja dzīvē nav bijis nekā apbrīnojama. Pēc mēģinājumiem novērst uzmanību no Jēzus tie izceļ paši savus brīnumdarbus, paziņojot, ka tālu pārspēj Kristus darīto.

Ir patiesība, ka spiritisms tagad maina savu formu un, apslēpjot dažas visnepatīkamākās iezīmes, pieņem kristīgu masku. (558) Bet tā izteicieni no kanceles un preses izdevumos jau kopš daudziem gadiem ļaudīm ir pazīstami, jo tajos atklāts to īstais raksturs. Šīs mācības nevar ne noliegt, ne arī apslēpt.

Bet savā pašreizējā formā, kas nepavisam nav iecietības cienīgāka kā iepriekšējā, tas patiesībā ir vēl bīstamāks, jo kļuvis daudz viltīgāks. Agrāk tas Kristu un Bībeli atmeta. Tagad spiritisms paziņo, ka tos pieņem. Bet Bībele tiek izskaidrota miesīgai sirdij patīkamā veidā, atņemot spēku tās svinīgajām un vitālajām patiesībām. Kā Dieva galvenā īpašība tiek uzsvērta mīlestība, bet to pazemo līdz neko nedodošam sentimentālismam, kas daudz nešķiro starp labo un ļauno. Dieva taisnību, grēkam izteikto nosodījumu un Viņa svēto likumu prasības tas patur ārpus redzesloka. Uz desmit baušļiem māca skatīties kā uz nedzīvu burtu. Spiritisms liek kavēties pie patīkamām, valdzinošām pasakām, ierosinot cilvēkus atmest Bībeli kā savas ticības pamatu. Kristus tiek aizliegts tāpat kā agrāk, bet sātans ļaužu acis ir padarījis tik aklas, ka viņa viltīgais darbs netiek atklāts.

Tikai nedaudziem ir kaut cik pareiza izpratne par spiritisma vilinošo spēku un briesmām, kas draud, nonākot tā iespaidā. Daudzi uzdrošinās saistīties ar to vienīgi tāpēc, lai apmierinātu savu ziņkārību. Viņi tam nemaz īsti netic un bailēs atrautos no domām par sevis pakļaušanu garu pārvaldībai. Tomēr tie uzdrošinās kāpt uz aizliegtās zemes, un varenais samaitātājs izmanto savu spēku pār viņiem pret šo cilvēku gribu. Ja viņi tikai vienreiz pakļauj savu prātu ļaunā vadībai, tad tie jau ir sātana gūstekņi. Tad vairs nav iespējams ar saviem spēkiem izlauzties no šīs valdzinošās un pavedinošās burvības. Šajās lamatās noķertās dvēseles var atbrīvot vienīgi Dieva spēks, kas tiek dāvāts, atbildot uz nopietnu ticības lūgšanu.

Visi, kas izdabā grēcīgām rakstura tieksmēm vai tīši piekopj kādu apzinātu grēku, ielūdz pie sevis sātana kārdināšanas. Līdz ar to viņi atšķiras no Dieva un Viņa eņģeļu sargājošās gādības, un, kad tagad ļaunais tuvojas ar savām krāpšanām, tad vairs nav, kas viņus aizsargā, un tie kļūst par viegli iegūstamu laupījumu. (559) Ļaudis, kas tādā veidā padodas viņa varai, nemaz nenojauš, kur viņu ceļš beigsies. Panācis šo cilvēku krišanu, kārdinātājs viņus izlietos par saviem aģentiem citu pievilšanai un pazudināšanai.

Pravietis Jesaja saka: Bet kad jums sacīs: "Jums jāprasa zīlniekiem un pareģiem, kas muld un čukst," tad atsakiet: "Vai tad tautai nav jāgriežas pie sava Dieva? Vai tai ar jautājumiem par dzīvajiem jāgriežas pie mirušiem? Nē, pie bauslības un liecības; ja cilvēki tā nerunā, tad tikai tādēļ, ka viņos nav gaismas!" (Jes. 8:19,20, angļu tulk.) Ja ļaudis labprātīgi pieņemtu Rakstos tik skaidri izteikto patiesību par cilvēka dabu un mirušo

stāvokli, tad viņi spiritisma apgalvojumos un manifestācijās saskatītu sātana darbību ar spēku, zīmēm un viltus brīnumiem. Bet, nevēlēdamies atteikties no miesīgai sirdij tik patīkamās brīvības un iemīļotajiem grēkiem, ļaužu pulki aizver acis pret gaismu un turpina iet ierasto ceļu, neņemot vērā nekādus brīdinājumus, kamēr sātans tos iepin savās cilpās un tie kļūst par viņa laupījumu. "(..) tāpēc, ka tie nav pieņēmuši patieso mīlestību, kas tos būtu izglābusi (..), Dievs tagad sūta tiem maldu varu, ka tie sāk ticēt meliem." (2. Tes. 2:10,11)

Tie, kas pretojas spiritisma mācībām, cīnās ne tikai ar cilvēkiem, bet gan ar sātanu un viņa eņģeļiem. Tiem jācīnās pret valdībām un varām, un ļauniem gariem gaisā. Sātans neatdotu nevienu collu zemes, ja Debesu vēstnešu spēks nepiespiestu viņu atkāpties. Līdzīgi mūsu Pestītājam, Dieva ļaudīm jābūt gataviem stāties tam pretī ar vārdiem: "Stāv rakstīts." Sātans tagad, tāpat kā Kristus dienās, spēj citēt Rakstus, un savu maldu atbalstīšanai viņš pratīs sagrozīt to mācības. Kas šajos briesmu pilnajos laikos vēlas pastāvēt, tiem pašiem personīgi jāsaprot Rakstu liecības.

(560) Daudzi sastapsies ar velnu gariem, kas uzdosies par mīļiem radiniekiem vai draugiem un pasludinās visbīstamākos maldus. Šie viesi pieskarsies mūsu vismaigākajām jūtām un savu pretenziju stiprināšanai darīs dažādus brīnumus. Mums jābūt gataviem tiem stāties pretī ar Bībeles patiesību, ka mirušie nezina neko un ka tie, kas tādā veidā parādās, ir ļaunie gari.

Tieši mūsu priekšā ir pārbaudījumu stunda, "kas nāks pār visu pasauli pārbaudīt tos, kas dzīvo virs zemes". (Atkl. 3:10) Visi, kuru ticībai nebūs stiprs pamats Dieva Vārdā, tiks piekrāpti un uzvarēti. Sātans "strādā ar visu netaisnības pievilšanu", lai cilvēku bērnus pakļautu savai virskundzībai, un viņa krāpšanas pastāvīgi pastiprināsies. Bet savu mērķi viņš var sasniegt vienīgi tad, ja cilvēki labprātīgi padodas tā kārdināšanām. Tie, kas nopietni meklēs patiesības atzīšanu un centīsies šķīstīt savas dvēseles ar paklausību šai patiesībai, darot visu viņiem iespējamo, lai sagatavotos cīņai, atradīs drošu patvērumu patiesības Dievā. "Tāpēc ka tu esi turējis Manu pacietības mācību, Es tevi sargāšu," (Atkl. 3:10) tā skan Pestītāja apsolījums. Kungs drīzāk sūtīs visus Debesu eņģeļus aizsargāt savus ļaudis, nekā atstās sātanam kaut vienu dvēseli, kas Viņam uzticas.

Pravietis Jesaja rāda šausmīgo pievilšanos, kuras iespaidā ļaunie cilvēki nemaz nebaidīsies no Dieva tiesas. "Mēs slēdzām derību ar nāvi un līgumu ar elli; kad pāri mums nāks plūdu briesmas ar savām bangām, tās mūs neskars: meli taču ir mūsu patvērums un viltus ir mūsu apsegs." (Jes. 28:15) Šeit attēlotajā šķirā ietverti tie, kas stūrgalvīgi atsakās nožēlot grēkus, mierinot sevi ar apgalvojumu, ka grēciniekus neskars nekāds sods, ka visi cilvēki, lai arī cik tie samaitāti, beidzot Debesīs tiks paaugstināti Dieva eņģeļu stāvoklī. (561) Bet vēl vairāk derību ar nāvi der un līgumu ar elli slēdz tie, kas atmet patiesības, kuras Debesis izraudzījušas taisnajiem par aizsargmūri bēdu dienā, un kas tā vietā sev par patvērumu pieņem sātana piedāvātos melus – spiritisma maldinošās mācības.

Apbrīnojams ir pašreizējās cilvēku paaudzes aklums. Tūkstoši noraida Dieva Vārdu kā uzticības necienīgu un ar dedzīgu paļāvību pieņem sātana viltību. Skeptiķi un zobgaļi apsūdz fanātismā tos, kas cīnās par praviešu un apustuļu ticību, un uzjautrinās, izsmejot Rakstu svinīgās vēstis par Kristu, atpestīšanas plānu un sodu, kas piemeklēs patiesības atmetējus. Viņi izliekas ļoti līdzjūtīgi pret tiem, kuru prāts tik aprobežots, vājš un māņticīgs, ka atzīst Dieva prasības un paklausa Viņa bauslībai. Tie izturas tik pašpaļāvīgi, it kā tiešām būtu derējuši derību ar nāvi un slēguši līgumu ar elli, it kā viņi būtu uzcēluši nepārkāpjamu barjeru starp sevi un Dieva atriebību. Nekas viņos nespēj pamodināt bailes. Viņi tik pilnīgi ir nodevušies kārdinātājam, tik cieši ar to savienojušies un tādā mērā piepildīti ar ļaunā garu, ka pašiem vairs nav ne spēka, ne arī vēlēšanās atbrīvoties no viņa valgiem.

Ilgi sātans ir gatavojies savai pēdējai piepūlei pievilt pasauli. Pamats viņa darbam tika likts jau Ēdenē līdz ar Ievai izteikto apgalvojumu: "Jūs nemirsiet vis. Tanī dienā, kad jūs no tiem ēdīsit, jūsu acis atvērsies un jūs būsit kā Dievs, zinādami, kas labs un kas ļauns." (1. Moz. 3:4,5) Pamazām spiritisma veidojumā sātans ir sagatavojis ceļu savam krāpšanas meistardarbam. Vēl jau viņš nav īstenojis visus savus nodomus, bet to viņš panāks pašās pēdējās dienās. Pravietis saka: "Es redzēju (..) trīs nešķīstus garus kā vardes; tie ir velnu gari, kas dara brīnumus; tie iziet pie visas pasaules ķēniņiem, lai tos sapulcinātu cīņai Dieva, Visuvaldītāja, lielajā dienā." (Atkl. 16:13,14) (562) Šajos maldos tiks ierauta visa pasaule, izņemot tos, kurus sargās Dieva spēks, ticībā paļaujoties uz Viņa Vārdu. Ļaudis jau ir gandrīz vai iemidzināti liktenīgā drošības sajūtā, lai atmostos tikai tad, kad izliesies Dieva dusmas.

Kungs Dievs saka: "Es padarīšu tiesības par lietu mērauklu un taisnīgumu par atsvaru; krusa aizraus melu aizsargu pārklāju, un ūdensplūdi aizskalos viņu paslēptuvi. Tad jūsu derība ar nāvi zaudēs spēku, un jūsu līgums ar elli vairs nepastāvēs. Kad soda briesmas nāks ar savām bangām, tās jūs satrieks." (Jes. 28:17,18)

NODAĻA 35 - SIRDSAPZIŅAS BRĪVĪBA APDRAUDĒTA

Tagad protestanti pret Romas mācībām izturas daudz labvēlīgāk kā agrākajos gados. Tajās zemēs, kur katolicisms nav pārsvarā, pāvesta piekritēji, lai iegūtu iespaidu, iet samierināšanās ceļu, un rezultātā pieaug vienaldzība pret doktrīnām, kas reformētās baznīcas šķir no pāvestīgās hierarhijas; aizvien plašāk izplatās uzskati, ka galu galā svarīgākajos punktos mēs nemaz tik ļoti neatšķiramies, kā esam iedomājušies, un ka maza piekāpšanās no mūsu puses novestu pie labākām attiecībām ar Romu. Bija laiks, kad protestanti tik dārgi pirkto sirdsapziņas brīvību vērtēja ļoti augstu. Viņi savus bērnus mācīja ar nepatiku novērsties no pāvestības un uzskatīja, ka cenšanās saskaņoties ar Romu ir pielīdzināma neuzticībai pret Dievu. Bet cik ļoti atšķirīgas ir tagad izteiktās domas!

Pāvestības aizstāvji saka, ka viņu baznīca tikusi apmelota un protestantu pasaule gatava atzīt šo paziņojumu. Daudzi uzsver, ka būtu netaisni mūsdienu baznīcu tiesāt par tām negantībām un bezjēdzībām, kas iezīmēja viņas draus mīgo valdīšanu neziņas un tumsas gadsimtos. Šīs baznīcas ārkārtējo nežēlību tie attaisno kā barbarisma laikmeta sekas un aizbildina to, sakot, ka modernās civilizācijas iespaids ir mainījis tās uzskatus.

Vai ļaudis tiešām būtu aizmirsuši, ka pirms astoņiem gadsimtiem šī augstprātīgā vara sevi pasludināja par nemaldīgu? Šis apgalvojums nav atsaukts, bet deviņpadsmitajā gadsimtā apstiprināts ar vēl lielāku noteiktību kā jebkad agrāk. Ja Roma apgalvo, ka "baznīca nekad nav maldījusies, nedz arī saskaņā ar Rakstiem kādreiz var maldīties" (1), kā gan tad var neņemt vērā pamatlikumus, kas noteica tās rīcību pagājušajos laikmetos?

Pāvestīgā baznīca nekad neatteiksies no savām pretenzijām uz nemaldīgumu. Tā visu savu agrāko rīcību uzskata par pareizu, ieskaitot arī vajāšanas pret citādi domājošiem, un, ja tai dotu izdevību, vai tā šodien neatkārtotu tos pašus darbus? Atņemiet tikai ierobežojumus, ko tagad uzlikušas laicīgās varas, un atdodiet Romai agrāko rīcības brīvību, tad ātri vien atkal atdzims tirānija un vajāšanas.

Par pāvestības hierarhijas attieksmi pret sirdsapziņas brīvību un briesmām, kas sevišķi apdraud Savienotās Valstis, ja katoļu politika gūs sekmes, kāds labi pazīstams rakstnieks saka sekojoši:

Savienotajās Valstīs daudzi ir noskaņoti jebkādas bailes no Romas katolicisma nosaukt par fanātismu vai bērnišķību. Viņi šīs baznīcas raksturā un nostājā nesaskata neko naidīgu mūsu brīvajai iekārtai un neatrod neko ļaunu vēstošu tās varas pieaugšanā. Tāpēc kaut nedaudz salīdzināsim mūsu valdības pamatlikumus ar dažiem katoļu baznīcas principiem.

Savienoto Valstu konstitūcija nodrošina sirdsapziņas brīvību. Nekas mums nav dārgāks vai svarīgāks. Pāvests Pijs IX 1854. gada 15. augusta apkārtrakstā sacīja: "Bezjēdzīgās un maldīgās mācības par sirdsapziņas brīvības aizstāvēšanu ir augstākā mērā samaitājošas –

tās ir mēris, no kā valstij jābaidās vairāk par visu citu." Tas pats pāvests 1864. gada 8. decembra apkārtrakstā nolādēja "tos, kuri aizstāv sirdsapziņas un reliģisko dievkalpojumu brīvību", (565) kā arī "visus tos, kas apgalvo, ka baznīca nedrīkst lietot varu".

Romas miermīlīgais tonis Savienotajās Valstīs nenozīmē sirds pārmaiņu. Tā ir iecietīga tur, kur pagaidām jūtas bezspēcīga. Bīskaps O'Konors saka: "Reliģiskā brīvība tiek tikai paciesta, līdz, neapdraudot katoļu pasauli, būs iespējams īstenot pretējo (..)." St. Luisas arhibīskaps reiz izteicās: "Ķecerība un neticība ir noziegumi, un kristīgajās zemēs, kur visi iedzīvotāji ir katoļi un kur katoļu reliģijai ir sava teikšana zemes likumdošanā, tās soda tāpat kā citus noziegumus (..). Ikviens kardināls, arhibīskaps vai bīskaps katoļu baznīcā nodod pāvestam uzticības zvērestu, kurā teikti sekojoši vārdi: "Ķecerus, šķeltniekus vai dumpiniekus pret mūsu iepriekš minēto kungu (pāvestu) vai viņa pēctečiem es gribu vajāt un apkarot līdz pēdējai iespējai."" (2)

Tas tiesa, ka Romas katoļu sabiedrībā atrodami arī īsti kristieši. Tūkstoši šajā baznīcā kalpo Dievam atbilstoši labākajai, tiem pieejamai gaismai. Tiem nav Bībeles, un tāpēc viņi nespēj atzīt patiesību. Tie nekad nav redzējuši, kāds pretstats pastāv starp dzīvu un iespaidīgu sirds kalpošanu Dievam un vienkāršu formu un ceremoniju ciklu. Ar maigu līdzjūtību Dievs uzlūko šīs dvēseles, kas audzinātas maldinošā un pretrunīgā ticībā. Viņš liks gaismas stariem iespiesties biezajā tumsā. Viņš tiem atklās patiesību par Jēzu, un vēl daudzi nostāsies Kunga ļaužu pusē.

Katoliciskā sistēma tagad ar Kristus Evaņģēliju nav saskaņojusies vairāk, kā tas bija agrāk. Protestantiskās baznīcas atrodas lielā tumsā, jo citādi tās te saskatītu laika zīmes. Romas baznīcas plāni un darba ieceres sniedzas ļoti tālu. Tā izmanto katru projektu, lai paplašinātu savu iespaidu un palielinātu varu, gatavojoties niknai un izšķirošai cīņai par hegemonijas atgūšanu pasaulē, par vajāšanu atjaunošanu un visu protestantisma sasniegumu likvidēšanu. (566) It visur katolicisms arvien vairāk nostiprinās. Nevar neievērot pieaugošo baznīcu un kapelu skaitu protestantiskajās zemēs. Jāņem vērā tās koledžu un semināru popularitāte Amerikā, ko tik plaši atbalsta protestanti. Pavērojiet dažādu rituālu skaita pieaugumu Anglijā un ļaužu biežo pāriešanu katoļu rindās. Šīm lietām vajadzētu pamodināt bažas visos, kas augstu vērtē Evaņģēlija skaidros pamatlikumus.

Protestanti ir ielaidušies savienībā ar pāvestību un pat to atbalstījuši, viņi ir ielaidušies kompromisā un piekāpušies tādā mērā, ka tas pārsteidz pat katoļus, jo viņi to nespēj saprast. Cilvēki aizver acis pret šīs baznīcas īsto raksturu un briesmām, kas sagaidāmas no katoļu virsvaldības. Ļaudis ir jāaicina un jāmodina pretoties šī visbīstamākā pilsoniskās un reliģiskās brīvības ienaidnieka tālākai attīstībai.

Daudziem protestantiem šķiet, ka katoļu reliģija ir nepievilcīga un ka tās dievkalpojumi sastāv no garlaicīgu, mistisku ceremoniju savārstījuma. Viņi kļūdās. Kaut arī katoliskā reliģija ir dibināta uz maldiem, tomēr tā nav rupja un neveikla. Romas baznīcas

dievkalpošanas norise ar savām ceremonijām ļaudis ļoti iespaido. Tās lielā greznība un svinīgie rituāli cilvēkus savaldzina, liekot klusēt saprāta un sirdsapziņas balsij. Acīm viss šķiet ļoti patīkams. Krāšņas baznīcas, iespaidīgas procesijas, zelta altāri, dārgakmeņiem izrotātas relikvijas, vislabākās gleznas un izmeklētākie tēlnieku darbi valdzina skaistuma cienītājus. Arī ausis tiek it kā apburtas. Mūzika ir nepārspējama. Brīnišķīgo ērģeļu bagātās skaņas, saplūstot daudzbalsīgā melodijā, kas viļņo caur grandiozo katedrāļu velvēm un pīlāru ailēm, nevar neietekmēt prātu ar godpilnu un svētu bijību.

Šis ārējais greznums, krāšņums un daudzās ceremonijas, kas tikai izsmej grēkiem slimās dvēseles ilgas, dod liecību par iekšējo samaitātību. Kristus reliģijas ieteikšanai nav vajadzīgas tāds spožums. (567) No krusta plūstošajā gaismā patiesā kristietība parādās tik skaidra un piemīlīga, ka nekāds ārējs rotājums nevar palielināt tās patieso vērtību. Dievs par skaistu uzskata dvēseles tīrību un svētumu, lēnprātīgu un klusu garu.

Spožas runasdāvanas ne vienmēr stāsta par šķīstām un cēlām domām. Augsti attīstīta mākslas izpratne un izsmalcināta gaume bieži vien atrodama pasaulīgos un jutekliskos prātos. Sātans daudzreiz izmanto tādas personas, lai pavedinātu citus cilvēkus aizmirst savas dvēseles vajadzības, lai neņemtu vērā nākamo, nemirstīgo dzīvi, novērstos no bezgalīgā Palīga un dzīvotu tikai šai pasaulei.

Neatjaunotai sirdij ārišķīgi izrotāta reliģija šķiet pievilcīga. Katoļu dievkalpojumiem ir pavedinošs un apburošs spēks, kas daudzus piekrāpj, līdz tie uz Romas baznīcu sāk skatīties kā uz Debesu vārtiem. Neviens nav drošs pret tās iespaidu, izņemot tikai tos, kas savas kājas stingri nolikuši uz patiesības pamata un kuru sirdis atjaunojis Dieva Gars. Tūkstoši, kas Kristu nepazīst personiskos piedzīvojumos, tiks vadīti pieņemt dievbijības formas bez tās spēka. Ļaužu masas kāro tieši tādu reliģiju.

Baznīcas apgalvojums, ka tai ir tiesības piedot grēkus, liek katoļiem domāt, ka viņi var atļauties grēkot, un arī grēku izsūdzēšanas rituāls, bez kā nevar saņemt piedošanu, noskaņo uz vieglu padošanos ļaunumam. Tas, kurš nometas ceļos krituša cilvēka priekšā un grēksūdzē atklāj savas slēptākās domas un sirds ilgas, pazemo savu cieņu un ikvienu cēlu dvēseles vēlmi. Atklājot savas dzīves grēkus priesterim – maldīgai, grēcīgai un mirstīgai būtnei–, kas pati pārāk bieži ir vīna un izlaidības samaitāta, krītas attiecīgā cilvēka rakstura standarts un rezultātā grēku izsūdzētājs tiek tikai vēl vairāk aptraipīts. Viņa domas par Dievu degradējas līdz krituša cilvēka līdzībai, jo priesteris tam kalpo kā Dieva pārstāvis. Šis pazemojošais iekārtojums, kur cilvēks izsūdz grēkus cilvēkam, patiesībā ir apslēpts avots, no kura jau ir izplūdis daudz ļaunuma, kas samaitā pasauli un sagatavo to galīgai bojāejai. (568) Tomēr tam, kurš mīl apmierināt savas iegribas, grēkus daudz vieglāk ir atzīt mirstīgam cilvēkam, nekā atvērt dvēseli Dievam. Cilvēcīgai dabai daudz patīkamāk ir grēkus izpirkt, nekā no tiem atteikties; vieglāk mocīt miesu ar tērpšanos maisa drēbēs, sadzelt to ar nātrēm un noberzt jēlu ar ķēdēm, nekā sist krustā miesīgās iekāres. Tas tiešām

ir smags jūgs, kuru miesīgā sirds labprāt gatava nest, lai tikai nebūtu jānoliecas zem Kristus jūga.

Starp Romas baznīcu un jūdu draudzi Kristus pirmās atnākšanas laikā pastāv uzkrītoša līdzība. Jūdi slepenībā samina katru Dieva bauslības principu, bet ārēji tomēr ļoti centās ievērot tās priekšrakstus, apkraujot tos ar stingrām prasībām un tradīcijām, kas paklausību padarīja mokošu un apgrūtinošu. Kā jūdi izlikās godājam bauslību, tā katoļi apgalvo, ka godā krustu. Viņi cildina Kristus ciešanu simbolu, bet savā dzīvē aizliedz pašu Kristu, kas tika piesists krustā.

Katoļiem krusti ir uz viņu baznīcām, uz altāriem un uz apģērba. Visur redzamas krusta zīmes. Visur to ārēji godina un cildina. Bet Kristus mācības tiek apraktas zem bezjēdzīgu tradīciju, melīgu izskaidrojumu un stingru prasību masas. Uz Romas katoļu baznīcas vadoņiem, vēl vairāk kā uz fanātiskajiem jūdiem, attiecas Pestītāja vardi: "Tie sasien grūtas un nepanesamas nastas un liek tās cilvēkiem uz pleciem, bet paši tās ne ar pirkstu negrib pakustināt." (Mat. 23:4, Glika tulk.) Viņi daudzām dvēselēm liek dzīvot nepārtrauktās bailēs, šausminot tos ar apvainotā Dieva dusmām, kad tajā pašā laikā lielākā daļa no baznīcas augstākajiem ierēdņiem dzīvo greznībā un jutekliskās baudās.

Svētbilžu un relikviju pielūgšana, svēto piesaukšana un pāvesta godināšana ir sātana izdomātas viltības, lai ļaužu domas atrautu no Dieva un no Viņa Dēla. Lai cilvēkus pazudinātu, patiesības ienaidnieks viņu uzmanību pūlas novērst no Tā, kurā vienīgajā atrodama pestīšana. (569) Sātans tos gatavs virzīt uz jebkuru citu mērķi, ar ko varētu aizstāt Būtni, kas sacīja: "Nāciet pie Manis visi, kas esat bēdīgi un grūtsirdīgi, Es jūs gribu atvieglināt." (Mat. 11:28)

Velns pastāvīgi cenšas nepareizi attēlot Dieva raksturu, grēka dabu un lielās cīņas patieso būtību. Viņa aplamie secinājumi samazina dievišķās prasības un atļauj cilvēkiem grēkot. Tajā pašā laikā viņš rada nepareizu priekšstatu par Dievu, lai ļaudis uz Viņu raudzītos vairāk ar bailēm un naidu nekā ar mīlestību. Viņa paša raksturam piemītošā nežēlība tiek piedēvēta Radītājam: tā tiek ietverta reliģijas sistēmās un izteikta dievkalpošanas formās. Līdz ar to aptumšojas cilvēku prāts, un sātans viņus iegūst par saviem aģentiem cīņai pret Dievu. Sagrozīta izpratne par Radītāja īpašībām pagānu tautās radīja ticību, ka Dievības labvēlības iegūšanai nepieciešams upurēt cilvēkus, un tā dažādajās elku pielūgšanas formās tika izdarīti atbaidoši un nežēlīgi noziegumi.

Savienojot pagānisma un kristietības formas un līdzīgi pagānismam parādot Dieva raksturu nelabvēlīgā gaismā, Romas katoļu baznīca ir rīkojusies ne mazāk nežēlīgi un atbaidoši. Romas virskundzības laikos tika lietoti spīdzināšanas rīki, lai cilvēkus piespiestu piekrist tās mācībām. Kas nevēlējās piekāpties baznīcas prasībām, tiem vajadzēja sadegt uz sārtiem. Vienīgi pēdējā tiesa atklās tos apmērus, kādos notika šī slepkavošana. Baznīcas augstākie ierēdņi, sava kunga, sātana, vadībā centās izgudrot spīdzināšanas veidus, kas

sagādātu iespējami lielākas ciešanas, vēl uzreiz neizdzēšot paša upura dzīvību. Daudzos gadījumos šīs velnišķīgās metodes atkārtoja līdz cilvēka izturības galējai robežai, kamēr daba atteicās no cīņas un cietējs apsveica nāvi kā ļoti gaidītu atbrīvošanās iespēju no šīm mokām.

Tāds bija Romas pretinieku liktenis. Bet arī savus piekritējus tā audzināja ar pātagām, ar mokošu badu un askētismu visdažādākos neiedomājamos, sirdi satraucošos veidos. Lai iegūtu Debesu labvēlību, grēku nožēlotāji, pārkāpjot dabas likumus, pārkāpa arī Dieva likumus. Viņus mācīja saraut ģimenes saites, kuras Kungs veidojis, lai cilvēkus svētītu un iepriecinātu šīs zemes dzīves laikā. (570) Baznīcu robežās atrodami miljoniem upuru kapi, kas savu dzīvi pavadīja, veltīgi pūloties klusināt dabīgo mīlestību un apspiest labu vēlošas domas attiecībā uz sev līdzīgiem cilvēkiem.

Ja vēlamies saprast gadsimtiem ilgstošo sātana neatlaidīgo nežēlību, kas izpaudās nevis pie tiem, kas nekad nebija dzirdējuši par Dievu, bet kristīgās pasaules pašā sirdī un visās tās robežās, tad mums tikai jāieskatās katolicisma vēsturē. Ar šo gigantisko krāpšanas sistēmu ļaunuma valdnieks sasniedz savu mērķi, apkaunojot Dievu un darot nelaimīgus cilvēkus. Un, kad mēs ieraugām viņa sekmes sevis maskēšanā un sava darba veikšanā, izlietojot baznīcas vadoņus, tad varam labāk saprast, kāpēc tam ir tik lielas antipātijas pret Bībeli. Lasot šo grāmatu, atklājas Dieva žēlastība un mīlestība; tur kļūst redzams, ka Radītājs cilvēkiem nav uzlicis nevienu no šīm smagajām nastām. Viņš prasa tikai grēkus nožēlojošu un satriektu sirdi, pazemīgu un paklausīgu garu.

Lai kļūtu derīgi Debesīm, Kristus savā dzīvē vīriem un sievām nav devis priekšzīmi ieslēgties klosteros. Viņš nekad nav mācījis, ka vajadzētu apspiest mīlestību vai līdzjūtību. Pestītāja sirds plūda pāri patiesā mīlestībā. Jo vairāk cilvēks tuvojas morālai pilnībai, jo lielāks būs viņa jūtīgums, jo skaidrāk tas saskatīs grēku un spēs palīdzēt cietējiem. Pāvests sevi sauc par Kristus vietnieku, bet kāds ir viņa raksturs salīdzinājumā ar mūsu Pestītāju? Vai ir zināms, ka Kristus kādreiz būtu iemetis cilvēkus cietumā vai nodevis mocīšanai tikai tāpēc, ka tie Viņu negodāja kā Debesu Ķēniņu? Vai Viņš ir pacēlis savu balsi, lai notiesātu uz nāvi tos, kas Viņu neuzņēma? Kad Viņu noraidīja samariešu ciema iedzīvotāji, apustulis Jānis sašutumā jautāja: "Kungs, ja Tu gribi, mēs sacīsim, lai uguns nāk no debesīm un tos sadedzina," bet Jēzus tikai līdzjūtīgi uzlūkoja savu mācekli un, norājot viņa skarbumu, sacīja: "Cilvēka Dēls nav nācis cilvēku dvēseles nomaitāt, bet pestīt." (Lūk. 9:54,56) (571) Cik ļoti Kristus gars atšķiras no tā, kas sevi sauc par Viņa vietnieku!

Tagad Romas baznīca pasaules priekšā parādās diezgan laba, ar atvainošanos cenšoties apklāt drausmīgo nežēlību pagātnē. Tā ietērpjas Kristum līdzīgās drēbēs, bet patiesība nav mainījusies. Ikviens pāvestības princips, kas pastāvēja pagājušajos gadsimtos, ir dzīvs arī šodien. Joprojām tiek ievērotas doktrīnas, kuras izgudroja vistumšākajos laikmetos. Lai neviens sevi nepieviļ! Pāvestība, ko protestanti tagad tik labprāt godā, ir tā pati, kas valdīja

pasaulē reformācijas dienās, kad, atmaskojot tās netaisnību, cēlās Dieva vīri, pakļaujot briesmām savu dzīvību. Tai piemīt tas pats ļaunums un augstprātīgā pašpaļāvība, kas lika tik valdonīgi izturēties pret ķēniņiem un prinčiem, pieprasot sev no Dieva izņēmuma tiesības. Tagad tās gars nav mazāk cietsirdīgs un despotisks kā tad, kad tā apspieda cilvēku brīvību un nokāva Visaugstākā svētos.

Pāvestība ir tieši tāda, kā par to ziņots pravietojumā, – tā ir vēlāko laiku atkrišana. Inscenēt raksturu, kas vislabāk atbilst tās mērķiem,– veido daļu no tā politikas, bet zem hameleona mainīgās ārienes arvien vēl slēpjas nemainīgā čūskas inde. Tā apliecina, ka "uzticība nav jāievēro attiecībās ar ķeceriem vai personām, kuras tur aizdomās par ķecerību". (3) Vai šī vara, kuras vēsture tūkstoš gadus rakstīta ar svēto asinīm, tagad būtu jāatzīst par Kristus draudzes daļu?

Ne jau bez pamata protestantiskajās zemēs ir radies apgalvojums, ka katolicisms vairs tik ļoti neatšķiras no protestantisma kā agrākajos laikos. Izmaiņas tiešām ir notikušas, bet ne jau nu pāvestībā. Katolicisms tagad daudzējādā ziņā līdzinās mūsdienu protestantismam tāpēc, ka kopš reformatoru dienām tieši protestantisms ir ļoti deģenerējies.

Meklējot pasaules labvēlību, protestantu baznīcām acis ir aptumšojusi aplama cilvēku mīlestība. Tās nespēj saskatīt, kāpēc būtu netaisni par visu ļauno domāt labi, tādēļ beidzot tām neizbēgami liksies, ka viss labais ir ļauns. (572) Tās vairs nestāv par svētiem vienreiz doto ticību, bet tā vietā atvainojas Romai par savu nelabvēlīgo vērtējumu un lūdz piedošanu par it kā aklo dedzību.

Ievērojama ļaužu šķira, pat tie, kas pret katolicismu nav labvēlīgi noskaņoti, maz nojauš briesmas, kas draud no tā varas un iespaida. Daudzi uzskata, ka viduslaikos katolicisma dogmu, māņticības un vardarbības izplatīšanos veicināja tad valdošā intelektuālā un morālā tumsa un ka jauno laiku plašākā izglītība, vispārējā zinātnes attīstība un pieaugošā brīvība reliģijas lietās neiecietības un tirānijas atdzimšanu padara neiespējamu. Pat domas, ka kaut kas tamlīdzīgs vēl varētu pastāvēt šajā apgaismības laikmetā, šodien tiek izsmietas. Ir taisnība, ka mūsu paaudzi apņem liela intelektuāla, morāla un reliģiska gaisma. No Dieva svētā Vārda atvērtajām lappusēm Debesu gaisma ir izlējusies pār visu pasauli. Bet vajadzētu atcerēties, ka, jo lielāka ir piešķirtā gaisma, jo dziļāka būs tumsa, kas apņems cilvēkus, kuri to atmetīs.

Ar lūgšanām pavadīta Bībeles pētīšana protestantiem atklātu pāvestības īsto raksturu, izraisītu pret to riebumu un ierosinātu no tās izvairīties, bet daudzi savā iedomībā ir par gudriem, lai izjustu vajadzību meklēt Dievu, kurš tos varētu vadīt patiesībā. Lepojoties ar savu izglītību, viņi tomēr nepazīst ne Rakstus, ne Dieva spēku. Bet tādēļ, ka sirdsapziņas nomierināšanai kaut kas ir nepieciešams, tie meklē garīgu un tik dziļi neskarošu reliģiju. Pašu Dievu tie labprāt aizmirstu, bet tikai tādā veidā, lai liktos, it kā Viņu tomēr atceras un piemin. Pāvestība ir labi piemērota visu šo cilvēcisko vajadzību apmierināšanai. Tā ir labi

sagatavota divām ļaužu šķirām, kas aptver gandrīz visu pasauli, – tiem, kas vēlas izglābties, paļaujoties uz saviem nopelniem, un tiem, kas vēlas tikt glābti savos grēkos. Tieši šeit slēpjas pāvestības varas noslēpums.

(573) No vēstures labi zināms, cik labvēlīgi pāvestību ietekmēja lielas garīgas tumsas laiks. Nākotnē kļūs redzams, ka tās panākumus tikpat iespaidīgi vairo arī lielas intelektuālas gaismas periodi. Pagājušajos laikmetos, kad cilvēkiem nebija Dieva Vārda un patiesības atzīšanas, viņu acis bija it kā aizsietas, un rezultātā tūkstoši tika ievilināti lamatās, neredzot savām kājām izliktos tīklus. Mūsdienu paaudzē savukārt sastopami daudzi, kuru acis apžilbinājis cilvēcisko spekulāciju spožums – tas, ko šodien nepareizi sauc par zinātni, tā ka tie nesaskata tīklus un dodas tajos tikpat labprātīgi, it kā viņu acis būtu aizsietas. Saskaņā ar Dieva plānu cilvēka intelektuālās spējas vajadzētu vērtēt kā Radītāja dāvanu un izlietot, kalpojot taisnībai un patiesībai, bet, ja kopj ļaunumu un godkāri, ja cilvēki savas teorijas paceļ pāri Dieva Vārdam, tad saprāts var izdarīt vairāk ļauna nekā izglītības trūkums. Tā mūslaiku nepareizā zinātne, kas grauj ticību Bībelei, izvērtīsies par tikpat sekmīgu ieroci, sagatavojot ceļu pāvestības pieņemšanai tās patīkamajās formās, kā zināšanu trūkums stimulēja tās izaugsmi tumšajos Viduslaikos.

Kustībā, kas tagad attīstās Savienotajās Valstīs, lai baznīcas iekārtojumiem un tradīcijām nodrošinātu valsts atbalstu, protestanti min katoļu pēdās. Nē, pat vēl vairāk, – tie atver vārtus, lai protestantiskajā Amerikā pāvestība atgūtu Vecajā Pasaulē pazaudēto virskundzību. Un šo kustību sevišķi nozīmīgu padara fakts, ka galvenais iecerētais mērķis ir svētdienas ievērošanas uzspiešana – tas ir tā ieraduma nostiprināšana, ko radījusi Roma un ko tā izceļ kā savas varas zīmi. Tas ir pāvestības gars – saskaņošanās ar pasaulīgiem paradumiem un cilvēcisko tradīciju godināšana pāri Dieva baušļiem, kas šodien iespiežas protestantu baznīcās un vada tās uz to pašu svētdienas paaugstināšanas darbu, ko pirms tam savā laika darīja pāvestība.

Ja lasītājs vēlas izprast, kādus spēkus izlietos visā drīzumā paredzamajā cīņā, tad viņam tikai jāizseko ziņojumiem par līdzekļiem, kādus šī paša mērķa sasniegšanai lietojusi Roma. (574) Ja viņš vēlas zināt, kā katoļi un protestanti kopīgi izturēsies pret tiem, kas noraida viņu dogmas, tad lai ņem vērā garu, kādu Roma parādījusi pret Sabatu un tā aizstāvjiem.

Ķēniņu pavēles, vispārēji koncili un laicīgas varas atbalstīti baznīcas dekrēti bija tie soļi, ar kuriem pagānu svinamā diena aizsniedza savu augsto goda vietu kristīgajā pasaulē. Pirmais atklātais panākums svētdienas ievērošanas uzspiešanā bija Konstantīna izdotais likums. (321. g. pēc Kristus - skat. pielikumā) Šis edikts prasīja, lai "godājamā saules dienā" atpūstos visi pilsētnieki, kamēr lauciniekiem vēl atļāva turpināt savus darbus. Kaut arī sākotnēji tas bija tikai pagānu likumdošanas akts, tomēr imperators to uzspieda pēc savas vārdos apliecinātās kristietības pieņemšanas.

Tā kā ķeizariskā pavēle nešķita pietiekošs atvietojums dievišķajai Autoritātei, tad kāds bīskaps Eusebijs, kas meklēja valdnieku labvēlību un draudzību, glaimojot Konstantīnam, izvirzīja apgalvojumu, ka Kristus Sabatu esot pārcēlis uz svētdienu. Jaunās doktrīnas pierādīšanai tas nedeva nevienu liecību no Rakstiem. Eusebijs arī pats neapzināti atzīst tās nepareizību, jo, norādot uz izmaiņas īstajiem motīviem, saka: "Visu to, ko pienākas darīt Sabatā, mēs esam pārcēluši uz Kunga dienu." (4) Bet, lai arī cik nepamatoti bija šie argumenti par labu svētdienai, tie tomēr cilvēkus iedrošināja samīt kājām Kunga Sabatu. Visi, kas vēlējās, lai pasaule viņus godā, pieņēma šo populāro svētku dienu.

Līdz ar pāvestības nostiprināšanos turpinājās arī saules dienas paaugstināšanas darbs. Kādu laiku vēl zemkopībā aizņemtie ļaudis no baznīcas apmeklēšanas brīvajā laikā strādāja savus lauku darbus, un arī septīto nedēļas dienu joprojām uzskatīja par Sabatu. Bet ar laiku tomēr tika panākta pilnīga pārmaiņa. Visiem, kas ieņēma svētus amatus, saules dienā aizliedza spriest tiesu jebkurā civilā strīdā. (575) Drīz pēc tam izdeva pavēli visām iedzīvotāju šķirām saules dienā atturēties no parastajiem darbiem, brīvajiem cilvēkiem piedraudot ar naudas sodu, bet kalpiem – ar rīkstēm. Vēlāk bagātos jau sodīja, atņemot pusi no viņu mantas, un beidzot, ja kāds vēl turpināja pretoties, to padarīja par vergu. Zemākajām iedzīvotāju šķirām draudēja izsūtīšana trimdā uz visu mūžu.

Atsaucās arī uz dažādiem brīnumiem. Plaši tika stāstīts, ka kāds zemkopis, kurš svētdienā gatavojies uzart savu lauku, vispirms ar dzelzs gabalu mēģinājis iztīrīt arklu, un tad šis dzelzs viņam iedūries rokā tik stingri, ka tam ar to vajadzējis nostaigāt divus gadus, "ciešot ārkārtīgi lielas sāpes un kaunu". (5)

Vēlāk pāvests izdeva norādījumus, ka draudzes priesteriem svētdienas pārkāpēji jābrīdina un jāpavēl viņiem iet uz baznīcu skaitīt lūgšanas, lai neizsauktu kādu lielu nelaimi pār sevi un kaimiņiem. Kādā baznīcas sanāksmē stāstīja piemēru, kas kopš tā laika ir kļuvis plaši zināms un kuru izlietojuši pat protestanti, jo, lūk, kādā svētdienā strādājošos cilvēkus esot nonāvējis zibens. "Ir acīm redzams," vēlāk runāja prelāti, "ka Dieva nepatika smagi gulstas uz šīs dienas neievērotājiem." Tad izlaida uzsaukumu, lai priesteri un sludinātāji, ķēniņi un firsti, kā arī visi uzticīgie ļaudis "ar visiem spēkiem cenšas un gādā, ka šī diena saņemtu tai pienākošos godu un par slavu kristietībai ar vēl lielāku godbijību tiktu ievērota nākamos laikos". (6)

Kad saprata, ka ar baznīcas pavēlēm vēl nepietiek, tad lūdza pasaulīgās iestādes, lai tās izdod likumus, kas ļaužu sirdis pildītu ar bailēm un spiestu tos saules dienā, tas ir, svētdienā, atturēties no darba. Romā sasauktajā sinodē no jauna un ar vēl lielāku spēku un svinīgumu apstiprināja visus iepriekšējos lēmumus. Tos iekļāva arī baznīcas likumos, ko pilsoniskās autoritātes realizēja dzīvē gandrīz visā kristīgajā pasaulē. (7)

Tomēr Rakstu autoritātes trūkums saules dienas svētīšanai radīja ne mazumu grūtību. (576) Ļaudis apšaubīja savu mācītāju tiesības atcelt Jehovas skaidros vārdus: "Septītā diena

ir Kunga, tava Dieva, Sabats", lai tā vietā pagodinātu saules dienu. Bībeles liecības trūkuma aizvietošanai tika meklēti dažādi veikli izdomājumi. Kāds saules dienas aizstāvis, kas apmēram divpadsmitā gadsimtā apmeklēja Anglijas baznīcas, sastapās ar uzticīgu patiesības liecinieku pretestību, un viņa pūles bija tik neauglīgas, ka tas šo zemi pat uz laiku atstāja, cenšoties sameklēt pierādījumus, kas apstiprinātu viņa mācības. Atgriežoties viņš visu vajadzīgo bija sagādājis, tādēļ savā turpmākajā darbā guva daudz lielākus panākumus. Viņš sev līdzi atveda rakstu vīstokli, kas it kā esot nācis no paša Dieva un saturēja saules dienas svētīšanai nepieciešamo pavēli, kā arī baznīcas draudus nepaklausīgo iebiedēšanai. Viņš stāstīja, ka šis vērtīgais dokuments – tikpat nekrietns viltojums kā iekārtojums, ko tas aizstāvēja, – esot nokritis no debesīm un atrasts Jeruzālemē uz svētā Sīmaņa altāra Golgātā. Patiesībā tā īstais izcelsmes avots bija pāvesta pils Romā. Krāpšanu un viltojumus baznīcas varas un labklājības veicināšanai pāvestīgā hierarhija visos laikmetos ir uzskatījusi par pilnīgi likumīgu rīcību.

Šis raksts aizliedza strādāt no pulksten trijiem sestdienas pēcpusdienā līdz saules lēktam pirmdienā, un apgalvoja, ka tā autoritāte apstiprināta ar daudziem brīnumiem. Izplatījās ziņas, ka ļaudis, kas strādājuši pāri šai noteiktajai stundai, esot paralizēti. Kāds dzirnavnieks, kurš mēģinājis malt graudus, ieraudzījis miltu vietā plūstam asins straumi, līdz dzirnavu rats, neskatoties uz spēcīgo ūdens straumi, esot apstājies. Kāda sieva, kas mēģinājusi krāsnī izcept maizi, izņēmusi to jēlu, lai gan krāsns bijusi ļoti karsta. Kāda cita, kas sagatavojusi mīklu cepšanai devītajā stundā, bet, nolēmusi pagaidīt līdz pirmdienai, nākošajā dienā atradusi, ka dievišķā spēkā mīkla pati izveidojusies klaipos un bijusi jau izcepusies. Kāds vīrs, kurš cepis maizi sestdienas vakarā pēc atļautā laika, otrā rītā, to pārlaužot, esot ievērojis, kā iztek asinis. (577) Ar šādiem bezjēdzīgiem un māņticīgiem izdomājumiem saules dienas, tas ir, svētdienas, aizstāvji pūlējās pierādīt tās svētumu. (8)

Skotijā, kā arī Anglijā svētdienas ievērošanai lielāku cieņu panāca, pievienojot tai daļu senā Sabata. Bet attiecībā uz laiku, kas jāuzskata par svētu, prasības bija dažādas. Skotijas karaļa izdotais edikts ziņoja, ka "sestdienu jau no pulksten divpadsmitiem dienā vajag uzskatīt par svētu" un, sākot no šīs stundas līdz pirmdienas rītam, neviens "nedrīkst iesaistīties laicīgos darbos". (9)

Bet, neskatoties uz visām pūlēm pamatot svētdienas svētumu, katoļi paši atklāti atzina Sabata dievišķo autoritāti un to aizstājošā iestādījuma cilvēcisko izcelsmi. Sešpadsmitajā gadsimtā pāvestības piekritēju koncils skaidri paziņoja: "Lai visi kristieši atceras, ka Dievs iesvētīja septīto dienu un to atzina un ievēroja ne tikai jūdi, bet gan visi, kas apgalvojuši, ka godā Dievu, tomēr mēs, kristieši, viņu Sabatu esam pārmainījuši pret Kunga dienu." (10) Tie, kas viltoja dievišķo likumu, nebija neziņā par sava darba raksturu. Viņi apzināti paaugstinājās pāri Dievam.

Viens no raksturīgākajiem piemēriem, kā Roma izturējās pret tiem, kas tai nepiekrita, ir ilgstošās un asiņainās valdiešu vajāšanas, kuru viena daļa ievēroja Sabatu. Par savu uzticību ceturtajam bauslim līdzīgi cieta arī citi. Sevišķi nozīmīga ir Etiopijas un Abesīnijas draudžu vēsture. Drūmajā Viduslaiku tumsā pasaule it kā bija pazaudējusi no sava redzesloka Centrālāfrikas kristiešus, tādēļ tie daudzus gadsimtus netraucēti varēja dzīvot saskaņā ar savu ticību. Tomēr beidzot Roma atskārta viņu esamību un drīz vien viltus ceļā panāca, ka Abesīnijas imperators atzina pāvestu par Kristus vietnieku. Šim solim sekoja arī citas piekāpšanās. Izdeva ediktu, kas aizliedza Sabata ievērošanu, piedraudot ar visbargākajiem sodiem. (11) Bet pāvestības tirānija kļuva par tik smagu jūgu, ka abesīnieši nolēma to nokratīt no sava kakla. Pēc briesmīgas cīņas katoļus padzina, un atkal tika atjaunota senā ticība. (578) Draudzes priecājās par savu brīvību un nekad neaizmirsa Romas viltības, fanātismu un despotisko varu. Ļaudis jutās apmierināti savrupajā karaļvalstī, arī turpmāk paliekot nepazīstami pārējai kristīgajai pasaulei.

Āfrikas draudzes Sabatu ievēroja tā, kā to bija ievērojusi katoļu baznīca pirms savas pilnīgās atkrišanas. Paklausot Dieva pavēlei, viņi svētīja septīto nedēļas dienu, bet atbilstoši baznīcas paradumam atturējās no darba arī svētdienā. Ieguvusi augstāko varu, Roma samina kājām Dieva Sabatu, lai celtu godā savējo, bet Āfrikas draudzes, kas gandrīz tūkstoš gadus palika paslēptas, nepiedalījās šajā atkrišanā. Pēc nonākšanas Romas virskundzībā, tās piespieda atmest īsto Sabatu un ievērot viltoto, bet līdz ar neatkarības atgūšanu tās atkal atgriezās pie paklausības ceturtajam bauslim. (Skat. Pielikumā.)

Šie pagātnes ziņojumi skaidri atklāj Romas naidu pret īsto Sabatu un tā aizstāvjiem, kā arī līdzekļus, kurus baznīca izlietoja pašas radītā iestādījuma nostiprināšanai. Dieva Vārds māca, ka šīs norises atkārtosies, kad svētdienas paaugstināšanā Romas katoļi apvienosies ar protestantiem.

Atklāsmes grāmatas 13. nodaļas pravietojums vēstī, ka vara, ko attēlo zvērs ar jēram līdzīgajiem ragiem, piespiedīs zemi un tās iedzīvotājus" pielūgt pāvestību – šeit simbolizētu ar zvēru, kas "līdzīgs pardelim". Zvērs ar diviem ragiem aicinās arī "zemes iedzīvotājus celt tēlu zvēram"; vēl tas pavēlēs visiem, maziem un lieliem, bagātiem un nabagiem, brīviem un vergiem", pieņemt "zvēra zīmi". (Atkl. 13:11-16) (579) Mēs jau runājām, ka vara, ko simbolizē zvērs ar jēram līdzīgajiem ragiem, ir Savienotās Valstis un ka šis pravietojums piepildīsies, kad Savienotās Valstis uzspiedīs svētdienas ievērošanu, ko Roma izvirza kā sevišķu tās virskundzības atzīšanas zīmi. Bet šajā goda parādīšanā pāvestībai Savienotās Valstis nebūs vienas. Romas iespaids zemēs, kas kādreiz atzina tās virskundzību, nepavisam nav iznīcināts. Un pravietojums norāda uz tās varas atjaunošanu. "Viena no viņa galvām bija kā uz nāvi ievainota, bet tā nāves brūce atkal tika dziedināta. Visa zeme noraudzījās uz zvēru ar izbrīnu." (Atkl. 13:3) Nāves vainas radīšana norāda uz pāvestības gāšanu 1798. gadā. Bet pravietis tālāk saka, ka "nāves brūce atkal tika dziedināta. Visa zeme noraudzījās uz zvēru ar izbrīnu". Arī Pāvils skaidri liecina, ka grēka

cilvēks pastāvēs līdz Kristus otrai atnākšanai. (2. Tes. 2:8) Līdz pašām laika beigām tas turpinās savu pievilšanas darbu. Un Atklāsmes grāmatas sarakstītājs par pāvestību skaidro vēl sekojošo: "To pielūgs visi, kas dzīvo virs zemes, kuru vārdi nav rakstīti (..) Jēra dzīvības grāmatā." (Atkl. 13:8) Kā Vecajā, tā Jaunajā pasaulē pāvestība tiks pagodināta ar svētdienas iestādījuma ievērošanu, jo tas balstās vienīgi uz Romas baznīcas autoritāti.

Jau vairāk kā pus gadsimtu pravietojumu pētītāji Savienotajās Valstīs pasaulei ir norādījuši uz šo liecību. Un pašreizējos notikumos ir vērojama strauja virzīšanās uz priekšu pretī šī pravietojuma piepildījumam. Protestantu mācītāji apgalvo, ka svētdienas svētīšanai ir dievišķa autoritāte, tomēr pierādījumu no Svētajiem Rakstiem viņiem trūkst tāpat kā pāvestības aizstāvjiem, kas Dieva pavēles trūkumu aizvietoja ar izdomātiem brīnumiem. Nākotnē vēl būs dzirdami apgalvojumi, ka par svētdienas pārkāpšanu cilvēkus piemeklēs Dieva sodības, šos uzskatus jau sāk izvirzīt. (580) Arvien populārāka kļūst kustība par svētdienas likuma ieviešanu piespiedu kārtā.

Savā ļaunajā un viltīgajā gudrībā Romas baznīca tiešām ir apbrīnojama. Tā spēj saskatīt, kam jānotiek. Tā nogaida savu laiku, līdz protestantu baznīcas to sāk godināt, atzīstot viltus Sabatu, ko tās gatavojas uzspiest ar tiem pašiem līdzekļiem, kādus tā pati lietoja pagājušajās dienās. Tie, kas atmet patiesības gaismu, vēl meklēs šīs pseidonemaldīgās varas atbalstu, lai celtu godā tās radīto iestādījumu. Nav grūti iedomāties, cik labprāt tā protestantiem šajā darbā palīdzēs. Kas gan labāk par pāvestības vadoņiem zina, kā rīkoties ar baznīcai nepaklausīgajiem ļaudīm?

Romas katoļu baznīca ar visiem saviem sazarojumiem pasaulē veido vienu milzīgu celtni, kas padota pāvesta krēsla pārraudzībai un izplānota kalpošanai tā interesēm. Tās locekļu miljoni visās pasaules zemēs tiek mācīti par savu vissvētāko pienākumu uzskatīt pilnīgu uzticību pāvestam. Vienalga, kāda ir viņu tautība vai valdība, tiem pāri visam citam jāciena baznīcas autoritāte. Lai gan viņi ar zvērestu var apstiprināt savu uzticību valstij, tomēr pāri par to tiek dots svinīgs solījums paklausīt Romai, kas viņus atbrīvo no katra cita solījuma, kas varētu kaitēt baznīcas interesēm.

Vēsture liecina par tās viltīgajām un neatlaidīgajām pūlēm iejaukties tautu lietās, un, ieguvusi kādu atbalsta punktu, tā strādā savu mērķu īstenošanai, nekautrējoties pat no valdnieku un ļaužu iznīcināšanas. 1204. gadā pāvests Inocents III piespieda Aragonijas ķēniņu Pēteri II nodot pavisam neparastu zvērestu: "Es, Pēteris, Aragonijas ķēniņš, atzīstu sevi par pāvesta piekritēju un savam kungam pāvestam Inocentam, viņa katoliskajiem pēctečiem un Romas baznīcai apsolos būt pastāvīgi uzticīgs un paklausīgs, dedzīgi rūpējoties par valsts padotību viņam, aizstāvot dārgo ticību un vajājot ķecerīgo nelietību." (12) Tas saskan ar apgalvojumu par Romas virspriesteru varu, (581) ka "viņiem likumīgi pienākas nocelt ķeizarus" un ka "viņi var atbrīvot padotos no to pienākuma pakļauties netaisniem valdniekiem". (13)

Un atcerēsimies, ka Roma lepojas ar savu nemainīgo nostāju. Gregora VII un Inocenta III principi vēl arvien ir Romas katoļu baznīcas principi. Ja tikai tai būtu vara, tad šodien tā savus principus īstenotu dzīvē ar tādu pašu enerģiju kā pagājušajos gadsimtos. Protestanti pilnīgi nesaprot, ko viņi dara, gatavojoties pieņemt Romas palīdzību saules dienas, tas ir svētdienas, paaugstināšanas pasākumā. Kamēr viņi savu uzmanību koncentrējuši vienīgi šī mērķa sasniegšanai, Roma tiecas atgūt visu savu varu, atjaunojot zaudēto virsvaldību. Lai tikai Savienotajās Valstīs nostiprinās princips, ka baznīca drīkst izmantot vai kontrolēt valsts varu, ka ar valsts likumiem drīkst uzspiest reliģiskus iestādījumus, īsi sakot, ka sirdsapziņa jāpārvalda baznīcas un valsts autoritātei, tad Romas triumfs šajā zemē būs nodrošināts.

Dieva Vārds ir brīdinājis par draudošajām briesmām; ja šo brīdinājumu atstās neievērotu, protestantu pasaule drīz vien uzzinās par Romas patiesajiem mērķiem, bet tad jau būs par vēlu, lai izbēgtu no tās cilpām. Tā klusībā pieņemas spēkā. Tās doktrīnas atstāj savu iespaidu likumdošanas zālēs, baznīcās un cilvēku sirdīs. Arvien uz augšu tiecas krāšņās un masīvās celtnes, kuru slepenajos pazemes cietumos atkārtosies agrākās vajāšanas. Zagšus un neradot aizdomas, tā pieaug spēkā, lai piepildītu savus nodomus, kad būs pienācis laiks izšķirošajam triecienam. Iegūt izdevīgu stāvokli – tas ir viss, ko tā vēlas, un tas viņai jau tiek dots. Drīz mēs redzēsim un izjutīsim, kādi ir Romas nolūki. Kas vēl ticēs un paklausīs Dieva Vārdam, tas līdz ar to pār sevi izsauks pārmetumus un vajāšanas.

NODAĻA 36 - NĀKAMĀ CĪŅA

Jau Debesīs lielās cīņas pašā iesākumā sātans sev bija spraudis mērķi: pazemot Dieva bauslību. Tādēļ viņš sacēlās pret Radītāju un, izraidīts no Debesīm, šo pašu cīņu tagad turpina virs zemes. Pievilt cilvēkus un pavedināt viņus pārkāpt Dieva likumus ir nemainīgais nodoms, kuru tas vēl arvien dedzīgi cenšas īstenot. Vai to izdodas panākt, atceļot visu bauslību vai atmetot tikai kādu tās priekšrakstu, rezultāts galu galā ir tas pats. Tas, kurš pārkāpj "vienu bausli", līdz ar to noniecina visu bauslību, viņa iespaids un piemērs ir netaisnības pusē: viņš ir"noziedzies pie visiem". (Jēk. 2:10)

Cenšoties izraisīt nepatiku pret dievišķajiem priekšrakstiem, sātans ir sagrozījis Bībeles mācības, un tādā veidā maldi kļuvuši par daļu no ticības daudziem tūkstošiem, kas saka, ka viņi uzticas Rakstiem. Pēdējā lielā cīņa starp patiesību un maldiem būs tikai kā noslēdzoša sadursme ilgajā strīdā par Dieva bauslību. Šajā kaujā mēs tagad iesaistāmies – kaujā starp cilvēku likumiem un Jehovas priekšrakstiem, starp Bībeles reliģiju un izdomājumu un tradīciju reliģiju.

Jau dedzīgi sarosījušies spēki, kas apvienosies pēdējā cīņā pret patiesību un taisnību. Dieva svēto Vārdu, kas pirkts par tik dārgu ciešanu un asiņu maksu, vērtē pavisam maz. Bībele ir visiem pieejama, bet tikai nedaudzi to tiešām pieņem par savas dzīves vadītāju. (583) Ne tikai pasaulē, bet arī draudzē neticība izplatās satraucošos apmēros. Daudzi ir nonākuši tik tālu, ka atsakās no kristīgās ticības pamatmācībām; inspirēto rakstnieku atklātās lielās patiesības par radīšanu, cilvēka krišanu, salīdzināšanu un Dieva bauslības mūžīgumu liela daļa no kristīgās pasaules vai nu daļēji vai pilnīgi atmet. Tūkstoši, kas lepojas ar savu gudrību un neatkarību, nešaubīgu uzticību Bībelei uzskata par vājuma pierādījumu, viņi domā, ka Rakstu nopelšana un vissvarīgāko patiesību savdabīga izskaidrošana vai pārnešana garīgā plāksnē liecina par lielu apdāvinātību un plašām zināšanām. Daudzi sludinātāji māca ļaudīm un daudzi profesori un skolotāji norāda saviem skolniekiem, ka Dieva bauslība ir pārgrozīta vai pavisam atcelta, un tos, kas šīs bauslības prasības ņem vērā kā vēl spēkā esošas, lai tām burtiski paklausītu, uzskata par tādiem, kas pelnījuši vienīgi izsmieklu un nicināšanu.

Atmetot patiesību, cilvēki atmet tās Autoru. Mīdīdami kājām Dieva likumus, viņi noliedz Likumdevēja autoritāti. No viltus mācībām un teorijām elku var izveidot tikpat viegli kā no akmens un koka. Parādot nelabvēlīgā gaismā Dieva īpašības, sātans cilvēkiem rada nepareizu priekšstatu par Viņa raksturu. Uz troņa Jehovas vietā daudzi nosēdinājuši filozofijas elku, un tikai nedaudzi pielūdz dzīvo Dievu, kā Viņš atklāts savā Vārdā, Kristū un radīšanas darbos. Tūkstoši dievina dabu, tajā pašā laikā neatzīstot dabas Radītāju. Lai gan atšķirīgā veidā, tomēr elku pielūgšana kristīgajā pasaulē šodien pastāv tikpat patiesi kā Elijas dienās senajā Izraēlā. Daudzu šķietami gudru cilvēku – filozofu, dzejnieku, valstsvīru un žurnālistu dievs, izsmalcinātu, elegantu aprindu, daudzu koledžu un

universitāšu, pat dažu teoloģijas mācību iestāžu dievs nav neko labāks par Feniķijas saules dievu Baālu.

Nekādi kristīgajā pasaulē pieņemti maldi pret Debesu autoritāti nepaceļas tik pārdroši, nekas vēl skaidrāk nerunā pretī saprāta balsij un nekas neizraisa postošākus rezultātus kā tik strauji progresējošā jauno laiku mācība, ka Dieva bauslība cilvēkiem vairs nav saistoša. Katrai tautai ir savi likumi, kas jāgodā un kuriem jāpaklausa, bez tiem nevar pastāvēt neviena valdība. Vai tad varētu iedomāties, ka Debesu un Zemes Radītājam nav likumu savu radīto būtņu pārvaldīšanai? Pieņemsim, ka atsevišķi izcili sludinātāji atklāti mācītu, ka statūti, kas pārvalda viņu zemi un aizsargā pilsoņu tiesības, nav saistoši, ka tie ierobežo ļaužu brīvību un tāpēc tiem nav jāpaklausa – cik ilgi tādus cilvēkus paciestu uz katedras? Bet vai valsts un tautu likumu neievērošana ir smagāks pārkāpums nekā to dievišķo likumu mīdīšana kājām, kas patiesībā ir visu konstitūciju pamatā?

Drīzāk gan tautas varētu atcelt savus statūtus un atļaut ļaudīm darīt, kas viņiem patīk, nekā Universa Valdnieks atsauktu savu bauslību un atstātu pasauli bez mērauklas vainīgā notiesāšanai un paklausīgā attaisnošanai. Varbūt mēs vēlamies zināt, kādas ir sekas Dieva bauslības atcelšanai? Eksperiments jau ir izdarīts. Cik briesmīgi notikumi norisinājās Francijā, kad par valdošo varu kļuva ateisms! Tad pasaulei tika atklāts, ka atbrīvoties no Dieva uzliktajiem ierobežojumiem patiesībā nozīmē pieņemt visnežēlīgāko tirāniju. Kad tiek atmesta taisnības mēraukla, tad ļaunuma lielkungam ir brīvas rokas, lai nodibinātu savu varu virs zemes.

Kur vien noraida dievišķos priekšrakstus, tur grēks vairs neliekas grēcīgs un taisnība nešķiet vēlama. Tie, kas atsakās pakļauties Dieva pārvaldībai, kļūst pilnīgi nespējīgi valdīt paši pār sevi. Viņu postošās mācības ir stiprinājušas nepakļāvības garu bērnu un jauniešu sirdīs, kas jau dabīgi ir neiecietīgi pret ierobežojumiem, kā rezultātā veidojas nesavaldīga, izlaidīga sabiedrība. (585) Izsmejot to cilvēku lētticību, kas paklausa Dieva prasībām, ļaužu pulki kāri pieņem sātana maldīgos priekšstatus. Viņi ļauj varu iekārei un nododas grēkiem, kuru dēļ pār pagāniem jau ir nākusi sodība.

Tie, kas ļaudīm māca, ka Dieva baušļiem nav nekādas sevišķas nozīmes, sēj nepaklausību, lai pļautu nepaklausību. Lai tikai ļaudis pilnīgi atmet Dieva bauslības uzliktos ierobežojumus, tad drīz vien tiks ignorēti arī visi cilvēku likumi. Tāpēc, ka Dievs aizliedz negodīgumu, iekārošanu, melus un krāpšanu, ļaudis ir gatavi samīt Viņa statūtus, uzskatot tos par kavēkli savai laicīgajai labklājībai, bet šo priekšrakstu atcelšanai būs tādi rezultāti, kādus tie nemaz nenojauš. Ja likumi nav saistoši, kāpēc tad vajadzētu baidīties tos pārkāpt? Īpašumiem tad vairs nebūtu nekādas drošības. Cilvēki ar varu piesavinātos savu tuvāko mantu, un stiprākais kļūtu bagātākais. Necienītu pat dzīvību. Laulības solījums vairs nebūtu kā svēts mūris, kas aizsargā katru atsevišķo ģimeni. Tas, kuram būtu vara, ar spēku paņemtu sava tuvākā sievu, ja tikai to vēlētos. Līdz ar ceturto pie malas tiktu

nostumts arī piektais bauslis. Bērni nevairītos atņemt saviem vecākiem dzīvību, ja tikai tādā veidā varētu apmierināt savas samaitātās sirds alkas. Civilizētā pasaule kļūtu par laupītāju un slepkavu pulku; miers, prieks un laime no zemes tiktu izraidīti.

Jau tagad mācība, ka cilvēki ir atbrīvoti no paklausības Dieva prasībām, ir vājinājusi morālo saistību spēku un pasaulē atvērusi netaisnības slūžas. Līdzīgi visu pārvarošai straumei pār mums brāžas nelikumība, izlaidība un samaitātība. Sātans strādā ģimenēs, viņa karogs plīvo pat, tā saucamo, kristiešu namos. Tur parādās skaudība, ļaunas aizdomas, liekulība, atsvešināšanās, šķelšanās, strīdi, neuzticēšanās un nodošanās kārībām. Šķiet, ka grīļojas un gatava sabrukt visa reliģisko principu un doktrīnu sistēma, kurai vajadzētu veidot sabiedriskās dzīves pamatu un skeletu. (586) Visnekrietnākajiem noziedzniekiem, kas savu pārkāpumu dēļ iemesti cietumā, bieži pienes dāvanas un parāda tādu uzmanību, it kā tie būtu izdarījuši kaut ko apskaužamu vai ievērojamu. Tālu un plaši daudzina viņus pašus un to izdarītos noziegumus. Prese publicē atbaidošas netikumu detaļas, tā iedrošinot cilvēkus krāpt, laupīt un slepkavot, un sātans gavilē par savu velnišķīgo plānu panākumiem. Šīm neprātīgajām kaislībām, vieglprātīgajai citu cilvēku nonāvēšanai un briesmīgajam nesātības un visdažādāko veidu un pakāpju netaisnības pieaugumam visos, kas bīstas Dievu, vajadzētu izraisīt jautājumu: "Ko varētu darīt šīs ļaunuma straumes apturēšanai?"

Tiesas ir samaitātas. Valdnieki vadās no peļņas kāres un mīlestības uz pasaulīgām izpriecām. Nesātība daudzu cilvēku spējas notrulinājusi jau tādā mērā, ka tos gandrīz pilnīgi pārvalda sātans. Tiesneši kļūst izvirtuši, pērkami un viegli ietekmējami. Tie, kam būtu jāseko likumu ievērošanai, nododas dzeršanai un uzdzīvei, kaislībām, skaudībai un visāda veida negodīgumam. "Taisnība stāv no tālienes, jo patiesība klūp uz ielas un skaidrība netiek iekšā." (Jes. 59:14, Glika tulk.)

Netaisnība un garīgā tumsa, kas guva virsroku Romas valdīšanas laikā, bija Rakstu aizliegšanas neizbēgams rezultāts, bet kur meklējams cēlonis plaši izplatītajai neticībai, Dieva bauslības atmešanai un tai sekojošai samaitātībai reliģiskās brīvības gadsimtā, kad pilnā spožumā mirdz Evaņģēlija gaisma? Tagad, kad sātans vairs nevar valdīt pār pasauli, aizliedzot Rakstus, viņš to pašu cenšas sasniegt ar citiem līdzekļiem. Ja viņam izdodas iznīcināt ticību Bībelei, tad tas ļaunā nolūkiem kalpo tikpat labi kā pašas Bībeles iznīcināšana. Veicinot domas, ka Dieva bauslība vairs nav saistoša, viņš cilvēkus ieved pārkāpumos tikpat sekmīgi kā tad, ja tie Rakstu norādījumus nemaz nepazītu. Un šodien, tāpat kā agrākajos laikmetos, velns savu nodomu sasniegšanai izmanto baznīcas. Mūsdienu reliģiskās organizācijas ir atteikušās uzklausīt Rakstos skaidri atklātās nepopulārās patiesības un, tās apkarojot, pieņēmušas izskaidrojumus un nostāju, kas arvien plašāk izsēj neticības sēklu. Pieņemot pāvestības maldu mācību par dabīgo nemirstību un cilvēka apziņu nāvē, ļaudis ir atmetuši vienīgo (587) aizsarglīdzekli pret spiritisma maldiem. Doktrīna par mūžīgām mokām daudziem liek apšaubīt Bībeli. Un, kad sabiedrībai atklāj

ceturtā baušļa prasības, kad kļūst skaidrs, ka jāievēro Kunga Sabats, daudzi cienīti mācītāji paziņo, ka Dieva bauslība vairs nav saistoša, jo tas viņiem ir vienīgais ceļš, kā atbrīvoties no šī nepatīkamā pienākuma pildīšanas. Tādā veidā tie līdz ar Sabatu atmet visu bauslību. Lai vieglāk varētu izvairīties no neērto likumu prasībām, paplašinoties Sabata reformas darbam, dievišķās bauslības noraidīšana kļūs gandrīz vispārēja. Šādu reliģijas vadoņu mācības ir atvērušas durvis neticībai, spiritismam un Dieva svētās bauslības nicināšanai; uz viņiem gulstas briesmīga atbildība par kristīgajā pasaulē valdošo netaisnību.

Tomēr tieši šī šķira izvirza apgalvojumu, ka visur tik strauji pieaugošā samaitātība lielā mērā izskaidrojama ar tā sauktā "kristīgā sabata" sagānīšanu un ka obligāta svētdienas ievērošana redzami uzlabotu sabiedrības morāli. Šo apgalvojumu sevišķi uzsver Amerikā, kur arī visplašāk tika pasludināta mācība par patieso Sabatu. Tur atturības kustība, kas ir viena no visizcilākajām un svarīgākajām tikumības reformām, bieži tiek savienota ar svētdienas kustību, kad pēdējās aizstāvji uzstājas kā sabiedrības augstāko interešu veicinātāji, bet tos, kas viņiem nepievienojas, apsūdz par atturības un vispārējās reformas ienaidniekiem. Tas, ka kāda kustība maldu ieviešanai saistīta ar principā labu darbu, vēl nav arguments par labu šiem maldiem. Mēs indi varam paslēpt, sajaucot to ar veselīgu barību, bet indes daba nemainās. Gluži pretēji, tāda rīcība indi dara tikai daudz bīstamāku, jo no tās var ciest neapzinoties. Lai melus padarītu ticamākus, sātans savā viltībā tos vienmēr ir centies savienot ar zināmu daudzumu patiesības. (588) Svētdienas kustības vadoņi var ieteikt ļaudīm vajadzīgas reformas, principus, kas saskan ar Bībeli, tomēr Dieva kalpi nevar tiem pievienoties, ja klāt piejaukta prasība, kas runā pretī Kunga bauslībai. Dieva likumu atmešanai un to aizvietošanai ar cilvēku priekšrakstiem nav nekāda attaisnojuma.

Sātans ļaudis piekrāps ar divām lielām maldībām – dvēseles nemirstību un svētdienas svētumu. Kamēr pirmā maldība liek pamatu spiritismam, pēdējā modina simpātijas pret Romu. Savienoto Valstu protestanti būs pirmie, kas izstieps savas rokas pāri bezdibenim, lai slēgtu derību ar spiritismu, kā pirmie tie sadosies rokās arī ar Romas varu, un šīs trīskārtīgās savienības iespaidā Jaunā pasaule ies Romas pēdās, minot zem kājām sirdsapziņas tiesības.

Tā kā spiritisms arvien vairāk piemērojas mūsdienu vārda kristietībai, tas iegūst pieaugošu spēku savaldzināt un pievilt cilvēkus. Saskaņā ar jauno laiku uzskatiem arī sātans jau ir atgriezies. Viņš parādīsies gaismas eņģeļa izskatā. Ar spiritisma starpniecību tiks veikti brīnumdarbi, tiks dziedināti slimie, un notiks daudz citu neizskaidrojamu lietu. Tā kā gari apliecinās ticību Bībelei un parādīs cieņu baznīcas rituāliem, tad viņu darbu atzīs par dievišķā spēka izpausmi.

Atšķirības līnija starp, tā saucamajiem, kristiešiem un bezdievīgajiem tagad ir tikko samanāma. Baznīcu un draudžu locekļi mīl to, ko mīl pasaule, un ir gatavi ar to apvienoties;

sātans visus vēlas savest kopā un nostiprināt savu lietu, ieraujot tos spiritisma rindās. Katoļus, kas brīnumus uzskata par drošu īstās baznīcas pazīšanas zīmi, šī brīnumus darošā vara pievils bez grūtībām, bet nomaldināti tiks arī patiesības vairogu atmetušie protestanti. Katoļi, protestanti un pasaules cilvēki vienlīdz pieņems dievbijības formu bez tās spēka, šajā savienībā saskatot grandiozu pasaules atgriešanas kustību – zīmi, ka drīz iesāksies ilgi gaidītais tūkstoš gadu miera laikmets.

Ar spiritismu sātans uzstājas kā cilvēces labdaris, dziedinot ļaužu slimības un izliekoties pasniedzam jaunu, daudz augstāk stāvošu reliģisku sistēmu, bet īstenībā viņš darbojas kā postītājs. Viņa kārdināšanas ved pretī bojāejai lielas ļaužu masas. Nesātība gāž no troņa saprātu, seko juteklīgu iegribu apmierināšana, strīdi un asinsizliešana. Sātans priecājas par kariem, jo tas uzbudina dvēseles visļaunākās kaislības, lai pēc tam šos cilvēkus, ar netikumiem un asinīm aptraipītus, kā savus upurus aizrautu mūžīgā pazušanā. Viņš tieši vēlas savest tautas ienaidā, jo tādā veidā tam ir iespējams atraut ļaužu prātus no sagatavošanās darba pastāvēšanai Dieva dienā.

Lai nodrošinātu sev nesagatavojušos dvēseļu pļauju, sātans strādā arī ar dažādu stihisku nelaimju palīdzību. Viņš ir pētījis dabas laboratorijas noslēpumus un tagad pieliek visus spēkus, lai pārvaldītu tās elementus, cik tālu vien Dievs tam piekrīt. Kad viņam atļāva sagādāt ciešanas Ījabam, cik ātri tika atņemti ganāmpulki, kalpi, nami un bērni, viena nelaime sekoja otrai. Tas ir Dievs, kas vēl aizsargā savus radījumus, norobežojot tos no iznīcinātāja varas. Bet kristīgā pasaule ir noniecinājusi Jehovas likumus, tādēļ Kungs darīs tieši tā, kā Viņš jau iepriekš ir sacījis, – Viņš atņems zemei savu svētību un savu aizsargājošo gādību no tiem, kas saceļas pret Viņa bauslību un arī citus tā māca un spiež darīt. Sātanam ir vara pār visiem, kurus Dievs īpaši nesargā. Dažiem viņš piešķirs veiksmi un labklājību, lai sekmētu pats savus plānus, bet citiem sagādās nepatikšanas un ciešanas, rosinot cilvēkus ticēt, ka Dievs ir tas, kas viņus apbēdinājis.

Uzstādamies cilvēka bērnu priekšā kā ievērojams ārsts, kurš spēj dziedināt visas slimības, ļaunais izraisīs vēl vairāk ciešanu un nelaimju, līdz biezi apdzīvotās pilsētas pārvērtīsies drupu kaudzēs un tuksnešos. Velns strādā arī tagad. (590) Postošās nelaimēs un katastrofās uz jūras un sauszemes, lielos ugunsgrēkos, nežēlīgās viesuļvētrās un briesmīgos krusas negaisos, vētrās, plūdos, ciklonos, paisuma viļņos un zemestrīcēs – it visur un tūkstoš dažādos veidos sātans parāda savu spēku. Viņš noposta briestošo ražu, kam seko bads un sērgas. Viņš gaisu padara nāvējošu, lai tūkstoši aizietu bojā epidēmijās. Un šie piemeklējumi kļūs arvien biežāki un postošāki. Tiks iznīcināti gan cilvēki, gan lopi, "zeme sēro, un viss tajā novīst (..); zemes augstie ir panīkuši un paguruši. Zeme ir iedzīvotāju negodā likta, jo tie pārkāpuši bauslību, pārgrozījuši likumus un lauzuši kopš mūžīgiem laikiem noslēgto derību". (Jes. 24:4,5)

Un pēc tam lielais krāpnieks pārliecinās cilvēkus, ka šīs nelaimes izsauc tie, kas kalpo Dievam. Ļaudis, kuri tiešām izraisījuši Debesu nelabvēlību, visās savās grūtībās un bēdās vainos tos, kuru paklausība Dieva baušļiem pastāvīgi rāj pārkāpējus. Tiks paziņots, ka cilvēki ar svētdienas nesvētīšanu apvaino Dievu, ka šis grēks ir nesis visu šo postu un ātrāk nemitēsies, līdz tiks stingri pieprasīta svētdienas ievērošana, ka tie, kas vēlas ievērot ceturto bausli, tādā veidā grauj godbijību pret svētdienu, ir nemiera cēlāji ļaužu vidū, neļaujot cilvēcei atgūt dievišķo labvēlību un laicīgo labklājību. Tā tiks atkārtota apsūdzība, ko senatnē izteica par Dieva kalpu, un līdzīgā veidā tā tiks arī pamatota: "Kad Ākabs ieraudzīja Eliju, viņš tam sacīja: "Vai tu esi tas, kas Izraēlu ieved nelaimē?" – Bet tas atbildēja: "Es gan neievedu Izraēlu nelaimē, bet tas esi tu pats un tava tēva nams, jo jūs esat atmetuši Kunga baušļus un esat sekojuši baāliem. (1. Ķēn. 18:17,18) Kad ar viltus apsūdzībām būs pamodinātas ļaužu dusmas, tie sāks vajāt Dieva vēstnešus, tāpat kā atkritušais Izraēls vajāja Eliju. (591) Spiritisma brīnumdarošais spēks centīsies ļaudis noskaņot pret tiem, kas labāk grib paklausīt Dievam nekā cilvēkiem. Nāks gari un paziņos, ka Dievs tos sūtījis pārliecināt svētdienas atmetējus, lai tie atgriežas no maldiem. Sekos apgalvojumi, ka valsts likumiem jāpaklausa tāpat kā Dieva bauslībai. Tie žēlosies par pasaules lielo ļaunumu un atbalstīs reliģijas mācītāju liecību, ka zemais morāles līmenis izskaidrojams ar svētdienas apgānīšanu. Tiks pamodinātas lielas dusmas un sašutums pret visiem, kas liegsies atzīt viņu liecību.

Pēdējā sadursmē ar Dieva ļaudīm sātans rīkosies tāpat, kā viņš rīkojās lielās cīņas sākumā Debesīs. Tad viņš izlikās, ka cenšas stiprināt dievišķo valdību, bet visus spēkus slepeni koncentrēja tās gāšanai. Tieši tajā darbā, ko pats darīja, viņš apsūdzēja uzticīgos eņģeļus. Šī krāpšanas politika ir raksturīga visai Romas baznīcas vēsturei pagātnē. Tā izlikās darbojamies kā Debesu iecelta vietniece, bet īstenībā centās paaugstināties pāri Dievam un grozīt Viņa bauslību. Romas valdīšanas laikā par ļaundariem apsūdzēja tos, kas, palikdami uzticīgi Evaņģēlijam, mira mocekļu nāvē, atskanēja paziņojumi, ka tie sadarbojas ar sātanu, un neslavas celšanai izmantoja visus iespējamos līdzekļus tā, lai tie ļaužu acīs un pat paši sev izliktos par vislielākajiem noziedzniekiem. Līdzīgi norisināsies arī pēdējā cīņa. Cenšoties iznīcināt tos, kas godā Dieva bauslību, sātans panāks, lai viņus apsūdz kā likumu pārkāpējus, kā cilvēkus, kas negodā Dievu un izsauc sodības pār visu pasauli.

Dievs nekad nerīkojas ar varu, apspiežot gribu vai sirdsapziņu, bet sātans pastāvīgi izlieto nežēlīgu tirāniju, lai savai varai pakļautu tos, kurus citādi nevar pavedināt. Ar iebaidīšanu un spēku viņš cenšas nomākt sirdsapziņu un panākt sevis godāšanu. Lai to sasniegtu, ļaunais izlieto gan reliģiskas, gan laicīgas autoritātes, pamudinot tās uzspiest cilvēcīgus likumus un neievērot Dieva bauslību.

Tos, kas godā Bībeles Sabatu, apsūdzēs par likumu un kārtības ienaidniekiem, par sabiedrības morālo robežu ārdītājiem, kas izraisa sajukumu un samaitātību, izsaucot virs

zemes Dieva sodības. Viņu apzinīgo nostāju pasludinās par ietiepību, stūrgalvību un autoritātes nicināšanu. Tos apsūdzēs neapmierinātībā ar valdību. Sludinātāji, kas neatzīs paklausību Dieva baušļiem, no kanceles pasludinās pienākumu padoties civilām autoritātēm, atsaucoties uz to, ka tās ir iecēlis Dievs. Likumdevēju sanāksmēs un tiesas sēdēs baušļus ievērojošos cilvēkus parādīs visnelabvēlīgākajā gaismā un notiesās. Viņu vārdus izskaidros nepareizi, tiem pierakstīs visļaunākos motīvus.

Tā kā protestantu baznīcas noraida Dieva bauslību aizstāvošos skaidros Rakstu pierādījumus, tad tās centīsies apklusināt visus, kuru ticību nevar noliegt ar Bībeli. Kaut savā aklumā pašas to neatzīst, tās jau tagad nostājas uz ceļa, kas ved pretī visu to vajāšanām, kuri apzinīgi atsakās darīt to, ko, atzīstot pāvesta sabatu, dara pārējā kristīgā pasaule.

Baznīcas un valsts augstākie ierēdņi apvienosies, lai visas ļaužu šķiras pakļautu, pārliecinātu vai piespiestu godāt saules dienu. Dievišķās autoritātes trūkumu aizstās ar varmācīgiem dekrētiem. Politiskā samaitātība iznīcinās mīlestību uz taisnību un cieņu pret patiesību, un pat brīvās Amerikas valdnieki un likumdevēji, lai nodrošinātu sabiedrības labvēlību, pakļausies tautas prasībai izdot likumus, kas uzspiestu svētdienas ievērošanu. Sirdsapziņas brīvību, kas maksājusi tik lielus upurus, vairs necienīs. Sadursmē, kas norisināsies pavisam drīz, mēs redzēsim piepildāmies pravieša vārdus: "Pūķis iedusmojās pret sievu un nogāja karot ar tiem, kas atlikuši no viņas dzimuma, kas Dieva baušļus tur un kam ir Jēzus Kristus liecība." (Atkl. 12:17, Glika tulk.)

NODAĻA 37 - BĪBELE, KĀ AIZSARGA LĪDZEKLIS

Pie bauslības un liecības! ja tie tā nerunās, tad auseklis tiem neausīs.»1 {LC 297.1}

Dieva tautai tiek norādīts uz svētiem rakstiem kā uz aizsarga līdzekli pret maldu mācības iespaidiem un pret tumsības garu māņu varu. Sātans izlieto visu savu viltību, lai aizkavētu cilvēkus iegūt bībeles zināšanas, jo viņas skaidrie vārdi atklāj katrus mānekļus. Dieva darbam atjaunojoties ļaunuma lielskungs tiek ierosināts vēl jo uz lielāku darbību; tagad pēdējā cīņā pret Kristu un viņa pakaļstaigātājiem viņš pieliek vislielākās pūles. Pēdējā lielā pievilšana drīz norisināsies visas pasaules priekšā. Mūsu acu priekšā antikrists darīs savus brīnumu darbus. Pakaļtaisījums būs tik līdzīgs patiesībai, ka būs grūti viņu izšķirt, neņemot palīgā svētos rakstus. Ar viņu palīdzību ir pārbaudāms katrs apgalvojums un katrs brīnums. Tie, kas centīsies paklausīt visiem Dieva baušļiem, mantos ienaidu un tiks izsmieti. Viņi varēs pastāvēt tikai tad, kad paliek pie Dieva. Lai pastāvētu nākošās kārdināšanās, tiem jāsaprot Dieva prāts, tā kā tas atklāts viņa vārdos; tie viņu var godāt tikai tik daudz, cik tie pareizi saprot viņu raksturu, viņa valdīšanu un viņa nolūkus, un dzīvo saskaņā ar šiem dievīgiem prasījumiem. Vienīgi tikai tie, kas savas dvēseles bībeles patiesībās būs norūdījuši kā tēraudu, varēs pastāvēt pēdējā lielā cīņā. Katrai dvēselei būs jāiztur pārbaudījums: Vai lai Dievam vairākpaklausu, nekā cilvēkiem? Izšķirošā stunda ir tagad tuvu. Vai mēs stāvam uz stiprās Dievn vārdu klints? Vai mēs esam sagatavoti aizstāvēt Dieva baušlus un ticību uz Jēzu? {LC 297.2}

Pirms krustā sišanas Pestītājs sacīja saviem mācekļiem, ka viņš taps nokauts un ka viņš atkal no kapa augšāmcelsies; un eņģeļi bija klāt, kas šos vārdus dziļi ierakstīja viņu sirdīs. Bet mācekļi sagaidīja jau še atsvabināšanu no romiešu jūga, un nepanesamas viņiem bija domas, ka viņam, kurā savienojās visas viņu cerības, ir jāmirst kauna pilnā nāvē. Vārdi, kurus viņiem vajadzēja atcerēties, bija izdzisuši iz viņu atmiņas, un piemeklēšanas laikam nākot viņi tika atrasti nesagatavoti. Jēzus nāve izpostīja viņu cerības tik pilnīgi, it kā viņš tos nekad nebūtu brīdinājis. Pravietojumos mums nākotne tikpat skaidri atvērta, kā mācekļiem caur Jēzus vārdiem tā bija redzama. {LC 298.1}

Notikumi, kuri stāv sakarā ar žēlastības laika galu un ar sagatavošanos uz bēdu laiku, ir skaidri pierādīti. Bet tautas vairākumam nav vairāk saprašanas par šīm svarīgām patiesībām, kā kad viņas nepavisam nebūtu tikušas atklātas. Sātans ir modrīgs un izdzēš katru iespaidu, kas varētu dot svētības gudrību, un tādā kārtā bēdu laiks viņus atrod nesagatavotus. {LC 298.2}

Kad Dievs sūta cilvēkiem tik svarīgus brīdinājumus svētu eņģeļu veidā, kas laižas no debesīm, tad viņš arī prasa no katra cilvēka, kam ir prāts, ka tie ievērotu šīs vēstis. Briesmīgam sodam,kas ir izteikts par zvēra un viņa tēla pielūgšanu1, visus būtu jāvada uz cītīgu pravietojumu pētīšanu, lai uzzinātu, kāda ir zvēra zīme un ka lai izsargātos no viņas

pieņemšanas. Bet tauta ir aizgriezusi savas ausis prom no patiesības un tās ir piegriezusi pasakām. Apustulis Pāvils sacīja attiecībā uz pēdējām dienām: «Jo nāks laiki, ka tie to veselīgo mācību nepanesīs.»2 Šis laiks ir jau pilnīgi atnācis. Vairākums negrib bībeles patiesības, jo tās nesaietas ar grēcīgās, pasaulīgās sirds kārībām; un sātans sagatavo viņiem maldus, kurus viņi mīl. {LC 298.3}

Bet Dievs grib atrast tautu zemes virsā, kas bībeli un vienīgi tikai bībeli grib turēt par visu mācību mērauklu un visu reformu pamatu. Ne mācītu vīru domas, ne zinātnes slēdzieni, ne baznīcas sapulčn ticības apliecības un lēmumi, sapulces, kuru tikpat daudz, kā baznīcu, kuras tikpat nevienprātīgas kā baznīcas, ne vairākums, ne mazākums: neviena balss viena par sevi, ne visas kopā, nevar uzskatīt par kāda reliģiskas ticības punkta pierādījumu. Iekams mēs pieņemam kādu mācību vai priekšrakstu, mums jāprasa kā pierādījumu skaidru: «Tā saka tas Kungs.» {LC 299.1}

Sātans pastāvīgi cenšas virzīt uzmanību uz cilvēkiem un ne uz Dievu. Viņš tautai liek skatīties drīzāk uz bīskapiem, garīdzniekiem un teoloģijas profesoriem kā uz saviem vadoņiem, nekā pētīt svētos rakstos un pašiem redzēt, kas ir viņu pienākums.Valdīdams pār vadoņiem, viņš var arī tautas masas dabūt zem sava iespaida. {LC 299.2}

Kad Kristus nāca pasludināt dzīvības vārdu, vienkāršā tauta viņu labprāt uzklausījās; un pat daudzi priesteri un virsnieki viņam ticēja. Bet augstākie priesteri un sabiedrības priekšstāvji bija nolēmuši viņa mācības iznīcināt un nopulgot. Kaut gan visas viņu pūles bija veltīgas, atrast kautkādu apsūdzību pret viņu, kautgan viņi nevarēja nesajust dievišķo spēku un gudrību, kas pavadīja visus viņa vārdus, viņi tomēr sapinās savos aizspriedumos; viņi atmeta skaidrākos viņa kā Mesijas pierādījumus, jo citādi viņi taptu spiesti palikt par viņa mācekļiem. Šie Jēzus pretinieki bija vīri, kurus godāt tauta jau no bērnības bija tikusi mācīta un zem kuru autoritātes bija pieradusi liekties bez kādiem noteikumiem. «Kā tas nāk.» prasīja viņi, «ka mūsu virsnieki un gudrie rakstu mācītāji netic Jēzum? Vai šie dievbijīgie vīri viņu nepieņemtu, kad viņš Kristus būtu?» Tas bija tādu skolotāju iespaids, kas jūdu tautu bija pavedinājuši atmest savu Pestītāju. {LC 299.3}

Gars, kurš toreiz iekustināja priesterus un virsniekus, parādās vēl šo baltu dienu pie ļoti daudziem, kas lielas lietas domā par savu dievbijību. Viņi liedzas pētīt svētos rakstus attiecībā uz šī laika īpašām patiesībām. Viņi atsaucas uz savu lielo skaitu, uz savu bagātību un uz savu vispārību un skatās niecinoši uz patiesības aizstāvjiem, kā uz nedaudziem nabagiem, neatzītiem ļaudīm, kuriem ir tāda ticība, kas tos šķir no pasaules. {LC 300.1}

Kristus jau iepriekš redzēja, ka nepiederošas autoritātes piesavināšana, kāda tā parādījās pie rakstu mācītājiem un farizejiem, nebeigsies arī vēl tad, kas jūdi tiks izkaisīti. Viņam bija pravietisks pārskats pār pacēlušos cilvēcīgo autoritāti, kas gribēja valdīt pār cilvēku sirdsapziņu, un tas priekš baznīcas visos laikos ir bijis briesmīgs lāsts. Un viņa briesmīgās apsūdzības pret rakstu mācītājiem un farizejiem un viņa brīdinājumi tautai, neklausīt viņas

akliem vadītājiem, tika uzrakstīti kā brīdinājumi priekš nākošām audzēm. Romiešu baznīca attiecina svēto rakstu izskaidrošanas tiesību vienīgi uz garīdzniecību; un aiz tā iemesla, ka vienīgi viņa spējot izskaidrot Dieva vārdus, vienkāršiem ļaudīm tas tiek aizliegts. Kaut gan reformācija visiem devusi svētos rakstus, taču šis pats iemesls, kurš caur Romu nācis spēkā, daudzus protestantiskās baznīcās attur no personīgas bībeles studēšanas. Viņi tiek mācīti pieņemt tādus mācības pamatus, kādus tos baznīca pieņēmusi; un ir tūkstoši, kas neuzdrošinās pieņemt kautko citu, lai cik skaidri tas būtu svētos rakstos parādīts, bet kas runā pretim viņu ticības apliecībai vai baznīcas mācībām. {LC 300.2}

Kaut gau bībele ir pilna brīdinājumiem pret nepareizām mācībām, tomēr daudzi ir gatavi tādā kārtā savas dvēseles uzticēt garīdzniecības sargāšanai. Vēl tagad ir tūkstošiem kristīgo, kas nevar uzdot nekādu citu pamatu savas ticības mācībām, kā vienīgi to, ka viņu reliģijas vadoņi tos tā mācījuši. Viņi paiet Pestītāja mācībām gandrīz nemanot garam un uzticas nešaubīdamies vienīgi savu spredikotāju vārdiem. Bet vai spredikotāji ir nemaldīgi? Kā varam mēs savas dvēseles uzticēt viņu vadīšanai, nezinādami iz Dieva vārdiem, ka tie ir gaismas nesēji? Tikumiska spēka trūkums, atstāt iemītās pasaules tekas, liek daudziem staigāt zinātņu vīru pēdās; un caur savu negribēšanu, sevi pašu izmeklēt, viņi bez cerības paliek maldu važās. Viņi redz, ka bībele skaidri izceļ tagadējā laika mācības, un jūt svētā Gara spēku, kas pavada pasludināšanas; un taču viņi atļauj garīdzniecībai sevi atturēt no gaismas. Kaut gan prāts un sirds ir pārliecināti, apstulbotās dvēseles tomēr neuzdrošinās citādi domāt, nekā spredikotāji domā; un viņu personīgais spriedums, viņu tieksmes pēc mūžības tiek upurēti citu neticībai, lepnumam un aizspriedumiem. {LC 300.3}

Ir daudzi ceļi, uz kuriem, ņemot palīgā cilvēku iespaidu, sātans darbojas siedams savus vaņģeniekus. Viņš nodrošina sev veselus pulkus, siedams viņus ar labvēlības saitēm pie tiem, kuri ir Kristus krusta ienaidnieki. Kas arī nebūtu pieķērušies, vai vecāki, bērni, laulāti draugi, biedri, — iespaids ir viens un tas pats. Patiesības pretinieki izlieto savu varu, lai valdītu par sirdsapziņu, un zem viņu kundzības turētām dvēselēm nav pietiekoši drosmes un neatkaramības, lai paklausītu pienākumam pēc sava paša pārliecības. {LC 301.1}

Patiesība un Dieva godība ir nešķirami; nav mums iespējams savā dzīvē ar nepareiziem ieskatiem Dievu godāt, kad mums ir bībele. Daudzi uzsver, ka neesot no svara, ko katrs tic, kad viņš tikai taisni dzīvojot; bet dzīve tiek veidota no mūsu ticības. Kad gaisma un patiesība mums ir sasniedzama, bet mēs to atstājam novārtā, kad priekštiesību, viņu dzirdēt un ievērot, pienācīgi neizlietojam, tad tas ir tas pats, kas viņas atmešana; mēs tad labāk gribam tumsu, nekā gaismu. «Dažs ceļš liekas iesākumā labs, bet savā galā ved nāvē.»1 Nezināšana nav maldu vai grēku aizbildinājums, kad visa izdevība ir dota, atzīt Dieva gribu. Cilvēks ceļo un nāk vietā, kur krustojas vairāki ceļi, bet ceļarādītājs rāda, kur katrs no viņiem ved. Kad ceļarādītāju neievēro un iegriežas pa kautkuru ceļu, kurš liekas esam

pareizs, lai cik nopietni pie tam domātu, tad viņš pēc visas varbūtības atradīsies uz nepareiza cela. {LC 301.2}

Dievs mums ir devis savu vārdu, lai mēs iepazīstamies ar viņa pamācībām, lai katrs pats zinātu, ko viņš no mums prasa. Bet rakstu mācītājs nāca pie Jēzus ar jautājumu: «Ko man būs darīt, lai iemantoju mūžīgu dzīvošanu?» Pestītājs viņam norādīja uz rakstiem, sacīdams: «Kā stāv bauslībā rakstīts? Kā tu lasi?»1 Nezināšana nevar aizbildināt ne vecu, nedz jaunu, nedz atsvabināt no sodības, kuru prasa Dieva likumu pārkāpumi, jo viņiem ir sasniedzami skaidri uzrakstītie likumi, pamatmācības un prasījumi. Nepietiek ar to vien, ka ir labi nodomi; nepietiek ar to vien, darīt to, ko pats par labu atzinis un ko sludinātājs par labu nosaucis. Dvēseles pestīšana ir apdraudēta un tāpēc katram pašam ir jāmeklē svētos rakstos. Lai cik stipra būtu viņa pārliecība, lai cik stipri viņš varētu paļauties, ka garīdznieks zin, kas ir patiesība,— tas tomēr vēl nevar būt drošs pamats. Viņam ir karte, kas rāda katru zīmi ceļā, kurš ved uz augšu, uz debesīm, un tāpēc viņam nekas nebūtu jāmēģina atminēt. {LC 302.1}

Saprātīgas būtnes pirmais un augstākais pienākums ir mācīties iz svētiem rakstiem, kas ir patiesība, un tad staigāt viņas gaismā un citus uzmudināt sekot savam piemēram. Ikdienas mums būtu uzcītīgi jāstudē bībeli, jāsver katru domu, jāsalīdzina rakstu vietas viena ar otru. Ar Dieva palīdzību mums jānodibina pašiem savi uzskati, jo mums pašiem par sevi būs jāatbild Dieva priekšā. Bībelē uz visskaidrāko parādītās patiesības ir no mācītiem vīriem, kuri savā lielā gudrībā māca, ka svētiem rakstiem ir mistiska, noslēpumaina, garīga nozīme, kas lietotā valodā nav redzams— tītas šaubās un tumsā. Šie vīri ir neīsti skolotāji. Jēzus uz tādiem ļaudīm sacīja: «Jūs tos rakstus nepazīstiet, nedz Dieva spēku.»2 Ja būtu lietots simbols, vai runas glezna, bībeli būtu jāizskaidro tādā nozīmē, kādu viņa caur saviem atklājumiem prasa. Kristus ir devis apsolījumu: «Ja kas grib Viņa prātu darīt, tas atzīs, vai šī mācība ir no Dieva, jeb vai es pats no sevis runāju.»1 Kad cilvēki bībeli ņemtu, kā viņa skan, kad nebūtu neīstu skolotāju, kas samaitā un samulsina viņu prātus, tad varētu padarīt darbu, kas eņģeļus priecīgus darītu un tūkstošus un atkal tūkstošus, kas maldīdamies staigā, vestu pie patiesā Kristus ganāmā pulka. {LC 302.2}

Studējot bībeli, mums būtu jāpieliek visus savus gara spēkus, visu savu saprašanu, lai varētu aptvert Dieva dziļumus tikdaudz, cik tas mirstīgam ir iespējams; tomēr mēs nedrīkstam aizmirst, ka patiess mācekļa gars ir zināšana, kopota ar bērna padevību. Bībeles grūtos problēmus nevar veikt ar tām pašām metodēm, kā tas notiek filozofijā. Mums pie bībeles studēšanas nebūtu jāstājas ar rādu pašpaļaušanos, ar kādu iet zinātnes laukā, bet jāiet pie Dieva ar lūdzošu nn pazemīgu sirdi un ar patiesu izdošanos mācīties to, kas ir viņa prāts. Mums ir jānāk ar pazemīgu un slāpstošu garu, lai varētu to atzīt, kas ir sacījis: «Es esmu»; citādi ļaunie eņģeļi mūsu saprašanu tā aptumšos un mūsu sirdis tā apcietinās, ka patiesība nevarēs atstāt uz mums nekādu iespaidu. {LC 303.1}

Daža vieta svētos rakstos, kuru mācīti vīri nosauc par noslēpumu, jeb kā nesvarīgu pāriet, ir pilna pārliecināšanas un pamācības priekš visiem, kas mācīti Kristus skolā. Viens iemesls, kāpēc daudziem teologiem nav skaidras Dieva vārdu saprašanas, ir tas, ka viņi aizslēdz acis priekš patiesībām, ar kurām negrib nodarboties. Bībeles patiesību saprašana nav tikdaudz atkarīga no prāta spējām un spēka, kas meklējot izlietots, kā no patiesa nolūka, no īstas ilgošanās pēc patiesības. {LC 303.2}

Nekad bez lūgšanas nedrīkst ķerties pie bībeles studēšanas. Vienīgi tikai svētais Gars var mums iekalt viegli saprotamo vietu lielo nozīmi, jeb atturēt mūs no grūti saprotamu patiesību sajaukšanas un sagrozīšanas. Debess eņģeļu darbs ir sagatavot sirdis tā, kā tās var saprast Dieva vārdu, ka mēs tiekam no viņa skaistuma aizgrābti, no viņa brīdinājumiem pamudināti, no viņa apsolījumiem iedrošināti un stiprināti. Dziesminieka Dāvida lūgšanu: «Atdari manas acis, ka es uzlūkoju tavas bauslības brīnumus» mums būtu jāpadara par savu lūgšanu. Kārdinājumi dažreiz liekas nepārspējami, jo atstājot novārtā lūgšanas un bībeles studēšanu, kārdinātais tūliņ nevar atcerēties Dieva apsolījumus, nevar sātanam ar bībeles ieročiem pretimstāties. Bet Dieva eņģeļi ir pastāvīgi pie tiem, kas labprāt grib tikt pamācīti Dieva lietās, un lielu bēdu laikos viņi atcerēsies taisni tās patiesības, kuras viņiem ir vajadzīgas. Kad pretinieks nāks kā uzplūdusi upe, tad Jehovas gars pacels pret viņu savu karogu.1 {LC 303.3}

Jēzus apsolīja saviem mācekļiem: «Bet tas iepriecinātājs, tas Svētais Gars, ko tas Tēvs sūtīs manā vārdā. tas jums mācīs visas lietas un atgādinās visu to, ko es jums esmu sacījis.»2 Bet Kristus mācības ir iepriekš pamatīgi jāpiesavina, lai briesmu brīdī mēs tās varētu atcerēties. Dziesminieks Dāvids sacīja: «Es paturu tavus vārdus savā sirdī, ka negrēkoju pret tevi.»3 {LC 304.1}

Visiem, kas vērtē mūžīgās intereses, ir jābūt ļoti uzmanīgiem pret šaubām. Uz patiesības īstenajiem pamatpīlariem tiks taisīts uzbrukums. Modernās neticības mērim līdzīgās melu mācības turas tikai ar zaimu un iedomīgas gudrošanas palīdzību. Sātans piemēro savas kārdināšanas visām ļaužn šķiram. Viņš neizglītotiem uzbrūk ar zaimiem un izsmieklu, kamēr izglītotiem stājas pretim ar zinātniskiem iebildumiem un filozofisku apdomāšanos, abi uzbrukuma veidi vienādi priekš tam aprēķināti, lai pamodinātu šaubas pret svētiem rakstiem un viņu necienīšanu. Pat nepiedzīvojusi jaunatne uzdrošinās celt šaubas pret kristīgo galveniem pamatprincipiem. un šai jaunības neticībai. vientiesīgai, kāda viņa ir, ir savs iespaids. Daudzi tādā kārtā tiek pamudināti zaimot savu tēvu ticību un nicināt žēlastības garu.3 Viena, otra dzīve, kura varēja noritēt Dievam par godu un pasaulei par svētību, ir iznīcināta caur neticības ģiftīgo dvašu. Visi, kas paļaujas uz lielīgiem cilvēka prāta spriedumiem un iedomājas, ka viņi var izskaidrot dievišķos noslēpumus un bez Dieva gudrības palīdzības var nākt pie patiesības, ir sapinušies sātana cilpās. Mēs dzīvojam šīs pasaules vēstures svinīgākā laikmetā. Darbīgi kustošos cilvēku masu liktenis stāv izšķirošā punktā. Mūsu pašu nākotnes labklājība un citu dvēseļu svētība atkarājas no gaitas, kuru

mēs uzņemam. Ir vajadzīgs, ka mūs vada patiesības gars. Katram Kristus pakaļstaigātājam būtu nopietni jāvaicā: «Kungs, ko tu gribi, ko man būs darīt?» Ar gavēšanu un lūgšanu mums ir jāzemojas tā Kunga priekšā un daudz jādomā par viņa vārdu, īpaši par pēdējo tiesas dienu. Mums jāmeklē Dieva lietās dziļus un dzīvus piedzīvojumus. Mēs nedrīkstam pazaudēt nevienu acumirkli. Ap mums notiek vissvarīgākie notikumi; mēs atrodamies sātana apburtās robežās. Negaidiet, Dieva vaktnieki; jo ienaidnieks uzmana tuvumā un ir katru acumirkli gatavs taisīt lēcienu pēc sava laupījuma, ja tas būs noguris un miegains. {LC 304.2}

Daudzi ir apmānīti attiecībā uz savu patieso stāvokli pret Dievu. Viņi ir laimīgi, ka nav darījuši ļaunos darbus un aizmirst labos un cēlos darbus, kurus Dievs no viņiem prasa, bet kurus viņi nav darījuši. Nepietiek, ka ir koki Dieva dārzā. Viņiem jāattaisno uz viņiem liktās gaidas, ir jānes augļus. Viņš dara viņus atbildīgus par visu labu, ko viņi caur viņa stiprinošo žēlastību būtu varējuši darīt, bet nav darījuši. Debess grāmatās viņi būs ierakstīti kā tādi, kas kavē Dieva valstību zemes virsū. Bet pat šī ļaužu šķira nav gluži bez cerības. Pie tiem, kas Dieva žēlsirdību ir atstājuši novārtā un viņa žēlastību nelietīgi valkājuši, vēl vienmēr lūdzoši tuvojas paciet1bas un mīlestības pilnā sirds. Tāpēc viņš saka: «Uzmosties tu, kas guli, un celies augšā no miroņiem, tad Kristus tevi apgaismos. Tad nu pielūkojiet, ka jūs apdomīgi staigājiet, ne kā neprātnieki, bet kā prāta ļaudis. Ņemat vērā to laiku, jo tās dienas ir ļaunas.»1 Kad nāks piemeklēšanas laiks, tad tie būs redzami, kas Dieva vārdu ir ņēmuši par savas dzīves likumu. Vasarā nav redzami manāma starpība starp pastāvīgi zaļiem un citiem kokiem; bet kad nāk ziemas vētras, pastāvīgi zaļie koki neizmainās, kamēr citiem kokiem jānoliek savu lapu rotu. Tā tagad nepareizi domājošais kristīgais nav izšķirams no īstiem kristīgiem. Bet tagad ir taisni tas laiks, kur starpība nāks redzama. Lai atkal celtos pretestība, lai lepnuma un nepacietības gars atkal paceļ savu scepteri un lai sākas vajāšanas, tad tie, kas pieķērušies tikai pa pusei un arī glaimotāji sāks šaubīties un atstāsies no savas ticības; bet patiesais kristīgais stāvēs stipri kā klints; viņa ticība būs stiprāka, viņa cerība gaišāka nekā labās dienās. {LC 305.1}

Dāvids dziesminieks saka: «Es pārdomāju tavas liecības. Caur tavām pavēlēm es topu prātīgs, tādēļ es ienīstu visus viltus ceļus.»1 {LC 306.1}

«Svētīgs tas cilvēks, kas atradis gudrību, un cilvēks, kam tiek saprašana.» «Jo tas būs kā koks, kas pie ūdens dēstīts, kas savas saknes izlaiž pie upes un nejūt, kad karstams nāk; viņa lapas paliek zaļas, un sausā gadā viņš nebēdā un nemitas augļus nest.»2 {LC 306.2}

NODAĻA 38 - BEIDZAMAIS BRĪDINĀJUMS

Un pēc tam es redzēju eņģeli nokāpjam no debesīm, kam bija liela vara, un zeme tapa apgaismota no viņa spožuma; un tas sauca ar stipru balsi sacīdams: «Krituse, krituse ir lielā Bābele, un palikusi velniem par mājvietu un visiem nešķīstiem gariem par cietumu un visiem nešķīstiem un negantiem putniem par cietumu.» «Un es dzirdēju citu balsi no debesīm sakām: Izeita no viņas mani ļaudis, lai jūs viņai nepaliekiet par biedriem pie viņas grēkiem un lai jūs nedabūjat no viņas mocībām.»1 {LC 307.1}

Šī rakstu vieta rāda nākam laiku, kad notiks Bābeles izpostīšana, kas arī no otra eņģeļa Parādīšanās grāmatas 14. nodaļā pasludināta, un piemin tās samaitāšanas, kuras, kopš pasludināšanas 1844. gadā. ir iespiedušās dažādās Bābelē ietilpstošās apvienībās. Te tiek aprakstīts briesmīgs kristīgo stāvoklis. Ar katru atmestu patiesību tautas prāti top tumšāki, viņas sirds stūrgalvīgāka un cietāka, kamēr tā beidzot ir apmetusi sev apkārt neticamas augstprātības un iedomības vaļņus. Dieva dotos brīdinājumus viņi joprojām atstās neievērotus un spītēs viņa desmit baušļiem, kamēr beidzot nokļūs tik tālu, ka sāks vajāt tos, kas tos tura vēl svētus. Necienīgā apiešanās ar Kristus vārdiem un viņa ļaudīm rādīs, ka viņu neviens no pasaules bērniem vairs negodā. Tāpat kā baznīcas ir pieņēmušas spiritisma mācības, tāpat tāsatraisīs arī pēdējās saites, kas saista miesīgo prātu, un reliģijas apliecība taps par zemākā ļaunuma apsegu. Ticība spiritiskiem atklājumiem atver pavedinātājiem gariem un velnu mācībām durvis, un tādā kārtā baznīcās būs manāms šo ļauno garu iespaids. {LC 307.2}

Par Bābeli, kuru pravietis izceļ acu priekšā, ir sacīts: «Viņas grēki ir kāpuši līdz debesīm, un Dievs ir pieminējis viņas noziegumus.»1 Viņa ir piepildījusi savu grēku mēru un samaitāšana taisās nākt pār viņu. Bet Dievam Bābelē vēl ir savi ļaudis, un pirms tā tiek piemeklēta un sodība nāk pār viņu, šos ļaudis ir jāaicina laukā: «Ka jums nebūtu daļa pie viņu grēkiem un ka nesaņemiet viņu mocības.» Tamdēļ šī kustība, kas izteikta eņģeļa atnākšanā, kurš ar savu debess godību apgaismo zemi un ar stipru balsi sauc un pasludina Bābeles grēkus. Sakarā ar viņa vēsti ir dzirdams sauciens: «Mani ļaudis, izejat no tās!» Šī pasludināšana kopā ar trešo eņģeļa vēsti iztaisa pēdējo zemes iedzīvotājiem doto biedinājumu. {LC 308.1}

Briesmīgs ir gals, kuram pasaule pretī steidzas. Visi zemes spēki, kas ir apvienojušies karot pret Dieva baušļiem, izdos pavēli, ka visiem, «maziem un lieliem, bagātiem un nabagiem, brīviem kalpiem»2 būs jārīkojas pēc baznīcas paradumiem un jāsvētī neīsto sabatu. Visiem, kas liegsies paklausīt, valsts uzliks sodus un beidzot izdos rīkojumu, ka tie ar nāvi sodāmi. No otras puses Dieva likums prasa stingri ievērot tā Kunga dusēšanas dienu un piedraud visiem viņa priekšrakstu pārkāpējiem ar savu dusmību. {LC 308.2}

Kam šis jautājums reiz skaidri izskaidrots un kas tomēr vienmēr Dieva likumus kājām min, gribēdams paklausīt cilvēku priekšrakstiem, tas pieņem zvēra zīmi. Ar to viņš apliecina uzticību tai varai, kurai viņš grib paklausīt Dieva vietā. No debesīm atskan biedinājums: «Ja kas to zvēru pielūdz un viņa bildi un pieņem zīmi pie savas pieres un pie savas rokas, tas arī dzers no Dieva dusmu vīna, kas stiprs viņa bardzības biķerī ieliets.»3 {LC 308.3}

Tomēr neviens Dieva dusmību necietīs, kura sirds un sirdsapziņa nebūs sakarā nākuse ar patiesību un to atmetuse. Ir daudzi, kuriem nekad nav bijuse izdevība dzirdēt šī laika svarīgākās patiesības. Pienākums pret ceturto bausli nekad tiem nav ticis pietiekoši apgaismots. Viņš, kas lasa visu sirdis un izmeklē visus cēloņus neatstās nevienu, kas grib atzīt patiesību un to meklē, un nepieļaus ka viņi nopietnajās cīņas lietās tiktu maldināti. Viņa pavēle tautai nedrīkst tapt akli uzspiesta. katram jāiegūst pietiekoši gaismas, lai redzētu uz kuru pusi izšķirties. {LC 309.1}

Dieva svētā dusas diena būs uzticības lielākais pārbaudīšanās akmens, jo viņš ir tas visvairāk apstrīdētais patiesības punkts. Kad pār cilvēkiem nāks pēdējais, galīgais pārbaudījums, tad tiks vilkta robeža starp tiem, kas Dievam kalpo, un starp tiem, kas viņam nekalpo. Neīstā svētdienas svētīšana, saskaņā ar zemes likumiem, būs piekrišana un uzticības solījums tai varai, kas pret Dievu ir naidīga, turpretim īstās dusas dienas svētīšana, paklausībā pret Dieva likumu, būs uzticības pierādījums Radītājam. Tanī laikā, kad viena cilvēku daļa par padošanās pierādījumu zemes varām pieņem zvēra zīmi, otra izvēlas sev Dieva zieģeli par liecību savai uzticībai pret dievišķo autoritāti. {LC 309.2}

Priekš tam uzskatīja tos, kas nesa trešā eņģeļa vēstījuma patiesības, par tādiem, kas tikai saceļ bailes. Viņu pareģojumus, ka reliģiskā neiecietība Savienotās Valstīs ņems virsroku, ka baznīca un valsts apvienosies, lai vainotu tos, kas tura Dieva baušļus, uzskatīja par nepamatotiem un bezgaršīgiem. Tika droši apgalvots, ka šī zeme nekad nevar būt citāda, kāda tā agrāk bijuse: ticības brīvības aizstāve. Kad jautājums par pirmās nedēļas dienas svētīšanas piespiešanu būs tālu izplatījies, tad redzēs tik ilgi apšaubītā un neticamā notikuma tuvošanos un trešā eņģeļa vēstījuma piepildīšanos, un ar tādu spēku, kāds tai nekad agrāk nevarēja būt. {LC 309.3}

Katrā laikmetā Dievs ir sūtījis savus kalpus sodīt grēkus kā pasaulē tā arī baznīcā. Bet ļaudis vēlas, lai viņiem sludinātu mīlīgi, jo tīrā neaizsegtā patiesība viņiem nav patīkama. Daudzi reformatori savu darbu sākdami ļoti uzmanīgi bijuši pret baznīcas un tautas grēkiem. Viņi cerēja ar kristīgās dzīves piemēru atgriezt ļaudis pie bībeles mācībām. Bet Dieva Gars nāca pār viņiem, kā pār Eliju, kam viņš pavēlēja sodīt bezdievīga ķēniņa un atkritušās tautas grēkus, un viņi nevarēja atturēties un nesludināt tās bībeles mācības, kuras viņi agrāk negribēja priekšā celt. Viņi runāja vārdus, kurus Kungs viņiem deva, nebīdamies no sekām, un ļaudis bija spiesti viņu brīdinājumus uzklausīt. {LC 309.4}

Tādā kārtā tiks pasludināta trešā eņģeļa vēsts. Kad nāks laiks, kad tai ar lielāku spēku vajadzēs atskanēt, Kungs sūtīs pazemīgus strādniekus, kas vadīs tās sirdis, kas grib nodoties viņa darbam. Šos strādniekus padarīs par spējīgiem drīzāk svētā Gara svaidījums, nekā izglītošanās literāriskās iestādēs. Vīri pilni ticības un lūgšanas spēka tiks pamudināti iestāties ar svētu dedzību un sludināt vārdus, kurus Dievs viņiem dos. Bābeles grēki tiks celti atklātībā. Briesmīgās sekas no valsts rīcības, uzspiežot baznīcas paražas, spiritisma iejaukšanās, slepenā bet ātrā pāvesta varas pieaugšana — viss tiks atmaskots. Šie svinīgie brīdinājumi pamudinās ļaudis. Tūkstoši un atkal tūkstoši, kas tos vēl nebūs dzirdējuši, klausīsies un ņems tos vērā. Ar izbrīnīšanos viņi dzirdēs liecību, ka Bābele ir tagadējā krituse baznīca, kura, pateicoties savām kļūdām un grēkiem, nav pieņēmuse no debesīm sūtīto patiesību. Kad tauta ies pie saviem agrākiem skolotājiem uņ mācītājiem un jautās uztraukumā un nepacietībā degdama: «Vai lietas patiesi tā stāv?», tad viņi spredikos jo mīlīgi, lai apmierinātu iztraucēto tautu un savu pamodušos sirdsapziņu. Daudzi liegsies klausīt vienīgi cilvēku autoritātei un prasīs noteiktu: «Tā saka tas Kungs.» Kad griezīsies pie mācītājiem un gribēs dzirdēt viņu autoritāti, tad viņi tāpat kā agrāk farizeji dusmu pilni paskaidros, ka vēsts esot no sātana un uzkūdīs pūli, kam grēks ir mīļš, vajāt un apmelot šis vēsts nesējus. {LC 330.1}

Cīņai plašumā ejot un ļaužu uzmanībai piegriežoties ar kājām mītiem Dieva baušļiem, sātans sāk uztraukties. Vara un spēks kas pavada vēstnešus, saceļ viņu pretiniekos tikai dusmas. Mācītāji gandrīz pieliks pārcilvēciskas pūles, lai aizturētu gaismu, kas varētu apgaismot viņu ganāmos pulkus. Ar visiem viņu rīcībā atradošamies līdzekļiem viņi centīsies atturēt šo dzīvības jautājumu pārrunāšanu. Baznīca pieķersies pie pilsoniskās varas stiprās rokas, un šinī darbā katoļi un protestanti apvienosies. Pieņemoties kustībai par svētdienas svētīšanu, tiks pielietots likums pret tiem, kas tura Dieva baušļus. Viņus apliks ar naudas sodiem, tiem piedraudēs ar cietumu, citiem piedāvās lielas vietas un dažiem atalgojumus un visādus labumus, lai tikai piedabūtu viņus atsacīties no savas ticības: «Bet viņu negrozīgā atbilde ir: «Pierādiet ar Dieva vārdiem mūsu maldīšanos»— tā pati atbilde, kuru Luters deva kādreiz līdzīgos apstākļos. Pie tiesas vestie skaidri izliek un aizstāv patiesību, un kas viņus dzird, jūt vajadzību pildīt visus Dieva baušļus. Tādā kārtā gaisma nonāk pie daudziem, kas citādi nekad neko no patiesības nebūtu dzirdējuši. {LC 330.2}

Apzinīgu turēšanos pie Dieva vārdiem uzskatīs kā sacelšanos. No sātana apstulboti vecāki būs asi un stingri pret savu ticīgu bērnu; kungs vai kundze apspiedīs savu apkalpotāju, kas turas pie Dieva baušļiem. Neviens vairs nepieķersies otram; bērniem atņems mantojumu un izdzīs no mājām. Burtiski piepildīsies Pāvila vārdi:«Visi, kas dievbijīgi grib dzīvot iekš Kristus Jēzus, taps vajāti.» Tā kā patiesības aizstāvji liegsies godāt svētdienu Dieva dusas dienas vietā, tad daži no viņiem taps cietumā mesti, citi izdzīti trimdā, un ar citiem apiesies kā ar vergiem. Cilvēku saprātam tagad viss tas liekas būt

neiespējama lieta, bet notiks brīnišķīgas lietas, kad tiks atraisītas Dieva Gara saites, kas cilvēku saista, un viņi tiks atstāti sātana, šī Dieva priekšrakstu nīdētāja ziņā. Sirds var būt ļoti nežēlīga, kad viņā nav vairs mīlestība un Dieva bijāšana. {LC 311.1}

Vētrai tuvojoties, daudzi, kas gan būs ticējuši trešai eņģeļa vēstij bet tomēr vēl nebūs svētījušies patiesības paklausībā, mainīs savu stāvokli un pāries ienaidnieka rindās. Pievienodamies pasaulei un sadraudzēdamies ar viņa garu viņi būs sasniegnši to stāvokli, ka redzās lietas tai pašā gaismā,un kad pārbaudīšana nāks, viņi pāries vispārības pusē. Apdāvināti vīri ar saistošu izturēšanos, kas staigāja kādreiz patiesībā,liks darbā savas spējas, lai mānītu un maldinātu dvēseles. Viņi taps savu agrāko brāļu niknākie ienaidnieki. Kad īstās Dieva dusas dienas svētītājus vedīs tiesas priekšā, lai tie atbildētu par ticību,tad taisni atkritēji būs sātana rosīgākie ieroči, kas viņus apmelos un apsūdzēs un uzkūdīs valdniekus pret viņiem. {LC 311.2}

Šinīs vajāšanās tā Kunga kalpu ticība vispirms tiks pārbaudīta. Viņi uzticīgi ir pasludinājuši brīdinājumu, raudzīdamies vienīgi uz Dievu un viņa vārdu. Dieva Gars darbojās pie viņu sirdīm un piespieda viņus runāt. Svētas dedzības dzīti un pilni Dieva gara un spēka viņi ķērās pie savu pienākumu izpildīšanas, nedomādami aukstasinīgi par sekām, bet tikai sludinādami to, ko Dievs lika viņiem mutē. Viņi nedomāja par savu pasaulīgo labumu, nedz pūlējās uzturēt savu slavu un dzīvību. Bet kad pretspēks un izsmiekls tiem vētraini virsū lauzīsies, daži pārvarēti izsauksies: «Kad mēs savu vārdu sekas būtu paredzējuši, mēs būtu mierīgi izturējušies.» Viņi ir visapkārt no grūtībām ielenkti. Sātans nikni kārdinādams tiem uzbrūk. Darbs, kuru viņi ir sākuši, rādās, iet tālu pāri viņu spēkiem un viņi nespēs to pabeigt. Viņiem draud iznīcība. Sajūsma, kas viņus apgaroja, ir zudusi; viņi nevar griezties atpakaļ. Tad savu visdziļāko nespēku sajuzdami, tie griežas pie Visuvarenā pēc palīdzības. Viņi atceras, ka vārdi, kurus viņi runājuši, nebija viņu vārdi, bet tā vārdi, kas viņiem pavēlēja pasludināt biedinājumu. Dieva lika patiesību viņu sirdīa un viņi nevarēja uzturēties to nepasludinājuši. {LC 312.1}

Šos pašus pārbaudījumus Dieva vīri arī agrākos laikos ir cauri taisījuši. Viklifs, Huss, Luters, Tindals, Baksters, Veslijs, uzsvēra, ka visas mācības ir jāpārbauda ar bībeles palīdzību, un paskaidroja. ka no visa viņi grib atteikties, ko tā neapstiprina. Ar nepielūdzamu spēku trakoja vajāšanas pret šiem vīriem, un tomēr viņi nemitējās sludināt patiesību. Katrs baznīcas vēstures posms izceļas ar kautkādu jaunu attīstošos patiesību, kas bija piemērota Dieva ļaudīm katrā no šiem posmiem. Katra jauna patiesība, neskatoties uz to ka tiek ienīsta un neskatoties uz pretestību, tomēr izlaužas cauri; tie, kas tika svētīti ar viņas gaismu, tika kārdināti un pārbaudīti. Kad pienācis noteiktais laiks, Dievs sūta saviem ļaudīm kādu īpašu jaunu patiesību. Kas gan var uzdrošināties liegties un to nesludināt? Viņš pavēl saviem kalpiem piedāvāt pasaulei pēdējo žēlastības ieaicinājumu. Viņi var klusēt tikai par postu paši savām dvēselēm. Kristus vēstnešiem nav nekādas daļas par sekām. Viņiem jāizpilda savu pienākumu un sekas jāatstāj Dievam. {LC 312.2}

Pretestībai niknākai topot Dieva kalpi atkal jūtas pārsteigti, jo viņiem šķiet, ka viņi ir vainīgi pie tāda iznākuma. Bet sirdsapziņa un Dieva vārdi apstiprina viņu rīcību par pareizu; un kaut arī pārbaudīšanas vēl turpinās, viņi tiek stiprināti, ka var tās vēl tālāk nest. Cīņa top noteiktāka un karstāka, bet ticība un drošums aug līdz ar vajadzību. Viņu liecība skan: «Mēs neuzdrošināmies kautko darīt pret Dieva vārdiem, viņa svētos baušļus šķirt un dalīt, vienu daļu atzīt par svarīgu un otru par nesvarīgu, cerēdami tā iegūt pasaules labvēlību. Kungs, kuram mēs kalpojam, spēj mūs atsvabināt. Kristus ir uzvarējis pasaules varas, vai mums būtu jābīstas pasaules spēkus, kas jau uzvarēti? Vajāšanas viņas dažādos veidos ir tā pamatprincipa attīstīšanās, kas pastāvēs tik ilgi, kamēr sātans pastāv un kamēr kristīgiem būs dzīvs spēks. Neviens cilvēks nevar Dievam kalpot, nesaceldams tumsības pulku pretestību. Ļaunie eņģeļi, baidīdamies, ka viņa iespaids varētu atņemt viņiem laupījumu, darīs tam asus uzbrukumus. Ļauni cilvēki, kuri jūtas no viņa priekšzīmīgas dzīves sodīti, savienosies ar tiem un vilinādami un kārdinādami mēģinās to šķirt no Dieva. Kad tādā ceļā negūs panākumus, tie mēģinās ar varu piespiest sirdsapziņu. {LC 313.1}

Tomēr tik ilgi, kamēr Jēzus debesīs paliek par cilvēku vidutāju, valdnieki un tautas jutīs savaldošo svētā Gara iespaidu. Tas vēl vienmēr zināmā mērā pārvalda zemju likumus. Kad nebūtu šo likumu, tad pasaules stāvoklis būtu vēl ļaunāks, nekā v1ņš tagad ir. Kaut gan starp likumu devējiem ir daudz sātana ieroču, tomēr netrūkst arī Dieva ieroču tautu pirmajos vīros. Ienaidnieks iečukst saviem kalpiem nākt klajā ar tādiem priekšlikumiem, kas ļoti kavētu Dieva darbu; bet valstsvīri, kas to Kungu bīstas, svētu eņģeļu iespaidoti, šiem priekšlikumiem pretosies ar neapgāžamiem pierādījumiem. Tādā kārtā daži nedaudzi vīri noturēs veselu varenu ļaunuma straumi. Patiesības ienaidnieku pretestība tiks aizturēta un trešā eņģeļa vēsts varēs savu darbu darīt. Kad tad dos pēdējo biedinājumu, tas griezīs šo vadošo vīru uzmanību uz sevi un daži no tiem paklausīs patiesībai, un bēdu laikā stāvēs kopā ar Dieva ļaudīm. {LC 314.1}

Eņģelis, kas piedalās trešā pasludināšanā, apgaismos ar savu godību visu pasauli. Tā tiks rādīts darbs, kas ar neredzētu spēku iet pār visu pasauli. Adventes kustība 1840.—1844. gados bija lielisks Dieva varenības atklājums; pirmā eņģeļa vēsts izgāja pasaulē no katras misijas stacijas, un dažās zemēs valdīja dzīva reliģiska interese, kāda pēc reformācijas 16. gadusimtenī nekur vairs nebija piedzīvota; bet visu to pārspēs trešā eņģeļa vēsts kustība. {LC 314.2}

Notikums līdzināsies Vasaras svētku notikumiem. Kā svētais Gars, kā «agrais lietus» evaņģēlija sākumā tika dots, lai veicinātu jaukās sēklas uzdīgšanu, tāpat arī evaņģēlija beigās tiks dots «vēlais lietus», lai gatavotu ražu. Tad lai nu mēs atzīstam, lai, cītīgi dzenamies atzīt Jehovu. «Viņš tiešam ausīs kā auseklis un nāks pie mums kā stiprs lietus, kā vēlais lietus slacina zemi.»1 «Un Ciānas bērni, priecājaties un līksmojaties iekš tā Kunga, sava Dieva jo viņš jums dos taisnības mācītāju un jums sūtīs lietn, agrēju lietu un vēlo lietu, kā papriekš.»2 «Un notiks pēdējās dienās, saka Dievs, ka es iziešu no sava Gara

uz visu miesu.» «Un notiks, ka ikviens, kas tā Kunga vārdu piesauc, taps izglābts.»1 Evaņģēlija lielais darbs noslēgsies ne ar mazāku Dieva varenības atklāšanos, ar kādu bija iezīmēts viņa sākums. Pravietojumi, kas piepildījās attiecībā uz agrā lietus izliešanos evaņģēlija sākumā, piepildīsies arī attiecībā uz vēlo lietu. Še ir atspirdzināšanas laiks, kuru apustulis Pēteris paredzēja, kad viņš sacīja: «Tāpēc atjaunojaties savā prātā un atgriežaties, ka jūsu grēki top izdeldēti, lai atspirgšanas laiki nāk no tā Kunga vaiga, un lai viņš Jēzu Kristu sūta, kas jums papriekš sludināts.»2 {LC 315.1}

Dieva kalpi ar gaišām svētā dedzībā starojošām sejām steigsies no vietas uz vietu un pasludinās debess vēsti. Tūkstošas balsis iznesīs biedinājumu pa visu zemi. Notiks brīnumdarbi, slimie tiks dziedināti un zīmes un brīnumi pavadīs ticīgos. Sātans arī strādā melu brīnumus, likdams pat cilvēku priekšā ugunim no debesīm krist. Tādā kārtā zemes iedzīvotāji tiks novesti pie izšķiršanās, tiem būs jāieņem stāvoklis. {LC 315.2}

Vēsts tiks izplatīta netikvien ar pierādījumu palīdzību, bet arī pateicoties svētā Gara dziļai pārliecināšanai. Pierādījumi tika doti. Sēkla tika zemē iekaisīta, un tagad viņa uzdīgs un nesīs kūlīšus. Ar misijas strādnieku palīdzību izplatītā literatūra ir darījusi savu iespaidu; tomēr vēl daudzi, kuru dvēseles ir tapušas aizskārtas, ir tikuši aizkavēti patiesību pilnīgi saprast, vai pierādīt viņai savu paklausību. Bet tagad gaismas stari visur ļaužas cauri, patiesība paceļas visā savā skaidrumā, un Dieva bērni sarauj tās saites, ar kurām viņi bija saistīti. Gimenes saites, attiecības pret baznīcu tagad ir par bezspēcīgām, lai viņus atturētu. Patiesība ir jaukāka par visu. Neievērojot pret viņu sazvērējušos spēkus, liels skaits tomēr nostājas tā Kunga pusē. {LC 315.3}

NODAĻA 39 - BĒDU LAIKS

Tanī laikā celsies Miķelis, tas lielais valdnieks, kas tavu ļaužu bērnus aizstāv, un tad būs tāds bēdu laiks, kāds vēl nav bijis, kamēr ļaudis bijuši, līdz tam laikam. Un tanī laikā tavi ļaudis taps izpestīti, visi, kas rakstīti dzīvības grāmatā.1 {LC 317.1}

Kad trešā eņģeļa vēsts būs pasludināta, tad žēlastība vairs neaizstāvēs grēcīgo zemes bērnu. Dieva ļaudis nobeiguši savu darbu; tie saņēmuši «vēlo lietu», atspirgšanu «no Kunga vaiga», un tie ir sagatavoti uz nākošo pārbaudīšanās stundu. Eņģeļi debesīs steidzas šurp un turp. Kāds no zemes atgriezies eņģelis pasludina, ka viņš savu darbu ir beidzis; pasaulei ir dots pēdējais pārbaudījums, un visiem, kas bijuši uzticīgi Dieva pavēlēm un priekšrakstiem, tika uzspiests «dzīvā Dieva zieģelis». Tad Jēzus vidutājība tur augšā debesis beidzas. Viņš paceļ savas rokas un saka ar skaņu balsi: «Ir piepildīts!» un eņģeļu pulki nonem savus kroņus viņam tālāk svinīgi pasludinot: «Kas netaisnību dara, lai joprojām netaisnību dara, un kas apgānīts, lai joprojām ir apgānīts, un kas taisns, lai joprojām ir taisns, un kas svēts, lai joprojām ir svēts.» Par katru atsevišķu gadījumu tika spriests, vai nu uz dzīvību, vai uz nāvi. Kristus ir salīdzinājis savu tautu un viņas grēkus izdeldējis. Pavalstnieku skaits ir tapis pilns; «debesu valstība, spēks un vara» gaida savus atpestītos mantiniekus, pār kuriem Jēzus valdīs, visu ķēniņu ķēniņš un visu kungu Kungs. {LC 317.2}

Kad Jēzus atstāj vissvētāko debess svētnīcā, tumsība apklāj zemes iedzīvotājus. Šinī briesmīgā laikā taisnajiem jādzīvo bez vidutāja svētā Dieva vaiga priekšā. Saites, ar kurām bezdievīgie bija saistīti, ir atraisītas, un sātanam ir dota pilna vara pār galīgi neatgriezīgiem. Dieva lēnprātība ir beigusies, tā ir atmetusi viņa mīlestību un viņa likumus kājām minusi. Bezdievīgiem žēlastības laiks ir beidzies; Dieva Gars, kuram viņi tik stūrgalvīgi bija pretojušies, beidzot tiem ticis atņemts. Tie atdoti ļaunā ienaidnieka varā, vairs nedus uz tiem Dieva žēlastība. Tad sātans liks nākt pār zemes iedzīvotājiem pēdīgām lielām piemeklēšanām. Tiklīdz Dieva eņģeļi būs mitējušies valdīt pār ļaunām cilvēku kaislībām, nemiers izlauzīsies ne no kā vairs neturēts. Visā pasaulē būs tāds šausmu juceklis, kāds netika pieredzēts pat Jeruzālemes izpostīšanas laikā. {LC 318.1}

Viens vienīgs eņģelis nokāva visus Ēģiptes pirmdzimtos un piepildīja zemi ar vaimanām. Kad Dāvids tautu skaitot noziedzās pret Dievu, atkal viens pats eņģelis nesa lielu postu viņam par sodu. Tāda pat vara postīt, kāda ir svētiem eņģeļiem, kad Dievs tiem pavēl, tiks dota ļaunajiem eņģeļiem, kad viņš gribēs. Ir spēki, kas ir gatavi visu izpostīt, tiklīdz Dievs būs devis atļauju. {LC 318.2}

Tie, kuri Dieva baušļus tur godā, ir tikuši apsūdzēti par lielā soda vaininiekiem un viņi tiks uzskatīti par iemeslu lielajiem satricinājumiem dabā, par iemeslu kariem un azins izliešanām cilvēku starpā un visam postam un nelaimei, kas piepilda zemi, Dieva pēdējais

biedinājums ir bezdievīgos radījis dusmas; tās ir izgāztas pret visiem tiem, kas brīdinošo vēsti uzņēmuši, un sātana ienaids un vajāšanas taps vēl lielāki. {LC 318.3}

Kad Dievs atstājās no jūdu tautas, to nezināja ne priesteri, ne pati tauta. Kaut gan sātans tos bija aizrāvis briesmīgo un nejauko kaislību varā, viņi tomēr vēl uzskatīja sevi par Dieva izredzēto tautu. Dievnamā dievkalpošanas notika pa vecam. Tika upurēts uz viņa apgānītiem altāriem, un katru dienu tika izlūgta svētība pār tautu, kura bija vainīga pie nenoziedzīgā Dieva Dēla asinīm un kura arī viņa kalpus un apustuļus bija mēģinājusi nokaut. Kad debesu svētās vietas neatsaucamais spriedums būs sacīts, un pasaules liktenis uz mūžu nolemts zemes iedzīvotāji to nezinās. Tauta kurai Dieva Gars galīgi ticis atņemts, vēl turpinās ievērot reliģijas normas; un sātaniskā dedzība, ar kuru ļaunais valdnieks iededzinās savos kalpos viņu ļauno nodomu izvešanai, līdzināsies patiesai dievbijībai. {LC 318.4}

Sabats visai kristīgai pasaulei ir tapis par īpašu cīņas priekšmetu un tā kā valsts un baznīca ir apvienojušās, lai izvestu svētdienas svētīšanu, tad mazā mazākuma ciešā pretošanās vairākuma prasībai saceļ vispārībā zināmu nicināšanu. Tiek uzsvērts, ka tos nedaudzos, kas baznīcas iekārtai un valsts likumiem pretojas, nedrīkstētu nemaz ciest savā vidū; ka esot labāk, kad viņi cieš, nekā kad veselā tautā tiek radīts sajukums unnelikumība. Tā vairāk kā pirms astoņpadsmit gadusimteņiem sprieda «tautas vadonis» par Jēzu, Viltīgi gudrais Kajafa sacīja: «Ir labāk kad viens cilvēks mirst par tautu, nekā kad visa tauta aiziet bojā.» Šis pierādījums tiks beidzot vērsts pret tiem kas svētī sabatu, kā tas ceturtā bauslī ir pavēlēts; tiks izdota pavēle, kurā tie tiks nostādīti kā tādi, kas pelnījuši visbargāko sodu, un kurā tautai tiks dota brīvība viņus pēc kāda zināma laika nokaut. Katolicisms vecā un atkritušais protestantisms jaunā pasaulē rīkosies abi vienādi pret tiem, kas Dieva priekšrakstus tur cieņā un godā. {LC 319.1}

Pār Dieva tautu tad nāks bēdas un vaimanas, kuras iztēlo pravietis, rādīdams Jēkaba bailes: «Jo tā saka tas Kungs: mēs dzirdam briesmu balsi, tur ir bailes un nemiers.» Kāpēc tad es redzu,... ka visi vaigi palikuši bāli? Jo tā diena ir tik liela, kā citas tādas nav, un tas 1r Jēkaba bēdu laiks; tomēr viņš no tā taps izpestīts.»1 {LC 319.2}

Jēkaba bēdu nakts, kad viņš Dievu lūgdams cīnījās un mēģināja atsvabināties no Ēsava rokas, attēlo Dieva tautas bēdn laika piedzīvojumus. Jēkabs, kurš ar viltību gribēja iegūt sava tēva svētību, kura pienācās viņa brālim Ēsavam, izbijies no pēdējā nāvīgiem draudiem, lūkoja glābties. Pēc tam, kad viņš daudzus gadus bija svešumā pavadījis, viņš saņēma no Dieva pavēli atgriezties dzimtenē un tamdēļ devās ceļā ar savām sievām un bērniem un ar saviem ganāmiem pulkiem. {LC 319.3}

Kad viņš nonāca pie zemes robežām, to sagrāba bailes, kad viņš dzirdēja, ka Ēsavs tuvojas, vadīdams kādu kareivju pulku, un laikam gribēdams atriebties. Šķita ka Jēkaba neapbruņotam un aizsargāties nespējīgam pulciņam būs tapt par asiņainas kaušanas upuri.

Un bēdu un rūpju smagumam un bailēm pievienojās vēl jo smagi pašpārmetumi; jo tas bija viņa paša grēks, kurš bija licis briesmām nākt pār viņu. Viņa vienīgā cerība bija Dieva žēlastība. Viņa vienīgā aizsargāšanās bija lūgšana. Un tomēr viņš no savas puses neatstāja neko nedarītu ko varēja, lai tikai izlīdzinātu brāļam nodarīto netaisnību un izbēgtu piedraudētām briesmām. Tāpat ir jādara arī Kristus pakaļstaigātājiem tuvojoties bēdu laikam, tiem ir jāpieliek visas pūles, lai nostātos pareizā gaismā tautas priekšā, lai lauztu aizspriedumu varu un lai novērstu katras briesmas, kas draud brīvībai un sirdsapziņai. {LC 320.1}

Pēc tam kad Jēkabs savu saimi bija projām aizsūtījis, lai tā neredzētu viņa bēdas, viņš palika viens, cīnīties ar Dievu. {LC 320.2}

Viņš atzīst savus grēkus, tāpat arī lielo Dieva žēlastību, kas bijusi ar viņu un ar dziļu pazemību piemin savu tēvu derību un apsolījumus, kurus dzirdēja naktī pie Bēteles un svešniecībā. Ir atnācis viņa dzīves izšķirošais brīdis; viss ir likts uz kauliņiem. Tumsā un vientulībā viņš turpina savu lūgšanu, dziļi zemodamies Dieva priekšā. Piepeši kāda roka aizskar viņa plecus. Viņam šķiet, ka kāds ienaidnieks pēc viņa dzīvības ir nācis, un ar visiem spēkiem un izmisumā tas cīnās ar iedomāto ienaidnieku. Dienai austot svešnieks parāda savu pārcilvēcisko varu; viņam pieskaroties stiprais vīrs saļimst un krīt kā bezspēcīgs raudošs lūdzējs savam paslēpumainam retiniekam uz kamiešiem. Jēkabs tagad zin, ka tas ir derības eņģelis, tas pats, ar kuru viņš agrāk bija cīnījies. Kaut gan nespējīgs, bez spēka, lielas sāpes ciezdams, viņš tomēr neatsakās no sava nodoma. Ilgi viņš atrodas grūtā uņ neveiklā stāvoklī un cieta sirdspārmetums un nemieru. Tagad viņš grib dabūt skaidrību, ka viņam ir piedots. Dievišķais viesis taisas aiziet; bet Jēkabs to turēdams lūdzas svētību. Eņģelis saka: «Ļauj man iet, jo rīts jau aust.» Bet vectēvs izsaucas: «Es tevi nelaidīšu, pirms tu mani nesvētīsi.» Kāda paļaušanās, kāda noteiktība, kāda izturība tiek še parādīti! Kad tā būtu bijusi lielīga un uzpūtīga prasība, tad Jēkabs ar to būtu guvis sev samaitāšanu; bet viņam tiek dots apsolījums kā tādam, kas atzīst savu vājību un nespēcību un necienību un tomēr paļaujas uz patiesā Dieva žēlastību. {LC 320.4}

«Viņš cīnījās ar eņģeli un uzvarēja.»1 Savas pazemības, grēku nožēlošanas un nodošanās dēļ, viņš maldos klīstošs mirstīgs cilvēks uzvarēja Dievu. Viņa paļāvība balstījās uz Dieva apsolījumiem, un bezgalīgās mīlestības pārejošā sirds nevarēja nabaga grēcinieka lūgšanu nepaklausīt. Viņa uzvaru pieminēdams un citus drošinādams un uzmudinādams, sekot viņa piemēram,viņa vārds, kas agrāk atgādināja grēku, tagad tapa par uzvaras atgādinātāju. Un tas notikums, ka Jēkabs bija Dievu uzvarējis, bija par aizrādījumu tam, ka viņš, Jēkabs, cilvēkus uzvarēs. Vinš vairs nebijās sastapties ar sava brāļa dusmām, jo tas Kungs bija viņa stiprums un drošums. {LC 321.1}

Sātans Jēkabu bija apsūdzējis Dieva eņģeļiem un prasīja sev tiesības viņu viņa grēku dēļ nomaitāt. Viņš bija Ēsavam devis tādu prātu, celties un iet pret savu brāli; un kamēr

vectēvs visu garo nakti cīnījās, sātans viņam pastāvīgi uzmācās un lūkoja uzspiest grēka apziņu tik lielu, ka tā atņemtu viņam katru drošību un katru pieturu pie Dieva. Jēkabu iedzina gandrīz izmisumā; bet viņš zināja, ka bez debess palīga tam jāiet bojā. Vinš savu lielo grēku tomēr bija nožēlojis no visas sirds un atsaucās vienīgi uz Dieva žēlastību. Vinš neļāvās novirzīties no savu nodoma, bet turēja eņģeli cieti un cīnīdamies lūdza un piesauca Dievu, kamēr nsvarēja. {LC 321.2}

Kā sātans Ēsavu bija pamudinājis celties un iet pret Jēkabu, tāpat viņš uzkūdīs arī bezdievīgos, lai tie bēdu laikā nomaitātu Dieva tautu. Un tāpat kā viņš Jēkabu bija apsūdzējis, tā viņš apsūdzējis arī Dieva tautu. Viņš skaita pasauli par saviem pavalstniekiem; bet mazais pulciņš, kas tur Dieva baušļus, pretojas viņa virsvaldībai. Kad viņš t. i. sātans to varētu iznīcināt zemes virsū, viņa uzvara būtu pilnīga. Viņš redz ka svētie Dieva eņģeļi tos apsarga un spriež no tam, ka viņu grēki ir piedoti; bet viņš nezin, ka par viņu grēkiem ikkatru atsevišķi tiek spriests debesīs.Viņš skaidri atmin visus grēkus, uz kuriem tas pavedinājis, un ceļ tos pārspīlētus Dievam priekšā; viņš prasa lai Dieva tautu tāpat ka viņu Dievs izslēdz no savas žēlastības. Viņš saka, ka Dievs nav taisns bijis tai grēkus piedodams, turpretī viņu un viņa eņģeļus iznīcinot. Viņš prasa Dieva tautu sev par laupījumu, lai to iznīcinātu. {LC 322.1}

Dievs sātanam atļauj uz visbriesmīgāko kārdināt savu tautu, kad viņš ceļ Dievam viņas grēkus priekšā. Viņas palaušanās uz Dievu, viņas ticība un izšķiršanās uz vienu vai otru pusi tiek uz visstingrāko pārbaudīti. {LC 322.2}

Ieraugot pagātni zūd viņai cerība; jo visā savā dzīvē viņa var maz laba ieraudzīt. Viņa apzinās savu vājību, savu pilnīgu necienību. Sātans cenšas iebaidīt viņu ar tām domām, ka viņas grēki tik lieli, ka nekad nevar tikt nomazgāti. Viņš grib ar to iznīcināt viņus cerību un ticību, kā tā beidzot padodas viņa kārdināšanām un lauž savu uzticību Dievam. {LC 322.3}

Kaut gan Dieva tauta būs ielenkta no ienaidniekiem, kuri gaida viņas bojā iešanu, bailes, kuras viņa cieš, nebūs bailes no vajāšanas patiesības dēļ, par kuru tā stāv; viņa bīstas, ka būs piemirsusi kādu grēku nenožēlotu, un ka kādas nebūt savas vainās dēļ nebūs piedzīvojusi pie sevis Pestītāja vārdu piepildīšanos, kur viņš saka,ka viņš gribot to pasargāt «no kārdināšanas, kas nāks pār visu pasauli.»1 Kad viņa būtu droša, ka viņas grēki var tikt piedoti, viņa neļautos atbaidīties no mokām un nāves; bet viņai ir jāpierādās par necienīgu un jāzaudē dzīvību savas rakstura vājības dēļ, lai tā apsmietu Dieva svēto vārdu. {LC 322.4}

Visur Dieva ļaudis dzird nodevību un redz rosīgu gatavošanos uz sacelšanos; un viņos mostas stipra vēlēšanās, nopietnas dvēseles ilgas, kaut tak reiz atkrišanai tiktu darīts gals un kaut tak reiz bezdievīgo ļaunums būtu sasniedzis savu pilnību un izbeigtos. Bet kamēr viņi pie Dieva griežas, lai tas apturētu ļauno sazvērestību, viņi pārmet arī sev pašiem, ka

viņiem nav vairāk spēka, lai ka dambis varētu iestāties spēcīgajā ļaunuma straumē un tai pretoties. Viņi sajūt, kad viņi visas savas spējas būtu izlietojuši kalpojot Kristum, sātana vara būtu daudz vājāka. Viņu spēki būtu auguši augumā un sātans velti cīnītos par virsroku. {LC 323.1}

Viņi nomoka savas dvēseles, aizrādīdami Dievam uz saviem bijušiem daudziem grēkiem un uz grēku nožēlošanu un piemin Pestītāja doto apsolījumu: «... Meklē manu palīgu, der mieru ar mani, mieru der ar mani.»2 Viņu ticība nešaubās, kad viņu lūgšanas acumirklī netop paklausītas. Kaut gan viņi cieš stipras bailes un lielas briesmas un bēdas, viņi tomēr nemitas Dievu lūgt. Viņi pieķeras Dieva spēkam, kā Jēkabs pie eņģeļa reiz turējās; un viņu dvēseles runa: «Es tevi nelaidīšu pirms tu mani nesvēti!» {LC 323.2}

Nebūtu Jēkabs iepriekš nožēlojis savu grēku, ka viņš ar viltu bija gribējis iegūt brāļa pirmdzimtību, Dievs nebūtu viņu lūgšanu paklausījis un nebūtu viņu dzīvu pasargājis. Tāpat arī Dieva tautai, Dieva ļaudīm bēdu laikā, kad viņiem vēl būtu kādi neatzīti un nenožēloti grēki, kuri nostātos viņiem priekšā, kad viņi no bailēm top mocīti, nebūtu glābšanas pie Dieva; izmisums nomāktu viņu dvēseles, tiem nebūtu paļāvības cīnīties ar Dievu par savu pestīšanu. Bet kamēr viņos mājo dziļa savas necienības sajūta, viņiem nav jābīstas ka varētu tikt pārsteigti no jaunām, savām apslēptām vainām. Viņu grēki jau ir nodoti Dieva tiesā un ir iztiesāti un izdeldēti un nevar vairs uzpeldēt atmiņā. {LC 323.3}

Sātans daudzus pavedina uz domām, ka Dievs viņu neuzticību mazās dzīves lietiņās nemaz neievēros; bet tā Kunga izturēšanās pret Jēkabu rāda, ka viņš nekādā ziņā neaizbildina un necieš ļaunumu. Visi kas cenšas savus grēkus aizbildināt, jeb apslēpt, un atstāj tos debesu grāmatās bez atzīn1es par atzīšanu un piedošanu, tiks no sātana uzvarēti. Jo dievbijīgākus tie sevi iedomājas, un jo cienijamāks viņu stāvoklis, kuru tie ieņem, jo ļaunāka būs Dieva acīs viņu izturēšanās un jo drošāka būs viņu lielā pretinieka uzvara. Tie, kas vilcinājas ar sagatavošanos uz lielo Kunga dienu, to neredzēs ne pieminētā bēdu nedz kādā vēlākā laikā. Viņu lieta ir bez cerības. {LC 324.1}

Tie kristīgie, kas saucas par tādiem tikai vārda pēc un kuriem nesagatavotiem uzbruks bēdu laiks, degošās bailēs un izmisumā atzīs savus grēkus, kamēr bezdievīgie par viņu vaimanām gavilēs.Viņu grēku atzīšana būs tāda pat, kāda bija Ēsavam, jeb Jūdam. Viņu grēku atzīšana nav tāda, kas nožēlo grēka vainu, bet tāda kas brēc tik par grēku sekām. Viņi nesajūt nožēlošanu, nedz riebumu pret ļaunumu. {LC 324.2}

Tikai bīdamies no soda viņi atzīstas savos grēkos; viņi tāpat kā faraons atgrieztos pie savas debesis izaicinošās rīcības, kad mitētos Dieva sodības. {LC 324.3}

Jēkaba stāsts der arī visiem tiem, kas ir tikuši pievilti un pavedināti uz grēku, bet kas patiesi nožēlodami ir pie Dieva griezušies, par liecību, ka Dievs viņus neatmetīs. Kamēr sātans cenšas šo cilvēku šķiru nomaitāt, Dievs sūtīs savus eņģeļus, lai tie viņus, šos savus

ļaudis, briesmu laikā mierinātu, stiprinātu un pasargātu. Sātana uzbrukumi būs nikni un noteikti; bet Dieva acs stāv nomodā pār savu tautu un viņa auss klausās uz viņas saucieniem. Bēdas ir lielas; ugunskrāsns liesmas taisās to aprīt; bet tas no grēkiem mazgātais savējos iznesīs laukā kā ugunī šķīstītu zeltu. Dieva mīlestība uz saviem bērniem šai lielā bēdu un piemeklēšanas laikā ir tikpat stipra un maiga, ka labajās saules dienās, bet ir vajadzīgs, ka viņi nāk ugunsliesmās, jo visam, kas no zemes ir pielipis, jāatdalās nost, lai tie Kristus līdzību pilnīgi varētu atstarot. {LC 324.4}

Bēdu un baiļu laiks prasīs no mums ticību, kas var panest grūtumu, trūkumu un badu, ticību, kas nezūd, kad arī jo stipri viņa tiek pārbaudīta. Lai uz šo pārbaudīšanu varētu sagatavoties, tad visiem tiks dāvināts žēlastības laiks. Jēkabs uzvarēja, jo viņš bija izturīgs un noteikts. Viņa uzvara ir nenogurstošas lūgšanas spēka pierādījums. Visiem, kas tāpat kā viņš turēsies pie Dieva apsolījumiem, un kas būs tikpat nopietni un izturīgi, kāds viņš bija, visiem tiem panākums ir drošs. Bet tie, kas negrib sevi aizliegt, negrib ar Dievu cīnīties, negrib ilgi un nopietni lūgties viņa svētības, neredzēs panākumus. Ar Dievu cīnīties — cik maz ir tādu, kas zin, ko tas nozīmē! Cik ir tādu, kas tuvojušies Dievam ar dedzīgu, sirsnīgu ilgošanos tik izturīgi, kamēr katra iespēja sasniedza visaugstāko pakāpi? Cik maz ir tādu, kas ar nesatricināmu ticību turas pie Dieva apsolījumiem, kad neaprakstāms izmisums kā vilni gāžas pār lūdzēju. Tiem, kas tagad tik maz piekopj ticību, visvairāk draud briesmas, krist par upuri sātana viltībām un sirdsapziņas spaidiem. Un kaut arī viņi izturēs pārbaudījumu, bēdu laikā tomēr viņi grims dziļā izmisumā un bailēs, jo viņi paļaušanos uz Dievu nekad nav mēģinājuši padarīt par savu ieradumu. Novārtā atstātās mācības, kuas ticība tiem bija gribējusi dot, tie tad būs spiesti mācīties, sava briesmīgā sirds nemiera dzīti. {LC 325.1}

Mums ir jāmācās Dievu pazīt caur to, ka mēs viņa apsolījumus pie sevis piedzīvojam. Eņģeļi pieraksta katru lūgšanu, kas ir nopietna un patiesa. Labāk būtu, ja mēs atsacītos no savu patmīlīgo iegribu apmierināšanas, nekā no Dieva tuvuma. Dziļākā nabadzība, lielākā pašaizliedzība, kad Dievs to uzlicis un prasa, ir labāki nekā bagātība, slava, gods, ērtības, jeb draugi bez Dieva. Mums jāņem laiks priekš lūgšanas. Kad mēs pielaižam, ka pasaulīgās interses aizņem mūsu prātus, tad mums arī jāļauj, ka Dievs paņem mūsu zelta elkus, mūsu mājas un auglīgos laukus. {LC 325.2}

Jaunība nekristu grēkā, ja viņa atteiktos iet pa citu ceļu, kā vienīgi pa to, priekš kura tā varētu izlūgties Dieva svētību. Kad pēdējie vēstneši, kas nes pasaulei svinīgo brīdinājumu, izlūgtos Dieva svētību— ne auksti un vienaldzīgi, bet no visas sirds, ar pilnu ticības spēku, kā kādreiz Jēkabs,— viņi atrastu daudzas vietas, par kurām tie varētu sacīt: «Es esmu Dievu vaigā redzējis, un mana dvēsele ir vesela kļuvusi (izglābta).»1 Debesīs uz viņiem skatītos kā uz valdniekiem un viņiem būtu spēks uzvarēt Dievu un cilvēkus. {LC 326.1}

Arī pār mums drīz nāks tāds bēdu laiks, kāds vēl nav bijis, un mums būs vajadzīgi piedzīvojumi, kuru mums vēl nav un kuru iegūšanai daudzi ir par kūtriem un nolaidīgiem. Patiesība ir, ka bēdas gaidās ir lielākas, nekā īstenībā, bet to nevar sacīt par gaidāmo lielo krīzi. Grūti priekšā stādīties, cik smags būs pārbaudījums. Un pa to laiku, kamēr mūsu uzticīgais Pestītājs izdara priekš mums salīdzināšanu, mums ir jāmēģina tapt pilnīgiem iekš viņa. Pārbaudīšanas laikā katrai dvēselei pašai par sevi ir jāpastāv Dieva priekšā. «Jebšu Noa, Daniēls un Ījabs būtu viņu vidū, tik tiešām kā es dzīvoju, saka tas Kungs, tie neizglābtu nedz dēlus, nedz meitas, bet caur savu taisnību tie izglābtu tikai savu dvēseli.»2 {LC 326.2}

Patlaban, kad mūsu augstais priesteris izdara par mums salīdzināšanu, mums ir jārauga tikt pilnīgākiem iekš Kristus. Pestītājs nepadevās pat ne ar vienu vienīgu domu ienaidnieka kārdināšanai. Sātans atrod cilvēku sirdīs vienu vai otru vietiņu, kur viņš var pieturēties; viņš kopj vienu vai otru grēcīgu tieksmi, kurai pateicoties viņa kārdināšanas var panākt, ko tās grib. Bet Kristus sacīja par sevi: «Šis pasaules virsnieks nāk un nenieka nespēj pār mani.»3 Sātans Pestītājā neko neatrada, kas būtu viņam devis iespēju panākt uzvaru. Viņš sava Tēva baušļus bija turējis, pie viņa nebija nekāda grēka, kuru sātans būtu varējis izlietot sev par labu. Tādā stāvoklī tiem ir jātiek atrastiem, kas bēdu laikā grib pastāvēt. {LC 326.3}

Mūsu tagadējā dzīvē mums ar Kristus salīdzinošām asinīm ir jānomazgā visus savus grēkus. Mūsu jaukais Pestītājs mūs uzaicina viņam piedalīties un savienot mūsu nespēku ar viņa spēku, mūsu necienību ar viņa nopelnu. Dieva nolēmums ir skola, kurā mums jāmācās Jēzus lēnprātību un viņa pazemošanu. Tas Kungs nestāda vis mums priekšā ceļu, kuru mēs kā vieglāku un ērtāku gribētu izvēlēties, bet nopietnu dzīves mērķi. Ir atstāts mūsu zinā, izveidot savus raksturus pēc dievišķā piemēra, ņemot palīgā debess dotos ieročus. Neviens šo darbu nevar palaist, nedz atstāt uz vēlāku laiku, bez kā uz briesmīgāko nekaitētu savai dvēselei. {LC 327.1}

Apustulis Jānis debess parādīšanā dzirdēja skaņu balsi, kas sauca: «Vai tiem, kas zemes un jūras virsū dzīvo; jo velns pie jums nonācis ar lielām dusmām, zinādams, ka tam maz laika.»1 Briesmīgi ir skati, par kuriem debesis tā izsaucas. Jo īsāks paliek sātana laiks, jo niknāks viņš top, bet bēdu laikā viņa posta un mānīšanas darbi sasniegs savus augstumus. {LC 327.2}

Briesmīgas pārdabīgas zīmes drīz parādīsies pie debesīm, liecinādamas par brīnumus darošo dēmonu varu. Velnu gari ies pa visu zemi pie visiem pasaules valdniekiem, turēdami tos savas viltības valgos un piespiezdami savienoties ar sātanu un iet pēdējā kara gājienā pret debesu valdnieku. Šie velna spēki pievils tiklab valdniekus, kā viņu pavalstniekus. Radīsies cilvēki, kas apgalvos sevi Kristu esam un prasīs sev nosaukumu un godināšanu, kādi piekrīt vienīgi Pestītājam. Viņi rādīs varenus dziedināšanas brīnumus un stāstīs, ka viņiem esot atklājumi no augšienes. kas runājot pretim svēto rakstu liecībai. Kā

vaiņags sātana darbam būs tas, ka savā viltus dravā viņš uzstāsies kā Kristus pats. Baznīca ilgi ir izlikusies, itkā viņa gaidītu uz Pestītāja atnākšanu un savas cerības piepildīšanos. Tad nu lielais viltnieks rādīs, itkā Kristus būtu atnācis. Dažādās zemes daļās sātans parādīsies cilvēkiem kā majestātiska būtne apžilbinošā spožumā, kas līdzinās tam spožumam, kādā Jānis apraksta Dieva Dēlu savā parādīšanās grāmatā.1 Godība, kas viņu apņem, nevar tikt pārspēta ne no kā, ko jel kad mirstīgas acis redzējušas. Gaisā atskan gaviļu sauciens: «Kristus ir atnācis! Kristus ir atnācis!» Tauta metas viņa priekšā, to pielūgdama, viņš paceļ savas rokas un runā svētīšanas vārdus, itkā Kristus, kas savus mācekļus svētīja, kad viņš atradās vēl pie cilvēkiem zemes virsū. Viņa balss ir maiga un aizturēta, pilna melodijas. Ar vārdiem, kas pilni lēnprātības un līdzcietības, viņš ceļ priekšā dažas žēlastības pilnas debess patiesības, kuras arī kādreiz Kristus bija priekšā cēlis; viņš dziedina tautas vājniekus un tad, piesavinādamies vēl vairāk Kristus varenību un godību, pasludina, ka viņš sabatu pārcēlis uz svētdienu, un pavēl visiem svētīt to dienu, kuru viņš iecēlis. Vinš paskaidro, ka tie, kas joprojām ievēro un svētī septīto dienu, zaimojot viņa vārdu un liedzoties klausīt viņa eņģeļiem, kurus viņš ar gaismu un patiesību pie tiem sūtījis. Tas ir viņa stiprākais, gandrīz visulielākais un apžilbinošākais mānīšanas darbs. Līdzīgi samariešiem, kurus Sīmanis Mags pievīla, lielais ļaužu vairums, skaitot no tā visulielākā līdz tam visumazākam, liek vērā šīs burvības un saka: «Tas ir Dieva lielais spēks.»2 {LC 327.3}

Bet Dieva tautu tas nenovedīs uz maldu ceļiem. Šī viltus Kristus mācības nesaskan ar svētajiem rakstiem. Viņš izsaka savusvētību par zvēra bildes pielūdzējiem— taisni par šo šķiru, par kuru bībele saka, ka Dieva nedalīta dusmība pār viņu tiks izgāzta. Un vēl vairāk; sātanam netiks atļauts attēlot Kristus atnākšanu. Šinī ziņā Kristus savus ļaudis no piemānīšanas ir brīdinājis un skaidri parādījis, kādā veidā viņš nāks: «Jo viltīgi Kristi un viltīgi pravieši celsies un lielas zīmes un brīnumus darīs, kā arī izredzētie, ja tas varētu būt, uz alošanu taptu pievilti... Tāpēc, kad tie uz jums sacīs: Redzi, viņš ir tuksnesī,— tad neejta ārā; redzi, viņš ir kambaros,— tad neticiet. Jo itkā zibens izšaujas no rīta puses un atspīd līdz vakara pusei, tā būs arī cilvēku Dēla atnākšana.»1 Šo atnākšanu pakaļdarīt nav iespējams. Viņš tiks vienā laikā no visiem atzīts un visa pasaule viņu redzēs. {LC 328.1}

Tikai tie, kas bija cītīgi svēto rakstu pētītāji un ir guvuši mīlestību priekš patiesības, tikai tie būs pasargāti no briesmīgās viltības, kas pārņems visu pasauli, Ņemdami palīgā bībeli, viņi atklās pārģērbušos viltnieku. Pie visiem nāks piemeklēšanas laiks. Caur kārdināšanas šķīstīšanu atklāsies īstais kristīgais. Vai Dieva ļaudis tagad ir uz Dieva vārdiem tik stipri dibināti, ka tie nepadosies ar acīm redzamiem brīnumiem? Vai tie izšķirošā brīdi turēsies tikai pie bībeles un vienīgi pie tās? Ja būtu iespējams, sātans mēģinās tos aizkavēt no sagatavošanās, lai būtu spējīgi pastāvēt lielā piemeklēšanas dienā. Vinš lietas iekārtos tā, ka Dieva bērniem tiks aizsprostots ceļš, viņš tos apžilbinās ar pasaules mantām, liks nest smagas, grūtas rūpju nastas, tā kā viņu sirdis pagurs un pārbaudīšanas diena nāks pār tiem kā zaglis naktī. {LC 329.1}

Kristīgās pasaules dažādo valdnieku dekrēts pret Dieva baušļu godātājiem atņems pēdējiem valsts aizsardzību un atdos viņus to spēku ziņā, kas prasa viņu, šo Dieva bērnu, pazudināšanu; tad Dieva ļaudis bēgs ārā no pilsētām un miestiem, sapulcēsies pulciņos un dzīvos zemes tuksnešainās un vientuļās vietās. Daudzi atradīs patvērumu nepieejamos kalnu augstumos. Līdzīgi kristīgiem Pjemontas ielejās, tie zemes augstākās vietas padarīs par savām svētnīcām un pateiksies Dievam par savām klinšu pilīm. Bet tomēr daudzi, no visām tautām un kārtām, augsti un zemi, bagāti un nabagi, melni un balti, nokļūs visai netaisnā un nežēlīgā gūstniecībā. No Dieva mīlētie, ķēdēs saistīti, aiz atslēgām un bultām, uz nāvi notiesāti un tumšos un riebīgos kambaros itkā būdami pamesti pavadīs jo grūtas dienas. Neviena cilvēka auss nedzirdēs viņu sāpju saucienus un vaidus; neviena cilvēka roka nesniegsies pretim ar savu palīdzību. {LC 329.2}

Vai Kungs šinī pārbaudīšanās stundā aizmirsīs savu tautu? Vai viņš aizmirsa uzticīgo Nou, kad pasaule tika no grēku plūdiem piemeklēta? Vai viņš aizmirsa Latu, kad uguns no debesīm lija un pilsētu par līdzenumu padarīja? Vai viņš aizmirsa Jāzepu Ēģiptes zemē, kurš bija apņemts no elku dieviem? Vai Eliju aizmirsa, kad Izebeles zvērests draudēja viņam tādu pat likteni, kāds bija Baala praviešiem? Vai viņš Jeremiju aizmirsa tumšajā, briesmīgajā cietuma bedrē? Vai viņš aizmirsa trīs jaunekļus— varoņus uguns ceplī? Vai Daniēlu lauvu bedrē? {LC 330.1}

«Bet Ciāna saka: tas Kungs mani atstājis, un tas Kungs mani aizmirsis. Vai sieva var aizmirst savu zīdāmo bērnu, neapžēlodamās par savu miesīgu dēlu? Un jebšu viņa to aizmirstu, tomēr es tevi neaizmirsīšu. Redzi, savās rokās es tevi esmu rakstījis.»1 Tas Kungs pār visiem debesu pulkiem saka: «Kas jūs aizskar, tas aizskar viņa acuraugu.»2 {LC 330.2}

Kaut gan viņu ienaidnieki tos cietumos metīs, tomēr biezie mūri nespēj pārtraukt sakaru, kas pastāv viņu dvēselēm ar Kristu. Viens, kas redz visas viņu vājības, un pazīst katru viņiem uzliktu pārbaudījumu, valda tur augšā, pāri visām zemes varām; tas sūtīs savus eņģeļus tur lejā, vientuļos cietuma kambaros, lai tie nonestu tur debess mieru un gaismu. Cietums tur būs kā pils; jo tur dzīvos tādi, kas ticībā bagāti, un drūmie mūri tiks apgaismoti no debess gaismas kā tajā laikā, kad Pāvils un Sīls cietumā Filipos Dievu lūdza un ap pusnakti slavas dziesmas dziedāja. {LC 330.3}

Dieva sodība piemeklēs tos, kas apspiež Dieva tautu un lūko to samaitāt.Viņa lielā saudzība iedrošina bezdievīgos viņu pārkāpumos,bet viņa sodība tamdēļnav mazāk droša un briesmīga, kaut arī viņa vienmēr tiek atlikta. «Jo tas Kungs tāpat celsies, kā pie Peracima kalna, viņš tāpat dusmosies, kā Gibeonas lejā, savu darbu padarīt,— viņa darbs būs dīvains,— un savu strādāšanu pastrādāt, viņa strādāšana būs dīvaina.»1 Mūsu žēlsirdīgam Dievam sodīšana ir kautkas svešs. «Tik tiešām, kā es dzīvoju, saka tas Kungs, man netīk bezdievīgā nāve.»2 «Tas Kungs ir lēnprātīgs un liels spēkā, bet nepamet nesodītu,» «tas

Kungs ir žēlīgs un laipnīgs, pilns lielas žēlastības un uzticības,«3 un nepamet neko nesodītu. Ar savas taisnības briesmīgiem brīnumiem viņš pacels savu zem kājām mīto baušļu autoritāti. Briesmīgā atmaksa, kas pārkāpējus gaida, liek noskārst savu briesmīgumu no tā, cik nelabprāt tas Kungs ķeras pie soda izvešanas. Beidzot tauta, pret kuru viņš tik ilgi pacietīgs bijis un kuru viņš nav gribējis sist, būs piepildījusi savu netaisnības mēru uz Dieva rēķina, un beidzot viņai būs jāizdzer viņa dusmības kauss līdz dibenam, tīra dusmība, bez mazākās žēlastības. {LC 330.4}

Kad Kristus sava vidutāja amatu debesīs noliks, tiks izlieta tīrā nemaisītā Dieva dusmība pār visiem tiem, kas pielūdz zvēra bildi un pieņem viņa zīmi. Ēģiptes mocības, kas pār Israēla bērniem nāca, kad viņš tos gribēja atsvabināt, būs līdzīgas tām briesmīgām un vēl lielākām sodībām, kas nāks pār pasauli pirms galīgās Dieva tautas atsvabināšanas. Šis briesmīgās mocības aprakstīdams Jāņa parādīšanās grāmatas sarakstītājs saka: «...un tur ļauns un nikns augons piemetas cilvēkiem, kam zvēra zīme bij un kas viņa bildi pielūdza.» Un jūra «palika par asinīm, kā no miruša, un visa dzīvā dvaša jūrā nomira... un upes un ūdeņu avoti palika par asinīm.»4 Lai šie notikumi arī būtu diezcik briesmīgi, Dieva taisnība caur tiem tomēr netiek aizskārta. Dieva eņģelis saka: «Tu esi taisns,... ka tu tā esi tiesājis. Jo tie svēto un praviešu asinis ir izlējuši, tāpēc tu tiem asinis esi devis dzert, jo tie to pelnījuši.»4 Notiesādami Dieva tautu uz nāvi, vaina par viņas izlietām asinīm tāpat krīt uz viņiem, itkā tie pašu rokām tās būtu izlējuši. Tādā pat kārtā Jēzus savā laikā pasludināja jūdus par vainīgiem pie visām svēto izlietām asinīm, sākot no Ābela laikiem; jo viņiem bija tas pats gars un gribēja darīt to pašu darbu, kādu bija darījuši praviešu slepkavas. {LC 331.1}

Pēc tam sekojošā mocībā saulei tiek vara dota «cilvēkus dedzināt ar uguni. Un cilvēki tapa dedzināti ar lielu karstumu.»1 Pravieši zemes stāvokli šinī briesmīgā laikā apraksta tā: «Tīrums ir postīts... labība ir postīta.» «Visi koki laukā ir nokaltuši un līksmība ir nonīkusi pie cilvēku bērniem.»2 «Graudi apakš zemes satrūdējuši, klētis ir tukšas.» «Ak, kā vaid lopi! Vēršu ganāmie pulki apstulbuši, jo tiem nav barības... ūdens upes ir izsīkušas, un uguns ir aprijis tuksneša ganības.»1 «Un Dieva nama dziesmas tanī dienā taps par kaukšanu, saka tas Kungs; tur būs daudz nomirušas miesas, ikkatrā vietā tās klusi taps nonestas.»3 {LC 332.1}

Šīs mocības nav vispārīgas, jo citādi viņas zemes iedzīvotājus pilnīgi iznīcinātu. Bet viņas tomēr būs briesmīgākais piemeklējums, kādu jel kad mirstīgs cilvēks redzējis. Visām agrākām sodībām bija žēlastība klāt, kad tās pārbaudīšanas laika beigās pār cilvēkiem nāca. Jēzus salīdzinošās asinis grēcinieku taupīja un negribēja, ka viņu grēku mērs būtu pilns; bet sodības beigās Dieva dusmība izliesies tīra, vairs nebūs tur žēlastības klāt. {LC 332.2}

Tanī dienā veseli pulki brēks pēc Dieva žēlastības, lai tā viņus sargātu, pēc žēlastības, kuru viņi tik ilgi bija nicinājuši. «Redzi, diena nāks, saka tas Kungs, kad es badu sūtīšu tai

zemē; ne badu pēc maizes un tvīkšanu pēc ūdens, bet klausīt tā Kunga vārdus; un tie skraidīs no vienas jūras līdz otrai un tecēs apkārt no siemeļa puses līdz rīta pusei, meklēt tā Kunga vārdu, bet neatradīs.»4 {LC 332.3}

Dieva tauta nebūs atsvabināta no ciešanām; bet, kautgan to vajās un spaidīs, kaut gan tā cietīs dažādu trūkumu un badu, viņa tomēr nebūs atstāta samaitāšanai. Tas pats Dievs, kas par Eliju gādāja, tas nepaies garām nevienam sevi uzupurējošam bērnam. Viņš, kas galvas matus ir skaitījis, gādās par viņiem, un dārdzības laikā tiem nepietrūks. Tanī laikā, kad bezdievīgie mirs no bada un sērgām,Dieva eņģeļi būs taisno sargi un apmierinās viņu vajadzības. Tam, «kas taisnībā staigā», ir dots apsolījums: «Viņam būs sava maize, ūdens viņam nepietrūks.» «Tie bēdīgie un nabagi meklē ūdeni, un nav, viņu mēle kalst no tvīkšanas. Es, tas Kungs, tos paklausīšu, es, Israēla Dievs, tos neatstāšu.»1 «Jo vīģes koks nezaļos, un augļu nebūs vīnakokam; eļļaskoka augums nesekas, un tīrumi nenes barību, avis izzudušas no ganības un lopu nav laidaros.» «Bet tomēr es priecāšos iekš tā Kunga, es līgsmošos iekš Dieva, savu pestītāja.»2 {LC 332.4}

«Tas Kungs tevi pasargā; tas Kungs ir tava ēna pār tavu labo roku, ka dienā saule tevi nespiež, nedz mēnesis naktī. Tas Kungs lai tevi pasargā no visa ļauna, lai viņš sargā tavu dvēseli.» «Viņš tevi glābj no medinieka valgiem, no kaitīga mēra. Viņš tevi sedz saviem spārniem, un apakš viņa spārniem tu esi glābts; viņa patiesība ir par apsegu un priekšturamām bruņām, ka tev nav ko bīties no nakts baidēkļiem un bultām, kas dienā zkraida; no mēra, kas tumsā lien; no sērgas, kas dienas vidū samaitā. Jebšu tūkstoši krīt tev sānis un desmit tūkstoši pie tavas labās rokas, taču tevi neaizņems. Tu, Kungs, esi mans patvērums. Visaugstāko tu esi licis par stiprumu. Ļaunums tev neuzies, un pie tava dzīvokļa mokas nepiestāsies.»3 {LC 333.1}

Pēc cilvēku saprašanas un domām izliekas, ka Dieva tautai savu liecību drīz būs jāapstiprina ar asinīm, kā to mocekļi pirms viņiem ir darījuši.Viņi sāk baiļoties, ka tas Kungs viņus ir atstājis un neliek krist no ienaidnieka rokas.Tas ir briesmīgs dvēseles baiļu laiks.Dienu un nakti tie sauc uz Dievu pēc pestīšanas. Bezdievīgie gavilē un ir dzirdams viņu zaimojošais sauciens: «Kur ir jūsu ticība? Kāpēc Dievs jūs neatsvabina no mūsu rokām, kad jūs patiesi esiet viņa ļaudis?» Bet gaidošie piemin pie Golgatas krusta mirstošo Jēzu un atceras augstos priesterus un virsniekus, kuri zaimodami sacīja: «Citus viņš pestījis, bet sevi pašu viņš nevar pestīt. Ja viņš tas Israēla ķēniņš, tad lai viņš nu nokāpj no krusta, tad mēs viņam ticēsim.»1 Visi līdzīgi Jēkabam, cīnās ar Dievu. Viņu sejas izteiksme rāda iekšējo cīņu. Bālums apklāj viņu sejas. Un tomēr viņi nerimstas un turpina savu nopietno aizlūgšanu. {LC 334.1}

Kad cilvēki spētu redzēt ar apskaidrotām acīm, tad viņi ieraudzītu eņģeļu pulkus, lielus savā spēkā, kas aizsargā tos, kas pacietīgi un izturīgi ir nesuši Kristus vārdu. Ar maigu līdzcietību eņģeļi skatījās uz viņu postu un dzirdēja viņu lūgšanas. Viņi gaida uz sava

pavēlnieka mājienu, lai izrautu viņus no briesmām. Viņiem tomēr ir jāgaida vēl drusku ilgāk. Dieva ļaudīm ir jādzer no biķera un jātop kristītiem ar kristību. Taisni vilcināšanās, cik moku pilna viņa arī nav, ir labākā atbilde uz viņu lūgšanām. Cenzdamies uzticības pilni gaidīt uz Kunga palīdzību, tiem ir izdevība stiprināt ticību, cerību un pacietību, ko tie savos agrākos ticības piedzīvojumos bija par maz piekopuši. Bet izredzēto dēļ bēdu laiks tiks paīsināts. «Vai tad Dievs neizdos tiesu saviem izredzētiem, kas dienām naktīm uz viņu brēc? Es jums saku: viņš tiem izdos tiesu īsā laikā.»2 Gals nāks ātrāk, nekā cilvēki to sagaida. Kvieši tiek priekš Dieva klētīm kopā vākti un kūlīšos sieti; bet nezāles tiks kopā sietas priekš iemešanas iznīcības ugunī. {LC 334.2}

Debesu sargi turpina joprojām būt uzticīgi savam sarga uzdevumam. Lai gan kāda vispārīga pavēle ir noteikusi laiku, kad Dieva baušļu turētājus var nomaitāt, tomēr viņu ienaidnieki dažos gadījumos steigsies šai pavēlei priekšā un mēģinās pirms noteiktā laika tos nokaut. Bet neviens nevar paiet garam vareniem sargiem, kas ir nolikti pie katras uzticīgas dvēseles. Citus noķers bēgot no pilsētām un sādžām; bet pret viņiem paceltie šķēpi lūzt un krīt kā salmu stiebri. Citus aizstāv eņģeļi kareivju izskatā. {LC 334.3}

Dievs ar saviem svētiem eņģeļiem visos laikos ir pabalstījis un atsvabinājis savus ļaudis. Debesu būtnes ir ņēmušas dzīvu dalību cilvēku vajadzībās. Tie parādījušies apģērbā, kas laistījās kā zibens; tie nākuši kā ceļinieki cilvēku izskatā. Eņģeļi ir parādījušies Dieva vīriem kā draugi. Tie pusdienas laikā atdusējās zem ozoliem, it kā tie būtu noguruši. Tie pieņēmuši cilvēku viesmīlību. Nomaldījušamies ceļniekiem tie naktī kalpojuši, kā vadoņi. Tie ar savām rokām aizdedzinājuši uguni uz altāra. Tie atvēruši cietuma durvis un atsvabinājuši Dieva kalpus. Apbruņoti ar debess bruņām, tie nāca novelt akmeni no Pestītāja kapa. {LC 335.1}

Daudzreiz eņģeļi cilvēku izskatā ierodas, kur taisnie sapulcējušies, viņi apmeklē arī bezdievīgo saiešanos, tāpat kā viņi uz Sodomu nāca saņemt ziņojumu par viņu darbiem un noskaidrot, vai Dieva lēnprātības un pacietības mērs nav jau pilns. Dievam patīk žēlsirdība; un dažu nedaudzu dēļ, kas viņam patiesi kalpo, viņš novērš nelaimi un pagarina lielā cilvēku vairuma mieru. Cik maz gan ir grēcinieku, kas Dieva priekšā atzīst to, ka viņiem par savu dzīvību ir jāpateicas vienīgi mazai dievbijīgo ļaužu saujiņai, kurus tie, paši priecādamies, izsmej un apspiež. {LC 335.2}

Kautgan šīs pasaules valdnieki to nezin, tad tomēr eņģeļi bija tie, kas tik bieži viņu sapulces vadīja. Cilvēku acis uz viņiem skatījās; cilvēku ausis dzirdēja viņu uzsaukumus; cilvēku lūpas viņu priekšlikumiem pretojās un viņu padomus izsmēja; cilvēku rokas tos zaimodamas aizskāra un vajāja. Sapulču un tiesas zālēs debess sūtņi ir pierādījuši smalku cilvēces vēstures pazīšanu. Viņi apspiestiem un spaidītiem viņu lietās ir pierādījušies par labākiem aizstāvjiem, nekā tie visuspējīgākie un apķērīgākie apsargātāji. Viņi izjauca ļaunos nodomus un aizturēja pašu lēmumu, kas Dieva darbu ļoti būtu kavējis un viņa

ļaudīm atnesis lielas ciešanas. Briesmu un bēdu stundā piepildās vārds: «Tā Kunga eņģelis apmetas ap tiem, kas viņu bīstas, un tos izglābj.»1 {LC 335.3}

Ar lielu ilgošanos Dieva ļaudis gaida sava Ķēniņa nākšanas zīmes. Kad sargiem jautās: «Sargs, cik gara vēl nakts?», tad atskanēs atbilde: «Rīts nāk un atkal nakts.»1 Mākoņos pār kalnu galiem atspīd gaisma. Drīz atklāsies viņa godība. Taisnības saule taisās lēkt. Rīts un nakts nebeidzamās taisnības dienas iesākums, mūžīgās nakts krēslojums pār bezdievīgiem — abi ir klāt. {LC 336.1}

Kad tie, kas ar Dievu cīnās, raida savas lūgšanas augšup pie viņu, izskatās it kā priekškars, kas tos šķir no neredzamās pasaules, gandrīz jau būtu pacelts. Debesis sārtojas no mūžīgās dienas ausmas, un līdzīgi jaukai eņģeļu balss skaņai, viņu ausis sasniedz vārdi: «Palieciet stipri savā uzticībā. Palīdzība nāk.» Kristus, visvarenais uzvarētājs, sniedz pretim saviem nogurušiem cīnītājiem neiznīcīgo godības kroni, un caur vaļējiem vārtiem dzirdama viņa balss: «Redzi, es esmu ar jums. Nebīstaties. Es pazīstu visas jūsu bēdas, es nesu jūsu rūpes. Jūs necīnāties pret neizmēģinātiem ienaidniekiem. Es esmu jūsu dēļ cīņu izcīnījis, un manā vārdā jūs esiet vairāk kā uzvarētāji.» {LC 336.2}

Jaukais Pestītājs sūtīs mums palīdzību taisni tad, kad mums tā būs vajadzīga. Viņa kājas ir svētījušas ceļu uz debesīm. Katrs ērkšķa dzelons, kas ievaino mūsu kāju, ir arī viņam to pašu darījis. Katrs krusts, kas mums ir uzlikts, un kuru mums jānes, jau papriekš ir gulējis uz viņa pleciem. Bēdu laiks priekš Dieva tautas ir briesmīgs uguns pārbaudījums, bet tas arī ir laiks priekš katra ticīga, pacelt savas acis uz augšu, kur ticībā viņš redzēs pār sevi izplēstu apsolīšanas zaigojošo varavīksnu. {LC 336.3}

«Un tā Kunga atpirktie griezīsies atpakaļ un nāks uz Ciānu ar gavilēšanu, un mūžīga līksmība būs pār viņu galvām.Prieks un līksmība tos apkamps, skumjas un bēdas bēgs projām. Es, es esmu jūsu iepriecinātājs: kas tu esi, kas tu bīsties no cilvēkiem, kam jāmirst, no cilvēku bērniem, kas iznīkst kā zāle, un aizmirsti to Kungu, savu Radītāju? Un tu bīsties bez mitēšanās cauru dienu no spaidītāja bardzības, kad tas taisās maitāt. Bet kur ir tā spaidītāja bardzība? Steigšus saslēgtais tiek svabads un nenomirs bedrē, un maizes viņam netrūks. Jo es esmu tas Kungs, tavs Dievs, kas kustina jūru, ka viņas viļņi kauc: Kungs Cebaots ir viņa vārds. Un es lieku savus vārdus tavā mutē un tevi apklāju ar savas rokas ēnu.» {LC 336.4}

«Tāpēc klausies jele šo, tu apreibinātā un apreibusī, bet ne no vīna. Tā saka tas Kungs, tavs Dievs, kas saviem ļaudīm tiesu nesis: redzi, es ņemu no tavas rokas to reibuma biķeri, savas bardzības biķeri, tev vairs nebūs to dzert. Bet es to došu rokā taviem spaidītājiem, kas uz tavu dvēseli saka: «Lokies, ka mēs. ejam pāri, un noliec savu muguru par zemi un par ielu tiem, kas staigā pāri.»1 {LC 337.1}

Visus laikmetus pārskatīdama Dieva acs bija vērsta uz izšķirošo brīdi, kurā nonāks viņa tauta, kad laicīgās varas nostāsies pret tiem kaujas kārtībā. Līdzīgi sagūstītiem izsūtītiem tie baiļosies no bada jeb varmāku nāves. Bet Svētais, kas Israēla bērnu priekšā pāršķīra Sarkano jūru, parādīs savu vareno roku un atsvabinās tos no viņu gūstniecības. «Un tanī dienā, ko es darīšu, saka tas Kungs Cebaots, tie man būs par īpašumu, un es to žēlošu, kā vīrs savu dēlu žēlo, kas viņam kalpo.»2 Ja tanī laikā taptu izlietas Kristus uzticamo liecinieku asinis, viņas nevarētu būt, kā tas bija ar mācekļu asinīm, par sēklu, kurai vajadzēja nest kūlīšus Kunga pļaujas dienā. Viņu uzticība nevarētu būt citiem par liecību, lai tos pārliecinātu par patiesību; jo apcietinātā sirds ilgi turējusies pretim žēlastības viļņiem, kamēr tie vairs neatgriezās. Kad taisnos tagad atstātu viņu ienaidniekiem par upuri, tad tumsības lielskungs gavilētu. Dziesminieks saka: «Jo tanī ļaunā dienā viņš mani paslēpj savā dzīvokli, viņš mani sargā savā telts ēnā, viņš mani paaugstina uz akmeņa kalna.»2 Kristus sacījis: «Ejta. mani ļaudis, ejta savas kambaros, un aizslēdziet savas durvis aiz sevis, apslēpjaties kādu mazu brīdi, kamēr tā dusmība pāriet. Jo redzi, tas Kungs izies no savas vietas, piemeklēt netaisnību pie zemes iedzīvotājiem, un zeme atsegs savas asinis un neapklās vairs savus nokautos. Jauka būs to atsvabināšana, kas pacietīgi gaidījuši uz viņa atnākšanu un kuru vārdi ir rakstīti dzīvības grāmatā.» {LC 337.2}

NODAĻA 40 - LIELA ATBRĪVOŠANA

Kad cilvēcīgu likumu sargāšana tiek tiem atņemta, kas godā un tura Dieva baušļus, tad dažādās zemēs radīsies kustība, kas gribēs viņus samaitāt. Kad tuvojas pavēlē noteiktais laiks, saceļas tauta, lai iznīcinātu ienīsto sektu. Viņi nolemj vienā naktī dot izšķirošu triecienu, kas uzreizi apklusinās smādēšanu un domu starpības. {LC 339.1}

Dieva tauta— daži cietums, daži paslēptuvēs, mežos un kalnos slēpušies, vēl vienmēr stāv Dieva sargāšanā, kamēr visur apbruņoti bari sagatavojas uz iznīcināšanas darbu. Tagad, visulielākā briesmu stundā, Israēla Dievs stāsies pie savu izredzēto glābšanas. Tas Kungs sacīja: «Tad pie jums dziedās kā svētku naktī, un jūsu sirdis priecāsies itkā tiem, kas ar stabulēm nāk uz tā Kunga kalnu, uz Israēla akmeņa kalnu. Un tas Kungs liks dzirdēt savas balss godību un liks redzēt savu izstiepto elkoni ar baigām dusmām un ar rijošu uguns liesmu, ar zibeni un ar plūdiem un krusu.»1 {LC 339.2}

Bezdievīgu cilvēku pulki ir gatavi ar gavilēm, izsmieklu un lāstiem mesties uz sava laupījuma— bet redzi, liela tumsība, vēl melnāka kā melna nakts, krīt uz zemi. Tiek izklāta varavīksne, kas staro Dieva troņa godībā, no viena debess gala līdz otram un, liekas, ieslēdz visus lūdzēju barus. Dusmīgie ļaužu pūļi tiek piepeši apturēti. Viņu izsmieklu izsaucieni apklust. Viņu slepkavīgo dusmu priekšmeti ir aizmirsti. Ar briesmīgām nojautām vlņl skatās uz Dieva derības simbolu un gribētu labprāt paslēpties no viņa uzvarošā spožuma. Dieva tauta sadzird gaišu, melodisku balsi, kura saka: «Skatāties uz augšu!» un acis uz debesīm pacēluši viņi ierauga apsolīšanas loku. Melnie, draudošie mākoņi, kuri apklāj debesu velvi, ir izklīduši, un kā Stefans viņi skatās uz debesīm un ierauga Dieva godību un Dieva Dēlu uz viņa troņa sēžam. Viņa dievīgā augumā tie ierauga viņa pazemošanas zīmes un no viņu lūpam ir dzirdama lūgšana, ar kuru viņš griežas pie Tēva, svētiem eņģeļiem dzirdot: «Tēvs, es gribu, ka, kur es esmu, arī tie ir pie manis, ko tu man esi devis.»1 Atkal būs dzirdama mīlīga un gavilējoša balss, kura saka: «Viņi nāk! viņi nāk! svēti, vientiesīgi un neaptraipīti viņi ir turējuši manas pacietības vārdu, viņi tagad lai staigā kopā ar eņģeļiem;» un to bālās, trīcošās lūpas, kas ir turējušies pie savas ticības, atveras skaņās gavilēs. {LC 339.3}

Ap pusnakti Dievs parāda savu spēku un atsvabina savu tautu. Būs redzama saule, viņa spīdēs pilnā spožumā. Zīmes un brīnumi sekos viens pēc otra. Bezdievīgie ar bailēm un pārsteigumu raudzīsies uz šo ainu, kamēr taisnie ar svinīgu prieku aplūkos savas atsvabināšanas zīmes. Dabā viss liekas izmests iz sava rituma. Straumes apstājas tecēt. Paceļas tumši, smagi mākoņi un grūžas viens pret otru. Vidū sajauktās, sadusmotās debesīs ir viena vieta neaprakstāma savā godībā, no kuras atskan balss līdzīgi daudzu ūdeņu balsīm: «Ir piepildīts.»2 {LC 340.1}

Šī balss satricina debesi un zemi. Saceļas varena zemes trīce, «kāda vēl nav notikusi, kamēr cilvēki virs zemes bijuši, tāda un tik liela zemes trīcēšana.»2 Debesis liekas atveramies un aizveramies. Dieva troņa godība liekas cauri spīdam. Kalni paceļas kā niedra vējā un visur tiek izkaisītas sašķeltas klintis. Ir it kā tuvojošās vētras troksnis. Jūra tiek kā dusmās kulta. Ir dzirdama viesuļa rūkšana, kas līdzīga dēmonu balsīm, kad tie uz izpostīšanu gatavojas. Visa zeme paceļas un uzpūšas kā jūras viļņi. Zemes virspuse atveras. Viņas pamati, liekas, grimst. Nogrimst veselu kalnu rindas. Pazūd apdzīvotas salas. Jūras ostas, kuras sava ļaunuma dēļ ir kļuvušas līdzīgas Sodomai, tiks aprītas no sadusmotiem ūdeņiem. «Un Bābele, tā lielā, tapa pieminēta Dieva priekšā, ka tai taptu dots viņa dusmības un bardzības vīna biķeris.»1 Lieli krusas akmeņi, «triju podu» smagumā, pabeidz savu izpostīšanas darbu. Pasaules lepnākās pilsētas paliek par drupu kaudzi. Krāšņākās pilis. pie kurām pasaules lielie savas bagātības ir izšķieduši, viņu acu priekšā sakrīt drupās. Cietuma mūri tiek visur noplēsti, un Dieva tauta, kas savas ticības dēļ tika turēta vaņģībā, tiek palaista brīvībā. {LC 340.2}

Atveras kapi, «un daudzi no tiem, kas gul zemes pīšļos, uzmodīsies, citi uz mūžīgu dzīvošanu, bet citi uz mūžīgu kaunu un negantību.»2 Visi, kas nomiruši ticībā uz trešo eņģeļu vēsti, nāk visā godībā iz saviem kapiem, lai kopā ar tiem, kas turējuši Dieva baušļus, noklausītos viņa miera derību. Un tie, «kas viņu ir dūruši», tie kas apsmējuši un nicinājuši Kristus nāves ciešanas un viņa patiesības, un viņa tautas stiprākie pretinieki tiek uzmodināti, lai redzētu, viņu viņa godībā, lai redzētu to godu, kas viņa paklausīgiem un uzticīgiem ir dots. {LC 341.1}

Biezi mākoņi vēl vienmēr apklāj debesis; bet šur un tur izlaužas saule, tā izskatās kā atriebjošā Jehovas acs; debesīs izšaujas dusmīgi zibeņi un ietin zemi ugunsliesmās. Briesmīgiem pērkoniem graujot, noslēpumaina balss pasludina bezdievīgo ļaužu likteni. Izrunātie vārdi netiek no visiem saprasti, bet viņus skaidri uztver neīstie mācītāji. Tie, kas īsi pirms tam bija vēl tik bezrūpīgi, tik lielīgi un izaicinoši un tik gavilējoši savā nežēlībā pret Dieva ļaudīm, kas tur viņa baušļus, tiks no uztraukuma pārsteigti un bailēs streipuļos. Viņu baiļu saucieni pārspēs dabas spēku kaukšanu. Dēmoni atzīs Kristus dievību un trīcēs viņa spēka priekšā, kamēr cilvēki lūgsies pēc žēlastības un no bailēm gulēs putekļos. {LC 341.2}

Senie pravieši sacīja, kad viņu svētais skats redzēja Kunga dienu: «Kauciet, jo Kunga diena ir tuvu, viņa nāk kā posts no tā Visuvarenā.»1 «Lieni klints alā un apslēpies pīšļos priekš Kunga iztrūcināšanas un priekš viņa augstas godības. Ļaužu lepnās acis taps zemotas, un vīru augstība taps locīta, bet tas Kungs būs augsts tanī dienā. Jo Kunga Cebaota diena būs pret visu lepnumu un lielumu, un pret visu augstumu. ka tas top pazemots.» «Tai dienā cilvēks savus sudraba elkus un savus zelta elkus, ko tie sev bija taisījuši pielūgt, nometīs kurmjiem un sikspārņiem. Un ies klints aizās un kalnu alās priekš Kunga iztrūcināšanas un priekš viņa augstas godības, kad viņš celsies iztrūcināt zemi.»2 Caur

mākoņu plaisu spīd kāda zvaigzne, kuras spožums tumsā vēl jo vairāk izceļas. Viņa uzticīgiem dod cerību un prieku, bet Dieva baušļu pārkāpējiem stingrību un dusmas. Tie, kas Kristus dēļ visu uzupurējuši, tagad ir droši, itkā zem Kunga jumta paslēpti. Viņi ir tikuši pārbaudīti un pasaules priekšā un patiesības nicinātāju priekšā apliecinājuši uzticību tam, kas priekš viņiem miris. Brīnišķīga pārvēršanās ir pār tiem nākusi, kas pat nāvei acīs skatoties ir palikuši uzticīgi. Viņi ir tikuši piepeši atsvabināti no dēmonu tumšās, briesmīgās varmācības. Viņu īsi pirms tam vēl bālās, bailīgās un pārvērstās sejās atspīd izbrīnīšanās, ticība un mīlestība. Viņu balsis paceļas gaviļu dziesmā: «Dievs ir mūsu patvērums un stiprums, īsti varens palīgs bēdu laikā. Tādēļ nebīstamies, lai arī zeme pazūd, un kalni pašā jūras vidū nogrimst, lai viņas ūdeņi kauc un plosās. un no viņas greznošanas zeme dreb.»3 {LC 341.3}

Šiem uzticēšanās vārdiem uz augšu pie Dieva paceļoties, atšķiras mākoņi, un ir redzama zvaigznēm nosētā debess, neizsakāmā godībā mirdzoša, kā pretstats melniem un dusmīgiem mākoņiem abās pusēs. Debess pilsētas godība plūst ārā pa vārtiem, kad pie debesīm parādās kāda roka, kas tura divus kopā saliktus galdiņus. Pravietis saka: «Un debesis stāsta viņa taisnību, jo Dievs pats ir soģis.»4 Svētie baušļi, Dieva taisnība, kas ar pērkoni un liesmām no Sinaja kalna tapa pasludināta kā dzīvības ceļa rādītāja, tiek doti cilvēkiem kā tiesas mēraukla. Roka atver galdiņus un top redzami desmit ar uguni rakstīti Dieva baušļi. Vārdi ir tik skaidri, ka visi viņus var lasit. Atmiņa ir uzmodusies, māņticības un ķecerības tumsa ir izdzīta no katra dvēseles, un visiem zemes iedzīvotājiem tiek rādīti desmit īsie, saprotamie, pilnie Dieva vārdi. Nav iespējams aprakstīt viņu bailes un izmisumu, kas Dieva svētās prasības minuši kājām. Dievs deva viņiem likumu; viņi varēja ar to salīdzināt savu raksturu un ieraudzīt savas kļūdas, kamēr vēl bija izdevība atgriezties un laboties; bet lai iegūtu pasaules labvēlību, viņi atmet Dieva priekšrakstus un māca arī citus, tos pārkāpt. Viņi ir centušies piespiest Dieva tautu apgānīt viņa sabatu. Tagad viņi tiek notiesāti caur likumu, kuru viņi atmetuši. Ar briesmīgu noteiktību viņi redz, ka viņiem nav aizbildinājuma. Viņi izvēlējās, kam tie gribēja, kalpot un ko tie gribēja pielūgt. «Un jūs. Atkal redzēsiet to starpību starp taisnu un bezdievīgu, starp to, kas Dievam kalpo, un to, kas viņam nekalpo.»1 {LC 342.1}

Dieva likuma ienaidniekiem, sākot no spredikotāja līdz tam visumazākam, ir jauns patiesības un pienākuma jēdziens. Viņi tagad redz, ka ceturtā bībeles baušļa sabats ir dzīvā Dieva zieģelis. Viņi redz, ka viņi ir cīnījušies pret Dievu. Reliģijas mācītāji ir vadījuši dvēseles pazušanā, solīdami tās vadīt līdz paradīzes vārtiem. Ne agrāk, kā beidzamā aprēķināšanas dienā, būs redzams, cik liela ir cilvēku atbildība, kas stāv svētos amatos, un cik briesmīgas ir neuzticības sekas. Tikai mūžībā mēs varam novērtēt kaut vienas vienīgas dvēseles zušanu. Briesmīga būs to daļa, uz kuriem Dievs sacīs: «Prom no manis, tu bezdievīgais kalps.» {LC 345.1}

No debesīm ir dzirdama balss, kura pasludina Kristus atnākšanas dienu un stundu un mūžīgo Dieva un viņa tautas derību. Kā skaļākie pērkoņa dārdieni veļas viņa vārdi pār zemi, un Dieva Israēls klausās, acis uz augšu pacēlis. Viņu sejas būs no viņa godības apspīdētas un būs kā Mozus seja, kad tas nāca zemē no Sinaja kalna. Bezdievīgie nevar uz viņiem skatīties. un kad tiks svētīti tie, kas caur sabata turēšanu ir godājuši Dievu, tad atskanēs varens uzvaras kliedziens. Drīz rīta pusē parādās mazs melns mākonītis, apmēram pusi tik liels kā vīra roka. Tas ir mākonis, kas ietin Pestītāju, un kas tālumā liekas tumsā tīts. Dieva tauta zin, ka tā ir Dievadēla zīme. Svinīgi klusot viņi uz to skatās, ka tas zemei tuvojas un redzami gaišāks top un godības pilnāks, līdz kamēr paliek par baltu mākoni, kurš apakšā izskatās kā rijošs uguns un pār kuru lidinās derības varavīksna. Jēzus jāj papriekšu kā varens uzvarētājs.

Viņš tagad nenāk kā sāpju cietējs, lai dzertu rūgto kauna un sāpju biķeri, bet kā debess un zemes uzvarētājs, kas tiesā dzīvus un mirušus. «Uzticīgs un patiesīgs, un tas tiesā un karo iekš taisnības.» «un tiem gāja pakaļ tie debess karaspēki.» Viņu pavada eņģeļi ar uzvaras dziesmu debešķīgām meldijām— kā liels, neskaitāms pavadoņu pulks. Apvārsnis liekas būt pilns no starojošiem stāviem, desmit tūkstoši reiz desmittūkstoši un tūkstoši reiz tūkstoši. Neviena cilvēka spalva nevar aprakstīt šī skata godību, nedz mirstīgs prāts to aptvert. «Viņa augstība apklāj debesis, un zeme ir pilna viņa slavas.»1 Kad kustošais mākonis nāk tuvāk, katra acs redz dzīvības Lielkungu. Viņa svētīto galvu vairs neapkauno ērkšķu vainags, bet godības diadēma dus uz viņa svētās pieres. Viņa seja spīd gaišāki par žilbinošo pusdienas sauli. «Un uz drēbēm un uz sāniem viņam ir tas vārds rakstīts: Ķēniņu Ķēniņš un kungu Kungs.»2 Viņa klātbūtnē visas sejas nobāl3; un mūžīgā izmisuma bailes krīt uz tiem, kas ir atmetuši Dieva žēlastību. «Ceļi dreb un visi gurni gurst, un visi viņu vaigi nobāl.»4 Taisnie sauc ar drebēšanu: «Kas var pastāvēt? Eņģeļu dziedāšana apklust un kādu brīdi valda briesmīgs klusums. Tad top dzirdama Jēzus balss, kura saka: «Lai tev pietiek no manas žēlastības.» Taisno sejas top gaišas, un prieks piepilda katru sirdi. Un eņģeļi atkal gavilēdami dzied augstībā, arvien vairāk tuvodamies zemei. Visu ķēniņu Ķēniņš nokāpj uz padebeša, uguns liesmās tīts.

Zeme dreb viņa priekšā, debesis satinas kā grāmata un visi kalni un visas salas tiek izkustināti no savām vietām. «Mūsu Dievs nāk un necieš klusu; rijošs uguns iet viņa priekšā, un viņam apkārt liela vētra. Viņš sauc debesīm augšā, un zemei, tiesāt savus ļaudis.» «Un tie ķēniņi virs zemes un tie lielie kungi un tie bagātie un tie virsnieki un tie varenie un visi kalpi un visi svabadie apslēpās alās un kalnu dobumos, un tie sacīja uz tiem kalniem un uz tām klintīm: krītiet pār mums un apslēpiet mūs no tā vaiga, kas sēž uz tā goda krēsla, un no tā jēra dusmības. Jo viņa dusmības lielā diena ir atnākusi— un kas var pastāvēt?»1 Smejošie zaimi ir apklusuši. Lūpas, kas melo, arī stāv klusu. Ieroču un kaujas troksnis un «kurpes, autas uz kara troksni, un drēbes, apgānītas asinīm,«— visa tā vairs nebūs. Nebūs nekas vairs dzirdams, kā tikai lūgšanas, raudāšana un vaimanāšana. No

lūpām, kas nupat vēl zaimoja, atskanēs kliedziens: «Ir atnākusi lielā dusmības diena, kas var pastāvēt?» Bezdievīgie lūdz, ka labāk klinšu kalni pār viņiem klātos, nekā stāties tā vaiga priekšā, kuru viņi ir nicinājuši un atmetuši. Šo balsi, kura pat mirušos var uzmodināt, viņi pazīst. Cik bieži šī viņa lēnā, lūdzošā balss nav viņus saukusi uz atgriešanos. Cik bieži viņa bija dzirdama drauga, brāļa, glābēja lūgšanās. Neviena cita balss žēlastības atmetējiem nevarēja būt tik pazudinoša un nosodoša, kā šī, kura tik ilgi bija lūgusi: «Atgriežaties, atgriežaties no saviem ļauniem ceļiem. Jo kāpēc jūs gribiet mirt, jūs no Israēla nama?»2 Ak, kaut tā priekš viņiem būtu tikai svešnieka balss! Jēzus saka: «Tādēļ nu, ka es jūs aicināju, un jūs liedzaties, ka savu roku izstiepju. un nav, kas uzklausa, un jūs visu manu padomu atmetiet un manas pārmācības negribiet.»3 Šī balss liek atminēties lietas, kuras viņi labprāt gribētu izdzēst iz atmiņas— neievērotus brīdinājumus, atteiktus ielūgumus, par maz novērtētas priekšrocības. Tur ir tie, kas zaimoja Kristu viņa pazemībā. Ar neatturamu spēku viņiem spiežas atmiņā cietēja vārdi, kurus viņš sacīja, atbildēdams uz augsto priesteru jautājumiem: «No šī laika jūs redzēsiet to Cilvēka Dēlu sētam pie tā Visspēcīgā labās rokas un nākam no debess padebešiem.»1 Tagad viņi to ierauga viņa godībā, un viņiem vēl jāredz to sēžam pie tā Visspēcīgā labās rokas. {LC 345.2}

Tie, kas nav atzinuši Jēzu kā Dieva dēlu, tagad ir kā bez valodas. Tas ir pārgalvīgais Hērods, kas smējās par viņa ķēnišķīgo tituli un kas pavēlēja zaimojošiem kareivjiem viņu izsaukt par ķēniņu. Tie ir taisni tie paši vīri, kas ar savām nolādētām rokām lika ap viņa pleciem purpura mēteli un ērkšķu vainagu ap viņa svēto pieri; kas viņa padevīgā rokā izsmiedami lika scepteri un ar Dievu zaimojošiem izsmiekla vārdiem zemojās viņa priekšā. Tie vīri, kas sita un apspļāva dzīvības Lielkungu, tagad novēršas no viņa caururbjošā skata un mēģina izbēgt no viņa klātbūtnes uzvarošās godības. Tie, kas sita naglas viņa rokās un kājās, kareivis, kas caururba viņa sānus, tagad ar bailēm un sirdsapziņas pārmetumiem redz šīs zīmes. Ar briesmīgu skaidrību priesteri un virsnieki atminas Golgatas notikumus. Ar šausmām un bailēm viņi atceras, ka viņi ar sātaniskām gavilēm galvas kratīdami izsaucās: «Citus viņš pestījis un sevi pašu nevar pestīt. Ja viņš tas Israēla ķēniņš, lai viņš nu nokāpj no krusta, tad mēs viņam ticēsim. Viņš Dievam ir uzticējies, lai tas viņu atpestī, ja tas tam tīk.»2 Dzīvi viņi atminas Pestītāja līdzības par vīnadārzniekiem, kas liedzās dot savam Kungam vīna kalnu augļus, kas apgājās ļauni nr viņa kalpiem un nosita viņa dēlu. Viņi atminas arī savus pašu izteicienus: Vīnakalna kungs šos bezdievīgos vīrus briesmīgi nomaitās. Šo neuzticamo vīru grēkos un sodībā priesteri un vecākie redz savu pašu izturēšanos un savu pašu taisno notiesāšanu. Vēl stiprāk par saucienu: «Sit viņu krustā, sit viņu krustā!», kas atskanēja Jeruzālemes ielās, paceļas briesmīgais izmisuma pilnais vaisauciens: «Viņš ir Dieva dēls! Viņš patiesi ir Mesija!» Viņi mēģina bēgt no visu ķēniņu Ķēniņa tuvuma. Par velti viņi mēģina apslēpties dziļās zemes alās, jo tās zemei trīcot sagāžas. {LC 348.1}

Katra cilvēka dzīvē, kas patiesību atmet, ir acumirkļi, kad pamostas sirdsapziņa un prātā nāk mocošas atmiņas par dzīvi pilnu lišķības un izlikšanās, un nožēlošana kremt dvēseli. Bet kas ir tas, salīdzinot ar lielās dienas sirdsapziņas pārmetumiem, «kad briesmas un bailes uzies.», «kad posts uzbruks kā vētra.»1 Tie, kas Kristu un viņa ļaudis bija gribējuši nomaitāt, redz godību, kas uz viņu dus. Pašās bailēs viņi dzird svēto balsis priecīgos akordos skanam: «Redzi, šis ir mūsu Dievs, uz viņu esam gaidījuši, ka viņš mūs izpestī.»2 {LC 349.1}

Zemei drebot, zibeņiem šaudoties un pērkonam rūcot Dieva Dēla balss priecīgi sauc gulošos svētos: Viņš skatās uz taisno kapiem un sauc, roku pret debesīm pacēlis: «Uzmostaties, uzmostaties, jūs, kas putekļos guliet un ceļaties augšām!» Par visu zemi, tāli un plaši mirušie dzirdēs šo balsi, un kas to dzirdās, tie dzīvos. Visa zeme, liekas, atskanēs zem neizmērojami lielā pagānu pulka un visādu tautu soļiem, atskanēs no viņu dažādām valodām. Viņi nāks no nāves cietumiem, izgreznoti ar nemirstošu godību un sauks: «Nāve, kur ir tavs dzelons? Elle, kur tava uzvara?» , un dzīvie taisnie un augšāmcēlušies svētie pacels kopā savas balsis. garā, priecīgā uzvaras saucienā. Visi nāk tikpat lieli no saviem kapiem ārā, kā viņi tajos gūlušies. Ādamam, kas stāv augšāmcēlušos barā, ir liels, majestātisks augums, tikai drusku mazāks par Dieva Dēla augumu. Viņš ir kā uzkrītošs pretstats vēlākām paaudzēm; še tiek rādīta cilvēku dzimuma izvirtība. Bet visi pieceļas ar mūžīgas jaunības svaigumu un spēku. Iesākumā cilvēks tika radīts pēc Dieva ģīmja, ne tikai rakstura, bet arī sava ārējā izskata ziņā. Bet grēks dievišķo līdzību ir izķēmojis un gandrīz izdzēsis;bet Kristus nāca, lai visu, kas bija zudis, atkal atjaunotu. Viņš apskaidros mūsu niecīgo miesu un darīs to līdzīgu savai apskaidrotai miesai. Mirstīgā, iznīcīgā miesa, kurai atņemts viss jaukums un kura reiz ar grēkiem aptraipīta, top pilnīga, skaista un nemirstīga. Visas vainas un trūkumi tiks atstāti kapā. Atkal pie dzīvības koka pielaisti, atpestītie «pieņemsies»1 jau sen zaudētā paradīzē, kamēr būs sasnieguši pilnīgu cilvēcīgas cilts augumu viņa pirmatnējā godībā. Beidzamās vēl atlikušās grēka pēdas tiks izdzēstas un Kristum uzticīgie parādīsies tā Kunga, mūsu Dieva godībā, un garā un pie miesas un dvēseles atstaros pilnīgu sava Kunga godību! Ak, brīnišķīgā atpestīšana! daudz pārrunāta, ilgi cerēta, ar karstām ilgām aplūkota, bet nekad pilnīgi saprasta. {LC 349.2}

Dzīvie taisnie tiks «piepeši vienā acumirklī» pārvērsti; Dieva balsij atskanot viņi tika apģērbti ar dievišķīgo godību; tagad viņi tiks padarīti nemirstīgi un kopā ar augšāmcēlušamies svētiem tiks tam Kungam pretimpacelti debesīs. Eņģeļi «sapulcinās viņa izredzētos no visiem četriem vējiem, no viena pasaules gala līdz otram.» {LC 350.1}

Mazus bērnus svētie eņģeļi atnesīs un ieliks mātes rokās, Draugi, kurus nāve ilgi šķīra, atkal tiks savienoti, un viņi nekad vairs nešķirsies un gaviļu dziesmas dziedādami kopā uzkāps Dieva pilsētā. {LC 350.2}

Mākoņu ratu katrā pusē ir spārni un zem viņiem dzīvi riteņi, un kad rati paceļas augšup, riteņi sauc: «Svēts» un eņģeļi-pavadoņi arī sauc: «Svēts, svēts, svēts ir Dievs tas Kungs, tas Visuvarenais.» Un atpestītie ratiem augšup uz Jeruzālemi paceļoties sauc: «Alelujā!» Pirms ieiešanas svētā pilsētā Pestītājs dod saviem pakaļstaigātājiem uzvaras un ķēnišķīgās kārtas nozīmes. Spīdošas rindas tiek nostādītas četrstūrī, apkārt ap viņu Ķēniņu, kurš savā augumā un varenumā augsti paceļas pār svētiem un eņģeļiem, un kura seja spīd visiem pretim labvēlīgā mīlestībā. No šī neskaitāmā atpestīto pulka katra acs ir vērsta uz Pestītāju, un visas redz viņa godību, kura «vaigs ne pēc cilvēka, un viņa ģīmis ne pēc cilvēka bērniem.»1 uz uzvarētāju galvām Pestītājs pats ar savu labo roku uzliek godības kroni. Katram svētam ir viens kronis, kurš nes viņa paša «jaunu vārdu»2 un uzrakstu: «Svētums tam Kungam!» Katrā rokā tiek ielikta uzvaras palma un mirdzoša kokle... Tad, kad pavēlošais eņģelis dod zīmi, katra roka ar izveicīgiem pirkstiem skar kokles stīgas un izvilina mīlīgu mūziku bagātos melodiskos akordos. Neizsakāmās svētās laimības šalkās nodreb katra sirds un katra balss dzied pateicības dziesmu: «(Tam) kas mūs ir mīlējis un mūs nomazgājis no mūsu grēkiem ar savām asinīm un mūs darījis par ķēniņiem un priesteriem savam Dievam un Tēvam: viņam lai ir gods un vara. mūžīgi mūžam. Āmen.»3 {LC 350.3}

Atpestītā pulka priekšā guļ svētā pilsēta. Jēzus plaši atver pērļu vārtus un ieiet tās tautas, kas turējušās pie patiesības. Tur viņi ierauga Dieva paradīzi, Ādama dzimteni, kad viņš vēl bija nevainīgs. un ir dzirdama balss, bagātāka par katru mūziku, ko mirstīga auss kādreiz dzirdējusi: «Jūsu cīņa ir pabeigta.» «Nāciet šurp, mana tēva svētītie, iemantojiet valstību, kas jums sagatavota no pasaules iesākuma.» Tagad piepildās Pestītāja lūgšana, ko tas lūdza par saviem mācekļiem: «Es gribu, ka tur, kur es esmu, būtu arī tie, kurus tu man esi devis.» Kristus rāda Tēvam, ko viņš pircis ar savām asinīm «savas godības priekšā bezvainīgus stādīt ar līksmību.»4 un saka: «Še esmu es un tie bērni, kurus tu man esi devis.» «Tos, ko tu man esi devis, es esmu pasargājis.» Ak mīlestības un svētības brīnumu jaukā stunda, kad mūžīgais Tēvs uz atpestītiem skatīdamies redzēs savu attēlu, kad grēka nesaskaņas vairs nebūs, kad grēka lāsts būs atcelts un cilvēcīgais tiks atkal pilnā saskaņā vests ar dievišķīgo. {LC 351.1}

Ar neizsakāmu mīlestību Jēzus sauc savus «uzticamos» pie sava Kunga priekiem. Pestītāja prieks pastāv iekš tam, ka viņš redz godības valstībā to dvēseles, kuri ir tikuši izglābti caur viņa nāvi un pazemošanu. Un atpestītiem būs daļa pie šī prieka, kad viņi starp svētiem ieraudzīs tos, kas caur viņu lūgšanām, viņu pūliņiem un mīlestības upuriem ir iemantoti priekš Kristus. Viņi pulcēsies ap lielo balto troni, un neizsakāms prieks piepildīs viņu sirdis, kad viņi skatīsies uz tiem, kurus viņi iemantojuši priekš Kristus, un redzēs, ka tie atkal no savas puses c1tus, un tie citi atkal citus ir iemantojuši, kas visi tikuši novesti miera ostā, lai tur noliktu savus vaiņagus pie Jēzus kājām un viņu godātu mūžīgi mūžam. {LC 351.2}

Atpestītos apsveiks Dieva pilsētā un pielūgšanas gaviļu sauciens atskanēs gaisā. Dieva Dēls stāvēs ar izplēstām rokām, lai saņemtu mūsu ciltstēvu — būtni, kuru viņš radīja, kura grēkoja pret savu Radītāju, kuras grēku dēļ Pestītājam bija jānes pie savas miesas naglu zīmes. {LC 352.1}

Līdz ko Ādams ieraudzīs šis nežēlīgās zīmes, viņš nekritis vis savam Kungam pie krūtīm, bet dziļā pazemībā metīsies tam pie kājām, saukdams: «Cienīgs, cienīgs ir tas jērs, kas tapa nokauts!» Pestītājs maigi viņu uzcels un ieaicinās vēlreiz apskatīt viņa dzimteni Ēdeni, no kuras viņš tik ilgi bija izdzīts. {LC 352.2}

Pēc izdzīšanas no Ēdenes Ādama dzīve zemes virsū bija pilna bēdu; katra novītusi lapa, katrs upura jērs, katrs traips uz dabas gaišās sejas, mazākā neskaidrība pie cilvēka — viss atkal par jaunu atgādināja viņa grēku. Briesmīgas bija dvēseles nožēlošanas ciešanas kad vinš redzēja, ka bezdievība ņem virsroku, un ka par atbildi uz saviem brīdinājumiem saņēma tikai pārmetumus, ka viņš esot grēka iemesls. {LC 352.3}

Ar pacietīgu pazemību gandrīz tūkstots gadus viņš nesa pārkāpumu sodu. Viņš patiesīgi nožēloja savus grēkus un uzticējās uz apsolītā Pestītāja nopelniem un mira cerēdams uz augšāmcelšanos. Dieva Dēls grieza cilvēku pārkāpšanas un krišanu atkal par labu un tagad Ādams caur Kristus salīdzināšanu tiek atkal iecelts savā pirmā godībā. {LC 352.4}

Nezinādams ko darīt aiz prieka viņš aplūko tos pašus kokus, pie kuriem bija savas acis priecinājis—kokus, no kuriem viņš reiz augļus plūca un pilnā mērā priecājās par savu nevainību un svētumu. Viņš redz kokus, kurus viņa paša rokas kopušas; redz tās pašas puķes, par kurām rūpēties bija viņa mīļākā nodarbošanās. Viņa gars aptver, ka tā ir īstenība ko viņš redz; viņš saprot, ka tā patiesi ir atjaunotā paradīze, tagad daudz jaunāka nekā tad, kad viņš no tās tika izdzīts. Pestītājs viņu ved pie dzīvības koka, plūc saldo augli un lūdz to ēst. Viņš apskatās sev visapkārt un ierauga daudz savu atpestīto ļaužu, kas stāv Dieva paradīzē. Tad viņš met savu mirdzošo vainagu pie Jēzus kājām un krīt viņam pie krūtīm. Viņš aizskar zelta kokli, un uzvaras dziesma atbalsojas debess velvēs: «Cienīgs, cienīgs ir jērs, kas tapa nokauts un atkal dzīvo!» Mūzika sagaida Ādama ģimeni, viņi Pestītāju pielūgdami met tam pie kājām savus vainagus. {LC 352.5}

Šo atkalsavienošanos redz eņģeļi, kuri raudāja kad Ādams krita un priecājās, kad Jēzus augšāmcēlies uzkāpa debesis, pēc tam kad viņš visiem bija atvēris kapus, kas bija ticējuši uz viņa vārdu. Tagad viņi redz pestīšanas darbu pabeigtu un viņu balsis savienojas pateicības dziesmā. Kristāljūrā troņa priekšā— stikla jūrā, kas atspīd spožā Dieva godībā, itkā būtu ar uguni sajaukta— stāv tas pulks, «kas uzvarēja zvēru un viņa bildi un viņa zīmi un viņa vārda skaitli.»1 Kopā ar jēru stāv uz Ciānas kalna tie simts četrdesmit un četri tūkstoši, kuri beidzamā paaudzē atpestīti, un viņiem ir «Dieva kokles;» un ir dzirdama balss, kas skan kā daudzi ūdeņi, vai kā lieli pērkoni, kas skan «kā koklētāji koklē uz savām koklēm.»2 «Un dziedāja tā krēsla priekšā kā jaunu dziesmu,» dziesmu, kuru neviens cits

nevar iemācīties, kā vien tie simts un četrdesmit un četri tūkstoši. Tā ir Mozus un tā jēra atsvabināšanas dziesma. Vienīgi tie simts un četrdesmit četri tūkstoši var šo dziesmu iemācīties; jo tā ir viņu piedzīvojumu dziesma un nevienam nav bijuši tādi piedzīvojumi, kā viņiem. «Tie ir tie, kas tam jēram seko pakaļ, uz kurieni viņš iet.» Tie tiks pēc tam, kad no dzīviem būs uzņemti debesīs, uzskatīti «par pirmajiem Dievam un tam jēram.»1 Šie ir tie, kas ir nākuši no lielām bēdām»,2 viņi ir pārcietuši tos bēdu laikus, kādi nekad vēl nebija bijuši kamēr cilvēki apdzīvo zemi. Viņi ir izturējuši Jēkaba bēdu laika bailes. {LC 353.1}

Viņi pēdējā Dieva dusmības laikā stāvējuši bez vidutāja. Bet viņi ir tikuši atsvabināti, jo viņi «savas drēbes ir mazgājuši un balinājuši tā jēra asinīs.» «Un viņu mutē viltība nav atrasta, jo tie ir bezvainīgi Dieva goda krēsla priekšā.» «Tādēļ tie ir Dieva goda krēsla priekšā un viņam kalpo dienām un naktīm viņa namā, un kas sēž uz goda krēsla, izplatīs savu telti pār tiem.»3 Viņi redzēja, ka zeme tiek caur badu un mēri izpostīta, un saulei bija vara mocīt ļaudis ar lielu karstumu, un tiem bija jānes ciešanas, bads un slāpes. Bet «ne tie vairs izsalks, ne tiem vairs slāps; ne saule ne kāds karstums tos vairs spiedīs; jo tas jērs, kas ir goda krēsla vidū, tas ganīs un tos vadīs pr dzīvības ūdens avotiem, un Dievs nožāvēs visas asaras no viņu acīm.»4 {LC 354.1}

Visos laikos Pestītāja izredzētie ir audzināti un skoloti pārbaudījumu skolā. Viņi staigā zemes virsū pa šaurām takām, viņi ir tīrīti bēdu uguns krāsnī. Jēzus dēļ viņi izcieta pretestību, ienaidu. apmelošanu. Viņi tam sekoja caur sāpīgām cīņām; viņi gāja pašaizliedzīgi un izcieta rūgtu vilšanos. Caur saviem pašiem rūgtiem piedzīvojumiem viņi mācījās grēka ļaunumu, grēka varu, vainu un sāpes un skatījās uz to ar riebumu. Bezgalīgā upura atzīšana, kas nests viņiem par pestīšanu, padara viņus mazus savās pašās acīs un piepilda viņu sirdis ar pateicību un slavēšanu, ko tie, kas nekad nav krituši, nevar aptvert. Viņi daudz mīlē, jo viņiem daudz ir ticis piedots. Tā kā viņi ir Kristus ciešanu līdzdalībnieki, tad viņi ir arī gatavi ņemt dalību pie viņa godības. Dieva mantinieki ir nākuši no jumta istabiņām, no cietumiem, no ešafotiem, no kalniem, no tuksnešiem, no zemes bedrēm un no alām jūras malā.» Zemes virsū staigādami viņi ir cietuši trūkumu, bēdas, neērtības.» Miljoni ļaužu ar kaunu apklāti ir nokāpuši kapā, jo viņi noteikti liedzās padoties sātana melu prasībām. Cilvēku tiesas viņus turēja par vislielākiem noziedzniekiem. Bet «Dievs ir tagad tiesnesis.»1 Tika spriesta pēdējā tiesa zemes virsū. Viņš «atņems savu ļaužu negodu»2 un tos sauks «svēta tauta», «tā Kunga atpestītie»;3 viņš ir pavēlējis «dāvināt glītumu pelnu vietā, prieka elji skumības vietā, skaistas drēbes izmisuša prāta vietā.»4 Viņi vairs nav vāji, apbēdināti, izkaisīti un apspiesti. No šī laika sākot viņiem būs vienmēr būt pie tā Kunga. Viņi stāv bagātākās drēbēs troņa priekšā, kādas nekad nav redzējuši pat visvairāk godātiem zemes virsū, Viņi ir kronēti ar krāšņām diadēmām, kādas nekad nav uzliktas nevienam valdniekam. Sāpju un raudāšanas laiks ir pagājis, Godības ķēniņš ir noslaucījis asaras no visu vaigiem; katrs bēdu iemesls ir iznīcināts. Zem lēni līgojošiem

palmu zariem viņi liek atskanēt gaišai, saldai, harmoniskai slavas dziesmai; visas balsis uztver meldiju, kamēr koris ar savu dziesmu beidzot piepilda visu debess telpu. {LC 354.2}

«Pestīšana pieder mūsu Dievam, kas sēž uz goda krēsla, un tam jēram.» Un debess iedzīvotāji atbild, uzsaukdami: «Āmen! Svētība un gods un gudrība un pateicība un slava un vara un spēks pieder mūsu Dievam mūžīgi mūžam.»5 {LC 355.1}

Šinī dzīvē mēs varam tikai iesākt saprast brīnišķīgo pestīšanu. Ar aprobežoto saprašanu mēs varam ar vislielāko dedzību aplūkot kaunu un godību, dzīvību un nāvi, taisnību un žēlastību, kuri pie krusta sastopas; un tomēr, pielikdami visus mūsu gara spēkus, mēs viņu pilno nozīmi saprast nevaram. Pestījošās mīlestības garums un platums, augstums un dziļums tiek tikai tumši aptverti.Pestīšanas plāns netiks pilnīgi saprasts, pat tad ne, kad atpestītie redzēs, kā viņi redzējuši, un atzīs, kā viņi atzinuši; bet visai mūžībai cauri izbrīnījušies un sajūsminātie prāti redzēs atklājamies jaunas patiesības. Kaut gan pasaules bēdas, sāpes un kārdināšanas ir galā un viņu cēloņi ir iznīcināti, Dieva ļaudīm tomēr pastāvīgi būs skaidrs un saprātīgs ieskats par to, cik maksājusi viņu pestīšana. {LC 355.2}

Kristus krusts būs mūžīgi atpestīto zinātne un dziesma. Iekš Kristus viņa godībā tie redzēs krustā sisto Kristu. Nekad netiks aizmirsts, ka viņš, kurš radījis bezgalīgo debess izplatījumu un neskaitāmās pasaules un tās uzturējis, viņš, Dieva mīļotais. debess diženais, viņš kuru ķerubi un spožie Serafi priecīgi pielūdz, — nekad netiks aizmirsts, ka viņš pazemojies, lai paceltu kritušo cilvēku; ka viņš ir nezis grēka vainu un aizklājis savu vaigu, kamēr pazudušās pasaules sāpes salauza viņa sirdi un viņam bija jāmirst pie krusta Golgatā. Tas, ka visu pasauļu Radītājs, visu likteņu lēmējs ir nolicis savu godību un pazemojies aiz mīlestības pret cilvēkiem, pastāvīgi sacels atpestīto izbrīnīšanos un apbrīnošanu. Kad izglābtās tautas skatās uz savu Pestītāju un ierauga uz viņa sejas Tēva godības atspīdumu, kad viņi skata viņa troni, kas pastāv no mūžības uz mūžību, un atzīst, ka viņa valstībai nebūs gala, viņi izplūst aizgrābtības dziesmā: Cienīgs, cienīgs ir tas jērs kas tapa nokauts, tas pats ar savām dārgām asinīm ir mūs ar Dievu salīdzinājis. {LC 356.1}

Krusta noslēpums paskaidro visus citus noslēpumus. No Golgatas plūstošā gaismā Dieva īpašības, kuras piepildīja ar bailēm un šausmām, parādās jaukas un pievilcīgas. Žēlastību, maigumu un tēvišķo mīlestību redz saplūstam ar svētumu, taisnību un varu. Aplūkodami viņa augstā troņa diženību, mēs redzam viņa dabu žēlīgos atklājumos un saprotam kā nekad agrāk dārgā vārda nozīmi: Mūzu tēvs. Būs redzams, ka viņš, kurš ir bezgalīgs gudrībā, nevarēja izgudrot nekādu citu plānu priekš mūsu svētības, kā vienīgi sava Dēla uzupurēšanu. Šī upura alga ir prieks, ka var piepildīt zemi ar atpestītām, svētām, laimīgām un nemirstīgām būtnēm. Mūsu Pestītāja cīņas iznākums ar tumsības spēkiem ir atpestīto prieks, tas mūžīgi atskanēs Dievam par godu. un dvēseles vērtība ir tik liela, ka Tēvs ir mierā ar aizmaksāto maksu; un Kristus pats ir apmierināts, kad viņš redz sava lielā upura augļus. {LC 356.2}

NODAĻA 41 - ZEMES IZPOSTĪŠANA

"Jo viņas grēku darbi sniedzas līdz debesīm, un Dievs ir pieminējis viņas noziegumus. Kausu, ko viņa pildījusi, pildiet tai divkārt! Kā viņa centās pēc goda un greznuma, tā atmaksājiet tai ar mokām un bēdām; jo viņa saka savā sirdī: es sēdu ķēniņienes tronī, neesmu atraitne un sēru nekad neredzēšu. Tādēļ viņas mokas nāks vienā dienā – nāve un sēras, un bads, un viņu sadedzinās ugunī; jo spēcīgs ir Kungs Dievs, kas viņu tiesājis. Raudās un vaimanās par viņu pasaules valdnieki, kas ar viņu netiklībā un kārumā dzīvojuši (..), un sacīs: "Vai, vai! lielā pilsēta, Bābele, stiprā pilsēta! Vienā stundā sodība ir nākusi pār tevi."" (Atkl.18:5-10)

Pasaules tirgoņi", kas kļuvuši bagāti "no viņas lielā greznuma", stāvēs no tālienes aiz bailēm no viņas mokām un raudādami un žēlodamies sacīs: "Vai! Vai! lielā pilsēta, kas bija tērpusies dārgā audeklā, purpurā un sarkanā audumā, kas bija rotājusies ar zeltu, dārgiem akmeņiem un pērlēm! Vienā stundā visa šī bagātība gājusi bojā!" (Atkl.18:3,15-17)

Tādas ir sodības, kas nāk pār Bābeli Dieva dusmu piemeklēšanas dienā. Tā ir piepildījusi savu netaisnības mēru, tās laiks ir pienācis, tā ir nobriedusi iznīcināšanai.

Kad Dieva balss novērsīs Viņa ļaužu gūstniecību, tad it kā no miega atmodīsies arī tie, kas lielajā dzīves cīņā būs visu zaudējuši. Turpinoties pārbaudes laikam, sātana viltības viņus padarīja aklus, tā ka tie attaisnoja savu grēcīgo dzīvesveidu. Bagātie lepojās savā pārākumā, salīdzinot ar tiem, kam tik labi neveicās, tomēr savu bagātību tie ieguva, pārkāpjot Dieva bauslību. Viņi nerūpējās, lai pabarotu izsalkušos un apģērbtu kailos, tie necentās rīkoties taisnīgi un mīlēt sirdsžēlastību. Viņi tiecās paaugstināt sevi, lai iegūtu godu no citām radītām būtnēm. Bet tagad tiem tiek atņemts viss, kas tos darīja lielus, un viņi paliek kaili un neaizsargāti. Ar šausmām tie noraugās savu elku bojāejā, kurus visu laiku godāja vairāk kā Radītāju. Viņi savu dvēseli bija pārdevuši par laicīgiem labumiem un baudām, necenšoties kļūt bagāti ar Dievu. Rezultātā ir pazaudēta dzīve, kur izpriecas pārvērtušās par žulti, un bagātība – pīšļos. Vienā acumirklī izgaist visa dzīves laika guvums. Bagātie apraud savu grandiozo namu izpostīšanu, sava zelta un sudraba izkaisīšanu. Bet vaimanas apklusina bailes, jo tiem pašiem jāiet bojā kopā ar saviem elkiem.

Bezdievīgie nožēlo nevis savu grēcīgo nevērību pret Radītāju un līdzcilvēkiem, bet gan to, ka ir uzvarējis Dievs. Viņi skumst par savas rīcības sekām, bet ne par ļaunumu. Arī tagad tie neatstātu neizmēģinātus nekādus līdzekļus, ja vien vēl būtu palikusi kāda cerība gūt virsroku.

Pasaule redz, ka tieši tie cilvēki, kurus izsmēja, izzoboja un vēlējās iznīcināt, paliek sērgu, vētru un zemestrīču neskarti. Dievs, kurš bauslības pārkāpējiem ir kā rijoša uguns, savai tautai atklājas kā drošs patvērums.

Sludinātāji, kas atstāja patiesību, lai iegūtu cilvēku labvēlību, tagad atskārst savas mācības īsto raksturu un iespaidu. Kļūst skaidrs, ka visu redzošā acs ir sekojusi viņiem tad, kad tie stāvēja uz paaugstinājuma, kad gāja pa ielu, kā arī citos dzīves apstākļos, kad iznāca sarunāties ar dažādiem cilvēkiem. (655) Katra jūtu izpausme, katra uzrakstītā rinda, katrs izteiktais vārds, katrs darbs, kas cilvēkus ieaijāja nepareizā drošības sajūtā, ir bijis kā izsēta sēkla, lai tagad ap sevi esošajās nožēlojamajās un pazudušajās dvēselēs tie skatītu ienākušos ražu.

Kungs saka: "Un tie dziedina Manas tautas vainu par nieku un saka: "Miers! Miers! kur tomēr miera nav." (Jer. 8:11, Glika tulk.) "Tādēļ ka jūs apbēdinājāt taisno sirdis ar meliem, to taisno, kurus Es negribēju apbēdināt, un tāpēc ka jūs stiprinājāt bezdievju soļus viņu ļaunajos ceļos, tā ka viņi neatgriezās no sava ļaunuma, ka paliktu dzīvi. (Ec.13:22)

"Vai jums, gani, kas Manas ganības avis nomaitājat un izklīdināt! Redzi, Es jūs piemeklēšu jūsu ļauno darbu dēļ." (Jer. 23:1,2, Glika tulk.) "Kauciet, gani, un brēciet un vārtieties pelnos, ganāmā pulka lepnie; jo jūsu dienas ir piepildītas uz kaušanu, un Es jūs izklīdinu; (..) un gani nevarēs izbēgt, un ganāmā pulka lepnie neizmuks." (Jer.25:34,35, Glika tulk.)

Sludinātāji un ļaudis redz, ka viņi nav izveidojuši pareizas attiecības ar Dievu. Viņi atzīst, ka ir sacēlušies pret visu taisno un pareizo likumu Autoru. Dievišķo priekšrakstu neievērošana izraisīja tūkstošiem ļaunuma straumju – nesaskaņas, naidu un netaisnības –, līdz zeme kļuva par milzīgu cīņas lauku, par samaitātības zaņķi. Ar tādu ainu tagad jāiepazīstas tiem, kas atmeta patiesību un izvēlējās maldus. Neviena valoda nespēj izteikt ilgas, kādas izjūt nepaklausīgie un neuzticīgie pēc tā, ko viņi pazaudējuši uz visiem laikiem, – pēc mūžīgās dzīvības. Cilvēki, kurus pasaule pielūgusi viņu talantu un daiļrunības dēļ, tagad šīs lietas skata pareizā gaismā. Viņi saprot, ko ir pazaudējuši ar saviem pārkāpumiem, un metas pie kājām tiem, kuru uzticību izsmēja un nicināja, atzīstot, ka Dievs tos ir mīlējis.

Ļaudis redz, ka tie ir piekrāpti. Viņi viens otru apsūdz par gaidāmo bojāeju, bet visrūgtākos lāstus visi izsaka sludinātājiem. Neuzticīgie gani bija stāstījuši patīkamas lietas, tie savus klausītājus bija mācījuši atstāt Dieva likumus un vajāt visus, kas bauslību uzskatīja par svētu. (656) Tagad izmisumā šie mācītāji pasaules priekšā atzīst savu krāpšanas darbu. Ļaužu pulki kļūst nikni. "Mēs esam pazuduši!" viņi kliedz. "Un jūs esat tie, kas izsaucāt mūsu bojāeju." Tādēļ tie tagad vēršas pret viltus ganiem. Tieši tie, kas kādreiz viņus visvairāk apbrīnoja, izteiks visbriesmīgākos lāstus. Tieši tās rokas, kas kādreiz viņus kronēja ar lauru vainagiem, tad pacelsies, lai iznīcinātu. Zobeni, kas bija

paredzēti Dieva ļaužu nogalināšanai, tiks izlietoti viņu ienaidnieku iznīcināšanai. Visur notiks cīņa un asinsizliešana.

"Troksnis aizies līdz pasaules galam, jo Kungs tiesājas ar tautām, Viņš sauc pie atbildības visu cilvēci, bezdievjus Viņš nodod zobena varā." (Jer. 25:31) Sešus gadu tūkstošus ir ilgusi cīņa; Dieva Dēls un Viņa Debesu sūtņi ir stājušies pretī ļaunā varai, lai brīdinātu, apgaismotu un glābtu cilvēku bērnus. Tagad visi ir izšķīrušies: ļaunie pilnīgi savienojušies ar sātanu karā pret Dievu. Ir pienācis laiks Kungam aizstāvēt savas neievērotās bauslības autoritāti. Tagad cīņa nenotiek tikai ar sātanu, bet arī ar cilvēkiem. "Kungs tiesājas ar tautām (..), bezdievīgos Viņš nodod zobena varā."

Tiem, "kas nopūšas un vaid par visām šīm negantībām, kas viņu starpā top darītas", ir uzspiesta izglābšanas zīme. Tādēļ tagad var iziet nāves eņģelis, ko Ecēhiēla atklāsmē attēlo vīri ar kaujamiem ieročiem, kam tiek dota pavēle: "Nokaujiet sirmgalvjus, jaunekļus un jaunietes, un bērnus, un sievas, kamēr jūs tos izdeldat. Bet neaizskariet nevienu no tiem, pie kā tā zīme ir. Un iesāciet no Manas svētās vietas." (Ec. 9:1-6, Glika tulk.) Pravietis saka: "Tie iesāka ar vecajiem, kas stāvēja Kunga nama priekšā." (Ec. 9:6) Iznīcināšanas darbs iesākās pie tiem, kas sevi sauca par ļaužu garīgajiem aizbildņiem. Viltus sargiem jākrīt pirmajiem. Tad nevienam vairs neparādīs līdzjūtību, nevienu netaupīs. Kopā ies bojā vīri, sievas, jaunavas un mazi bērni.

"Kungs izies no savas vietas sodīt zemes iedzīvotājus viņu grēku dēļ, un zeme atsegs savas asinis un neapklās vairs savus nokautos." (Jes. 26:21, Glika tulk.) "Lūk, kāda būs smagā pārmācība, ko tas Kungs liks sajust visām tautām, kas būs cīnījušās pret Jeruzālemi: viņu miesas satrūdēs, kamēr viņi paši vēl stāvēs uz kājām, viņu acis sāks trūdēt savos dobumos, un viņu mēle satrūdēs viņu mutē. Tajā laikā pēc tā Kunga lēmuma viņus visus pēkšņi sagrābs lielas izbailes, tā ka viņi ķersies pie rokas cits citam, kas izraisīs viņu vidū savstarpējas sadursmes." (Cak.14:12,13) Viņu pašu nežēlīgo kaislību niknajā cīņā, kam pievienosies Dieva neatšķaidīto dusmu briesmīgā izliešana, kritīs zemes ļaunie iedzīvotāji – priesteri, valdnieki un ļaudis, bagāti un nabagi, augsti un zemi. "Kunga nokautie gulēs tanī dienā no viena zemes gala līdz otram neapraudāti, nepievākti un neaprakti." (Jer. 25:33)

Kristum atnākot, bezdievīgie no visas zemes tiks izdeldēti – aprīti no Viņa mutes gara un iznīcināti no Viņa godības spožuma. Kristus savus ļaudis uzņems Dieva pilsētā, un Zeme paliks bez iedzīvotājiem. "Redzi, Kungs izposta zemi un padara to tukšu; Viņš pārvērš tās seju un izklīdina tās iedzīvotājus. Zeme tiek pavisam izpostīta un paliek tukša no ļaudīm, jo Kungs to ir teicis. Jo tie pārkāpj bauslību un pārgroza likumu, un lauž mūžīgo derību. Tādēļ lāsti zemi noēd, un, kas tur dzīvo, tiem jācieš; tādēļ zemes iedzīvotāji nokalst." (Jes. 24:3,5,6, Glika tulk.)

Visa zeme izskatās kā neapdzīvots tuksnesis. Visapkārt redzamas izpostīto pilsētu un ciemu drupas, ar saknēm izrauti koki, no jūras izskalotas vai no zemes izrautas klintis, un tikai lieli dobumi iezīmē tās vietas, kur kādreiz uz saviem pamatiem stāvēja kalni.

Tagad notiek tas, ko simbolizēja pēdējā svinīgā kalpošana Salīdzināšanas dienā. Kad bija pabeigts darbs vissvētākajā vietā un, pateicoties grēku upura asinīm, svētnīcai noņemti Izraēla grēki, tad Kunga priekšā atveda dzīvu palaižamo āzi, un draudzes klātbūtnē augstais priesteris pār to izsūdzēja "visus Izraēla bērnu noziegumus un visus viņu pārkāpumus pēc visiem viņu grēkiem un tos" lika "uz āža galvas". (3. Moz.16:21, Glika tulk.) Līdzīgā kārtā, kad ir pabeigts salīdzināšanas darbs Debesu svētnīcā, Dieva, svēto eņģeļu un atpestīto pulku klātbūtnē Kunga tautas grēki tiek uzlikti sātanam, tas tiek pasludināts par vainīgu visos pārkāpumos, kurus jebkad ierosinājis darīt. Un kā palaižamo āzi aizveda neapdzīvotā zemē, tā sātanu atstās izpostītajā pasaulē, neapdzīvotajā un tukšajā postažā.

Atklāsmes grāmatas sarakstītājs jau iepriekš vēstī par sātana izraidīšanu un haotiski izpostīto zemi; un viņš saka, ka tāds stāvoklis pastāvēs tūkstoš gadus. Pēc Kunga otrās atnākšanas un ļauno bojāejas attēlošanas pravietojumā tālāk teikts: "Es redzēju eņģeli nokāpjam no Debesīm, tam rokā bija bezdibeņa atslēga un liela ķēde. Viņš satvēra pūķi, veco čūsku, kas ir velns un sātans, un sasēja to uz tūkstoš gadiem, iemeta to bezdibenī, aizslēdza to un uzlika virsū zīmogu, lai tas nepieviltu vairs tautas, kamēr būs pagājuši tūkstoš gadi. Pēc tam viņam uz īsu laiku jātop atsvabinātam." (Atkl. 20:1-3)

To, ka apzīmējums "bezdibenis" attiecas uz zemi sajukuma un tumsības stāvoklī, var saprast no citām rakstvietām. Par Zemes stāvokli "iesākumā" Bībeles ziņojums saka, ka tā "bija neiztaisīta un tukša, un tumsa bija pār dziļumiem." (1. Moz.1:2) (Šeit ar "dziļumiem" pārtulkotais vārds Septuagintā ir tulkots tieši tāpat kā vārds Atkl.20:3 – "bezdibenis".) Pravietojumi rāda, ka Zeme vismaz daļēji tiks atjaunota pirmatnējā stāvoklī. (659) Skatoties nākotnē uz Dieva lielo dienu, pravietis Jeremija saka: "Es uzlūkoju zemi, un redzi, tā ir izpostīta un tukša. Es uzlūkoju debesis, un tur nebija vairs gaismas. Es uzlūkoju kalnus, un redzi, tie trīc, un visi pakalni šķobās. Es raugos visapkārt, un redzi, tur nav neviena cilvēka, un visi putni apakš debess ir aizlidojuši. Es raugos visapkārt, un redzi, auglīgais tīrums ir kļuvis par tuksnesi. Un visas pilsētas ir sagrautas." (Jer. 4:23-26)

Šeit tūkstoš gadus jābūt sātana un viņa ļauno eņģeļu mājvietai. Ierobežots ar šo Zemi, viņš vairs nevarēs piekļūt citām pasaulēm, lai kārdinātu un apgrūtinātu nekad nekritušās būtnes. Tieši šādā izpratnē viņš tiek saistīts: nav atlicis neviena, pie kura tas varētu izlietot savu varu. Viņš ir pilnīgi atšķirts no krāpšanas un samaitāšanas darba, kas tik daudzus gadsimtus bija viņa vienīgais prieks.

Pravietis Jesaja, skatoties uz šo sātana gāšanas laiku, izsaucas: "Kā tu esi kritis no Debesīm, tu spožā rīta zvaigzne, tu ausekļa dēls! Kā tu nogāzts pie zemes, kas tautas locīji! Tu gan domāji savā prātā: es kāpšu Debesīs un uzcelšu savu troni augstu pār Dieva

zvaigznēm (..). (..) es būšu kā pats Visaugstākais! Bet nu tu esi nogāzts mirušo valstībā, visdziļākā bedrē. Kas tevi redzējuši, tie tevi uzlūkos un domās savā sirdī: "Vai tad šis ir tas vīrs, kura priekšā trīcēja zeme un drebēja ķēniņu valstis? Kas pasauli padarīja par tuksnesi un tās pilsētas izpostīja, kas savus gūstekņus nekad neatlaida mājās?"" (Jes. 14:12-17)

Sešus gadu tūkstošus no sātana sacelšanās "trīcēja zeme". Viņš "pasauli padarīja par tuksnesi un tās pilsētas izpostīja". Velns "savus gūstekņus nekad neatlaida mājās". Sešus gadu tūkstošus ienaidnieka cietums uzņēma Dieva ļaudis, un viņš tos tur būtu paturējis vienmēr, tomēr Kristus sarāva ļaunuma važas un cietumniekus atbrīvoja.

(660) Pat bezdievīgie tagad atrodas ārpus sātana varas robežām, un viņš ir palicis viens ar saviem ļaunajiem eņģeļiem, lai aplūkotu grēka nestā lāsta sekas. "Visi tautu ķēniņi dus mierā ar godu ikviens savā namā (kapā). Bet tu esi aizmests tālu no savas dusas vietas kā nonievāts zars (..). Tu nebūsi kapā ar viņiem kopā, jo tu esi postījis savu zemi un nokāvis savus ļaudis." (Jes. 14:18-20)

Tūkstoš gadus sātans klīdīs apkārt pa izpostīto Zemi, aplūkojot rezultātus, kādus devusi viņa sacelšanās pret Dieva bauslību. Šajā laikā viņam būs ļoti lielas ciešanas. Kopš krišanas viņš vienmēr rosīgi strādāja, tā ka neatlika laika pārdomām, bet tagad visa vara tam atņemta, un viltīgais ienaidnieks atstāts, lai pārdomātu, kāda bijusi viņa loma, sākot no sacelšanās iesākuma pret Debesu valdību, lai ar bailēm un šausmām gaidītu briesmīgo nākotni, kad tam vajadzēs ciest par visu izraisīto ļaunumu, saņemot sodu par grēkiem, kurus bija ierosinājis darīt.

Dieva ļaudīm sātana gūsts atnesīs prieku un līksmību. Pravietis saka: "Notiks tai dienā, ka Kungs tev dos mieru no tavām sāpēm, no ciešanām un no tās grūtās kalpības, kādā tie tevi turēja. Tad tu dziedāsi izsmieklam šādu dziesmu par Bābeles ķēniņu un sacīsi: "Cik rāms tagad palicis kakla kungs, ka spaidi beigušies! Tas Kungs salauzis bezdievju vēzdu un varmāku rīksti, kas tautas dusmās pēra bez mitēšanās, samina tās un nospieda savā bezgalīgajā bardzībā ļaudis nežēlīgā kalpībā." (Jes.14:3-6)

Tūkstoš gadu laikā starp pirmo un otro augšāmcelšanos notiek bezdievīgo tiesa. Apustulis Pāvils uz šo tiesu norāda kā uz otrajai adventei sekojošu notikumu. "Tad nu netiesājiet neko priekšlaikā, kamēr Kungs nāks. Tas arī vedīs gaismā, kas apslēpts tumsībā, un darīs zināmus siržu padomus." (1. Kor. 4:5, Glika tulk.) (661) Daniēls ziņo, ka, nākot Laiku Vecajam, Visaugstākā svētiem tiek dots uzdevums spriest tiesu. (Dan. 7:22) Šajā laika taisnie valda jau kā ķēniņi un Dieva priesteri. Atklāsmes grāmatā Jānis saka: "Es redzēju troņus, uz tiem apsēdās kādi, tiem bija dots tiesu spriest (..). (..) tie būs Dieva un Kristus priesteri un valdīs kopā ar Viņu tūkstoš gadus." (Atkl. 20:4,6) Par šo laiku Pāvils runāja jau iepriekš, apliecinot, ka "svētie tiesās pasauli". (1. Kor. 6:2) Kopā ar Kristu viņi tiesās bezdievīgos, salīdzinot to rīcību ar likumu krājumu, Bībeli, un izlemjot katru gadījumu atsevišķi, atbilstoši darītajiem darbiem. Tad arī tiks piespriesta daļa, kas

ļaunajiem jācieš saskaņā ar viņu darbiem, un lēmumu ierakstīs pret viņu vārdiem nāves grāmatā.

Kristus un Viņa ļaudis tiesās arī sātanu un ļaunos eņģeļus. Pāvils saka: "Vai nezināt, ka mēs tiesāsim eņģeļus?" (1. Kor. 6:3) Un Jūda ziņo, ka "eņģeļus, kas savu augsto stāvokli nebija nosargājuši, bet savu mājokli atstājuši, Viņš tur mūžīgās saitēs saistītus, ieslēgtus tumsā lielās dienas tiesai." (Jūdas 6.)

Tūkstoš gadu beigās notiks otrā augšāmcelšanās. Tad no nāves uzmodinās bezdievīgos, lai tie parādītos Dieva priekšā un lai tiktu izpildīts tiesas piespriestais sods. Tāpēc Atklāsmes grāmatas sarakstītājs pēc taisno augšāmcelšanās attēlošanas saka: "Bet pārējie mirušie neatdzīvojās, pirms nebija pagājuši tūkstoš gadi." (Atkl. 20:5) Un Jesaja par bezdievīgajiem ziņo: "Viņus iemetīs kā cietumniekus bedrē un ieslēgs cietumā, un tad pēc ilgāka laika iztiesās." (Jes. 24:22)

NODAĻA 42 - CĪŅAS BEIGAS

Tūkstots gadiem beidzoties Kristus atkal atgriežas zemes virsū. Viņu pavada eņģeļi un atpestīto pulks. Nākdams briesmīgi majestātīgā godībā, viņš pavēl bezdievīgiem nomirušiem augšāmcelties un saņemt spriedumu. Viņu ir neskaitāms pulks, kā smiltis jūrmalā. Kāds pretstats tiem, kuri pirmā miroņu augšāmcelšanā tika uzmodināti. Taisnie bija rotāti ar mūžības jaunības skaistumu, bet bezdievīgie nes pie sevis slimības un nāves zīmes. {LC 359.1}

Visas acis šinī lielā pulkā vēršas uz Dieva Dēlu, lai redzētu viņa godību. Vienbalsīgi sauc bezdievīgo pulks: «Svētīts ir, kas nāk tā Kunga vārdā!» — Ne mīlestība uz Jēzu liek tā saukt. Patiesības spēks negribot dzen šos vārdus pār lūpām. Kādi bezdievīgie gāja kapā, tādi tie nāk atkal laukā, ar tādu pat naidu un sacelšanās garu. Nekāds jauns žēlastības laiks tiem vairs netiek dots, kurā tie savas pagājušās dzīves kļūdas varētu labot. Ar to nebūtu nekas gūts. Dzīve pārkāpumos nav viņu sirdis atmīkstinājusi. Kad otrs žēlastības laiks tiem tiktu dots, tad tas tāpat kā pirmais būtu Dieva baušļu pārkāpšanas laiks un pamudināšana uz sacelšanos pret viņu. {LC 359.2}

Kristus nokāpj uz Eļļas kalna, no kura viņš pēc savas augšāmcelšanās tika uzņemts debesīs un kur viņa eņģeļi deva mācekļiem viņa atgriešanās apsolījumu. Pravietis saka: «Tad nāks Kungs, mans Dievs, un visi svētie līdz ar tevi.»— «Un tanī laikā viņa kājas stāvēs uz Eļļas kalna, kas Jeruzālemes priekšā pret rītiem, un Eļļas kalns šķelsies divējos gabalos pret rīta un vakara pusi, ka tur būs ļoti liela ieleja.» «un tas Kungs būs ķēniņš pār visu zemi. Tanī dienā Kungs būs viens vienīgs un viņa vārds viens vienīgs.» Pēc tam apžilbinošā spožumā nāks no debesīm jaunā Jeruzāleme un tiks nostādīta priekš tam notīrītā un sagatavotā vietā, un Kristus ar saviem ļaudīm un saviem eņģeļiem ieies šinī svētā pilsētā. {LC 359.3}

Tagad gatavojas sātans uz pēdējo un varenāko cīņu par savu virskundzību. Kad viņam bija atņemti spēks un vara un viņš bija aizkavēts darīt savu maldināšanas darbu, viņš bija vājš un nespēcīgs. Bet tiklīdz bezdievīgie nomirušie ir uzmodināti, un lielais pulks stāv viņa pusē, viņa cerība atdzīvinājas un viņš apņemas no lielās cīņas vēl neatsacīties. Viņš visus pazudušo pulkus grib pulcināt zem sava karoga un ar viņu palīdzību grib mēģināt savu plānu izvešanu. Bezdievīgie ir sātana gūstekņi. Atmezdami Kristu viņi atzinuši pār sevi lielā sazvērnieka kundzību. Viņi ir gatavi pieņemt viņa priekšlikumus un izvest viņa plānus un pavēles. Tomēr tas paliek uzticīgs savai agrākai viltībai un neatzīst, ka viņš ir sātans. Viņš iegalvo sevi esam īsto pasaules valdnieku, kura tam nelikumīgā kārtā ir tapusi nolaupīta. Viņš izliekas saviem apstulbinātiem pavalstniekiem par pestītāju un glābēju un apgalvo, ka viņš ar savu spēku tos esot uzcēlis no viņu kapiem un gribot tos atsvabināt no nežēlīgām mocībām un briesmīgas kalpības. Tā kā Kristus ir projām, tad sātans ar brīnumu palīdzību mēģina pierādīt savu apgalvojumu pareizību. Viņš vājos dara stiprus, un apgaro

visus ar savu garu un savu spēku. Viņš liek priekšā celties pret svēto ļaužu nometni un ieņemt Dieva pilsētu. Ļauni gavilējot viņš rāda uz neskaitāmiem miljoniem, kas ir uzmodināti no miroņiem un paskaidro, ka viņš kā vadonis spēšot iekarot šo pilsētu un atkal atjaunot savu troni un savu valstību. {LC 360.1}

Lielajā augšāmcēlušos pulkā ir daudz ļaužu no garā mūža cilts,kas dzīvoja pirms ūdens plūdiem;vīri ar lielisku ķermeņa uzbūvi un milžu gara spējām, kuri stājušies zem kritušo eņģeļu kundzības un visu savu izveicību un savas zināšanas izlietoja sevis pašu dievināšanai; vīri, kurus pasaule viņu mākslas darbu dēļ pielūdz kā ģēnijus, kuru nežēlība un kuru atradumi aptraipīja zemi un izķēmoja Dieva līdzību un deva iemeslu viņus mūžīgi no Dieva radības izdeldēt. Tur ir ķēniņi un kara vadoņi, kuri tautas uzvarēja, bezbailīgi vīri, kas nekad nevienu kauju nav pazaudējuši, lepni iedomīgi karotāji, kuru tuvošanās lika nodrebēt ķēniņu valstīm. Nāvē viņi nepārmainījās, un nākdami no saviem kapiem viņi atkal turpina pārtraukto domu gaitu. Viņus saviļņo tā pati iekarošanas kāre, kura valdīja pār tiem, kad tie krita. {LC 360.2}

Sātans vispirms apspriežas ar saviem eņģeļiem un tad ar šiem ķēniņiem un iekarotājiem un vareniem vīriem. Viņi skatās uz savu spēku un uz savu skaitu un saka, ka pulks pilsētā ar viņiem salīdzinot esot mazs un pārvarams. Viņi izstrādā plānus, kā iekarot jaunās Jeruzālemes bagātības un godību. Visi tūliņ sāk gatavoties uz kanju. Veikli amatnieki gādā par ieročiem. Militārie vadoņi, kuri ar saviem ieguvumiem bija slaveni, sastāda no kaujas spējīgiem vīriem nodaļas un pulkus. {LC 361.1}

Beidzot tiek dota pavēle uzbrukt un neskaitāmie pulki virzās uz priekšu — tādi kara pulki, kādus zemes iekarotāji nekad nebija varējuši uzstādīt un kuriem nevar līdzināties par visu laikmetu kopotie spēki. Sātans, kā varenākais no karotājiem, ved pirmos pulkus un viņa eņģeļi tam iet līdz šinī beidzamā cīņā. Tālāk seko ķēniņi un kara vīri un neskaitāmie pulki, katrs zem sava vadoņa. Cieši slēgtās rindās militārā kārtībā viņi dodas uz priekšu pa salauzto un nelīdzeno zemes virsu — pret Dieva pilsētu. Uz Jēzus pavēli jaunās Jeruzālemes vārti tiek aizslēgti, un sātana pulki ielenc pilsētu un gatavojas uz uzbrukumu. {LC 361.2}

Tagad atkal Kristus parādās ienaidniekiem. Augsi pār pilsētu, zeltā vizuļošs paceļas viņa tronis, cēls un varens. Uz šī troņa sēž Dieva Dēls un ap viņu stāv viņa valsts pavalstnieki. Nekādi vārdi nevar aprakst1t Kristus varenību un spēku, nedz kāda mēle to izteikt.Mūžīgā Tēva godība apņem savu Dēlu.Viņa spožums piepilda pilsētu un izlejas tāli aiz viņas vārtiem, apņemdams visu zemi saviem stariem. {LC 361.3}

Troņa tuvumā stāv tie, kas reiz bija cītīgi sātana lietā, bet kas kā pagales no uguns izrautas, kalpoja dziļā padevībā savam Pestītājam. Līdz ar viņiem stāv tie, kas melu un neticības vidū ir papildinājuši savu ticību; un tie, kas Dieva likumus godā turēja,kad kristīgā pasaule tos izsludināja par nulli un neko; un tie, kas savas ticības dēļ miruši

mocekļu nāvē. un bez tam vēl «liels pulks, ko neviens nevarēja izskaitīt, no visām tautām un visām ciltīm un ļaudīm un valodām stāvēja goda krēsla un Jēra priekšā, apģērbti ar baltām drēbēm un palmu zariem viņu rokās.»1 Viņu cīņa ir galā, uzvara ir gūta. Viņi ir skrējuši sacīkstē un dabūjuši goda maksu. Palmu zari rokās ir viņu uzvaras simbols, baltās drēbes Kristus taisnības zīme, kas tagad ir viņu taisnība. {LC 362.1}

Atpestītie uzsāk slavas dziesmu un debesu velvēs atbalsojas: «Slava mūsu Dievam, kas uz krēsla sēš, un tam Jēram.» Un eņģeļi un Serafi kopā paceļ savas balsis pielūgšanā. Atpestītie redzēdami sātana un ļaunuma varu, atzīst tik skaidri kā nekad agrāk, kā tikai Kristus tos ir padarījis par uzvarētājiem. Visā gaišajā pulkā nav neviena, kas savu pestīšanu pierakstītu sev par nopelnu, domādami ka pate1coties savam spēkam un krietnumam viņi to būtu ieguvuši. Nekas netiek minēts, ko tie būtu sacījuši, vai cietuši; bet katras dziesmas saturs un visu koru pamattonis ir: slava mūsu Dievam un Jēram! {LC 362.2}

Visu zemes un debess iedzīvotāju klātbūtnē notiek galīgā Dieva Dēla kronēšana. Apģērbts ar augstāko varenību un spēku visu ķēniņu Ķēniņš pasludina savu tiesneša lēmumu par tiem, kas sacēlušies pret viņa valdību, un liek sajust savu taisnību, kas viņa baušļus ir pārkāpuši un viņa ļaudis vajājuši. Dieva pravietis saka:«Un es redzēju lielu baltu godības krēslu un to, kas uz tā sēdēja, no kā vaiga zeme un debess bēdza, un vieta tiem netapa atrasta.Un es redzēju mirušos, mazos un lielos, stāvam Dieva priekšā, un grāmatas tapa atvērtas; un cita grāmata tapa atvērta, kas ir dzīvības grāmata. Un mirušie tapa tiesāti pēc rakstiem grāmatās, pēc viņu darbiem.»1 {LC 362.3}

Tiklīdz grāmatas tiek atvērtas un Pestītājs uzlūko bezdievīgos, viņi apziņas katru savu grēku, kuru viņi kādreiz ir izdarījuši. Viņi redz, kurā vietā viņu kāja ir noslīdējusi no skaidrības un svētuma ceļa, kā arī to, cik daudz tie kādreiz sacēlušies lepnumā pret Dieva baušļiem un tos pārkāpuši. Lielās kārdināšanas, kas pamudināja uz grēku, nelietīgi izlietotās svētības, neievēroti Dieva sūtņi, atmestie brīdinājumi, neatgriezīgas un stūrgalvīgas sirds pretošanās žēlastības viļņiem— viss stāv rakstīts itkā liesmu burtiem. {LC 363.1}

Virs troņa top redzams krusts; un ka panorāmā parādās Ādama kārdināšanas un krišanas skati un viens pēc otra sekojoši pestīšanas plāna izvedumi. Pestītāja zemā piedzimšana; vienkāršība un paklausība jaunībā; viņa kristīšana pie Jordānas; gavēšana un kārdināšana tuksnesī; viņa atklātā darbība, kas izvēršas cilvēkiem par jauku debess svētību; ar mīlestības un žēlastības darbiem kronētās dienas un lūgšanās un nomodā pavadītās naktis kalnu vientulībā; skaudības un ienaida izplūdumi, ļaunprātība, ar kuru atmaksāja viņa labdarību; nodošana slepkavīgā pūļa rokās;briesmīgie izbaiļu nakts notikumi — nepretojošies gūsteknis, kas no saviem visvairāk mīlētiem mācekļiem atstāts ar varu tiek vilkts pa Jeruzālemes ielām; Dieva Dēls gaviļu pilnā Annas priekšā, Pilāta tiesas namā,

vests pie bailīgā un nežēlīgā Hēroda, apmēdīts, zaimots, šausts, mocīts un uz nāvi notiesāts — viss tiek vests dzīvi acu priekšā. {LC 363.2}

Un tagad no bailēm drebošam pūlim parādās beigu skati: pacietīgais cietējs ceļā uz Golgatu; debesu Lielskungs pie krusta; pārgalvīgi priesteri un zaimojošs pūlis, kas izsmej viņa nāves cīniņu; pārdabiska tumsība, zemes trīce, pāršķēlušās klintis, atvērušies kapi, kas norāda uz to acumirkli, kad Pestītājs atdeva savu dzīvību par pasaules pestīšanu. {LC 363.3}

Briesmīgais skats parādās taisni tāds, kāds viņš bija. Sātanam, viņa eņģeļiem un pavalstniekiem nav iespējams novērsties no sava roku darba. Katrs līdzdalībnieks atceras taisni to daļu, kuru viņš pastrādājis pie lielā darba. Hērods, kas lika nokaut nevainīgos Bētlemes bērnus, gribēdams nomaitāt Israēla ķēniņu; neģēlīgā Hērodīja, uz kuras dvēseles guļ Jāņa Kristītāja asins traipi; Pilāts, vājais apstākļu kalps; zaimojošie karavīri; priesteri un virsnieki un trakojošais pūlis, kurš kliedza: «Viņa asinis lai nāk pār mums un mūsu bērniem!» — visi redz savu milzīgo vainu. Par velti viņi grib novērsties no viņa varenā skata, kas pārspēj saules spožumu, bet atpestītie met savus kroņus Pestītājam pie kājām un sauc: «Viņš mira manis labā!» {LC 364.1}

Atpestīto pulkā ir Kristus apustuļi, varonīgais Pāvils, dedzīgais Pēteris, mīļotais un mīļojošais Jānis, viņa uzticīgie brāļi un liels mocekļu pulks; bet ārpus mūriem visi ļaunie un nejaukie, kas tos vajāja, cietumos meta un nokāva. Tur ir Nērons, lielais briesmonis un grēcinieks, viņš redz to priekus un paaugstināšanu, kurus viņš kādreiz mocīja un pie kuru bailēm viņš atrada sātanisku prieku. Viņa māte ir tur, lai redzētu sava darba sekas, lai redzētu ļaunā rakstura attēlu, kuru tā pārnesa uz savu dēlu, caur kuras iespaidu un piemēru pamudinātās un attīstītās kaislības nesa tik briesmīgus noziedzības augļus, ka visa pasaule nodrebēja. {LC 364.2}

Tur ir arī pāvesta priesteri un prelāti, kuri apgalvoja sevi par Kristus sūtņiem, bet izlietoja spīdzināšanas, cietumus un moku stabus, lai valdītu pār viņa ļaudīm. Tur ir lepnie pāvesti, kuri pacēlās pāri par Dievu un uzdrošinājās grozīt Visaugstākā baušļus. Šiem tā sauktiem baznīcas tēviem ir jādod Dievam atbildēšanu, no kuras tie labprāt gribētu vaļā kļūt. Par vēlu viņi tagad redz, kā Visuzinātājs aizstāv dedzīgi savus baušļus un nevienu neatstāj nesodītu. Viņi tagad atjēdz, ka Kristus nostāda savu ļaužu intereses līdzās paša interesēm; un viņi jūt viņa vārdu spēku: «Ko jūs vismazākam no maniem brāļiem esiet darījuši, to jūs man esiet darījuši.»1 {LC 364.3}

Visa bezdievīgā pasaule stāv Dieva varenības priekšā, zem apsūdzības dēļ debesu valdības apvērsuma mēģinājuma. Tai nav neviens, kas to aizstāvētu; tai nav attaisnojuma, un mūžīgas nāves spriedums tiek izsacīts pār visiem atkāpējiem. {LC 365.1}

Visiem tagad skaidri saprotams. ka grēka alga nav vis cēla neatkaramība un mūžīga dzīvība, bet gan verdzība, bojā iešana un nāve. Tagad bezdievīgie redz, ko viņi ar savu sacelšanos panākuši. Daudz augstākas vērtības un mūžīga labuma godība tika nonicināta, kad tā tiem tika piedāvāta; bet cik iekārojama tā tagad viņiem šķiet. «Tas viss man varēja būt!» sauc pazudusē dvēsele; «bet es turēju par labāku, šīs lietas no sevis atstumt. Ak, briesmīgā pievilšanās! Es apmainīju mieru, laimi un godu pret slimību, nespēku un izmisumu.» Visi redz, ka viņu izstumšana no debesīm ir taisna. Ar savu dzīvi viņi ir apliecinājuši: «Mēs negribam, ka šis Jēzus valda par mums.» {LC 365.2}

Kā apburti bezdievīgie skatījās uz Dieva Dēla kronēšanu. Viņa rokā tie redz mūžīgo baušļu galdiņus, likumus, kurus viņi nicinājuši un pārkāpuši. Viņi redz svēto Dieva bērnu izbrīnīšanos, aizgrābtību un pielūgšanu; un kad slavas dziesmas skaņas plūst pāri ļaužu pūlim ārpus pilsētas visi vienā balsī sauc: «Lieli un brīnišķi ir tavi darbi, Kungs Dievs, visuvaldītājs; taisni un patiesīgi ir tavi ceļi, tu Ķēniņ pār tautām!»2 un zemē nometušies tie pielūdz dzīvības Lielkungu. {LC 365.3}

Sātans paliek kā sastindzis, redzēdams Kristus varenību un godību. Viņš kas reiz bija Dieva tronim vistuvāk stāvošs eņģelis tagad atminas, no kurienes viņš kritis. Gaismu izstarojošs serafs «rīta zvaigzne»; kā pārmainījies, kur viņš reiz kā dalībnieks tā bija godāts, tagad viņš uz visiem laikiem izslēgts. Viņš tagad redz viņa vietā citn eņģeli Tēva tuvumā stāvam, kas aizklāj viņa godību. Viņš redzēja kroni, kuru kāds varens un cēls eņģelis ar savu roku uzlika uz Kristus galvu, un viņš zin, ka viņš varēja būt šī darba darītājs. {LC 365.4}

Viņš atmiņās kavējās savā nevainības un skaidrības dzimtenē, domā par to mieru un pieticību, kas tam reiz bija kamēr viņā pamodās. kurnēšana pret Dievu un skaudība pret Kristu. Viņa sūdzības, viņa mānīšanās, viņa sazvērestības, lai iegūtu pārējo eņģeļu līdzcietību un pabalstu, viņa stūrgalvība, ne mazākā mērā nepieliekot pūles lai sevi glābtu, kad Dievs gribēja viņam dāvāt piedošanu — viss tas dzīvi nostājas viņa acu priekšā. Viņš met skatu atpakaļ, uz savu darbu pie cilvēkiem un uz šī darba sekām — ienaidu līdzcilvēku starpā, briesmīgo dzīves izpostīšanu, uz valstu izcelšanos un krišanu, uz troņu sagrūšanu un ilgiem nemieriem, cīņām un sazvērestībām. Viņš atceras savas pastāvīgās pūles, turēties pretim Kristus darbam un gremdināt cilvēkus aizvien dziļāk un dziļāk. Viņš redz, ka viņa elliskie nodomi, nomaitāt tos, kas uzticas Kristum, ir bijuši bezspēcīgi. Aplūkodams savu valstību, sava darba augļus, sātans neredz neko citu, kā tikai neizdošanos un sabrukumu. Viņš pamudināja ļaudis ticēt, ka Dieva pilsēta būs viegls laupījums; bet viņš zin, ka tas nav pareizi. Vienmēr un vienmēr viņš lielajā cīņā bija spiests. padoties. Viņš pārāk labi zin Mūžīgā spēku un varenību. {LC 366.1}

Lielais sazvērnieks vienumēr centās sevi attaisnot un novēla atbildību par sacelšanos uz dievišķīgo valdīšanu. Lai tas viņam izdotos, tad viņš pielika visas savas lielās spējas,

visu savu milzīgo prātu. Viņš strādāja ar nodomu un sistemātiski un ar brīnišķīgiem panākumiem; lielas ļaužu masas piekrita viņa izskaidrojumiem par lielo kauju, kura vilkās tik ļoti ilgi. Vairākus gadu tūkstošus ilgi šis sazvērnieku vadonis patiesības vietā iedvesa viltību un maldus. Bet nu ir atnācis ļaiks, kad sazvērestība galīgi tiek izjaukta un top skaidri sātana vēsture un raksturs. Pēdējos spēkus kopā saņemot. lai gāztu Kristu no troņa un iznīcinātu viņa ļaudis, lielais krāpnieks pilnīgi atmaskots. Tie, kas ar viņu bija apvienojušies, redz savas lietas pilnīgu neizdošanos. Kristus pakaļstaigātāji un uzticīgie eņģeļi tagad redz un saprot visus viņu ļaunos pasākumus un darbību pret dievišķo valdīšanu. Viņš ir visu šausmu un riebumu priekšmets. Sātans redz, kā viņa brīvprātīgā sazvērestība viņu padarījuse nederīgu priekš debesīm. Viņš ir izkopis savus spēkus, lai karotu ar Dievu; debess skaidrība, miers un jaukā saskaņa viņam taptu par vislielākām mokām. Viņa sūdzības pret Dieva žēlastību un viņa taisnību tagad ir apklusušas. Pārmetums, kuru viņš raudzīja mest uz Jehovu, tagad guļ uz viņu pašu un tagad sātans noliecās Dieva priekšā un atzīst, ka viņa notiesāšana ir taisna. {LC 366.2}

«Kas tevi lai nebītos, Kungs, un tavu vārdu lai neslavētu? Jo tu vien esi svēts. Jo visi pagāni nāks un pielūgs tevi, tāpēc ka tavi spriedumi ir tapuši zināmi.»1 Katrs jautājums, kas ir patiesība un kas maldi, garajā cīņā tagad ir noskaidrots. Sazvērestības sekas, Dieva baušļu nostumšana pie malas, visām radītām būtnēm tagad ir redzamas. Sātana valdīšanas attīstība visai pasaulei ir rādīta kā pretstats dievišķai valdīšanai. Sātana paša darbi viņu pazudinājuši. Dieva gudrība, viņa taisnums un žēlastība stāv pilnīgi neaizskārti un attaisnoti visu acu priekšā. Skaidri redzams, ka visi viņa darbi lielajā cīņā ir darīti vērā ņemot savu ļaužu un visu viņa radīto pasauļu mūžīgo labumu. «Visi tavi darbi, Kungs, tevi teiks, un tavi svētie tevi slavēs.»2 Grēka vēsture mūžīgi būs par liecinieku tam, ka visas radības laimība ir nešķirami saistīta ar Dieva baušļu pastāvēšanu. Redzēdama lielās cīņas notikumus visa pasaule, kā uzticamie, tā arī tie, kas bija sazvērējušies, vienbalsīgi sacīs: «Taisni un patiesi ir tavi ceļi, tu visu svēto Ķēniņš.» {LC 367.1}

Visai pasaulei skaidri tiks pierādīts lielais upuris, kuru Tēvs un Dēls nesa cilvēku labā. Ir atnākuse stunda, kurā Kristus ieņems pareizo stāvokli un tiks pagodināts un pacelts pāri par visām valdīšanām un varām. Prieka dēļ, kas tam tika rādīts un solīts, lai viņš vestu daudz dēlus godībā, viņš izcieta krusta nāvi un panesa kaunu. Un lai cik neaptverami lielas bija viņa sāpes un liels viņa kauns, bet prieki un godība ir vēl lielāki. Viņš noskatās uz atpestītiem, kuri ir atjaunoti pēc viņa paša līdzības, kuru sirdis pilnīgi veidotas pēc dievišķās sirds un kuru sejās atstaro pats viņu Ķēniņš. Viņš redz viņos savas dvēseles darba ieguvumu un ir apmierināts. Tad pasludina viņš ar balsi, kas dzirdama visiem sapulcējušamies, taisniem un bezdievīgiem: «Redzat manu asiņu izpirktos! par tiem es esmu cietis; par tiem es esmu miris, lai tie mūžīgi paliktu manā tuvumā.» Un slavas dziesma paceļas no balti ģērbtajiem un kāpj augšā pie troņa: «Tas jērs, kas tapa nokauts, ir

cienīgs ņemt spēku un bagātību un gudrību un stiprumu un slavu un godu un svētību.»1 {LC 367.2}

Neskatoties uz to, ka sātans ir spiests atzīt Dieva taisnību un liekties Kristus pārspēka priekšā, viņa raksturs tomēr nemainās. Sazvērestības gars atkal paceļas kā varena ugunsliesma. Pilns dusmu viņš izšķiras neatsacīties no lielās cīņas. Ir atnācis laiks viņa pēdējai izmisuma pilnai sacīkstei ar debess Ķēniņu. Viņš metas savu pavalstnieku vidū un mēģina tos apgarot ar savām dusmām. iededzināt uz tūlītēju kauju. Bet no visiem neskaitāmiem miljoniem, kurus viņš pavedināja uz sacelšanos, nav neviena, kas atzīst viņa virskundzību. Viņu varai ir beigas. Bezdievīgie ir pildīti ar to pašu ienaida garu pret Dievu, no kura arī sātans ir apgarots; bet viņi redz, ka viņi pret Jehovu nevar pastāvēt. Viņu dusmas iedegas pret sātanu un visiem, kas mānīšanas darbā bijuši viņa ieroči. Ar dēmonu dusmu spēku tie pret viņiem saceļas. {LC 368.1}

Tas Kungs sacīja: «Tādēļ ka tu savu sirdi esi paaugstinājis kā Dieva sirdi, tad redzi, es vedīšu svešus pār tevi, tos visubriesmīgākos starp tautām; tie izvilks savus zobenus par tavu jauko gudrību un apgānīs tavu spožumu. Tie tevi nometis bedrē.» «Tāpēc es tevi izmetu kā sagānītu no Dieva kalna un izdeldu tevi, to ķerubu, kas sargā no to degošo akmeņu vidus nost. Un tāpēc es tevi metu pie zemes un lieku tevi par mācību ķēniņiem.» «Un es tevi daru par pelniem virs zemes, priekš visu acīm, kas tevi ierauga. Visi, kas tevi pazīst starp tautām, par tevi iztrūcinājas, un tu esi galu ņēmis ar briesmām un nebūsi vairs mūžīgi.»1 «Jo kurpes, autas uz kara troksni, un drēbes apgānītas asinīm, taps sadedzinātas un no uguns aprītas.» «Jo tā Kunga dusmība ir pār visiem pagāniem un bardzība pār visu viņu pulku; viņš tos izdeldēs un nodos uz kaušanu.»2 «Pār bezdievīgiem viņš liks līt valgiem, ugunim un sēram, un varena vētra būs viņu daļa.»3 Dievs sūta uguni no debesīm zemē. Zeme tiek uzlauzta, atvērta vaļā. Tiek ārā celti viņas dziļumos paslēptie ieroči. Iznīcinošas uguns liesmas šaujas ārā no visiem zemes bezdibeņiem. Pat klintis ir aizdegušās.Diena, kura degs kā ceplis, ir atnākuse.4 Pasaules pirmie sākumi kūst kvēlošā karstumā, zeme tāpat; un darbi, kas tur ir iekšā, sadeg līdz.5 Zemes virspuse izskatās pēc kausētas masas, pēc lielas verdošas ugunsjūras. Tas ir tiesas un samaitāšanas laiks priekš bezdievīgiem cilvēkiem — «atriebšanās diena tam Kungam, atmaskošanas gads, lai Ciāna dabū taisnību.»6 {LC 368.2}

Bezdievīgie dabū savu algu zemes virsū.7 Viņi būs «rugāji, un nākamā diena tos iededzinās, saka tas Kungs Cebaots.»3 Daži tiks izdeldēti vienā acumirklī, kamēr citi cietīs ilgas, garas dienas. Visi tiek «pēc viņu darbiem» sodīti. Tā kā visu taisno grēki tiek likti uz sātana, kā visu grēku cēloņa, tad viņam ir jācieš ne tikai par savu sacelšanos, bet arī par visiem grēkiem, uz kuriem viņš pavedinājis Dieva ļaudis. Viņa sods būs daudz lielāks nekā to sods, kurus viņš pievīlis. Pēc tam, kad visi būs iznīcināti, kas krituši viņa viltībai par upuri, viņam vēl tālāk būs jādzīvo un jācieš. Šķīstošās ugunīs bezdievīgie beidzot visi taps izdeldēti, abi sakne un zari— sātans sakne, viņa sekotāji zari. Baušļu pilnīgais soda mērs

ir piešķirts; taisnības prasības ir apmierinātas; un debess un zeme, kas to visu redz, atzīst Jehovas taisnību. {LC 369.1}

Sātana postīšanas darbs uz mūžu ir nobeidzies. Seši tūkstoši gadus viņš pēc sava prāta ir rīkojies, zemi piepildījis. ar sāpēm un apkrāvis ar rūpēm visu pasaules visumu. Tagad Dieva radījumi uz mūžu ir atsvabināti no ienaidnieka un viņa kārdināšanām. «Visa zeme dus un atpūšas, tā skanēt skan no gavilēšanas.»1 Pa visu uzticīgo pasaules visumu atskan slavas un gaviļu saucieni. «Liela pulka balss, kā lielu ūdeņu balss, kā stipru pērkoņu balss» sauc: «Alelujā! Visuvarenais Dievs ir saņēmis savu valstību.» {LC 370.1}

Tanī laikā, kad zeme bija tīta iznīcības ugunīs, taisnie dzīvoja svētajā pilsētā un pār tiem, kuriem bija daļa pie pirmās augšāmcelšanās, otrai nāvei nebija nekādas varas. Bezdievīgiem Dievs ir iznīcinoša uguns, bet saviem ļaudīm viņš ir saule un arī priekšturamās bruņas.2 «Un es redzēju jaunu debesi un jaunu zemi; jo pirmā debess un pirmā zeme bija zudušas.»3Uguns, kas bezdievīgos iznīcina, tīra zemi. Beidzamās lāsta atliekas ir projām noslaucītas. Nekāda mūžīgi degoša elle neturēs atpestīto acu priekšā briesmīgās grēku sekas. {LC 370.2}

Tikai viens piemineklis tiem paliek pāri: Pestītājs vienmēr nesīs pie sevis savas krusta ciešamu zīmes. Uz viņa ievainotās galvas, viņa rokām un kājām būs vienīgās nežēlīgā darba pēdas kuras ir atstājis grēks. Kristu viņa godībā skatīdams pravietis saka: «Un spožums atspīd kā saules gaisma un stari spīd no viņa sāniem, un tur viņa spēcība slēpjas.»4 Caurdurtos sānos, no kuriem iztecēja asiņainā straume, kura salīdzināja ļaudis ar Dievu — tur ir Pestītāja godība, tur ir «paslēpts viņa spēks.» Ar savu pestīšanas upuri viņš tapis par «lielo palīdzētāju»; tāpēc viņš bija varens spriest taisnību par tiem, kas Dieva žēlastību nonicinājuši. un šīs pazemošanas zīmes ir viņa augstākais gods; visā laiku bezgalīgā mūžībā Golgatas rētas viņu teiks un slavēs un paudīs viņa spēku un varu. {LC 370.3}

«Un tu ganības torni, Ciānas meitas stiprums, pie tevis nāks un tev tiks tā pirmā valdība.»1 — Laiks, kuru svētie vīri ar ilgošanos gaidījuši, kopš tā laika, kad uguns zobens izdzina pirmo pāri no Ēdenes, ir atnācis— «sava īpašuma atpestīšanas laiks.»2 Zeme, kas iesākumā cilvēkiem tika dota par viņu valstību un no viņiem tālāk nodota sātana rokās un tik ilgi ir bijuse stiprā ienaidnieka īpašums, ar lielā atpestīšanas plāna izvešanu ir atkal atņemta atpakaļ. Viss, kas grēku dēļ gāja pazušanā, ir atkal atpirkts. «Jo tā saka tas Kungs, kas debesis radījis, tas Dievs, kas zemi iztaisījis un darījis... viņš to nav radījis, ka būtu tukša, bet viņš to taisījis, lai tur dzīvo.»3 Dieva pirmatnējais nodoms, kas tam bija pie pasaules radīšanas, ir izvests, un zeme ir darīta par mūžīgu dzīvokli atpestītiem. «Taisnie iemantos zemi un dzīvos tajā mūžam.»4 {LC 370.4}

Bībelē svēto mantojums tiek saukts par tēva mājām5 tur debesu Gans ved savu ganāmo pulku pie dzīva ūdens akas. Dzīvības koks izdod katru mēnesi savus augļus un koka lapas aug tautām par labu. Tur ir mūžīgi plūstošas, kristal skaidras straumes, un viņu krastos koki

šūpodamies met savas ēnas uz atpestīto ceļiem. Tur vietām plašie līdzenumi uzplūst par jaukiem pakalniem un Dieva kalni paceļ savas cēlās virsotnes. Šinīs mierīgajos līdzenumos, blakus dzīvām straumēm, Dieva ļaudis, kas tik ilgi bijuši ceļinieki, atradīs sev krāšņu un mūžīgu miera dzimteni. «Un mani ļaudis dzīvos miera namos, un drošos dzīvokļos un netraucētos mitekļos.» «Varas darbi tavā zemē vairs netaps dzirdēti, un ne posts ne pazušana tavās robežās, bet tu nosauksi pestīšanu par saviem mūriem un slavu par saviem vārtiem.» Un tie uztaisīs namus un dzīvos iekš tiem, tie dēstīs vīna dārzus un ēdīs viņu augļus. Tie neuztaisīs, lai cits tur dzīvo, un nedēstīs, lai cits to ēd...; jo manu ļaužu mūžs būs kā koku mūžs un mani izredzētie baudīs savu roku darbu.»6 {LC 371.1}

«Sausā un tukšā zeme priecāsies un klajums līgsmosies un ziedēs kā rozes.» «Ērkšķu vietā uzaugs priedes, un dadžu vietā uzaugs mirtes.»1 «Un vilks mājos pie jēra un pantera apgulsies pie kazlēna; un mazs puisēns tos ganīs.» «Ļaunu nekur vairs nedarīs, nedz noziegsies visā manā svētā kalnā»2 saka tas Kungs. {LC 371.2}

Debesu atmosfērā sāpes nevar pastāvēt. Tur nebūs asaru, nedz bēru gājienu, nedz mazāko sēru zīmju. «Un nāve vairs nebūs, ne bēdas, ne brēkšana, jo... pirmā zeme būs zudusi.»3 «un neviens iedzīvotājs nesacīs: esmu vājš; jo tiem ļaudīm, kas tur dzīvo, grēki būs piedoti.»4 {LC 372.1}

Tur ir jaunā Jeruzāleme, godības pilnās, jaunās zemes galvas pilsēta. «skaists kronis Kunga rokā un ķēniņa galvas glītums tava Dieva rokā.»5 «Viņa spožums bija visdārgākam akmenim līdzīgs, kā jaspīda akmens, kas spīd kā kristāls.» «Un tautas staigās viņas gaišumā,» un ķēniņi virs zemes savu godu un slavu nes tur iekšā.»6 Tas Kungs sacīja: «Es priecāšos par Jeruzālemi un līksmošos par saviem ļaudīm.»7 «Redzi, Dieva dzīvoklis pie cilvēkiem, un viņš nāks un mājos pie tiem un tie būs viņa ļaudis, un Dievs būs pats pie tiem, viņiem par Dievu.»8 {LC 372.2}

Dieva pilsētā «nakts vairs nebūs.» Neviens neilgosies. un nevienam nevajadzēs miera. Viņš pats nekad nepiekusīs Dieva prāta piepildīšanā un viņa vārda slavēšanā. Viņi pastāvīgi jutīs mūžības jaukā rīta dzīvinošo svaigumu, rīta, kas nekad nemitēsies. Un viņiem «nevajadzēs ne uguns, ne saules gaišuma, jo tas Kungs Dievs tos apgaismos.» Saules vietā būs gaisma, kura kautgan ne neizturami žilbinoša, tomēr neizmērojami stiprāka būs par pusdienas gaismu. Dieva un Jēra godības gaisma izlieta pār svēto pilsētu, kura nekad neizdziest. Atpestītie staigā mūžīgās dienas bezsaules godībā. {LC 372.3}

«Un es neredzēju neviena dievnama tajā, jo tas Kungs, tas visuvaldītājs Dievs, ir viņas dievnams un tas jērs.»1 Dieva bērniem ir priekšrocība uzturēt atklātu satiksmi ar Tēvu un Dēlu. «Jo tagad redzam kā caur spieģeli mīklā, bet tad vaigu vaigā.»2 Mēs redzam Dieva attēlu dabā un atspoguļotu iekš viņa izturēšanās pretcilvēkiem kā kādā spogulī, bet tad mēs viņu redzēsim vaigu vaigā, bez tumšā aizsedzošā plīvura. Mēs stāvēsim viņa priekšā un skatīsim viņa vaiga godību. {LC 372.4}

Atpestītie tur atzīs, tāpat kā viņi ir tikuši atzīti. Mīlestības un līdzjūtības jūtas, kuras Dievs viņu dvēselēs dēstījis, tur atradis cēlāko un jaukāko darbību. Gaišā satiksme ar svētam būtnēm jauki saskanošās sabiedriskā dzīve ar augstajiem eņģeļiem un Dieva ļaudīm no visiem laikmetiem, kas savas drēbes mazgājuši un balinājuši Jēra asinīs, svētās saites, kas sasējušas visu ģimeni, debesīs un virs zemes»,3 — viss tas būs atpestīto svētlaimīgais prieks. {LC 375.1}

Nemirstīgi gari ar nepiekūstošu gaviļu sajūsmu tur apbrīnos radošā spēka brīnumus un pestījošās mīlestības noslēpumus. Tur nav neviena nežēlīga, viltīga ienaidnieka, kas varētu pamudināt aizmirst Dievu. Katra dāvana tiek attīstīta, katra spēja pavairota. Zināšanu piesavināšana neapgrūtinās atmiņu un nenogurdinās spēkus. Lielākie pasākumi tur tiks izvesti galā, cēlākie mērķi sasniegti, augstākās iegribas piepildītas, un tomēr vēl vienmēr būs jauni augstumi, pēc kuriem jācenšas, jauni brīnumi, par kuriem brīnīties, jaunas patiesības, kuras jāsaprot, jaunas lietas un jauni jēdzieni, kas ierosina prāta un miesas un dvēseles spēkus. {LC 375.2}

Visa pasaules visuma bagātības krājumi un godība, Dieva atpestītiem būs pieejami pētīšanai. No mirstības saitēm atraisīti, viņi pacelsies un laidīsies nepiekūstošā lidojumā uz tālām pasaulēm— pasaulēm, kuras nodrebēja sāpēs par cilvēku postu un sāpēm un kurās atbalsojās gaviļu dziesmas, saņemdamas priecīgo vēsti par vienas kritušas dvēseles atgriešanos. Ar neizsakāmi laimīgu interesi zemes bērni kavējas pie to būtņu priekiem un gudrības, kuras nekad nav kritušas. Tās sniedz zemes bērniem pilnu atzīšanas kausu no saviem zināšanas un atzīšanas krājumiem, kurus tās guvušas laika mūžībā aplūkojot un pētot Dieva radību. Nenovājinātā redzes spējā tie skata radības godību — saules, zvaigznes un viņu sistēmas, kā visas tās smalki noteiktā kārtībā aplido dievišķīgo troni. Uz katra radījuma, no vismazākā līdz vislielākam, rakstīts Radītāja vārds un iekš visa ir redzama viņa majestātīgā spēka bagātība. {LC 375.3}

Un mūžības nākošie un ejošie gadi sniegs viņiem bagātus un arvien godības pilnākus Dieva un Kristus atzīšanas parādījumus. Tādā pat mērā cik atzīšana ir pieaugoša pieņemsies arī mīlestība, gudrība un svētlaimība. Jo vairāk cilvēki mācīsies Dievu pazīt, jo lielāka būs viņa rakstura apbrīnošana. Un kad Jēzus viņu priekšā atklās atpestīšanas noslēpuma bagātības un rādīs apbrīnojamos varoņdarbus lielajā cīņā ar sātanu, vienmēr vairāk uzliesmos atpestīto sirdīs mīlestība uz savu Glābēju, un aizgrābjoši svētlaimīgā priekā tie tvers sava zelta kokles; un neskaitāmu tūkstošu balsis savienosies, lai lieliskā korī skandinātu slavas dziesmu. {LC 376.1}

«Un es dzirdēju balsi... kā daudz ūdeņu balsi un kā liela pērkona balsi, un balss, ko es dzirdēju, bija kā koklētāji koklē uz savām koklēm.» «Un visus radījumus, kas ir debesīs un zemes virsū un zemes apakšā, un kas uz jūras, un visus, kas tur iekšā, es dzirdēju sakām:

Tam, kas sēž uz goda krēsla, un tam jēram svētība un slava un gods un vara mūžīgi mūžam!»1 {LC 376.2}

Lielā cīņa ir nobeigta. Grēks un grēcinieks vairs nav atrodami. Viss universums ir tīrs no katra traipa. Viens un tas pats prieka un līksmības pulss sit visā neizmērījamā Dieva radībā. No Tā, kas visu radījis, izplūst dzīvība un gaisma un prieks pār visu neaprobežotā bezgalības telpā. No mazākā puteklīša līdz vislielākam debesu ķermenim, visa radība, dzīvā un nedzīvā, neapēnotā skaistumā un pilnīgā priekā un laimē apliecina, ka «Dievs ir mīlestība.» {LC 376.3}

Gaida Beigas